

RAIJA PYÖLI

SANAKIRJA
karjala–suomi

KARJALAN
SIVISTYSSEURA

Sanakirja karjala–suomi

Raija Pyöli

Karjalan Sivistysseura ry
Helsinki 2021

Karjalan Sivistysseura ry, Helsinki
www.karjalansivistysseura.fi

Copyright © 2021 Raija Pyöli ja Karjalan Sivistysseura

2. painos 2021

ISBN: 978-952-7193-46-4

Kielentarkastus: Natalia Giloeva

1. painoksen taitto: Tapio Aalto

2. painoksen taitto: Jens Hattuniemi

Kansi: Toni Saarinen

Alkusanat	5
Käyttöohjeet	9
Lähteet	14

Aa	17
Bb	35
Čč	45
Dd	52
Ee	57
Ff	66
Gg	71
Hh	77
Ii	98
Jj	109
Kk	118
Ll	175
Mm	200
Nn	228

<i>Algusanat</i>	7
<i>Käyttämisohtavat</i>	12
<i>Lähteet</i>	14

Oo	243
Pp	252
Rr	299
Ss	325
Šš	363
Zz	371
Žž	374
Tt	376
Uu	414
Vv	422
Üü	453
Ää	460
Öö	463

Aa
Bb
Čč
Dd
Ee
Ff
Gg
Hh
Ii
Jj
Kk
Ll
Mm
Nn
Oo
Pp
Rr
Ss
Šš
Zz
Žž
Tt
Uu
Vv
Üü
Ää
Öö

Alkusanat

Tämä sanakirja muodostaa vuonna 2008 ilmestyneen Sanakirjan suomi–karjala (Markianova & Pyöli) kanssa parin. Karjalalla tarkoitan tässä sitä karjalan kielimuotoa, josta käytetään myös nimityksiä aunus, aunuksenkarjala, livvi, livvinkarjala tai livvin kieli. Ennen viime sotia livvinkarjalaa puhuttiin Suomen Raja-Karjalassa lähinnä Salmin pitäjässä samoin kuin muutamissa Suistamon ja Impilahden kylissä sekä Suojärven Hyrsylän mutkassa. Venäjän Karjalassa livviä puhutaan edelleen Aunuksen seudulla. Suomessa livvin puhujat elävät nykyisin ympäri maata; eräänlaisia keskittymiä muodostui siirtolaisuuden alkuvaiheessa Kuopion ympäristöön ja Pohjois-Pohjanmaalle, kun esimerkiksi salmilaiset sijoitettiin kyseisille alueille. Nykyisin sellaisia puhujia, joiden kielelliset juuret juontavat livvinkielisiltä alueilta Raja-Karjalasta, lienee eniten pääkaupunkiseudulla.

Sanakirjaan on valittu sekä vanhempaa, perinteistä sanastoa että uudem-paa, nykyisessä elämänmenossa tarvittavaa terminologiaa. Karjalan ta-savallassa ja Suomessa jo vuosikymmenten ajan jatkunut karjalan kielen tutkimus ja tietoinen kielen elvyttäminen ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että etenkin sanasto kehittyy ajan tarpeiden mukaan. Livvi on saanut vah-vaa lisäväriä ennen muuta venäjistä, mutta myös muista kielistä: nykyisen elämänmuodon vaatimia sanoja on muodostunut niin kutsutuista kansain-välisistä lainoista, jotka ovat kulkeutuneet karjalaan venäjän välityksellä. Näitä ovat esimerkiksi monet urheilun, musiikin, tieteen ja tekniikan ter-mit. Myös suomesta on karjala saanut vaikutteita.

Karjalan rikas sananmuodostusjärjestelmä antaa lähes rajattomat mahdol-lisuudet kehitellä uusia sanoja omien kielellisten sääntöjensä avulla. Liv-ville on viime vuosikymmenien aikana kehitetty oma oikeinkirjoituksen ja kieliopin normisto. Millaista uutta sanastoa sitten pitäisi valita sanakir-jaan? Sanaston valinta perustuu sanojen aktiiviseen käyttöön, mutta johon-kin on vedettävä raja, jotta sanakirjasta ei tulisi monikiloista tai -osaista järkälettä. Silti lukija saattaa kaivata selitystä jollekin itselleen tärkeälle sanalle. Silloin kannattaa etsiä mahdollista toista samaa tarkoittavaa sanaa, jonka kohdalta kirjasta todennäköisesti löytyy apu.

Kirjan sanastoa on kartutettu esimerkiksi jo käytössä olevista sanakirjoista (ks. Lähteet), karjalankielisen Oma mua -lehden kirjoituksista ja kaunokir-jallisuudesta samoin kuin myös internetistä (esim. Yle Uudizet karjalakse -sivustolta <http://yle.fi/uutiset/joensuu/karjalakse>).

Karjalan kieltä tutkitaan ja opiskellaan yliopistotasolla sekä Suomessa että Venäjällä. Kielen alkeisopetusta on yritetty saada myös pikkulapsille (kielipesät, musiikkikerhot) ja kouluikäisille, mutta toistaiseksi nämä hankkeet eivät meillä ole edenneet odotusten mukaisesti. Venäjän Karjalassa livvi ja vienankarjala ovat 1990-luvun alusta alkaen olleet oppiaineita kouluissa. Suomessa aikuisopiskelu kursseilla on ollut tyypillisin oppimisen muoto. Monilla kursseilla on vielä jonkin verran sellaisiakin opiskelijoita, joilla on muistissaan rajakarjalaisperäisten isovanhempien puhuma äidinkieli. Sen aktivoimiseen tähtää myös tämä sanakirja. Toivon, että koko kirjapaketti (Markianova & Pyöli 2008, Pyöli 2011, 2012) tämä sanakirja mukaan lukien edistää paitsi livvinkarjalan puhetaitoa myös kaunokirjallisuuden ja sanomalehtien lukemista. Kirjoitustaidot vahvistunevat oheistuotteina. Sanojen taivutukset helpottavat käyttöä, ja konkreettiset esimerkit suomenoksinen havainnollistavat sanastoa.

Parhaat kiitokseni kaikille niille karjalan asiantuntijoille sekä harrastajille, joilta olen saanut tarpeellista apua ja vihjeitä tähän kolmevuotiseen projektiin. Erityisen lämpimästi haluan kiittää kielentarkastajaa Natalia Giloevaa, jonka apu on ollut ensiarvoisen tärkeä. Koskaan eivät visaisimmatkaan kieltä koskevat kysymykseni ole jääneet vaille vastausta. Karjalan Säätiötä kiitän apurahasta. Suuret kiitokset myös sukulaisille ja ystäville, jotka lahjoittamalla ”syntymäpäiväruusunsa” edesauttoivat omalta osaltaan sanakirjan valmistumista.

Ristiinassa heinäkuussa 2016

Raija Pyöli

Vuonna 2016 julkaistu, Raija Pyölin laatima Sanakirja karjala-suomi on jo pitkään ollut loppuunmyyty. Karjalan Sivistysseura julkaisee sen nyt sähköisenä. Sanakirjan sisältö on säilytetty entisenään lukuun ottamatta sivulla 14 tehtyä korjausta lähdeluettelossa. Alkuperäisessä sanakirjassa käytettyä ü-kirjainta ei ole ryhdytty muuttamaan nykyisin käytössä olevaan y-kirjaimeen, joka otettiin käyttöön Karjalan tasavallassa vuonna 2007 ja jonka käyttö on myös Suomessa vähitellen vakiintunut. Ääntämiseen kirjaimen valinta ei vaikuta.

Lahdessa 18.3.2021

Raija Pyöli

Algusanat

Tämä sanakirju on vuvvennu 2008 ilmah piästetün Sanakirjan suomi–karjala (Markianova & Pyöli) puaru. Karjalal tarkoitan täs sidä karjalan kielimuoduo, kudai tundietah sežo nimil anus, anuksenkarjal, livvinkarjal, livvi (liügi) libo livvin kieli. Enne jälgimäzii voinii livvikse paistih Suomen Raja-Karjalas, enimüölleh Salmin voulostis, da ližakse vie erähis Suistamon da Imbilahten külis sego Suojärven Hürsülän mutkas. Rajantagazes Karjalas livvikse paistah Anuksen alovehel. Suomes livvin pagizijat eletäh ken kus eri puolil muadu. Siirdolažuon allus heidü oli pandu elämäh Kuopion ümbäristöh da Pohjas-Pohjanmuale. Tänäpäi enimät heis, ket ollah roinduperiä müöte livvinkarjalankielizet, eletänneh piälinnan alovehel.

Sanakirjah on tahtottu ottua paiči vahnembua, perindehellistü sanastuo, sežo uuttu, nügözeh elokseh pädijä sanua. Suomes da Karjalan tazavalas aktiivine karjalan kielen tutkimus da tarkoitukselline kielen elvütändü ollah oldu ozavaikuttajat sih, što eritüzesti nügüsanasto kazvau tämän päivän tarbehien mugah. Livvinkarjal on suannuh hujua ližämavustustu enne muudu ven'an kieles, ga ei vai sit, a sežo toizis kielispäi: kanzoinvälizet laihinsanat ollah enzymäi tuldu ven'ah da sidä kauti karjalah. Moizii ollah ezimerkikse erähät sportan, muuzikan, tiijon da tehniekan terminät. Suomespäi on sežo tulluh erähii vaikuttehii karjalah.

Karjalan hüvin kehittännüh sananluajindusistiemu andau läs rajattoman mahton kehitellä uuzii sanazii omien kielinormien pohjal. Livvile on jälgimäzien vuozikümmenien aigah kehitettü omat normat kui orfograafien mugai keliopingi puoles. Mittumua uuttu sanastuo sit pideli vallita sanakirjah? Valličendu pohjavuu sanoin aktiivizeh käättöh, no kunnetah pidäü panna raja, štobi sanakirju ei rodies liijan suuri – monikilohine da mones ozas jullattu järgäleh. Üksikai lugii voibi vuottua sellitüstü mittumaletahto ičelleh tärgiele sanale. Silloi maksau vaivan eččie sanan sinounimua, kudamas voibi toizes kohtas kirjua löüdüö abu.

Kirjan sanastuo on kerättü ezimerkikse jo käättös olijois sanakirjois (kč. Lähtehtet), karjalankielizen Oma Mua -lehten kirjutuksis da kaunehkirjalližuos sežo toiči internetasgi (ezim. Yle Uudizet karjalakse-saitalpäi <http://yle.fi/uutiset/joensuu/karjalakse>).

Karjalan kieldü opastetah da tutkitah üliopistolois Suomes da Ven'al. Karjalan alguopastustu on tahtottu andua pienile lapsile (kielipezät, muuzikkukerhot) da školaniekoile, no tässä nämmä projektat ei Suomes olla

eistüttü vuottamuksien mugah. Ven'an Karjalas opastetah livvin- da vienankarjalua školis jo 1990-luvun allus algajen. Meil Suomes on aiguzien opastus kursiloil olluh tipičnoi opastundumuodo. Kursiloile tulou puaksuh moiziigi opastujii, kudamil on jiännüh mustoh rajakarjalazien buaboloin da died'oloin muamankieldü. Sen aktiviziiiruičendah pürgihes tämägi sanakirju. Tahtozin, štobi kogo kirjupakiettu (Markianova & Pyöli 2008, Pyöli 2011, 2012), kuduah kuuluu sežo tämä sanakirju, eistäs edehpäi livvinkarjalan paginmaltuo dai kaunehliteratuurin da lehtilöin lugemistu. Mugai kirjutusnerot kazvetah hil'l'akkazin. Sanoin taivutukset kebjendetäh käättämistü, da konkretnoit ezimerkit suomendoksinneh sellitetäh sanastuo.

Parahat passibot kaikile karjalan azientundijoile dai suvaiččijoile, kudamis olen suannuh tarbehellistu abuu da viritüstü täh kolmevuodizeh projektah. Ülen lämmäh da tävvel südämel tahton passiboija kielentarkastajua Natalia Giloevua, kudaman abu on olluh enziarvozen tärgei. Nikonzu ei minun küzümukset – daže vaigevimat niilöis – olla jäädü ilmai vastavustu. Karjalan Siädiviö passiboičen abudengas. Suuri passibo kuuluu rodn'il da dovarišoil "roindupäivükukkazis", kudamat avvutettih todevuttua kirjan valmehekse suattamistu.

Ristiinas heinäkuus 2016

Raija Pyöli

Vuvvennu 2016 jullattu Raija Pyölin Sanakirja karjala-suomi jo ammui on myödy loppussah. Nygöi Karjalan Sivistysseura julguau sen verkos. Sanakirjan syväindö pyzy endizenny paiči sivul 14 luajittuu kohendustu lähtehien luvettelos. Alguperäzes sanakirjas käytetty ü-kirjaindu ei ruvetu muuttamah nygöi käytös oljah y-kirjaimen, kudai on otettu ü:n sijah Karjalan Tazavallas vuvvennu 2007 da kuduan käyttöh hil'l'akkazin ollah harjavuttu Suomesgi. Iändämizeh kirjaimen valličendu nikui ei vaikuta.

Lahtes 18.3.2021

Raija Pyöli

Käyttöohjeet

Rakenteeltaan ja kirjoitusperiaatteiltaan tämä teos noudattaa samoja käytänteitä kuin Sanakirja suomi–karjala (Markianova & Pyöli 2008) sekä Livvinkarjalan kielioppi (Pyöli 2011) ja Livvinkarjalan harjoituskirja (Pyöli 2012). Vokaalin **y** merkinä on alkuperäisen suomalais-ugrilaisen perinteen mukaisesti **ü**. Ääntämyksellisestihän **y** ja **ü** eivät eroa toisistaan. (Tarkemmin äänteistä ks. Markianova & Pyöli 2008, 8.) Lisäksi konsonanttiyhtymän **ts** vastineena on nykyisin alettu käyttää **c**:tä; sitä en kuitenkaan ole soveltanut vielä tässä kirjassa. Kielioppirakenteet avautuvat aloittelijalle esimerkiksi Livvinkarjalan kieliopin (Pyöli 2011) välityksellä. Myös Markianovan kielioppi (2002) löytyy nettiversiona osoitteesta <http://opastajat.net/opastus/grammar>.

Nomini (= substantiivi, adjektiivi, pronomini, numeraali) sana-artikkelin hakusanana on perusmuodossa **lihavoituna**. Sen jälkeen on suluissa taivutus yksikön genetiivissä ja partitiivissa sekä monikon partitiivissa. Sanoista tyyppiä *käzi, vezi, tozi on* annettu lisäksi illatiivimuoto *kādeh, vedeh, todeh*. Pystyviivalla (|) erotetaan sanan taipumaton osa, ja taivutuspäätteiden edessä on yhdysmerkki (-). Sanan suomennoksen jälkeen seuraa mahdollinen esimerkki *kursiivissa* sekä sen suomennos. Jos sanalla on useita merkityksiä, ne osoitetaan numeroin 1., 2., 3. ... Merkinnällä ks. (katso) viitataan mahdolliseen synonyymiin, jonka taivutus löytyy kyseisen sanan kohdalta sieltä, missä se on hakusanana. Lyhennettä vrt. (vertaa) käytetään silloin, kun halutaan kiinnittää lukijan huomio jotenkin poikkeavaan tai muuten erikoiseen käännökseen.

- (1) **heng|ji** (-en, -ie, -ii/-ilöi) 1. hengitys *Ihan hengen salbuau*. Ihan hengen salpaa. Ks. **hengitüs** 2. henki, elossa olo *Viego häi ollou hengis?* Vieläkö hän lienee elossa? 3. tunnelma *Meijän ruadopaikal on hiivä hengi*. Työpaikallamme on hyvä henki. Ks. **atmosfieru** 4. lukumäärä (ihmissistä) *Kursal oli vaigu kuuzi hengie*. Kurssilla oli vain kuusi henkeä.

ilm|ju (-an, -ua, -oi) 1. ilma (kaasuseos) *Ilman ligavumine pidää azetua*. Ilman saastuminen on pysäytettävä. 2. sää *Mittustu ilmaa ennustetah tuliekse nedälikse?* Millaista säätä luvataan ensi viikolle? Ks. **siä** vrt. **keli**

Verbeistä on annettu lihavoidun perusmuodon lisäksi suluissa preesensin yksikön 1. ja 3. sekä monikon 3. persoonamuoto. Muut merkintätavat ovat samat kuin nomineilla.

(2) **el|jä** (-än, -äü, -etäh) elää, asua *Minun poigu eläü linnas*. Poikani asuu kaupungissa.

kazvat|tua (-an, -tau, -etah) kasvattaa *Kazvatammo vil' l'ua da kartohkua*. Kasvatamme viljaa ja perunaa. Vrt. **harjaittua, opastua**

vai|buo (-vun, -buu, -vutah) 1. väsyä, uupua *Kogo päivän kävelin, sit vaivuin*. Koko päivän kävelin, sitten väsyin. Ks. **šuštuo, väzüö** 2. mennä tainnoksiin, romahtaa *Häi sai iškun piäh, dai vaibui*. Hän sai iskun päähänsä ja menetti tajuntansa.

Taipumattomista sanoista on luonnollisestikin esillä vain hakusana ja sen suomennos, usein myös esimerkkivirke. Mikäli sanalla on synonyymi, siihen viitataan.

(3) **ainos** aina ks. **aiven**

vikse ehkä, varmaankin *Huomei vikse roih vihmu*. Huomenna varmaankin sataa. Ks. **ehki, toinah**

Homonyymit on merkitty roomalaisin numeroin (I, II).

(4) **val|lata** I (-guan, -guau, -latah) valkaista, tehdä valkoise(mma)ksi *Valgaimmo tahnun seinät*. Valkaisimme navetan seinät.

val|lata II (-duan, -duau, -latah) vallata, valloittaa *Vihaniekat vallattih muan*. Viholliset valtasivat maan.

Yhdyssanojen yhteinen alkuosa erotetaan kahdella pystyviivalla (||), ja loppuosa taipuu normaalisti.

(5) **turvu||luk|ku** (-un, -kuu, -kuloi) turvalukko; ||**paik|ku** (-an, -kua, -koi) turvapaikka *pakita turvupaikkua*; ||**tarkastu|s** (-ksen, -stu, -ksii) turvatarkastus *lendokentän turvutarkastukset* lentokentän turvatarkastukset; ||**vüö** (-n, -dü, -löi) turvavyö *Kiin(n)itäkkiä turvuvüöt!* Kiinnittäkää turvavyöt! ||**väri** (-n, -i, -löi) suojaväri

Vinoviivaa (/) käytetään erottamaan mahdollisia rinnakkaismuotoja toisistaan, esim. verbin taivutuksessa tai substantiivin monikon partitiivissa.

(6) *löütäh/lövvetäh* löytävät, *polletah/polgietah* polkevat; *jogii/jogiloi* jokia, *solmii/solmilo* solmuja

Yhtäläisyysmerkki (=) suomennoksen perässä tarkoittaa, että kyseisessä paikassa voi olla mikä tahansa sana.

(7) **varzina|ine** (-zen, -stu, -zii) varsinainen, arki= *varzinazet sovat* arki-vaatteet

luuhi|ne (-zen, -stu, -zii) luinen, luu= *luuhizet veičet* luu(pää)veitset

nahkahi|ne, nahka|ine (-zen, -stu, -zii) nahkainen, nahka= *nahkahizet suappuat* nahkasaappaat

Kirjaimet, joiden mukaisessa järjestyksessä sanat on esitetty:

Aa, Bb, Čč, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Zz, Žž, Tt, Uu, Vv, Üü, Ää, Öö

Käyttämisojvat

*Konstruktisien da oigiehkirjutuksen puoles tämä kirju novvattau samoi printsippii kui Sanakirja suomi–karjala (Markianova & Pyöli 2008), Livvinkarjalan kielioppi (Pyöli 2011) da Livvinkarjalan harjoituskirja (Pyöli 2012). Vokalin y tilal on alguperäine suomelas-ugrilazen perindehen mugaine **ü**. Iändämizen puoleshäi ü da y nikui ei erota toine toizes. (Kačahtai ližiä iändehis Markianova & Pyöli 2008, 8). Ližakse konsonantuühtümän **ts** vastinehennu on ruvettu kirjuttamah **c**; sidä ei ole otettu vie täh kirjaj. Keliopin rakendehet avavutah lugijale ezimerkikse Livvinkarjalan keliopin (Pyöli 2011) välitüksel. Sežo Markianovan kelioppi (2002) löüdüü nettiverziennü saitil <http://opastajat.net/opastus/grammar>.*

***Nominu** (= substantiivu, adjektiivu, pronominu, numerualu) sanastat ’an eččosanannu on perusmuvvos da **mustendettu**. Sen jälles ollah salbavomerkilöis taivutusmuvvot üksikön genetiivas da partitiivas sego monikon partitiivas. Sanois tiippua käzi, vezi, tozi on annettu ližakse illatiivumuodo kädeh, vedeh, todeh. Püstüviival (|) eroittuu sanan taibumatoi oza, a taivutusmuodoloin ies on ühtüsviivu (-). Sanan kiännökseen jälles voibi olla ezimerkivirkeh karjalakse (kursiival) da sen kiännös. Ku sanal ollou moni merkičüstü, net on merkittü numeroil 1., 2., 3.... da sežo annettu ezimerkii. Merkindäl ks. (kačahtai) on ozutettu mahtollizet sinounimat, kudamien taivutus löüdüü sit kohtas, kus sana on eččosanannu. Lühendehtü vrt. (verdua) on käütettä, konzu sanan kiännökseen on midätah eričüstü libo poikkevuksellistu. (Ezimerkit kačo ülähän.) (1)*

***Verbilöis** on annettu mustendetun perusmuvvon ližakse üksikön 1:n da 3:n sego monikon 3:n persounan taivutusmuvvot preezenzas. Muut merkičendütävät ollah samat kui nominoil. (2)*

***Taibumattomis sanois** on ozutettu tavan mugah vaigu eččosana da sen kiännös, puaksuh ližakse ezimerkivirkeh. Gu sanal ollou midägi sinounimua, net on ozutettu. (3)*

***Omounimoi** on merkittü riimalazil numeroil (I, II). (4)*

Ühtüssanois on eroitettu ühtehine alguoza kahtel püstüviival (||). Loppuozua taivutetah normalizesti. (5)

***Vinoviihua** (/) käütetäh eroittamah rinnakkazii muodoloi toine toizes, ezim. verbin taivutukses da substantiivan monikon partitiivas. (6)*

Ühtäläzuserki (=) kiännösvariantan peräs tarkoittaa, gu sen paikal voi olla hos mittuine sana. (7)

Kirjaimikko, kudaman jälletüksen mugah sanat on luveteltu:

Aa, Bb, Čč, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Zz, Žž, Tt, Uu, Vv, Üü, Ää, Öö

Lähteet/Lähteet

Boiko, Tatjana & Markianova, Ljudmila 2011: *Bol'soj russko-karel'skij slovar'.* Suuri ven'a-karjalaine sanakniigu. Petrozavodsk: Verso.

KKSk = *Karjalan kielen sanakirja I–VI* 1968–2005. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Makarov, G. N. 1990: *Slovar' karel'skogo jazyka. Livvikovskij dialekt.* Petrozavodsk: Karelija.

Markianova, Ljudmila 2000a: *Lingvistiikkuterminät.* Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.

Markianova, Ljudmila 2000b: *Školasanasto.* Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.

Markianova, Ljudmila 2002: *Karjalan kielioppi 5-9.* Petroskoi: Periodika.

Markianova, Ljudmila 2003: *Ühteiskunnallis-poliittine sanasto A–O.* Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.

Markianova, Ljudmila 2004: *Ühteiskunnallis-poliittine sanasto P–Ja.* Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.

Markianova, Ljudmila 2005: *Fauna- da florasnanasto.* Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.

Markianova Ljudmila & Boiko, Tatjana 1996: *Karjal-ven'alaine sanakniigu. Livvikovskoe narečie.* Petroskoi: Karjala.

Markianova, Ljudmila & Pyöli, Raija 2008: *Sanakirja suomi–karjala.* Kuopio: Salmi-Säätiö.

Nykysuomen sanakirja I–VI 1978. Porvoo: Suomalaisen Kirjallisuuden seura.

Nykysuomen sanakirja. Uudissanat 1980. Porvoo: Suomalaisen Kirjallisuuden seura.

Oma Mua Karjalan rahvahan lehti 1991-. Petroskoi.

Penttonen, Martti 2016: *Karjal-suomi-karjal -sanakniigu*. Kuopio: Karjalan Kielen Seura r.y.

Pohjanvalo, Pekka 1947, 1950: *Salmin murteen sanakirja*. Helsinki: SKS.

Pyöli, Raija 2011: *Livvinkarjalan kielioppi*. Helsinki: Karjalan Kielen Seura r.y.

Pyöli, Raija 2012: *Livvinkarjalan harjoituskirja*. Helsinki: Karjalan Kielen Seura r.y.

Pyöli, Raija 2015: Salmilaisten kieli. Teoksessa *Rajoil da randamil. Salmi ja salmilaiset 1617–1948*, s. 499–525. Kuopio: Salmi-Säätiö.

Õispuu, Jaan 2003: *Oma Mua -lehden uudissanastoa vuosilta 1990–1997 I-II*. Tallinn: TPÜ Kirjastus.

Internet-lähteet

Kielitoimiston sanakirja 2016. Tuorein päivitys 29.2.2016. Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy:

<http://www.kielitoimistonsanakirja.fi/netmot.exe?motportal=80>

KKSk = Karjalan kielen sanakirja:

<http://kaino.kotus.fi/cgi-bin/kks/karjala.cgi?a=la&l=1>

Aa

a mutta *Tütär eläu küläs, a poi-gu linnas*. Tytär asuu maalla, mutta poika kaupungissa.

aari|ji (-en, -edu, -eloi) aaria *Pajatettiho hüö aarieloi?* Lauioivatko he aarioita?

Aazi|ji (-en, -edu) Aasia *Mitbo muat sijaijah Aazies?* Mitkä maat sijaitsevat Aasiassa?

aaziela|jine (-zen, -stu, -zii) aasialainen *Hänel on äijü aazielastu tuttavua*. Hänellä on paljon aasialaisia tuttuja.

ab|jei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. apea, surullinen *Mikse olet abiel mielel?* Miksi olet apealla mielellä/mielin? 2. loukkaava *abiet paginat* loukkaavat puheet

abeiččemi|jne (-zen, -stu, -zii) kiusaaminen

abeij|ja (-ččen, -ččou, -jah) loukata, kiusata *Toiči sanatgi abejah*. Joskus sanatkin loukkaavat. *Älä abeiče nikedä!* Älä kiusaa ketään!

aberi (-n, -i, -loi) aapinen *Lapsi rakkahal lugou aberii*. Lapsi lukee mielellään aapista.

abessiiv|u (-an, -ua, -oi) abessiivi *Leivättäh on abessiivu sanas leibü*. Leivättä (ilman leipää) on abessiivi sanasta leipä.

abevu|o (-n, -u, -tah) loukkaantua *Minä muga abevuin, ku hüö ei ni soitettu*. Loukkaannuin todella, kun he eivät edes soittaneet. Ks. **n'upsistuo**

abevu|s (-ksen, -stu, -ksii) apeus *Häi on ülen abevuksis*. Hän on kovin apealla mielellä.

abiturijent|u (-an, -ua, -oi) abiturientti *Piässöügo ristintütär tänä vuon abiturijentakse?* Tuleekohan kummityttärestä tänä vuonna abiturientti?

ablatiiv|u (-an, -ua, -oi) ablatiivi *Ablatiivu vastuau küzüümüksih kuspäi, kenelpäi, milpäi*. Ablatiivi vastaa kysymyksiin mistä, keneltä, miltä.

abonent|u (-an, -ua, -oi) tilaaja ks. **tiluaju**

abort|u (-an, -ua, -oi) abortti *Erähis mualois abortu on kielletty*. Joissakin maissa abortti on kielletty.

abrikos|su (-an, -sua, -soi) aprikoosi *Elokuul suau süvvä külläl abrikossua*. Elokuussa on saatavilla runsaasti aprikoosia.

absol'utist|u (-an, -ua, -oi) absolutisti *Tuatto rubei absol'utistakse, nügöi ni ühtu rüüppüü ei ota*. Isästä tuli absolutisti, ei ota enää yhtäkään ryyppyä.

absol'utnoj|i (-in, -idu, -loi) absoluuttinen, ehdoton *Poijal on absol'utnoi muzikal'noi korvu*. Pojalla on absoluuttinen musiikkikorva. Ks. **ehtotoi, kiistämätöi**

absol'uuttu absoluuttinen *absol'uuttutozi* absoluuttinen totuus

abstrakti|jne (-zen, -stu, -zii) abstraktinen *Abstraktizen vastukohtu on konkretnoi*. Abstraktisen vastakohta on konkreettinen.

abu (avun, abuu, abuloi) apu *Heis on jo äijü abuu*. Heistä on jo paljon apua.

abu|deng|u (-an, -ua, -oi) apuraha ks. **stipendii**; ||**höst|e** (-ien, -että, -ielöi) apulanta; ||**maks|o** (-on, -uo, -oloi) avustus; ||**nevv|o** (-on, -uo, -oloi) apuneuvo; ||**niekku**(-an, -ua, -koi) apuri, apulainen ks. **abulaine**

abula|ine (-zen, -stu, -zii) apulainen *Kenbo roihes buaban abulazekse?* Kenestä tulee mummon apulainen? Ks. **abuniekku**

abuverbi (-n, -i, -löi) apuverbi *Olla-verbii käütetäh puaksuh abuverbinnü.* Olla-verbiiä käytetään usein apuverbinä.

adaptiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) mukauttaa, sopeuttaa *adaptiiruija lapsii toizen muan taboih* sopeuttaa lapsia toisen maan tapoihin ks. **harjavuttua, mugavuttua**

adessiiv|u (-an, -ua, -oi) adessiivi *Pane tämä sana adessiivah.* Pane tämä sana adessiiviin.

adjektiiv|u (-an, -ua, -oi) adjektiivi *Ližiä pättävü adjektiivu.* Lisää sopiva adjektiivi.

administratiiv|ine (-zen, -stu, -zii) hallinnollinen ks. **haldivolline**

administratsi|ji (-en, -edu, -eloi) hallinto ks. **hallindo**

adresant|u (-an, -ua, -oi) lähettäjä ks. **poštantüöndäi**

adres|si (-in, -sii, -siloi) osoite *Ongo sinul adressi muuttunuh?* Onko osoitteesi muuttunut?

adr|u (-an, -ua, -oi) aura *Sarual löüdüü vahnuu adrua.* Vajassa on vanhoja auroja. Vrt. **pluugu**

adverbi (-n, -i, -loi) adverbi *Adverbi on taibumatoi sana.* Adverbi on taipumaton sana. Ks. **šeikkusana**

adverbiali (-n, -i, -loi) adverbiaali *Täs virkehes sanamuodo pello on adverbiali.* Tässä lauseessa sanonta pellolla on adverbiaali.

ad'vo|ji (-in, -idu, -loi) 1. (pitkään viipyvä) vieras *Jogo teil on ad'voidu tulluh pruazniekakse?* Onko teille jo tullut vieraita juhlan ajaksi? 2. vieraisilla, kyläilemässä, vieraisille, kyläilemään *Sevoitar on olluh meil ad'vois jo kolme päiviä.* Serkku on ollut meillä kyläilemässä jo kolme päivää.

ad'voij|ja (-čen, -ččou, -jah) vierailija (sukulaississa) ks. **gostie**

advokuat|tu (-an, -tua, -toi) asianajaja ks. **puolistai**

aerodrom (-an, -ua, -ii) lentokenttä ks. **lendokentü**

afiš|šu (-an, -šua, -šoi) ilmoitus, mainos *Uvven fil'man afiššua oli joga kohtas.* Uuden elokuvan mainoksia oli kaikkialla.

aforizm|u (-an, -ua, -oi) aforismi *Häi joga kohtazeh ližiäü aforizmia.* Hän lisää joka kohtaan aforismeja.

afrikkala|ine (-zen, -stu, -zii) afrikkalainen *Nügöi Suomes on äijü afrikkalastu.* Nykyään Suomessa on paljon afrikkalaisia.

Afrik|ku (-an, -kua) Afrikka *Tänäpäi urokal lapset opastutih Afrikan mualo.* Tänään lapset opettelivat tunnilla Afrikan maita.

agan (-an, -ua, -oi) akana *eroitella jyvät aganois* erotella jyvät akanoista

agent|u (-an, -ua, -oi) agentti ks. **aziimies**

agj|u (-an, -ua, -oi) reuna, pää, laita *Lehmät kävelti ihän hierun agjassah*. Lehmät menivät ihan kylän laitamille. Ks. **laidu**, **n'okku**, **randu**, **reunu**

agronom|u (-an, -ua, -oi) agronomi *Tütär opastui agronomakse*. Tytär opiskeli agronomiksi.

agu/aku mutta jos *Agu et tulle, nimidä en voi ruadua*. Mutta jos et tule, niin mitään en voi tehdä.

ahavoij|ja (-čen, -ččou, -jah) ahavoida, kuivattaa *Tuuli ahavoičči rožat*. Tuuli ahavoi posket.

ahavoit|tuo (-un, -tuu, -utah) ahavoitua, rohtua *Huulet ahavoi-tuttih ruvele*. Huulet ahavoituivat ruvelle.

ahav|u (-an, -ua, -ii) ahava(tuuli) *Enne kuivattih lihua ahavas*. Ennen kuivattiin lihaa ahavassa.

ahker (-an, -ua, -ii), **ahkeroičči|ji** (-jan, -jua, -joi) ahkera, ahkeroiva *Meijän opastujat ollah aiga ahkerat*. Meidän opiskelijamme ovat kovin ahkeria.

ahkeroi|ja (-čen, -ččou, -jah) ahkeroida ks. **ruadua**, **staraija**

ahkeru|s (-on, -ttu, -ksii) ahkeruus, uutteruus *Joga ruado vuadiu ahkeruttu*. Jokainen työ vaatii ahkeruutta. Ks. **raden'n'u**

ahmi|e (-n, -u, -tah) ahmia *Älgä ahmikkua! Älkää ahmiko!* Ks. **šaglata**

ahmo|ji (-in, -idu, -loi) ahma

ahnahu|s (-on, -ttu, -ksii) ahneus *Ahnahuttu häi ei ni bunukoile lahjua osta*. Ahneuttaan hän ei osta lahjoja edes lapsenlapsilleen.

ahna|s (-han, -stu, -hii) ahne *Sanotah, ahnahal ristikanzal on paha loppu*. Sanotaan, että ahneella ihmisellä on keho loppu. Ks. **ahneh**

ahnast|ua (-an, -au, -etah), **ahnehtil|e** (-n, -u, -tah) ahnehtia *Rikas vai enämbi ahnastau eluo*. Rikas vain ahnehtii lisää omaisuutta.

ahneh (-en, -tu, -hii) ahne ks. **ahnas**

ahta|ji (-jan, -jua, -jii) ahtaaja *Ahtajat ruatah portas*. Ahtaajat työskentelevät satamassa.

ahta|s (-han, -stu, -hii) ahdas *Kodimökis meil oli ahtahat pertit*. Kotimökissä meillä oli ahtaat huoneet.

ahtavu|o (-n, -u, -tah) ahtautua *Miksebo tüö kaikin nügöi mašinah ahtavuitto?* Miksi te kaikki nyt ahtauduite autoon? Ks. **liččavuo**

ahtavu|s (-on, -ttu, -ksii) ahtaus **ahtistelend|u** (-an, -ua, -ii) ahdistelu *Emmo suvaiče nimittumua ahtistelendua*. Emme hyväksy minikäänlaista ahdistelua.

ahtistel|la (-en, -ou, -lah) ahdistella

ahtistelil|ji (-jan, -jua, -joi) ahdistelija *Ahtistelijoin tegoloi ei sua hüväksüö*. Ahdistelijoiden tekoja ei saa hyväksyä.

ahtist|ua (-un, -au, -ah) ahdis-

taa *Kaglus ahtistau*. Kaulus ahdistaa (kiristää).

ahtistu|o (-n, -u, -tah) ahdistua, huolestua, hätääntyä *Minä kai ahtistu in sinun uudizis*. Minä ihan ahdistuin sinun uutisistasi.

ahtistu|s (-ksen, -stu, -ksii) ahdistus, hätä(tila) *Kaikin olimmo suures ahtistukses*. Olimme kaikki suuressa hädässä.

aht|ua (-an, -au, -etah) ahtaa *Älä velli ahta suudu täüdeh!* Älä nyt ahda suutasi täyteen!

ahven (-en, -du, -ii) ahven *Brihačut ongitettih ahvenii*. Pojat onkivat ahvenia.

Ahvenanmua (-n, -du) Ahvenanmaa *Ahvenanmual on iče-hallindo*. Ahvenanmaalla on itsehallinto.

ahvenanmualajine (-zen, -stu, -zii) ahvenanmaalainen *Ahvenanmualazet ollah ruočinkielizet*. Ahvenanmaalaiset ovat ruotsinkielisiä.

aidu (aijan, aidua, aidoi) aita *Kenbo luadiu aijan?* Kuka tekee aidan?

aiga (adv.) melko, aika *aiga pieni* melko pieni

aigah aikana *voinan aigah* sodan aikana

aigajine (-zen, -stu, -zii) aikainen, varhainen *Huomei minul on aigaine ruadoh lähtö*. Huomenna minulla on aikainen työhön lähtö.

aigalajine (-zen, -stu, -zii) aikalainen *hänen omat aigalazet* hänen aikalaisensa

aigamo|jine (-zen, -stu, -izii) aikamoinen *Kuulimmo aigamostu rähinehtü pihalpäi*. Kuulimme pihalta aikamoista rähinää. Ks. **ole-vahkoine**

aiganah aikanaan ks. **aijalleh**

aigazembah aikaisemmin ks. **aijemba**

aigomu|s (-ksen, -stu, -ksii) aikomus *Minul nimitumua aigomustu tulla ei ole*. Minulla ei ole minkäänlaista aikomusta tulla. Ks. **tarkoitus**

aigu (aijan, aigua, aigoi) aika, määräaika *Tule kuvven aigah*. Tule kuuden aikaan. Ks. **srokku**

aigu|er|o (-on, -uo, -oloi) aikairo; ||**hälüt|in** (-timen, -indü, -timii) ajastin

aigujine (-zen, -stu, -zii) aikuinen ks. **ruavas, täüzi-igaine, vad-ras**

aiguka|uzi (-vven, -uttu, -uzii) aikakausi; ||**list|u** (-an, -ua, -oi) aikataulu; ||**mu|odo** (-vvon, -oduo, -odoloi) aikamuoto *Imperfektu on mennüön aijan aigumuodo*. Imperfekt on menneen ajan aikamuoto.

ai|guo (-jon, -gou, -jotah) aikoa *Aijoimmo kerätä must'oidu*. Aioimme pomia mustikoita. Vrt. **duumaija, tahtuo**

aih|e (-ien, -iedu, -ieloi) aihe, syy ks. **teemu, tiemu**

aijalleh ajallaan *Kai roih hüvin aijalleh*. Kaikki järjestyy ajallaan. Ks. **aiganah**

aijan||kohta|jine (-zen, -stu, -zii) ajankohtainen; ||**lu|gu** (-vun,

-guu, -guloi) ajanlasku *Suomen pravoslaunoi kirikkö nügöi novvattau uuttu aijanluguu*. Suomen ortodoksinen kirkko noudattaa nykyään uutta ajanlaskua. ||**muga|ine** (-zen, -stu, -zii) ajanmukainen ks. **modernoi, movvakas, uvvenai-gaine**; ||**puut|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) ajanpuute; ||**viet|eh** (-tehen, -ehtü, -tehii) ajanviette; ||**vähü|s** (-ön, -ttü, -zii) ajanpuute

aijat|oi (-toman, -tomua, -tomii) 1. aitaamaton *Tämä peldo on aijatoi*. Tämä pelto on aitaamaton. 2. ajaton, aikaa uhmaava *Hänen runot ollah moizet aijattomat*. Hänen runonsa ovat niin ajattomia.

aijemba aikaisemmin *Tänpäi pidäs aijemba muate viertä*. Tänään pitäisi käydä aikaisemmin nukkumaan.

aijoi aikaisin *Mennüt vuon kevät tuli aijoi*. Viime vuonna kevät tuli aikaisin.

aijoin aijal/aigah ajoissa *Ker-giethäi azemale aijoin aigah?* Eh-dithän asemalle ajoissa?

ainav|o (-on, -uo, -oloi) ainoa *Sanon tämän vaigu ühten ainavon kerran*. Sanon tämän vain yhden ainoan kerran.

ainavoluadu|ine (-zen, -stu, -zii) ainutlaatuinen *Saimmo kuulta ainavoluaduzen ezitükseen*. Saimme kuulla ainutlaatuisen esityksen.

aineh (ainehen, ainehtu, ainehii) aine ks. **materjualu**

ainehelli|ne (-zen, -stu, -zii) aineellinen *Tahtotgo parembi ai-*

nehellistu vai hengistü omazuttu? Haluatko mieluummin aineellista vai henkistä omaisuutta?

ainehist|o (-on, -uo, -oloi) aineisto ks. **materjualu**

aino aino(kainen) *Häi on meijän aino poigu*. Hän on ainoa poikamme.

ainos aina ks. **aiven**

air|o (-on, -uo, -oloi) airo *Le-kuta teriämbi airoloi!* Souda nopeammin!

aiz|u (-an, -zua, -oi) aisa *püzüö aizois* pysyä aisoissa

ait|tu (-an, -tua, -toi) aitta *Kezäl maguammo aitas*. Kesällä nukumme aitassa.

aiven aina *Hüö aiven paistah vaigu ühtü tühjiä*. Heillä on aina samat tyhjäät (typerät) puheet. Ks. **ainos**

aiv|o (-on, -uo) aivo, **aivo|t** (-loin, -loi) aivot

aivo||rua|do (-von, -duo, -dolo) aivotyö; ||**satatu|s** (-ksen, -stu, -ksii) aiovamma; ||**tärähtü|s** (-ksen, -stü, -ksii) aivotärähdys

ajaj|i (-jan, -jua, -jii) matkustaja, ajaja ks. šouferi

ajat|ella (-telen, -telou, -ellah) ajatella ks. **duumaija**

ajattelemi|ne (-zen, -stu, -zii) ajattelu ks. **duumaičendu**

ajatteli|i (-jan, -jua, -joi) ajatteliija ks. **duumaiččii**

ajatuksenvällü|s (-ön, -ttü, -zii) ajatuksenvapaus *Kannatammo ajatuksenvällüttü*. Kannatamme ajatuksenvapautta.

ajatu|s (-ksen, -stu, -ksii) ajatus ks. **duumu, ideju, mieli**

ajel|la (-en, -ou, -lah) ajella, matkustaa *Kunnebo ajeletto lommal?* Minne matkustatte lomalla? Ks. **matkailla**

ajelu|s (-ksen, -stu, -ksii) matka *En voi tulla, olen silloij ajeluksis.* En voi tulla, olen silloin matkoilla.

aj|o (-on, -uo, -oloi) 1. ajo(matka) *Petroskoih on pitkü ajo.* Petroskoihin on pitkä ajomatka. 2. metsästys, tukinajo *Läkkiä kondien ajoh!* Lähtekäämme karhun ajoon (kaatoon)! Ks. **mečästüs, ohottu**

ajote|s (-ksen, -stu, -ksii) ajos *Liägäri puhkai ajoteksen.* Lääkäri puhkaisi ajoksen.

aj|kaistaleh (-en, -tu, -ii) ajokaista ks. **polossu**; **||kundo|jine** (-zen, -stu, -zii) ajokuntoinen; **||luba** (-van, -bua, -bii) ajokortti ks. **pravat**; **||merki** (-n, -i, -löi) liikennemerkki; **||nevv|o** (-on, -uo, -oloi) ajoneuvo ks. **kulgunevvo, transportu**; **||suun|du** (-nan, -dua, -dii) ajosuunta; **||val|go** (-lon, -guo, -goloi) ajovalo; **||vauhti** (-n, -i, -loi) ajonopeus

ajua (ajan, ajau, ajetah) ajaa *Ajammo siiriči nečis mototsiklas.* Ajamme ohi tuosta moottoripyörästä. (Ohitamme tuon moottoripyörän.)

akadeemiji (-en, -edu, -eloi) akatemia

akadeemik|ku (-an, -kua, -koi) akateemikko *Vahnu professoru vallittih akadeemikakse.* Vanha

professori valittiin akateemikoksi.

akadeemijne (-zen, -stu, -zii) akateeminen *Kävüin Akadeemizeh kirjulaukkah.* Kävin Akateemisessa kirjakaupassa.

akak|as (-kahan, -astu, -kahii) naimisissa oleva mies ks. **naizekas**

akat|oi (-toman, -tomua, -tomii) vaimoton, naimaton mies ks.

bobuli

akkiloija (-čen, -ččou, -jah) suojella *Häi ainos akkiloiččou väit-tömii.* Hän suojelee aina heikkoja.

ak|ku (-an, -kua, -koi) 1. vaimo, eukko *Elettih oldih ukko da akku.* Olipa kerran ukko ja akka. 2. vaimo, jonka ensimmäinen lapsi on tyttö vrt. **mučoi**

akkumul'uat|or|u (-an, -ua, -oi) akku ks. **suitin**

akkuzatiiv|u (-an, -ua, -oi) akkusatiivi *Kui kirjuttua tämä sana akkuzatiivas?* Miten tämä sana kirjoitetaan akkusatiivissa?

aktiivijne (-zen, -stu, -zii) aktiivinen *Passiivine sanavarasto on suurembi aktiivistu.* Passiivinen sanavarasto on aktiivistista suurempi.

aktivoija (-čen, -ččou, -jah) aktivoida *Kuibo aktivoiččizimmo nuorii karjalažuoh?* Kuinka aktivoisimme nuoria toimimaan karjalaisuuden hyväksi?

aktsiji (-en, -edu, -eloi) osake *aktsieloin nominualuarvo* osakkeiden nimellisarvo ks. **ozakeh, vuitti**

aktuali|jne (-zen, -stu, -zii) ajan-kohtainen *aktualizet uudizet* ajan-kohtaiset uutiset

akušark|u (-an, -ua, -oi) kättilö ks. **n'ababuabo**

al alla *Kaži istuu stolan al*. Kissa istuu pöydän alla.

al|a (-an, -ua, -oi) ala, alue, sektori *Häi ruadau matematiekan alal*. Hän työskentelee matemaattisella alalla. Ks. **sektoru**

ala-arvo|ine (-zen, -stu, -zii) ala-arvoinen ks. **huolimatoi, im-minkummaine**

alači ali, alitse *Koiru juoksi alači aijas*. Koira juoksi aidan alitse.

alah alas *Mene vai alah pordahis*. Mene vain portaita alas.

alahan alhaalla *Koin luandal on alahan*. Kodin kellari on alhaalla (alakerrassa).

alaigä|ine (-zen, -stü, -zii) alaikäinen *Fil'mu on kielletty alaigäzil*. Elokuva on kielletty alaikäisiltä.

alajine (-zen, -stu, -zii) 1. alainen, alla oleva *vienalazet kazvit* vedenalaiset kasvit 2. alainen, vaikutuspiiriin kuuluva *ministerstvan alaine komitiettu* ministeriön alainen komitea 3. lapanen *Pane alazet kädeh!* Pane lapaset käteen!

al||koulu (-n, -u, -loi) alakoulu; **||kuložu|s** (-on, -ttu, -ksii) alakuloisuus ks. **depressii**; **||mä|gi** (-in, -gie, -gii) alamäki; **||ro|du** (-vun, -duu, -duloi) alalaji

alalleh aina, jatkuvasti *Minul alalleh kivistäü piädü*. Minulla särkee päätä jatkuvasti. Ks. **ühtüperiä, ühtütottu**

alalli|ne (-zen, -stu, -zii) vakinainen, jatkuva *En vie suannuh alallistu virgua*. En saanut vielä vakinaista virkaa.

alangomualajine (-zen, -stu, -zii) alankomaalainen ks. **hollandielaine**

Alango|muat (-mualoin, -mualoi) Alankomaat ks. **Hollandii**

alasto|j (-man, -mua, -mii) alaston ks. **sovatoi**

alaviit|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) alaviite *Kunnebo ližiän alaviitteen?* Minne lisään alaviitteen?

alav|u (-an, -ua, -ii) *alavil mualoil hallan varavo* alavilla mailla hallan vaara ks. **lačču**

albanielajine (-zen, -stu, -zii) albanialainen

Albani|j (-en, -edu) Albania *Albanieni piälinnu on Tirana*. Albanian pääkaupunki on Tirana.

al'bom|u (-an, -ua, -oi) albumi, kansio *Tartutimmo kuvazet al'bomah*. Liimasimme kuvat albumiin. Ks. **kanzikko, mappi, papku**

al|do (-lon, -duo, -doloi) aalto *Venehes varuan suurii aldoloi*. Venneessä pelkään suuria aaltoja. Ks. **ualdo, laineh**

aldoil|la (-en, -ou, -lah) aaltoilla lainehtia ks. **lainehtie**

alembajine (-zen, -stu, -zii) alempi ks. **alempi**

alemb|j (-an, -ua, -ii) alempi *Alembah kerrokseh tuldih uvvet eläjät*. Alempaan kerrokseen tulivat uudet asukkaat.

alend|ua (-an, -au, -etah) alen-
taa, laskea *Jogo alendettih sobien
hindo!* Joko vaatteiden hintoja
laskettiin? Ks. **huovistua**

alendus|s (-ksen, -stu, -ksii) alen-
nus *Mittumanbo alenduksen annat-
to?* Millaisen alennuksen annatte?

alendus|hin|du (-nan, -dua,
-doi) alennushinta; ||**kupon** (-an,
-ua, -oi) alennuskuponki; ||**müönd|ü**
(-än, -iä, -ii) alennusmyynti

ale|ta (-nen, -nou, -tah) 1. alen-
tua, painua alemmaksi ks. **notkuo**,
painuakseh, **painuo** 2. alentua,
pienentyä, laskea *Vuota vai, hinnat
keviäl aletah!* Odota vain, hinnat
laskevat keväällä! 3. alentua, nöy-
rytyä *Hänen ies emmo alene.* Hänen
edessään emme nöyryy. Ks. **alistuo**

alevu|o (-n, -u, -tah) rauhoittua
Alevukkaa jo, lapset! Rauhoittukaa
jo, lapset! Ks. **rauhottuo**

alevut|tua (-an, -tau, -etah)
rauhottaa *Mene da alevuta nenne
toruajat!* Mene ja rauhoita nuo tap-
pelijat! Ks. **rauhottua**

algaji (-jan, -jua, -jii) alkaja,
aloittaja; alkava, aloittava *Tämä
kursu on algajih opastujih näh.*
Tämä kurssi on tarkoitettu aloitta-
ville opiskelijoille.

algajen lähtien *Täs päiväs al-
gajen en süö magiedu.* Tästä päi-
västä lähtien en syö makeata. Ks.
lähtijen

algami|ne (-zen, -stu, -zii) alka-
minen, aloittaminen

algamisküvüt|öi (-tömän, -tön-
dü, -tömii) aloitekyvytön

algebr|u (-an, -ua, -oi) algebra

al|gu (-lun, -guu, -guloi) alku
Allus ollah kai dielot vaigiet. Alus-
sa ovat kaikki asiat vaikeita.

al|gua (-lan, -gau, -letah) alkaa
ks. **ruveta**, **zavodie(kseh)**

alguh|pani|ji (-jan, -jua, -joi)
alkuunpanija, alulle panija; ||**pan|o**
(-on, -uo, -oloi) aloite ks. **initsiatii-
vu**, **kuhkutus**

algukanda|line (-zen, -stu, -zii)
alkukantainen, primitiivinen ks.
primitiivine

algu|kurs|u (-an, -ua, -oi) al-
keiskurssi; ||**läht|e** (-ien, -ettü,
-ielöi) alkulähde; ||**per|ä** (-n, -iä,
-ii) alkuperä; ||**san|a** (-an, -ua,
-oi) alkusana(t), johdanto ks. **ing-
ressu**; ||**süömi|ne** (-zen, -stü, -zii)
alkupala(t) ks. **zakusku**; ||**tegi|ji**
(-jän, -jiä, -jöi) alkutekijä

alima|line (-zen, -stu, -zii) alim-
mainen *Ota enzymäzikse alimazet
hallot.* Ota ensin alimmaiseta halot.

alistu|o (-n, -u, -tah) alistua,
nöyrytyä ks. **aleta**

alkoholi (-n, -i, -loi) alkoholi
alkoholin käättämine liijakse alko-
holin väärinkäyttö

alkoholizm|u (-an, -ua, -oi) al-
koholismi

alkoholist|u (-an, -ua, -oi) alko-
holisti vrt. **humalniekku**, **juomari**

alkoholit|oi (-toman, -tomua,
-tomii) alkoholiton *Ongo teil alko-
holittomua kuohuviinii?* Onko teil-
lä alkoholitonta kuohuviiniä?

allatiiv|u (-an, -ua, -oi) allatiivi
Vastavus küzüümükses kelle vuadiu

allatiivua. Vastaus kysymykseen kenelle vaatii allatiivia.

alle alle *Miäččiine meni divanan alle*. Pallo meni sohvan alle.

allekirjutu|s (-ksen, -stu, -ksii) allekirjoitus *Sobimukses ei tävvü vai allekirjutuksii*. Sopimuksesta puuttuvat vain allekirjoitukset.

allekkai alekkain *Kirjuta nimet da adresit allekkai*. Kirjoita nimet ja osoitteet alekkain.

allergi|j (-en, -edu, -eloi) allergia

allus alussa, alun alkaen

aloilleh aloillaan *Pie koiru aloilleh, lapsi varuau sidä!* Pidä koira aloillaan, lapsi pelkää sitä!

alpäi alta, alhaalta(päin)

aloveh (-en, -tu, -ii) alue *Anuksen alovehel eläü äijü karjalastu*. Aunuksen alueella on paljon karjalaisia. Ks. **lohko**

alovehelli|ne (-zen, -stu, -zii) alueellinen *alovehellizet rajat* alueelliset rajat (aluerajat) ks. **lokal'noi, paikalline**

aloveh||keskuč|ču (-an, -čua, -čii) aluekeskus; **||ümbärist|ö** (-ön, -üö, -ölöi) maisema ks. **landšaftu, maizemu**

altari (-n, -i, -loi) alttari

altari||abuniek|ku (-an, -kua, -koi) alttariapulainen ks. **ponomari; ||huonu|s** (-ksen, -stu, -ksii) alttarihuone

alternatiiv|u (-an, -ua, -oi) vaihtoehto ks. **vaihtoehto, varian-tu, verzii**

al't|u (-an, -ua, -oi) alto *Häi on*

iäniregistran puoles al'tu. Hän on äänialaltaan alto.

alusta|j (-jan, -jua, -jii) 1. alustaja ks. **pohjustai** 2. alustava *Ozutettihgo hüö jo alustajat pluanat?* Esittivätkö he jo alustavat suunnitelmat?

alust|u (-an, -ua, -oi) alus(ta) *nenän alustu* nenänalus

alust|ua (-an, -au, -etah) alustaa (puhe) *Kenbo alustau seminuaran?* Kuka alustaa seminaarin? Ks.

pohjustua

alustu|s (-ksen, -stu, -ksii) alustus ks. **pohjustus**

ambu|j (-jan, -jua, -jii) ampuja

am|buo (-mun, -buu, -mutah) ampua *Mečästäjät ammuttih hirven*. Metsästäjät ampuivat hirven.

ambumi|ne (-zen, -stu, -zii) *Frontalpäi kuului ambumistu*. Rin-tamalta kuului ampumista.

ambumisvehkeh (-en, -tü, -ii) ase *Ambumisvehkehii pidäü säilüt-tiä lukitus škuapas*. Aseita on säilytettävä lukitussa kaapissa. Ks. **sodavehkeh**

amerikkalaj|ine (-zen, -stu, -zii) amerikkalainen *Amerikkalazien piäkieli on anglien kieli*. Amerikkalaisten pääkieli on englanti.

Amerik|ku (-an, -kua) Amerikka *Tulien vuon lähemmö Amerikkah*. Ensi vuonna lähemme Amerikkaan. Ks. **Ühtüsvallat**

ammatilli|ne (-zen, -stu, -zii) ammatillinen *Kaikil pürgijöil on hüvä ammatilline pädevüs*. Kaikilla pyrkijöillä on hyvä ammatillinen

pätevyys. Ks. **profession(u)aline ammattinvalliču|s** (-ksen, -stu, -ksii) ammattinvalinta

ammatt|ti (-in, -tii, -tiloi) ammatti ks. **professii**

ammattila|ine (-zen, -stu, -zii) ammattilainen *Hüö ollah tozi ammattilazet*. He ovat tosi ammattilaisia. Ks. **spetsialistu**

ammui kauan sitten, muinoin *Kai tämä tapahtui jo ammui*. Kaikki tämä tapahtui jo kauan sitten. Ks. **muinai**

ammu|ine (-zen, -stu, -zii) (iki)vanha, ammoinen *Buabo suvaiččou mustella ammuzii aigoi*. Mummo muistelee mielellään ikivanhoja aikoja.

ammuld|ua (-an, -au, -etah) ammentaa *Sego vettü dai tieduo voit ammuldua*. Sekä vettä että tietoa voit ammentaa.

ammu|s (-ksen, -stu, -ksii) ammus

amputiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) amputoida *Died'oil amputiiruittih jalgu*. Isoisältä amputoitii jalka.

analiziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) analysoida *Ongo tilandeh hüivin analiziiruittu?* Onko tilanne analysoitu kunnolla?

analougi|ne (-zen, -stu, -zii) samankaltainen ks. **samanjüttüine**

ananas|su (-an, -sua, -soi) ananas *Oligo laukas tuorehtu ananassa?* Oliko kaupassa tuoretta ananasta?

anarhiji (-en, -edu, -eloi) anar-

hia, sekasorto *Mua puutui anarhieh*. Maa joutui anarkiaan.

anatoumielli|ne, anatoumi|ne (-zen, -stu, -zii) anatominen

anatoumi|ji (-en, -edu, -eloi) anatomia *ottua ozua anatoumien praktikumah* ottaa osaa anatomian harjoituskurssiin

andavu|o (-n, -u, -tah) antautua *Linnu andavui hüökkäjien valdah*. Kaupunki antautui hyökkäjille. Ks. **anduakseh**

andeliji (-jan, -jua, -joi) antelias *Mostu andelijua ristikanzua en nikonzu ole nähniüh*. Niin antelias-ta ihmistä en ole nähnyt ikinä.

andiekse anteeksi *Andakkua andiekse!* Suokaa anteeksi! Ks. **prostie**

andož|u (-an, -ua, -ii) antoisaa *Sidä kirjua lugijes elin andožii kodvazii*. Sitä kirjaa lukiessani elin antoisia hetkiä.

an|dua (-nan, -dau, -netah) antaa *Annetahgo hüö meile midätah juvva?* Antavatko he meille jotakin juotavaa? Ks. **luovuttua**

an|duakseh (-nammos, -dah/-dahes, -netahes) antautua *Häi tävvelleh andahes uudeh ruadoh*. Hän antautuu täydellisesti uudelle työleen. Ks. **andavuo**

anekdot|tu (-an, -tua, -toi) anekdootti, kasku, vitsi *sanella anekdottoi* kertoa kaskuja ks. **ilostus, šuutku**

anemielli|ne (-zen, -stu, -zii) aneminen ks. **vähäverine**

anemi|ji (-en, -edu, -eloi) ane-

mia *Anemies erähil rožat kalvetah.* Anemiassa joidenkin posket kalpevat.

angiin|u (-an, -ua, oi) angiina *Sain lekars(t)vua angiinah.* Sain lääkettä angiinaan.

anglielajine (-zen, -stu, -zii) englantilainen

Angliji (-en, -edu) Englanti

angliji (-en, -edu, -eloi) englantti, englannin kieli

anheli (-n, -i, -loi) enkeli

anist|u (-an, -ua, -oi) anis

ankiet|tu (-an, -tua, -toi) lomake *Midäbo küzüttih ankietas?* Mitä lomakkeella kysyttiin? Ks. **kuava-keh**

ankuri (-n, -i, -loi) ankkuri *Nostammogo jo ankurit?* Nostameko jo ankkurit?

anno|s (-ksen, -stu, -ksii) annos ks. **portsii**

annuliirui|ja (-čen, -ččou, -jah) peruuttaa, mitätöidä *Matku annuliiruiittih.* Matka peruutettiin. Ks. **peruuttua**

anons|u (-an, -ua, -oi) ilmoitus (lehdessä) *Luvvin kai anonsat müödävis fatierois.* Luin kaikki ilmoitukset myytävistä asunnoista. Ks. **ilmoitus**

anop|pi (-in, -pii, -pilo) anoppi *Lähtemmö anopin luo gostih.* Lähdemme kylään anopin luo. Ks. **muatkoi, muatušku**

ansambl' |u (-an, -ua, -oi) yhtye, bändi *Soitammo samas ansambl'as.* Soitamme samassa yhtyeessä.

antenn|u (-an, -ua, -oi) antenni *Nosta antennu enne mašinan pezendiä.* Nosta antenni ennen auton pesua.

antibioutiek|ku (-an, -kua, -koi) antibiootti *Joga taudii ei pidäs lieččie antibioutiekoil.* Jokaista sairautta ei pitäisi hoitaa antibiooteilla.

antiekalli|ne (-zen, -stu, -zii) antiikkinen

antiek|ku (-an, -kua, -koi) antiikki *Muga oli jo antiekan Riimas.* Niin oli jo antiikin Roomassa.

antolougij|i (-en, -edu, -eloi) antologia, kirjallisuuskokoelma *Mi nun kirjutus jullattih antolougies.* Kirjoitukseni julkaistiin antologiassa.

antounim|u (-an, -ua, -oi) antonnyymi ks. **vastumerkičükselline**

antropolougij|i (en, -du, -eloi) antropologia ks. **ristikanzantiedo**

antropoloug|u (-an, -ua, -oi) antropologi *Antropolougat tutkitah ristikanzan vaihehii.* Antropologit tutkivat ihmisen kehitysvaiheita.

anualiz|u (-an, -ua, -oi) analyysi *luadie anualizoi* tehdä analyysia ks. **erittelü**

anukselajine (-zen, -stu, -zii) aunukselainen *Suuri oza anukselazis on liügiläzii.* Suuri osa aunukselaisista on livvinkielisiä.

Anu|s (-ksen, -stu) Aunus *Mi nun velli eläü Anukses.* Veljeni asuu Aunuksessa.

aort|u (-an, -ua, -oi) aortta ks. **valdimö**

aparuat|tu (-an, -tua, -toi) laite ks. **laitet**

apel'siin|u (-an, -ua, -oi) appelsiini *Nämmä apel'siinat tuodih Espanjasta*. Nämä appelsiinit tuotiin Espanjasta.

aplodiiruilja (-čen, -ččou, -jah) osoittaa suosiota ks. **čäijüttiä, čäijätä**

apostol|u (-an, -ua, -oi) apostoli *Apostoloin ruavot* Apostolien teot

ap|pi (-in, -pii, -pilo) appi *Apikse kučutah akan libo ukon tuatua*. Apeksi sanotaan vaimon tai miehen isää. Ks. **buat'koi**

aptiekkari (-n, -i, -loi) apteekkari

aptiek|ku (-an, -kua, -koi) apteekki *Vie reseptu aptiekkah*. Vie resepti apteekkiin.

apuat|i (-en, -edu, -eloi) apatia ks. **innottomus, tahtottomus**

apuatill|ne (-zen, -stu, -zii) apaattinen ks. **innotoi, tahtotoi**

arbaz|et (-ien, -ii) arpajaiset *Voitin kniigan arbazis*. Voitin kirjan arpajaisista.

arvalu|s (-ksen, -stu, -ksii) arvaus

arbevu|o (-n, -u, -tah) arpeutua ks. **rubevuo**

ar|bi (-ven, -bii, -biloi) arpi ks. **ruananjälgi**

arbom|ne (-zen, -stu, -zii) arpominen

ar|bu (-van, -bua, -boi) arpa *Ostakua arboi!* Ostakaa arpoja!

arbuamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) arvaamaton ks. **vuottamatoi**

ar|buo (-von, -bou, -votah) arpoa *Piävoitot arvotah pruzniekan lopus*. Päävoitot arvotaan juhlan lopussa.

arbuuz|u (-an, -ua, -oi) arbuusi, vesimeloni vrt. **diin'u**

arenduilja (-čen, -ččou, -jah) vuokrata, antaa/ottaa vuokralle ks. **vuograta**

arend|u (-an, -ua, -oi) vuokra ks. **vuogru**

arestant|u (-an, -ua, -oi) pidätetty *Arestantale lugietah suvnon piätös*. Pidätetylle luetaan tuomio.

arest|u (-an, -ua, -oi) aresti, jälki-istunto *Enne vie jädih arestah školaniekat*. Ennen jäivät koululaiset jopa jälki-istuntoon.

argentiinalajine (-zen, -stu, -zii) argentiinalainen

Argentiin|u (-an, -ua) Argentiina

ar|gi (-ren, -gie, -gilo) arki *Ainos en voi eroittua argiloi da puihiipäivii*. Aina en voi erottaa arki- ja pyhäpäiviä.

argipäivälli|ne (-zen, -stü, -zii) arkinen *argipäivällizet ruavot* arki- set askareet

argivoi (voin, voidu, voilo) voi ks. **voi** vrt. **pühävoi**

ar|gu (-ran, -gua, -goi) arka ks. **burčoi, varačču**

argumentiiruilja (-čen, -ččou, -jah) argumentoida, perustella

argument|u (-an, -ua, -oi) argumentti, peruste *Ongo küzümüksel ezitettü hüvät argumentat?* Onko kysymykselle esitetty hyvät

perusteet? Ks. **tovendus, tovesteh**

arheolougi|ji (-en, -edu, -eloi) arkeologia

arheolougi|ne (-zen, -stu, -zii) arkeologinen *arheolougizet kaivavukset* arkeologiset kaivaukset

arheologu (-an, -ua, -oi) arkeologi

arhiiv|u (-an, -ua, -oi) arkisto *Karjalan kieldügi on kerättü arhiivoih.* Karjalan kieltäkin on kerätty arkistoihin.

arhijepiskop|pu (-an, -pua, -poi) arkkipiispa

arhimandriit|tu (-an, -tua, -toi) arkkimandriitta

arhitektor|u (-an, -ua, -oi) arkkitehti *Uuzi muzei on tovelline arhitektoroin luomus.* Uusi museo on todellinen arkkitehtien luomus.

arhitektuur|u (-an, -ua, -oi) arkkitehtuuri

arien|u (-an, -ua, -oi) areena *Suomen joukkoveh tuli ariennale.* Suomen joukkue tuli areenalle.

aristokrat|tu (-an, -tua, -toi) aristokraatti *Sil miehel on ihan aristokratuan ičenviendü.* Sillä miehellä on aivan aristokraatin käytös.

arktilli|ne (-zen, -stu, -zii) arktinen *arktillizet tutkimusmatkat* arktiset tutkimusmatkat

armaht|ua (-an, -au, -etah) armahtaa *Hospodi, armahta!* Herra armahda!

armahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) armahdus *Vangi pakičči armahtustu.* Vanki anoi armahdusta.

arma|s (-han, -stu, -hii) rakas,

armas *Vuotan kirjastu omas armahaspäi.* Odotan kirjettä omalta rakkaaltani. Ks. **kuldoi, kuldu, mielespiettävü, rakas, tietto**

armast|ua (-an, -au, -etah) rakastaa ks. **mielistiä, rakastua, suvaija**

armieskielävü|ji (-jän, -jiä, -jii) aseistakieltäytyjä *Armieskielävüjät ei tahtota sluužie ni vouse.* Aseistakieltäytyjät eivät halua lainkaan palvelukseen.

armi|ji (-en, -edu, -eloi) armeija

armii||sluužb|u (-an, -ua, -ii) asepalvelu; **||vellalliž|u|s** (-on, -ttu, -ksii) asevelvollisuus

arm|o (-on, -uo, -oloi) armo *pakita armuo* pyytää armoa ks. **mii-losti**

armoit|oi (-toman, -tomua, -tomii) orpo *Lapset jäidih armoittomikse.* Lapset jäivät orvoiksi. Ks.

orboi

ar|o (-on, -uo, -oloi) aro ks. **heikkötazango**

aromuat|tu (-an, -tua, -toi) aromi, tuoksu *Tiä on koufein aromuattua.* Täällä tuoksu kahville. Ks. **duuhu, haju**

arteli (-n, -i, -loi) joukko *Hänel on arteli lastu.* Hänellä on paljon lapsia. Ks. **joukko, massu, sebroveh**

artelilleh joukolla *Hüö lähtietih matkah artelilleh.* He lähtivät joukolla matkaan.

artikul'atsi|ji (-en, -edu, -eloi) ks. **iändämine**

artist|u (-an, -ua, -oi) artisti

Artistat lähtieth ozuttelumatkah.
Artistit lähtivät kiertueelle.

ar|vata (-buan, -buau, -vatah)
arvata *Arbua vai, kedä näin tänäpäi!* Arvaapa, kenet näin tänään!

arv|o (-on, -uo, -oloi) arvo
pidiä arvos pitää arvossa

arvo||asteik|ko (-on, -kuo, -koloi) arvoasteikko; ||**bumuag|u** (-an, -ua, -oi) arvopaperi; ||**jälletü|s** (-ksen, -stü, -ksii) arvojärjestys

arvo|ine (-zen, -stu, -zii) (jonkin) arvoinen *Muaman arvostu nikedä ei ole.* Äidin arvoista ei ole ketään.

arvok|as (-kahan, -astu, -kahii) arvokas *Tuatto andoi arvokkahii nevvoloi.* Isä antoi arvokkaita neuvoja.

arvokil|bu (-van, -bua, -boi) arvokisa; ||**nim|j** (-en, -ie, -ii) arvonimi; ||**san|a** (-an, -ua, -oi) arvosana

arvostel|i (-jan, -jua, -joi) arvostelija ks. **kritikuiččii, kriitikku**

arvostel|la (-en, -ou, -lah) arvostella ks. **kritikuija**

arvostet|tu (-un, -tuu, -tuloi) arvostettu ks. **kunnivoitettu**

arvost|ua (-an, -au, -etah) arvostaa ks. **kunnivoija**

arvostu|s (-ksen, -stu, -ksii) arvostus ks. **kunnivo, kunnivoičus, počottu**

arvovalda|ine (-zen, -stu, -zii) arvovaltainen ks. **autoritetnoi**

arvoval|du (-lan, -dua, -doi) arvovalta ks. **autoritiettu, prestiizu**

asfal'tiiruija (-čen, -ččou, -jah) asvaltoida/asfaltoida *Linnan*

piädorogua nügöi asfal'tiiruijah.
Kaupungin pääkatua asvaltoidaan juuri nyt.

asfal't|u (-an, -ua, -oi) asvaltti/asfaltti

askel (-en, -du, -ii) askel *Häi kiirehtäü ravieloin askelin.* Hän kiiruhtaa nopein askelin.

asketično|j (-in, -idu, -loi) askeettinen *Manuahoil ollah aske-tičnoit elosolot.* Munkeilla on askeettiset olot.

askiet|tu (-an, -tua, -toi) askeetti

aspekt|u (-an, -ua, -oi) aspekti ks. **mieli, nägökandu, nägemüs**

aspirant|u (-an, -tua, -oi) jatko-opiskelija *Tytär on aspirantannu üliopistos.* Tytär on jatko-opiskelijana yliopistossa.

aspirin (-an, -ua, -oi) aspeiriini *Anna hos aspirinua piän kiivistükseh!* Anna vaikka aspirinia päänkipuun!

assimil'atsi|j (-en, -edu, -eloi) assimilaatio, sulautuminen ks. **mu-gavundu**

assotsiatsi|j (-en, -edu, -eloi) assosiaatio

ast|e (-ien, -ettu, -ieloi) 1. aste *viijentostu astien pakkaine viidendoista asteen pakkänen* ks. **gruadussi, staadii, tazo** 2. astia *Kenbo tänäpäi pezöü astiet?* Kuka tiskaa tänään?

asteik|ko (-on, -kuo, -koloi) asteikko ks. **škala**

astevaihtelu (-n, -u, -loi) *Astevaihteluu on kahtu luaduu: luvul-*

listu da luavullistu. Astevaihtelua on kahdenlaista: määrällistä ja laadullista.

astm|a (-an, -ua, -oi) astma *Auttaugo tämä rohto astmah?* Auttaako tämä lääke astmaan?

astrolougi|j (-en, -edu, -eloi) astrologia

astrolog|u (-an, -ua, -oi) astrologi *Luajitahgo astrologat iče horoskopua?* Tekevätkö astrologit itse horoskooppeja?

astronaut|tu (-an, -tua, -toi) astronautti *Ven'al hūö ollah kosmonautat, Amerikas astronautat.* Venäjällä he ovat kosmonautteja, Amerikassa astronautteja.

astronomi|j (-en, -edu, -eloi) astronomia, tähtitiede ks. **tähti-tiedo**

astu|o (-n, -u, -tah) astua, asstella *Astu vai edehpäi, älä varua!* Astu vain eteenpäin, älä pelkää!

azem|u (-an, -ua, -ii) asema ks. **vogzualu, stuatussu, tila**

azend|o (-on, -uo, -oloi) asento *Lövva vai mugažu azendo da huogavu.* Ota vain mukava asento ja rentoudu.

azet|ella (-telen, -telou, -ellah) asetella *Azettelitgo kai palazet pai-koilleh?* Asettelitko kaikki palat paikoilleen?

azetelm|u (-an, -ua, -oi) asetelma *Taidoilii mualai čoman azetelman.* Taiteilija maalasi kauniin asetelman.

azet|tua (-an, -tau, -etah) pysäyttää, rauhoittaa *Azeta neče rau-*

hatoi lapsi! Pysähdytä tuo rauhaton lapsi! Ks. **keskevüttiä, keskustua, seizattua**

azet|tuo (-un, -tuu, -utah) pysähtyä, asettua (aloilleen), rauhoittua *T'outa azetui elämäh Kondupohjah.* Täti asettui asumaan Kontupohjaan. Ks. **aleta**

azetu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. asetus *Prezidentu andoi azetuksen karjalan kielen stuatusas.* Presidentti antoi asetuksen karjalan kielen asemasta. Ks. **käskü** 2. pysähtyminen, pysähdys

azetus|aloveh (-en, -tu, -ii) pysäköintialue; **||koht|u** (-an, -ua, -ii), (bussi)pysäkki **||paik|ku** (-an, -kua, -koi) pysäköintipaikka; **||merki** (-n, -i, -löi), **||mittari** (-n, -i, -loi) pysäköintimittari

aziek|as (-kahan, -astu, -kahii) asiakas ks. **aziiniekku, kljentu, käüjü**

azielli|ne (-zen, -stu, -zii) asiallinen *Hänenke meil on aziellizet välit.* Meillä on hänen kanssaan asialliset välit.

azientundi|j (-jan, -jua, -joi) ks. **ekspertu, spetsialistu**

azi|j (-en, -edu, -eloi) asia ks. **dielo, šeikku**

azii|bumuag|u (-an, -ua, -oi) asiapaperi, asiakirja ks. **dokumentu; ||mie|s** (-hen, -stü, -hii) asiamies *Fondu eččü uuttu aziimies-tü.* Rahasto etsii uutta asiamiestä. **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) asiakas ks. **aziekas, kljentu, käüjü**

azu|j (-jan, -jua, -jii) tekijä ks.

luadii, tegii, ruadai, valmistai, varustai

azumi|ne (-zen, -stu, -zii) teko, tekeminen ks. **luajindu, ruado, tego**

azu|o (-n, -u, -tah) tehdä *Meijän külü on azuttu parres*. Meidän sauna on tehty hirsistä. Ks. **luadie, ruadua**

atejizm|u (-an, -ua, -oi) ateismi
atejist|u (-an, -ua, -oi) ateisti
ks. **jumalankieldäi**

ateljee (-n, -du, -loi) ateljee
Ateljees ommellah stil'noidu sobua. Ateljeessa ommellaan tyylikkäitä vaatteita.

atkal (-an, -ua, -oi) 1. ikävä, suru *Vahnembil roih atkal, konzu lapsi lähtöü koispäi*. Vanhemmille tulee ikävä, kun lapsi lähtee kotoa. 2. ikävä, surullinen *Mikse sinul on moine atkal mieli?* Miksi sinulla on niin surullinen olo? Ks. **igävü**

atkaloičči|j (-jan, -jua, -joi) ikävystynyt ks. **igävöičči**

atkaloi|ja (-čen, -ččou, -jah), **atkaloi|jakseh** (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) ikävöidä, olla surullinen *Midäbo muga atkaloičet?* Miksi olet niin surullinen? Ks. **gor'uija, igävöijä(kseh), tuskatakseh, tuužie**

Atlantiek|ku (-an, -kua) Atlantin valtameri *Atlantiekan tagan on Amerikku*. Atlantin takana on Amerikka.

atmosfier|u (-an, -ua, -oi) atmosfääri, henki ks. **hengi**

atom|u (-an, -ua, -oi) atomi

Atomat ollah ülen pienet palazet. Atomit ovat hyvin pieniä hiukkasia.

attribuut|tu (-an, -tua, -toi) attribuutti *Attribuutannu voibi olla substantiivugi*. Attribuuttina voi olla myös substantiivi. Ks. **miäriteh audijentsi|j** (-en, -edu, -eloi) audienssi *pakita audijentsiedu* pyytää audienssia

auditouri|j (-en, -edu, -eloi) auditorio *Kontsertu pietäh školan auditouries*. Konsertti pidetään koulun auditoriossa.

augiv|o (-on, -uo, -oloi) aukio
ks. **lagevo**

auksion|u (-an, -ua, -oi) huutokauppa ks. **huudokauppu**

austraaliela|ine (-zen, -stu, -zii) australialainen

Austraali|j (-en, -edu) Australia

austriela|ine (-zen, -stu, -zii) itävaltalainen

Austri|j (-en, -edu) Itävalta

autenti|ne (-zen, -stu, -zii) autenttinen, aito *Suudo tahtoi nähtä autentizen ainehison*. Oikeus halusi nähdä autenttisen aineiston.

aut|o (-n, -uo, -oloi) auto ks. **mašin**

auto||azem|u (-an, -ua, -ii) autoasema; **||avaari|j** (-en, -edu, -eloi) auto-onnettomuus; **||edu** (evun, eduu, eduloi) autoetu; **||korjuam|o** (-on, -uo, -oloi) autokorjaamo; **||lauk|ku** (-an, -kua, -koi) myymäläauto ks. **laukkumašin**; **||mobilit|u** (-an, -ua, -oi) autoili-

ja; ||**motortie** (tien, tiedü, tielöi) moottoritie

automuatilli|ne (-zen, -stu, -zii) automaattinen

automuat|tu (-an, -tua, -toi) automaatti *Voibigo nečis automuatas ottua koufiedu?* Voiko tuosta automaatista ottaa kahvia?

autonoumiji (-en, -edu, -eloi) autonomia

autonoumi|ne (-zen, -stu, -zii) autonominen

autoritetnoji (-in, -idu, -oloi) auktoriteettinen ks. **arvovaldaine**

autoritet|tu (-an, -tua, -toi) auktoriteetti *Školas opastajil ei ole juuri autoritiettua.* Koulun opettajilla ei juuri ole auktoriteettia.

autotarkastu|s (-ksen, -stu, -ksii) autokatsastus

autta|ji (-jan, -jua, -jii) auttaja, avustaja *Ei jo minus ole heijän auttajakse.* Eipä minusta ole heidän auttajakseen. Ks. **avuttai, abuniekku**

auttamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) auttamaton *Vot on auttamatoi ičensuvaiččii.* Siinäpä on auttamaton narsisti.

aut|tua (-an, -tau, -etah) auttaa ks. **avuttua**

avaariji (-en, -edu, -eloi) onnettomuus ks. **beda, hädä, ozattomus**

avai|n (-men, -ndu, -mii) avain *Täl avaimel en voinnuh avata ustu.* Tällä avaimella en onnistunut avaamaan ovea.

avait|tua (-an, -tau, -etah) koputtaa, kolkuttaa *Kentah avaiitti*

veriädü. Joku koputti ovea. Ks. **kolaittua, koputtua, lomaittua**

avaitu|s (-ksen, -stu, -ksii) koputus, kolkutus *Kuulitgo avaitustu?* Kuulitko koputusta?

avand|o (-on, -uo, -oloi) avanto *Sangieh jiäh on vaigei azuo avanduo.* Paksuun jäähän on vaikea tehdä avantoa. Ks. **lähte**

avans|u (-an, -ua, -oi) ennakkomaksu *Pidäügo maksua avansua?* Pitääkö maksaa ennakkoa?

av|ata (-uan, -uau, -atah) avata *Avakkua uksi!* Avatkaa ovi!

avavumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) avautumaton

avavu|o (-n, -u, -tah) avautua *Jälgrimäi avavuttih minun silmät.* Lopultakin silmäni avautuivat.

avuajaz|et (-zien, -zii) avajaiset

avuaj|ju (-an, -ua, -ii) avaja *Ongo sinul avuajua täh säilykehbankah?* Onko sinulla avainta tähän säilykepurkkiin?

avuami|ne (-zen, -stu, -zii) avaaminen *Kai pidäü olla por'atkas enne ozuttelun avuamistu.* Kaikki pitää olla järjestyksessä ennen näyttelyn avaamista.

avut|oi (-toman, -tomua, -tomii) avuton *Kui hüö voijah olla moizet avuttomat?* Kuinka he voivat olla niin avuttomia?

avuttomu|s (-on, -ttu, -ksii) avuttomuus

avvoi avoin *Ongo järvi vie avvoi?* Onko järvi vielä avoinna (sula)?

avvoi||mieli|ne (-zen, -stü, -zii)
avomielinen *Moizen avvoimielizen ristikanzanke en ole enne vastavunnuh*. Niin avomielistä ihmistä en ole ennen tavannut. ||**suu** (-n, -du, -loi) avosuu, hölmö ks. **höblö(i), hölmöi, mölliskö**

avvona|ine (-zen, -stu, -zii)
avonainen *Häi kaččelou avvonazes ikkunas pihale*. Hän katselee ulos avonaisesta ikkunasta.

avvutta|i (-jan, -jua, -jii) auttaja, avulias *Ongo tiä kedägi avvuttajua ristikanzua?* Onko täällä yhtään avuliasta ihmistä? Ks. **abuniekku, auttai**

avvuttamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) auttamaton *Häi on avvuttamatoi pessimistu*. Hän on auttamaton pessimisti.

avvut|tua (-an, -tau, -etah) auttaa, avustaa *Kollegat avvutetah minuu, konzu olen hiäs*. Kollegat auttavat minua, kun olen pulassa. Ks. **auttua**

Bb

bab|a (-an, -ua, -oi) mummo
Menen tiijustamah babua. Menen
tervehtimään mummoa. Ks. **buabo, buabušku**

badminton (-an, -ua, -oi) sul-
kapallo ks. **sulgumiäččü, voluanu**

bagażnik|ku (-an, -kua, -oi) takakontti, tavarasäilö (au-
tossa) *Pane nämä ostokset*
bagażniekkah. Pane nämä ostokset
takakonttiin. Ks. **tavartelineh, ta-
vartila**

bagaż|u (-an, -ua, -oi) matkata-
varat ks. **čamodan, matkutavarat**

baijut|tua (-an, -tau, -etah) tuu-
dittaa *Muamo baijuttau lapsuttu*.
Äiti tuudittaa pienokaista. Ks. **kei-
nuttua, liikuttua**

bajan (-an, -ua, -oi) hanuri ks.
garmošku, soitto

bakteri (-n, -i, -loi) bakteeri
Erähät bakterit ollah hüövüllizet.
Jotkut bakteerit ovat hyödyllisiä.

balalaik|ku (-an, -kua, -koi)
balalaikka *Meile tuli balalaikkua*
soittai orkestru. Meille tuli bala-
laikkaa soittava orkesteri.

balans|u (-an, -ua, -oi) tasapai-
no *suaha talovus balansah* saada
talous tasapainoon ks. **tazapaino**

baleriin|u (-an, -ua, -oi) balle-
rina

baliel|tu (-an, -tua, -toi) baletti
Tütär tansuiččou balieltua. Tytär
tanssii balettia.

balkanilajine (-zen, -stu, -zii)
balkanilainen

balkon (-an, -ua, -oi) parveke
ks. **galdari, parvekeh**

balluad|u (-an, -ua, -oi) balla-
di *Mustat taki balluadan Olavin-
linnas?* Muistat varmaan balladin
Olavinlinnasta?

bal'zamiirui|ja (-čen, -ččou, -jah)
balsamoida *Jegiptas bal'-
zamiiruittih faraonoi*. Egyptissä
balsamoitiin faaraoita.

baltiekkumerensuomelajine
(-zen, -stu, -zii) itämerensuomalai-
nen *Suomi da karjal ollah baltiek-
kumerensuomelazet kielet*. Suomi
ja karjala ovat itämerensuomalai-
sia kieliä.

Baltiekkumer|i (-en, -dü) Itä-
meri *Äijü kirjutetah nügöi Baltiek-
kumeren vardoičukses*. Nykyään
kirjoitetaan paljon Itämeren suoje-
lusta.

baltilajine, baltielajine (-zen,
-stu, -zii) balttilainen *baltilazet*
laihinsanat balttilaiset lainasanat

balui|ja (-čen, -ččou, -jah)
hemmotella *Sidä lastu muamah lii-
jakse baluiččou*. Sitä lasta äitinsä
hemmottelee liikaa. Ks. **äbäzöijä**

banal'no|ji (-in, -idu, -loi) ba-
naali ks. **banualine**

bandiit|tu (-an, -tua, -toi) rosvo
ks. **gangster, razboiniekku, rozvo**

bankanavuaj|u (-an, -ua, -ii)
(purkin)avaaja

bankiet|tu (-an, -tua, -toi) ban-
ketti, juhla-ateria ks. **piivot**

banknot|tu (-an, -tua, -toi) se-
teli *Maksan suan jeuron bankno-
tal*. Maksan sadan euron setelillä.

bankrot|tu (-an, -tua, -toi)
vararikko, konkurssi ks. **mak-
suküvüttömüs**

bank|u I (-an, -ua, -oi) pankki *Nämmä dengat panen bankah.* Nämä rahat panen pankkiin.

bank|u II (-an, -ua, -oi) tölkki *St'oklahizet bankat ollah parahat varen'n'ah näh.* Lasiset tölkit ovat parhaat hillon säilöntään.

banku||automuat|tu (-an, -tua, -toi) pankkiautomaatti; ||**čot|tu** (-an, -tua, -tii) pankkitili *Äijügo lienöü dengua bankučotal, en tii-jä.* En tiedä, paljonko lienee rahaa pankkitilillä. ||**kartočk|u** (-an, -ua, -oi), ||**korti** (-n, -i, -loi) pankkikortti, luottokortti *Voingo maksua bankukartočkal?* Voinko maksaa pankkikortilla? Ks. **krediittukortti, luottokartočku**

banuali|ne (-zen, -stu, -zii) banaali *Vot ollah hänel banualizet paginat!* Onpas hänellä banaalit jutut! Ks. **banal'noi**

banuan|u (-an, -ua, -oi) banaani *Livestüin banuanankuoreh.* Liu-kastuin banaaninkuoreen.

barak|ku (-an, -kua, -koi) parakki *Školan pihale on nostettu barakkua, kudamis opastetah školniekko.* Koulun pihalle on rakennettu parakkeja lisäopetustiloiksi.

barhat|tu (-an, -tua, -toi) sametti *barhatas ommeltu pluat'ŭ* sametista ommeltu mekko

bariššiek|ku (-an, -kua, -koi) kaupustelija, huijari ks. **müökse-delii**

bariton (-an, -ua, -oi) baritoni

barok|ko (-an, -kuo, -koloi)

barokki *Ongo tai rakendus barokkuo?* Onko tuo rakennus barokkia?

barrikuad|u (-an, -ua, -oi) barrikadi *nosta barrikuadoile* nousta barrikadeille ks. **tiensalbavo**

basist|u (-an, -ua, -oi) basisti

basketbol (-an, -ua, -ii) koripallo *kižata basketbolah* pelata koripalloa ks. **verkopežämiäččü**

basketbolist|u (-an, -ua, -oi) koripalloilija

baski (-n, -i, -loi) baski *Baski-loi eläü Pirenein goristos.* Baskeja asuu Pyreneiden vuoristossa.

bas|su (-an, -sua, -soi) 1. basso (matalin ääniala) *Suvaičen suome-lazien bassoin pajatandua.* Pidän suomalaisten bassojen laulusta. 2. basso (soitin)

bazari (-n, -i, -loi) tori, basaari ks. **rinku**

batsill|i (-an, -ua, -oi) basilli

baugu (bavvun, bauguu, bauguloi) pauke, lyönnin ääni

ba|uguo (-vvun, -uguu, -vvutah) kumista *Kirikön kellot bavvutah.* Kirkon kellot kumisevat.

bauhu (-n, -u, -loi) pauhu, kohina *kosken bauhu* kosken pauhu

bauhu|ju (-an, -ua, -ii) pauhaava, myrskyinen ks. **šstormiju**

bahuniek|ku (-an, -kua, -koi) räyhääjä, häirikö ks. **huliguanu, häiriččii, mešaiččii, rähizii** vrt. **tielolii**

bauhu|o (-n, -u, -tah) intoilla ks. **innostuo**

bauhu|ta (-on, -ou, -utah) pauhata, rähjätä *Tai mies ainos bau-*

huou tühjiä. Tuo mies aina rähjää turhasta.

bed|a (-an, -ua, -oi) onnettomuus, hätä, pula *A-voi-voi, puutuin bedah!* Voi-voi, jouduin pulaan! Ks. **hädä, ozattomus, priičču**

beeževo|j (-in, -idu, -loi) beige, beesi *Ostin beeževojn pal'ton.* Ostin beigen takin.

bekon (-an, -ua, -oi) pekoni *Huondesverokse söin pastettuu bekonua da omliettua.* Aamiaisella söin paistettua pekonia ja muna-kasta.

belgieläi|ne (-zen, -stü, -zii) belgialainen

Belgiji (-en, -edü) Belgia

benzin (-än, -iä, -öi) bensiini, bensa *Mibo on benzinän hindu tänäpäi?* Paljonko bensa maksaa tänään?

benzokolon|u (-an, -ua, -oi) huoltoasema *Ostan benziniä täl benzokolonkal.* Ostan bensaä tältä huoltoasemalta.

Berlin (-än, -iä) Berliini *Enne oli Berlinäs keskel kiviseinü.* Ennen muuri jakoi Berliinin kahtia.

berlinälä|ine (-zen, -stü, -zii) berliiniläinen

bes'od|u (-an, -ua, -oi) illanvietto, iltamat *Tulgua bes'odale!* Tulkaa illanviettoon! Ks. **ildučči, illačču**

beton (-an, -ua, -oi) betoni *Sildu on luajittu betonas.* Silta on tehty betonista.

Bibliji (-en, -edu, -elöi) Raamattu *Ken maltau hüvin sellittiä*

Bibliedü? Kuka osaa selittää hyvin Raamattua?

bibliogruafiji (-en, -edu, -eloi) bibliografia, lähdeluettelo *Oligo hänen kirjua mainittu bibliogruafies?* Oliko hänen kirjaansa mainittu lähdeluettelossa?

bibliotiek|ku (-an, -kua, -koi) kirjasto *kävvä bibliotiekkah* käydä kirjastossa ks. **kirjasto**

bifšteks|u (-an, -ua, -oi) pihvi *Süön bifšteksan puolikäpsännü.* Syön pihvin puolikäpsänä (mediumina).

bilingvizm|u (-an, -ua, -oi) kaksikielisyys ks. **kaksikielizüs**

bilingv|u (-an, -ua, -oi) kaksikielinen *Monet karjalazet ollah bilingvat: maltetah ven'ua da karjalua.* Monet karjalaiset ovat kaksikielisiä: osaavat venäjää ja karjalaa. Ks. **kaksikieline**

biljard|u (-an, -ua, -oi) biljardi *kižata biljardua* pelata biljardia

binokli (-n, -i, -loi) kiikari *Kačo vai binoklih, ongo tai lindu kuikku?* Katsohan kiikarilla, onko tuo lintu kuikka?

biodinuamilli|ne (-zen, -stu, -zii) biodynaaminen, luonnonmukainen *biodinuamilline kazvatus* biodynaaminen viljely

biogruafiji (-en, -edu, -eloi) elämäkerta *Kirjuttaugo häi omassah biogruafiedu?* Kirjoittaako hän omaa elämäkertaansa? Ks. **eloksenkerdu**

biojät|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) biojäte *Biojättehet pannah kom-*

postah. Biojätteet pannaan kompostiin.

biolougiji (-en, -edu, -eloi) biologia *Školas suvaičin biolougiedu.* Koulussa pidin biologiasta.

biolougi|ne (-zen, -stu, -zii) biologinen

biolog|u (-an, -ua, -oi) biologi

biriet|tü (-än, -tiä, töi) baskeri

birž|u (-an, -ua, -oi) pörssi ks.

kaupankäündüpaikku

bizbet|tiä (-än, -täü, -etäh) (juosta) kipittää *Lapset juostah bizbetetäh kodih.* Lapset kipittävät kotiin.

biznes|su (-an, -sua, -soi) bisnes; liikeyritys *Kuiliene hänel biznesat ollah?* Miten lienevät hänen bisneksensä? Ks. **kauppu, torgu** vrt. **laukku**

blahoslovi|e (-n, -u, -tah) siunata, pyhittää *Pappi blahoslovii kirikkörahvahan.* Pappi siunasi kirkkokansan. Ks. **svättie**

blai|jata (-guan, -guau, -jatah) paiskata ks. **räijätä, loškata**

blezni|e (3. pers. -ü, -täh) välkkyä, kimaltaa *Järven pindu blez-niü.* Järven pinta välkky. Ks. **läpettiä**

blezn|u (-an, -ua, -oi) imartelija *Vot on putin bleznu!* Siinäpä vasta imartelija!

bleznuičči|i (-jan, -jua, -joi) mielistelija, nuoleskelija

bleznuičend|u (-an, -ua, -oi) mielistely *Mostu bleznuičendua emmo suvaiče.* Sellaista mieliste-lyä emme salli (suvaitse).

bleznui|ja (-čen, -ččou, -jah) mielistellä, imarrella *Häi kaikkien ies bleznuiččou.* Hän mielistelee kaikkia.

blin|a (-an, -ua, -oi) blini, lettu *Blinat kannateksenke ollah magiet.* Blinit maistuvat hyvin smetan-
nan kera. Ks. **lettu, olan'n'u** vrt. **čupukku**

bliämi|tä (-n, -ü, -täh) määkiä *Lambahat bliämität.* Lampaat määkivät. Ks. **bäkättiä**

bloigeh (-en, -tu, -ii) sointi, (kumea) ääni *Kuuletgo kelloloin bloigehen?* Kuuletko kellojen äänen?

bloi|guo (3.pers. -guu, -jutah) soida, kumista

bloijut|tua (-an, -tau, -etah) soittaa (kelloja) *Miksebo bloijute-tah kirikön kelloloi?* Miksiköhän kirkon kelloja soitetaan?

bloknout|tu (-an, -tua, -toi) (muisti)lehtiö *Kerras kirjutan sen bloknouttah.* Kirjoitan sen heti lehtiöön.

blokuad|u (an, -ua, -oi) saarto, piiritys *Oletgo lugenuh Leningrua-dan blokuadas?* Oletko lukenut Leningradin piirityksestä? Ks. **suardo**

bluazni|e (-n, -u, -tah) kummitella ks. **kummitella, bluaznui-jakseh**

bluazn|u (-an, -ua, -oi) typerys *Emmo taki moizet bluaznat ole!* Emme kai me nyt sellaisia typeryksiä ole!

bluaznui|jakseh (-čemmos,

-ččeh/ -ččehes, -jahes) kummitella
ks. **bluaznie**

bl'uuz|u (-an, -ua, -ii) blues
Suvaičen kuunnella bl'uuzua.
Kuuntelen mielelläni bluesia.

-bo -pa, -pä *Midäbo tiijät?*
Mitä(pä) tiedät? *Kusbo olet olluh?*
Missä(pä) olet ollut?

boba (bovan, bobua, bobii) 1.
lelu *Lapsi sai podarkakse uuttu bobua.*
Lapsi sai lahjaksi uusia leluja.
Ks. **igrušku, lelu** 2. koriste ks.
čomendus, uboru

bobakondij|i (-en, -edu, -eloi)
nalle, teddykarhu

bobuli (-n, -i, -loi) 1. mökki-
läinen, tilaton *Küläs eli bobuliigi.*
Kyläläisten joukossa oli mökkiläi-
siäkin. 2. naimaton mies ks. **akatoi**

bodibilding|u (-an, -ua, -oi)
kehonrakennus, bodaus *Moizet li-
hakset roitah vaigu bodibildingal.*
Sellaiset lihakset saa vain kehonra-
kennuksen avulla.

bodrend|ua (-an, -au, -etah)
virkistää *Päivüunet bodrendetah.*
Päiväunet virkistävät. Ks. **elvüttiä,**
revitaliziiruija

bodrendu|s (-ksen, -stu, -ksii)
virkistys

bodrendusjuomi|ne (-zen,
-stu, -zii) virvoitusjuoma ks. **rai-
kosteh**

bodre|ta (-nen, -nou, -tah) vir-
kistystä, elpyä *Kezoil käüdüü bodre-
nin.* Uimassa käytyäni virkistysin.
Ks. **elbüö**

bodro|ji (-in, -idu, -loi) reipas,
virkeä ks. **kirkei, ravei**

bohat|tu (-an, -tua, -toi) rikas
ks. **dengakas, elokas, rikas, va-
rakas**

bohat|tuo (-un, -tuu, -utah) ri-
kastua ks. **hüödüö, rikastuo**

bohatu|s (-ksen, -ustu, -ksii)
rikkaus ks. **elo, rikkahus**

Bohorodič|ču (-an, -čua, -čoi)
Neitsyt Marian syntymäjuhla 8.9.

boiko|ji (-in, -idu, -loi) 1. nopea
ks. **bodroi, kirkei, ravei** 2. rohkea
ks. **rohkei**

boikot|tu (-an, -tua, -toi) boi-
kotti, painostus *talovehellizet boi-
kotat* taloudelliset boikotit

boju (-n, -u, -loi) taistelu, riita
ks. **tora**

bokači vierestä, sivuitse

bokalleh kyljellään, kallellaan

bokkala|jine (-zen, -stu, -zii)
sivullinen, ulkopuolinen ks. **ulgo-
puoline**

bok|ku (-an, -kua, -kii) kylki,
sivu *Eistü jo bokkah, älä ni ajatte-
le sidä dieluo!* Siirry jo sivuun, älä
edes ajattele sitä asiaa! Ks. **reunu,**
sivu

boks'or (-an, -ua, -oi),
boksuičči|ji (-jan, -jua, -joi) nyrk-
keilijä

bokual|u (-an, -ua, -oi) pokaali

bolei|ja (-čen, -ččou, -jah) sai-
rastaa *Kaksi nedälii boleičin grip-
pua.* Kaksi viikkoa sairastin fluns-
saa. Ks. **läžie**

bol'nič|ču (-an, -čua, -čoi) sai-
raala *Buabo viettih bol'niččah.*
Mummo vietiin sairaalaan.

bolševiek|ku (-an, -kua, -koi)

bolševikki *bolševiekoin vallankumovus* bolševikkien vallankumous

boltai|ja (-čen, -ččou, -jah) jaa-ritella, lörpötellä *Midä boltaičetto?* Mitä lörpöttelette? Ks. **huakkua, mällätä**

bolt|u (-an, -ua, -ii) pultti *kiinnittiä boltil alustah* kiinnittää pulteilla alustaan

bombit|tua (-an, -tua, -etah) pommittaa *Viiborgua bombitettih voinan aigah*. Viipuria pommitettiin sodan aikana.

bombitu|s (-ksen, -stu, -ksii) pommitus *Loputtihgo jo bombitukset?* Joko pommitukset loppuivat?

bomb|u (-an, -ua, -ii) pommi

bonu|s (-ksen, -stu, -ksii) bonus, hyvite *Mittumat bonukset sait ostoksis?* Millaiset bonukset sait ostoksista? Ks. **hüviteh**

borč|u (-an, -ua, -ii) 1. kamppailu *Suomen da Ruočin joukkovehet piettih kovua borčua*. Suomen ja Ruotsin joukkueet kävivät kovan kamppailun. 2. paini

borčuičči|i (-jan, -jua, -joi) 1. kilpailija 2. painija

borčui|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. kilpailla ks. **kimpuija, torata** 2. painia

boš|ši (-in, -šii, -šiloi) pässi

botink|u (-n, -kua, -koi) kävelykenkä, mon. **botink|at** (-koin, -koi) ks. **kävelü||jallačči, ||jallačit**

brei|jäkseh (-čemmös, -ččeh/-ččehes, -jähes) ajaa partaa(nsa)

brekot|tua (-an, -tau, -etah) maata, löhötä *Brihat nimidä ei*

ruata, vaigu brekotetah. Nuoret miehet eivät tee mitään, löhöävät vain. Ks. **muata, röhmöttiä, vietelläkseh, viruo**

briezgui|ja (-čen, -ččou, -jah) väheksyä *Et taki briezguiče minun luajittuu süömistü?* Et kai vain väheksy laittamaani ruokaa? Ks. **paheksie, pieneksie, väheksie**

briguad|u (-an, -ua, -oi) prikaati, joukko *rakendajien briguadu* rakentajien joukko

brih|a (-an, -ua, -oi) 1. nuorimies, nuorukainen *Poigu jo on kasvavanuh brihakse*. Poika on jo kasvanut nuorukaiseksi. 2. poikamies, naimaton mies ks. **holost'akku**

brihač|ču (-un, -ču, -čuloi) poika, pikkupoika *brihačut da tüttözet* pikkupojat ja -tytöt

brihak|ko (-on, -kuo, -koloi) teini-ikäinen poika

brihast|ua (-an, -au, -etah) seurustella (miehestä) *Poigu vie brihastau, ei ole naizis*. Poika vielä seurustelee, ei ole naimisissa.

brii|lu|o (-n, -u, -tah) lorvia, ve-telehtiä *Midäbo kaiken päivän kois briiluit?* Mitäs nyt koko päivän lorvit kotona? Ks. **lepsua, nojailakseh, šloimua, vedelehtie, vedelöijäkseh**

brimbet|tiä (-än, -täü, -etäh) soittaa, rämpyttää *Älä nenga pahoi brimbetä gitarua!* Älä rämpytä kitaraa tuolla tavoin! Ks. **bräm-bettiä**

bring|ata (-uan, -uau, -atah) lyödä, heittää *Brihačču bringai*

kepin koirale. Poika heitti kepin koiralle.

bring|ua (-an, -au, -etäh) heilua
Oksu tuules bringau ielleh järilleh.
Oksa heiluu tuulessa edestakaisin.
Ks. **heiluo**, **häilüö**

bringut|tua (-an, -tau, -etah)
heiluttaa, vilkuttaa *Miksebo häi bringuttau kättü?* Miksi hän vilkuttaa? Ks. **heiluttua**, **viuhkuttua**

brizg|ata (-uan, -uau, -atah) läikyttää *Älä vai brizgua vettü lattielle!* Älä vain läikytä vettä lattialle!

brizgeh (-en, -tü, -ii) roiske, pärske, loiske *aldoloin brizgehet* aaltojen pärskeet

brizg|ua (-an, -uau, -atah) roiskua, pärskyä *Allot brizgettih venehes piäliče.* Aallot pärskyivät veneen yli.

brizgut|tua (-an, -tau, -etah) roiskia, roiskuttaa *Mitah mašin brizgutti ligavettü minun piäle.* Joku auto roiskutti kuravettä pääläni.

brituaniela|ine (-zen, -stu, -zii) britti, brittiläinen

Brituani|ji (-en, -edu) Britannia *Brituanies vastevai piettih rahvahanianendo.* Britanniassa oli äskettäin kansanäänestys. Ks. **referendumu**

briäk|kiä (-än, -käü, -etäh) puhua pötyä, lörpötellä *Akat briäketäh.* Eukot lörpöttelevät. Ks. **bärbättiä**, **vožlata**

broiler|u (-an, -ua, -oi) broileri

bronhiit|tu (-an, -tua, -toi) keuhkoputkentulehdus *Saitgo midä*

rohtuo bronhiittah? Saitko mitään lääkettä keuhkoputkentulehdukseen?

bronz|u (-an, -ua, -oi) pronssi *Hiihtäi tuli kolmandekse, sai bronzan.* Hiihtäjä tuli kolmanneksi, sai pronssia.

bros|su (-an, -sua, -sii) hirssi *Brosasgi voit keittiä hüviä kuaššua.* Hirssistäkin voit keittää hyvää puuroa.

brošuur|u (-an, -ua, -oi) brosyysi, esite, mainos

bruak|kua (-an, -kau, -etah) raakkua *Varoit bruaketah.* Varikset raakkuvat.

bruj|ja (-an, -ua, -ii) työkalu, kapine *Mittumuabo brujua ostit?* Mitä työkaluja ostit?

br'ukv|u (-an, -ua, -oi) lanttu ks. **lantu**

brusak|ku (-an, -kua, -koi) rusakka, torakka *Nügöi harvah näit brusakkua.* Nyt näet harvoin torakoita.

brut|to (-on, -tuo, -toloi) brutto **brutorahvahantuot|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) (BRT) bruttokansantuote (BKT)

brämbet|tiä (-än, -täü, -tetäh) soittaa, rämpyttää ks. **brimbettiä**

bräzg|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) heittää, nakata (pois) *Bräzgiä iäres nenne hluamut!* Heitä pois nuo rommut! Ks. **lükätä**, **viškata**

bröüz|jiä (-än, -äü, -etäh) molskia, pulikoida *Lapset puoli päiviä bröüzittih järves.* Lapset pulikoivat puoli päivää järvessä.

buab|o, buabušk|u (-an, -ua, -oi) mummo *Mustathäi buaban nevvot?* Muistathan mummon neuvot? Ks. **baba**

buar|u (-an, -ua, -oi) baari *kävähtäkseh buarah* käväistä baarisasa

buat'ko|i (-in, -idu, -oloi) appi *Muatkoi da buat'koi tullah gostih.* Anoppi ja appi tulevat kylään.

buat'ušk|u (-an, -ua, -oi) pappi *Buat'ušku kävelöü muatuškanke dorogua müöte.* Pappi kävelee vaimonsa kanssa tietä pitkin. Ks. **pappi**

bučk|ata (-uan, -uau, -atah) paiskata; lyödä ks. **buhkata, böv-vätä**

bučku (-n, -u, -loi) isku *Häi gu andoi bučkun oččah, kai pakuin.* Hän kun löi minua otsaan, niin kaaduin.

bud'bet|tua (-an, -tau, -etah) mumista *Pagize putilleh, älä bud'beta.* Puhu kunnolla äläkä mumise. Ks. **ögistä**

buddizm|u (-an, -ua, -oi) buddhismi

bufiet|tu (-an, -tua, -toi) 1. astiakaappi *Ota torielkat bufietas!* Ota lautaset astiakaapista! 2. puhvetti, ruokailutila *Läkkä koufeil bufiettah.* Mennään kahville puhvettiin. Ks. **haukkavuspaikku**

bufiئتustoll|a (-an, -ua, -ii) noutopöytä

buhgalteri (-n, -i, -loi) kirjanpitäjä *T'outa ruadoi buhgalterin-nu.* Täti työskenteli kirjanpitäjänä.

buhk|ata (-uan, -uau, -atah) paiskata, lyödä ks. **bučkata, böv-vätä**

buite, buito muka *Buite hänes on ruadajakse?* Onko hänestä muka työntekijäksi?

buiteku kuin, ikään kuin *Neidine kävelöü buiteku nikedä ei nägis.* Neitonen kävelee kuin ei näkisi ketään. Ks. **rounoku**

bukiet|tu (-an, -tua, -toi) kukkakimppu *Ostin bukietan rouzua roindupäivüniekale.* Ostin ruusu-kimpun syntymäpäiväsankarille.

bukv|u (-an, -ua, -ii) kirjain *Latinskoit bukvat oldih allus vaigiet Ven'an karjalazile.* Latinalaiset kirjaimet olivat alussa hankalat Venäjän karjalaisille. Ks. **kirjain**

bul'ahut|tua (-an, -tau, -etah) lorauttaa *Bul'ahuta keittoh til'kaine sliuhkua.* Lorauta keittoon tilkka kermaa.

bulauhk|u (-an, -ua, -oi) haka-neula

bul'bet|tua (3.pers. -tau, -etah) pulputtaa *Vezi kiehuu, jo bul'bettau.* Vesi kiehuu, pulputtaa jo.

bul'buk|ku (-an, -kua, -koi) (ilma)kupla

bulgaariela|jine (-zen, -stu, -zii) bulgarialainen

Bulgaari|i (-en, -edu) Bulgaria
bulka|jine (-zen, -stu, -zii) (pikku)pulla ks. **nižuine**

bul'keh (-en, -tu, -ii) pulputus, loiske

bul'ket|tua (-an, -tua, -etah) pulputtaa ks. **bul'bettua**

bul'k|u (-an, -kua, -oi),
bul'ku|ine (-zen, -stu, -zii) ilma-
 rakko, ilmakupla, näppylä *puh-
 kata bul'ku* puhkaista näppylä ks.
čuustakko, näppü

bullist|ua (-an, -au, -etah) mur-
 jottaa ks. **burčottua**

bullistu|o (-n, -u, -tah) synkis-
 tyä *Hänel kače vihas bullistui*. Hä-
 nen katseensa synkistyi vihasta.

bul'vuar|u (-an, -ua, -oi) bule-
 vardi, puistokatu

bumašniek|ku (-an, -kua, -koi)
 lompakko

bumerang|u (-an, -ua, -oi) bu-
 merangi

bumuag|u (-an, -ua, -oi) paperi
 ks. **paberi**

bunker (-an, -ua, -oi) punkkeri

bunuk|ku (-an, -kua, -koi) lap-
 senlapsi ks. **vunukku**

buol|u (-an, -ua, -oi) puoluk-
 ka *Täl sügüzül rodih äijü buolua*.
 Tänä syksynä tuli paljon puoluk-
 kaa.

buolu||mehu (-n, -u, -loi) puo-
 lukkamehu; ||**varen'n'|u** (-an, -ua,
 -oi) puolukkahillo

buolužik|ko (-on, -kuo, -koloi)
 puolukkapaikka

burbet|tua (-an, -tau, -etah)
 mutista, motkottaa *Midäbo ičekseh
 burbetat?* Mitä mutiset itsekseksi?
 Ks. **börböttiä, jasattua**

burbetu|s (-ksen, -stu, -ksii)
 mutina *Hänen burbetuksis et nimi-
 dä ellendä*. Hänen mutinoistaan ei
 saa mitään selvää (ei ymmärrä mi-
 tään). Ks. **burineh**

burčisk|o (-on, -uo, -oloi) arka,
 ujo *Vot on burčisko mužikku!* Onpa
 ujo mieheksi!

burčoi|j (-in, -idu, -loi) arka, ujo
*Mostu burčoidu lastu en ole näh-
 nüh*. Niin ujoa lasta en ole nähnyt.
 Ks. **argu, varačču**

burčot|tua (-an, -tau, -etah)
 murjottaa *Midäbo sanoit hänel, ku
 nenga burčottau?* Mitä sinä sanoit
 hänelle, kun noin murjottaa? Ks.
närnettiä, turzistua

burč|u (-an, -ua, -oloi) patti,
 pahka *Koivus on suuri burču*. Koi-
 vussa on iso pahka. Ks. **käznü,
 pahku**

burh|ata (-uan, -uau, -atah)
 kohista, pauhata *Kuundele, koski
 burhuau!* Kuuntele, koski kohisee!
 Ks. **bauhuta**

huri|sta (-zen, -zou, -stah) pur-
 nata *Maksa velgu burizemattah!*
 Maksa velka purnaamatta!

burineh (-en, -tu, -hii) mutina
 ks. **burbetus**

b'urokruati|j (-en, -edu, -eloi)
 byrokraatia

b'urokruat|tu (-an, -tua, -toi)
 byrokraatti

butilk|u (-an, -ua, -oi) pullo ks.
pullo, pulloine

butk|i (-en, -ie, -iloi) putki *Vezi
 virduau butkes läbi*. Vesi virtaa
 putkesta läpi.

buum|u (-an, -ua, -ii) buumi
*Ongo karjalan kielel buumua Suo-
 mes?* Onko Suomessa karjalan kie-
 len buumi? Ks. **nouzuaigu, nou-
 zukauzi**

b'udžet|tu (-an, -tua, -toi) budjetti *Varat miärätäh valdivon b'udžetas*. Varat määrätään valtion budjetissa.

bäkät|tiä (-än, -täü, -etäh) määkiä *Lambahat bäkätetäh*. Lampaat määkivät. Ks. **bliämitä**

bärbät|tiä (-än, -täü, -etäh) lörpötellä *Älgiä vai tühjiä bärbätäkkiä!* Älkääs nyt turhaan lörpötelkö! Ks. **briäkkiä, vožlata**

böbök|kü (-än, -kiä, -koi) kova-kuoriainen ks. **pöpökkü**

böndžöt|tiä (3. pers. -täü, -etäh) pullottaa, pönköttää *Vačču böndžöt-*

täü. Vatsa pullottaa.

börböt|tiä (-än, -täü, -etäh) mu-tista *Älgiä börbötäkkiä, paiskua selgiesti!* Älkää mutisko, puhukaa selvästi! Ks. **burbettua**

börineh (-hen, -tü, -ii) pörinä ks. **šuhineh**

böri|stä (-zen, -zöü, -stäh) pö-ristä *Amburjaine börizöü*. Ampiai-nen pörisee. Ks. **šuhista**

bövvätä (böügiän, böügiäü, bövvätäh) heittää, singota ks. **bučkata, buhkata**

Čč

čabineh (-en, -tu, -ii) kohina, ropina *Üöl kuului vihman čabineh*. Yöllä kuului sateen ropinaa.

čabi|sta (yksipers. -zou) kohista, ropista *Kuuletgo, kui čabizou levuo vaste?* Kuuletko, miten ropisee kattoa vasten?

čagari (-n, -i, -loi), **čago|i** (-in, -idu, -loi) pikkusormi

čagarivar|vas (-bahan, -vastu, -bahii) pikkubarvas

čahloitu|s (-ksen, -stu, -ksii) kipu *Pahat čahloitukset roittih, ku uvvet jallačit hieraitettih*. Pahat kivut tulivat, kun uudet kengät hankasivat.

čahlond|u (-an, -ua, -oi) kipu, vihlominen *Jogo heitti čahlondan?* Joko vihlominen loppui? Ks. **kibu, tusku**

čahl|uo (yksipers. -ou) koskea, vihloa *Čakku puri, nügöi muga čahlou sidä kohtua*. Hytynen pisti, nyt niin vihloo sitä kohtaa. Ks. **ki-vistiä, koskie, tuskata**

čainiek|ku (-an, -kua, -koi) teekannu; vedenkeitin ks. **vienkeitin**

čaivo|ji (-in, -idu, -loi) saivar, täinmuna *Piäs on čaivoidu*. Päässä on saivaria.

čak|ata (-kuan, -kuau, -atah) nuhdella, torua, moittia *Älä ainos minuu čakkua*. Älä moiti minua aina. Ks. **haukkuo, kirota, moitie**

čakkav|o (-on, -uo, -oloi) moite ks. **moite**

čak|ku (-an, -kua, -koi) sääski, hytynen ks. **pin'oi** vrt. **tihi**

čamodan (-an, -ua, -oi) matkailukku ks. **bagažu, matkutavarat**

čardak|ku (-an, -kua, -koi) ullakko, vintti *Kezäl on viiležü muata čardakal*. Kesällä on viileä nukkuu vintillä.

časoun|u (-an, -ua, -oi) rukoushuone, tšasouna *Joga karjalazes küläs oli kirikkö libo časounu*. Jokaisessa karjalaiskylässä oli kirkko tai rukoushuone.

častuš|ku (-an, -ua, -oi) rekilaulu *Pajatango teile častuškan?* Laulanko teille rekilaulun? Ks. **re-gipajo, šuutkupajo(ine)**

čečenie|lä|ine (-zen, -stü, -zii) tšetšerialainen, tšetšeeni ks. **če-čensu**

Čečeni|ji (-en, -edü) Tšetšenia *Čečenies nügöi on jo rauhallinen elos*. Tšetšeniassa on nykyään jo rauhallista.

čečens|u (-an, -ua, -oi) tšetšeeni ks. **čečenie|läine**

čehielä|ine (-zen, -stü, -zii) tšekinmaalainen, tšekki

Čehi|ji (-en, -edü) Tšekki *Čehien piälinnu on Praga*. Tšekin pääkaupunki on Praha.

čel|ata (-uan, -uau, -atah), **čelail|la** (-en, -ou, -lah) läträtä, lutrata (vesiä tms.) *Miksebo tühjiä čeluat vettü?* Miksi turhaan läträät vettä?

čempion|u (-an, -ua, -oi) (maailman)mestari vrt. **muasteri**

čeremis|su (-an, -sua, -soi) tšeremissi (suomensukuinen kansa Venäjällä) ks. **mari**

čeri (-n, -i, -löi) viiva ks. **viivu**

čerstavu|o (-n, -u, -tah) kyllästyä *Počinlihah terväh čerstavut*. Sianlihaan kyllästyt pian. Ks. **kül-lästüö, terstavuo, tuskevu**

čest|i (-in, -ii) kunnia *Tämä on meile suuri česti*. Tämä on meille suuri kunnia. Ks. **arvostus, kunnivo, kunnivoičus, počottu**

česti|e (-n, -ü, -täh) kestitä, tarjota *Meidü hüvin čestittih čuajul da šipainiekoil*. Meille tarjottiin teetä ja karjalanpiirakoita. Ks. **gostitua, tarita**

čibristel|lä (-en, -öü, -läh) kipristellä *Ongo vilu, ku nenga čibristelet varbahii?* Paleleeko, kun noin kipristelet varpaitasi?

čibristü|ö (-n, -ü, -täh) käpristyä, käpertyä ks. **käbristüö**

čibru (-n, -u, -loi) murunen, erittäin pieni *Pühkaldä čibrut stolalpäi!* Pyyhi muruset pöydältä! *Täl sügüzüil garbalot ollah istin čibrut*. Tänä syksynä karpalot ovat tosi pieniä.

čidži (-n, -i, -löi), **čidžo|i** (-in, -idu, -loi), **čik|ko** (-on, -kuo, -koloji) isosisko vrt. **sizär**

čiek|ku (-an, -kua, -koi) kuitti *Tahton dengat da čiekan*. Haluan rahat ja kuitin. Ks. **kuitti, kvitansii**

čieppi (-in, -pii, -pilöi) ketju *Nügöi koiru pidäü olla čiepis*. Tähän aikaan koira on pidettävä kyt-kettyinä.

čigan (-an, -ua, -oi) mustalainen, romani *Maltaugo ken čiganoin kieldü?* Osaako joku ro-

manien kieltä (romania)?

čihait|tua (-an, -tua, -tetah) yrittää, tehdä vaivoin *A gu voinen, ga čihaitan midätah pastua*. Jos jaksan, niin yritän leipoa jotakin.

čih|stä (-zen, -zöü, -stäh) sihistä, kuiskia *Midäbo sie čupus čihizettö?* Mitäs te siellä nurkassa kuiskitte? Ks. **šihistä, šupetella, šupettua**

čihkeh (-en, -tü, -ii) nyyhkytys, marina *En tahto kuulda nimittumua čihkehtü*. En halua kuulla min-käänlaista marinaa.

čihk|ua (-an, -au, -etäh) 1. (elää) kituuttaa *Vahnus on tulluh, täs vai čihkammo*. Vanhuus on tullut, tässä vain elää kituutamme. 2. nyyhkyttää, valittaa *Älgiä enäm čihkakkua!* Älkää enää valittako!

čihmer (-än, -iä, -ii) synkkä, tuhuinen *Vot on čihmer ilmu*. Onpa nyt tuhuinen keli. Ks. **süngü**

čihmerd|jä (yksipers. -äü) tihuuttaa *Egläi vie vähäzen čihmerdi*. Eilen vielä vähän tihuut-ti. Ks. **čipettä**

čiho|i (-in, -idu, -loi) viinimarja *Kazvatattogo ruskiedu vai mustua čihoidu?* Viljelettekö punaista vai mustaa viinimarjaa?

čihv|ata (yksipers. -uau) käryttää *Neče vahnus karasinlampu čihvuau*. Tuo vanha öljylamppu käryttää. Ks. **kuarita**

čihv|u (-an, -ua, -oi) häkä, katku *Tiä onnuako on čihvuua?* Täällä on varmaan häkää? Ks. **kuačku**

čiihak|as (-kahan, -astu, -kahii) pöyhkeä, ylimielinen *Nenga čiihakkahannu kävelöü, mittuine!* Noin ylimielisenä kulkee, moko-ma! Ks. **pöühkei**

čiihak|ko (-on, -kuo, -koloi) vastahakoinen, riitaisa, kiukkuinen *Kuslienne löüdi moizen čiihakon akan?* Mistä lienee löytänyt niin kiukkuisen vaimon? Ks. **pöühkei**

čiih|ota (-uon, -uou, -otah) 1. ahmia, ahnehtia *Älgä ainos muga čiihokkua.* Älkää aina ahnehtiko noin. 2. kirkua *Kajoit čiihottih aijoi huondeksel.* Lokit kirkuivat varhain aamulla. Ks. **kirguo, rän-güö, ringuo**

čii|lo|j (-in, -idu, -loi) nokkonen *Sie kazvau vaigu čii|loidu.* Siellä kasvaa vain nokkosia. Ks. **šii|loi**

čii|ru (-n, -u, -loi) halkeama *Kačo täs juodazes on äijü čii|ruu.* Katsos tässä maljassa on paljon halkeamia. Ks. **halgiemu, hallel-mus**

čii|sti|e (-n, -ü, -täh) siistiä, siivota ks. **kabrastua, puhtastua, ruokkie, uberie**

čii|sti|j (-jän, -jiä, -jöi) siistijä, siivooja ks. **kabrastai, ruokkii, uberii**

čiks|ata (-uan, -uau, -atah) leikata; kopauttaa *Čiksua iäres neče oksaine!* Leikkaa pois tuo pikkuoksa!

čikurd|ua (-an, au, -etah) veistää ks. **vestiä**

čikut|tua (-an, -tau, -etah) kai-vertaa; vuolla *Velli čikuttau hara-*

vua. Veli vuolee haravaa.

čilahut|tua (-an, -tau, -etah) kilauttaa *Kenlienne čilahutti uksikellostu.* Joku kilautti ovikelloa. Ks. **kilahuttua**

čilak|ku (-an, -kua, -koi) heleä *čilakku kelloine* heleä kellonääni ks. **helei**

čilineh (-en, -tü, -ii) kilinä *Kuu-letgo kelloloin čilinehtü?* Kuuletko kellojen kilinää?

čil|j|stä (3. pers. -zöü, -stäh) kilistä *Čilikellozet čilistäh.* Kulkuset kilisevät. Ks. **helistä, zvonie**

čilket|tiä (3. pers. -täü, -etäh) loistaa, kimaltaa *Kaste vie heinis čilkettäü.* Kaste kimaltaa vielä ruohossa.

čilketü|s (-ksen, -stü, -ksii) pilke, pilkahdus ks. **pilkeh**

čilkest|jä (3. pers. -äü, -etäh) pilkistää ks. **pilkistä**

čilmu (-n, -u, -loi) sirpale, silpu *Paberis jäi ühtü čilmuu.* Paperista jäi pelkkää silppua.

čilmu|o (-n, -u, -tah) silputa, leikellä ks. **leikkuo, pilkuo, siečkata**

čilu (-n, -u, -loi) siru, sirpale *Kuppi pakui lattiele, vaigu čiluu jäi.* Kuppi putosi lattialle, jäi vain sirpaleita.

činkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) sinkoutua, paiskautua *Mies činkahtih seläl- lälleh jääl.* Mies paiskautui selälleen jälle. Ks. **mäčkähtiäkseh, pačkahtuakseh**

činkahut|tua (-an, -tau, -etah), **čink|ata** (-uan, -uau, -atah) pau-

kauttaa *Häi činkahutti uksen salbah*. Hän paukautti oven lukkoon.

činouniek|ku (-an, -kua, -koi) virkamies, virkailija ks. **virgumies, virguniekku**

čipet|tiä (yksipers. -täü) ripeksiä, sataa tihuuttaa *Kogo päivän čipetti*. Koko päivän ripeksi. Ks. **čihmerdiä** vrt. **sumettua**

čirčet|tiä (-än, -täü, -etäh) visertää *Linduzet čirčetetäh*. Linnut visertävät. Ks. **čiučettiä**

čirču (-an, -ua, -oi) nirso *Moine on čirču, ei kaikkie süö*. Sellainen nirso (hän) on, kaikkea ei syö.

čirhist|jä (-än, -äü, -etäh) pörhistää *Kaži čirhisti hännän*. Kissa pörhisti häntänsä.

čiri|stä (-zen, -zöü, -stäh) siristä *Čirkat čiristäh heinis*. Sirkat sirisevät heinissä.

čirit|tiä (3. pers. -täü, -etäh) porottaa *Päiväine čirittäü*. Aurinko porottaa.

čirk|u (-an, -ua, -oi) heinäsirrika

čirpi (-n, -i, -löi) sirppi ks. **širpi** *Enne vil'ua leikattih čirpil*. Ennen viljaa leikattiin sirpillä.

čisl|u (-an, -ua, -oi) luku, numero ks. **noumer**

čiučet|tiä (-än, -täü, -etäh) visertää *Čiučoit čiučetetäh*. Varpuset visertävät. Ks. **čirčettiä**

čiak|eh (-kehen, -ehtü, -kehii) vikinä, piipitys ks. **vidžerdüs, vidžineh**

čiak|kiä (-än, -käü, -etäh) vin-kua, vikistä, valittaa *Kažinpoigazet*

čäaketäh. Kissanpennut vikisevät.

čiarü (-n, -ü, -löi) nuha *Külmin da sain čiarün*. Vilustuin ja sain nuhan. Ks. **piäčakko**

čobri|e (-n, -u, -tah) töhriä *Ukset ollah kai čobrittu*. Ovet on kaikki töhritty.

čodr|ei (-ien, -iedu, -ieloi) tarkka *Häi on čodrei ristikanzu*. Hän on tarkka ihminen. Ks. **čopakko, tarku**

čohk|ua (-an, -au, -etah) kuhnia, puuhailla *Midäbo čohkatto sie pello?* Mitäs te kuhnitte siellä pellolla? Ks. **kubista, köbistä**

čokot|tua (-an, -tau, -etah) seisoa, tököttää *Koiru čokottau kahtel jallal*. Koira seisoo kahdella jalalla.

čoks|ata (-uan, -uau, -atah) iskeä, tökätä *Mužikku čoksai kirvehel jalgah*. Mies iski kirveellä jalakaansa. Ks. **iškje**

čolait|tua (-an, -tau, -etah) kaa-taa (vettä) ks. **valua, valuttua**

čol|e (-ien, -iedu, -ieloi) (kalan) sisälmys, **čolie|t** (-loin, -loi) sisälmykset, suolet

čolis|ta (3.pers. -zou, -tah) so-lista *Kuule vai, vezi ojazes čolizou!* Kuuletko, vesi solisee purossa! Ks. **čurčettua, šolista**

čom|a (-an, -ua, -ii) kaunis ks. **kaunis, näbei, ugožu**

čoma|ine (-zen, -stu, -zii) piirros, kuva *Lapsi jo maltau piirdiä čomazii*. Lapsi osaa jo piirtää kuvia.

čomendel|la (-en, -ou, -lah)

kaunistella *Älä velli čomendele dieloloi!* Älähän nyt kaunistele asioita! Ks. **kaunistella**

čomendel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) somistautua, keikaroida *Ongo muga hüvä čomendellakseh rahvahan ies?* Onko niin hyvä keikaroida ihmisten edessä? Ks. **forsie**

čomend|ua (-an, -au, -etah) kaunistaa, somistaa *Hüvä sana čomendau ristikanzan.* Hyvä sana kaunistaa ihmisen. (sl.)

čomendu|s (-ksen, -stu, -ksii) kaunistus, somistus ks. **boba, uboru**

čome|ta (-nen, -nou, -tah) kaunistua *Tüttöine vai čomenou päivü päivä.* Tyttö vain kaunistuu päivä päivältä.

čomevu|s, čomu|s (-on, -ttu, -zii) kauneus ks. **kaunehus**

čondž|oi (-in, -idu, -loi) kirppu *Koiras toiči löüdüü čondžoidu.* Koirasta löytyy joskus kirppuja.

čondžoibazari (-n, -i, -loi) kirpputori

čongi|e (-n, -iu, -tah) kaivaa, tonkia (halv.) *Älä čongi neniä!* Älä kaiva nenääsi! Ks. **kaivua**

čopak|ko (-on, -kuo, -oloi) (pikku)tarkka, nyhertäjä ks. **čodrei, tarku**

čopet|tua, čopot|tua (-an, -tau, -etah) nyhertää, tehdä tarkkaan *Midäbo čopotat, eigo jo roih valmekse?* Mitäs nyherrät, eikö jo tule valmista?

čort|u (-an, -ua, -ii) piru *Kenbo*

nennis čortis tiedäü? Kuka noista piruista tietää? Ks. **juavoli, karu, lemboi**

čosnok|ku (-an, -kua, -koi) valkosipuli *Etgo suvaiče čosnokan aromuattua?* Etkö pidä valkosipulin tuoksusta?

čotaiččemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) lukematon ks. **luge-matoi**

čotaič|in (-čimen, -indu, -čimii) laskin ks. **kal'kul'uator, laskin, laskukoneh**

čotai|ja (-čen, -ččou, -jah) laskea *Čotaiče tarkah, äijügo pidäü maksua!* Laske tarkkaan, paljonko pitää maksaa! Ks. **laskie**

čot|at (-tien, -tii) helmitaulu

čot|tu (-an, -tua, -tii) lasku; tili *Jogo maksoit čottua müöte?* Maksoitko jo laskun? Ks. **lasku**

čuaju (-n, -u, -loi) tee *Vala tilkaine hiilavua čuajuu, ole hüvä!* Kaada tilkka kuumaa teetä, ole hyvä!

čuajurah|a (-an, -ua, -oi) palveluraha, 'tippi' ks. **palveluraha**

čuas|su (-un, -suu, -suloi) tunti *Menen kahtekse čuasukse kävelemäh.* Menen kahdeksi tunniksi kävelemään.

čuas|ut (-suloin, -suloi) kello *Čuasut kävväh tarkah.* Kello käy täsmälleen.

čuašk|u (-an, -ua, -oi) kuppi ks. **kuppi**

čubi (-n, -i, -loi) lapikas *Tuatale luajittih uvvet čubit.* Isälle tehtiin uudet lapikkaat.

čugl|ata (-uan, -uau, -atah) sujauttaa, kastaa *Kunnebo kergeit jo sormen čuglata?* Mihinkäs nyt ehdit jo sormen sujauttaa? Ks. **čökätä, süvätä, tüöndiä, ähkätä**

čugun (-an, -ua, -oi) (valu)rauta; malmi *Padaine on čugunas luajittu*. Pata on tehty valuraudasta. Vrt. **raudu, teräs**

čuhi|sta (-zou, -stah) suhista ks. **humista**

čuhk|ata (-uan, -uau, -etah) kuiskata *Čuhkua korvah!* Kuiskaa korvaan!

čuhkeh (-en, -tu, -ii) kuiske, kuiskuttelu

čukeld|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) sukeltaa *Häi čukeldihes, emmo ni nähnuüh, kunne*. Hän sukelsi, emme edes nähneet, mihin. Ks. **müglähtiäkseh**

čukeldu|s (-ksen, -stu, -ksii) sukellus

čukeldus||so|ba (-van, -bua, -bii) sukelluspuku; ||**veneh** (-en, -tü, -ii) ks. **submariinu**

čup|pu (-un, -puu, -puloi)
1. nurkka *Obrazat ollah suures čupus*. Ikonit ovat tuvan päänurkassa (oven vastapäätä) 2. koti-seutu, kylä *Joga čupul eri luaduh paistih*. Joka kylässä puhuttiin eri tavoin (omaa paikallismurretta).

čupuk|ku (-an, -kua, -koi) 1. (Raja-Karjalassa) tsupukka (kaurajauhoista valmistettu, voissa paistettu kolmion muotoinen piirakka) 2. (Venäjän Karjalassa) blini ks. **blina, lettu, olan'n'u**

čur|a (-an, -ua, -ii) sivu, taho, puoli, suunta *Lähtemmö toizeh čurah*. Lähdemme toiseen suuntaan.

čur|ata (-uan, -uau, -atah) laskea mäkeä *Lapsennu čuraimmo regüzil*. Lapsena laskimme mäkeä kelkoilla. Ks. **čurnie**

čuravomä|gi (-in, -gie, -gilöi) liukumäki

čurčet|tua (3. pers. -tau, -etah) solista *Keviäl vezi čurčettau ojas*. Keväällä vesi solisee purossa. Ks. **čolista, šolista**

čurni|e (-n, -u, -tah) laskea mäkeä, luisua *Brihačut čurnittih suksil mäis*. Pojat laskivat mäkeä suksilla. Ks. **čurata**

čuruaju|u (-an, -ua, -ii) kelkkailija

čuruand|u (-an, -ua, -oi) mäenlasku

čusvui|ja (-čen, -ččou, -jah) aistia, tuntea *Külmennüöt käit nimidä ei čusvuija*. Paleltuneet kädet eivät tunne mitään (ovat tunnottomat). Ks. **tundie**

čut juuri ja juuri, hädin tuskin *Müö čut vai ehtimmö junah*. Juuri ja juuri ehdimme junaan. Ks. **odva vai**

ču|udo (-vvon, -uduo, -udoloi) ihme, kumma *Čuudoloin aigu ei ole mennüh*. Ihmeiden aika ei ole ohi. Ks. **diivu, kummu**

čuuru (-n, -u, -loi) hiekka, sora ks. **hiekku, pesku, raba**

čuuružik|ko (-on, -kuo, -koloi) hietikko, hiekkaranta

čuustak|ko (-on, -kuo, -koloï) näppy, näppylä *Rožat kai ollah čuustakkoloïl*. Posket ovat ihan näppylöillä (täynnä näppylöitä). Ks. **näppü, bul'kuine**

čuvaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) liikahtaa ks. **lekah-tuakseh**

čuvvonluadiji (-jan, -jua, -joi) ihmeidentekijä

čüöt|tö (-ön, -tüö, -töloï) (kaste)mato, syötti

čähk|jä (-än, -äü, -ätäh) ähkiä, puhkua *Midäbo čähkät?* Mitäs ähkit? Ks. **ohkua, öhkiä**

čäh|jä (-iän, -iäü, -ätäh) sählätä, koheltaa ks. **mählä**

čäijüt|tiä (-än, -täü, -etäh), **čäi|jä** (-giän, -giäü, -jätäh) osoittaa suosiota, antaa aplodeja ks. **ap-lodiiruija**

čäll|jä (-iän, -iäü, -ätäh) tehdä huonosti, pilata *No nügöi kaiken čälläit!* Nyt pilasit kaiken! Ks. **rik-kuo, sportie, tärpie**

čändžäk|kö (-ön, -küö, -köloï) 1. kurainen *čändžäköt dorogazet* kuraiset pikkutiet 2. pikkutärkeä, tärkeilevä *Vot on džänčäkkö mužikku!* Onpa siinä tärkeilevä mies!

čändž|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) puhua pötyä *Hüö vai ainos čändžätäh tühjiä*. He vain aina puhuvat pötyä.

čök|eh (-kehen, -ehtü, -kehi) piste

čökit|tiä (-än, -täü, -etäh) pistellä *Šiiloit čökitetäh*. Nokkoset pistelevät. Ks. **püstellä**

čökäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) pistäytyä, käväistä *Vai kodvazekse čökähtämmös buaballuo, ei ole aigua*. Pistäydyn vain hetkeksi mummon luona, ei ole aikaa. Ks. **kävähtiäkseh, sүvähtiäkseh, zaidie**

čök|jä (-kiän, -kiäü, -ätäh) pistää *Čökkäitgo štepselin elektročökkeheh?* Pistitkö töpselin pistorasiaan? *Häi čökkäi käin kormanih*. Hän pani kätensä taskuun. Ks. **čuglata, sүvätä**

Dd

Dd

da 1. ja *sinä da minä* sinä ja minä 2. kyllä *Kuulitgo, midä häi sanoi?* – *Da, no en ellendännüh.* Kuulitko, mitä hän sanoi? – Kyllä, mutta en ymmärtänyt. Ks. **i**

daaniela|ine (-zen, -stu, -zii) tanskalainen

Daani|ji (-en, -edu) Tanska

dai (da + i) ja (myös, -kin) *Tänäpäi on vilu, dai tuučuuu.* Tänään on kylmä, ja luntakin sataa.

dantist|ju (-an, -ua, -oi) hammaslääkäri ks. **hammasdouhturi, hammasliägäri**

dat|a (-an, -ua, -oi) data, atk-aineisto

daže jopa, vieläpä ks. **kai**

davai(kkua) kas, nyt mentiin, hyvä *Läkkä pihale!* Lähde kanssani ulos! – *Davai!* Hyvä, mennään! *Brihačut, davaikkua hiihtämäh!* Nyt pojat hiihtämään!

davleeniji (-en, -edu, -eloi) paine ks. **paineh**

debatiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) vaihtaa mielipiteitä ks. **kiistellä**

debuat|tu (-an, -tua, -toi) keskustelu *Kačoitgo tv:n suurdu debuattua valličendois?* Katsoitko tv:n suurta vaalikeskustelua? Ks. **kiistu, mielienvaihto**

deb'uu|t|tu (-an, -tua, -toi) debyytti ks. **enziozutus**

deformatsiji (-en, -edu, -eloi) muodonmuutos ks. **metamorfouzu, muvvonmuutos**

dekan (-an, -ua, -oi) dekaani *Meijän professoru vallittih dekanakse.* Meidän professorimme va-

littiin dekaaniksi.

dekriet|tu (-an, -ua, -oi) äitiysloma *Sizär minun on dekrietas.* Sisareni on äitiyslomalla. Ks. **muamazusloma** vrt. **vahnembienloma**

delegatsiji (-en, -edu, -eloi) delegaatio, valtuuskunta *Äijügo hengie on suomelazien delegatsies?* Montako henkeä on suomalaisten delegaatiossa?

delegiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. jakaa tehtäviä *Meijän johtai hüvin maltau delegiiruija ruadoloi.* Johtajamme osaa hyvin jakaa tehtäviä. 2. valita delegaatioon *Kerähmöh delegiiruittih kaksi hengie meijän ruavospäi.* Kokousedustajiksi valittiin kaksi henkeä työpäikaltamme.

deleg|ü (-än, -iä, -öi) rattaat, kärryt ks. **telegü, käri** vrt. **kol'asku**

dementi|ji (-en, -edü, -elöi) dementia *Alzheimerin taudi on üksi dementien lajilois.* Alzheimerin tauti on yksi dementian lajeista. Ks. **mielentülčenemine**

demogruafi|ji (-en, -edu, -eloi) demografia, väestötiede ks. **rahvaskunnantiedo**

demokruattine (-zen, -stu, -zii) demokraattinen *Piätökset ol dih demokruattizet.* Päätökset olivat demokraattiset. Ks. **rahvahanvallalline**

demokruati|ji (-en, -edu, -eloi) demokratia *Ongo demokruaties valdu rahvahal?* Onko demokratiassa valta kansalla? Ks. **rahva-**

hanvaldu

demokrat|tu (-an, -tua, -toi) demokraatti, demari *Demokrat-toin vuadimukset oldih suuret*. Demareiden vaatimukset olivat suuret. Ks. **sotsialidemokratu**

demonstrant|u (-an, -ua, -oi) mielenosoittaja *Kai demonstrantat arestuittih*. Kaikki mielenosoittajat pidätettiin. Ks. **mielenozuttai**

demonstratsi|j (-en, -edu, -eloi) 1. mielenosoitus *Konzu sie piettih demonstratsii?* Milloin siellä pidettiin mielenosoitus? Ks. **mi-tingu, mielenozutus** 2. esittely ks. **näüteh, näüttö, ozutus**

demonstriirui|ja (-čen, -ččou, -jah) näyttää, esittää *Ehtäl kluubas demonstriiruijah uuttu fil'mua*. Ilalla kerhotalolla näytetään uutta elokuvaa. Ks. **ozuttua, ozutella**

dengak|as (-kahan, -astu, -kahii) varakas, rikas *Nengomii dengakkahii meil vähä on*. Noin varakkaita meillä on harvassa. Ks. **bohattu, elokas, rikas, varakas**

dengu (-an, -ua, -oi) raha *Kun-nebo kai sinun dengat mendih?* Minne sinun kaikki rahasi ovat menneet? Ks. **raha**

dengu|azi|j (-en, -edu, -eloi), **||diel|o** (-on, -uo, -oloi) raha-asia; **||huol|j** (-en, -du, -ii) rahahuoli; **||marki|at** (-oin, -oi) rahamarkinat

depressi|j (-en, -edü, -elöi) 1. depressio, masennus ks. **alakuložus** 2. lama ks. **lamevus, lama**

deputuat|tu (-an, -tua, -toi) (kansan)edustaja *Ollougo meil liigua deputuattua parluamentas?* Onkohan meillä liikaa kansanedustajia? Ks. **rahvahanvallittu**

despot|tu (-an, -tua, -toi) itsevaltiias ks. **ičevaldaine**

dezinfiziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) desinfioida

dežuurij|e (-n, -u, -tah) päivystäjä ks. **päivüstiä**

detali (-n, -i, -loi) 1. yksityiskohta *Sano mitah mieldükiinnittäi detali*. Sano jokin kiinnostava yksityiskohta. Ks. **tarkukohtu** 2. sivuseikka *Unohtin kai detalit, mustin vai piäazien*. Unohdin kaikki sivuseikat, muistin vain pääasian.

detal'no|j (-in, -idu, -loi) yksityiskohtainen ks. **tarku**

detektiiv|u (-an, -ua, -oi) 1. salapoliisi ks. **eččii, peittopolit-sii** 2. salapoliisiromaani, dekkari *Suvaičen lugie Agata Kristin detektiivoi*. Luen mielelläni Agatha Christien dekkareita.

deval'vatsi|j (-en, -edu, -eloi) devalvaatio *Nügöi varatah deval'vatsiedu*. Nykyään pelätään devalvaatiota.

diabet|tu (-an, -tua, -toi) diabetes, sokeritauti ks. **zuaharitaudi**

diabeetik|ku (-an, -kua, -koi) diabeetikko ks. **zuaharitavvin-alaine**

diagnos|su (-an, -sua, -soi), **diagnoz|u** (-an, -ua, -oi) diagnoosi *Liägäri luadii oigien diagnozan*. Lääkäri teki oikean diagnoosin.

diakon (-an, -ua, -oi) diakoni *Pravoslaunois kirikös službua pietäh pappi da diakon*. Ortodoksisessa kirkossa palvelusta toimittavat pappi ja diakoni.

dialekt|u (-an, -ua, -oi) murre ks. **murreh**

dialiskoneh (-en, -htu, -hii), **dialislait|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) dialysilaite

dialog|u (-an, -ua, -oi) dialogi ks. **vuoropagin**

died'oi (-in, -idu, -loi) 1. isoisä 2. vanhus, vanha mies *Olet sinä jo vahnu died'oi*. Sinä olet jo vanhus. Ks. **starikku**

diel|o (-on, -uo, -oloi) 1. asia *Minul on sinulles dieluo*. Minulla on sinulle asiaa. *Kuibo dielot?* Mitä kuuluu? 2. juttu *Jogahizel on omat dielot*. Jokaisella on omat juttunsa. 3. työ, toimi *Dieloh tartut dai dielo sinuh tartuu*. Kun tartut työhön, niin työkin sinuun tarttuu. Ks. **hommu, hommuandu, ruado, toimi** 4. kysymys, kyse *Mis on dielo?* Mistä on kyse? Ks. **azii, šeikku**

diftong|u (-an, -ua, -oi) diftongi ks. **kaksosvokali**

diesvui|ja (-čen, -ččou, -jah) vaikuttaa, toimia *Buabal käzi ei diesvuiče*. Mummon käsi ei toimi. Ks. **vaikuttua**

digi= digi= digitaalinen *Ostimmo vellele digikameran*. Ostimme veljelle digikameran. Ks. **digitaline, digitualine**

digitali|ne, digituali|ne (-zen,

-stu, -zii) digitaalinen *digitalizet laittehet* digitaaliset laitteet

diiko|ji (-in, -idu, -oloi) villi, luonnonvarainen *kazvua diikoinnu* kasvaa villinä ks. **luonnonvaraine**

diin'u (-an, -ua, -oi) (hunaja) meloni vrt. **arbuuzu**

diizeli (-n, -i, -löi) diesel

diivittäv|ü (-än, -iä, -ii) ihmeellinen, kummallinen, outo ks. **kummakas, kummalline, omaluadui-ne**

diiv|u (-an, -ua, -oi) 1. diiva *Se artistu on aigamoine diivu*. Se taiteilija on melkoinen diiva. 2. ihme *Vie saimmo nähtä sengi diivan*. Saimmepa nähdä vielä senkin ihmeen. Ks. **kummu, čuudo**

diivui|ja (-čen, -ččou, -jah) ihmetellä ks. **kummeksie, ällistellä**

dijet|tu (-an, -tua, -toi) dieetti, ruokavalio *olla dijetal* olla dieetillä

diktor (-an, -ua, -oi) juontaja, kuuluttaja ks. **juondai**

diktuator (-an, -ua, -oi) diktaattori ks. **pakoittai**

diktui|ja (-čen, -ččou, -jah) sanella *diktuija omat ehtot* sanella omat ehdot ks. **sanella**

dinozaur|u (-an, -ua, -oi) dinosaurus

diplom|u (-an, -ua, -oi) diplomi *suaha inženieran diplomu* saada insinöörin diplomi (valmistua insinööriksi)

diplomuatti|ne (-zen, -stu, -zii) diplomaattinen *Häi andoi diplomuattizen vastavuksen*. Hän antoi diplomaattisen vastauksen.

diplomuat|tu (-an, -tua, -toi)
diplomaatti

direktiiv|u (-an, -ua, -oi) direk-
tiivivi, ohjesääntö *Suomesgi pidää
novvattua direktiivoi*. Suomes-
sakin on noudatettava (EU:n) direk-
tiivejä. Ks. **käskü**

direktor|u (-an, -ua, -oi) johta-
ja ks. **johtai, piälikkö, piämies**

dirizor|u (-an, -ua, -oi) kapel-
limestari, orkesterinjohtaja ks. **or-
kestranjohtai**

diskiet|tu (-an, -tua, -toi) dis-
ketti, levyke *Musta tallendua tii-
josto diskietale*. Muista tallentaa
tiedosto disketille.

diskotiek|ku (-an, -kua, -koi)
disko(teekki) *Nuoret puaksuh käv-
väh diskotiekkah*. Nuoret käyvät
usein diskossa.

diskriminatsi|i (-en, -edu,
-eloi) diskriminointi ks. **sürjindü**

diskriminiirui|ja (-čen, -ččou,
-jah) diskriminoida ks. **sürjie**

disk|u (-an, -ua, -oi) 1. kiekko
heittiä diskua heittää kiekkoa 2.
(tietotekn.) kovalevy

dispozitsi|i (-en, -edu, -eloi)
dispositio, jäsentely *Ongo sinul jo
tutkimuksen dispozitsii valmehen-
nu?* Joko sinulla on tutkimuksen
dispositio valmiina? Ks. **javottelu**

dissertatsi|i (-en, -edu, -eloi)
väitös, väitöskirja ks. **väitöskirju**

divan (-an, -ua, -oi) sohva *Ista-
vu divanale!* Istuudu sohvalle!

dividend|u (-an, -ua, -oi) osa-
keanti, osinko ks. **tulosvuitti**

diviiziji (-en, -edu, -eloi) divi-
sioona

dizainer|u (-an, -ua, -oi) muo-
toilija, suunnittelija ks. **muodoilii**

diäd|jö (-än, -iä, -ölöi) setä, eno
Minul on kaksi diädiä. Minulla on
kaksi setää.

dogadi|e (-n, -u, -tah) havaita,
tajuta *Kuni dogadiimmo vargahat,
hüö oldih jo mendü*. Sitten kun
havaitimme varkaat, he olivat jo
poistuneet. Ks. **ellendiä, huoma-
ta, tostavuo, tostuaakseh**

dogmatiek|ku (-an, -kua, -koi)
dogmatiikka

dogm|u (-an, -ua, -ii) dogmi *Ki-
rikös novvatetah igivahnoi dogmii*.
Kirkossa noudatetaan ikivanhoja
dogmeja.

dohod|u (-an, -ua, -oi) tulo,
ansio(tulo) *Mittumatbo dohodat
suat täs ruavos?* Millaiset tulot
saat tästä työstä? Ks. **tienavo, tulo,
tuloi**

dohtor|u (-an, -ua, -oi) tohtori
ks. **douhturi, liägäri**

dokluad|u (-an, -ua, -oi) esitel-
mä ks. **ezitelmä, pagin**

doktorant|u (-an, -ua, -oi) jat-
ko-opiskelija, tohtoriopiskelija ks.
aspirantu

dokument|u (-an, -ua, -oi) 1.
asiakirja, dokumentti *Ongo doku-
mentas jo kaikkien allekirjutukset?*
Onko asiakirjassa jo kaikkien alle-
kirjoitukset? Ks. **aziitiedo** 2. todis-
tus henkilöllisyydestä *Ozutakkua
dokumentat, olgua hüvä!* Näyttä-
kää henkilöllisyyspaperinne, olkaa
hyvä! Ks. **bumuagu** 3. tiedosto
(tietotekn.) *Tüönän sinulles teks-*

tan dokumentannu. Lähetän sinulle tekstin tiedostona. Ks. **failu, tiijosto**

dorog|u (-an, -ua, -oi) tie *Astu vai nečidä dorogua müö edehpäi.* Kävele vain tuota tietä eteenpäin. Ks. **tie**

dostali (-n, -i, -loi) loppu, jäljelle jäänyt osa *Erähät joukos lähtietih kilbah, a dostalit jädih kaččelemah.* Jotkut porukasta lähitivät kilpailuun, mutta loput jäivät katselemaan. Ks. **muu(t)**

dotsent|u (-an, -ua, -oi) dosentti *Dotsentan arvoh pidäü ičel pür-giekseh.* Dosentuuria on haettava itse.

douhturi (-n, -i, -loi) tohtori ks. **dohtoru, liägäri**

dovarišaks|et (-ien, -ii) ystävykset, kaverukset ks. **üstävükset**

dovariš|šu (-an, -šua, -šoi) toveri, ystävä *Meijän tuatat oldih parahat dovarišat.* Isämme olivat parhaita ystäviä. Ks. **prijuatel'u, üstävü**

dročon (-an, -ua, -oi) pannukakku

drožd|ei (-ien, -iedu, -ieloi) hiiva *Eihäi vai puuttunuh liigua droždiedu tahtahah?* Ei kai taikinaan vain tullut liikaa hiivaa?

druamalli|ne (-zen, -stu, -zii) dramaattinen

druam|u (-an, -ua, -oi) draama

dz'ud|o (-on, -uo, -oloi) judo

džins|at (-oin, -oi) farkut

duač|ču (-an, -čua, -čoi) huvila, kesämökki *Joga nedälinlopukse*

ajelemmo duačale. Joka viikonlopuksi menemme mökille. Ks. **kezämökki**

duaččuniek|ku (-an, -kua, -koi) mökkeilijä, mökkiläinen *Meidü duaččuniekkoii tiä on äijü.* Meitä mökkeilijöitä täällä on paljon.

duavilekseh (-mmos, -h/-hes, -etahes) tukehtua ks. **lökästüö, tüpehtüö, öglästäkseh**

duet|tu (-an, -tua, -toi) duetto *Pajatammogo duetan?* Laulamme ko dueton?

durak|ku (-an, -kua, -koi) hölmö, hullu *Kaikenjüttümii durak-koi!* Kaikenlaisia hölmöjä! Ks. **haju-toi, hölmöi, mieletöi, tolkutoi, tuhmu**

duuhu (-n, -a, -loi) tuoksu ks. **aromuattu, haju**

duumaičči|i (-jan, -jua, -joi) ajattelijä, ajatteleva ks. **ajatteliü**

duumail|ja (-čen, -čču, -jah) ajatella *Midä häi duumainnou?* Mitä hän ajatellee? Ks. **ajatella, reknata, smiettie**

duum|u (-an, -ua, -ii) ajatus ks. **ajatus, ideju, mieli**

dvor|a (-an, -ua, -ii) piha ks. **piha**

dvorč|u (-an, -ua, -ii) palatsi *Suarit eletih suuris dvorčis.* Tsaarit asuivat suurissa palatseissa.

dvorniek|ku (-an, -kua, -koi) talonmies, kiinteistönhoitaja ks. **pihanpühkii, taloinmies**

Ee

ebä||delikatnoji (-in, -idu, -loi) epähieno ks. **vul'garnoi**

ebäilemättäh epäilemättä ks. **tiettäväine** *Hüö, ebäilemättäh, hüvin ruatah*. He tekevät työnsä epäilemättä hyvin.

ebäiliji (-jän, -jiä, -jöi) epäilijä; epäilevä *Erähät vie ollah ebäilijät biznesah näh*. Jotkut ovat vielä epäileviä kaupan suhteen. Ks. **skeptilline, skeptine**

ebäil|lä (-en, -löü, -läh) epäillä *Kedäbo ebäilläh pahanluadjakse?* Ketä epäillään pahantekijäksi?

ebäiltäv|ü (-än, -iä, -ii) epäilyttävä *Eigo hänel ole vähäzel ebäiltävü maineh?* Eikö hänellä ole hie-man epäilyttävä maine?

ebäilü|s (-ksen, -stü, -ksii) epäilyksinen *Minul on omat ebäilükset heijän projektas*. Minulla on omat epäilykseni heidän hankkeestaan.

ebäilüt|tiä (3. pers. -täü, -etäh) epäilyttää *Meidü ebäilütetäh hänen uskaldukset*. Hänen lupauksensa epäilyttävät meitä.

ebä||kannatta|i (-jan, -jua, -jii) epäedullinen ks. **kannattamatoi**; **||lougielli|ne** (-zen, -stu, -zii) epälooginen, epäjohtonmukainen; **||luotettav|u** (-an, -ua, -ii) epäluotettava; **||oigevuonmuga|ine** (-zen, -stu, -zii) epäoikeudenmukainen

ebäröijä (-čen, -ččöü, -jäh) epäaroida *Viego ebäröičet, lähtie vai ei?* Vieläkö epäroit, lähteäkö vai ei?

ebä||selgei (-ien, -iedü, -ielöi),

ebä||selv|ü (-än, -iä, -ii) epäselvä ks. **sellittämätöi**; **||miärä|ine** (-zen, -stü, -zii) epämääräinen; **||tavalli|ne** (-zen, -stu, -zii) epätavallinen ks. **oudo, vieras**; **||tiedo|ine** (-zen, -stu, -zii) epä-tietoinen; **||toivo|ine** (-zen, -stu, -zii) epätoivoinen ks. **toivotoi**; **||tovenmo|ine** (-izen, -stu, -izii) epätodennäköinen; **||tävvelli|ne** (-zen, -stü, -zii) epätäydellinen, puolinainen ks. **puolinaine**; **||varm|u** (-an, -ua, -oi) epävarma; **||virralli|ne** (-zen, -stu, -zii) epävirallinen; **||voiva|ine** (-zen, -stu, -zii) huonovointinen, sairaaloinen ks. **pahoivoivaine, vähävoivaine**

eč|čie (-in, -čüü, -itäh) etsiä *Ečün putilleh, ga nimidä en löüdänüh*. Etsin perusteellisesti, mutta mitään en löytänyt.

ečči|i (-jän, -jiä, -jöi) etsijä; etsivä, salapoliisi ks. **detektiivu, peittopolitsii**

eč|čo (-on, -čuo, -čoloi), **ečind|ü** (-än, -iä, -öi) etsintä, haku *Kavonnuon ečindü jatketah*. Kadonneen etsintää jatketaan. Ks. **ečos**

ečindüilmoitu|s (-ksen, -stü, -ksii) etsintäkuulutus

ečit|elläkseh (-telemmös, -teleh/-telehes, -ellähes) 1. etsiä tarkkaan, nuuskia *Midäbo sie škuapas ečittelettökseh?* Mitä te siellä kaapissa nuuskitte? 2. haastaa riitaa *Et voi äijjä ni ečitelläkseh, ga tora roih ainos heijänke*. Et voi paljoa haastaa riitaa, sillä tappelu tulee aina heidän kanssaan.

ečo|s (-ksen, -stu, -ksii) etsintä ks. **eččo, tiijustelu**

edeh eteen *Kai sinulles pidäü panna nenän edeh*. Kaikki sinulle pitää panna nenän eteen (valmiiksi).

edehi|ne (-zen, -stü, -zii) eteinen *Edehizes piazet külbüpertih*. Eteisestä pääset kylpyhuoneeseen. Ks. **senčoi, sinčoi**

edehpäi eteenpäin ks. **ielleh mennä edehpäi** edistyä ks. **eistüö**

edenö|ji (-in, -idü, -löi) 1. etana 2. typerys, mokoma *Müös ei ole ruavos, edenöi*. Taaskaan ei ole töissä, mokoma. Ks. **ödönöi**

editoi|ja (-čen, -ččou, -jah) editoida, muokata julkaisukuntoon

edu (evun, eduu, eduloi) etu *Oligo sit kaupast midä eduu sinulles?* Oliko siitä kaupasta sinulle mitään etua?

edu||ham|mas (-bahan, -mastu, -bahii) etuhammas; **||jouk|ko** (-on, -kuo, -kolo) etujoukko; **||kädeh** etukäteen ks. **ennepäi**

edumajine (-zen, -stu, -zii) etummainen *Häi seizou kuvas edumazes rivis*. Hän seisoo kuvassa etummaisessa rivissä.

edu||oigevu|s (-on, -ttu, -ksii) etuoikeus; **||piäs** etupäässä ks. **ennemuudu**

Eesti (-n, -i) Eesti, Viro ks. **Estounii, Viro**

eestilä|ine (-zen, -stü, -zii) virolainen ks. **estonču, virolajine**

eetiik|ku (-an, -kua, -koi) etiikka

eetti|ne (-zen, -stü, -zii) eettinen

effektiiv|ine (-zen, -stü, -zii) tehokas ks. **tehokas, tehtožu, tevo- kas, vaikuttai**

effektiiv|zü|s (-ön, -ttü, -ksii) tehokkuus ks. **intensiiv|züs, tehokkahus, tevokkahus**

effekt|u (-an, -ua, -oi) vaikutus ks. **vaikutus, voimu, vägi**

egläi eilen

eglä|ine (-zen, -stü, -zii) eilinen *Tahtozin lugie egläzen lehten*. Haluaisin lukea eilisen lehden.

egoistalli|ne (-zen, -stu, -zii) itsekäs ks. **ičekäs, ičensuvaičči**

egoizm|u (-an, -ua, -oi) egoismi ks. **ičensuvaičus**

egoist|u (-an, -ua, -oi) egoisti ks. **ičensuvaičči**

egzuamen (-an, -ua, -oi) tutkinto ks. **tutkindo** vrt. **koiteh**

ehki vaikka, edes, ehkä *Ota ehki üksi leibüpalaine!* Ota vaikka yksi pala leipää! Ks. **toinah, vikse**

ehti|e (-n, -ü, -tä) ehtiä *Kuibo sen kaiken ehtiittä azuo?* Kuinkas te sen kaiken ehditte tehdä? Ks. **joudua, kerritä**

eht|o (-on, -uo, -oloi) ehto *Vai- gu nämmil ehtoloil rubien ruadoh*. Vain näillä ehdoilla rupean työhön.

ehtot|oi (-toman, -tomua, -tomii) ehdoton ks. **absol'utnoi, kiis- tämätöi**

ehtot|tua (-an, -tau, -etah) ehdottaa *Ehtotan tostu tabua*. Ehdotan toista keinoa. Ks. **ezittä**

ehtotu|s (-ksen, -stu, -ksii)

ehdotus *Uuzi valdujoukko rubei kaččomah ehtotuksii*. Uusi valtuusto alkoi käsitellä ehdotuksia. Ks. **ezitüs**

ehtuolli|ne (-zen, -stu, -zii) ehtoollinen *kävvä ehtuollizele käyde* ehtoollisella ks. **pühä(t)**

eht|jü (-än, -tiä, -ii) ilta *Näim-mökseh ehtäl*. Nähdään illalla. Ks. **ildu**

ehät|tiä (-än, -täü, -etäh) ylittää *Ehätimmö joves poikki venehel*. Ylitimme joen veneellä.

ehätü|s (-ksen, -stü, -ksii) ylitys *joven ehätüs* joen ylitys ks. **ülitüs**

ei (kieltoverbi) en, et, ei, emmo, etto, ei

eiga tai muuten, muutoin *Pagize tottu, eiga emmo rubie ni kuundelemah*. Puhu totta, tai muuten emme kuuntele.

eigo – **eigo** ei – eikä *Nügöi hüvä on eliä: ei puutu nähtä eigo ni viluu, eigo nälgiä*. Nyt on hyvä elää: ei tarvitse kärsiä kylmää eikä nälkää.

ei (ni) mil ei kestä *Passibo avvutandas! – Ei (ni) mil*. Kiitos avusta! – Eipä kestä.

ei muga ammui taannoin, äskettäin

eineh (-en, -tü, -ii) eines, ruoka ks. **eväs, ruogu, süömine**

eist|jä (-än, -äü, -etäh) siirtää, panna sivuun *Eistäkkiä škuappu toizeh čuppuh!* Siirtäkää kaappi toiseen nurkkaan! Ks. **muuttua, siirdiä**

eistü|ö (-n, -ü, -täh), **eist|jäkseh**

(-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) 1. siirtyä sivuun, väistyä *Eistü vähäzel, älä ole tiel!* Väisty vähän, älä ole tiellä! Ks. **siirdüö, siirdüökseh, väistüö, väistüökseh** 2. edistyä, mennä eteenpäin *Teijän projektu nägüü hüvin eistüü*. Teidän projektinne edistyy näköjään hyvin.

eket|tiä (-än, -täü, -etäh) änkyttää ks. **mükettä, änküttiä**

ekokatastrouffu (-an, -fua, -foi) luonnonkatastrofi

ekolougi|j (-en, -edu, -eloi) ekologia

ekolougi|ne (-zen, -stu, -zii) ekologinen *ekolougizet problemat* ekologiset ongelmat

ekonoumie|ku (-an, -kua, -koi) talous, taloustiede; taloudenhoito ks. **talovus**

ekonoumi|ne (-zen, -stu, -zii) ekonominen ks. **siästäväine, siästätzü, talovehelline**

ekonomist|u (-an, -ua, -oi) ekonomisti, taloustieteilijä *Ruan ekonomistannu bankas*. Olen pankin ekonomisti.

eko||sistiem|u (-an, -ua, -oi) ekosysteemi; **||talo|j** (-in, -idu, -loi) ekotalo

ekruan|u (-an, -ua, -oi) valkokangas; kuvaruutu ks. **valgokangas**

ekskursi|j (-en, -edu, -eloi) ekskursio, retki, tutustumismatka

ekskursovod|u (-an, -ua, -oi) opas ks. **giidu, viettelii**

ekspeditsi|j (-en, -edu, -eloi) tutkimusmatka *Amundsenan eks-*

peditsiet pohjazil lovehil Amundsenin tutkimusmatkat pohjoisilla alueilla

eksperiment|u (-an, -ua, -oi) koe, kokeilu *luadie eksperimentoi* tehdä kokeita

eksper|t|u (-an, -ua, -oi) asian tuntija, ekspertti ks. **azientundii**, **spetsialistu**

ekstuaz|u (-an, -ua, -oi) ekstaasi

ekzotiek|ku (-an, -kua, -koi) eksotiikka

ekzoutti|ne (-zen, -stu, -zii) eksoottinen

ekumeni|i (-en, -edu, -eloi) ekumenia ks. **ühteiskiriköllizüs**

ekumeni|ne (-zen, -stu, -zii) ekumeeninen ks. **ühteiskirikölline**

ekivalent|u (-an, -ua, -oi) ekvivalentti, rinnasteinen ks. **vastineh**

ekvuator (-an, -ua, -oi) päiväntasaaja ks. **päiväntazuaju**

elai|gu (-jan, -gua, -goi) elin-aika, elämä *Buabo on elänüh jugiedugi elaiqua*. Mummo on elänyt raskastakin elämää. Ks. **elos**

elatiiv|u (-an, -ua, -oi) elatiivi

elavu|o (-n, -u, -tah) 1. herätä eloon, elpyä *Kukkazet elavuttih, ku valoin vettü juurile*. Kukat heräsivät eloon, kun kaadoin vettä juurille. 2. kotiutua, juurtua *Siirdolazet jo ollah elavuttu uuzile eländüsüjoilleh*. Siirtolaiset ovat jo kotiutuneet uusille asuinpaikoilleen. Ks. **kodivuo**, **juurduo**

elavut|tua (-an, -tau, -etah) he-

rättää eloon, elvyttää ks. **elvüttiä**

el|büö (-vün, -büü, -vütäh) elpyä *Turismu on elbünüh jälgivuo-zinnu*. Turismi on elpynyt viime vuosina. Ks. **elavuo**, **bodreta**

elefant|u (-an, -ua, -oi) elefantti ks. **slona**

elegant|u (-an, -ua, -oi) elegantti

električestv|u (-an, -ua, -oi) sähkö ks. **sähkö**

elektro|batar (-an, -ua, -oi) sähköpatteri; **||čök|eh** (-kehen, -ehtü, -kehii) (sähkö)pistorasia; **||čök|in** (-kimen, -ehtü, -kimii) pistoke; **||lamp|u** (-an, -ua, -oi) sähkölamppu; **||muuzik|ku** (-an, -kua, -koi) elektroninen musiikki

elektroni|ne (-zen, -stu, -zii) elektroninen, sähköinen ks. **sähkölline**

elektro|plit|a (-an, -ua, -oi) sähköhella; **||pošt|u** (-an, -ua, -oi) sähköposti ks. **sähköpoštu**; **||stansi|i** (-en, -edu, -eloi) (sähkö)voimalaitos

elg|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) iljettää, ällöttää *Erähät programmat toven elgätäh*. Jotkut ohjelmat iljettävät todella. Ks. **ilgeittiä**, **öllätä**

eliit|tu (-an, -tua, -toi) eliitti ks. **parahat**, **vallitut**

eli|n (-men, -ndü, -mii) elin ks. **organ**

el|jä (-än, -äü, -etäh) elää; asua *Meijän nuoret enne eletti h linna*. Meidän nuoret asuivat aiemmin kaupungissa.

ellend|jä (-än, -äü, -etäh) 1.

ymmärtää *Hüvin ellendän, a pahoi pagizen karjalakse*. Ymmärrän hyvin, mutta puhun huonosti karjalaa. 2. keksiä, älytä, oivaltaa ks. **fattiekseh, tostuakseh**

el|o (-on, -uo, -oloi) rikkaus *Hüö vai eloloi suitetah*. He vain rikkauksia keräävät. Ks. **rikkahus elohjäämi|ne** (-zen, -stü, -zii) henkiinjääminen

eloikavvelli|ne (-zen, -stu, -zii) elinkautinen *Tappai sai eloikavvel-lizen türmän*. Murhaaja sai elinkautisen. Ks. **igäine, kogoigähine**

eloi|paik|ku (-an, -kua, -koi) asuinpaikka ks. **eländükohtu; ||perä|ine** (-zen, -stü, -zii) eloperäinen *Mustathäi, kunne panet eloiperäzet jättehet?* Muistathan, mihin panet eloperäiset jätteet (biojätteet)? **||taz|o** (-on, -uo, -oloi) elintaso; **||tärg|ei** (-ien, -iedü, -ielöi) elintärkeä; **||voima|ine** (-zen, -stu, -zii) elinvoimainen

eloi|tua (-an, -tau, -etah) asuttaa *Kunnebo eloitettih (pandih elämäh) uvvet tulolazet?* Mihin uudet tulokkaat asutettiin? Ks. **sijoittua**

elok|as (-kahan, -astu, -kahii) rikas ks. **bohattu, dengakas, rikas, varakas**

elokkahu|s (-on, -ttu, -zii) rikkaus, varakkuus ks. **varakkahus**

eloksen||ilo|ine (-zen, -stu, -zii) eloisa ks. **eložu**; **||ker|du** (-ran, -dua, -doi) elämäkerta ks. **biogru-afii**; **||lua|du** (-vun, -duu, -duloi) elämänlaatu; **||oz|a** (-an, -ua, -ii) elämänkohtalo; **||nägemü|s** (-ksen,

-stü, -ksii) elämäkatsomus ks. **muailmannägemüs**; **||ta|ba** (-van, -bua, -boi) elämäntapa

elokuu (-n, -du, -loi) elokuva **elo|s** (-ksen, -stu, -ksii) elämä *Kuibo elos? Mitä kuuluu?* Ks. **elai-gu**

elostel|la (-en, -ou, -lah) elostella, viettää paheellista elämää

elost|ua (-an, -au, -etah) leikkiä *Lapset elostetah pihal*. Lapset leikkivät pihalla. Ks. **kižata**

elož|u (-an, -ua, -ii) 1. eloisa, vilkas *Lapset ollah ülen eložat*. Lapset ovat hyvin vilkkaat. Ks. **elokseniloine, sukkel, vikkel** 2. ilmeikäs *eložu pagin* ilmeikäs puhe ks. **ilmekäs**

elot|oi (-toman, -tomua, -tomii) 1. eloton, autio, asumaton *Külät ollah ihan elottomat*. Kylät ovat aivan autiot (autioituneet). 2. köyhä *Täl elottomal pahoi ollah dielot*. Tällä köyhällä ovat surkeasti asiat. Ks. **köühü**

elvüt|tiä (-än, -tiä, -etäh) elvyttää *Kieldügi voibi elvüttiä*. Kieltäkin voi elvyttää. Ks. **bodrendua, elavuttua, revitaliiziruija**

elvüttämi|ne (-zen, -stü, -zii) elvyttäminen

elä|i (-jän, -jiä, -jii) eläjä, asukas

eläjien||luvettel|o (-on, -uo, -oloi) asukasluettelo; **||tihevü|s** (-ön, -ttü, -zii) asukastiheys

eläk|eh (-kehen, -ehtü, -kehii) eläke *Oletgo jo eläkkehel?* Oletko jo eläkkeellä? Ks. **penzii**

eläkkehelä|jine (-zen, -stü, -zii) eläkeläinen ks. **penzielolii, pensioneru**

elämü|s (-ksen, -stü, -ksii) elämys, kokemus *Sidä elämüstü en unohta*. Sitä elämystä en unohda. Ks. **kogemus**

eländ|ü (-än, -iä, -öi) eläminen, asuminen

eländü||koht|u (-an, -ua, -ii), **||sij|a** (-an, -ua, -oi) asuinpaikka; **||ta|ba** (-van, -bua, -boi) elämän-tapa

elät|ellä|kseh (-telemmös, -teleh/ -telehes, -ellähes) saada elantonsa ks. **süötellä|kseh**

elätinmuokkuand|u (-an, -ua, -oi) eläinrääkkäys

elät|ti (-in, -tii, -tilöi) 1. koti-eläin ks. **žiivattu** 2. villieläin ks. **zvieri, meččüelätti** 3. lemmikki-eläin ks. **lembielätti**

elätti||laji (-n, -i, -loi) eläinlaji; **||liägäri** (-n, -i, -löi) eläinlääkäri ks. **veterinuaru**; **||suarn|u** (-an, -ua, -oi) eläinsatu; **||test|u** (-an, -ua, -oi) eläinkoe; **||vardoiču|s** (-ksen, -stu, -ksii), **||varjelu** (-n, -u, -loi) eläinsuojelu

elät|tiä (-än, -täü, -etäh) elättää *Minun poigu jo omua piädü elättäü*. Poikani tulee jo toimeen omillaan. Ks. **süöttiä**

elättä|ji (-jän, -jiä, -jii) elättäjä ks. **süöttäi**

eläv|ü (-än, -iä, -ii) elävä

emigrant|u (-an, -ua, -oi) emigrantti, maastamuuttaja

emigriiru|ija (-čen, -ččou, -jah)

lähteä maasta

emotsi|i (-en, -edu, -eloi) tunne ks. **tundo, tunneh**

emotsial'no|i (-in, -idu, -loi), **emotsiell|jine** (-zen, -stü, -zii) emotionaalinen ks. **tunnelmalline**

empiiri|ne (-zen, -stü, -zii) empiirinen *empiirizet testat* empiiriset kokeet

emäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) naaras *emäččühebo* tamma

emänd|ü (-än, -iä, -ii) emäntä, vaimo

emändöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) emännöidä

Emänpäiv|ü (-än, -iä, -ii) Neitsyt Marian kuolonuneen nukkuminen 15.8./28.8.

endi|ne (-zen, -stü, -zii) entinen *Puaksuh mustelemmo endizii aigoi*. Usein muistelemme entisiä aikoja. Ks. **vahnu**

endizelleh entisellään *Midäbo uuttu elokses? – A nimidä. Kai on endizelleh. Mitäpä uutta kuuluu? – Eipä kummempia. Kaikki on entisellään.*

endizöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) entisöidä *Nügöi endizöjäh monii taloloi*. Nyt entisöidään monia taloja. Ks. **restauriiru|ija**

energij|i (-en, -edü, -elöi) energia

enimist|ö (-ön, -üö, -ölöi) enemmistö *Ven'alazet ollah enimistönnü Karjalas*. Venäläiset ovat enemmistönä Karjalassa.

enimite, enimüölleh enimmäkseen, enintään

enimäl (kaikista) eniten *Enimäl igävöičen muamua*. Eniten on ikävä äitiä.

enne 1. ennen *Peskiä käit enne murginua!* Peskää kädet ennen syöntiä! 2. ennen, aikaisemmin *Enne oli kai toizin*. Ennen oli kaikki toisin.

enneglästü toissapäivänä

ennemullojine (-zen, -stu, -zii) toissavuotinen

ennenaigu|jine (-zen, -stu, -zii) keskonen ks. **keskenaigne**

ennepäi etukäteen, edeltä *Tiijustelen ennepäi, voimmogo tulla*. Otan selvää etukäteen, voimmeko tulla. Ks. **edukädeh**

ennevahnulli|jne (-zen, -stu, -zii) ikivanha *Mustattogo midägi ennevahnullistu pajuo?* Muistatteko jotain ikivanhaa laulua?

ennevahnas ennen vanhaan

ennusteh (-en, -tu, -hii) ennuste ks. **prognouzu**

ennust|ua (-an, -au, -etah) ennustaa *Mittumuabo siädü ennustettih huomenekse?* Millaista säätä ennustettiin huomiseksi?

enzi ensi, ensimmäinen *Enzi kerdua tädä ruan*. Teen tätä ensimmäistä kertaa. Vrt. **tulii**

enzi||abu (avun, abuu, abuloi) ensiapu; **||arvoi|ne** (-zen, -stu, -zii) ensiarvoinen; **||il|du** (-lan, -dua, -doi) ensiesitys, ensi-ilta ks. **premieru**

enzimäi ensiksi, aluksi ks. **ezmäi**

enzimä|jine (-zen, -stü, -zii) en-

simmäinen ks. **enzi**

entuziasm|u (-an, -ua, -oi) innostus, into ks. **indo, innostus, viritüs**

enäm, enämb|j (-än, -iä, -ii) enemmän *Midä enämbi, sidä parembi*. Mitä enemmän, sen parempi.

epideemi|j (-en, -edü, -elöi) epidemia

epilepsi|j (-en, -edü, -elöi) epilepsia ks. **langeilutaudi**

epilou|g|u (-an, -ua, -oi) epilogi ks. **loppusanat, loppuozutus**

epistol|u (-an, -ua, -oi) epistola

epizoud|u (-an, -ua, -ii) episodi **erak|ko** (-on, -kuo, -koloi) erakko

erehtümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) erehtymätön

erehtü|s (-ksen, -stü, -ksii) erehdys *Korjuan kerras erehtüksen*. Korjaan heti erehdyksen. Ks. **hairahtus, hairavus, haireh, ošipku**

erehtü|ö (-n, -ü, -täh) erehtyä *Ken ruadau, se erehtüügi*. Joka tekee, se myös erehtyy (Tekevälle sattuu.) Ks. **hairahtuo, hairota**

eri 1. eri *Tämä sana on kirjutettu eri luaduh eri painoksis*. Tämä sana on kirjoitettu eri tavoin eri painoksissa. 2. aika, aikamoinen, erikoinen *Vot on eri tuhmu mužikku*. Onpa siinä aika tyhmä mies. Ks. **aiga**

eričü|s (-ksen, -stü, -ksii) erikoisuus

erilli|ne (-zen, -stü, -zii) eril-

linen, erityinen, yksityinen ks. **üksittäine**

eri||luadu|ine (-zen, -stu, -zii) erilainen; ||**mieližü|s** (-ön, -ttü, -ksii) erimielisyys; ||**tazo|ine** (-zen, -stu, -zii) eritasoinen

erize erikseen, erillään *Lapset jo eletäh erize vahnembis*. Lapset asuvat jo erillään vanhemmistaan.

eroit|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) eriste ks. **tüpe**

eroit|ella (-telen, -telou, -ellah) erotella *Eroittlemmo ruskiet kartohkat valgielois*. Erottelimme punaiset perunat valkoisista.

eroit|tua (-an, -tau, -etah) 1. saattaa erilleen, erottaa *Riidu eroitti heidü toine toizes*. Riita erotti heidät toisistaan. 2. eristää ks. **tü-pitä**

er|ota (-uon, -uou, -otah) erota *Hüö jo ammui erottih*. He erosivat jo kauan sitten.

eroutti|ne (-zen, -stu, -zii) eroottinen

eroutiek|ku (-an, -kua, -koi) erotiikka

erähiči (erään) kerran, joskus *Erähiči pidäü lähtie hänen luokäümäh*. Joskus pitää lähteä käymään hänen luonaan.

eräs (erähän, erästü, erähii) joku, jokin, eräs *Erähät nimidä ei tahtota sanuo*. Jotkut eivät halua sanoa mitään.

eskaluator (-an, -ua, -oi) liukuporta ks. **liugupordahat**

eskim|o (-on, -uo, -oloi) eskimo **esperant|o** (-on, -uo, -oloi) es-

peranto *Esperantuo paistah monis mualois*. Esperantoa puhutaan monissa maissa.

essiiv|u (-an, -ua, -oi) essiivi

est|e (-ien, -ettü, -ielöi) este *ülittä estiet* ylittää esteet

esteetiek|ku (-an, -kua, -koi) estetiikka

esteetti|ne (-zen, -stü, -zii) esteettinen ks. **kaunis**

estiet|öi (-tömän, -tömiä, -tö-mii) esteetön *Kallivol on estietöi nägöala merele*. Kalliolta on esteetön näköala merelle.

est|jä (-än, -äü, -etäh) 1. estää *Politsii esti huliguanoi menemäs ielleh*. Poliisi esti häirikköjä jatkamasta matkaa. 2. estää ks. **taglata**

estonč|u (-an, -ua, -oi), **estouniela|ine** (-zen, -stu, -zii) ees-tiläinen, virolainen ks. **virolaine**

Estouni|i (-en, -edu) Eesti, Viro ks. **Eesti, Viro**

estruad|u (-an, -ua, -oi) estradi, esiintymislava ks. **ozuttelulava**

ezi-iž|ä (-än, -iä, -ii) esi-isä

ezimerki (-n, -i, -löi) esimerkki *Olet hüvännü ezimerkinnü lapselles*. Olet hyvänä esimerkkinä lapsellesi.

ezit|ellä (-telen, -telöü, -el-läh) 1. esitellä, selostaa *Ezitteligo kentah teile projektua?* Esittelikö kukaan teille projektia? 2. näyttää *Giidu ezittelöü linnua*. Opas esittelee kaupunkia. Ks. **ozuttua, näüt-tiä**

ezitelm|ü (-än, -iä, -ii) esitelmä ks. **dokluadu, pagin**

ezitteli|j (-jän, -jiä, -jöi) esitteli-
jä ks. **ozutteli**

ezit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. esit-
tää ks. **ozuttua** 2. ehdottaa ks. **eh-
tottua**

ezitü|s (-ksen, -stü, -ksii) 1. esi-
tys, kertomus ks. **dokluadu, pagin**
2. ehdotus ks. **ehtotus**

ezmäi ensiksi, aluksi ks. **enzi-
mäi**

etikiet|tu (-an, -tua, -toi) etiket-
ti, käyttäytymissäännöstö *novvat-
tua etikiettua* noudattaa etikettiä
ks. **ičenviendütävät**

etimoloug|j (-en, -edu, -eloi)
etymologia, sanan alkuperä *Tii-
jätgo tämän sanan etimolougien?*
Tiedätkö tämän sanan etymologi-
an?

etimoloug|ne (-zen, -stu, -zii)
etymologinen

etni|ne (-zen, -stü, -zii) etninen,
kansallinen *etnizet vähembistöt* et-
niset vähemmistöt.

etnoloug|j (-en, -edu, -eloi)
kansatiede

etuap|pu (-an, -pua, -poi) etap-
pi, (matka)osuus *Vot i piäzimmö
jälgimäzele etuapale!* Pääsimme-
päs viimeisele osuudelle! Ks. **tai-
baleh**

etuaž|u (-an, -ua, -oi) kerros ks.
jatuažu, kerros

eur|o (-on, -uo, -oloi) euro ks.
jeuro

europalaine (-zen, -stu, -zii)
eurooppalainen ks. **jeuroppalaine**

Europ|pu (-an, -pua) Euroop-
pa *European liitto* (EL) Euroopan
unioni (EU) ks. **Jeuroppu**

eutanuazi|j (-en, -edu, -eloi)
eutanasia, armokuolema *Eutanua-
zies äijü paistah tänäpäi*. Eutanasi-
asta puhutaan paljon nykyään.

evak|ko (-on, -kuo, -koloi)
evakko ks. **siirdolaine**

evakujiirui|ja (-čen, -ččou,
-jah), evakuoida *Salmilazii evaku-
jiiruittih enimite Kuopion alovehe-
le*. Salmilaisia evakuoitiin enim-
mäkseen Kuopion seudulle.

evangeli|j (-en, -edu, -eloi)
evankeliumi ks. **jevangelii**

ev|ä (-än, -iä, -ii) evä
evä|s (-hän, -stü, -hii) eväs *Va-
rustatgo minule evästü matkah?*
Teetkö minulle evästä matkalle?

Ks. **eineh, ruogu, süömine**

Ff

fabrik|ku (-an, -kua, -koi) tehdas ks. **fuabrikku**

fail|u (-an, -ua, -oi) tiedosto (tietotekn.) ks. **dokumentu, tiijosto**

faks|u (-an, -ua, -oi) faksi *Tüönätgo minule kirjutuksen faksan-nu?* Lähetätkö minulle kirjoituksen faksina?

fakt|u (-an, -ua, -oi) fakta, tosiasia *Kai faktat annetah tugie sinun teoriele.* Kaikki faktat tukevat teoriaasi. Ks. **toziazii, tozišeikku, tozi**

fakul'tiet|tu (-an, -tua, -toi) tiedekunta *Opastun filolougizel fakul'tietal.* Opiskelen filologises-sa tiedekunnassa. Ks. **tiedokundu**

fal'sifikatsi|ji (-en, -edu, -eloi), **fal'sifk|u** (-an, -ua, -oi) väärennös ks. **viärendüs, viärendö**

fal'sifitsiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) väärentää *Et taki rubie fal'sifitsiiruimah tuatan nimikirjutustu?* Et kai aio väärentää isän nimikirjoitusta? Ks. **viärendiä**

famiilij|i (-en, -edu, -eloi) sukunimi ks. **sugunimi**

fanatizm|u (-an, -ua, -oi) fanaattisuus, fanatismi

fanfuar|u (-an, -ua, -oi) fanfaari, juhlasoitto *Orkestru soitti fanfuaran.* Orkesteri soitti fanfaarin.

fancier|u (-an, -ua, -oi) vaneri

fani (-n, -i, -loi) fani, ihailija ks. **ihailii, ihalmoiččii**

fanit|tua (-an, -tau, -etah) fannittaa, ihailla *Müö fanitammo Talvisovat-bändii.* Me ihailemme

Talvisovat-bändiä. Ks. **ihailia, ihalmoijakseh**

fantasti|ne (-zen, -stu, -zii) fantastinen ks. **mielikuvitukselline**

fantaziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) kuvitella ks. **huaveilla, kuvitella**

fantuazi|ji (-en, -edu, -eloi) fantasia, mielikuva ks. **kuvitelmu, mielikuvitus**

fanuatti|ne (-zen, -stu, -zii) fanaattinen, kiihkomielinen *Fanuattizet ristikanzat suahah aigah ühtü da tostu pahua.* Fanaattiset ihmiset saavat aikaan kaikenlaista pahaa.

fanuatik|ku (-an, -kua, -koi), **fanuat|tu** (-an, -tua, -toi) fanaatikko

faaron (-an, -ua, -oi) faarao

farinzuahari (-n, -i, -loi) fariinisokeri

farmatseut|tu (-an, -ua, -oi) farmaseutti *Farmatseutat ruatah aptiekois.* Farmaseutit työskentelevät apteekeissa.

fars|u (-an, -ua, -oi) farssi ks. **irvoilu**

farš|u (-an, -ua, -oi) mureke *lihafaršu* lihamureke

farfour|u (-an, -ua, -oi) posliini

fašizm|u (-an, -ua, -oi) fasismi

fašist|u (-an, -ua, -oi) fasisti *Voinan aigah fašistat hävitettih äijän rahvastu.* Sodan aikana fasistit tuhosivat paljon ihmisiä.

fazuan|u (-an, -ua, -oi) fasaani

fatalizm|u (-an, -ua, -oi) fatalismi ks. **ozahuskundu**

fatalist|u (-an, -ua, -oi) fatalisti ks. **ozahuskoi**

fatier|u (-an, -ua, -oi) asunto, huoneisto *Elämmö kolmepertizes fatieras*. Asumme kolmen huoneen asunnossa. Ks. **pertistö**

fatierui|ja (-čen, -ččou, -jah) majoittaa, antaa yösiija *Fatieruiččougo Salmis kentah turisti?* Majoittaako Salmissa joku turisteja?

fat|tie (yksipers. -tiu) riittää *Älä enämbiä suolua ližiä, fattiu!* Älä enempää lisää suolaa, riittää! Vrt.

rodiekseh, roita, täüdüö

fat|tiekseh (-immos, -tih/-tihes, -itahes) havaita, huomata *Vaste ehtäl fatiimmos, što häi oli kavonnuh*. Vasta illalla huomasin hänen kadonneen. Ks. **dogadie, ellendiä, tostualeh, tostavuo**

federatsiji (-en, -edu, -eloi) federaatio *Ven'an Federatsii* Venäjän federaatio

feminiin|u (-an, -ua, -oi) feminiini

feminist|u (-an, -ua, -oi) feministi

feminizm|u (-an, -ua, -oi) feminismi ks. **naisvaldu**

fennistiek|ku (-an, -kua, -koi) fennistiikka, suomen kielen tutkimus

fennist|u (-an, -ua, -oi) fennisti, suomen kielen tutkija

fennougrist|u (-an, -ua, -oi) fennougristi

ferezi (-n, -i, -lői) feresi, karjalainen liivihame

fermer|u (-an, -ua, -oi) maanviljelijä ks. **muaruadai**

fermeruaut|o (-on, -uo, -oloi) farmariauto

ferm|u (-an, -ua, -oi) karjatila, maatila

festivuali (-n, -i, -loi) festivaali *Festivualil soitetah ulgomualazet rokansambl'at*. Festivaalilla soittavat ulkomaiset rockyhtyeet.

fask|o (-on, -uo, -oloi) fiasko, epäonnistuminen *Heijän ozutus oli täüzi fasko*. Heidän esiintymisensä oli täydellinen fiasko.

figurak|as (-kahan, -astu, -kahii) kuviollinen

figuur|u (-an, -ua, -oi) 1. kuvio ks. **muodo** 2. veistos ks. **vestos** 3. vartalo ks. **rungu**

fiiniš|š (-an, -šua, -šoi) maali, tavoite *Juoksii tuli fiinišale jälgi-mäzennü*. Juoksija tuli viimeisenä maaliin. Ks. **loppu**

fiziek|ku (-an, -kua, -koi) fyysiikka

fizielli|ne (-zen, -stü, -zii) fyyminen ks. **rungalline, rungažu**

fiizik|ku (-an, -kua, -koi) fyyssikko

fiksiji (-en, -edu, -eloi) fiktio *Ongo romuanas enämbi faktua vai fiktsiedu?* Onko romaanissa enemmän faktaa vai fiktiota?

filantrop|pu (-an, -pua, -poi) ihmisystävä ks. **ristikanzansuvaičcii**

filarmouni|ji (-en, -edu, -eloi) filharmonia

filatelist|u (-an, -ua, -oi) filatelisti ks. **poštumarkoinkeriäjü**

fil|ee (-ien, -ettü, -ielői) filee ks. **selgüliha**

filiual|u (-an, -ua, -oi) filiaali, (haara)osasto vrt. **ozasto**

fil'm|ata (-uan, -uau, -atah) fil-mata, tehdä elokuvaa ks. **kuvata (fil'mua)**

fil'm|u (-an, -ua, -oi) filmi, elokuva *Kačõimmo ülen mieldükiin-nittäjän fil'man*. Katsoimme hyvin mielenkiintoisen elokuvan.

filolougi|ne (-zen, -stu, -zii) filologinen *filolougine tiedokundu* filologinen tiedekunta

filolougi|ji (-en, -edu, -eloi) filologia

filolog|u (-an, -ua, -oi) filologi

filosoufi|ne (-zen, -stu, -zii) filosofinen *Filosoufistu kirjallizuttu pidäü lugie tarkah*. Filosofista kirjallisuutta on luettava keskitty-neesti.

filosoufi|ji (-en, -edu, eloi) filofosofia *filosoufien kandiduattu* filofosofian kandidaatti

filosof|u (-an, -ua, -oi) filosofi

filtr|u (-an, -ua, -oi) filtteri ks. **puhtastin**

filtrui|ja (-čen, -ččou, -jah) suodattaa *filtruija koufiedu* suodattaa kahvia

finalist|u (-an, -ua, -oi) finalisti *Nügöi on finalistoin kilbu*. Nyt kilpailevat finalistit.

finanssiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) rahoittaa *Kenbo finanssiiruiččou hänen opastundan?* Kuka hänen opiskelunsa rahoittaa? Ks. **rahoit-tua, maksua**

finanssiiruičend|u (-an, -ua, -oi) rahoitus ks. **rahoitus**

finans|u (-an, -ua, -oi), **finansat** (-oin, -oi) finanssi(t), ks. **rahava-rat**

finansministr|u (-an, -ua, -oi) valtiovarainministeri

finual|u (-an, -ua, -oi) finaali, loppukilpailu *Ketbo pajattajis piästih finualah?* Ketkä laulajista pääsivät finaaliin? Ks. **loppukilbu**

folietovo|ji (-in, -idu, -loi) violetti ks. **siniruskei**

firm|u (-an, -ua, -oi) firma, yritys ks. **üritüs**

firni|e (-n, -ü, -täh) paiskata, paiskoa *Brihačut firnittih kivii vedeh*. Pojat paiskivat kiviä veteen.

fiskul'tuur|u (-an, -ua, -oi) liikunta ks. **liikundu**

fiziolougi|ne (-zen, -stu, -zii) fysiologinen

fiziolougi|ji (-en, -edu, -eloi) fysiologia

fizioterapeut|tu (-an, -tua, -toi) fysioterapeutti

fizioterapi|ji (-en, -edu, -eloi) fysioterapia *Oletgo opitelluh fizioterapiedu jalgah?* Oletko kokeillut jalkaasi fysioterapiaa?

fjord|u (-an, -ua, -ii) vuono *Norviegies on jülhölöi fjordii*. Norjassa on jylyhiä vuonoja.

flagu (-n, -u, -loi) lippu *Nostammo flagun salgoh iččenäžüspäivännü*. Nostamme lipun salkoon itsenäisyyspäivänä. Vrt. **lippu**

flanieli (-n, -i, -loi) flanelli

flegmuatti|ne (-zen, -stu, -zii) flegmaattinen

fleit|tu (-an, -tua, -toi) huilu
Tüttöine opastuu soittamah fleital.
Tyttö opettelee soittamaan huilua.

flirt|u (-an, -ua, -oi) flirtti *Heil on piendü flirtua keskenäh.* Heidän välillään on pientä flirttiä.

flirtuilja (-čen, -ččou, -jah) flirttailla *Neče neidine ainos flirtuiččou.* Tuo tyttö se aina flirttailee.

fokuzoi|ja (-čen, -ččou, -jah) fokusoida, tarkentaa ks. **tarkendua**

fol'g|u (-an, -ua, -ii) folio, alumiinipaperi

folklorist|u (-an, -ua, -oi) folkloristi, kansanperinteen tutkija *Folkloristat tutkitah ezimerkikse Kalevalua.* Folkloristit tutkivat esimerkiksi Kalevalaa.

folkloor|u (-an, -ua, -oi) kansanperinne (aik. kansanrunouden tutkimus)

fonari (-n, -i, -loi) lyhty *Pihal on pimei, pideli ottua fonari keral.* Pihalla on pimeätä, olisi pitänyt ottaa lamppu mukaan.

fond|u (-an, -ua, -ii) rahasto, säätiö *Sanakirju jullattih fondan denguavul.* Sanakirja julkaistiin säätiön rahallisella avustuksella.

foneetti|ne (-zen, -stu, -zii) foneettinen

foneetiek|ku (-an, -kua, -koi) fonetiikka

fontuan|u (-an, -ua, -oi) suihkulähde

forelli (-n, -i, -loi) kirjolohi ks. **torpu**

formal'nosti (-n, -i, -loi) muodollisuus ks. **muvvollizus**

form|u (-an, -ua, -ii) 1. vuoka *pastua süömine formas* paistaa ruoka vuoassa 2. virkapuku ks. **uniformu**

formui|ja, formuliirui|ja (-čen, -ččou, -jah) muodostaa, formuloida *Oletgo tarkah formuinnuh piätöksen protokolah?* Oletko formuloinut päätöksen pöytäkirjaan tarkasti?

formul|u (-an, -ua, -oi) kaava, kaavio, sanamuoto ks. **kuavu, šiemu**

forsile (-n, -u, -tah) keikaila, hienostella *Neidine vai forsiu uvves pluat'as.* Tyttö vain hienostelee uudessa mekossaan. Ks. **čomendellakseh**

forum|u (-an, -ua, -oi) 1. (keskustelu)foorumi *On meil hüviigi (pagin)forumoi.* On meillä hyviäkin keskustelufoorumeita. 2. yleiskokous ks. **üleiskerähmö**

fosfor|u (-an, -ua, -oi) fosfori

fotografiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) valokuvata ks. **fotokuvata**

fot|o (-on, -uo, -oloi) valokuva ks. **fotokuva**

foto|apparaat|tu (-an, -tua, -toi) kamera ks. **kameru; ||graf|fu** (-an, -fua, -foi) valokuvaaja; **||kartočk|u** (-an, -ua, -oi) valokuva; **||koupi|j** (-en, -edu, -eloi) valokopio; **||kuv|a** (-an, -ua, -ii) valokuva ks. **foto; ||kuv|ata** (-uan, -uau, -atah) valokuvata; **||kuvuaj|u** (-an, -ua, -ii) valoku-

vaaja; ||**kuvuand|u** (-an, -ua, -oi) valokuvaus; ||**kuvuam|o** (-on, -uo, -oloi) valokuvaamo; ||**mali** (-n, -i, -loi) valokuvamalli

frak|ku (-an, -kua, -koi) frakki
frazelogizm|u (-an, -ua, -oi) fraseologismi, sanonta

frazelougij|u (-en, -edu, -eloi) fraseologia

frantsielaj|ine (-zen, -stu, -zii) ranskalainen

Frantsij|u (-en, -edu) Ranska
Turistat tuldih Frantsiespäi. Turistit saapuivat Ranskasta.

front|u (-an, -ua, -ii) rintama
Frontalpäi kuuluu voinan bauhuu. Rintamalta kuuluu sodan pauhua.

fruaz|u (-an, -ua, -oi) fraasi, sanonta ks. **sanondu, virkeh**

fruktouz|u (-an, -ua, -ii) fruktoosi, hedelmäsokeri

frukt|u (-an, -ua, -oi) hedelmä ks. **puunandin**

fuabrik|ku (-an, -ua, -oi) tehdas ks. **fabrikku**

fuknij|e (-n, -u, -tah) kulkea nopeasti, pyyhältää *Hüö terväh siiriči meis ajua fuknittih.* He pyyhälsivät ohitsemme nopeasti.

funduament|u (-an, -ua, -oi) perustus *Enzimäi luajimmo külün funduamentan.* Ensin kaivoimme saunan perustukset. Ks. **perustus, perustu**

funksij|u (-en, -edu, -eloi) toiminta; funktio ks. **toimindu**

funksioniirui|ja (-čen, -ččou, -jah) toimia ks. **toimie, ruadua**

funksionuallij|ne (-zen, -stu, -zii) toiminnallinen *funksionuallizet häirivöt* toiminnalliset häiriöt

furašk|u (-an, -ua, -oi) lippalakki ks. **kepku**

futbol (-an, -ua, -oi) jalkapallo
kižata futbolah pelata jalkapalloa ks. **jalgumiäččü**

futbolist|u (-an, -ua, -oi) jalkapalloilija ks. **jalgumiäččühkižuažu**

fuuzij|u (-en, -edu, -eloi) fuusio ks. **ühtehsulavundu**

Gg

ga 1. mutta *Opiin kieltä, ga üksikai lähtietih*. Yritin kieltää, mutta lähtivät kuitenkin. 2. no *Äijäl ruavoit, ga sait i valmehekse aijoin aijal*. Paljon teit, no saitkin valmiiksi ajoissa. 3. niin *Tahtonet ga mene!* Jos tahdot niin mene!

gaal|a (-an, -ua, -oi) gaala, juhla ks. **pruazniekku**

gaik|ku (-an, -kua, -koi) mutteri *vintat da gaikat* ruuvit ja mutterit

galdari (-n, -i, -loi) parveke ks. **balkon, parvekeh**

galler|ei (-ien, -iedu, -ieloi) galleria *Galleries avattih uuzi ozuttele*. Galleriassa avattiin uusi näyttely.

gallup|pu (-an, -pua, -poi) gallup *Uskottogo tüö nennih gallupoih?* Uskotteko te noihin gallupeihin? Ks. **mielitutkimus**

galstuk|ku (-an, -kua, -koi) solmio ks. **solmikko**

gangster (-an, -ua, -oi) gangsteri ks. **bandiittu, rozboiniekkku, rozvo**

garantiji (-en, -edu, -eloi) takuu ks. **tagavus, tagus**

garantiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) taata *Valmistai garantiiruiččou tavarán hüviä luaduu*. Valmistaja takaa tavarán hyvän laadun. Ks. **tagustua**

garaž|u (-an, -ua, -oi) autotalli *Garažan veräi ei olluh salvas*. Autotallin ovi ei ollut lukossa.

garbalik|ko (-on, -kuo, -koi) karpalopaikka *Lövvin hüvän garbalikon*. Löysin hyvän karpalopaikan.

garbal|o (-on, -uo, -oloi) karpalo *Garbalot ollah suol kazvajat muarjat*. Karpalot ovat suolla kasvavia marjoja. Ks. **guarbalo**

garmošk|u (-an, -ua, -oi) hanuri ks. **bajan, soitto**

garmouni|i (-en, -edu, -eloi) harmonia ks. **sobu**

garnizon (-an, -ua, -oi) varuskunta *garnizonan piälikkö* varuskunnan päällikkö

gastronomi|i (-en, -edu, -eloi) gastronomia, herkkujen tuntemus

gastronomi|ne (-zen, -stu, -zii) gastronominen *Müö saimme gastronomizen elämüksen*. Saimme kokea gastronomisen elämyksen.

gastronom|u (-an, -ua, -oi) 1. ruokatavarakauppa 2. herkuttelija, herkkujen tuntija

gaziet|tu (-an, -tua, -toi) (sano-ma)lehti *Tänäpäi oli gazietas hüvä piäkirjutus*. Tänäpäi oli lehdessä hyvä pääkirjoitus. Ks. **sanomulehti**

geeli (-n, -i, -löi) geeli *Brihagi panou geelii tukkih*. Poikakin patee geeliä hiuksiinsa.

geen|u (-an, -ua, -oi) geeni *Se lapsi on suannuh hyvät geenat*. Se lapsi on saanut hyvät geenit. Ks. **perindönpidäi**

gektuar|u (-an, -ua, -oi) hehtaari ks. **hehtuaru**

geminuat|tu (-an, -tua, -toi) geminaatta, kaksoiskonsonantti *Geminuattoi ollah ezimerkikse kk da ll*. Geminaattoja ovat esimerkiksi kk ja ll.

gemoglobiin (-an, -ua, -oi) hemoglobiini *Miäräigo liägäri sinul gemoglobinan?* Mittasiko lääkäri sinulta hemoglobiinin? Ks. **hemoglobiin**

geneetik|ku (-an, -kua, -koi) geneetiikka *peräjuuret geneetiekan puoles* geneettiset sukujuuret

geneetti|ne (-zen, -stu, -zii) geneettinen *Kus oldaneh suomelazien geneettizet juuret?* Missä lienee suomalaisten geneettinen alkuperä?

generual|u (-an, -ua, -oi) kenraali

generuattor|u (-an, -ua, -oi) generaattori

genetiiv|u (-an, -ua, -oi) geneetiivi

geni|j (-en, -edü, -elöi) nero ks. **genii, nerokas, neroniekku**

geogruafi|j (-en, -edu, -eloi) maantiede ks. **muantiedo**

geogruafi|ne (-zen, -stu, -zii) maantieteellinen *Suomen geogruafizes pozitsies paistah kaikkiel.* Suomen maantieteellisestä asemasta puhutaan kaikkialla. Ks. **muantijolline**

geolougij|j (-en, -edu, -eloi) geologia

geolougij|ne (-zen, -stu, -zii) geologinen *muankuoren geolougi-zet kerrokset* maankuoren geologiset kerrostumat

geolog|u (-an, -ua, -oi) geologi

geometri|j (-en, -edü, -elöi) geometria

gerb|u (-an, -ua, -oi) vaakuna

Meijän linnan gerbah on kuvattu tuline püörü. Meidän kaupunkimme vaakunaan on kuvattu tulipyörä.

geriatri|j (-en, -edu, -eloi) vanhuudenhoito-oppi, geriatria

germanč|u (-an, -ua, -oi) saksalainen ks. **nemsu**

germ(u)ani|ne (-zen, -stü, -zii) saksalainen *Murgin on germuanine laihinsana.* Lounas on germaaninen lainasana.

Germuani|j (-en, -edu) Saksa

gerpes|su (-an, -sua, -soi) herpes *Huuleh rodih gerpessu.* Huuleen tuli herpes(rakko). Ks. **herpessu**

gertsog|u (-an, -ua, -oi) herttua ks. **hertsogu**

-gi -kin, -kaan, -kään *Hüögi lugietah äijü.* Hekin lukevat paljon. *Minägi en nähnyh heidü.* Minäkään en nähnyt heitä.

gigant|u (-an, -ua, -oi) jättiläinen ks. **jättiläine**

gigijieni|ne (-zen, -stü, -zii) hygieeninen

gigijien|u (-an, -ua, -oi) hygienia *Bol'ničas novvatetah tarkua gigijienua.* Sairaalassa noudatetaan tarkkaa hygieniaa.

giid|u (-an, -ua, -oi) opas *Turistat kävelläh linnas giidanke.* Turistit kävelevät kaupungissa oppaan kanssa. Ks. **ekskursovodu, vietelii**

giljotiin|u (-an, -ua, -oi) giljotiini

gimnastiek|ku (-an, -kua, -koi)

voimistelu ks. **voimistelu**

gimnastiekku|puut (puuloin, puuloi) puolapuut ks. **seinüpardahat**

gimnast|u (-an, -ua, -oi) voimistelija ks. **voimistelii**

gimnazist|u (-an, -ua, -oi) lukiolainen

gimn|u (-an, -ua, -oi) hymni *Nouzemmo da pajatammo valdivon gimnan*. Nousemme laulamaan kansallishymnin.

gimnuaziji (-en, -edu, -eloi) lukio *Perusškolan loppiettuu moni menöü gimnuazieh*. Peruskoulun jälkeen moni hakeutuu lukioon. Vrt. **litsei**

ginekologij|ne (-zen, -stu, -zii) gynekologinen *ginekologizet tavvit* gynekologiset sairaudet

ginekologij|i (-en, -edu, -eloi) gynekologia

ginekolog|u (-an, -ua, -oi) gynekologi, naistentautilääkäri

gipnouz|u (-an, -ua, -oi) hypnoosi *vaibuo gipnouzah* vaipua hypnoosin

gipoutez|u (-an, -ua, -oi) hypoteesi, olettamus *Tovestuiigo heijän gipoutezu?* Kävikö heidän hypoteesinsa toteen?

gips|u (-an, -ua, -oi) kipsi *Minul on käzi gipsas*. Minulla on käsi kipsissä.

gitarist|u (-an, -ua, -oi) kitaristi

gitar|u (-an, -ua, -oi) kitara *En malta soittua gitaral*. En osaa soittaa kitaraa.

glasnosti (-n, -i, -loi) glas-

nost, (poliittinen) avoimuus, ks. **avvožus**

glintvein|u (-an, -ua, -oi) glögi *Glintveinua voibi mavustua eri tabah*. Glögiä voi maustaa eri tavoin.

globalizatsiji (-en, -edu, -eloi) globalisaatio

globuallij|ne (-zen, -stu, -zii) globaalinen ks. **kogomuailmalline**

gl'utejin (-an, -ua, -oi) gluteeni **gl'utejinat|oi** (-toman, -tomua, -tomii) *Voin süvvä vaiku gl'utejinattomua süömistü*. Voin syödä vain gluteenitonta ruokaa.

-go -ko, -kö (liitepartikkeli) *Tulettogo mašinal?* Tuletteko autolla?

-goi -ko, (-kin) *Jogoi hüö läh-tiättih?* Joko he lähtivätkin?

gol'f|u (-an, -ua, -ii) golf *Mal-tatgo kižata gol'fah?* Osaatko pelata golfia/golfata?

golosuil|ja (-čen, -ččou, -jah) äänestää ks. **iänestiä, andua iäni**

gor'ja (-an, -ua, -ii) 1. suru, murhe, puute, huoli *Näimmö hos mittumua gor'ua*. Näimme vaikka mitä murhetta. Ks. **huoli** 2. poloinen, parka, onneton ks. **gor'a(rukku), gor'aššu, kadal, kurju**

gor'aššu (-un, -šuu, -šuloi) poloinen, parka, onneton ks. **kurju**

gor|at (-ien, -ii) vuoristo ks. **goristo, mägistö**

gorčits|u (-an, -ua, -oi) sinappi **gorevu|o** (-n, -u, -tah) surra, tulla surulliseksi *Mindäh olet nenga gorevunnuh?* Miksi olet noin

surullinen? Ks. **atkalduo**

gorist|o (-on, -uo, -oloi) vuoris-
to ks. **gorat, mägistö**

gorill|u (-an, -ua, -oi) gorilla

gorizont|u (-an, -ua, -oi) ho-
risonntti ks. **horizontu, taivahan-
randu**

gorizontuall|ine (-zen, -stu,
-zii) horisontaalinen, vaakasuora
ks. **horizontualline**

gornič|ču (-an, -čua, -čoi) vie-
raskamari *Panen gost'at gorniččah
muate*. Panen vieraat nukkumaan
vieraskamariin.

goroskop|pu (-an, -pua, -poi)
horoskooppi *En jo velli usko nen-
nih goroskoppoih*. Enhän toki usko
noihin horoskooppeihin. Ks. **ho-
roskoppu**

gor'uilja (-čen, -ččou, -jah)
surra *Älä gor'uice, kai roih hyvin!*
Älä sure, kaikki järjestyy! Ks. **at-
kaloija, atkaloijakseh, igävöjä,
tuskatakseh, tuužie**

gospitali (-n, -i, -loi) sairaala
ks. **bol'ničču, hospitali**

gosti|e (-n, -u, -tah) kyläillä
Hätkengo gostiitto buaban luo?
Kauanko olitte kylässä mummon
luona? Ks. **ad'voija**

gostinč|u (-an, -ua, -oi) tuli-
ainen *Mittumuabo gostinčua hüö
tuodih t'outale?* Millaisia tuliaisia
he toivat tädille? Ks. **tuomaine**

gostitand|u (-an, -ua, -oi) kes-
titys, vieraanvaraisuus *Passibo
hüväs gostitandas!* Kiitos vieraan-
varaisuudesta!

gostit|tua (-an, -tau, -etah) kes-

titä, tarjota *Buabo gostitti meidü
sul'ččinoil*. Mummo tarjosi meille
sultsinoita. Ks. **čestie, tarita**

gost'|u (-an, -ua, -ii) vieras *Erä-
hät gost'at jo tuldih*. Jotkut vieraat
saapuivat jo.

grafoloug|ji (-en, -edu, -eloi)
käsialantutkimus

grafolog|u (-an, -ua, -oi) käsi-
alantutkija

gramm|u (-an, -ua, -oi) gram-
ma

grammuatiekall|ine (-zen,
-stu, -zii) kieliopillinen *grammua-
tiekallizet siännöt* kieliopin sään-
nöt

grammuatiek|ku (-an, -kua,
-koi) kielioppi *Vastevai piästettih
ilmah uuzi karjalan kielen gram-
muatiekku*. Äskettäin julkaistiin
uusi karjalan kielioppi.

graniit|tu (-an, -tua, -toi) gra-
niitti

granuat|tu (-an, -tua, -toi) gra-
naatti *lükätä granuattu* heittää gra-
naatti

greč|ču (-an, -čuu, -čuloi) tat-
tari *Voithäi keittiä greččukuašan*.
Voithan keittää tataripuuron.

greipfrut (-an, -tua, -toi) greip-
pi

gretsielal|ine (-zen, -stu, -zii)
kreikkalainen ks. **griekkalaine**

Gretsiji (-en, -edu) Kreikka ks.
Griekanmua

gri|b|a (-van, -bua, -boi) tatti
vrt. **sieni**

gribaniek|ku (-an, -kua, -koi)
sienestäjä

gribažik|ko (-on, -kuo, -koloi)
tattipaikka

Griekan||mua (-n, -du) Kreikka
ks. **Gretsii**

griekankiel|j (-en, -dü, -ii)
kreikan kieli

griekkalai|ne (-zen, -stu, -zii)
kreikkalainen ks. **gretsielaine**

grill|ata (-uan, -uau, -atah) grillata
vrt. **žuarie**

grilli (-n, -i, -löi) grilli

grip|pu (-an, -pua, -poi) flunssa
Lapsi voimatui grippah. Lapsi sairastui flunssaan. Ks. **külmändü**

grizi|e (-n, -ü, -täh) jyrsiä *Koiru griziü luudu.* Koira jyrsii luuta. Ks. **jürzie, puretella**

grog|u (-an, -ua, -ii) grogi *Tah-totgo viskigrogua?* Haluatko viskigrogin?

graduadusniek|ku (-an, -kua, -koi) lämpömittari

graduadus|si (-in, -sii, -siloi) aste
Äijügo graduadussii on pihal? Paljonko ulkona on asteita? Ks. **aste, staadii, tazo**

gruafiek|ku (-an, -kua, -koi)
graafikka

gruafik|ku (-an, -kua, -koi)
graafikko

gruafill|ine (-zen, -stu, -zii)
graafinen *gruafillizii kuvii (figuuroi)* graafisia kuvioita

gruššiek|ku (-an, -kua, -koi)
ahtaaja, kuormaaja ks. **ahtai**

gruzoviek|ku (-an, -kua, -koi)
kuorma-auto vrt. **rekku**

gr'uuh|u (-an, -ua, -ii) kyykkä
Karjalazet suvajah kižata

gr'uuhah. Karjalaiset pitävät kyykän pelaamisesta.

gruubo|i (-in, -idu, -loi) julma, kylmä, raaka *gruuboi kače* kylmä katse vrt. **ruohku**

gruuš|šu (-an, -šua, -šii) päärynä

gruuzi|e (-n, -u, -tah) kuormata

gruuzu (-n, -u, -loi) kuorma, lasti, rahti ks. **rahti**

grühnisk|jö (-ön, -üö, -ölöi)
köyryselkäinen

gu 1. jos *Tulen, ku tahtonetto.* Tulen, jos tahdotte. 2. kun *Kai pidäü olla valmehennu, gu gost'at tullah.* Kaikki on oltava valmiina, kun vieraat tulevat. 3. koska *Minul on paha mieli, gu häi meni toizenke.* Minulla on paha mieli, koska hän meni toisen kanssa. Ks. **ku**

guarbal|o (-on, -uo, -oloi) karpalo ks. **garbalo**

guazu (-n, -u, -loi) kaasua *Tiä tulou guazule.* Täällä haisee kaasua.

guberni|j (-en, -edu, -eloi) lääni
gubernuator|u (-an, -ua, -oi)
kuvernööri, maaherra, päämies ks. **piämies**

guburič|ču (-an, -čua, -čoi)
kukkula *Taloi on rakendettu guburičal.* Talo on rakennettu kukkulalle.

gumanisti|ne (-zen, -stu, -zii)
humanistinen ks. **humanistine**

gumanizm|u (-an, -ua, -oi) humanismi ks. **humanizmu**

gumanitarno|i (-in, -du, -loi)
humanitaarinen, hyväntekeväisyys- *gumanitarnoi abu* humani-

taarinen apu ks. **humanitarnoi**
gumanno|j (-in, -idu, -loi) hu-
maani ks. **humannoi**, **ristikan-**
zansuvaiččii
gurbič|ču (-an, -čua, -čoi)
(kesä)kurpitsa vrt. **tikvu**
gurbistu|o (-n, -u, -tah) painua
kumaraan *Vahnate müö kaikin gur-*

bistummo. Kun ikää karttuu, me
kaikki painumme kumaraan. Ks.
kühnistüö

gur|bu (-van, -bua, -bii) kyttyrä
guru (-n, -u, -loi) guru
guuri|e (3. pers. -u, -tah) tup-
ruta *Külün truvas guuriu savvuu*.
Saunan piipusta tupruaa savua.

Gg

Hh

habakari (-n, -i, -loi) hullu, hölmö *Habakari pagizou midä piä kandau*. Hullu puhuu mitä päähän pälkähtää. Ks. **huahkoi**

hablak|ko (-on, -kuo, -kolo) ränsistynyt *Erähis külis on vaigu tühjii, hablakkoloi taloloi*. Joissakin kylissä on vain autioita, ränsistyneitä taloja. Ks. **hapiško, laho**

hablistu|o (-n, -u, -tah) ränsistytä *Kodikuluzet vaigu hablistutah küläs*. Kylän mökki-pahaiset vain ränsistyvät.

habrak|ko (-on, -kuo, -kolo) hauras *Buabo mejjän moizekse habrakokse on roinnuhes*. Meidän mummostamme on tullut niin hauras. Ks. **hendo, vähävagine**

habrastu|o (-n, -u, -tah) haurastua *Osteoporouzas luut habrastutah*. Osteoporoosissa luut haurastuvat.

hačat|tua (-an, -tau, -etah) (nauraa) räkättää *Kuuletgo, kui harakat hačatetah?* Kuuletko, miten harakat räkättävät? Ks. **räkättii, rököttii**

hago (hapon, haguo, hagoloi) hako, uppotukki

hagovu|o (-n, -u, -tah) 1. muuttua uppotukiksi 2. lahota *Alusparret pertis jo vikse ollah hagovuttu*. Talon alimmat hirret näyttävät lahonneilta. Ks. **lahota, lahovuo**

haihat|tua (-an, -tau, -etah) kuljeskella *Kusbo haihatit kogo päivän?* Missäs kuljeskelit koko päivän? Ks. **juoksendella**

haijoindel|lakseh (-emmos,

-eh/-ehes, -lahes) harhailla *Turistat haijoindellahes, ei löütä omua hotellii*. Turistit harhailevat, eivät löydä hotelliaan. Ks. **harhailla**

haikoit|tua (yksipers. -tau) haukotuttaa *Minuu haikoittau, ku pahoi magain*. Minua haukotuttaa, kun nukuin huonosti.

haikostel|la (-en, -ou, -lah), **haikostel|lakseh** (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) haukotella *Erähät vie haikosteltih hänen paginan aigua*. Jotkut jopa haukottelivat hänen puheensa aikana.

haim|u (-an, -ua, -oi) haima *Diabettu on haiman voimattomus*. Diabetes on haiman sairaus.

hainu (-n, -u, -loi) vainu *Koiral on hüvä hainu*. Koiralla on hyvä vainu. Ks. **n'uuhu, vainu**

hainu|ta (-on, -ou, -tah) aavistaa *hainuta pahua* aavistaa pahaa ks. **arvata, huavata, ovvostua**

hairahtu|o (-n, -u, -tah), **haironta** (-uon, -uou, -otah) erehtyä *Vikse hairahtuimmo doragas*. Ehkä ek-syimme tiestä. Ks. **erehtüö**

hairahtu|s (-ksen, -stu, -ksii), **hairav|o** (-on, -uo, -oloi), **haireh** (-en, -tu, -ii), **hairovus** (-ksen, -stu, -ksii) erehdys, hairahdus, virhe *Omasgi kirjutukses toiči lövvät hairehtu*. Omastakin kirjoitukses-tasi löydät joskus virheitä. Ks. **erehtüs, ošipku, virhe**

hairoil|la (-en, -ou, -lah) hou-railla *Voimatoi hairoilou žuarus*. Kuumepotilas houraillee.

haižu|o (-n, -u, -tah) haista *Ka-*

lat jo haižutah hapannuole. Kalat haisevat jo hapanneelle. Ks. **kua-rita, tulla pahale (nenäh)**

haju (-n, -u, -loi) 1. haju, tuoksu *Tulougo sinul nenäh rouzan haju?* Tunnetko ruusun tuoksun? Ks. **aromuattu, duuhu** 2. äly, järki *Oletgo raukku hajus?* Oletko sinä onneton järjissäsi? Ks. **tolku**

hajuk|as (-kahan, -astu, -kahii) älykäs, viisas *hajukkahat ristikanzat* älykkäät ihmiset ks. **mielevä**

hajut|oi (-toman, -tomua, -tomii) älytön, mieletön ks. **durakku, mieletöi, tolkutoi, höblö(i)**

hajuž|u (-an, -ua, -oi) tuoksuva *hajužat kukkazet* tuoksuvat kukkaset

hak|ata (-kuan, -kuau, -atah) astella, astua *Häi vai viippai käil da hakkai ielleh.* Hän vain heilautti kättä ja astui eteenpäin.

hal|bu (-van, -bua, -boi) halpa ks. **huogei, huovis**

haldiv|o (-on, -uo, -oloi) hallinto, valta *puuttuo pahan haldivoh joutua pahan valtaan* ks. **valdu**

haldivoičči|i (-jan, -jua, -joi) haltija, omistaja *Ketbo ollah tämän koin haldivoiččijat?* Ketkä ovat tämän talon omistajat?

haldivoiču|s (-ksen, -stu, -ksii) hallinto *haldivoičusala* hallinnonala ks. **hallindo**

haldivoi|ja (-čen, -ččou, -jah) hallita, käyttää valtaa *Endine joh-tai hüvin haldivoičči.* Entinen johtaja hallitsi hyvin.

haldivoll|ine (-zen, -stu, -zii)

hallinnollinen *haldivollizet remon-tat/uvvistukset* hallinnolliset uudistukset

halgeil|la (-en, -ou, -lah) halkeilla *Mua halgeilou, vuottau vih-mua.* Maa halkeilee, kaipaa sadetta.

halgiem|u (-an, -ua, -oi) halkeama *Jiäs keviäl nägüü halgiemoi.* Jäässä näkyy keväällä halkeamia. Ks. **čii ru, hallelmus**

hal|go (-lon, -guo, -goloi) halako *Tuatto piluau hallot.* Isä sahaa halot.

halguaj|u (-an, -ua, -ii) halkaisija *Etgo malta laskie kruugan hal-guajua?* Etkö osaa laskea ympyrän halkaisijaa?

hallak|as (-kahan, -astu, -kahii) kylmä, hallainen *Tänä vuon kevät oli hallakas.* Tänä vuonna kevät oli hallainen. Ks. **hallažu**

hal|lata (-guan, -guau, -latah) halkaista *Häi jo halgai hallot.* Hän halkaisi jo halot.

hallaž|u (-an, -ua, -oi) hallainen *Alavat pellot ollah hallažat.* Alavat pellot ovat hallaiset. Ks. **hallakas**

hallelmu|s (-ksen, -stu, -ksii) halkeama *Kallivos nägüü on suuri hallelmus.* Kalliossa näyttää olevan suuri halkeama. Ks. **čii ru, halgiemu**

hal|leta (-genen, -genou, -letah) haljeta *Täs kohtas jiä on hallen-nuh.* Tästä kohtaa jää on haljennut.

halličči|i (-jan, -jua, -joi) hallitsija ks. **johtai**

halliču|s (-ksen, -stu, -ksii) hal-

litus *Pidäügo halličukses olla puolet naizii?* Pitääkö hallituksessa olla puolet naisia?

hallind|o (-on, -uo, -oloi) hallinto *Minun velli ruadau üritüksen hallindos.* Veljeni toimii yrityksen hallinnossa.

hall|u (-an, -ua, -oi) halla *Tänä vuon tul dih aigazet hallat.* Tänä vuonna tulivat varhaiset hallat.

halpač|ču (-un, -ču, -čloi) roteva *Poigu kazvoi aiga halpačukse.* Poika kasvoi melkoisen rotevaksi.

haluat|tu (-an, -tua, -toi) aamutakki, kylpytakki

halvast|ua (-an, -au, -etah) kukkia ks. **kukkie**

halveksi|e (-n, -u, -tah) halveksia ks. **paheksie, väheksie**

halveksind|u (-an, -ua, -oi) halveksunta ks. **paheksindu, väheksindü**

hamar (-an, -ua, -oi) hamara *kirvehen hamar* kirveen hamara

ham|mas (-bahan, -mastu, -bahii) hammas *Hambahat pidäü pestä kaksi kerdua päiväs.* Hampaat on pestävä kaksi kertaa päivässä.

hammas||ki|bu (-vun, -buu, -buloi), **||kivistü|s** (-ksen, -stü, -ksii) hammassärky; **||douhtu-ri** (-n, -ii, -iloi), **||liägäri** (-n, -i, -löi), hammaslääkäri ks. **dantistu**; **||past|u** (-an, -ua, -oi) hammastahna; **||puikko|ine** (-zen, -stu, -zii) hammastikku

hang|j (-en, -ie, -ii/-iloi) hanki *Hangel on hüvä hiihtellä.* Hangella on hyvä hiihdellä.

hangie|ne (-zen, -du, -zii) hankiainen *Müö potkuriloil školah ajalimmo hangiezen aigah.* Hankiaisen aikaan ajalimme potkureilla kouluun.

hang|o (-on, -uo, -oloi) hanko *Heinät nostettih hangol seibähih.* Heinät nostettiin hangolla seipäsiin.

hang|u (-an, -ua, -oi) hanka, hankain *Airoloin hangat ollah jo kulunuot.* Airojen hankaimet ovat jo kuluneet.

hanh|j (-en, -ie, -ii/-iloi) hanhi

hankeh (-en, -tu, -ii) hanke *Meijän kirjuhankeh hüvin menöü edehpäi (eistüü).* Kirjahankkeemme menee hyvin eteenpäin (edistyy). Ks. **projektu**

han'n'|ata (-uan, -uau, -atah) juoksennella ks. **nel'l'uta**

hanti (-n, -i, -loi) hanti (suomensukuinen kansa Venäjällä) *Äijügo vie ollou hantii Ven'al?* Paljonkohan hanteja lienee Venäjällä?

hantuzis 1. puitteissa *Projektan hantuzis on jullattu kaksi uuttu runokniigua.* Hankkeen puitteissa on julkaistu kaksi uutta runokirjaa. 2. käsissä *Firman johto on hüvis hantuzis.* Firman johto on hyvissä käsissä.

haos|su (-an, -sua, -soi) kaaos *Tämän haosanke midätah pidäü ruadua.* Tälle kaaokselle on tehtävä jotakin. Ks. **segasotku**

hapain||mai|do (-jon, -duo, -doloi) piimä: **||maidotuot|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) piimätuote;

||piir|ai (-uan, -uadu, -ualoi) hapanniiras

hapannu|h (-on, -ttu, -zii) hapantunut ks. **muigei**

hap|ata (3. pers. -panou, -atah) hapantua *Suolattah kala happan-nou*. Ilman suolaa kalat happanevat.

hapat|tua (-an, -tau, -etah) 1. hapattaa, mädättää *Hallot vikse nareko hapatti*. Hän kai tahallaan hapatti halot (antoi halkojen mädätä). 2. (kuv.) aiheuttaa päänsärkyä *Poigu kogo ijän on muaman vaččua hapatannuh*. Poika on koko ikänsä aiheuttanut äidilleen päänsärkyä.

hap|pi (-in, -pii, -pilo) happi ks. **kislorod**

hap|po (-on, -puo, -poloi) hapo ks. **kislottu**

harak|ku (-an, -kua, -koi) harakka

haravoi|ja (-čen, -ččou, -jah) haravoida *Läkkä haravoičemmo heinät enne vihmua*. Mennään haravoimaan heinät ennen sadetta.

harav|u (-an, -ua, -oi) harava

hardie(t) (-loin, -loi) hartiat *Minul hardieloi kivistäü*. Hartiani ovat kipeät.

harhail|la (-en, -ou, -lah) harhaila ks. **kävellä üöksüsis**

harhailu (-n, -u, -loi) harhailu
harjait|tua (-an, -tau, -etah) totuttaa, opettaa *Kenbo harjait-tau lapsii karjalan kieleh?* Kuka opettaa lapsille karjalan kieltä? Ks. **opastua vrt. kazvattua**

harj|ata (-uan, -uau, -atah) harjata ks. šotkata

harjavumat|loi (-tomn, -tomua, -tomii) kokematon ks. **malttoi, praktiekatoi**

harjavu|o (-n, -u, -tah) harjaantua, oppia, tottua *Uvvet ruadajat jo hüvin harjavuttih omassah hommih*. Uudet työntekijät oppivat jo hyvin hommansa. Ks. **opastuo, tottuo**

harjoit|ella (-telen, -telou, -el-lah) harjoitella ks. **treniruijakseh**

harjoitteliji (-jan, -jua, -joi) harjoittelija ks. **praktikantu**

harjoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) harjoitus ks. **trenirouhku**

harju (-an, -ua, -oi) 1. (katon, aallon tms.) harja *Pidäü nosta le-von harjale*. On noustava katon harjalle. 2. hevosen harja *Hevol on komei harju*. Hevosella on komea harja.

harm|ai (-uan, -uadu, -ualoi) harmaa *Emmo kannata harmuadu talovuttu*. Emme kannata harmaata taloutta.

harma|ta (-nen, -nou, -tah), **harmavu|o** (-n, -u, -tah) harmaantua *Vaigu harmanemmo, et midä rua!* Me vain harmaannumme, ei voi mitään! *Piä on hänel jo harmavunnuh*. Hänen päänsä/tukkan-sa on jo harmaantunut.

harp|ata (-uan, -uau, -atah) harpata, harppoa *Harpua vai piä-liče ojas!* Harppaa vain ojan yli! Ks. **harp|e**

harpavu|s (-ksen, -stu, -ksii)

harppaus, loikka *Brihačču juoksou pordahii pitkin harpavuksin*. Poika juoksee portaat pitkin harppauksin.

harpi|e (-n, -piu, -tah) harppia, loikkia *Teriämbä piäzemmö, ku vai harpinemmo piäliči ojis*. Nopeamin pääsemme, kun vain harpimme yli ojien. Ks. **harpata**

harvah, harvazeh 1. harvoin *Miü harvazeh näimmökseh*. Näemme toisiamme harvoin. 2. harvaan *Puut istutettih harvah*. Puut istutettiin harvaan.

harvend|ua (-an, -au, -etah) harventaa *Lapset harvendetah morkouhkumuadu*. Lapset harventavat porkkanamaata. Ks. **pergua**

harve|ta (-nen, -nou, -tah) *Meijän vastavundat vaigu harvetah*. Tapaamisemme vain harvenevat.

harvina|jine (-zen, -stu, -zii) harvinainen *harvinazet kazvokset* harvinaiset kasvit

harv|u (-an, -ua, -oi) harva *Harvas kois on nengomii lapsii*. Harvassa kodissa on sellaisia lapsia.

hašk|u (-an, -ua, -oi) 1. haaska, raato *Varoit lennetäh haškale*. Varikset lentävät haaskalle. 2. piru, paholainen *Mengäh, hašku, helvet-tih!* Menköön, piru, helvettiin!

hattar (-an, -ua, -oi) 1. pilven hattara *Sinizel taivahal nägüü pienii pilven hattaroi*. Sinisellä taivaalla näkyy pieniä pilven hattaroita. 2. hattara, jalkarätti *Died'oi ozutti, kui kiärittih hattarat (jal-gah)*. Isoisä näytti, miten hattarat

käärittiin (jalgaan).

hat|tu (-un, -tuu, -tuloi) hattu *Hänele nostammo hattuu*. Hänelle nostamme hattua. Ks. **šliäppü** vrt. **šuapkaine, šuapku**

hajudu (-vvan, -udua, -udoi) hauta, kuoppa *Täl dorogal on äijü haudua*. Tässä tiessä on paljon kuoppia. Ks. **süvendüs**

hajuduo (-vvon, -udou, -vvo-tah) hautoa *Kajoi haudou jäiččii*. Lokki hautoo muniaan.

hajugi (-vvin, -ugii, -ugiloi) hauki *havvin kuduaignu* hauen kutaika

hauk|ata (-kuan, -kuau, -atah) haukata, syödä vähän *Haukkua hos palaine leibiä, sit mene!* Haukkaa edes pala leipää, mene sitten!

hauk|eh (-kehen, -ehtu, -kehi) haukunta ks. **haukundu**

haukkavu|s (-ksen, -stu, -ksii) haukkaisu, haukkaus *Poigu söi juablokan kahtel kolmel haukkavuksel*. Poika söi omenan parilla kolmella haukkauksella.

haukkavuspaik|ku (-an, -kua, -koi) puhvetti *Mengiä haukkavuspaikkah, tahtonetto juvva limonua-dua*. Menkää puhvettiin, jos haluate juoda limsaa. Ks. **bufiettu**

hauk|ku (-an, -kua, -koi) haukka ks. **sokol**

hauk|kuo (-un, -kuu, -utah) 1. haukkua *Koiru haukkuu, vikse kentah tulou*. Koira haukkuu, varmaan joku tulee. 2. haukkua, solvata *Miksebo ainos haukutto minuu?* Miksi aina haukutte minua? Ks. **ki-rota, moittie, tret't'uija**

haukund|u (-an, -ua, -oi) haukunta *Kustahto kuului koiran haukunda*. Jostakin kuului koiran haukuntaa. Ks. **haukeh**

havač|čuo (-un, -čuu, -utah) 1. herätä *Huondeksel havačuin müöhä*. Heräsin myöhään aamulla. 2. havahtua (huomaamaan) *Vie sinägi havačut, konzu igiä roih enämbi!* Vielä sinäkin havahdut, kun ikää karttuu! Ks. **tostavuo, tostuakseh**

havi|sta (-zen, -zou, -stah) kerskua, puhua turhia *Nügöi tühjiä havizet, ole vaikkani!* Nyt puhut turhia, ole hiljaa! Ks. **löühkiä**

havvak|as (-kahan, -astu, -kahii) kuoppainen *Ajelimmo havvakastu dorogua müö*. Ajelimme kuoppaista tietä.

havvata (hauduan, hauduau, havvatah) haudata, peittää maahan *Kai hluamat havvattih muah*. Kaikki rojut haudattiin maahan. Vrt. **kalmata, panna muah (pokoiniekku)**

havvot|tu (-un, -tuu, -tuloi) haudottu *Lapsennu suvaičimmo päčis havvottuu maiduo*. Lapsena pidimme uunissa haudotusta maidosta.

hav(v)u (-n, -u, -loi) havu *kuuzen havvut*

hebo (hevon, hebuo, heboloi) hevonen *Račastetahgo täl hevol?* Ratsastetaanko tällä hevosella?

heboč|ču (-čun, -čuu, -čuloi) tamma ks. **tammu**

heboniek|ku (-an, -kua, -koi) hevosmies ks. **hevonajai**

hehtuar|u (-an, -ua, -oi) hehtaari ks. **gektuaru**

heik|ko (-on, -kuo, -koloi) heikko, huono *Jiä on ylen heikko*. Jää on hyvin heikko. Ks. **hondo, sluaboi**

heilu|o (-n, -u, -tah) heilua *Koivut tuules heilutah*. Koivut heiluvat tuulessa. Ks. **bringua, häilüö**

heilut|tua (-an, -tau, -etah) 1. heiluttaa, kallistella *Älä heiluta venehtü!* Älä heiluta venettä! 2. vilkuttaa (kädellä) ks. **bringuttua, viuhkuttua**

heim|o (-on, -uo, -oloi) heimo ks. **rodu, sugu**

heimola|ine (-zen, -stu, -zii) sukulainen ks. **omahine, rodn' u, sugulaine**

heinar|gi (-ren, -gie, -argiloi) heinänteko *Moizel poudusiäl hüvä on pidiä heinargie*. Sellaisella poudalla on hyvä korjata heinä.

heinik|kö (-ön, -küö, -kölöi) heinikkö ks. **nurmikko**

heinikkötazang|o (-on, -uo, -oloi) aro ks. **aro**

hein|ü (-än, -iä, -ii) heinä *niittiä heiniä* niittää heinä

heinü|čirk|u (-an, -kua, -koi) heinäsiirkka *Kuuletgo, kui heinüčirkat čirčetetäh?* Kuuletko, miten heinäsiirkat sirisevät? ||**čuaju** (-n, -u, -loi) yrttitee; ||**kuu** (-n, -du, -loi) heinäkuu; ||**sei|väs** (-bähän, -västü, -bähii) heinäseiväs

heinäk|äs (-kähän, -ästü, -kähii), **heinäž|ü** (-än, -iä, -ii) (runsa) heinäinen *Tüönnimmö lambahat heinäkkähäle niitule*. Päästimme lampaat heinäiselle niitylle.

heinävü|ö (-n, -ü, -täh) kasvaa heinää, heinittyä *Dorogu randah oli heinävünnüh*. Tie rantaan oli heinittyä.

heittelemättäh jatkuvasti

heittelend|ü (-än, -iä, -öi) teeskentely *Mostu heittelendiä en suvaiče*. Sellaista teeskentelyä en hyväksy.

heit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. heittää, nakata *Brihačču heitti suapuat senčoin čuppuh*. Poika nakasi saappaansa eteisen nurkkaan. Ks. **viškata** 2. lopettaa *Heitä kielastandu!* Lakkaa valehtelemasta! *Heitäkkiä nenne tühjät paginat!* Lopettakaa nuo turhat jutut! 3. riisua *Heitä šuapku piäs!* Ota lakki pois päästäsi!

heit|tiäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) 1. laskeutua *Brihačču, heittäi hedi alah levolpäi!* Poika, laskeudu heti alas katolta! Ks. **heittäö** 2. teeskennellä *Häi heittihes ihan tiedämättömäkse*. Hän teeskenteli täysin tietämättömtä. Ks. **keksindelläkseh, laitellakseh** 3. luovuttaa, antautua, peräännyttä *Häi nikonzu ei heittäi kiistas*. Hän ei koskaan anna periksi kiistassa. Ks. **andavuo, perävüö**

heit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) 1. laskeutua 2. teeskennellä *Heitü hüväkse, rua putilleh!* Esitä edes kunnollista, tee kunnolla työtä! Ks. **heittäkseh**

heittämä|toi (-tömän, -öndü, -tömii) jatkuva *Velleksil nägüü on heittämätoi riidu*. Veljeksillä on

näköjään jatkuvaa riitaa. Ks. **keskevümätöi, jatkui**

helak|ko (-on, -kuo, -koloi) 1. selkeä *Nügöi on helakko siä*. 2. heleä ks. **helevü**

heldite|s (-ksen, -stü, -ksii) tulehdus ks. **tulehtus**

hel|ei (-ien, -iedü, -ielöi), **helev|ü** (-än, -iä, -ii) heleä, soinnikas *Tüttöine pajattau moizel heliel iänel*. Tyttö laulaa niin heleällä äänellä. 2. soinninen *helevät da kumiet konsonantat* soinnilliset ja soinnittomat konsonantit

helikopter|u (-an, -ua, -oi) helikopteri ks. **vertol'ottu**

heli|stä (-zen, -zöü, -stäh) helistä, kilistä *Karjan kellot helistäh*. Karjan kellot kilisevät. Ks. **čilistä, zvonie**

hell|ü (-än, -iä, -ii) 1. hellä *Muamal on hellü kače*. Äidillä on hellä katse. 2. hellä, arka, kipeä *Nahku paloi helläkse päivüpastos*. Iho paloi helläksi auringossa. Ks. **kibei**

hellü|s (-ön, -ttü, -zii) hellyys *Lapsele pidäü andua äijü hellüttu*. Lapselle pitää antaa paljon hellyyttä.

helm|u (-an, -ua, -oi) helma *Pluat'as pidäü lühendiä helmat*. Mekon helmat on lyhennettävä.

help|o (-on, -uo, -oloi) helppo, kevyt *Minun mieles tämä ruado on helpo*. Minusta tämä työ on helpoa. Ks. **kebjei**

helpond|ua (-an, -au, -etäh) helpottaa, lievittää *Aku vai olis*

rohto, mi helpondas kibuloi! Olisi-pa vain lääke, joka lieventäisi kipuja! Ks. **hoivendua**, **kebjendiä**, **lievendiä**

helpondu|s (-ksen, -stu, -ksii) helpotus, lievitys *Nengomih kibuloih pidäü suaha helpondustu*. Tuollaisiin kipuihin pitää saada lievitystä. Ks. **kebjendus**

Helsingi (-n, -i) Helsinki *Menen Helsingih opastumah*. Menen Helsinkiin opiskelemaan.

helvet|ti (-in, -tii, -tilöi) helvetti *Mene, raukku, helvettih, nennien paginoinke!* Painu mokoma helvettiin juttuinesi!

helübob|a (-an, -ua, -ii), **heläit**|jin (-timen, -indü, -timii) helistin

heläht|jä (3. pers. -äü, -etäh) helähtää, kilahtaa *Mobilniekku helähtih, onnuako tuli viesti*. Kännykkä kilahti, tuli varmaan viesti.

heläit|tiä (-än, -täü, -etäh) heläyttää, kilauttaa *Heläitä kellostu!* Kilauta kelloa!

hemb|ei (-ien, -iedü, -ielöi) hempeä ks. **pehmeisüdämelline**

hen|do (-non, -duo, -doloi), **hendo**|ine (-zen, -stu, -zii) hento *Lapsi on hendoine*. Lapsi on hento(kasvuinen) ks. **hondo(ine)**

hengelli|ne (-zen, -stü, -zii) hengellinen *Kuibo on rahvahan hengelline elos tänäpäi?* Miten on kansan hengellinen elämä nykyään? Ks. **jumalalline**

hengen||**ahtistu**|s (-ksen, -stu, -ksii) hengenahdistus; ||**hädä** (hiän,

hädiä, hädii) hengenhäätä; ||**liikutta**|j (-jan, -jua, -jii) henkevä; ||**pellastu**|s (-ksen, -stu, -ksii) hengenpelastus; ||**vardoičči**|j (-jan, -jua, -joi) henkivartija

henget|öi (-töman, -öndü, -tömii) hetgetön ks. **kuolluh**

hengi|j (-en, -ie, -ii/-ilöi) 1. hengitys *Ihan hengen salbuau*. Ihan hengen salpaa. Ks. **hengitüs** 2. henki, elossa olo *Viego häi ollou hengis?* Vieläkö hän lienee elossa? 3. tunnelma *Meijän ruadopaikal on hüvä hengi*. Työpaikallamme on hyvä henki. Ks. **atmosfieru** 4. lukumäärä (ihmisistä) *Kursal oli vaigu kuuzi hengie*. Kurssilla oli vain kuusi henkeä.

hengikohta|ine (-zen, -stu, -zii) henkilökohtainen ks. **persounalline**

hengil|ö (-ön, -üö, -ölöi) henkilö ks. **hengi**

hengilö||**aut**|o (-on, -uo, -oloi), ||**mašin** (-an, -ua, -oi) henkilöauto; ||**tovestu**|s (-ksen, -stu, -ksii) henkilö(llisyys)todistus; ||**tunnu**|s (-ksen, -stu, -ksii) henkilötunnus

hengi|ne (-zen, -stü, -zii) henkinen *hengine da fizielline tervehus* henkinen ja fyysinen terveys ks. **älülline**

hengit|tiä (-än, -täü, -etäh) hengittää *Hengitä nenän kauti!* Hengitä nenän kautta!

hengitüs|s (-ksen, -stü, -ksii) hengitys *Piettele hengitüstü!* Piättele hengitystä! ks. **hengi**

hengäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-

ähes, -etähes) hengähtää, huoahtaa *Hengähtäi hos kodvaine*. Hengäh-dä hetkiseksi. Ks. **hengävüö, huogavuo**

hengästü|ö (-n, -ü, -täh) hengästyä *Juoksin muga lujah, kai hengästüin*. Juoksin niin kovaa, että ihan hengästyin.

hengävü|ö (-n, -ü, -täh) hengähtää *Istavukkaa da hengävükkiä, ei ole kiirehtü nikunne!* Istuutukaa ja hengähtäkää, ei ole kiirettä mihinkään!

herk|ü (-än, -iä, -ii) herkkä *Koiral on herkät korvat*. Koiralla on herkät korvat.

herneh (-en, -tü, -ii) herne

herr|u (-an, -ua, -oi) herra *Hel-singin herrat on luajittu viizahat piätökset*. Helsingin herrat (vallan-pitäjät) ovat tehneet viisaita päätöksä.

heräht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) torkahtaa ks. **nukah-tua, nukahtuakseh**

hevon||ajaji (-jan, -jua, -jii) hevosmies; **||hevonajokil|bu** (-van, -bua, -boi) ravit

hevosvoim|u (-an, -ua, -ii) hevosvoima *Äijügo hevosvoimua täs motoras on?* Paljonko hevosvoimia tässä moottorissa on?

hibj|u (-an, -ua, -oi) iho *Voidele hibjuadas, kuivu vikse on!* Voitele ihoasi, se näyttää kuivalta. Ks. **nahku**

hiçoi ihan, aivan *Ajelen hiçoi hil'l'ah edehpäi*. Ajelen hiljakseen eteenpäin.

hiçut|tua (-an, -tau, -etah) hangata, hieroa, sahata (kehnosti) *Täl pilal odva vai hiçutat hallon*. Tällä sahalla juuri ja juuri saat halon poikki.

hiek|ku (-an, -kua, -koi) hiekka ks. **çuuru, pesku**

hiem|ai (-uan, -uadu, -ualoi) hiha *Pidäügo pluat'as olla lühüöt vai pitkät hiemuat?* Pitääkö mekossa olla lyhyet vai pitkät hihat?

hien|o (-on, -uo, -oloi) hienojakoinen, pikku *Hienombi suurim on parembi šipainiekkah näh*. Hienompi ryyni on parempaa karjalan-piirakkaan. *Ongo sinul hienombua dengua?* Onko sinulla pikkurahaa (kolikoita)?

hienond|ua (-an, -au, -etah) hienontaa ks. **murendua, survuo**

hieraitu|s (-ksen, -stu, -ksii) hiertymä *Minul jalgah rodih hieraitustu*. Jalkaani tuli hiertymiä.

hierait|tua (3. pers. -tau, -etah) hangata *Uvvet jallaçit hieraitetah*. Uudet kengät hankaavat.

hierond|u (-an, -ua, -oi) hieronta ks. **massažu**

hieroji (-jan, -jua, -jii) hieroja *Tilain ajan hierojale*. Tilasin ajan hierojalle.

hierotut|tua (-an, -tau, -etah) hierotuttaa *Hardiet minul ollah kibiet, pidänöü hierotuttua*. Hartiani ovat kipeät, pitäne hierotuttua.

hieru (-n, -u, -loi), **hieru|ine** (-zen, -stu, -zii) kylä *Järven mollembil sivuloil oldih pikkarazet hieruzet*. Molemmin puolin järveä

oli pikkukyliä. Ks. **pos'olku** vrt. **külä**

hier|uo (-on, -ou, otah) hieroa *Hiero miltahto voidehel kibiedü kohtua*. Hiero kipeätä kohtaa jollakin voiteella.

hiestü|ö (-n, -ü, -täh) hikoilla, tulla hikiseksi *Ihan hiestüin, ku juoksin autobusale*. Bussille juostessa tuli hiki. *Süvves hiestüü, ruadajes külmäu*. Hiki laiskan syödessä, vilu työtä tehdessä. (sl.)

higehi|ne (-zen, -stü, -zii) hikinen *Sovat ollah higehizet*. Vaatteet ovat hikiset. Ks. **higine**

higi (hien, higie, higilöi) hiki *Očü hies pidäü ruadua*. Otsa hiesä pitää raataa.

higi|ne (-zen, -stü, -zii) hikinen ks. **higehine**

hihet|tiä (-än, -täü, -etäh) hihittää *Mikse tüö sie hihetättö da šupetatto?* Mitäs te siellä hihitätte ja kuiskaillette?

hihetü|s (-ksen, -stü, -ksii) hihitys *Älä kuundele nennii tüttölöin hihetüksii!* Älä kuuntele noita tyttöjen hihityksiä!

hiihn|u (-an, -ua, -oi) hihna *repun hiihn*at repun hihnat

hiihtel|lä (-en, -öü, -läh), **hiiht|jä** (-än, -äü, -etäh) hiihtää *Hiihtetähgo teijän nuorižo?* Hiihtävätkö teidän nuoret? Ks. **suksitua**

hiiht|o (-on, -uo, -oloi) hiihto

hiihto||kil|bu (-van, -bua, -oi) hiihtokilpailu; **||lom|a** (-an, -ua, -ii) hiihtoloma; **||siä** (-n, -dü, -löi) hiihtokeli

hihtä|ji (-jän, -jiä, -jii) hiihtäjä *Brihačut ollah hüvät hihtäjät*. Pojat ovat hyviä hiihtäjiä.

hiilav|ju (-an, -ua, -ii) kuuma, polttava *Juo hiilavua čuajuu*. Juo kuumaa teetä. Ks. **palavu** vrt. **räk-ki**

hiil|düö (-lün, -döö, -lütäh) hiiltyä, palaa hiileksi *Hallot jo hiillüttih päčis*. Halot paloivat jo hiileksi uunissa. (Uunissa on hyvä hiillos.)

hiil|ji (-en, -dü, -ii) hiili *Päčči jo meni hiilele*. Uunissa on jo hiilet.

hiili||hidruat|tu (-an, -tua, -toi) hiilihydraatti; **||kaivo|s** (-ksen, -stu, -ksii) hiiliikaivos; **||kouk|ku** (-un, -kuu, -kuloi) hiilikoukku

hiilo|s (-ksen, -stu, -ksii) hiillos *hehkui hiilos* hehkuva hiillos

hiimielli|ne (-zen, -stü, -zii) kemiallinen *hiimiellizet reaksiet* kemialliset rektiöt

hiimi|ji (-en, -edü, -elöi) kemia

hiimik|ku (-an, -kua, -koi) kemisti

hiir|ji (-en, -dü, -ii) 1. hiiri (eläin) *Kaži tabailou hiirdü*. Kissa tavoittelee hiirtä. 2. hiiri (tietotekn.) *Lekuta vähäzen hiirel kursorua!* Liikauta hiukan hiirellä kursoria!

hiitrohu|s (-on, -ttu, -zii) oveluus *Hiitrohuol häi minuugi muanitti*. Oveluudellaan hän minuakin petkutti. Ks. **ounahus**

hiitro|ji (-in, -idu, -loi), **hiitr|u** (-an, -ua, -oi) ovela, viekas ks. **ounas, viizas**

hiitruiččiji (-jan, -jua, -joi) juonittelija, viekastelija ks. **viizastelii**

hiitruilja (-čen, -ččou, -jah) viekastella, viizastella *Häi on moine ristikanzu, kudai joga dielos hiitruiččou*. Hän on sellainen ihminen, joka viekastelee aina. Ks. **ounastua, viizastella**

hil'p'ah, hil'p'akkazin, hil'p'azeh
1. hiljaa, äänettömästi ks. **vaikkani**
2. hiljaa, hitaasti *Opitele vai kävellä hil'l'akkazin*. Yritä vain kävellä hitaasti.

hil'p'azus (-on, -ttu, -ksii) hiljaisuus *Joi vuotin täyttu hil'l'azutu*. Odotinkin jo täyttä hiljaisuutta.

hil'p'az'u (-an, -ua, -oi) hiljainen, vaitelias, hidas ks. **hil'p'u, vaikkaine**

hillend|jä (-än, -äü, -etäh) 1. hidastaa *Pidäü vauhtii hillendiä*. Pitää hidastaa vauhtia. 2. hiljentää *Hillendäkkiä televiizor!* Hiljentää televisiota!

hille|tä (-nen, -nöü, -täh) *Kai zualu hilleni*. Koko sali hiljeni. Ks. **vaikastuo**

hil'p'|u (-an, -ua, -oi) hiljainen *Pihal oli hil'l'u*. Kadulla oli hiljaista. Ks. **hil'p'azu**

him|o (-on, -uo, -oloi) himo, halu *Brihaččuzil olis himo läh-tie kalah*. Pojilla olisi halu lähteä kalaan. (Pojat haluaisivat lähteä kalaan.)

himoit|tua (yksipers. -tau) haluttaa *Minul himoittau kaččuo tämä mačču*. Haluan todella katsoa tämän matsin.

himo||homm|u (-an, -ua, -ii), **||rua|do** (-von, -duo, -dolo) harastus ks. **hobbi**

hin|du (-nan, -dua, -doi) hinta *Nimittumah indah en sidä ota*. En ota sitä mistään hinnasta. *Möimmö fatieran huogehel hinnal*. Myimme asunnon halvalla.

hindu||lippu|ine (-zen, -stu, -zii) hintalappu; **||taz|o** (-on, -uo, -oloi) hintataso

hinnak|as (-kahan, -astu, -kahii) kallis *Moizet ollah hinnakhat jallačit, en osta*. Ovat niin kalliit kengät, etten osta.

hinnast|o (-on, -uo, -oloi) hinnasto

hinnat|oi (-toman, -tomua, -tomii) korvaamaton *Saimmo hänespäi hinnattomua abuu*. Saimme häneltä korvaamatonta apua.

hinnoit|tua (-an, -tau, -etah) hinnoittaa ks. **andua/panna hindu**

hirkakoi|ja (-čen, -ččou, -jah)
1. hirnua *Hebo hirkakoiččou*. Hevonen hirnua. 2. nauraa (äänekäästi) ks. **hohottua**

hirnu|o (-n, -u, -tah), **hirnu|ta** (-on, -uou, -tah) aivastaa

hirknututt|ua (yksipers. -au) aivastuttaa *Minul hirknuttau*. Minua aivastuttaa.

hirkv|ei (-ien, -iedü, -ielöi) hirveä *Mostu hirkviedü tapahtumua enämbiä en tahtos*. Sellaista hirveätä tapahtumaa en halua enää (keä). Ks. **kauhei, srašnoi, tülgei**

hirkv|i (-en, -ie, -ii/-ilöi) *Näitgo hirkvilöin jället?* Näitkö hirkvien jäljet?

historielline (-zen, -stü, -zii) historiallinen

historiji (-en, -edu, -eloi) historia

historien||kirjuts (-ksen, -stu, -ksii) historiankirjoitus; **||tutki** (-jan, -jua, -joi) historian-tutkija

hizelö (-ön, -üö, -ölöi) hidas, hiljainen *Buabo rodih ülen hizelö(kse)*. Mummosta tuli kovin hidas.

hizi|stä (-zen, -zöü, -stäh) laahustaa, raahautua ks. **rüntätä, rü-zistä**

hiveldü|s (-ksen, -stü, -ksii) nyrjähdys ks. **mučkahtus**

hiveldü|ö (-n, -ü, -täh) nyrjättää *Minul jalgu hiveldüi*. Jalkani nyrjähti. Ks. **mučkahtuakseh**

hiv|uo (-on, -uou, -otah) hioa, tahkota *Hivoimmo latelavvat sileikse*. Hioimme lattialaudat sileiksi. Ks. **tahkota, terendiä**

hivu|s (-ksen, -stu, -ksii) hius ks. **tukku**

hiähkü (-än, -iä, -ii) minkki *hiähkän nahku* minkin nahka ks. **norku**

hiä|diä (-jän, -däü, -täh) loukata, sortaa *Älgiä hiädäkkiä nikedä!* Älkää loukatko ketään!

hiänala|ine (-zen, -stu, -zii) hädänalainen *Ei sua käättiä hüväkse toizen hiänalastu azemua*. Ei saa käyttää hyväksi toisen hädänalasta asemaa.

hlopot|tu (-an, -tua, -toi) homma, vaiva *Meijän tulendas on äijü*

hlopottua. Meidän tulostamme on paljon vaivaa.

hluam|u (-an, -ua, -oi) roju, roina *Čuput tävvet on hluamuu*. Nurkat ovat täynnä romua. Ks. **romu, kluamu**

hluar|u (-an, -ua, -ii) kloori

hobbi (-in, -i, -loi) harrastus ks.

himoruado, himohommu

hobjaline (-zen, -stu, -zii) hopeainen, hopea *hobjazet dengat* hopearahat

hobj|u (-an, -ua, -ii) hopea

ho|du (-vun, -duu, -duloi) 1. käynti, liike *Pane mašin hoduh*.

Pane kone käyntiin. Ks. **käündö**

2. vauhti, nopeus *ajua täüttu hoduu* ajaa täyttää vauhtia ks. **vauhti**

3. sisään-/uloskäynti *salvata hovatsulkea sisään-* ja *uloskäynnit vrt.*

veräi, uksi 4. kulku, meno *Häi ainonos on hovus*. Hän on aina menossa (matkoilla).

hohot|tua (-an, -tau, -etah) (nauraa) hohottaa *Kaikin hohotetih täüttü kidua*. Kaikki nauroivat täyttä kurkkua.

hoi|do (-jon, -duo, -doloi) hoito *Lapsi on hüväs hoijos*. Lapsi on hyvässä hoidossa.

hoido||ker|du (-ran, -dua, -oi) hoitokerta; **||ko|di** (-in, -dii, -diloï) hoitokoti; **||lom|a** (-an, -ua, -ii) hoitovapaa; **||makso|t, maksu|t** (-loin, -loi) hoitokustannukset

hoi|dua (-jan, -dau, -jetah) hoitaa

hoikendu|a (-n, -u, -tah) laihduttaa *Pideli vähäzel hoikendua*

vaččua. Pitäisi vähän laihtuttaa vyötäröseutua. Ks. **laihtuttua**

hoik|eta (-kenen, -kenou, -etah) hoikistua, laihtua *Midäbo olet ruadanuh, ku nenga olet hoikennuh?* Mitä olet tehnyt, kun olet noin hoikistunut? Ks. **laihtuo**

hoik|ku (-an, -kua, -kii) 1. ohut *Jiä on jo roinnuh hoikakse*. Jää on jo tullut ohueksi. 2. hoikka *hoikat sormet* hoikat sormet

hoisk|ei (-ien, -iedu) solakka *Kačos kui häi on hoiskiekse roinnuh!* Katsopa kuinka hän on tullut solakaksi!

hoivend|ua (-an, -au, etah) lieventää ks. **lievendiä, vähendiä**

hoivendu|s (-ksen, -stu, -ksii) lievitys, helpotus *suaha hoivendustu kurjah elokseh* saada helpotusta elämän kurjuuteen

hoive|ta (yksipers. -nou) lieventyä, laantua, vähentyä *Kibu jo hoiveni*. Kipu väheni jo. *Tuuli ku hoivenis, lähtizimmö soudamah*. Tuuli jos vähenisi, lähtisimme sou-tamaan.

hoiv|u (-an, -ua, -ii) 1. lepo, rauha, helpotus *Olis vai hoivua henggel, muudu nimidä minul ei pie*. Kun vain olisi sielun rauha, mitään muuta en tarvitse. 2. helppo, kevyt *Olis meil nügöi hoivembi eliä, ku vai Jumal andas tervehüttu*. Olisi meillä nyt helpompi elää, kun vain Jumala antaisi terveyttä.

hokk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) jääkiekko *kižata hokkieh* pelata jääkiekkoa

hokkejist|u (-an, -ua, -oi) jääkiekkoilija

holesterin (-an, -ua, -oi) kolesteroli *Minul ollah korgiet holesterinat*. Minulla on kolesterolit korkealla.

holier|u (-an, -ua, -oi) kolera

holost'ak|ku (-an, -kua, -koi) poikamies ks. **briha**

hol'ot|tua (-an, -tau, -etah) hoilottaa, huutaa *Kuuletgo, ken sie pajuo hol'ottau?* Kuuletko, kuka siellä laulaa hoilottaa?

homeh (-en, -tu, -ii) home *Marjat jo ollah homehes*. Marjat ovat jo homeessa.

homehi|ne (-zen, -stu, -zii) homeinen, home *Mikse tänäpäi on nenga äijü homehistu taloidu?* Miksi nykyään on niin paljon homeisia taloja (hometaloja)?

homehtu|o (-n, -u, -tah) homehtua *Leibü on homehtunnuh*. Leipä on homehtunut.

homm|ata (-uan, -uau, -atah) hankkia, puuhata *Midä häi nügöi hommannaou?* Mitä hän puuhannee nykyisin? Ks. **ruadua, toimie**

homm|u (-an, -ua, -ii) puuha, homma, työ *Teijän dielos on vie äijü hommaa*. Teidän asiassanne on vielä paljon työtä (tehtävää). Ks. **ruado, toimi**

hon|do (-non, -duo, -doloi), **hondo|jine** (-zen, -stu, -zii) heikko, hentoinen *Lapsi on ülen hondo rungale*. Lapsi on hento vartaloltaan. Ks. **hendo, hendoine**

hong|u (-an, -ua, -ii) honka

Kuavoimmo suuren hongan. Kaa-
doimme suuren hongan. Ks. **män-
dü, pedäi**

hop|pu (-un, -puu, -puloi) riitä
Viego tüö vai piettö hoppuu? Vie-
läkö te vain olette riidoissa? Ks.
riidu, tora

hoppui|ja (-čen, -ččou, -jah)
riidellä *Susiedu mejjän kaikkienke
hoppuiččou.* Naapurimme riitelee
kaikkien kanssa. Ks. **riijellä, to-
rata**

hoppuvu|o (-n, -u, -tah) riitau-
tua *Hüö ihan tühjäs hoppuvuttih.*
He riitautuivat ihan turhasta (syys-
tä). Ks. **riidavuo, toravuo**

hopuč|ču (-un, -čuu, -čuloi)
riitapukari *Moizii hopuččuloi en
suvaiče.* Sellaisista riitapukareista
en pidä.

hor|a (-an, -ua, -ii) kuoro *Tütär
mejjän pajattau horas.* Meidän tyt-
täreemme laulaa kuorossa.

horeogruafi|j (-en, -edu, -eloi)
koreografia

horvuatiela|ine (-zen, -stu,
-zii) kroatialainen

Horvuati|j (-en, -edu) Kroatia

hos, hot' vaikka *Lähten lauk-
kah, hos vihmuu.* Menen kauppaan,
vaikka sataa.

Hospod|i (-in, -ii) Herra, Juma-
la *Hospodi pomiilui!* Herra armah-
da!

hosteli (-n, -i, -loi) retkeilymaja
ks. **matkailumökki**

hotelli (-n, -i, -loi) hotelli *Ku-
duas hotellis teil on tilattu perti?*
Mistä hotellista olette tilanneet huo-
neen?

houzu|t (-loin, -loi) housut ks.
štanit

hrap|pie (-in, -piu, -itah) kuor-
sata ks. **kuorzata**

Hristos (-an, -ua), **Hristos|su**
(-an, -sua) Kristus ks. **Kristos(su)**

hrom (-an, -ua, -ii) kromi

hromosom|u (-an, -ua, -ii) kro-
mosomi

hronolougi|ne (-zen, -stu, -zii)
kronologinen *Histouriedu kirjute-
tah hronolougizes jälletükses.* His-
toriaa kirjoitetaan kronologisessa
järjestyksessä.

hrouniek|ku (-an, -kua, -koi)
kronikka *Hrouniekas oli hänes hü-
viä paginua.* Kronikassa oli hänes-
tä hyvää juttua.

hrustali (-n, -i, -loi) kristalli

hua|bu (-van, -bua, -boi) haapa

huabusien|i (-en, -dü, -ii) haa-
parousku

huahko|i (-in, -idu, -loi) haja-
mielinen *Vot olen huahkoi!* Olenpa
minä hajamielinen! Vrt. **habakari**

huahm|o (-an, -uo, -oi) hahmo
*Venehen huahmuo on vaigei nähtä
sumus.* Veneen hahmoa on vaikea
nähdä sumussa.

huak|kua (-an, -kau, -etah)
puhua (pötyä), lörpötellä *Midä
akkraškat huakatto?* Mitä te akka-
rukat lörpöttelette?

huamu (-n, -u, -loi) haamu *Vah-
nas talois kuuluu on nähtü huamu-
loi.* Vanhassa talossa on kuulemma
nähty haamuja. Ks. **kummitus**

huaristel|lakseh (-emmos, -eh/
-ehes, -lahes) ihmetellä, töllistellä

Midäbo sit huaristelettos, mene ielleh! Mitäs siinä töllistelet, mene eteenpäin!

huarišk|o (-on, -uo, -oloi) kömpelö, mämmikoura *Vot oletto aiga huariškot!* Olette kyllä melkoiset mämmikourat!

huav|ata (-uan, -uau, -atah) aavistaa *Eihäi tädä suannuh ni huavata.* Eihän tätä voinut edes aavistaa. Ks. **arvata, hainuta, ovvostua**

huav|e (-ien, -ettu, -ieloi) aavistus, vainu ks. **hainu, ovvostus**

huaveh (-en, -tu, -ii) haave, kuvitelma *Et taki pie mieles tühjii huavehii?* Et kai elättele turhia haaveita? Ks. **toiveh**

huavehtijekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) haaveilla *Äldähes moizes ni huavehtittahes!* Älkööt edes haaveilko moisesta! Ks. **huaveilla, uneksie**

huaveil|i (-jan, -jua, -joi) haaveilija

huaveil|la (-en, -ou, -lah) haaveilla *Lapset huaveillah kažii.* Lapset haaveilevat kissasta. Ks. **huavehtiekseh, uneksie**

huav|o (-on, -uo, -oloi) säkki *Kannoin pellopääi tävven huavon vil'ua.* Kannoin pelloilta täyden säkin viljaa.

huav|u (-an, -ua, -oi) haava ks. **ruanu, satates**

hu|ba (-van, -bua, -bii) pieni, vaatimaton, surkea *Nuoril palkat ollah huvat.* Nuorten palkat ovat surkeat.

hudre|ta (-nen, -nou, -tah),

hudrevu|o (-n, -u, -tah) kulua, rän-sistyä ks. **ränzistüö**

huigail|la (-en, -ou, -lah) hävetä *Älä huigaile rahvahas.* Älä häpeä ihmisten edessä.

huigail|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) hävetä *Häi ei ni huigailehes omua ičenviendiä.* Hän ei edes häpeä omaa käytöstään.

huig|ei (-ien, -iedu, -ieloi) häpeä *Müö ülen suurdu huigiedu saimmo nähtä.* Saimme hävetä kovasti. Ks. **häbei, sramu, sruamu**

huigientun|do (-non, -duo, -dolo) omatunto *Pidäü kuunnella huigientunnon iändü.* On kuunneltava omantunnon ääntä. Ks. **ičentundo**

huigiet|oi (-toman, -tomua, -tomii) häpeämätön *Hüö ollah moizet huigiettomat.* He ovat niin häpeämättömiä. Ks. **huijutoi**

huij|jata (-guan, -guau, -jatah) häväistä, pilkata *Ei sua nenga huijata toizii.* Ei saa noin pilkata toisia.

huijustel|la (-en, -ou, -lah) hävetä *Et taki huijustele omua muamankieldü?* Et kai häpeä omaa äidinkieltäsi? Ks. **huijustellakseh, huijustuakseh**

huijusteli|i häveliäs ks. **prostoi, vuadimatoi**

huijust|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) hävetä *Etgo ni vähästü huijustelei?* Etkö edes hiukan häpeä?

huijut|oi (-toman, -tomua, -tomii) häpeämätön *Midäbo ruat, sinä huijutoi?* Mitä sinä häpeämä-

tön puuhaat? Ks. **huigietoi**

huik|ata (-kuan, -kuau, -atah) (huutaa) huikata *Huikkua ruadajat murginale!* Huikkaa työväki syömään!

huim|ata (yksipers. -uau) huimata *Muga korgiel minuu huimuau.* Niin korkealla minua huimaa.

huk|ku (-an, -kua, -kii) susi

hukust|ua (-an, -au, -etah) olla lapsellinen *Viego hukustat muga ku tüttilöil elostat?* Vieläkö olet niin lapsellinen, että nukeilla leikit?

huliguan|u (-an, -ua, -oi) huligaani, häirikkö ks. **häiriččii, mešaiččii, rähizii**

hul|lata (yksipers. -guau) halvaantua *Buabal hulgai huruan käin.* Mummon vasen käsi halvaantui.

hullat|tu (-un, -tuu, -tuloi) halvaantunut *Olet gu hullattu, sanua suus ei kuulu.* Olet kuin halvaantunut, sanaakaan ei suusta kuulu. Ks. **paralizuittu**

humal (-an, -ua, -ii) humala *Häi on humalas ku počči.* Hän on sikahumalassa.

humalasaliji (-jan, -jua, -joi) humalainen, juoppo ks. **humal-niekku**

humaldu|o (-un, -u, -tah) humaltua, tulla humalaan *Moizes juomizes terväh humaldut.* Sellaisesta juomisesta tulet nopeasti humalaan.

humalik|ko (-on, -kuo, -koloi) vähäinen humala, nousuhumala *olla humalikos olla* (hiukan) humalassa

humalniek|ku (-an, -kua, -koi) humalainen, juoppo ks. **humalasalii**

humaloijja (-čen, -ččou, -jah) juopotella ks. **juvva**

humi|sta (3. pers. -zou, -stah) humista *Piäs vai humizou.* Päässä vain humisee. Ks. **čuhista**

humineh (-en, -tu, -ii), **humu** (-n, -u, -loi) humina *Kuuletgo meččan humuu?* Kuuletko metsän huminaa?

huogait|tua (-an, -tau, -tetah) lepuuttaa, antaa levätä *Huogaita vähäzen hebuo!* Anna hevosen vähän levätä!

huogav|o (-on, -uo, -oloi) lepo ks. **lebävö**

huogavu|o (-n, -u, -tah) levätä *Huogavukku kodvaine, ei ole kiirehtü nikunne!* Levätkää tovi, ei ole kiirettä mihinkään!

huog|ei (-ien, -iedu, -ieloi) halpa ks. **halbu, huovis**

huogeheh, huogehesti halvalla *Sain nämmä jallačit huogeheh.* Sain nämä kengät halvalla.

huolehti|e (-n, -u, -tah) huolehtia, pitää huolta *Baba hüvin meidü ainos huolehtii.* Mummo piti meistä aina hyvää huolta. Ks. **radeija**

huolek|jas (-kahan, -astu, -kahii) huolehtiva *Koiran iżändät olah huolekkahat.* Koiran isännät ovat huolehtivia. Ks. **huolenpidäi**

huolenpi|do (-von, -duo, -doloi) huolenpito

huolenpidä|i (-jän, -jiä, -jii) huolehtiva, huolenpitäjä

huolestu|o (-n, -u, -tah) huolestua *Huolestuin, ku en hätken sinuu nähnüh*. Huolestuin, kun en nähnyt sinua pitkään aikaan. Ks. **huole-
vuo, vaivatakseh**

huolet|oi (-toman, -tomua, -tomii) huoleton *eliä huolettomua elaigna* elää huoletonta elämää

huolettah huolettomasti *elellä huolettah* elellä huolettomasti

huolevu|o (-n, -u, -tah) huolestua *Muamo jo huolevui poijan hätkestündiä*. Äiti jo huolestui pojan viipymisen vuoksi. Ks. **huolestuo,
vaivatakseh**

huol|i (-en, -du, -ii) huoli *Pie vai huoldu omis dielolois*. Pidä vain huolta omista asioistasi. Ks. **gor'a**

huol|ie (-n, -iu, -tah) huoleh-
tia *Älä huoli, kai roih hüivin*. Älä huolehdi, kaikki järjesty. Ks. **zo-
bottie**

huolimat|oi (-toman, -tomua, -tomii) huolimaton *Mikse moizekse huolimattomakse heitüt?* Miksi rupeat niin huolimattomaksi?

huolit|tua (-an, -tau, -etah) kii-
rehtiä *Huolitakkua školah, müöhästüttö!* Kiirehtikää kouluun, myöhästyte! Ks. **hötätä, kiirehtiä**

huomaičus (-ksen, -stu, -ksii) huomautus *Opastajan huomaičukset pidää ottua tovelleh*. Opettajan huomautukset on otettava vakavasti.

huom|ata (-uan, -uau, -atah) huomata, oivaltaa *Huomuatgo, ku olen olluh oigies?* Huomaatko, että olen ollut oikeassa? Ks. **dogadie,
ellendiä**

huomav|o (-on, -uo, -oloi) huomio *ottua huomavoh* ottaa huomi-
oon

huomavoi|ja (-čen, -ččou, -jah) tarkkailla, tarkastella ks. **kaččuo**

huomei huomenna *Tänäpäi vai huomeigo lähtemmö?* Tänään vai huomennako lähemme?

huomenekse huomiseksi
huomenen|jälles ylihuomenna
ks. **tossupiän**

huomuamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) huomaamaton ks. **nägümätöi, tundumatoi**

huonde|s (-ksen, -stu, -ksii) aamu *Hüviä huondestu!* Hyvää huomenta!

huondeksel aamulla *Tulougo häi huondeksel vai ehtäl?* Tuleeko hän aamulla vai illalla?

huondes||čuaju (-n, -u, -loi) aamutee; **||ver|o** (-on, -uo, -oloi) aamupala, aamiainen

huoneh (-en, -tu, -ii) huone ks. **perti**

huon|o (-on, -uo, -oloi) huono, heikko *Minul voindu on nügöi huonokse muuttunuh*. Vointini on nyt päässyt huonoksi. Ks. **paha**

huono||kundo|ine (-zen, -stu, -zii) huonokuntoinen; **||mainivoll|ine** (-zen, -stu, -zii) huonomaineinen

huono|ta (-nen, -nou, -tah) huonontua, heiketä *Buaban voindu huononou päivü päiväiä*. Mummon vointi heikkenee päivä päivältä. Ks. **paheta**

huonu|s (-ksen, -stu, -ksii) rakennus *Meil koin ümbäril oli muu-*

dugi huonustu: küli, tahnut, aittu, sarai. Meillä kotitalon ympärillä oli muitakin rakennuksia: sauna, navetta, aitta, vaja.

huo|vis (-gehen, -vistu, -gehii) halpa *Huovistu da hüviä ei ole.* Halpaa ja hyvää ei ole olemassa. (Halvalla ei saa hyvää.) ks. **halbu, huogei**

huovist|ua (-an, -au, -etah) halventaa, laskea hintaa *Kupsu ei vie olluh huovistannuh tavaroin hindo.* Kauppias ei vielä ollut laskenut tavaroiden hintoja. Ks. **alendua**

huovist|uo (3. pers. -uu, -utah) halventua, tulla halvemmaksi *Tänä vuon fatierat ollah huovistuttu.* Tänä vuonna asunnot ovat halventuneet.

hur|a (-an, -ua, -ii), **hur|ai** (-uan, -uadu, -ualoi) vasen *Minul kivistäü huruadu bokkua.* Vasempaan kylkeeni sattuu.

hurač|ču (-un, -čuu, -čuloi) vasenkätinen *Huračču ei malta kirjuttua oigiel käil.* Vasenkätinen ei osaa kirjoittaa oikealla kädellä.

hursti|ne (-zen, -stu, -zii) lakana

huškaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) 1. viuhahtaa, vi-lahtaa *Terväh huškahtettihs vuvvet.* Nopeasti vilahtivat vuodet. 2. heittäytyä, lähteä nopeasti, häipyä *Kunnelienne häi huškahtihes hierule.* Jonnekin kylille hän taisi lähteä.

hut|tu (-un, -tuu, -tuloi) (ruis-

jauho)puuro ks. **kuaššu, pudro**

huudo||kaup|pu (-an, -pua, -poi) huutokauppa; **||valliču|s** (-ksen, -stu, -ksii) huutoäänestys

huuht|uo (-on, -ou, -otah) huuhtoa *Huuhtokkua vie nämä vaat-teet.*

huul|ji (-en, -du, -ii) huuli *n'apsata huuldu suudella*

huuli||puik|ko (-on, -kuo, -koi) huulipuna; **||soit|to** (-on, -tuo, -toloi) huuliharppu

huus|si (-in, -sii, -siloi) wc, käymälä ks. **käumäl, tualiettu, ubornoi**

hu|veta (-benen, -benou, -vetah) vähetä *Päiväzen valgevus on jo huvennuh.* Auringonvalo on jo vähentynyt.

hüč|ču (-ün, -čüü, -čülöi) hölkä (hevosen)

hüččü|juoksu (-n, -u, -loi) (kuntoilijan) hölkkä

hüčüt|tiä (-än, -täü, -etäh) (juosta) hölkkä

hükäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) hymähtää ks. **muhahtuakseh**

hül|lätä (-giän, -giäü, -lätäh) hylätä, jättää (pois) *Hülgiä jo neče tolkutoi ruado!* Hylkää (Jätä) jo tuo älytön työ!

hüp|pie (-in, -piü, -itäh) hyppiä *Harakku hüppiü levol.* Harakka hyppii katolla.

hüp|pü (-ün, -püü, -pülöi) hyp-py

hüp|ätä (-piän, -piäü, -ätäh)

hypätä *Hebo hüppäi esties piäliči.*
Hevonen hyppäsi esteen yli.

hüveksi|e (-n, -iü, -täh) kehua,
kiitellä ks. **kiittä**

hüvin hyvin

hüvinvoind|u (-an, -ua, -ii) hy-
vinvointi

hüvit|eh (-tehen, -ehtü, -tehii)
bonus, hyvitys ks. **bonus**

hüvit|ellä (-telen, -telöü, -el-
läh) onnitella *Hüvittelemmö sinuu
suavutuksenke.* Onnittelemme si-
nua saavutuksesi johdosta. Ks.
pozdruavie

hüvittelü (-n, -ü, -löi) *Parahat
hüvittelyt kogo perehespäi!* Par-
haat onnitelut koko perheeltä!

hüvü|s (-ön, -ttü, -zii) hyvä, hy-
vyys *Pidäü luadie toizile hüvüttü,
ei pahuttu.* Pitää tehdä muille hy-
vää, ei pahaa.

hüvüönluadi|i (-jan, -jua, -joi)
hyväntekijä ks. **hüvänluadii**

hüv|ä (-än, -iä, -ii) hyvä

hüväil|lä (-en, -öü, -läh) hy-
vällä *Kudžu suvaiččou, gu kentah
hüväilöü da silittäü.* Koiranpentu
pitää hyväilystä ja silittelystä.

hüväksü|ö (-n, -ü, -täh) 1. hy-
väksyä, katsoa hyväksi *Hüväksüt-
go minun ehtotuksen?* Hyväksytkö
ehdotukseni? Ks. **kaččuo hüväkse**
2. hyväksyä, vahvistaa *Siännöt pi-
däü vie hüväksüö.* Säännöt on vielä
hyväksyttävä. Ks. **lujendua, lujit-
tua, varmendua**

hüvä||luadu|ine (-zen, -stu,
-zii) hyvänlaatuinen; **||ozalli|ne**
(-zen, -stu, -zii) hyväosainen;

||taba|ine (-zen, -stu, -zii) hyväta-
painen

hüvän||luadi|i (-jan, -jua, -joi)
hyväntekijä ks. **hüvüönluadii**;
||tahto|ine (-zen, -stu, -zii) hyvän-
tahtoinen *hüväntahtoine ristikanzu*
hyväntahtoinen ihminen

hüväpalka|ine (-zen, -stu, -zii)
hyväpalkkainen ks. **tuloikas**

hüüb|i|i (-en, -edü, -elöi) huu-
kaja ks. **tuikkailindu**

hüö (heijän, heidü) he *Heis
jo kodvan en ole kuulluh nimidä.*
Heistä en ole kuullut aikoihin mi-
tään.

hüö|dü (-vün, -düü, -dülöi)
hyöty *Rodihgo sinule midägi hüö-
diü ruavon vaihtandas?* Tuliko si-
nulle mitään hyötyä työpaikan vaih-
tamisesta?

hüö|düö (-vün, -düü, -vütäh)
1. rikastua *Heijän pereh terväzeh
hüödüi.* Heidän perheensä rikastui
nopeasti. Ks. **bohattuo, rikastuo**
2. hyötyä *Müö emmo sit biznesas
hüödünüh nimidä.* Me emme hyö-
tyneet siitä kaupasta lainkaan.

hüövük|äs (-kähän, -ästü, -kä-
hii), **hüövüll|ine** (-zen, -stü, -zii)
hyödyllinen *Sain heispäi hüövüll-
zii nevvoloi.* Sain heiltä hyödyllisiä
neuvoja.

hüövüt|öi (-tömän, -tömiä, -tö-
mii) hyödytön, tarpeeton ks. **tar-
beheto**

hüb|ei (-ien, -iedü, ielöi) häpeä
ks. **huigei, sramu, sruamu**

häädä (hiän, hädiä, hädii) hätä
Ei ole vie nimittumua hädiä. Ei ole

vielä mitään hätää. Ks. **beda, ozatomus**

hädäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi), **hädähi|ne** (-zen, -stü, -zii) hätäinen *Häi on moine hädäččü mužikku.* Hän on niin hätäinen mies.

hädäil|lä (-en, -öü, -läh), **hädäil|läkseh** (-emmos, -eh/-ehes, -lähes) hätäillä *Älä hädäile, kai roih hüvin!* Älä hätäile, kaikki järjesty!

hädävü|ö (-n, -ü, -täh) hätääntyä *Muamo hädävüü, ku lapsii ei nähnuh omas pihäs.* Äiti hätääntyi, kun ei nähnyt lapsia omassa pihassa.

häi (hänen, händü) hän *Kaikin vuotetah hänen tulendua.* Kaikki odottavat hänen tuloaan.

-häi -han, -hän *Mustathäi vie minuu?* Muistathan vielä minua?

häilü|ö (-n, -ü, -täh) heilua *Puut häilütäh tuules.* Puut heiluvat tuulella. Ks. **bringua, heiluo**

häiričči|i (-jän, -jiä, -joi) häiritäjä, häirikkö ks. **huliguanu, mešaičči, rähizii** vrt. **tielöli**

häiri|tä (-čen, -ččöü, -täh) häiritä *Älgiä häirikkiä, tuatto ruadau.* Älkää häiritkö, isä tekee työtä. Ks. **sevoittua, mešaija, olla tiel**

häirivü|ö (-n, -ü, -täh) häiriintyä ks. **segavuo, mešavuo**

häiriv|ö (-ön, -üö, -ölöi) häiriö *Liikendehes oli tänäpäi midätah häirivüö.* Liikenteessä oli tänään jotain häiriötä. Ks. **segavo**

häk|ki (-in, -kii, -kilöi) härkä *Häkit möngütäh.* Härät mylvivät. Ks. **härgü**

häli|stä (-zen, -zöü, -stäh) metelöidä *Školaniekat hälistih enne urokan algamistu.* Koululaiset metelöivät ennen tunnin alkua. Ks. **kamista, šumie**

hällü (-n, -ü, -löi) meteli, hälinä ks. **kamu, šumu**

hämmästüt|tiä (-än, -äü, -etäh) hämmästyttää ks. **üllättiä**

hämmästü|ö (-n, -ü, -täh) hämmästyä *Muga hämmästüin, što ni sanua en paista voinnuh.* Hämmästyin niin, etten saanut sanaa suustani.

hämärd|jä (yksipers. -äü) hämmärtää *Rubei jo hämärdämäh.* Alkoi jo hämmärtää.

hämärdü|ö (yksipers. -ü) hämmärtyä *Nügöi jo aijoi hämärdüü.* Nyt hämmärtyy jo varhain.

hän|dü (-nän, -diä, -dii) häntä

härč|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) touhuta *Emändät härčätäh pidoloih näh.* Emännät touhuavat pitojen vuoksi.

härčistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) niskoitella, olla vastahakoinen *Sinä joga dielos härčistelettös.* Sinä joka asiassa niskoittelet.

här|gü (-rän, -giä, -gii) härkä *Mančinsuares enne pruznuitih Härränpäiviä.* Mantsinsaareissa juhlittiin ennen Häränpäivää. Ks. **häkki**

härki|n (-men, -ndü, -mii) härkin, (puinen) vatkein *Enne tahtas-tu sevoitettin härkimel.* Ennen taikinaa sekoitettiin härkimellä.

häräk|eh (-kehen, -ehtü, -ke-

hii) luonnevikainen, änkyrä *Kusbo nengoman häräkkehen mučoikse olet löödänüh?* Mistäs olet tuollaisen änkyrän vaimoksesi löytänyt?

hätkekse pitkäksi aikaa ks. **kodvakse, äijäkse (aigua)**

hätkelli|ne (-zen, -stü, -zii) pitkäaikainen *Vikse saimmo hätkellizen vihman.* Saimme varmaan pitkäaikaisen sateen.

hätkestü|ö (-n, -ü, -täh) viipyä, myöhästyä *Kuslienne hätkestütih mejjän kalanpüüdäjät?* Missä vii pynevät meidän kalastajamme? Vrt. **müöhästüö**

hätk|i (-en, -ie, -ii/-ilöi) pitkä aika *En voi hätkekse jähä, kois vuotetah.* En voi jäädä pitkäksi aikaa, kotona odottavat. *Hätken häi eli täl ilmal.* Hän eli kauan tässä maailmassa. Ks. **kodvu**

hävit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. hävittää, lopettaa *Lopukse pidi hävit-tiä jälgimäinegi lehmü.* Lopulta oli hävitettävä viimeinenkin lehmä. 2. kadottaa, tuhлата *Kunnebo jo den-gat hävitit?* Minnekäs nyt rahat tuhlasit?

hävi|tä (-en, -eü, -täh) hävitä, kadota *Minun kukkaro kunnetah hävii.* Lompakkoni hävisi jon-nekin. *Ei taki karjal ole häviemä-zilleh olii kieli?* Ei kai karjala ole uhanalainen kieli? Ks. **häibüö**

häviv|ö (-ön, -üö, -ölöi) häviö *Meijän joukkoveh puutui hävivöh.* Joukkueemme joutui häviölle.

höblist|jä (-än, -äü, -etäh) töl-listellä *Jatka ruaduo, älä höblistä!* Jatka työntekoa, älä töllistele!

höblö|j (-in, -idü, -löi), **hölmö|j** (-in, -idü, -löi) hölmö ks. **avvoisuu**
hölmistü|ö (-ün, -ü, -täh) höl-mistyä *Hölmistüin sanattomakse.* Hölmistysin sanattomaksi.

höntüri (-n, -i, -löi) höntti, heikko, huono *Vot on höntüri, odva vai selgiedü paginua ellendäü.* On-pas (hän) höntti, hädin tuskin sel-keää puhetta ymmärtää.

hörčöt|tiä (-än, -täü, -etäh) murjottaa *Midäbo hörčötät?* Mitäs murjotat? Ks. **burčottua**

höst|e (-ien, -ettü, -ielöi), **höstö** (-n, -ttü, -löi) lanta *levittiä höstettü pellole* levittää lantaa pellole

hözi|stä (-zen, -zöü, -stäh) laa-hustaa ks. **šarkuttua**

hözäk|kö (-ön, -küö, -kölöi) kömpelö

höt|ätä (-tiän, -tiäü, -ätäh) 1. puhua nopeasti ks. **šaglata, soglata** 2. kiiruhtaa *Kunnebo häi mostu vauhtii höttäi?* Minne hän sellaista vauhtia kiruhti? Ks. **huo-littua, kiirehtiä**

höühen (-en, -dü, -ii) höyhen
höürü (-n, -ü, -löi) höyry

Ii

i ja *Minul ollah vie elos muamo i tuatto*. Minulla on vielä elossa äiti ja isä. Ks. **da(i)**

iččehi|ne (-zen, -stü, -zii) 1. oma 2. yksityinen 3. ihmiselle kuuluva, ominainen *iččehine higi* ihmisen hiki

iččenä|ine (-zen, -stü, -zii) itsenäinen

iččenästü|ö (-n, -ü, -täh) itsenäistyä *Suomi iččenästüi talvikuus 1917*. Suomi itsenäistyi joulukuussa 1917.

iččenäzesti itsenäisesti, itseseen *Karjalan kielehgi voit opastuo iččenäzesti*. Karjalan kieltäkin voi opiskella itsenäisesti. Ks. **iččepiädäh**

iččenäzü|s (-ön, -ttü, -ksii) itsenäisyys *Joga rahvaskundu arvostau iččenäzüttü*. Jokainen kansakunta arvostaa itsenäisyyttä.

iččietä|üzi (-vven, -üttü, -üdeh, -üzii) itserakas *Häi on iččietäüzi ristikanzu*. Hän on itserakas ihminen.

ičče (-en, -čie) itse *Omua iččie ei äijjä pie kiittä*. Itseään ei saa juurikaan kehua.

ičče|arv|o (-on, -uo, -oloi) itseisarvo; **||haldiv|o** (-on, -uo, -oloi), **||hallind|o** (-on, -uo, -oloi) itsehallinto; **||kriitiek|ku** (-an, -kua, -koi) itsekritiikki

iččekseh (hiljaa) itseksen, omin avuin *Taudi minul jo parani iččekseh, ei pidänüh mennä läägäri-le*. Sairaus parani itseksen, ei tarvinnut mennä lääkäriin.

ičček|äs (-kähän, -ästü, -kähii) itseksä ks. **egoistu**

iččeminä|ine (-zen, -stü, -zii) itsekeskeinen

iččen||kaččo|j (-jan, -jua, -jii) itserakas; **||kehu** (-n, -u, -loi) itsekehu; **||käzisp|do** (-von, -duo, -doloi) itsehillintä; **||puolistu|s** (-ksen, -stu, -ksii) itsepuolustus; **||rakastaj|j** (-jan, -jua, -jii), **iččensuvaičči|j** (-jan, -jua, -joi) itserakas ks. **egoistu**; **||suvaiču|s** (-ksen, -stu, -ksii) itserakkaus; **||tap|po** (-on, -puo, -poloi) itsemurha; **||tun|do** (-non, -duo, -doloi) itsetunto; omatunto ks. **omatundo**; **||viend|ü** (-än, -diä, -ii) käytös; **||viendüta|vat** (-boin, -boi) etiketti, käytöstavat

ičče|opastu|s (-ksen, -stu, -ksii) itseopiskelu

iččepiädäh, iččepiälleh, iččepiänneh omin voimin, luonnostaan, itsestään, itsenäisesti

iččepäi|ne (-zen, -stü, -zii) itsepäinen ks. **lujatahtoine, omanenäinen, sitkei, vastukavaine**

iččerak|as (-kahan, -astu, -kahii) itserakas ks. **egoistu, iččensuvaičči**

iččetöi tunnoton *Mies öntätüi hangeh da külmi iččettömäkse*. Mies kompastui (kaatui) lumihankeen ja paleltui tunnottomaksi. Ks. **tundotoi**

iččevalda|ine (-zen, -stu, -zii) itsevaltiainen ks. **despottu**; **||varmu|u** (-an, -ua, -oi) itsevarma

iččeväil omin voimin, käsivoimin

idaroi|ja (-čen, -ččou, -jah)

nuukailla, olla saita *Älä nenga idaroiče!* Älä noin nuukaile!

idar|u (-an, -ua, -oi) itara, saita ks. **skuuppu**, **škiidari**, **žuadnoi**

ije (idien, ijetty, idielöi) itu ks. **idu**

idealizm|u (-an, -ua, -oi) idealismi

idealist|u (-an, -ua, -oi) idealisti *Häi on tozi idealistu.* Hän on todellinen idealisti.

idej|u (-an, -ua, -oi) idea, ajatus *Minule piäh tuli hüvä ideju.* Pääsänä syntyi hyvä idea. Ks. **ajatus**, **mieli**

identičnoi|i (-in, -idu, -oloi) identtinen, yhtäläinen ks. **ühten-jüttüine**, **ühtenjütüs**, **ühtenlua-duine**

idevüt|tiä (-än, -täü, -etäh) idättää ks. **ijättiä**

idiä (ijän, idäü, ijetäh) itää *Siemenet ijetäh lämmäs muas.* Siemenet itävät lämpimässä maassa.

idu (ivun, iduu, iduloi) itu ks. **rosku**

iel edellä *Itkun iel tüö nügöi nag-ratto.* Itkun edellä te nyt nauratte.

ielleh (tästä) eteenpäin *Pagize ielleh, kuundelemmo!* Puhu vain, me kuuntelemme! Ks. **edehpäi**, **iellehpäi**

ielleh-järilleh edestakaisin ks. **sinne-tänne**

iellehpäi eteenpäin *Mengiä vai iellehpäi, müögi tulemmo.* Menkää vain eteenpäin, mekin tulemme. Ks. **edehpäi**, **ielleh**

ielli|ne (-zen, -stü, -zii) 1. tu-

leva, edessä oleva *Ruavos meidü vuotetah uvvet iellizet hommat.* Töissä meitä odottavat uudet tulevat (tekemättömät, keskeneräiset) työt. Ks. **tulii** 2. entinen, ikivanha *iellizet tavat* ikivanhat tavat vrt. **ennevahnelline**

ielpäi 1. etukäteen *Pidäügo kai maksua ielpäi?* Pitääkö kaikki maksaa etukäteen (ennakkona)? 2. edellä *Astu vai minun ielpäi, ku kiireh ollou!* Kävele vain edelläni, jos on kiire!

ies edessä *Koin ies on suuri piha.* Talon edessä on suuri piha.

igen (-en, -dü, -ii) ien *Igenii koskou.* Ikeniä vihloo.

igi||mustettav|u (-an, -ua, -ii) ikimuistettava; **||onnelli|ne** (-zen, -stu, -zii) ikionnellinen; **||vahn|u** (-an, -ua, -oi) ikivanha; **||vihand|u** (-an, -ua, -oi) ikivihreä

igrušk|u (-an, -ua, -oi) lelu ks. **boba**, **lelu**

igu|ine (-zen, -stu, -zii) ikuinen *Jo sai mejän buabo iguzen rauhan.* Nyt sai meidän mummo ikuisen rauhan. Ks. **loppumatoi**

iguumen (-an, -ua, -oi) igumeni (miesluostarin johtaja)

iguumen'n'|u (-an, -ua, -oi) igumenia (naisluostarin johtaja)

igä (ijän, igiä, igii) ikä *Äijügo muamalles on igiä?* Kuinka vanha äitisi on?

igähi|ne (-zen, -stü, -zii), **igä|ine** (-zen, -stü, -zii) ikäinen *Hänel on nellän da kuvven vuvven igähizet lapset.* Hänellä on neljä- ja

kuusivuotiaat lapset. Ks. **ijälline**, **ilmanigäine**

igä|jagav|o (-on, -uo, -oloi) ikäjakauma; **||jouk|ko** (-on, -kuo, -koloi) ikärakenne; **||polv|i** (-en, -ie, -iloi) ikäluokka; **||rasizm|u** (-an, -ua, -oi) ikärasismi *Igärasiz-mua ei pie tirpua*. Ikärasismia ei pidä sietää. Ks. **igäsürjindü**

igäsürjind|ü (-än, -iä, -öi) ikärasismi ks. **igärasizmu**

igäv|ü (-än, -iä, -ii) ikävä ks. **atkal**

igävöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) ikävöidä ks. **atkaloija**

igävöi|jäkseh (-čemmös, -ččeh/-ččehes, -jähes) ikävöidä *Häi vah-nua kodii kodvan igävöičči*. Hän ikävöi kauan vanhaa kotiaan. Ks. **atkaloijakseh**

igävöičči|i (-jän, -jiä, -jöi) ikävystynyt ks. **atkaloičči**

ihail|i (-jan, -jua, -joi) ihailija ks. **fani**, **ihalmoičči**

ihail|la (-en, -ou, -lah) ihailla ks. **ihalmoijakseh**, **palvuo**

ihalm|o (-on, -uo, -oloi) ilo, mielihyvä ks. **ihastus**, **ilo**, **mielihyvä**

ihalmoičči|i (-jan, -jua, -joi) ihailija *Olettogo kaikin hänen ihalmoiččijat?* Oletteko kaikki hänen ihailijoitaan? Ks. **fani**, **ihailii**

ihalmoi|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) 1. iloita *Hüü ülen ihalmoijahes uvvele koile*. He iloitsevat suuresti uudesta kodistaan. 2. ihailla ks. **ihaila**, **palvuo**

ihan aivan, ihan ks. **kogonah**

ihandeh (-en, -tu, -ii) ihanne *Händü olemmo ainos pidänüh meijän ihandehennu*. Häntä olemme aina pitäneet ihanteenamme.

ihastu|o (-n, -u, -tah) 1. ihastua, olla ihastuksissaan *Brihaččuine ihastui podarkua*. Pikkupoika ihastui lahjasta. 2. ihastua, rakastua *Nuoret hedi ihastuttih toine toizeh*. Nuoret oitis ihastuivat toisiinsa. Ks. **mieldüö**, **rakastuo**

ihastu|s (-ksen, -stu, -ksii) ihastus *Ihastuksen jälles rodih pölläs-tüs*. Ihastuksen jälkeen seurasi pelko. Ks. **ihalmo**, **mielihyvä**

ihaškoit|tua (-an, -tau, -etah) ilahduttaa *Tahtozin kuitah ihaškoit-tua händü*. Tahtoisin ilahduttaa häntä jollakin tavoin. Ks. **ilaškoittua**

Iisus (-an, -tu) Jeesus *Iisusan roindu* Jeesuksen syntymä

Iivananpäiv|ü (-än, -iä, -ii) juhannus

ijerarhi|i (-en, -edu, -eloi) hierarkia *Enzimäzennü kiriköllizes ijerarhies on jepiskoppu*. Ensimmäisenä kirkollisessa hierarkiassa on piispa. Ks. **hierarhi**

ijäkse (koko) iäksi *Onnuako kogo ijäkse tartuin täh dieloh*. Kaipä minä koko iäkseeni jän tähän hommaan kiinni.

ijälli|ne (-zen, -stü, -zii) iänkaikkinen, ikuinen *Olgah hänel ijälline musto*. Olkoon hänen muistonsa ikuinen. Ks. **igähine**, **igäine**, **ilmanigäine**

ijänkaiken koko iän *Ijänkaiken mustan tuatan nevvot*. Koko ikäni muistan isän neuvot.

ijät|tiä (-än, -täü, -etäh) idättää
ks. **idevüttiä**

ikkun (-an, -ua, -oi) ikkuna
Salbaitgo ikkunan? Panitko ikkunan kiinni?

ikon|u (-an, -ua, -oi) ikoni ks.
obrazu

ilaškoit|tua (-an, -tau, -etah)
ilahduttaa ks. **ihaškoittua**

ildajine (-zen, -stu, -zii) illallinen
Midäbo tarittih ildazekse?
Mitä illalliseksi tarjottiin?

il|du (-lan, -dua, -doi) ilta ks.
ehtü

ildualliz|et (-ien, -zii) iltahartaus, iltajumalanpalvelus ks.
ildusluužbu

ilduč|či (-in, -čii, -čiloï) illanvietto ks. **illačču**

ildusluužb|u (-an, -ua, -ii) iltahartaus, iltajumalanpalvelus ks.
ilduallizet

ilg|ei (-ien, -iedü, -ielöï) ilkeä, paha, inhottava ks. **paha, tavakas**

ilgeit|tiä (3. pers. -täü, -etäh) inhottaa
Minuu ilgeittäü čosnokan haju. Minua inhottaa valkosipulin haju. Ks. **elgätä**

ilgemü|s (-ksen, -stü, -ksii) ilki-mys ks. **tülgemüs**

ilgival|du (-lan, -dua, -oi) ilki-valta ks. **huliganstvu**

ili tai, vai ks. **libo**

Il'p'anpäiv|ü (-än, -iä, -ii) Pyhän Eliaan päivä 20.7./2.8.)
Il'p'anpäivän kunnivokse iškiettih häkki Mančinsuares. Iljanpäivän kunniaksi teurastettiin Mantsinsaaressa härkä.

illač|ču (-un, -čuu, -čuloï) illanvietto
Läkkä minunke salmilazien illačču! Lähde kanssani salmilai-
laisten illanviettoon! Ks. **ildučči**

illast|ua (-an, -au, -etah) illastaa, syödä illallista

illatiiv|u (-an, -ua, -oi) illatiivi

ilmah||piästä|i (-jän, -jiä, -jii) julkaisija, kustantaja; **||piästäm|ö** (-ön, -üö, -ölöï), **ilmahpiäständülaito|s** (-ksen, -stu, -ksii) kustantamo

ilmai 1. ilmaiseksi
Saitgo tämän kniiigan ilmai? Saitko tämän kirjan ilmaiseksi? Ks. **ilmazekse, maksamattah** 2. ilman
Ilmai dengua paha on eliä. Ilman rahaa on huonoa tulla toimeen.

ilma|jine (-zen, -stu, -zii) ilmainen
Ei ole ilmazii murginoï. Ei ole olemassa ilmaisia lounaita. (Kai-kella on hintansa.) Vrt. **maksamatoi**

ilmairua|do (-von, -duo, -vot) talkoot ks. **subotniekku**

ilmanigä|jine (-zen, -stü, -zii) iänikuinen, ikivanha
Älä velli mustele ilmanigäzii pahuzii! Älä nyt muistele ikivanhoja pahoja asioita!

ilman||piästämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) ilmatiivis; **||vaiht|o** (-on, -uo, -oloi) ilmanvaihto ks. **ventil'atsii**

ilmast|o (-on, -uo, -oloi) ilmastio ks. **kliimattu**

ilmazekse ilmaiseksi ks. **ilmai, maksamattah**

ilm|e (-ien, -ettü, -ielöï) kasvio ks. **ilve, nuamu, nägö, roža**

ilmek|äs (-kähän, -ästü, -kähii) ilmeikäs *Häi käättää ilmekäs-tü kieldü.* Hän käyttää ilmeikästä kieltä. Ks. **eložu**

ilmestünd|ü (-än, -iä, -öi) ilmestys ks. **jiävindü**

ilmestü|ö (-n, -ü, -täh) ilmestyä, ilmaantua *Kaži oli kavoksis, a nügöi ilmestüi omah pihah.* Kissa oli kateissa, mutta ilmestyi omaan pihaan. Ks. **jiäviekseh, ozuttuakseh**

ilmiv|ö (-ön, -üö, -ölöi) ilmiö *luonnon ilmivöt* luonnon ilmiöt

ilmi ilmi *Kai heijän pahat ruavot tul dih ilmi.* Kaikki heidän pahantekonsa tulivat ilmi. Ks. **julgi**

ilmi|an|do (-non, -duo, -doloi) ilmianto; **||eläv|ü** (-än, -iä, -ii) ilmi-elävä

ilmiet|öi (-tömän, -öndü, -tömmii) ilmeetön *ilmietöi kače* ilmeetön katse

ilmi|ne (-zen, -stü, -zii) ilmeinen ks. **kiistatoi, tovennägöine**

ilmoit|tua (-an, -tau, -etah) ilmoittaa *Ilmoita uudine kaikile.* Ilmoita uutinen kaikille. Ks. **informiiruija, tiijoittua**

ilmoit|tuakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes) ilmoittautua *Äijügo turistua ilmoittihes ekskursiele?* Paljonko turisteja ilmoittautui retkelle? Ks. **jiäviekseh, kirjuttuakseh**

ilmoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) ilmoitus ks. **viesti**

ilm|u (-an, -ua, -oi) 1. ilma (kaasuseos) *Ilman ligavumine pi-*

däü azettua. Ilman saastuminen on pysäytettävä. 2. sää *Mittustu ilmua ennustetah tuliekse nedälii?* Mil-laista säätä luvataan ensi viikolle? Ks. **siä** vrt. **keli**

ilmu|al|a (-n, -ua, -oi) ilmatila; **||ha|udu** (-vvan, -udua, -udoi)ilmakuoppa; **||puzuri** (-n, -i, -loi)ilmakupla; **||voim|at** (-ien, -ii)ilmavoimat

ilmutiijolli|ne (-zen, -stu, -zii)ilmatieteellinen

il|o (ilon, iluo, iloloi) ilo ks. **ihalmo, mielihüvä**

iloij|akseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes), **iloil|lakseh** (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) iloita *Joukkoveh iloiččihes voitos.* Joukkue iloitsi voitosta.

ilo|ine (-zen, -stu, -zii), **ilok|as** (-kahan, -astu, -kahii) iloinen ks. **iložu, vessel**

iloniek|ku (-an, -kua, -koi) ilonpitäjä *Vot on hüvä mieli mostu iloniikka kačelles!* Onpa mukava katsella tuollaista ilonpitäjää!

ilon|pi|do (-von, -duo, -doloi) ilonpito; **||pidä|ji** (-jän, -jiä, -jii) ilonpitäjä; **||rikkol|ji** (-jan, -jua, -jii) ilonpilaaaja; **||viesti** (-n, -i, -löi) ilosanoma

ilostu|s (-ksen, -stu, -ksii) vitsi ks. **anekdottu, šuutku**

ilož|u (-an, -ua, -ii) iloinen *Vot on iložu briha!* Onpas siinä iloinen nuorimies! Ks. **iloine, ilokas, vessel**

ilv|e (-ien, -ettü, -ielöi) kasvot, naama *Peze ilve da kait!* Pese kas-

vot ja kädet! Ks. **ilme, nuamu, nägö, roža**

ilvehti|e (-n, -ü, -täh) ilvehtiä ks. **keimoilla**

ilveilü (-n, -ü, -löi) ilveily ks. **keimoilu**

imel (-än, -iä, -ii) imelä *Leivät roittih imelät*. Leivistä tuli imeliä. Ks. **äimel**

imet|tiä (-än, -tää, -etäh) imettää *Viego häi imettää nengomua suurdu lastu?* Vieläkö hän imettää noin isoa lasta?

imevü|ö (3. pers. -ü, -täh) *Viet imevütti kuivah muah*. Vedet imeytyivät kuivaan maahan.

imič|čü (-ün, -čüü, -čülöi) 1. apila *Ojan piendarel kasvau valgiedu da ruskiedu imiččüü*. Pellon pientareella kasvaa valko- ja puna-apilaa. 2. iilimato *Imiččü tartui jalgah*. Iilimato tarttui jalkaan.

imidž|u (-an, -ua, -oi) imago ks. **mielikuva**

im|je (-en, -öü, -ietäh) imeä *Älä ime peigaluo!* Älä ime peukaloo!

immigrant|u (-an, -ua, -oi) maahanmuuttaja ks. **muahmuuttai**

imminkumma|jine (-zen, -stu, -zii) outo, kummallinen ks. **al-arvoine, huolimatoi, pahanluaduine**

imminkummin jotenkuten, miten sattuu, huonosti *Joga ruavon häi imminkummin ruadau*. Joka työn hän tekee miten sattuu.

immunitiet|tu (-an, -tua, -toi) immunitteetti ks. **tavvinvastus**

immunitiettuka|do (-von, -duo, -doloï) immunitteetikato, aids ks. **spiidu**

impeeri|j (-en, -edu, -elöi) valtakunta ks. **valdukundu**

imperatiiv|u (-an, -ua, -oi) imperatiivi ks. **käskümüodo, käskütaba**

imperfekt|u (-an, -ua, -oi) imperfekti (menneen ajan aikaluokka)

import|u (-an, -ua, -oi) tuonti ks. **tuomine, tuondu**

impressionizm|u (-an, -ua, -oi) impressionismi

improviziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) improvisoida *Ezitüs oli hüvin improviziiruittu*. Esitys oli hyvin improvisoitu.

imubumuag|u (-an, -ua, -oi) imupaperi

imuroi|ja (-čen, -ččou, -jah) imuroida *Kenbo imuroičči egläi?* Kuka imuroi eilen?

indeik|ku (-an, -kua, -koi) kalkkuna

indeits|u (-an, -ua, -oi), **indeič|čü** (-än, -čiä, -čöi) intiaani

indeks|u (-an, -ua, -oi) 1. indeksi (tilastollinen suhdeluku) *Ongo eläkeh sivottu indeksah?* Onko eläke sidottu indeksiin? 2. suuntanumero, postinumero *Minun indeksu on kaheksa nol'a ükski nol'a nol'a*. Postinumeroni on 80100.

indielajine (-zen, -stu, -zii) intialainen ks. **indiitsu**

Indien valdumer|i (-en, -dü) Intian valtameri

Indiji (-en, -edu) Intia

indiits|u (-an, -ua, -oi) intialainen ks. **indielaine**

indikatiiv|u (-an, -ua, -oi) indikatiivi ks. **tozitaba**

indikator|(u) (-an, -ua, -oi) indikaattori, osoitin

individuali|ne (-zen, -stu, -zii) yksilöllinen ks. **hengikohtaine**, **persounalline**, **subjektiivine**, **üksilölline**

individualist|u (-an, -ua, -oi) individualisti ks. **üksilö**, **persounu**

in|do (-non, -duo, -doloi) into *Joukkoveh kižai tävvel innol*. Joukkue pelasi hyvin innostuneesti. Ks. **innostus**, **viritüs**

inehmi|ne (-zen, -stü, -zii) (nais)ihminen *Armas inehmine, avvuta!* Armas ihminen, auta! Ks. **naine**

inessiiv|u (-an, -ua, -oi) inessiiivi

infarkt|u (-an, -ua, -oi) infarkti *Died'oi kuoli infarktah*. Isoisä kuoli infarktiin.

infektsi|i (-en, -edu, -eloi) infektio, tartunta ks. **tartumu**, **tartundu**

infinitiiv|u (-an, -ua, -oi) infinitiivi

infl'atsi|i (-en, -edu, -eloi) inflaatio *Muas varatah infl'atsiedu*. Maassa pelätään inflaatiota.

info|o (-n, -uo, -oloi), **informatsi|i** (-en, -edu, -eloi) 1. informaatio välittää *informatsiedu* välittää informaatiota ks. **tiedo** 2. infopiste, neuvonta ks. **palvelukohtu**

informaatiitehnolougi|i (-en, -edu, -eloi) informaatioteknologia, -tekniikka

informiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) tiedottaa *Ongo johtai informiiruinnuh kaikkii täs azies?* Onko johtaja tiedottanut kaikille tästä asiasta? Ks. **ilmoittua**, **tiijoittua**, **viestittä**

informuatiek|ku (-an, -kua, -koi) 1. viestintä ks. **viestindü** 2. informatiikka, tietojenkäsittelytiede

ingres|su (-an, -sua, -soi) ingresi, johdanto ks. **algu**, **algusana(t)**

inkerilä|ine (-zen, -stü, -zii) inkeriläinen

inkerinmualaj|ine (-zen, -stu, -zii) inkerinmaalainen

innok|as (-kahan, -astu, -kahii), **innostunnu|h** (-on, -ttu, -zii) innokas *Nügöi kursal on vaigu innokkahii opastujii*. Nyt kursilla on vain innostuneita opiskelijoita. Ks. **virinnüh**

innostu|o (-n, -u, -tah) 1. innostua ks. **viritä** 2. intoilla *Älä vai tühjiä innostu!* Älä nyt turhaan intoile! Ks. **bauhuo**

innostu|s (-ksen, -stu, -ksii) into ks. **entuziasmu**, **indo**, **viritüs**

innottomu|s (-on, -ttu, -ksii) innottomuus, apatia ks. **apuatii**, **tahtottomus**

innovatsi|i (-en, -edu, -eloi) innovaatio, uutuus *Firma on kehittännüh suurii innovatsieloi*. Yritys on kehittänyt merkittäviä innovaatioita.

inspiratsiji (-en, -edu, -eloi) inspiraatio, innoitus *Sain uuttu inspiratsiedu ruadoh.* Sain uutta inspiraatiota työhön.

institutsiji (-en, -edu, -eloi) instituutio, tapajärjestelmä

instituut|tu (-an, -tua, -toi) instituutio, laitos ks. **laitos**

instrument|u (-an, -ua, -oi) 1. instrumentti, työkalu, laite ks. **vehkeh** 2. soitin *Mittuzel instrumental sinä soitat?* Mitä instrumenttia sinä soitat?

insuliin|u (-an, -ua, -oi) insuliini *Insuliinua käütetäh diabetan hoijos.* Insuliinia käytetään sokeritaudin hoitoon.

inženier|u (-an, -ua, -oi) insinööri *Poigu opastui inženierakse.* Poika opiskeli insinööriksi.

intellekt|u (-an, -ua, -oi) äly ks. **haju, tolku, älü**

intelligentsiji (-en, -edu, -eloi) älymystö ks. **älümüstö**

intelligent|u (-an, -ua, -oi) intelligentti, älykkö ks. **älökkö**

intensiivin|e (-zen, -stü, -zii) intensiivinen, tehokas ks. **effektii-vine, tehokas, tevakas**

intensiivizü|s (-ön, -ttü, -ksii) intensiivisyys, tehokkuus ks. **effektii-vizüs, tehokkahus, tevokkahus**

interesui|ja (-čen, -ččou, -jah) kiinnostaa *Interesuiččougo sinuu heijän muuzikku?* Kiinnostaako sinua heidän musiikkinsa? Ks. **motiiviruija**

interesno|i (-in, -idu, -oloi) mielenkiintoinen ks. **mielükiinittäi,**

mielenkiinittäi

internet|tu (-an, -tua, -toi) internetti, netti *Kai lövvät internetas.* Internetistä löydät kaiken.

intimno|i (-in, -idu, -loi) 1. intiimi, läheinen *Heil vikse ollah intimnoit välit.* He ovat varmaan-kin intiimissä suhteessa. 2. henkilökohtainen, yksityinen *Tämä on minun intimnoi dielo.* Tämä on yksityisasiani.

intonatsiji (-en, -edu, -eloi) intonaatio *Ven'an kieles on tostu luaduu intonatsiedu migu karjalas.* Venäjässä on karjalasta poikkeava intonaatio. Ks. **iänenpaino**

intrigui|ja (-čen, -ččou, -jah) juonitella, punoa juonia *Häi meidü vastah ainos intriguiččou.* Hän juonittelee aina meitä vastaan. Ks. **šeikuija**

intujitsiji (-en, -edu, -eloi) intuitio, aavistus ks. **süväintundo, süväiniäni**

invalidi|u (-an, -ua, -oi) invalidi ks. **niistii**

inventarizatsiji (-en, -edu, -eloi) inventaario *Laukku salvattih inventarizatsien täh.* Liike suljettiin inventaarion vuoksi.

investoiču|s (-ksen, -stu, -ksii) investointi, sijoitus ks. **omažus, sijoitus**

iralleh irrallaan, irti ks. **välläl**

iralli|ne (-zen, -stu, -zii) irrallinen ks. **vällü**

irdavu|o (-n, -u, -tah) irrota, irtautua ks. **lähtie, pakkuo, porotuo, rüöstävüo**

irlandiela|ine (-zen, -stu, -zii)
irlantilainen

Irlandiji (-en, -edu) Irlanti

ironi|ji (-en, -edu, -eloi) ironia
ks. **irvistelü, nagropagin**

ironi|ne (-zen, -stü, -zii) ironi-
nen *Hänel oli huulil ironine mu-
hahtus*. Hänen huulillaan oli ironi-
nen hymy. Ks. **irvisteli**

irvistel|lä (-en, -öü, -läh) irvailla,
ivata, pilkata ks. **nagrua, virčistellä,
ärvistellä**

irvist|jä (-än, -äü, -etäh) 1. ir-
vistää *Vihažu koiru irvisti igenii*.
Vihainen koira irvisti (näytti ike-
niään). 2. ivata *Ethäi taki nagra
irvistä meidü?* Et kai ivaile meitä?
Ks. **ärvistiä**

irvisteli|ji (-jän, -jiä, -jöi) ironi-
nen *irvistelijät nagrot* ironiset nau-
rut ks. **ironine**

irvistelü (-n, -ü, -löi) ironia ks.
ironii, nagropagin

irvišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) koiran-
leuka *Moizet irvišköt ollah nenne
brihat*. Sellaisia koiranleukoja ovat
nuo pojat.

irvoilu (-n, -u, -loi) pilailu ks.
farsu

islandiela|ine (-zen, -stu, -zii)
islantilainen

Islandiji (-en, -edu) Islanti *Is-
landii on tuliperäine mua*. Islanti
on tuliperäinen maa.

ispaniela|ine (-zen, -stu, -zii)
espanjalainen

Spaniji (-en, -edu) Espanja

istavu|o (-n, -u, -tah) istuu-
tua *Istavukkua stolah!* Istuutukaa

(Käykää) pöytään! Ks. **istuokseh
istin, istinno** tosi *Häi on istin
karjalaine*. Hän on tosi karjalai-
nen. Ks. **tozi**

istund|o (-on, -uo, -oloi) istun-
to *Parluamentu pidäü istunduo*.
Eduskunnalla on istunto.

istu|o (-n, -u, -tah) istua *Kusbo
tüö istutto?* Missä te istutte?

istu|okseh (-mmos, -h/-hes, -ta-
hes) istuutua, käydä istumaan *Istoi,
pagizemmo kaiket rauhas!* Käy is-
tumaan, puhutaan kaikessa rauhas-
sa! Ks. **istavuo**

istuolleh istuvillaan *ruado is-
tuolleh* istumatyö

istut|tua (-an, -tau, -etah) istut-
taa *istuttua taimenet muah* istuttaa
taimet maahan

išk|ie (-en, -öü, -ietäh) 1. iskeä,
lyödä, hakata *Tuatto iški kulakal
stolua*. Isä löi nyrkillä pöytään. Ks.
mäckätä, pergua, riehkie, šojjata
2. teurastaa *Počči iškiettih Rasta-
vakse*. Possu teurastettiin jouluksi.

išk|iekseh (-emmös, -eh/-ehes,
-ietähes) 1. iskeytyä *Čakat iškiettihes
mašinan st'oklih*. Hytetyt iskeytyi-
vät auton ikkunoihin. 2. käydä käsik-
si, ruveta *Dengat loppih, vikse pidäü
ruadoh iškiekseh*. Rahat loppuivat,
pitää kai ruveta työtä tekemään. Ks.
**ottuakseh, rahkistuo, tartuo, ür-
rästiäkseh, ürrästüö**

išku (-n, -u, -loi) isku ks. **kohlu,
kol'p'u, lošku, mäčkü, učku**

izol'atsiji (-en, -edu, -eloi) eris-
tys ks. **karantiinu**

izrail'ala|ine (-zen, -stu, -zii)
israelilainen

Izrail’|u (-an, -ua) Israel
izr|u (-an, -ua, -oi) ihra, rasva
ks. **razvu**

iz’um (-an, -ua, -oi) rusina

ižā (ižän, ižiä, ižii) isä ks. **tata,**
tuatto

ižāč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) koi-
ras, uros *ižāčüt da emāčüt* koiraat
ja naaraat ks. **uročču**

ižänd|ü (-än, -iä, -ii) isäntä

ižändü||rahv|as (-han, -stu, -hii),
||vä|gi (-in, -gie, -gilöi), **ižänd|ät**
(-ien, -ii) isäntäväki

ižändöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh)
isännöidä *Kenbo ižändöiččöü täs*
kois? Kuka isännöi tässä talossa?

ižändöičči|i (-jän, -jiä, -jöi)
isännöitsijä *Fatieruozakehühtümük-*
ses vaihtettih ižändöiččijiä. Asunto-
osakeyhtiössä vaihdettiin isännöitsi-
jä.

ižän||mu|a (-an, -adu, -aloi)
isänmaa; **||nim|i** (-en, -ie, -ii/-ilöi)
isännimi *Minun ižännimi on Alek-*
sandrovna. Isännimeni on Alek-
sandrovna.

ižät|öi (-tömän, -tömiä, -tömiä)
isätön ks. **tuatato**

ižor|u (-an, -ua, -oi) inkerikkö

italiela|ine (-zen, -stu, -zii) ita-
lialainen

Itali|i (-en, -edu) Italia *Italien*
piälinnu on Riimu. Italian pääkau-
punkki on Rooma.

itket|elläkseh (-telemmös, -te-
leh/-telehes, -ellähes) itkeskellä,
valittaa *En itkettelei omua ozua.*
En valita kohtaloani.

itkettä|i (-jän, -jiä, -jii) itkijä-
nainen ks. **iänelitkii**

itk|ie (-en, -öü, -ietäh) itkeä
Lapsi itköü nälgiä. Lapsi itkee nä-
lissään. Ks. **mälistä**

itku (-n, -u, -loi) itku *Kuulitgo*
itkuu? Kuulitko itkua? Ks. **mä-**
lineh

itkuč|ču (-an, -čua, -čoi), **itkuž|u**
(-an, -ua, -oi) itkuinen *Lapsennu*
kuuluu olin ülen itkučču. Lapsena
olin kuulemma hyvin itkuinen.

iän|deh (-dehen, -nehtü, -dehii)
äänne *Vokalit da konsonantat ollah*
iändehet. Vokaalit ja konsonantit
ovat äänteitä.

iän|diä (-dän, -däü, -netäh)
äännellä, kirkua ks. **kirrata**

iändämi|ne (-zen, -stü, -zii)
ääntäminen ks. **artikul’atsii, sa-**
nomine

iäneh ääneen *Sano vai iäneh,*
midä duumaičet! Sano vain ää-
neen, mitä ajattelet!

iänek|äs (-kähän, -ästü, -kähii)
äänekäs, kovaääninen *Kazvoin ülen*
iänekkähäs perehes. Kasvoin hyvin
kovaäänisessä perheessä.

iänelitki|i (-jän, -jiä, -jöi) itki-
jänäinen *Iänelitkijöi harvah kuulet*
tänäpäi. Itkijänaisia kuulet nyky-
ään harvoin. Ks. **itkettäi**

iänen||andamin|e (-zen, -stu,
-zii) äänestys vrt. **rahvahaniäne-**
nando, referendumu; **||kannatta|i**
(-jan, -jua, -jii) äänenkannattaja
(lehti); **||pain|o** (-on, -uo, -oloi)
äänenpaino ks. **intonatsii;** **||kovu|s**
(-on, -ttu, -zii) äänenvoimakkuus

iänest|jä (-än, -äü, -etäh) ää-
nestää *Müö kerähmös iänestim-*

mö käinnostandal. Äänestimme kokouksessa kättä nostamalla. Ks. **andua iäni, golosuija**

iänet|öi (-tömän, -tömiä, -tömi) äänetön ks. **hil'p'aine, hil'p'ažu, vaikkaine, vaikas**

iäni (-en, -dü, -ii) 1. ääni (ais-timus) *Kuulin eriluaduzii iänii.* Kuulin erilaisia ääniä. 2. ääni (ää-nestyksessä) *Kenbo kandiduatois sai sinun iänen?* Kuka ehdokkaista sai sinun äänesi?

iäni||levü (-n, -ü, -löi) äänilevy ks. **plastinku; ||merki** (-n, -i, -löi) äänimerkki; **||oigevu|s** (-on/-ksen, -ttu/-stu, -zii/-ksii) äänioikeus; **||val|du** (-lan, -dua, -doi) äänivalta; **||vierem|ü** (-än, -iä, -ii) äänivyöry

iänistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) äännellä *Lapsi iänis-telihes unis.* Lapsi äänteli nukku-essaan.

iäre, iäreh, iäres pois *Mengiä iäres!* Menkää pois! *Iäre minun silmis!* Pois silmistäni! Vrt. **ullos**

iäven (-en, -dü, -ii) railo, avanto *Motorregüt puutui iäveneh.* Moot-torikelkka ajautui railoon. Ks. **su-lain, sulandeh, uurdain, uutates**

Jj

jadr|u (-an, -ua, -oi) kuulapallo
jadran||lückiänd|ü (-än, -iä, -öi) kuulantyöntö; **||lückiäj|ü** (-än, -iä, -ii) kuulantyöntäjä

jagali (-jan, -jua, -jii) jakaja ks.
jagelii

jagamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) jakamaton ks. **ühtehine**

jagarm|o (-on, -uo, -oloi) paholainen, noita *Aiga jagarmo on tai akku!* Melkoinen noita on tuokin eukko! Vrt. **viligriimoi**

jagavund|u (-an, -ua, -oi) jakaantumisen *Piemmö silmäl iänien jagavundua puolovehien välil.* Seuraamme äänten jakaantumista puolueiden kesken.

jagavu|o (-n, -u, -tah) jakautua *Partii jagavui kahtekse.* Puolue jakautui kahtia. Ks. **jaguakseh**

jagavu|s (-ksen, -stu, -ksii) jakaus *sugie tukat jagavuksele* kammata tukka jakaukselle

jageliji (-jan, -jua, -joi) jakaja ks. **jagai**

jagelu (-n, -u, -loi) jakelu *Kenbo pidää huoldu poštan jagelus?* Kuka hoitaa postin jakelun?

jalgo (-von, -guo, -goloi) jako *Sportsmenat vuotetah palkindoloin jaguo.* Urheilijat odottavat palkintojen jakoa. Ks. **javos**

jagua (juan, jagau, juatah) jakaa *Lugu juatah nelläle.* Luku jaetaan neljällä. *Lapset keskenäh juattih kogo omažus.* Lapset jakoiivat keskenään koko omaisuuden.

jaguakseh (juammos, jagah/jagahes, juatahes) jakautua *Tutkimus*

jagoihes kahteh piäozah. Tutkimus jakaantui kahteen pääosaan. Ks. **jagavuo**

jahk|ua (-an, -au, -etah) jahkailla ks. **prähkiä**

jaksat|tua (-an, -tau, -etah) riisua *Vuota, jaksatan enzimäi lapsen.* Odota, riisun lapsen ensiksi. Ks. **jaksua**

jaksavu|o (-n, -u, -tah) riisuu-tua ks. **jaksuakseh**

jaksavushuonu|s (-ksen, -stu, -ksii) pukuhuone

jaks|ua (-an, -au, -etah) riisua *Jaksa nügöi sovat da istavu!* Riisu nyt vaatteesi ja käy istumaan!

jaks|uakseh (-ammos, -ah/ -ahes, -etahes) riisuu-tua *Lapsi iče jaksoihes.* Lapsi riisuu-tui itse.

jalgevuksis jalkeilla, hereillä *Jogoi olet jalgevuksis?* Joko olet hereillä?

jalgevu|o (-n, -u, -tah) herätä *Kuibo nenga aijoi jalgevuit?* Kuinkas sinä näin aikaisin heräsit? Ks. **havaččuo**

jalgevut|tua (-an, -tau, -etah) herättää ks. **nostattua**

jal|gu (-lan, -gua, -goi) jalka *Satatin jallan.* Loukkasin jalkani.

jalgu||higi (hien, higie, higii/ higilöi) jalkahiki; **||hoida|ji** (-jan, -jua, -jii) jalkahoitaja; **||miäč|čü** (-ün, -čüü, -čülöi) jalkapallo; **||miäččühkižua|ju** (-an, -ua, -ii) jalkapalloilija; **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) jalankulkija ks. **kävelii**

jallač|či (-in, -čii, -čilöi) jalkine, kenkä *uvvet jallačit* uudet ken-gät ks. **kengü**

jallai jalkaisin *Parembi mennä jallai migu mašinal*. Parempi mennä jalkaisin kuin autolla.

jallansija (-an, -jua, -joi) jalansija *Suanemмого müö tiä jallansijua?* Saammekohan me täällä jalansijaa?

jalla[s (-ksen, -stu, -ksii) 1. jallas *rien jallakset* reen jalakset 2. jalkeilla, terve *Oletgo jo jallas?* Oletko jo jalkeilla?

jallat|oi (-toman, -tomua, -tomii) jalaton *Voinalpäi tuatto tuli jallattomannu*. Sodasta isä tuli jallattomana.

jalloilleh jalkeille, jalkeilla *Patsientu piäzi jo jalloilleh*. Potilas pääsi jo jaloilleen.

jaloit|ella (-telen, -telou, -ellah), **jaloit|tuo** (-un, -tuu, -utah) jaloitella *Läkkä vähäzen jaloitummo!* Lähde vähän jaloittelemaan!

jalo|o (-on, -uo, -oloi) 1. jalo, ylevä *jalo ristikanzu* jalo ihminen 2. levoton, rauhaton *Lapset ollah tänäpäi jalot*. Lapset ovat tänään levottomia. Ks. **rauhatoi**

jalost|ua (-an, -au, -etah) jalostaa *Maido jalostetah voikse da juustokse*. Maito jalostetaan voiksi ja juustoksi.

jalostuslaito|s (-ksen, -stu, -ksii) jalostamo

jankut|tua (-an, -tau, -etah) jankuttaa *Älä ainos jankuta ühtü da samua!* Älä aina jankuta samaa asiaa! Ks. **tankuttua**

japouniela|line (-zen, -stu, -zii) japanilainen

Japouniji (-en, -edu) Japani

jarmank|u (-an, -ua, -oi) 1. markkina(t) *Läkkä jarmankah!* Lähdetään markkinoille! Ks. **markinat, torrut** 2. myyjäiset *Jarmankal voit ostua sobua da süömistü*. Myyjäisissä voi ostaa vaatetta ja ruokaa.

jasat|tua (-an, -tau, -etah) motkottaa *Häi joga dielozes jasattau*. Hän motkottaa joka pikkuaasiasta. Ks. **burbettua, börböttä**

jatkevu|o (-n, -u, -tah) jatkua (liian kauan) *Hänen pagin vie kodvan jatkevuu*. Hänen puheensa jatkuu vielä kauan. Ks. **jatkuo, jatkuakseh**

jatk|ua (-an, -au, -etah) 1. jatkaa (esim. tekemistä) *Jatkakkua vai ruaduo!* Jatkakaa vain työtä! 2. jatkaa, pidentää *Pidänöü vie jatkua helmua*. Pitänee vielä pidentää helmaa. Ks. **pitkendiä**

jatkuakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes) jatkua ks. **jatkevu, jatkuo**

jatku|i (-jan, -jua, -jii) jatkuva, keskeytymätön ks. **heittämatöi, keskevümätöi**

jatku|o (3. pers. -u, -tah) jatkua *A gu nämä hüivät vuvvet vai jatkuttas*. Kunpa nämä hyvät vuodet vain jatkuisivat. Ks. **jatkevu**

jatkuvu|s (-on, -ttu, -ksii) jatkuvuus *Ongo täs ruavos jatkuvuttu?* Onko tässä työssä jatkuvuutta? Ks. **püzüvüs**

jatuaž|u (-an, -ua, -oi) kerros *Elämmö viijendel jatuažal*. Asumme viidennessä kerroksessa. Ks. **kerros**

jauh|o (-on, -uo, -oloi) jauho
Pidää ostua nižustu jauhuo. Täy-
tyy ostaa vehnäjauhoja.

jauhohi|ne (-zen, -stu, -zii) jau-
hoinen *Älä koske puhtastu astettu
jauhohizil kázil!* Älä koske puh-
dasta astiaa jauhoisin käsin!

jauh|uo (-on, -ou, -otah) jauhaa
Jyvät jauhotah melličäl. Jyvät jau-
hetaan myllyssä.

javo|s (-ksen, -stu, -ksii) jako
ks. **jago**

javottelu (-n, -u, -loi) jaottelu,
jäsentely ks. **dispozitsii**

jeparhi|j (-en, -edu, -eloi) hiip-
pakunta

jepiskop|pu (-an, -pua, -poi)
piispa *Mulloi oli uvven jepiskopan
valličendu.* Viime vuonna oli uu-
den piispan vaalit.

jeur|o (-on, -uo, -oloi) euro
*Maksoin kniigas nellikümnen jeur-
ruo.* Maksoin kirjasta neljäkym-
mentä euroa. Ks. **euro**

jeuropala|ine (-zen, -stu, -zii)
eurooppalainen ks. **europpalaine**

Jeurop|pu (-an, -pua) Euroop-
pa *Jeuropan Liitto* Euroopan Unio-
ni (EU) ks. **Europpu**

jevangeliji (-en, -edu, -eloi)
evankeliumi ks. **evangelii**

jevr|ei (-ien, -iedü, -ielöi) juu-
talainen ks. **juudalaine**

jiä (jiän, jiädü, jialöi) jää *Älä
mene heikole jiale!* Älä mene hei-
kolle jäälle!

jiädel|ö (-ön, -üö, -ölöi) jäätelö
ks. **jiämaido, moroužennoi**

jiädvorč|u (-an, -ua, -ii) jäähalli

jiä|düö (-vün, -düü, -vütäh)
jäättyä *Doroganpindu on jiädünüh
üön aigah.* Tienpinta on jäätynyt
yöllä.

jiähi|ne (-zen, -stü, -zii) jäinen
Kävele hil'l'akkazin jiahizel pihal.
Kävele hitaasti jäisellä pihalla.

jiähtü|ö (-n, -ü, -täh) jäähtyä
ks. **sunehtuo, vilustuo**

jiäl|hä (-n, -ü, -häh), **jiäl|jä** (-n,
-ü, -jäh) jäädä *Hätkekse vikse jäitto
heijänke pagizemah?* Jäitteenkin var-
maan juttelemaan heidän kanssaan
pitkäksi toviksi? *Jiägiä tervehek-
se!* Näkemiin!

jiäksi|e (-n, -ü, -täh) luvata (Ju-
malalle) vrt. **luvata, uskaldua**

jiäksi|ekseh (-mmös, -h/-hes,
-tähes) lupautua vrt. **lubavuo, us-
kalduakseh**

jiä||kur'ol|i (-n, -du, -loi) jää-
kiekko ks. **hokkei**; **||mai|do** (-jon,
-duo, -doloi) jäätelö ks. **jiädelö,
moroužennoi**; **||mer|i** (-en, -dü,
-ii) jäämeri *Pohjaine jäämeri* Poh-
joinen jäämeri

jiän||kül|m|ü (-än, -iä, -ii) jää-
kylmä; **||murda|i** (-jan, -jua, -jii)
jäänmurtaja

jiännö|s (-ksen, -stü, -ksii) 1.
jäännös, ylijäämä *süömizen jään-
nökset* ruoan tähteet ks. **lopušku** 2.
vähennyslaskun tulos

jiä||pliit|tu (-an, -tua, -toi) jää-
lautta; **||škuap|pu** (-an, -pua, -poi)
jääkaappi

jiätik|kö (-ön, -küö, -kölöi) jää-
tikkö

jiätüt|tiä (-än, -täü, -etäh) jää-

dyttää; pakastaa ks. **külmätä**

jiät|oi (-töman, -tömiä, -tömii) jäätön, sula *Joves on jo jäättömiä kohtua*. Joessa on jo jäättömiä kohtia.

jiävi|e (-n, -ü, -täh) paljastaa ks. **pal'l'astua**

jiävi|ekseh (-mmös, -h/-hes, -tähes) 1. ilmaantua *Tovestajat aijoin aigah jiävittihs suudoh*. To-distajat ilmaantuivat ajoissa oikeuteen. Ks. **ilmestüö**, **ozuttuakseh** 2. ilmoittautua ks. **ilmoittuakseh**, **kirjuttuakseh**

jiävind|ü (-än, -iä, -öi) ilmestys, ilmianto *jiävindü Iivanale* Johanneksen ilmestys

joga joka, jokainen *Joga päiviä mustelen babua*. Joka päivä muistelen mummoa.

jogahi|ne (-zen, -stu) jokainen *Nämmä nevvot pideli jogahizel meis mustua*. Nämä neuvot pitäisi jokaisen meistä muistaa.

joga|päivä|ine (-zen, -stü, -zii) jokapäiväinen; **||vuodehi|ne** (-zen, -stu, -zii) vuotuinen

jo|gi (-ven, -gie, -gii/-giloi) joki *Kuibo piästä joven toizele rannale?* Miten joen toiselle rannalle pääsee?

jo|gurt|u (-an, -ua, -oi) jugurtti

johta|ji (-jan, -jua, -jii) johtaja ks. **piälikkö**, **piällismies**, **piämies**

johtand|o (-on, -uo, -oloi) johdatus ks. **opastus**

joht|o (-on, -uo, -oloi) johto, johtaminen *Kenen johtol firmal meni hüvin?* Kenen johdossa firma

oli silloin, kun sillä meni hyvin?

johto|kun|du (-nan, -dua, -dii) johtokunta; **||piätö|s** (-ksen, -stü, -ksii) johtopäätös; **||til|a** (-an, -ua, -oi) johtoasema

joi (jo -kin) jo *Hüö joi mendih školah*. He menivätkin jo kouluun.

jo|gu (-jun, -guu, -guloi) joiku *En velli tiijä ni ühtü ainavuo joi-guu*. Enpä minä osaa ainuttakaan joikua.

jo|guo (-jun, -guu, -jutah) joikua *Erähät pohjazes eläjät joi-jutah*. Jotkut pohjoisen asukkaat joikuvat.

jongoi, jöngöi (jo + **nügöi**) jo (nyt) *Kai on jongoi muuttunuh*. Kaikki on jo muuttunut.

jon|o (-on, -uo, -oloi) jono ks. **oučeredi**

jouč|en (-čenen, -endü, -čeniei) joutsen

joudav|u (-an, -ua, -ii) 1. joutava, vapaa *Midäbo ruat joudaval aijal?* Mitä teet vapaa-aikanasi? Ks. **vällü** 2. turha, tarpeeton *Älä velli nügöi joudavua hädäile*. Älähän nyt turhia hätäile.

jo|udua (-vvan, -udau, -vvetah/-utah) joutaa, olla vapaa(na) *Jovvatgo tulla kaččomah mejjän lastu ehtäl?* Joudatko meille lapsenvahdiksi illalla? Ks. **ehtie**, **kerritä**

jo|uduo (-vvun, -uduu, -vvutah) joutua *Vot mittumah segasotkuh jovvuimmo*. Kyllä nyt jouduimme aikamoiseen kaaokseen. Ks. **piädüö**, **puuttuo**, **tainehtuo**, **ugodie** **jouk|ko** (-on, -kuo, -kolo)

joukko, piiri ks. **arteli, massu, sebroveh**

joukkoveh (-en, -tu, -ii) joukkue *Suomelazien joukkoveh voitti kižan*. Suomalaisten joukkue voitti ottelun.

joukkoviesti|n (-men, -ndü, -mii) tiedotusväline(et) ks. **tiijoi-tusvälineh**

joute jouten, vapaana *Oletgo tänäpäi joute?* Oletko tänään vapaana?

juablok|ku (-an, -kua, -koi) omena *Tänä sügüzün saimmo vai-gu vähän juablokkua*. Tänä syksynä saimme vain vähän omenia.

jua|du (-vun, -duu, -duloi) myrky ks. **mürkü**

juam|u (-an, -ua, -oi) (pää)tie ks. **piädorogu, piätie**

juaššiek|ku (-an, -kua, -koi) laatikko

juavoli (-n, -i, -loi) piru ks. **čortu, karu, lemboi**

jug|ei (-ien, -iedu, -ieloi) raskas, vaikea ks. **jügei, vaigei**

jugieh raskaasti *hengittä jughieh* hengittää raskaasti

juhkeh (-en, -tu, -ii) pauhu, jyske

juhku (-n, -u, -loi) (voimakas) isku *Sain juhkun piäh*. Sain kovan iskun päähäni.

juhk|ua (-an, -au, -etah) paukuttaa *Ken sie muga juhkau?* Kuka siellä niin paukuttaa?

julgav|o (-on, -uo, -oloi) julkaisu *Olen lugenuh kai hänen julgavot*. Olen lukenut kaikki hänen julkaisunsa.

jul|ei (-ien, -iedu, -ieloi) julkea *Vot ollah julgiet paginat!* Onpa julkeat puheet!

julgevu|o (-n, -u, -tah) rohkaistua, rohjeta *Jälgimäi jo julgevuin küzümah nevvuo*. Lopultakin rohkenin kysyä neuvoa. Ks. **julleta, rohketa**

julgevu|s (-ksen, -stu, -ksii) julkeus, rohkeus *Mostu julgevustu en ole enne nähnüh*. Sellaista julkeutta en ole ennen nähnyt.

julgi julki *Sanon kai julgi*. Sanon kaiken julki. Ks. **ilmi**

julgiž|u|s (-on, -ttu, -ksii) julkisuus *Meijän projektu on suannuh müödümielistü julgižuttu*. Projektimme on saanut myönteistä julkisuutta.

jul|lata (-guan, -guau, -latah) julkaista *Hänen kirju vastevai jullattih*. Hänen kirjansa julkaistiin äskettäin. Ks. **piästäi ilmah**

jul|leta (-genen, -genou, -letah) rohkaistua, rohjeta ks. **julgevu, rohketa**

julm|u (-an, -ua, -ii) julma, kylmäverinen ks. **külmüverine, vilu-verine**

Jumal, jumal (-an, -ua, -ii) Jumala, jumala *Mengiä Jumalanke!* Jumala kanssanne!

jumalalli|ne (-zen, -stu, -zii) hengellinen ks. **hengelline**

jumalan||sluužb|u (-an, -ua, -ii) jumalanpalvelus; **||varuan|do** (-an, -ua, -oi) jumalanpelko

jumalat|oi (-toman, -tomua, -tomii) jumalaton ks. **vierotoi**

Jumaldoman päiv|ü (-än, -iä, -ii) toinen pääsiäispäivä

jun|a (-an, -ua, -ii) juna ks. **pojjezdu**

jun|o (-on, -uo, -oloi) raita, viiva ks. **čeri**

junoik|as (-kahan, -astu, -kahii) raidallinen, juovikas *Niegloin junokkahat alazet*. Neuloin raidalliset kintaat.

juodav|u (-an, -ua, -ii) juoma, juominen ks. **juomine**

ju|odu (-vvan, -odua, -odii) malja, tarjoiluvati ks. **mal'p'u, staučču**

juohat|tua (-an, -tau, -etah) muistuttaa (mieleen) *Älä ni juohata hänele mieleh tädä dieluo!* Älä edes muistuta häntä tästä asiasta! Ks. **juohtuttua, mustoittua**

juohtu|o (-n, -u, -tah) muistua (mieleen) *Puaksuh juohtutah mieleh muaman nevvot*. Usein muistuvat mieleen äidin neuvot.

juohtut|tua (-an, -tau, -etah) muistuttaa (mieleen) *Nügöi mustan, ku juohtutit mieleh*. Nyt muistan, kun muistutit. Ks. **juohattua, mustoittua**

juoksendel|la (-en, -ou, -lah) juoksennella ks. **kulleksie, kävellä**

juoksi|i (-jan, -jua, -joi) juoksija

juoksu (-n, -u, -loi) juoksu ks. **juosto**

juold|ua (-an, -au, -etah) juoda (nopeasti) *Juoldammo vai nämmä r'umkazet, sit menemmö*. Juomme vain nopeasti nämä ryypyt, sitten menemme.

juomari (-n, -i, -loi) juomari ks. **humalniekku, juoppo** vrt. **alkoholistu**

juomi|ne (-zen, -stu, -zii) juoma, juominen ks. **juodavu**

juondaji (-jan, -jua, -jii) juontaja ks. **diktor**

juondeh (-en, -tu, -ii) johdin *Sanas abuniekku 'niekku' on juondeh*. Sanassa apunieikka on johtimena 'niekka'.

juop|po (-on, -puo, -poloi) juoppo ks. **juomari, humalniekku** vrt. **alkoholistu**

juo|sta (-ksen, -ksou, -stah) juosta, juoksennella ks. **han'n'ata, nel'p'uta**

juost|o (-on, -uo, -oloi) juoksu *voittua juostos* voittaa juoksussa ks. **juoksu**

juotat|tua (yksipers. -tau) jannottaa *A-voi-voi, mi räkki on, ülen juotattau!* Onpa helle, kovasti jannottaa!

juot|tua (-an, -tau, -etah) juottaa, tarjota *Ižändü juotti gostii luavukkahal viinil*. Isäntä tarjosi vieraille laatuviiniä.

juovuksis juovuksissa *Ainos on neče mužikkurašku juovuksis*. Aina tuo miespaha on juovuksissa.

juovut|tua (yksipers. -tau) huimata, pyörryttää *Juovuttaugo sinuu alah kaččojes?* Huimaako sinua alas katsoessa? Ks. **huimata, püörrüttiä**

juovutu|s (-ksen, -stu, -ksii) huimaus ks. **huimavus**

jupk|u (-an, -ua, -ii) hame *Os-*

tin lühioon *jujkan*. Ostin lyhyen hameen.

juridi|ne (-zen, -stu, -zii) juridinen *Juridizih küzüümüksih pidäü suaha spetsialistan abuu*. Juridiisiin kysymyksiin täytyy saada asiantuntija-apua. Ks. **oigevustii-jolline**

juristiek|ku (-an, -kua, -koi) oikeustiede ks. **oigevustiedo**

jurist|u (-an, -ua, -oi) juristi *Poigu opastuu juristakse*. Poika opiskelee juristiksi.

jut|tu (-un, -tuu, -tuloi) juttu, tarina *Died'oil oldih ainos omat jutut*. Isoisällä oli aina omia juttujaan. Ks. **pagin, starin**

juudalajine (-zen, -stu, -zii) juutalainen ks. **jevrei**

juumor (-an, -ua, -ii) huumori

juumorantun|do (-non, -duo, -doloi) huumorintaju *Hänel ei vikse ole nimmiumua juumorantunduo*. Hänellä ei varmaan ole min-käänlaista huumorintajua.

juur|duo (-run, -duu, -rutah) juurtua *Olemmo jo juurdunuh uudeh kodimuah*. Olemme jo juurtuneet uuteen kotimaahan. Ks. **elavuo, kodivuo**

juur|i (-en, -du, -ii/-iloi) 1. (kasvin) juuri *Pedäjäl on lujat juuret*. Männyllä on vahvat juuret. 2. juuret, alkuperä *Meil on ühtehizet (sugu)juuret*. Meillä on yhteiset juuret.

juust|o (-on, -uo, -oloi) juusto

juut|tuo (-un, -tuu, -utah) jäädä kiinni, takertua *Mašin juutui*

lumeh. Auto jäi kiinni lumeen. Ks. **takelduo**

juvva (juon, juou, juvvah) 1. juoda *Oletgo jo juonnuh maijon?* Oletko jo juonut maidon? 2. juopotella ks. **humaloija**

jüglei (-ien, -iedü, -ielöi) 1. raskas, vaikea *Hänel on olluh jügei elos*. Hänellä on ollut raskas elämä. Ks. **vaigei** 2. raskas, painava *Voitgo kandua nengostu jügedü takkua?* Voitko kantaa noin raskasta taakkaa? Ks. **jugei**

jülh|ö (-ön, -üö, -ölöi) jylhä, komea *jülhöt landšaftat* jylhät maisemat

jürineh (-en, -tü, -ii) jyrinä ks. **jürü**

jüri|stä (-zen, -zöü, -stäh) jyristä *Huondeksel rubei jürizemäh*. Aamulla alkoi jyristä. Ks. **lomista**

jürk|ü (-än, -iä, -ii) 1. jyrkkä *jürkät mäit* jyrkät mäet 2. ehdoton, ankara *Häi on ülen jürkü ristikanzu*. Hän on hyvin ankara ihminen. Ks. **perähandamatoi** 3. räikeä, suuri *Tuloerot ollah mejän muas jürkät*. Maassamme on jyrkät tuloerot.

jürkändeh (-en, -tü, -ii) jyrkänne, reunama *Älgiä mengiä jürkändehen reunale!* Älkää menkö jyrkanteen reunalle! Ks. **penger, äbräs**

jürü (-n, -ü, -löi) jyrinä *Kuuletgo jürüü?* Kuuletko (ukkosen) jyrinää? Ks. **jürineh, ukonilmu**

jüskeh (-en, -tü, -ii) jyske, pauke ks. **romu, paugu**

jütüi (samalla) tavoin, tavalla *Hänen jütüi en malta paista*. Hänen tavallaan en osaa puhua. Ks. **jüttüöh, luaduh**

jüttü|ine (-zen, -stü, -zii) kaltaisen, samanlainen *Tyttäret ollah tuatan jüttüzet*. Tyttäret ovat samanlaiset kuin isä. Ks. **jütüs**

jüttüöh samalla tavalla *Ku vai maltazimmo ruadua muaman jüttüöh*. Kunpa osaisimme tehdä työtä äidin tavoin. Ks. **jütüi, luaduh**

jüt|üs (-tüön, -üttü, -tüzii) kaltaisen, samanlainen *Ei ole tüttö endizen jütüs, muuttunuh on*. Ei ole tyttö entisensä, muuttunut on. Ks. **jüttüine**

jüv|ä (-än, -iä, -ii) jyvä *rugehen jüvät* rukiin jyvät

jäi|čü (-än, -čiä, -čii) kananmuna

jäišniek|kü (-än, -kiä, -kői) munakas, omeletti ks. **omliettu**

jälgeh jälkeen *vihman jälgeh* sateen jälkeen ks. **jälles**

jälgelä|ine (-zen, -stü, -zii) perillinen, jälkeläinen *Hänel ei olluh nikedä jälgelästü*. Hänellä ei ollut yhtään perillistä. Ks. **peräkundu, peräntie**

jäl|gi (-len, -gie, -gii/-gilöi) *Hangell ollah jänöin jället*. Hangella on jäniksen jälkiä. Ks. **painalmus, painumu**

jälgihumal (-an, -ua, -ii) krappula, kohmelo ks. **pohmel'lu**

jälgimäi lopulta(kin), vihdoin

jälgimä|ine (-zen, -stü, -zii) viimeinen *Olgah jälgimäine ker-*

du! Olkoonkin viimeinen kerta! Ks. **viimeine**

jälgi|polv|i (-en, -ie, -ii/-iloi) jälkipolvi; **||san|a** (-an, -ua, -oi), **||taht|o** (-on, -uo, -oloi) testamentti

jällekkäi peräkkäin *kävellä jällekkäi* kävellä peräkkäin ks. **peräkkäi**

jällel jäljellä *Ongo jäiškuapas midätah süömistü jällel?* Onko jääkaapissa mitään syötävää jäljellä?

jällele jäljelle *Ei nimidä jän-nüh murginas jällele*. Lounaasta ei jäänyt mitään jäljelle.

jälles jäljessä, perässä *Tulgua vai minun jälles!* Tulkaa vain minun perässäni! Ks. **jälgeh**

jället|üs (-ksen, -stü, -ksii) järjestys *Ota uuzi jälletusnoumer*. Ota uusi jonotusnumero. Ks. **perätüs, por'atku**

jäm|ei (-ien, -iedü, -ielöi) paksu *Vahnat pedäjät ollah aiga jämiet*. Vanhat petäjät ovat melko paksut. Ks. **järei, lihavu, sangei**

jäme|tä (-nen, -nöü, -täh), **jämevü|ö** (-n, -ü, -täh) lihoa *Sinun velles on vähäzel jämevünnüh*. Veljesi on hiukan lihonut. Ks. **lihavu, sangeta**

jämpistü|ö (-n, -ü, -täh) jäykistyä *Selgü minul on jämpistünnüh*. Selkäni on jäykistynyt.

jän|neh (-dehen, -nehtü, -dehii) jänne

jänö|i (-in, -idü, -löi) jänis

jär|ei (-ien, -iedü, -ielöi) vankka, tanakka ks. **jämei, sangei, lihavu**

järevü|ö (-n, -ü, -täh) tukevoitua ks. **lihavuo, sangeta**

jär|gi (-ren, -gie, -gii/-gilöi) järki *Ollougo hänel ni midä järgie piäs?* Lieneekö hänellä enää edes järkeä päässä? Ks. **haju, tolku, älü**

järilleh takaisin, taas

järillehtuli|ji (-jan, -jua, -joi) paluumuuttaja *inkeriläzet järillehtulijat* inkeriläiset paluumuuttajat vrt. **muahmuuttai**

järit|tiä (-tän, -täü, -etäh) jyrsiä, rouhia ks. **rouhie**

järjest|jä (-än, -äü, -etäh) järjestää *Pruazniekku oli hüvin järjestetty.* Juhla oli hyvin järjestetty. Ks. **hommata**

järjest|ö (-ön, -üö, -ölöi) järjestö ks. **organizatsii**

järrettömü|s (-ön, -ttü, -ksii) järjettömyys *Moizih järrettömüksih ei pie ruveta.* Sellaisiin järjettömyyksiin ei saa ruveta. Ks. **mielettömüs, tolkuttomus**

järv|ji (-en, -ie, -ii/-ilöi) järvi *Suomie sanotah tuhanzien järvilöin muakse.* Suomea sanotaan tuhansien järvien maaksi.

jät|eh (-tehen, -ettü, -tehii) jäte *Jättehet pidäü sortiruija.* Jätteet on lajiteltava.

jät|tiä (-än, -täü, -etäh) jättää ks. **hüllätä**

Kk

ka mutta, no, niin *Tahtonet, ka tule*. Jos halunnet, niin tule. Ks. **ga kabait|tua** (-an, -tau, -etah) jyrsiä *Hiiret midälie kabaitetah lattien al*. Mitähän hiiret jyršivät lattian alla. Ks. **grizie, puretella**

kabak|ku (-an, -kua, -koi) kapakka *Ainos vai istutah kabakas, humalniekat*. Aina ne vaan istuvat kapakoissa, juopot.

kabal|o(-on, -uo, -oloi) kapalo

kabaloi|ja (-čen, -ččou, -jah) kapaloita *Muamo hüvin kabaloičči lapsen*. Äiti kapaloit lapsen huolellisesti.

Kk

kabalori|bu (-vun, -buu, -bu-
loi) vaippa *vaihtua kabaloribu*
vaihtaa vaippa ks. **ripakko**

kabink|u (-an, -ua, -oi) koppa *Kudamasbo kabinkas voibi miärätä pluat t'ua?* Missä kopissa voi sovittaa mekkoa?

kabin|u (-an, -ua, -oi) (esim. lentokoneen) ohjaamo

kabj|u (-an, -ua, -oi) kavia *hevon kabjat* hevosien kaviot

kabl|ata (-uan, -uau, -atah) hotkia, hotkaista *Jogoi kaiken söt kablait?* Jokos syödä hotkaisit kaiken?

kabrasta|i (-jan, -jua, -jii) siivooja ks. **čiištii, ruokkii, uberii**

kabrast|ua (-an, -au, -etah) 1. siivota, järjestää, panna kuntoon *Ongo pertit jo kabrastettu?* Onko huoneet jo siivottu? Ks. **čiištie, puhtastua, ruokkie, uberie** 2. korjata sato *Kabrastimmo jo kazvokset pellolpäi kuoppah*. Korja-

simme jo kasvikset pelloilta kella-
riin. Ks. **leikata, uberie**

kabrast|uakseh (-ammos, -ah/-
ahes, -etahes), **kabrastu|o** (-n, -u,
-tah) kadota, häipyä *Kabrastukkua iäres!* Häipykää!

kabrastu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1.
siivous 2. sadonkorjuu

kačahtel|la (-en, -ou, -lah),
kačahtel|lakseh (-emmos, -eh/-
ehes, -lahes) katsella, vilkuilla *Jogoi briha tüttölöih kačahtelou?* Jokos nuorimies tyttöjä vilkuilee?

kačahtu|s (-ksen, -stu, -ksii)
katse, katsahdus *Ellendimmö muaman mielen jo ühtel kačahtuksel*. Ymmärsimme äidin mielialan jo yhdellä silmäyksellä. Ks. **silmävüs**

kač|e (-čien, -ettu, -čieloi) katse *Miksebo sinul on moine atkal kače?* Miksi sinulla on niin surulinen katse?

kač|ella (-čelen, -čelou, -ellah)
katsella *Kaččelitgo uudizii?* Katse-
litko uutisia?

kačelm|u (-an, -ua, -oi) katsaus *Uudizien kačelmas oli egläi mieldükiinnittäjiä tapahtumua*. Uutiskatsauksessa oli eilen kiinnostavia tapahtumia. Ks. **silmäilü**

kaččeli|i (-jan, -jua, -joi) tarkkailija ks. **huomavoiččii, tarkkailii**

kaččo|i (-jan, -jua, -jii) 1. katse-
selija, katsoja *Teatru oli täüzi kaččo-
jua*. Teatteri on täynnä katso-
jia. 2. hoitaja *Buabo uskaldi tulla
meile lapsien kaččojakse*. Mummo
lupasi tulla meille hoitamaan lap-
sia. 3. tarkastaja *Häi on protokolalan*

kaččoi. Hän on pöytäkirjan tarkastaja. Ks. **tarkastai**

kaččom|o (-on, -uo, -oloi) katso *Saimmo hyvät paikat kaččomos*. Saimme hyvät paikat katsomosta. Ks. **zualu**

kač|čuo (-on, -čou, -otah) 1. katsoa *Kačokkua, ken tulou!* Katsokaa, kuka tulee! 2. pitää huolta, hoitaa *Kenbo teijän lastu kaččou?* Kuka hoitaa teidän lastanne? Ks. **hoidua, nän'čie** 3. tarkastaa *Kačotgo minun kirjutetun tekstan?* Tarkastatko kirjoittamani tekstin? Ks. **silmätä**

kač|čuokseh (-ommos, -čoh/-čohes, -otahes) varoa, karttaa, suojella itseään *Kačokkuattokseh kaikēs pahas!* Suojelkaa itseänne kaikelta pahalta! Ks. **vardoijakseh, vazitakseh**

kač|jella (-čelen, -čelou, -ellah) katsella, tarkastella *Kačelkua rauhas süömislístua*. Katselkaa rauhasa ruokalistaa.

kač|ellakseh (-čelemmos, -čeleh/-čelehes, -ellahes) katsella (ympäriin) *Naine kaččelihes ümbäri*. Nainen katseli ympärilleen.

kačker (-an, -ua, -ii) 1. kitkerä (esim. löyly) *Onnuako külüh ei vie voi mennä, löülü on kačker*. Sanaan ei varmaan voi vielä mennä, löyly tuntuu kitkerältä. 2. hapan *Erähät čihoimarjat ollah kačkerat*. Jotkut viinimarjat ovat happamia. Ks. **mučker, puričču**

kačo (ku) näet, nimittäin *Minä kačo ku sidä en ellendännüh*. Minä

en nimittäin tajunnut sitä. Ks. **näit kačotut|tua** (-an, -tau, -etah) tutkituttaa ks. **tutkituttua**

kadaji (-jan, -jua, -jii) kataja **kadai||muarj|u** (-an, -ua, -oi) katajanmarja; ||**tuhj|o** (-on, -uo, -oloi) katajapensas

kadajahijne (-zen, -stu, -zii) katajainen, kataja= *Tuatto luadii puččih kadajahizen vandehen*. Isä teki tynnyriin katajavanteen. *A-voi-voi tädä kadajahistu kanzua!* Voi tätä katajaista kansaa!

kadajajine (-zen, -stu, -zii) pikku kataja *Nečidä kadajastu ei sua kuadua*. Tuota pikkukatajaa ei saa kaataa.

kada(j)ik|ko (-on, -kuo, -koloi) katajikko

kadal (-an, -ua, -oi) kurja, onneton *Vot on minul nügöi kadal voindu!* Onpa minulla nyt kurja olo! Ks. **gor'aššu, gor'a(rukku), kurju**

kadehelli|ne (-zen, -stu, -zii), **kadehtij|i** (-jan, -jua, -joi) kateellinen

kadehtij|e (-n, -u, -tah) kadehtia *Häi ainos toizii kadehtiu*. Hän kadehtii aina muita.

kadehu|s (-on, -ttu, -zii) kateus *Kadehus kalatgi vies vedäü*. Kateus vie kalatkin vedestä. (sl.)

kadiet|tu (-an, -tua, -toi) kadetti *Kadiettoi kučuttih prezidentan dvorčah*. Kadetteja kutsuttiin presidentin linnaan.

kado (kavon, kaduo, kadoloi) kato, häviäminen *Mulloi oli paha*

vil'l'an kado. Viime vuonna oli paha viljan kato(vuosi).

kadrieli (-n, -i, -loi) katrilli *kižata (tansie) kadrieli* tanssia katrillia

kaglakkai kaulakkain, kaulatusten *Nämmä bratanat aiven istutah kaglakkai*. Nämä kaverukset istuvat aina kaulakkain.

kagl|u (-an, -ua, -oi) kaula *Tüt-töine hüppäi muamal kaglah*. Tyttö hyppäsi äidin kaulaan.

kagluaik|ku (-an, -kua, -koi) kaulahuivi vrt. **piäpaikku**

kaglu|s (-ksen, -stu, -ksii) kaulus

kagrahi|ne, kagra|ine (-zen, -stu, -zii) kaurainen, kaura= *Pas-tammo tänäpäi kagrahistu leibiä*. Paistamme tänään kauraleipää.

kagr|u (-an, -ua, -oi) kaura *kaz-vattua kagrua* kasvattaa kauraa

kahak|ku (-an, -kua, -koi) kahakka, riita, tappelu *Midäbo kahakkaa sie pihal oli ehtäl?* Mikähän kahakka siellä kadulla oli illalla?

kaheks|a (-an, -ua, -oi) kahdeksan

kaheksa||kümnen (kaheksänkümnenen, kaheksuakümmendü, kaheksiikümnenii) kahdeksänkymmentä; **||sadua** (kaheksansuan, kaheksuasada, kaheksiisadoi) kahdeksansataa; **||tostu** (kaheksantostu, kaheksuatostu) kahdeksantoista; **||tuhattu** (kaheksantuhannen, kaheksuatuhattu, kaheksiituhanzii) kahdeksantuhatta

kaheksa|s (-nden, -ttu, -nzii) kahdeksas

kahmalo, kahmalolline kahmalo, koura *kahmalolline buolua* kourallinen puolukkaa vrt. **kobru**

kahteči kahdesti, kaksi kertaa *Parembi kaččuo kahteči, konzu Parempi menet dorogas poikki*. Parempi katsoa kahdesti, kun ylität tien.

kahtei kahdestaan, kaksin *Ei tulluh toizii, vaigu müö kahtei*. Ei tullut muita, vain me kahdestaan.

Ks. **kahtenkeskei**

kahtenkeskei kahden, kahden kesken ks. **kahtei**

kai I (-ken, -kkie, -kkii) kaikki *Sie on kai, midä pidäü*. Siellä on kaikki tarvittava. *Pagizimmo kaiken ehtän*. Puhuimme kaiken (koko) illan. *Kaikkie hüviä!* Kaikkea hyvää! Ks. **kogo** vrt. **kaikin**

kai II jopa, ihan *Oli moine pak-kaine, kai minuu rubei viluttamah*. Oli sellainen pakkane, että ihan rupesin palelemaan. Ks. **daže**

kaič|eh (-čehen, -ehtu, -čehii) kaide *pordahien kaiččehet* rappujen kaiteet

kaičusabu (avun, abuu, abuloi) vakuutus ks. **strahouhku, strahovku**

kaidevu|o (-n, -u, -tah) kaventua *Dorogaine oli ülen kaidevun-nuh*. Polku oli kovasti kaventunut. Ks. **kaijeta**

kai|du (-jan, -dua, -doi) kapea, ahdas *Hiemuat ollah kaijat*. Hihat ovat kapeat.

kai|gu (-jun, -guu, -guloi) kai-

ku *Konzu kirrut rannal, sit kaigu vastuau*. Kun huudat rannalla, niin kaiku vastaa.

kai|guo (3. pers. -guu, -jutah) kaikua ks. **kajahuo**

kaiht|e (-ien, -ettu, -ieloi) kaihi *Kaihtien täh buabo ei hüvin näi*. Kaihin takia mummo ei näe hyvin.

kaijend|ua (-an, -au, -etah) kaventaa *Kaijendin vähäzel štaniloin lahkehii*. Kavensin vähän housun lahkeita.

kaij|eta (-denen, -denou, -je-tah) kaventua *Ühtes kohtas tämä troppu kaidenou*. Yhdessä kohtaa tämä polku kapenee. Ks. **kaidevuo**

kajahu|o (3. pers. -u, -tah) kaikua ks. **kaiguo**

kaikelleh kaikin tavoin, monella tapaa *Häi kaikelleh opii väckiä*. Hän yritti kaikin tavoin oikutella.

kaiken||jüt|üs (-tüön, -üttü, -tüzii/-tümii), ||**luadu|ine** (-zen, -stu, -zii), ||**mo|ine** (-izen, -stu, -izii) kaikenlainen; ||**tiedä|i** (-jän, -jä, -jii) kaikkietävä

kaikin kaikki (ihmiset) *Kaikin-häi sen jo tietäh*. Kaikkihan sen jo tietävät. Vrt. **kai**

kaikkiedah kaikkiaan *Lehmiä heil oli kaikkiedah nellii*. Lehmiä heillä oli kaikkiaan neljä.

kaikkiel kaikkialla

kaikkiele kaikkialle

kaimaks|et (-ien, -ii) kaimat, kaimakset *Kaimaksil on sama nimi*. Kaimoilla on sama nimi.

kaim|ata (-uan, -uau, -atah) 1. hukata, kadottaa *Kunnebo dengat*

kaimait? Minnekäs rahat kadotit? Ks. **hävittiä, kavottua, menettiä** 2. saattaa *Et voi ni arvata, ken minuu egläi kaimai kodih!* Et voi arvatakaan, kuka minut eilen saattoi kotiin! Ks. **suattua**

kaimavu|o (-n, -u, -tah) kadota, hävitä *Kai heijän elot kunnetah kaimavuttih*. Koko heidän omaisuutensa katosi jonnekin. Ks. **hävitä, kavota**

kainal|o (-on, -uo, -oloi) kainalo *Midä häi sie kandanou kainalos?* Mitä hän kantanee kainalosaan?

kainalomikr|o (-on, -uo, -oloi) kannettava tietokone ks. **kannettavu (tiedokoneh), üskümikro**

kaiv|o (-on, -uo, -oloi) kaivo *Kannettu vezi kaivos ei püzü*. Ei kannettu vesi kaivossa pysy. (sl.)

kaivo|s (-ksen, -stu, -ksii) kaivos *Talvivuaran kaivokses puak-suh kirjutetah lehtilöis*. Talvivuaran kaivoksesta kirjoitetaan usein lehdissä.

kaiv|ua (-an, -au, -etah) kaivaa *Diädö iche kaivoi ojan, ei olluh kaivuriloi*. Setä itse kaivoi ojan, ei ollut kaivinkoneita. Ks. **töngie**

kajahu|o (3. pers. -u, -tah) kaikua *Pajozien iäni kajahui toizel rannal*. Laulujen ääni kuului vastarannalta.

kajaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) kajahtaa *Kuullittogo, kui kajahtettihs ammundat?* Kuullitteko, kuinka laukaukset kajahtivat? *Midä meččäh kirguat, sidä*

vastah kajahtah. Niin metsä vastaa kuin sinne huudat. (sl.)

kajahut|tua (-an, -tau, -etah) (laulaa) kajauttaa *Kajahutammogo nügöi uvven pajozen?* Kajautam-meko nyt uuden laulun?

kajoji (-in, -idu, -oloi) lokki *Kajoit čiihotah.* Lokit kirkuvat.

kajoksi|ne (-zen, -stu, -zii), **kajož|u** (-an, -ua, -oi) pilvetön, sees *Päiväine pastau kajožal taiva-hal.* Aurinko paistaa pilvettömällä taivaalla.

kajost|uakseh (yksipers. -ah/ -ahes) kajastaa, seljetä *Ildupäiväl vaste kajostih.* Vasta iltapäivällä selkeni.

kajut|tu (-an, -tua, -toi) hyt-ti (laivassa) *Müö saimmo kahten hengen kajutan.* Saimme kahden hengen hytin.

kakao (-n, -du, -loi) kaakao *Juotgo kakaodu?* Juotko kaakaota?

kakat|tua (-an, -tau, -etah) kaa-kattaa *Kanat kakatetah.* Kanat kaa-kattavat.

kakko|ine (-zen, -stu, -zii) kakkonen *Kenbo tuli kakkozekse?* Kuka tuli kakkoseksi?

kaksi (kahten, kahtu, kaksii) kaksi

kaksiez|et (-ien, -ii) kaksoset *Kaksiezien jälgeh rodih vie üksi poigu.* Kaksosten jälkeen syntyi vielä yksi poika. Ks. **kaksozet**

kaksi|kieli|ne (-zen, -stü, -zii) kaksikielinen ks. **bilingvu**; **||kielizü|s** (-ön, -ttü, -ksii) kaksikielisyys ks. **bilingvizmu**; **||küm-**

men (kahtenkümnenen, kah-tukümmendü, kaksiiükümnenii) kaksikymmentä; **||mielin|e** (-zen, -stü, -zii) kaksimiellinen; **||ozaj|ine** (-zen, -stu, -zii) kaksiosainen

kaksinkerda|ine (-zen, -stu, -zii) kaksinkertainen

kaksi|puoli|ne (-zen, -stu, -zii) kaksipuolinen; **||sadua** (kah-tensuan, kahtusadua, kaksiiisadoi) kaksisataa; **||tostu** (kahtentostu, kahtutostu) kaksitoista; **||tuhattu** (kahtentuhannen, kahtutuhattu, kaksiiituhanzii) kaksituhatta

kaksivuodehi|ne, **kaksivuo-di|ne** (-zen, -stu, -zii) kaksivuotias

kaksos|čök|e (-kehen, -ettü, -kehii) kaksoispiste; **||kanzalaž|s**, **||rahvahalliž|s** (-on, -ttu, -ksii) kaksoiskansalaisuus

kaksoz|et (-ien, -ii) kaksoset ks. **kaksiezet**

kaktus|su (-an, -ua, -oi) kaktus *Kaktusat ollah piidoikkahat.* Kak-tukset ovat piikikkäät.

kal|a (-an, -ua, -oi) kala *püüdiä kalua* pyytää kalaa

kalahut|tua (-an, -tau, -etah) (lyödä) kalauttaa *Petties ustu ka-lahutin.* Vahingossa kalautin ovea. Ks. **kolaittua**, **loškata**

kalak|as (-kahan, -astu, -kahii) kalaisa *Meijän järvi ei ole ülen ka-lakas.* Meidän järvemme ei ole kovin kalaisa. Ks. **kalaž|u**

kalamie|s (-hen, -stü, -hii), **kalaniek|ku** (-an, -kua, -koi), **kalanpüüdä|i** (-jän, -jiä, -jii), **kalasta|i** (-jan, -jua, -jii) kalastaja

kala||kurniek|ku (-an, -kua, -koi) kalakukko; ||**puik|ko** (-on, -kuo, -koloi) kalapuikko; ||**rok|ku** (-an, -kua, -kii) kalakeitto

kalast|ua (-an, -au, -etah) kalastaa *Luadogal kalastetah siigua*. Laatokalla kalastetaan siikaa. Ks. **püüdiä**

kalastu|s (-ksen, -stu, -ksii) kalastus ks. **kalanpüvvändü, ongitandu**

kalasuarn|u (-an, -ua, -oi) kalajuttu *Died'oi da kai hänen kalasuarnat!* Isoisä ja kaikki hänen kalajuttunsa!

kalaž|u (-an, -ua, -oi) kalaisa, runsaskalainen *Tahtozimmo olla kezät kalažan järven rannal*. Haluaisimme olla kesät kalaisan järven rannalla. Ks. **kalakas**

kalat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kalaton, vähäkalainen

kalavehkeh (-en, -tü, -ii) kalapyydys *Laskimmo verkot da panimmo kai kalavehkehet kundoh*. Laskimme verkot ja panimme kuntoon kaikki kalapyydykset.

kalbas|su (-an, -sua, -soi) makkara *Osta puoli kiluo mittustugi kalbassua*. Osta puoli kiloa jotain makkaraa.

kalb|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kalpea ks. **valpas**

kaldavu|o (-n, -u, -tah) kallistua, mennä vinoon *Mökkizes üksi čuppu on kaldavunnuh*. Yksi mökin nurkka on kallistunut (vinosassa). Ks. **kallistuo**

kaldavu|s (-ksen, -stu, -ksii)

kaltevuus, kallistuma *Laivu puutui kaldavukseh*. Laiva sai kallistuman.

kalendari (-n, -i, -loi), **kalendar|u** (-an, -ua, -oi) kalenteri *Kirjuta aigu omah kalenduarah, štobi ei unohtua!* Kirjoita aika kalenteriksi, ettei unohda!

kalitk|u (-an, -ua, -oi), **kalit|tu** (-an, -tua, -toi) karjalanpiirakka ks. **šipainiekku, šipanniekku**

kalkat|tua (-an, -tau, -etah), **kalket|tua** (-an, -tau, -etah) 1. (puhua) kalkattaa *Tühjiä kalkatatto, tüttözet!* Ihan turhia kalkatatte, työtöt! 2. kilistä *Kellozet kalkatetah*. Kellot kilisevät.

kalkeh (-en, -tu, -ii) kalke, kilinä *Mostu kalkehtu ei ole hüvä kuunnella*. Sellaista kalketta ei ole mukava kuunnella.

kalkevu|o (-n, -u, -tah) kalkkeutua *Verisuonet kalkevutah*. Verisuonet kalkkeutuvat. Ks. **koveta**

kal'kul'uator (-an, -ua, -oi) laskin ks. **laskin, laskukoneh**

kallalleh kallellaan *Kodimökkinen on kallalleh*. Kotimökki on kallellaan.

kal|lata (-duan, -duau, -atah) kallistaa *Älä kaldua venehtü!* Älä kallista venettä!

kalleheh, kallehesti kalliisti, kalliilla hinnalla *Täs pidäü sinul vie maksua kalleheh*. Tästä joudut vielä maksamaan kalliisti.

kallehu|s (-on, -ttu, -zii) kalleus *Rahvas paistah süömizien kal-lehuos*. Ihmiset puhuvat ruoan kalleudesta.

kall|is (-ehen, -istu, -ehii) 1. kallis, hinnakas *Emmo nikui voi ostua mostu kallistu fatierua*. Emme mitenkään voi ostaa niin kallista asuntoa. Ks. **hinnakas** 2. rakas, armas *Kallehet gost'azet!* Rakkaat vieraat!

kallistu|o (-n, -u, -tah) 1. kallistua *Kai süömizet vai kallistutah*. Kaikki ruoka vain kallistuu. 2. mennä vinoon ks. **kaldavuo**

kalliv|o (-on, -uo, -oloi) kallio *Nouzimmo korgiele kallivole*. Nousimme korkealle kalliolle.

kalm|ata (-uan, -uau, -atah) haudata *Pappi kalmatah kolmandennu päivännü kuolendas*. Pappi haudataan kolmantena päivänä kuoleman jälkeen. Ks. **panna muah** vrt. **havvata**

kalm|o (-in, -idu, -loi), **kalm|oimua** (-n, -du, -loi) hautausmaa *kävva kalmoile* käydä hautausmaalla

kalm|u (-an, -ua, -oi) hauta vrt. **haudu, süvendüs**

kalmuand|u (-an, -ua, -oi) hautaus, hautajaiset ks. **muahpanendu**

kalouriji (-en, -edu, -eloi) kalori *reknaiilla kalourieloi* laskea kaloreja

kal|veta (-benen, -benou, -vetah) kalveta ks. **valpastuo**

kamel|u (-an, -ua, -oi) kameli *Kamelal on pitkü kaglu*. Kamelilla on pitkä kaula.

kamer|u (-an, -ua, -oi) 1. (valokuva)kamera ks. **fotoapparuattu**

2. selli ks. **türmühuoneh**

kamevu|o (-un, -u, -tah) alkaa hälistä, rähistä *Juodih dai kamevuttih*. Joivat ja alkoivat rähistä. Ks. **riijellä, rähistä**

kamin (-an, -ua, -oi) takka *Pane tuli kaminah!* Pane tuli takkaan!

kamineh (-en, -tu, -ii) meteli *Kuspäi neče kamineh kuuluu?* Mistäpäin tuo meteli kuuluu?

kami|sta (-zen, -zou, -stah) meluta *Kenbo sie pordahikos kamizou?* Kukahan siellä porraskäytävässä meluaa? Ks. **hälistä, šumie, šälmiiä**

kamod|u (-an, -ua, -oi) piironki vrt. **lipas, škatulku, vakkaine**

kamu (-n, -u, -loi) häly, tohina *Lähtiettih pruzniekkah suuren kamunke*. Lähtivät juhlimaan suurella tohinalla. Ks. **hällü, pačkeh, rädžineh, rädži, šumu**

kan|a (-an, -ua, -oi) kana

kanabr|o (-on, -uo, -oloi) kanerva *Kanabruo kazvau kuival kangahal*. Kanervaa kasvaa kuivalla kankaalla.

kandamu|s (-ksen, -stu, -ksii) kantamus ks. **takku**

kandeleh (-en, -tu, -ii) kantele *Väinämöine soitti kandehehel*. Väinämöinen soitti kanteletta.

kandiduat|tu (-an, -tua, -toi) 1. kandidaatti *filolougien kandiduattu* filologian kandidaatti 2. ehdokas *Häi on kandiduatuannu valličendois*. Hän on ehdokkaana vaaleissa.

kan|du (-nan, -dua, -doi) 1. kanta, tyvi *Grivan kannnas ei ole madostu*. Tatin kannassa ei ole matoja. 2. (kengän) korko, kanta *korgiet kannat* korkeat korot 3. laji *ilveskandu* ilveskanta ks. **rodu** 4. (näkö)kanta, asenne *En tiijä hänen kandua täs dielos*. En tiedä hänen kantaansa tähän asiaan. Ks. **nägemüs, mieli**

kan|dua (-nan, -dau, -netah) 1. kantaa *Kenbo kandoi hallot külüh?* Kuka kantoi halot saunaan? Ks. **taššie** 2. kestää *Hangi kandau*. Hanki kestää. (On hankikanto.)

kandu||kabak|ku (-an, -kua, -koi) kantapaikka, -kapakka; **||piä** (-n, -dü, -löi) kantapäätä; **||rahva|s** (-han, -stu, -hii) kantaväestö; **||san|a** (-an, -ua, -oi) kantasana

kanga|s I (-han, -stu, -hii) kangas *kuduo kangastu* kutoa kangasta ks. **tekstiil'u**

kanga|s II (-han, -stu, -hii) metsäkangas *Kuival kangahal kazvau kanabruo*. Kuivalla kankaalla kasvaa kanervaa.

kangas||bruj|at (-ien, -ii), **||puu|t** (-loin, -loi) kangaspuut ks. **stuavat**

kangleta (-ien, -ieu, -etah) kangeta, nostaa *A gu vie voinnen kangeta iččeni kravatis!* Kunpa vielä voisoin päästä ylös sängystä!

kangji (-en, -ie, -ii/-iloi) kanki

kangjiekseh (-emmos, -eh/-ehes, -ietahes) 1. nousta, kiivetä *kangiekseh puuh* kiivetä puuhun ks. **nosta** 2. tunkeutua *Älgä tän-*

ne nügöi kaikin kangekkuattokseh! Älkää nyt tunkeutuko tänne kaikki! Ks. **ličatakseh, liččavuo, tungevuo, tungiekseh**

kannatand|u (-an, -ua, -oi) kannatus ks. **kannatus**

kannate|s (-ksen, -stu, -ksii) smetana, vuolukerma *Osta sagiedu kannatestu!* Osta paksua smetanaa! Ks. **smetanu**

kannatet|tu (-un, -tuu, -tuloi) suosittu ks. **suosittu**

kannattamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) epäedullinen, kannattamaton

kannat|tua (-an, -tau, -etah) kannattaa, tukea *Dovarišat toine tostu kannatetah*. Ystävät tukevat toisiaan.

kannatu|s (-ksen, -stu, -ksii) kannatus *Ollougo hänel kannastutu valličendois?* Mahtaako hänellä olla kannatusta vaaleissa? Ks. **kannatandu**

kannettav|u (-an, -ua, -ii) kannettava *Kirjutan kannettaval tiedokonehel*. Kirjoitan kannettavalla tietokoneella.

kannik|ko (-on, -kuo, -koloi) kannikka *leivän kannikko* leivän kannikka

kannusteh (-en, -tu, -ii) kannuste, kannustin, kannustus ks. **stiimul, virikeh, viriteh, viritüs**

kannust|ua (-an, -au, -etah) kannustaa, rohkaista, innostaa ks. **stimuliiruija**

kansel'uariji (-en, -edu, -eloi) kanslia

kanzala|ine (-zen, -stu, -zii) kansalainen *Hivät kanzalazet!* Hyvät kansalaiset!

kanzalli|ne (-zen, -stu, -zii) kansallinen ks. **rahvahalline**

kanzalližu|s (-on, -stu, -ksii) kansallisuus *Kanzalližuol olen suomalaine*. Kansallisuudeltani olen suomalainen. Ks. **rahvahalližus**

kan|zi (-nen, -tu, -zii/-ziloi) kansi

kanzik|ko (-on, -kuo, -koloi) kansio ks. **al'bomu, mappi, papku**

kanzoin||väli|ne (-zen, -stu, -zii) kansainvälinen *Karjalas on äijü kanzoinvälistü laihinsanua*. Karjalassa on paljon kansainvälisiä lainasanoja. Ks. **rahvahienväline**

kanz|u (-an, -ua, -oi) kansa, väki, ihmiset ks. **rahvas**

kanzukun|du (-nan, -dua, -dii) kansakunta *Ühtistünnüöt Kanzukunnat* Yhdistyneet Kansakunnat (YK) ks. **rahvaskundu**

kanuadala|ine (-zen, -stu, -zii) kanadalainen

Kanuad|u (-an, -ua) Kanada

kanual|u (-an, -ua, -oi) kanaali, kanava *Kiilin kanualu ühtistäü Pohjazen meren da Baltiekkumeren*. Kielin kanava yhdistää Pohjanmeren ja Itämeren.

kanuav|u (-an, -ua, -oi) (TV-)kanava *Ohjelmua voit kaččuo kolmandel kanuaval*. Ohjelmaa voit katsoa kolmoskanavalta.

kapitalizm|u (-an, -ua, -oi) kapitalismi

kapitalisti|ne (-zen, -stu, -zii) kapitalistinen *kapitalistizet talovussistiemat* kapitalistiset talousjärjestelmät

kapitalist|u (-an, -ua, -oi) kapitalisti

kapitua|u (-an, -ua, -oi) pääoma ks. **piäomažus**

kapituan|u (-an, -ua, -oi) kapteeni

kappaleh (-en, -tu, -ii) kappale ks. **pala, palaine**

kaprizničai|ja (-čen, -ččou, -jah) oikutella, kiukutella ks. **suurendellakseh, tieššiekseh, vädžistä, vändžistellakseh**

kaprizno|i (-in, -idu, -loi) oikukas *Tänäpäi siä ozuttihes kapriznoikse*. Tänään sää osoittautui oikukkaaksi. Ks. **vändžistelii**

kapust|u (-an, -ua, -oi) kaali *Kazvatetahgo teil kapustua?* Kasvatetaanko teillä kaalia?

karait|tua (-an, -tau, -etah) kuorsata *Vot kui koval iänel karaitit!* Kyllä kuorsasitkin äänekkäästi! Ks. **hrappie, kuorzata**

karandiš|šu (-an, -šua, -šoi) (lyijy)kynä ks. **kirjutin, piirdin**

karantiin|u (-an, -ua, -oi) karanteeni, eristys *jouduo karantiinah* joutua karanteeniin ks. **izol'atsii**

karast|ua (-an, -au, -etah) karaista *Karastan iččiedäni uindal vilus vies*. Karaisen itseäni uimalla kylmässä vedessä. Ks. **lujendua**

karastu|o (-n, -u, -tah) karaisua ks. **lujeta**

karavuanari (-n, -i, -loi) karavaanari *Kezäl ollah dorogat tävvet karavuanariloi*. Kesäisin maantiet täyttyvät karavaanareista.

karavuan|u (-an, -ua, -oi) karavaani

kargavusvu|ozi (-vven, -ottu, -ozii) karkausvuosi

karg|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kitkerä ks. **kačker**, **mučker**

kargevu|s (-ksen, -stu, -ksii) kitkeruus

kar|gu (-run, -guu, -guloi) pako *lähtie karguh* lähteä pakoon ks. **pago**

karhak|ko (-on, -kuo, -koloi), **karh|ei** (-ien, -iedu, -ieloi) karhea ks. **kähei**

karikatuur|u (-an, -ua, -oi) pilakuva ks. **naɡrokuva**, **šaržu**

Karjal (-an, -ua) Karjala *Vahnemat evakot igävöijäh Karjalua*. Vanhimmat evakot ikävöivät Karjalaa.

karjala|ine (-zen, -stu, -zii) karjalainen

karjalakse karjalaksi, karjalaa *Maltatgo paista karjalakse?* Osaatko puhua karjalaa?

karjanhoida|ji (-jan, -jua, -jii) karjakko ks. **skotniekku**

karjalažu|s (-on, -ttu) karjalaisuus

karj|u (-an, -ua, -oi) 1. karja *Karjua pietäh pastbišal*. Karjaa pidetään laiumella. Ks. **elätti**, **žiivattu** 2. karkea *Pidäü olla karjua suohua*. Pitää olla karkeata suola.

karkoit|tua (-an, -tau, -etah) karkottaa *Ilmai lubua tulluot karkoitetah*. Luvatta tulleet karkoteitaan. Ks. **hiädiä**, **kiškettiä**

karkoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) karkotus ks. **hiädö**

karzi|e (-n, -u, -tah) 1. karsia (esim. oksia) *Kogo päivän karziimo koivuloi*. Koko päivän karsimme koivuja. 2. poistaa (joukosta) *Karzimmogo tühjät fruazat tekstas?* Poistammeko tekstistä turhat fraasit? Ks. **ottua iäre**, **vähendiä**

karzin (-an, -ua, -oi) 1. karsina, aidattu tila *Lambahii pietäh omas karzinas*. Lampaita pidetään omassa karsinassaan. 2. kellari ks. **kuoppu**, **luandal**, **podvualu**

karzind|u (-an, -ua, -oi) karsinta *Kuibo mendih sinul karzindat?* Miten meni karsinnat osaltasi?

kartanlugi|ji (-jan, -jua, -joi) kartanlukija *Kartanlugijannu kilvas oli vahnu tuttavu*. Kartanlukijana kilpailussa oli vanha tuttu.

karti (-n, -i, -loi) (peli)kortti *kižata kartih* pelata korttia

kartin (-an, -ua, -oi) taulu, maalaus ks. **mualavus** vrt. **taulu**

kartohk|u (-an, -ua, -oi) peruna *Jogo on laukois uuttu kartohkua?* Onko kaupoissa jo uutta perunaa?

kartohkankaivand|u (-an, -ua, -oi) perunannosto

kart|u (-an, -ua, -oi) kartta *Lövviťgo meijän adresin kartattah?* Löysitkö meidän osoitteemme ilman karttaa?

karu (-n, -u, -loi) 1. heikko,

huono (terveys) *Karu on buabal tervehüs*. Mummolla on huono terveys. 2. piru, paholainen ks. **čortu, juavoli, lemboi**

karvahi|ne, karva|ine (-zen, -stu, -zii), **karvak|as** (-kahan, -astu, -kahii) karvainen

karvat|oi (-toman, -tomua, -tomii) karvaton, paljas

karv|u (-an, -ua, -oi) karva *Breiče iäres nenne pardukarvat!* Aja pois nuo partakarvasi!

kasai|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) tunkeutua, sekaantua *Älä joga dieloh kasaiččei!* Älä sekaannu joka asiaan! Ks. **küs-kiekseh, segavuo, südiekseh**

kaskuad|u (-an, -ua, -oi) vesiputous ks. **vezilangevo**

Kaspianmer|i (-en, -dü) Kaspianmeri *Volga virduau kohti Kaspianmerdü*. Volga virtaa Kaspianmereen.

kas|su I (-an, -sua, -soi) letti *Tüttözel on pitkät kasat*. Tytöllä on pitkät letit. Ks. **palmikko**

kas|su II (-an, -sua, -soi) kassa *Maksakkaa kassah, olgua hüvä!* Maksakaa kassaan, olkaa hyvä!

kassu|alendu|s (-ksen, -stu, -ksii) kassa-alennus; **||kuit|ti** (-in, -tii, -tiloi) kassakuitti ks. **čiekku, kvitansii**

kast|e (-ien, -ettu, -ieloi) kaste *Nurmel on vie kastettu*. Nurmella on vielä kastetta.

kastella (-en, -ou, -lah) kastella *Mustathäi kastella kukkazii?* Muistathan kastella kukkia? Ks. **valella**

kastu|a (-an, -au, -etah) kastaa *Buabo mejjän kastau zuaharipalastu koufeih*. Meidän mummo kastaa sokeripalaa kahviin. Vrt. **ristie, valattua**

kastu|o (-n, -u, -tah) kastua *Kastuimmo läbi suures vihmas*. Kastuimme likomäriksi kovalla saateella. Vrt. **nestüö, nezevüö**

kazak|ku (-an, -kua, -koi) 1. kasakka (venäläinen ratsumies) 2. renki *Mies ruadoi talois kazakanu*. Mies oli talossa renkinä.

kazvai|n (-men, -ndu, -mii) kasvain, syylä *Ongo kazvain hüvävai pahahuaduine?* Onko kasvain hyvän- vai pahanlaatuinen? Ks. **süblü**

kazvatta|j (-jan, -jua, -jii) kasvattaja ks. **opastai, pedagougu**

kazvat|tua (-an, -tau, -etah) kasvattaa *Kazvatammo vil'ua da kartohkua*. Kasvatamme viljaa ja perunaa. Vrt. **harjaittua, opastua**

kazvatu|s (-ksen, -stu, -ksii) kasvatus *Kai rippuu kazvatukses*. Kaikki on kiinni (riippuu) kasvatuksesta.

kazvi (-n, -i, -loi) kasvi

kazv|o (-on, -uo, -oloi) kasvu ks. **ližävö**

kazvo|s (-ksen, -stu, -ksii) kasvis *Kazvoksii pidäs süvvä enämbi*. Kasviksia pitäisi syödä enemmän. Ks. **ouvešši**

kazvollizu|s (-on, -ttu, -ksii) kasvillisuus

kazvosti|edo (-ijon, -eduo, -edoloi) kasvitiede

kazv|ua (-an, -au, -etah) *Lapset vai kazvetah*. Lapset vain kasvavat.

Ks. **ližetä, ližävüö, suureta**

kažlik|ko (-on, -kuo, -koloi) kaislikko ks. **ruvvikko**

kat|e (-tien, -ettu, -tieloi) 1. peite, peitto *Pane katettu lapsele!* Pane peittoa lapselle! 2. (mon.) peitot, vällyt *Ries on lämmin istuo kattieloin al*. Reessä on lämmin istua vällyjen alla.

kategouri|i (-en, -edu, -eloi) kategoria, luokka

katisk|u (-an, -ua, -oi) katiska *Katiskah puutui vähä kalua*. Katis-kaan tuli vähän kalaa.

katkai|n (-men, -ndu, -mii) katkaisin ks. **katkuaju, sammutin**

katk|ata (-uan, -uau, -atah) katkaista *Häi katkai ühtevüöt mejjän ker*. Hän katkaisi yhteydet meihin.

katk|eta (-ien/-enen, -ieu/-enou, -ietah/-etah) katketa, mennä poikki *Nuoru katkei*. Naru katkesi. Ks. **mudžahtuakseh**

katkuaj|u (-an, -ua, -ii) katkaisin ks. **katkain, sammutin**

katk|uo (-on, -ou, -otah) katkoa, pilkkoa *Vastoiakse katkoimmo koivun varboi*. Vastoiaksi katkoimme koivun oksia. Ks. **čilmuo, leikkuo, pilkuo, siečkata**

katliet|tu (-an, -tua, -toi) kyljys

kattil (-an, -ua, -oi) kattila

kat|tua (-an, -tau, -etah) 1. kattaa *Kata stola, ole hüvä!* Kata pöytä, ole hyvä! 2. peittää, verhoita *Hallot pidüü kattua brezental*. Halot on peitettävä pressulla. Ks.

peittiä, suojata

katušk|u (-an, -ua, -oi) rulla

kauh|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kauhea ks. **hirvei, srašnoi, varaittai**

kauh|u (-an, -ua, -oi) kauha *Va-latgo vettü kauhal minun kázile?* Kaadatko vettä kauhalla käsilleni?

Vrt. **pavaričču**

kauneh||kirjalližu|s (-on, -ttu, -zii), **||literatuur|u** (-an, -ua, -oi) kaunokirjallisuus

kaunehu|s (-on, -ttu, -zii) kauneus ks. **čomus**

kaun|is (-ehen, -istu, -ehii) kaunis ks. **čoma, ugožu, ugožoi**

kaunistel|la (-en, -ou, -lah) kaunistella *Miksebo kaunistelet hänen paginoi?* Miksi kaunistelet hänen puheitaan? Ks. **čomendella**

kaunistu|o (-n, -u, -tah) kaunistua ks. **čometa**

kaupalli|ne (-zen, -stu, -zii) kaupallinen *Rekluamua käätetäh kaupallizih tarkoituksih*. Mainosta käytetään kaupallisiin tarkoituksiin.

kaupankäündüpaik|ku (-an, -kua, -koi) pörssi, kaupankäyntipaikka ks. **biržu**

kaup|ata (-puan, -puau, -atah) kaupata ks. **torguija**

kaup|pu (-an, -pua, -poi) kauppa *Roittihgo hüvät kaupat?* Tuliko hyvät kaupat? Ks. **biznessu, torgu**

kauppu||balans|u (-an, -ua, -oi) kauppatase; **||mies** (miehen, miestä, miehii) ks. **kupsu, torguniekku** kauppamies, kauppias; **||sobimu|s** (-ksen, -stu, -ksii) kaup-

pasopimus; ||**vaiht|o** (-on, -uo, -oloi) kauppavaihto

kauti kautta *Kaikin kävelläh mejjän pihan kauti*. Kaikki kulkevat meidän pihan kautta.

kavoksis kateissa, hävinnyt *Kaži on kavoksis*. Kissa on kateissa.

ka|vota (-duon, -duou, -votah) kadota ks. **hävitä, kaimavuo**

kavot|tua (-an, -tau, -etah) kadottaa ks. **hävittää, kaimata**

kebj|ei (-ien, -iedü, -ielöi) kevyt *Tüttö oli pol'kas kebjei viijä*. Tyttö oli polkassa kevyt viedä (tanssi kevyesti polkkaa). Ks. **helpo, kebjü**

kebjend|jä (-än, -äü, -etäh) keventää, helpottaa *Vuota, kebjendän vähäzen sinun kotomkua*. Odota, kevennän vähän rinkaasi. Ks. **helpo, kebjendua, hoivendua, lievendiä**

kebj|tä (-nen, -nöü, -täh) keventyä *Ruado on jo kebjennüh*. Työ on jo keventynyt.

kebjieh, kebjiesti, kebjäh kevyesti, helposti *Joga ruadoine hänel kebjieh käis lähtöü*. Hän selviää kevyesti joka työstä.

kebj|ü (-än, -iä, -ii) kevyt ks. **helpo, kebjei**

kefiir|u (-an, -ua, -oi) kefiiri *Ostango maiduo vai kefiirua?* Ostanko maitoa vai kefiiriä?

kegl|ü (-än, -iä, -ii) keila *Kai keglät kuavuttih*. Kaikki keilat kaa-tuivat.

kegäleh (-en, -tü, -ii) kekäle *Kaminas on vie hüviä kegälehtii*. Takassa on vielä hyvä hiillos (hyvät kekäleet).

kehit|tiä (-än, -täü, -etäh) kehittää *Laitos kehittäü uuzii innovatsieloi*. Laitos kehittää uusia innovaatioita.

kehittümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) kehittymätön

kehit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) kehittyä *Metodat kehitütäh*. Metodit kehittyvät.

kehittännü|h (-ön, -ttü, -zii) kehittyntä *Elämmö tänäpäi kehitünnüös ühteiskunnas*. Elämme nykyään kehittyneessä yhteiskunnassa.

kehitü|s (-ksen, -stü, -ksii) kehitys *Kehitüksen ratastu et voi azettua*. Kehityksen ratasta et voi pysäyttää.

kehitüs||abu (avun, abuu, abuloi) kehitysapu; ||**aloveh** (-en, -tu, -hii) kehitysalue; ||**kelbo|ine** (-zen, -stu, -zii) kehityskelpoinen; ||**niisti|ji** (-en, -edü, -elöi) kehitysvammainen ks. **roinduniisti**

kehn|o (-on, -uo, -oloi) paholainen, piru *Nečidä kehnuo en nikui voi tirpua*. Tuota pirua en voi mitenkään kestää. Ks. **juavoli, karu, lemboi**

kehoit|tua (-an, -tau, -etah) kehottaa *Kehoitin heidü olemah vaikkani*. Kehotin heitä olemaan hiljaa.

kehoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) kehoitus *Kuunnelkua opastajan kehoituksii*. Kuunnelkaa opettajan kehotuksia.

kehtač|ču (-čun, -čuü, -čuloi) viitseliäs, ahkera *Tüttözet ollah kehtačut opastumah*. Tytöillä on oppimishalua.

keht|ata (-uan, -uau, -atah) viitsiä *Tule velli abuh, kehtannet!* Tule ihmisessä auttamaan, jos viitsit!

kehtav|o (-on, -uo, -oloi) halu, into *Ongo sinul kehtavuo lähtie kalah?* Onko sinulla halua lähteä kalan? Ks. **himo, tahto**

kehü|s (-ksen, -stü, -ksii) kehys ks. **ramku**

keh|ä (-än, -iä, -ii) kehä ks. **kruugu**

keihä|s, keijä|s (-ksen, -stü, -ksii) keihäs *lükätä keijästü* heittää keihästä

keik|kuo (-un, -kuu, -utah) keikkua *Veneh keikkuu aldoloil.* Vene keikkuu aalloilla.

keilu|o (-n, -u, -tah) kellua *Veneh keiluu ankuris.* Vene kelluu ankkurissa. Ks. **kublua**

keikut|tua, keilut|tua (-an, -tau, -etah) keikuttaa ks. **lekuttua**

keimistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) keimailla *Älä ainos nenga keimistelei!* Älä aina keimaille noin! Ks. **keimoilla(kseh)**

keimoili|j (-jan, -jua, -joi) keimailija, hienostelija ks. **šogoli**

keimoil|la (-en, -lou, -lah), **keimoil|lakseh** (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) keimailla *Vot kui neidine keimoilou mužikkoin ies!* Siinäpä tyttö nyt keimailee miehille! Ks. **ilvehtie**

kein|o (-on, -uo, -oloi) tapa, konsti, niksi ks. **taba**

keino||süöttämi|ne (-zen, -stü, -zii) keinoruokinta *Patsientale pidäü jo andua keinosüöttämistü.*

Potilas on jo keinoruokinnassa. **||tegoi|ne** (-zen, -stu, -zii) keinotekoinen *Esperanto on keintegoine kieli.* Esperanto on keinotekoinen kieli.

keinot|jella (-telen, -telou, -el-lah) keinotella ks. **hiitruija, spekuliiruija**

keinotteli|j (-jan, -jua, -joi) keinottelija ks. **hiitruiččii, spekul'antu**

keinut|tua (-an, -tau, -etah) tuudittaa ks. **baijuttua, liikuttua**

keitinpiir|ai (-uan, -uadu, -ualoi) keitinpiiras *Maltatgo pasta keitinpiiruadu?* Osaatko tehdä keitinpiirakoita?

keito|s (-ksen, -stu, -ksii) keitos *Tuatan keitokset toiči ollah ihan hüvät.* Isän keitokset onnistuvat joskus hyvin.

keit|tiä (-än, -täü, -etäh) keittää *Vot olet keittänüh magien rokan.* Oletpa keittänyt maukkaan keiton.

keit|to (-on, -tuo, -toloi) keitto ks. **liemi, rokku, suuppu**

keittä|j (-jän, -jiä, -jii) kokki, keittäjä ks. **pouvari**

keitändüperti (-n, -i, -löi) keittiö ks. **kuhn'u**

keksi|e (-n, -ü, -täh) 1. keksiä, tehdä keksintö *Midä uuttu häi nügöi keksii?* Mitä uutta hän nyt keksi? 2. keksiä, älytä, oivaltaa *Jogoi keksiit, midä ruadua?* Joka keksit, mitä pitäisi tehdä? Ks. **smeknie, tostavuo, tostuakeh**

keksi|j (-jän, -jiä, -joi) keksijä *Monel keksijäl on nerokkahii ide-*

joi. Monella keksijällä on nerokkaita ideoita.

keksindähi|ne (-zen, -stü, -zii) teennäinen ks. **luajindalline**, **pritvernoi**

keksindel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) teeskennellä *Häi keksindeleh üstävällizekse*. Hän teeskentelee ystävällistä. Ks. **heitteläkseh**, **heittäkseh**, **heittäü**, **laitellakseh**

keksind|ö (-ön, -üö, -ölöi) keksintö *Mibo ollou mejän eloksen suurimii keksindölöi?* Mikähän on meidän aikamme suurimpia keksintöjä?

keks|u (-an, -ua, -oi) (kuiva) kaku vrt. **tortu**

kel(e) kanssa, kera *Nikunne en tahtos mennä heijän kel(e)*. En haluaisi mennä mihinkään heidän kanssaan. Ks. **ker(e)**

kelbuaj|u (-an, -ua, -ii) kelpaava, =kelpoinen *Hüö ollah armien shuuzbah kelbuajat brihat*. He ovat armeijan palvelukseen kelpaavia (palveluskelpoisia) nuoria miehiä. Ks. **pädevü**, **pädiü**, **pättävü**, **sobii**

kelbuamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kelpaamaton ks. **pädemättöi**, **sobimatoi**

keldaj|ine (-zen, -stu, -zii) keltainen ks. **žoltoi**

keldu||juurik|oi (-oin, -oidu, -koloi) porkkana ks. **morkouhku**; **||sien|i** (-en, -dü, -ii) kantarelli, keltavahvero; **||vask|i** (-en, -ie, -iloi) messinki

keli (-n, -i, -löi) keli *Huome-*

nekse ennustettih pahua ajokelii. Huomiseksi ennustettiin huonoa ajokeliä. Vrt. **ilmu**, **siä**

kelk|u (-an, -ua, -oi) kelkka ks. **regüt**

kellač|ču (-un, -čuü, -čuloi) keltatauti, hepatiitti *rokotus kellaččuü vastah* rokotus hepatiittia vastaan

kellastu|o (-n, -u, -tah), **kellistü|ö** (-n, -ü, -täh) kellastua *Lehtet ollah jo kellistüttü*. Lehdet ovat jo kellastuneet.

kell|o (-on, -uo, -oloi) kello, soittolaite *kirikön kellot*

kel|o (-on, -uo, -oloi) kelo *Hongat erähiči kuivetah kelokse*. Hongat kuivuvat joskus keloksi.

kel|vata (-buan, -buau, -vatah) kelvata ks. **pädie**, **päijä**, **pätä**, **sobie**

ken (kenen, kedä) kuka *Kedäbo heis sinä enämbäl suvaičet?* Kenestä heistä pidät eniten?

keng|ü (-än, -iä, -ii) kenkä ks. **jallačči**

kent|ü (-än, -iä, -ii) kenttä ks. **ploššatku**

kepk|u (-an, -ua, -oi) lippalakki *Uvves kepkas on miliene tekstu*. Uudessa lippalakissa on jokin teksti. Ks. **furašku**

kep|pi (-in, -pii, -pilöi) keppi *Jogoi sinägi kävelet kepinke?* Joko sinäkin kävelet keppi kädessä? Ks. **savakko**

ker(e) kanssa *Lähtöügo ken minun ker?* Lähteekö joku minun kanssani? Ks. **kel(e)**

keral, **keräl** keralla, mukana

Ollahgo sinul kai školavehkehet keral? Onko sinulla kaikki koulu-tarvikkeet mukana?

kerdavu|o (-n, -u, -tah) 1. tois-tua, kertautua *Elokses moni die-lo kerdavuu*. Elämässä moni asia kertautuu. Ks. **toistuo** 2. juuttua *Mašin kerdavui pehmieh dorogah*. Auto juuttui pehmeään tiehen. Ks. **juuttuo**

kerdo|j (-jan, -jua, -jii) kertoja, kertova ks. **sanelli**

kerdomu|s (-ksen, -stu, -ksii) kertomus *T'outa mustau äijü kerdomustu Kalevalas*. Täti muistaa monia kertomuksia Kalevalasta.

ker|du (-ran, -dua, -doi) ker-ta *Sano vie kerdu, ole hüvä!* Sano vielä kerran, ole hyvä!

ker|duo (-ron, -dou, -rotah) kertoa ks. **sanella**

kerdupidoast|e (-ien, -ettu, -ie-loi) kertakäyttöastia *Kerdupidoas-tiet roitah kallehekse*. Kertakäyttö-astiat tulevat kalliiksi.

kerdupido|ine (-zen, -stu, -zii) kertakäyttöinen, kertakäyttö=*Nämmä lapsien ripakot ollah kerdupidozet*. Nämä vaipat ovat kerta-käyttöisiä.

ker|düö (-rүн, -düü, -rütäh) kertyä, kerääntyä *Puistokonsertah kerdüi äijü rahvastu*. Puistokon-serttiin kerääntyä paljon ihmisiä. Ks. **kerävüö**

kerh|o (-on, -uo, -oloi) ks. **kluu-bu**

keriäj|ü (-än, -iä, -ii) kerääjä, poimija *Sinä ülen kirkei buolan ke-*

riäjü olet! Sinäpä nopea puolukan poimija olet! Ks. **keräilii**

kero|j (-in, -idu, -loi) kurkku *Minul on keroi kibe*. Minulla on kurkkukipua. Ks. **kulku**

kerral, kerralleh kerralla, yh-dellä kertaa ks. **kerras, ühtelker-dua**

kerran (yhden) kerran *kerran päiväs* kerran päivässä

kerras 1. (yhdellä) kertaa, ker-ralla *Ruan kaiken kerras*. Teen kaiken kerralla. Ks. **kerral, ker-ralleh, ühtel kerdua** 2. heti *Ker-ras häi heitti omat paginat, gu vai nägi meidü tulemas*. Hän jätti omat juttunsa heti, kun vain näki meidän tulevan. Ks. **hedi**

ker|rata (-duan, -duau, -ratah) kerrata ks. **toistua**

ker|ritä (-gien, -gieü, -ritäh) keritä, ehtiä *En kergie tulla, vuo-takkua ehtässäh (ehtäh sah)!* En ehdi tulla, odottakaa iltaan! Ks. **ehtie, joudua**

kerro|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. (rakennuksen) kerros ks. **etuažu, jatuažu** 2. (maa)kerros *kaksi ker-rostu muadu* kaksi kerrosta multaa

kerros||kravat|ti (-in, -tii, -ti-loi) kerrossänky; ||**taloi** (-in, -idu, -loi) kerrostalo

kerähm|ö (-ön, -üö, -ölöi) ko-kous *Kerähmöh tuli gost'ua joga linnaspäi*. Kokoukseen tuli vieraita kaikista kaupungeista.

keräilend|ü (-än, -iä, -öi) ke-räily, keräileminen *Poštumerkilöin keräilendü on tarkah nägijän hob-*

bi. Postimerkkien keräily on tarkkanäköisen harrastus. Ks. **kerävo**

keräili|ji (-jän, -jiä, -joi) keräilijä ks. **keriäjä**

kerä|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) kerätä, poimia *kerätä muarjua* poimia marjoja

kerävünd|ü (-än, -iä, -öi) koontuminen *Ečimmö nuorižole kerävündüpaikkua*. Etsimme nuorisolle koontumistiloja.

kerävü|s (-ksen, -stü, -ksii) keräys *Dengukerävüksel suadih hüivät varat uudeh bol'niččah näh*. Rahankeräyksellä saatiin kokoon hyvin varoja uutta sairaalaa varten.

kerävü|ö (-n, -ü, -täh) kokoon-tua ks. **kerdüö**

keräv|ö (-ön, -üö, -ölöi) 1. keräys *Kerävölöih näh pidäü olla luba*. Keräykseen vaaditaan lupa. 2. keräily ks. **keräilendü**

keskeh keskelle, joukkoon *Tule vai mejjän keskeh!* Tule vain meidän joukkoomme!

keskel keskellä, joukossa *Keskel küliä oli čoma kirikkö*. Keskellä kylää oli kaunis kirkko.

keskelkavonnu|h (-on, -ttu, -zii) ekyksissä oleva *Olen ku keskel kavonnuh*. Olen kuin ekyksissä. (Olen ihan ymmälläni.)

kesken kesken *Ruavot jäidih pahoi kesken*. Työt jäivät pahasti kesken.

kesken||aigajine (-zen, -stu, -zii) keskonen ks. **ennenaigine**; **||jäännü|h** (-ön, -ttü, -zii), **||oli|ji** (-jan, -jua, -joi) keskeneräinen

Keskenjäännüttü ruaduo ei ole hüivä ozuttua nikelle. Keskeneräistä työtä ei ole hyvä näyttää kenelkään.

keskenkerda|line (-zen, -stu, -zii) keskinkertainen ks. **keskilua-duine**

keskenäh keskenään *Muamo da tuatto paistih jo dielot keskenäh*. Äiti ja isä puhuivat jo asiat selviksi keskenään. Ks. **kahteikesken**

keskevümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) keskeytymätön, jatkuva ks. **heittämatöi, jatkui**

keskevüt|tiä (-än, -täü, -etäh) keskeyttää *Nügöi älä vai keskevütä händü!* Älä nyt vain keskeytä häntä! Ks. **keskustua** vrt. **azettua**

keskevü|ö (3. pers. -ü, -täh) keskeytyä *Pagin keskevüi mingi häirivön täh*. Puhe keskeytyi jonkin häiriön vuoksi. Ks. **keskustuo**

keski||ai|gu (-jan, -gua, -oi) keskiaika; **||igä** (ijän, igiä, igii) keski-ikä; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) keskipiste

keskiluadu|jine (-zen, -stu, -zii) keskinkertainen *Sportsmenal oli vai keskiluadustu menestüstü*. Urheilija menestyi vain keskinkertaisesti. Ks. **keskenkerdaine**

keskimä|jine (-zen, -stü, -zii) keskimäinen *Kazvoin perehes keskimäzennü lapsennu*. Kasvoin perheen keskimäisenä lapsena.

keski||palk|u (-an, -ua, -oi) keskipalkka; **||piiv|o** (-on, -uo, -oloi) keskiolut; **||päiv|ü** (-än, -iä, -ii) keskipäivä

keskit|tiä (-än, -täü, -etäh) keskittää *Üliopastui kai omat väit keskittää egzuamenah*. Opiskelija keskittää kaikki voimansa tenttiin.

keskit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) keskittyä *Minul on vaipei keskit-tiö moizes hälius*. Minun on vaikea keskittyä sellaisessa melussa. Ks. **süvetä**

keskuč|ču (-an, -čua, -čoi) keskiosa, keskus *Časounu seizoi kuuzikon keskučas*. Tšasouna oli kuusikon keskellä. Ks. **keskustu**, **tsentru**

kesku|s (-ksen, -stu, -ksii) keskus *Menemmö kul tuurukeskukseh*. Menemme kulttuurikeskukseen.

keskust|ju (-an, -ua, -oi) keskus, keskusta *Ei ole pitkü matku linnan keskustah*. Kaupungin keskustaan ei ole pitkä matka. Ks. **keskučču**, **tsentru**

keskust|ua (-an, -au, -etah) keskeyttää ks. **azettua**, **keskevüt-tiä**

keskust|uo (3. pers. -u, -utah) *Hüvä projektu keskustui dengatto-muon täh*. Hyvä projekti keskeytyi rahapulan vuoksi. Ks. **keskevüö**

kest|jä (-än, -äü, -etäh) 1. kestää, kannattaa *Jiä odva vai kestäü*. Jää juuri ja juuri kestää. Ks. **kan-dua**, **pidiä** 2. kestää, jatkua *Ke-rähmö kesti hätken*. Kokous kesti kauan. 3. sietää *Kestätgo kuulta toven?* Kestätkö kuulla totuuden? Ks. **tirpua**

kestä|ji (-jän, -jiä, -jii) kestävä *Kestäjäs kehitukses äijü paistah*.

Kestävästä kehityksestä puhutaan paljon.

kestämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) kestämatön, sietämätön *kestämättömät kivut sietämättömät kivut* ks. **tirpamatoi**

kestävü|s (-ön, -ttü, -ksii) kestävyys *Moizeh ruadoh pidäü olla kestävüttü*. Sellainen työ vaatii kestävyyttä. Ks. **lujus**, **voimu**, **vägi**

kezak|ko (-on, -kuo, -koi) ke-sakko, pisama ks. **kurmičču**

kezevü|ö (-n, -ü, -täh) kesyyntyä *Kezevüügo reboi kebjiéh?* Kesyyntykö kettu helposti?

kezi|tiä (-än, -täü, -etäh) kesyttää *Mies kezittäü leijonii tsirkas*. Mies kesyttää leijonia sirkuksessa.

kez|ji (-en, -ie, -ii/-ilöi) kesy *kezet küühköit kesyt kyyhkysset*

kezo|ji (-in, -idu, -loi) kylpeminen, uinti *kävvä kezoile käydä uimassa, külbie kezoidu uida* vrt. **uindu**

kezoiniek|ku (-an, -kua, -koi), **kezoinkülbi|ji** (-jän, -jüä, -jöi) uimari vrt. **uidai**

kezräi|n (-men, -ndü, -mii), **kezräinluu** (-n, -du, -loi) nilkka vrt. **pägi**

kezr|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) keh-rätä *Enne kezrättih kois villua*. Ennen kehrättiin villaa kotona.

kez|jä (-än, -iä, -ii) kesä *Nügöi vai vuotammo kezjä*. Nyt vain odotamme kesää.

kezä|ai|gu (-jan, -gua, -goi) kesäaika; **||lo|ma** (-an, -ua, -ii) ke-

säloma; ||**renga|s** (-han, -stu, -hii) kesärenkas *On aigu vaihtua kezärenghat mašinah.* On aika vaihtaa kesärenkaat autoon. ||**mök|ki** (-in, -kii, -kilöi) kesämökki ks. **duačču**

ketčup|pu (-an, -pua, -poi) ket-suppi *Ližia ketčuppua spagettiloih!* Lisää ketsuppia spagettiin!

ketter (-än, -iä, -ii) ketterä, nopea *Starikku on vie ketter kävelemäh.* Vanhus on vielä ketterä kävelemään. Ks. **kabrakku, kirkei, kirmei**

ket|tu (-un, -tuu, -tuloi) kuori, kalvo *Päčis majjon piäl rodih ket-tu.* Maidon päälle muodostui uunissa kuori. Vrt. **reboi**

keviälli|ne, keväi|ne (-zen, -stü, -zii) keväinen *Keviällizet hanget terväh sulettih.* Keväiset hanget sulivat nopeasti.

kev|ät (-iän, -ättü, -iälöi) kevät *mennüt keviän* viime keväänä

kevätkuu (-n, -du, -loi) maaliskuu

keüh|ü (-än, -iä, -ii) köyhä ks. **köühü**

kib|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1. kipeä, aristava *En voi ni lekahuttua kibiedü jalgua.* En voi edes liikauttaa kipeätä jalkaa. Ks. **vaivaloine, vaivažu** 2. karvas, katkera *kibiet mustot* katkerat muistot ks. **kačker**

kibevü|ö (-n, -ü, -täh) kipeytyä *Hardiet kibevüttih soudajes.* Hartiat kipeytyivät soutuessa. Ks. **kivetä**

kibristell|lä (-en, -löü, -läh) kipristellä *Ollahgo varbahat külmen-*

nüöt, ku nenga kibristelet? Ovatko varpaasi paleltuneet, kun noin kipristelet?

kibristü|ö (-n, -ü, -täh) 1. kipristyvä, rypistyvä *Vihmattah kai lehtet puulois kibristütäh.* Ilman sadetta kaikki puiden lehdet kipristyvät. Ks. **čibristüö, kurčistuo, rupistuo** 2. kutistua *Jallačit kibristüttih, konzu kastuttih.* Kengät kutistuivat kastuessaan. Ks. **kučistuo**

ki|bu (-vun, -buu, -buloi) kipu, särky *Lastu suajes kivut oldih suuret.* Synnytyksivut olivat suuret. Ks. **kivistüs, polteh, tusku**

kičak|ko (-on, -kuo, -kolo) saivartelija ks. **tartelehtai**

kičit|tiä (-än, -täü, -etäh) yllyttää *Kenbo heidü nügöi kičitti moizeh torah?* Kuka heitä nyt yllytti sellaiseen tappeluun? Ks. **kuhkuttua, niärittiä, potakoija, us'uttua, üllüttiä**

kičkistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) venytellä (itseään) *Viego kičkistelettökseh, noskua jo ruadamah!* Vieläkö venyttelette, nouskaa jo työhön! Ks. **oijendella, vönütellä**

kičku (-n, -u, -loi) häkä, käry *Külüs kičkuu oli, kai juovuttau.* Saunassa oli häkää, pyörryttää ihan. Ks. **čihvu, kuačku**

ki|da (-jan, -dua, -doi) kita *Hukan suus kondien kidah.* Suden suusta karhun kitaan. (sl.)

kidžer (-än, -iä, -ii) kihara *Lap-sel on moizet kidžerät tukat.* Lap-sella on niin kiharat hiukset. Ks. **kähär**

kidži|stā (-zen, -zöü, -stäh) vi-
kistä, kiukutella, riidellä *Älgiä vai
kidžiskiä!* Älkääpä nyt kiukutelko!
Ks. **kodžista, vidžistä, vinguo,
vädžistä**

kidžu (-n, -u, -loi) kuivattu pik-
kukala (usein kuore) *Muamo keit-
ti kidžus magien rokan.* Äiti keitti
pikkukaloista makoisan keiton.
Ks. **maimu**

kidui|ja (-čen, -ččou, -jah)
(elää) kituuttaa *Kuitah päiväs toi-
zeh eliä kiduičemmo.* Jotenkin päi-
västä toiseen elää kituutamme.

kidukazvo|ine (-zen, -stu, -zii)
kitukasvuinen *Meččü on jäännüh
kidukazvozekse.* Metsä on jäänyt
kitukasvuiseksi.

kiehahut|tua (-an, -tau, -etah)
kiehauttaa *Vaigu kiehahuta kiiseli,
älä anna kiehua!* Kiehauta vain
kiisseliä, älä anna kiehua! Ks. **kie-
huttua**

kiehu|o (-n, -u, -tah) kiehua
Kartohkat kiehutah. Perunat kie-
huvat.

kiehut|tua (-an, -tau, -etah)
kiehauttaa ks. **kiehahuttua**

kielahu|s (-uon, -ttu, -ksii) val-
he, valehtelevinen *Kielahuksel on
lühüöt jallat.* Valheella on lyhyet
jäljet (jalat). (sl.). Ks. **kielastus,
valeh**

kielaj|s (-han, -stu, -hii) valheel-
linen, vale= *kielahat sanat* moni-
merkitykselliset sanat; *kielas liägä-
ri* valelääkäri ks. **valehelline**

kielastel|la (-en, -ou, -lah),
kielast|ua (-an, -au, -etah) valeh-

della, petkuttaa *Älä kielastele! Älä
valehtele!* Ks. **šlottie, valehtella**

kielastu|s (-ksen, -stu, -ksii)
valhe *Moizii kielastuksii en tah-
to kuunnella.* Sellaisia valheita en
tahdo kuunnella. Ks. **kielahu|s, va-
leh**

kiel|diä (-län, -däü, -letäh) kiel-
tää *Kenbo kielti täs kävelemäs?*
Kuka kielsi tästä kulkemisen? Ks.
otkuažie

kiel|do (-lon, -duo, -doloi)
kielto *Linnan puistolois on äijü
kielduo.* Kaupungin puistoissa on
paljon kieltoja. Ks. **tabu**

kieldu||zakon (-an, -ua, -oi)
kieltolaki *Kieldozakonan aigah ei
voidu äijü viinua juvva.* Kieltoain
aikana ei juuri voitu juoda viinaa.
||sa|na (-an, -ua, -oi) kieltosana

kielämät|öi (-tömän, -tömiä,
-tömii) kuriton, tottelematon *Vie
on moizii kielämättömiigi lapsii.*
Onhan niitä tottelemattomiakin
lapsia.

kielävü|ö (-n, -ü, -täh) kiel-
täytyä *Kielävün kunnivos, passi-
bo!* Kieltäydyn kunniaista, kiitos!
Ks. **otkuažiekseh**

kielenhaju (-n, -u, -loi) kieli-
taju, -taito *Kiändäjäl pidäü olla
hüvä kielenhaju.* Kääntäjällä pitää
olla hyvä kielitaito. Ks. **kielenmal-
to, kiellentundo; ||kanda|i** (-jan,
-jua, -jii), **||kandeli|i** (-jan, -jua,
-joi) kantelija, juoruaja *Moizekse
kielenkandelijakse vie rubeit!* Sel-
laiseksi juoruilijaksi vielä rupesit!
Ks. **tühjämpagizii**

kielenmalt|o (-on, -uo, -oloi) kielitaito ks. **kielenhaju**, **kielentundo**, **kielinero**

kielenmielettäh tajuttomana *Voimatoi virui kodvazen kielenmielettäh*. Sairas makasi hetken tajuttomana.

kielen||tun|do (-non, -duo, -dolo) kielitaju, -taito ks. **kielenhaju**, **kielenmalto**, **kielinero**; **||tutki|j** (-jan, -jua, -joi) kielentutkija ks. **lingvistu**

kielet|öi (-töman, -tömiä, -tömi) 1. kieleton *Midäbo ruat kieleltömäl gitaralla?* Mitäpä teet kieleltömällä kitaralla? 2. mykkä ks. **nemoi**, **sanatoi**

kielev|ü (-än, -iä, -ii) puhelias *Sinun tüttözet ollah moizet kielevät*. Sinun tyttäsi ovat niin puhe-
liaita. Ks. **paginakas**, **pagizii**

kiel|j (-en, -dü, -ii) 1. kieli (elin) *Älä ozuta kieldü!* Älä näytä kieltä! 2. kieli (järjestelmä) *Vahnembigi rahvas opastutah vierahii kielii*. Vanhempikin väki opiskelee vieraita kieliä.

kielienkandeleml|ne (-zen, -stu, -zii) juoruilu, juoruaminen

kieli||ner|o (-on, -uo, -oloi) kielitaito ks. **kielenhaju**, **kielenmalto**, **kielentundo**; **||op|pi** (-in, -pii, -piloi) kielioppi; **||ti|edo** (-ijon, -eduo, -edulo) kielitiede ks. **lingvistiekku**

kielit|tiä (-än, -täü, -etäh) kieliä, kannella *Älgiä kaikkie kielitäkkiä opastajale!* Älkää kaikkea kannelko opettajalle!

kiellet|tü (-ün, -tüü, -tülöi), **kiellonala|ine** (-zen, -stu, -zii), **kieltü** (-ün, -ü, -löi) kielletty *kielletüt fruktat* kielletyt hedelmät

kiemur (-an, -ua, -oi) kiemurainen *Mostu kiemuraa dorogua müöte paha on ajella*. Niin kiemuraista tietä on paha ajella.

kiemurdeli|j (-jan, -jua, -joi) matelija *Mado da šiziliuhku kuulutah kiemurdelijoih*. Käärme ja sisilisko kuuluvat matelijoihin.

kier|diä (-rän, -däü, -retäh) kiertää *Händü pidäü kierdiä loitonsah*. Hänet on syytä kiertää kaukaa. Ks. **ümmärdiä**

kier|do (-ron, -duo, -dolo) kierto ks. **püörindü**

kierdo||kul|gu (-lun, -guu, -gulo) kiertokulku; **||ristavu|s** (-ksen, -stu, -ksii), **||liittüm|ü** (-än, -iä, -ii) kiertoristeys, kiertoliittymä

kier|reh (-dehen, -rehtü, -dehii) kierre, humalatila *Neče mužikku nägüü on aiga kierdehes*. Tuo mies näkyy olevan aikamoisessa kierreessä.

kierro|s (-ksen, -stu, -ksii) kierros *Häi juoksou vie ühten kierroksen*. Hän juoksee vielä yhden kierroksen.

kierrät|tiä (-än, -täü, -etäh) kierrättää *Enimät nuoret jo maltetah kierrättiä vahnuu tavarua*. Useimmat nuoret osaavat jo kierrättää vanhoja tavaroita.

kierrätü|s (-ksen, -stü, -ksii) kierrätys *Nengozen pajjan voit jo lükätä kierrätükseh*. Tuollaisen pai-

dan voit jo heittää kierrätykseen.

kihlat (-oin, -oi) 1. kihlat *mennä kihloih* mennä kihloihin 2. veto *iškie kihlat* lyödä vetoa

kiičekh (-en, -tü, -ii) riita *Lopekkua kiičekh!* Lopettakaa riita! Ks. **hoppu, riidu, tora**

kiičk|ua (-an, -au, -etäh) riidellä *Kenenke häi nügöi kiičkau?* Kenen kanssa hän nyt riitelee? Ks. **hoppuija, riijellä, torata**

kiihtü|ö (-n, -ü, -täh) 1. kiihtyä, voimistua *Eloksen ritmu on kiihtünüh.* Elämän rytmi on kiihtynyt. 2. kiivastua, suuttua *Opi olla kiihtümättäh!* Yritä olla kiihtymättä! Ks. **n'urpistuo, suuttuo, tabavuo, tuskevuo, vihastuo, ärdüö**

kiim|u (-an, -ua, -oi) kiima *Nügöi ollah mečoit kiimas.* Nyt ovat metsot kiimassa.

kiind|ei (-ien, -iedü, -ielöi) kiinteä, tiivis *Brihal on kiindiet lihakset.* Nuorella miehellä on kiinteät lihakset.

kiindehist|ö (-ön, -üö, -ölöi) kiinteistö, kiinteä omaisuus *müvvä kiindehistölöi* myydä kiinteistöjä, käydä kiinteistökauppaa

kiin|do (-non, -duo, -dolo) innostus, voima ks. **potku, vägi**

kiindolevü (-n, -ü, -löi) kiinto-levy ks. **kovadisku, kovalevü**

kiindümü|s (-ksen, -stü, -ksii) kiintymys, rakkaus ks. **lembi, rakahus, suvaičus**

kiin(n)|i 1. kiinni *Otakkaa varrastai kiini!* Ottakaa varas kiinni! 2. kiinni, suljettu *Ongo veräi kiin-*

ni? Onko ovi suljettu? Ks. **salvas**

kiin(n)|ite|s (-ksen, -stü, -ksii) kiinnitys *Lavvoin kiinnites pidäü olla luja.* Lautojen kiinnitys pitää olla vahva. Ks. **kiin(n)|itüs**

kiin(n)|it|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. kiinnittää (esim. sitoa) *kiinnittiä veneh* kiinnittää vene ks. **krieppie, nuorata, siduo** 2. kohdistaa (huomio) *Kiinitäkkiä huomavo pagizijah!* Kiinnittäkää huomio puhujan!

kiin(n)|it|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) 1. kiinnittyä, tarttua *Nakleikku hüvin kiinitüi seinäh.* Tarra kiinnittyi hyvin seinään. Ks. **tartuo** 2. kohdistua, suuntautua *Kaikkien kaččehet kiinitüttih häneh.* Kaikkien katset kohdistuivat häneen. Ks. **suundavuo**

kiin(n)|itü|s (-ksen, -stü, -ksii) kiinnitys ks. **kiin(n)|ites**

kiireh (-en, -tü, -ii) kiire *Ei ole nimittumua kiirehtü.* Ei ole mitään kiirettä. Ks. **kiirehüs**

kiirehelli|ne (-zen, -stü, -zii), **kiirehi|ne** (-zen, -stü, -zii) kiireinen, kiireellinen *Tämä on kiirehine dielo.* Tämä on kiireinen asia.

kiireht|jä (-än, -äü, -etäh) 1. kiiruhtaa, pitää kiirettä *Kiirehtäm-mö lendokentäle.* Kiiruhdamme lentokentälle. 2. hoputtaa, kiirehtyä *Opi kiirehtiä händü tulemah teriämbäh.* Yritä hoputtaa häntä tulemaan nopeammin. Ks. **huolitua, hötätä**

kiirehü|s (-ön, -ttü, -zii) kiire *Kunnebo sinul moine kiirehüs ro-*

dih? Mihin sinulle nyt niin kiire tuli? Ks. **kiireh**

kiiseli (-n, -i, -löi) kiisseli *Ližiängo kiiselih zuaharii?* Lisäänkö kiisseliin sokeria?

kiistah, kiistai kilpaa *juosta kiistah* juosta kilpaa

kiistat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kiistaton, ilmeinen ks. **ilmine, tovennägoine**

kiistavuo|o (-n, -u, -tah) riitaanua *Hüo ihan tühjäs kiistavuttih.* He riitaantuivat ihan turhasta. Ks. **riidavuo, toravuo**

kiistellä (-en, -löü, -läh) vaihtaa mielipiteitä ks. **debatiiruija**

kiistjä (-än, -äü, -etäh) 1. riidellä *Älgiä nügöi kiistäkkiä!* Älkää nyt riidelkö! 2. kiistää, kieltää, väittää vastaan *Viärüniekku kiistääü kai süütökset.* Syytetty kiistää kaikki syytteet.

kiistju (-an, -ua, -oi) 1. kiista, riita *Lopekkua kiistu!* Lopettakaa riita! Ks. **konfliktu, riidu, tora** 2. mielipiteiden vaihto ks. **debuattu, mielienvaihto**

kiistämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) kiistämätön, ehdoton ks. **absol'utnoi, ehtotoi**

kiiško|ji (-in, -idu, -loi) kiiski *Ongel vaigu kiiškoidu suadih brihačut.* Pojat saivat ongella vain kiiskää.

kiitettäv|ü (-än, -iä, -ii) erinomainen

kiitoll|ine (-zen, -stu, -zii) kiitollinen *Olemmo kiitollizet teijän avus.* Olemme kiitollisia avustan-

ne.

kiito|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. kehu, ylistys *Kiitoksii älä hänespäi vuota?* Kehuja älä häneltä odota. Ks. **ülistüs** 2. kiitos *Ethäi kiitostu unohtannuh sanuo?* Et kai unohtanut kiittää? Ks. **passibo**

kiit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. kehua, ylistää *Hänen pajatandua kaimin kiitettih.* Hänen lauluaan kehuivat kaikki. Ks. **hüveksie, sluavie** 2. kiittää ks. **passiboija**

kiittämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) kiittämätön *Vot on kiittämätöi ristikanzu.* Onpa siinä kiittämätön ihminen.

kiket|tiä (-än, -täü, -etäh) kikatkaa *Ainos vai kiketetäh nenne tüttözet.* Nuo tytöt kikkavat jatkuvasti.

kilaht|uakseh (3. pers. -ah/ahes, -etahes) kilahtaa, pirahtaa ks. **pirahtuakseh**

kilahut|tua (-an, -tau, -etah) kilauttaa, pirauttaa *Vuota, kilahun kellostu, tulou müöjü.* Odota, kilautan kelloa, niin myyjä tulee. Ks. **pirahuttua**

kilbaili|ji (-jan, -jua, -joi) kilpailija *Vaigu vähä kilbailijua jäviihes pajokilbah.* Laulukilpailuun ilmoitautui vain vähän kilpailijoita.

kilbail|la (-en, -ou, -lah) kilpailla *Sie kilbaillah pohjazien mualoin artistat.* Siellä kilpailevat pohjoismaiden artistit.

kilbailu (-n, -u, -loi) kilpailu *Vastevai piettih Jeuroviidien pajokilbailu.* Ihan äskettäin pidettiin Euroviisu-kilpailu. Ks. **kilbu**

kilbailu||**ka**|**uzi** (-vven, -uttu, -uzii) kilpailukausi; ||**kiel**|**do** (-lon, -duo, -doloi) kilpailukielto; ||**kügü**|**ine** (-zen, -stü, -zii) kilpailukykyinen *Hinnat ollah kilbailukügüzet*. Hinnat ovat kilpailukykyiset.

kil|**bu** (-van, -bua, -boi) kilpailu, kilpa= *Kusbo järjestetäh kilbuajot tänä vuon?* Missä järjestetään kilpaajot tänä vuonna? Ks. **kilbailu**

kili|**stä** (3. pers. -zöü, -stäh), **kilket**|**tiä** (3. pers. -täü, -etäh) kilistä *Kellozet kilistäh*. Kellot kili-sevät.

kil|**o** (-on, -uo, -oloi) kilo *Ostan kaksi kiluo zuaharii*. Ostan kaksi kiloa sokeria.

kimaleh (-en, -tu, -ii) kimalainen *Kimalehen lendo on kuuluu zu meloudii*. Kimalaisen lento on kuuluisa sävelmä. Ks. **mehiläine**

kimpui|**ja** (-čen, -ččou, -jah) taistella ks. **borčuija**, **torata**

kinču|**s** (-ksen, -stu, -ksii) pohje ks. **kintu**, **pohkeh**, **siäri**

kin|**nas** (-dahan, -nastu, -dahii) kinnas, rukkanen *Pane halgoloin hallates kindahat kädeh*. Pane rukkas-kaset käteen, kun halkaiset halkoja.

kin|**o** (-on, -uo, -oloi) elokuva (teatteri) *Läkkä kinoh!* Lähdetään elokuvaan!

kintu (-n, -u, -loi) pohje ks. **kinčus**, **pohkeh**, **siäri**

kiosk|**u** (-an, -ua, -oi) kioski *Kioskas müvväh kaikenualastu*.

Kioskissa myydään kaikenlaista.

kipak|**ko**, **kipsak**|**ko** (-on, -kuo, -koloi) kipakka

kir|**guo** (-run, -guu, -rutah) huutaa, kirkua *Kenbo sie kirguu täüttü keroidu?* Kuka siellä huutaa täyttä kurkkua? Ks. **čiihota**, **ringuo**, **rängüö**

kirik|**kö** (-ön, -küö, -kölöi) kirkko *Kävüttögo puaksuh kirik-köh?* Käyttekö usein kirkossa?

kirikkölei|**bü** (-vän, -biä, -bii) kirkkoleipä ks. **proskun**

kirilli|**ne** (-zen, stü, -zii) kyrillinen *kirillizet kirjaimet* kyrilliset kirjaimet

kirjaimik|**ko** (-on, -kuo, -oloi) aakkoset

kirjai|**n** (-men, -ndu, -mii) kirjain ks. **bukvu**

kirja|**ine** (-zen, -stu, -zii) kirje *Kirjutin t'outale kirjazen*. Kirjoitin tädille kirjeen.

kirjak|**as** (-kahan, -astu, -kahii) kirjava ks. **kirjavu**

kirjalližu|**s** (-on, -ttu, -ksii) kirjallisuus ks. **literatuuru**

kirjast|**o** (-on, -uo, -oloi) kirjasto *kävvä kirjastoh* käydä kirjastossa ks. **bibliotiekku**

kirjat|**oi** (-toman, -tomua, -tomii) 1. yksivärinen *Magavopertis on kirjattomat ripustimet*. Makuuhuoneessa on yksiväriset verhot. 2. lukutaidoton *Meil toinah tänäpäi ei ole kirjattomua rahvastu*. Nykyisin meillä ei varmaankaan ole lukutaidottomia.

kirjav|**u** (-an, -ua, -ii) 1. kir-

java, värillinen *Kirjavat sovat pidää pestä 40 gruadusis*. Kirjavat vaatteet on pestävä 40 asteessa. 2. moninainen, sekalainen *Rahvahalisto on tänäpäi kirjavu joga muas*. Väestö on nykyään kirjavaa joka maassa. Ks. **kirjakas**

kirjond|u (-an, -ua, -oi) kirjoittaa, kirjoittaminen *Nügöi ei kaikin malteta kirjondua*. Nykyään monikaan ei osaa kirjoittaa.

kirjond|ua (-an, -au, -etah) kirjoittaa *Tämä on muaman kirjondettu stolapühkin*. Tämä on äidin kirjoitama pöytäliina.

kirju|u (-an, -ua, -oi) kirja *Tüttö vai ainos istuu nenä kirjas*. Tyttö istuu aina lukemassa (nenä kirjassa). Ks. **kniigu**

kirju||kiel|i (-en, -dü, -ii) kirja-kieli; **||pain|o** (-on, -uo, -oloi) kirjapaino

kirjute|s (-ksen, -stu, -ksii) kirjoitus ks. **kirjutus**

kirjut|in (-timen, -indu, -timii) 1. kynä ks. **karandiššu, piirdin** 2. kirjoitin, tulostin *Ostin uvven lazerkirjuttimen*. Ostin uuden laser-tulostimen. Ks. **printer, tulostin**

kirjutta|j (-jan, -jua, -jii) kirjoittaja, kirjailija *Täl kirjuttajal on liugui pero*. Tällä kirjoittajalla on sujuva kynä.

kirjuttamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kirjoittamaton *Se on meil roinnuh kirjuttamattomakse zakonakse*. Siitä on tullut meillä kirjoittamaton laki (vakiintunut käytäntö).

kirjut|tua (-an, -tau, -etah) kirjoittaa *Kirjutatgo minule viestin?* Kirjoitanko minulle viestin?

kirjut|tuakseh (-amos, -ah/aheh, -etahes) 1. kirjoittautua, ilmoittautua *Oletgo jo kirjutannuhes uuzien opastujien luvetteloh?* Oletko ilmoittautunut uudeksi opiskelijaksi? Ks. **ilmoittuakseh, jjiäviekseh** 2. solmia avioliitto (siviilivihkiminen), mennä naimisiin *Hüö kirjutettihs zagsas*. He solmivat avioliiton avioliittopalatsissa (Suomessa: maistraatissa). Vrt. **venčaijakseh**

kirjutu|s (-ksen, -stu, -ksii) kirjoitus *Voizitgo lugie da kohendella minun kirjutustu?* Voisitko lukea ja korjata kirjoitukseni? Ks. **kirjutes**

kirk|ei, kirm|ei (-ien, -iedü, -ielöi) nopea, ketterä *Sašan heboine on kirkei*. Santun hevonen on nopea. Ks. **ketter, rapsakko**

kirkieh, kirmieh, kirkiesti, kirmiesti nopeasti

kir|ota (-uon, -uou, -otah) 1. kirotta, kirotella *Älgiä muga kirokku!* Älkää niin kirotella! Ks. **panna mattii** 2. nuhdella ks. **čakata, haukkuo, moittie, tret't'uija**

kirosan|a (-an, -ua, -oi) kirosana ks. **matti**

kirpič|čü (-än, -čä, -čöi) tiilinen, tiili= *Nügöi elämmö kirpičäs luajitus kois*. Nyt asumme tiilitalossa.

kirpiččüniek|ku (-an, -kua, -koi) muurari ks. **kiviničku, päččiničku, štukatuuru**

kirrahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) huudahdus *Mečäspäi kuuluu lühüt kirrahtus*. Metsästä kuuluu lyhyt huudahdus.

kirrahtusmerki (-n, -i, -löi) *Tämän virkehen lopus pidäs olla kirrahtusmerki*. Tämän virkkeen lopussa pitäisi olla huutomerkki.

kir|rata (-guan, -guau, -ratak) huudahtaa ”*Lapset, tulgua süömäh*”, *kirgai muamo*. ”Lapset, tulkaa syömään”, huudahti äiti. Ks. **iändiä**

kirve|s (-hen, -stü, -hii) kirves *Meijän mökkih on kirvehel vestettü parret*. Mökkimme hirret on veistetty kirveellä.

kirvesmie|s (-hen, -stü, -hii) kirvesmies ks. **plotniekku**

kir|vota (-buon, -buou, -votah) pudota *A-voi-voi, leibü kirboi lat-tiele!* Voi voi, leipä putosi lattialle! Ks. **langeta, pakkuo, sorduo, vierähtiäkseh**

kirvot|tua (-an, -tau, -etah) pudottaa, heittää pois *Randukoivut jo kirvotetah lehtii*. Rantakoivut pudottavat jo lehtiään. Ks. **lükätä, sordua, viškata**

kislorod (-an, -ua, -oi) happi *Tiä ei tävvü kislorodua*. Täällä ei ole tarpeeksi happea. Ks. **happi**

kislot|tu (-an, -tua, -toi) happo ks. **happo**

kišket|tiä (-än, -täü, -etäh) karkottaa, ajaa pois ks. **hiädiä, kar-koittua**

kiškv|o (-on, -uo, -oloi), **kiš-kond|u** (-an, -ua, -oi) ryöstö, kis-

konta ks. **rüöstö**

kišk|uo (-on, -ou, -otah) 1. kisko, repiä *Kibei hammas pidäü kiškua iäres*. Kipeä hammas on poistettava. 2. kiskoa, ottaa liian suuri hinta *Aiga hinnan kiškoi müöjü tavaras*. Melkoisen hinnan kiskoi kauppias tavarasta. 3. viedä (väkivalloin), ryöstää *Died’oil kiškottih kai elot vallankumovuksen jälles*. Isoisältä vietiin koko omaisuus vallankumouksen jälkeen.

kiž|a (-an, -ua, -oi) leikki, kisa, kilpailu *Lähtetgo kižua kaččomah?* Lähdetkö katsomaan kisoja? Ks. **peli**

kiž|ata (-uan, -uau, -atah) 1. leikkiä *Lapset kižatah pihal*. Lapset leikkivät pihalla. Ks. **elostua** 2. pelata *kižata kartih* pelata korttia

kižuaj|u (-an, -ua, -ii) leikkijä, kisailija, kilpailija

Kitai (-n, -du) Kiina *Kitais eläü äijü rahvastu*. Kiinassa on paljon asukkaita.

kitaila|jine (-zen, -stu, -zii) kiinalainen *Suvaičemmo kitailastu süömistü*. Pidämme kiinalaisesta ruoasta.

kiuz|ata (-uan, -uau, -atah) kiusata *Älgiä kiuzakkuu toine tostu!* Älkää kiusatko toisianne! Ks. **muokata, piinata, vaivata**

kiuzuaj|u (-an, -ua, -ii) kiusaaja ks. **muokkuaju, vaivuaju**

kiveh|jne, kivi|jne (-zen, -stü, -zii) kivinen, kivi= *kivikirikkö* kivikirkko

ki|vetä (-benen, -benöü, -vetäh) kipeytyä *Jalgu kibeni juostes*. Jal-ka kipeytyi juostessa. Ks. **kibevüö**

kiv|ji (-en, -ie, -ilöi) kivi *Istoi kivel kodvazekse*. Istuudu kivelle hetkeksi.

kivist|jä (yksipers. -äü) sattua, koskea, särkeä *Minul kivistäü piä-dü*. Päättäni särkee. Ks. **čahluo, koskie, näiverdiä, tuskata**

kivist|s (-ksen, -stü, -ksii) kipu, särky *Sain lekars(t)vua vačan kivistükseh*. Sain lääkettä vatsakipuun. Ks. **kibu, tusku**

kivo|s (-ksen, -stu, -ksii) kinos *Mökis ümbäri ollah korgiet kivokset*. Mökin ympärillä on korkeita kinoksia.

kivut|oi (-toman, -tomua, -tomii) kivuton *Voibigo täs bol'ničäs suaha kivuttoman lapsensuandan?* Voiko tässä sairaalassa saada kivuttoman synnytyksen? Ks. **tuska-toi, vaivatoi**

kiäg|ü (-än, -iä, -ii) kahva *uk-sen kiägü oven kahva* ks. **ručku**

kiän|diä (-nän, -däü, -netäh) 1. kääntää (suuntaa) *Kiännä veneh randah!* Käännä vene rantaan! Ks. **mukeldua** 2. kääntää (kielestä toiseen) *Kiändäžitgo tämän tekstän ven'akse?* Kääntäisitkö tämän tekstin venäjäksi?

kiän|diäkseh (-nämmös, -däh/-dähes, -netähes), **kiän|düö** (-nün, -düü, -nütäh) kääntyä *Vähäzen astuttuu kiändükkiä huruale*. Vähän matkan päästä kääntykää vasemmalle. Ks. **mukelduakseh**

kiän|nelläkseh (-delemmös, -deleh/-delehes, -neltähes) kääntyillä, pyöriskellä *En voinnuh nikui uinota, vai kiändelimmös puolen üödü*. En saanut mitenkään unta, pyöriskelin vain puoli yötä. Ks. **punuokseh**

kiännüt|tiä (-än, -äü, -etäh) käännyttää *Huliguanat kiännütet-tih iäre restoranas*. Häiriköt käännytettiin pois ravintolasta.

kiännälmü|s (-ksen, -stü, -ksii) 1. käännös, mutka, kaarre *Hillendä vauhtii kiännälmükses!* Hiljennä vauhtia mutkassa! Ks. **mutku** 2. käännös, muutos *Vuotan vai elokses kiännälmüstü parembah*. Odotan vain elämässäni muutosta parempaan. Ks. **punalmus**

kiännö|s (-ksen, -stü, -ksii) käännös (kielestä toiseen) *Häi luadiu kiännöksii suomen kieles karjalakse*. Hän laatii käännöksiä suomen kielestä karjalaan. Vrt. **suomendos**

kiärbä|ine (-zen, -stü, -zii) kärpänen *Vot tuli kezä da kiärbäzet*. Niinpä tuli kesä ja kärpäset.

kiäre|vü|ö (-n, -ü, -täh), **kiäri|jekseh** (-mmös, -h/-hes, -tähes) kääriytyä

kiäri|e (-n, -ü, -täh) kääriä *Kiärin podarkan čomah bumugah*. Käärin lahjan kauniiseen paperiin. Ks. **punuo**

klarniet|tu (-an, -tua, -toi) klarinetti *soittua klarnietal* soittaa klarinettia

klassill|ine (-zen, -stu, -zii) klas-

sinen *Suvaičen kuunnella klassilistua muuzikkua*. Kuuntelen mielelläni klassista musiikkia.

kl'atvaija (-čen, -ččou, -jah) moittia, nuhdella *Ainos tüö vai toine tostu kl'atvaičetto*. Aina te vain toisianne moititte. Ks. **čakata, ki-
rota, moittie, tret't'uija**

kl'atv|u (-an, -ua, -oi) vala *Voin ihan andua kl'atvan täs dielos*. Voin vaikka mennä valalle tästä asiasta. Vrt. **pris'uagu**

kleijjä (-čen, -ččöü, -jäh) liimata ks. **tartuttua**

kleimije (-n, -ü, -täh) leimata *Lihat kleimitäh jo boin'al*. Lihat leimataan jo teurastamolla.

kleim|u (-an, -ua, -oi) leima *Kuattavih puuloih pandih kleimat*. Kaadettaviin puihin pantiin leimat. Ks. **pečatti** 2. leima, vaikutelma *Hänel on varrastajan kleimu: kайkin tietäh, gu häi varrastau*. Hänellä on varkaan leima: kaikki tietävät, että hän varastaa.

kleptomuan|u (-an, -ua, -oi) kleptomaani, varasteluun taipuvainen *Kleptomuanat tahtomattah varrastetah*. Kleptomaanit varastavat tahtomattaan. Ks. **voruiččii**

klietk|u (-an, -ua, -oi) 1. solu ks. **solu** 2. koppa *Kanoi pietäh klietkois*. Kanoja pidetään kopeisissa. Ks. **koda, kožinu**

kliimat|tu (-an, -tua, -toi) ilmasto ks. **ilmasto**

kliiniek|ku (-an, -kua, -koi) klinikka *Kävüitgo jo kliiniekkah?* Kävitkö jo klinikalla?

kljent|u (-an, -ua, -oi) asiakas *Sanotah: kljentu ainos on oigei*. Sanotaan: asiakas on aina oikeassa. Ks. **aziekas, aziiniekku, käüjü**

klik|ata (-kuan, -kuau, -atah) klikata *Klikkua hiirel nečis kohtas, lövvät midä ečit!* Klikkaa hiirellä tuosta kohtaa, löydät etsimäsi (tiedon)!

klikut|tua, klokut|tua (-an, -tau, -etah) kilkuttaa, koputtaa *Kuuletgo, kentah klokuttau veriä-dü!* Kuuletko, joku koputtaa ovea! Ks. **avaittua**

kl'on|a (-an, -ua, -oi) vaahtera *Kl'onan lehtet ollan jo ruskiet*. Vaahteran lehdet ovat jo punaiset.

klon (-an, -ua, -ii) klooni *Hüö ollah ühtenjüttiüt kui kloonat*. He ovat (samanlaiset) kuin klooneit.

kloniirui|ja (-čen, -ččou, -jah) kloonata *Tänpäi midä vai ei kloniiruija!* Nykyisin kloonataan melkein mitä vain!

kloun|u (-an, -ua, -ii) klovni *Klounan ruado tsirkas ei ainos ole kebjei*. Klovnin työ sirkuksessa ei ole aina helppoa.

kluamu (-n, -u, -loi) romu, roina *Lükäkkiä iäre nenne kluamut!* Heittäkää pois nuo roinat! Ks. **hluamu, romu**

kluas|su (-an, -sua, -soi) luokka *Meijän poigu kävüü kolmandeh kluassah*. Poikamme on kolmannella luokalla.

kluassudovariš|šu (-an, -šua, -šoi) luokkatoveri ks. **samakluasalaine**

kl'uk|kua (-an, -kau, -etah) ni-
kotella *Lapsi lujah kl'ukkau*. Lapsi
nikottelee voimakkaasti. Ks. **ni-
koitella**

kluub|u (-an, -ua, -ii) kerho
Läkkä kluubah minunke! Lähde
kanssani kerholle!

kniig|u (-an, -ua, -oi) kirja ks.
kirju

kobahut|tua, kobait|tua (-an,
-tau, -etah) kopauttaa (kevyesti)
*Kobahutin ustu, ga niken ei avan-
nuh*. Kopautin oveen, mutta ku-
kaan ei avannut. Vrt. **koputtua**

kobaitu|s (-ksen, -stu, -ksii)
koputus vrt. **koputus**

kobeloi|ja (-čen, -ččou, -jah)
kopeloida, tunnustella *Kobeloičin
kai kormanit, ga en löüdäniüh
avaindu*. Kopeloin kaikista tas-
kuista, mutta en löytänyt avainta.

kobralli|ne (-zen, -stu, -zii)
1. kourallinen *Must'oidu vaigu
kobrallizen keräin*. Poimin vain
kourallisen mustikoita. 2. (hyvin)
vähän *Kerähmöh tuli vai kobralli-
ne rahvastu*. Kokoukseen tuli vain
kourallinen väkeä.

kobrist|ua (-an, -au, -etah) 1.
kouristaa, puristaa *Kobristin käin
kulakkah*. Puristin käteni nyrkkiin.
2. (yksipers. -au) aiheuttaa kouris-
tus *Siväindü kobristau*. Sydäntä
kouristaa.

kobr|u (-an, -ua, -ii) koura *Mi-
däbo peittelet sie kobras?* Mitä
sinä piilottelet kourassasi? Vrt.
kahmalo

kočka|ine (-zen, -stu, -zii) virk-

kuukoukku *niegluo kočkazel* vir-
kata ks. **koukkuine**

kočkistu|o (-n, -u, -tah) koukis-
tua *Babal selgü on kočkistunnuh*.
Mummon selkä on koukistunut.
Ks. **koukistuo, krönkistüö**

kočk|u (-an, -ua, -ii) koukku ks.
koukku

ko|da (-van, -dua, -dii) kop-
pi, (lappalaisten) kota, maja ks.
kožinu, šalaššu, šatru

koda|ine (-zen, -stu, -zii) leik-
kimökki *Tuatto nosti lapsile koda-
zen*. Isä rakensi lapsille leikkimö-
kin.

kodavävvü (-n, -ü, -löi) kotivä-
vy *Tahtonougo kengi tänäpäi läh-
tie kodavävviikse?* Tahtoneeko ku-
kaan nykyään mennä kotivävyksi?

kodi (koin, kodii, kodilo) 1.
koti *Ollougo heil kedä kois?* On-
kohan heillä ketään kotona? 2.
asunto, talo *Meijän linnah on sro-
jittu äijü uuttu kodii*. Kotikaupun-
kiimme on rakennettu paljon uusia
asuntoja.

kodi|elät|ti (-in, -tii, -tilöi) ko-
tieläin; **||igäv|ü** (-än, -iä, -ii) koti-
ikävä

kodiirui|ja (-čen, -ččou, -jah)
vieroittaa *Händü opittih kodiiruija
alkoholizmas*. Häntä yritettiin vie-
roittaa alkoholista. Ks. **vieraittua**

kodi|kon|du (-nun, -duu, -du-
loi), **||mua** (-n, -du, -loi) kotimaa;
||niek|ku (-an, -kua, -koi) kotimies;
||puol|i (-en, -du, -ii), **||ran|du**
(-nan, -dua, -doi) kotipuoli, -seutu
Meijän kodipuoles nenga ei pais-

tu. Meidän kotipuolessa ei noin puhuttu. *Ajelimmo kodirannale Karjalah.* Kävimme kotiseudulla Karjalassa. ||**rua|do** (-von, -duo, -doloï) kotityö, läksy *Midä saitto tänäpäi kodiruavokse?* Mitä saitte tänään läksyksi?

kodivu|o (-n, -u, -tah) kotiutua, juurtua ks. **elavuo, juurduo**

kodivä|gi (-in, -gie, -gilöi) kotiväki *Sano tervehättü kodiväilles!* Sano terveisiä kotiväellesi!

kodoil|u (-an, -ua, -oi) synnyin-koti *Neveskü kävüi omassah kodoilah.* Miniä kävi synnyinkodissaan.

kodžast|ua (-an, -au, -etah) kosisia ks. **kozita, ženihöijä**

kodži|sta (-zen, -zou, -stah) kiukutella ks. **kidžistä, vinguo, vädžistä**

kodva|line (-zen, -stu, -zii) (pieni) hetki, hetkinen *Tulen kodvazen peräs.* Tulen hetken päästä. Vrt.

kodvu

kodvakse pitkäksi aikaa *Kodvaksego duumaičet jiahä sinne?* Aiotko jäädä sinne pitkäksikin aikaa?

kodvan pitkä(än) aika(an) *Jo kodvan emmo nähnuh toine tostu.* Emme ole nähneet toisiamme pitkään aikaan. Ks. **hätken, pitkähes**

kodvazekse hetkeksi, pieneksi aikaa *Istavu hos kodvazekse!* Istuu-du vaikka hetkeksi!

kodv|u (-an, -ua, -ii) pitkä aika *Kodvan vuotimmo, ga ei tulluh.* Odotimme kauan, vaan eipä tullut. Ks. **hätki** vrt. **kodvaine**

kofeiniek|ku (-an, -kua, -koi) kahvipannu *Sain hüvän podarkan: vaskizen kofeiniekan.* Sain hyvän lahjan: kuparisen kahvipannun.

kofevark|u (-an, -ua, -oi) kahvinkeitin ks. **koufeinkeitin**

kogeilu (-n, -u, -loi) kokeilu ks. **eksperimentu, koittelu** vrt. **koi-teh**

kogemu|s (-ksen, -stu, -ksii) kokemus ks. **elämüs**

kogo 1. koko *Pagizimmo kogo ehtän.* Puhuimme koko illan. Ks.

kai 2. koko, suuruus *Mibo kogo sinul on?* Mikä koko sinulla on? Ks. **razmieru**

kogomu|ailmalli|ne (-zen, -stu, -zii) globaali ks. **globualline**

kogomu|s (-ksen, -stu, -ksii) kokoelma *Vastevai jullattih professoran luajittu tekstoin kogomus.* Professorin laatima tekstikokoelma julkaistiin hiljattain. Ks. **sortimentu**

kogonah ihan, aivan ks. **ihan**

kogona|ine (-zen, -stu, -zii) kokonainen *Kogonazen vuvven ruavoimmo ühtes.* Kokonaisen vuoden teimme työtä yhdessä.

kohaht|ua (-an, -au, -etah), **kohaht|uakseh** (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) kohahtaa *Kaččomo kohahtih.* Katsomo kohahti.

kohahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) kohahdus *Rahvahan joukos kuului kohahtus.* Kansanjoukosta kuului kohahdus.

kohahut|tua (-an, -tau, -etah) kohauttaa *Ei nimidä sanonuh, vai-*

gu olgupiälöi kohahutti. Hän ei sanonut mitään, kohautti vain olkapäitään.

kohenda|ji (-jan, -jua, -jii) korjaaja *Pezokonehes on midägi vigua, pidäü kuččuo kohendai.* Pesukoneessa on jotain vikaa, pitää kutsua korjaaja. Ks. **korjuaju**

kohendel|la (-en, -ou, -lah) parannella, hioa *parandella kirjutus-tu* hioa kirjoitusta ks. **parandella**

kohend|ua (-an, -au, -etah) kohentaa, korjata, parantaa *Voi-mattomuon jälles pidäü kohendua kunduo.* Sairauden jälkeen pitää kohentaa kuntoa. Ks. **korjata, parandua, remontiiruija**

kohendu|s (-ksen, -stu, -ksii) kohennus, korjaus, parannus *Minun tiijot jo küzütäh kohendustu.* Tietoni kaipaavat jo kohennusta. Ks. **paikkavo, remontu**

kohe|ta (-nen, -nou, -tah) kohentaa, korjautua, parantua *Eloita-zo muas on kohennuh jälles voinii.* Maan elintaso on parantunut sitten sotavuosien. Ks. **koveta, lujeta, raveta**

kohineh (-en, -tu, -hii) kohina *Kuulethäi jo Luadogan kohinehtu, emmo loitton ole!* Kuulethan jo Laatokan kohinaa, emme ole kaukana! Ks. **bauhu, kohu**

kohi|sta (-zen, -zou, -stah) kohista, pauhata *Jürkü koski kohizou.* Vesiputous pauhaa. Ks. **bauhuta**

kohl|ata (-uan, -uau, -atah) iskeä (voimakkaasti) ks. **iškie** (äijäl)

kohlu (-n, -u, -loi) isku *Mužikku*

sai pahan kohlun oččah. Mies sai pahan iskun otsaansa. Ks. **išku, kol'p'u, lošku, mäčkü**

kohmak|ko (-on, -kuo, -koloi) kohmeinen *Käit ollah vilun täh kohmakot.* Kädet ovat kylmästä kohmeiset. Ks. **kohmevunnuh**

kohme|ta (-nen, -nou, -tah), **kohmevu|o** (-n, -ou, -tah) kohmettua *Varbahat kohmevuttih kumisuappualois.* Varpaat kohmettuivat kumisaappaissa. Ks. **kohmistuo**

kohmevunnu|h (-on, -ttu, -zii) kohmettunut *Kohmevunnuzil käzil paha on ruadua.* Kohmettunein käsin on vaikea tehdä työtä.

kohmistu|o (-n, -u, -tah) kohmettua ks. **kohmeta, kohmevuo**

kohmišk|o (-on, -uo, -oloi) hölmö *Aiga kohmiško olet!* Melkoinen hölmö olet! Ks. **höblöi, hölmöi**

koh|ota (-uon, -uou, -otah) nousta ks. **nosta**

kohot|tua (-an, -tau, -etah) nostaa ks. **nostua**

kohtah kohtaan *Ole ainos üstävälline toizii kohtah.* Ole aina ystävällinen muita kohtaan.

kohtakkai kohdakkain, vastatusten *Salmis mejän koit oldih kohtakkai.* Salmassa meidän kotimme olivat vastatusten (tien vastakaisilla puolilla).

kohtavu|o (-n, -u, -tah) suhtautua, asennoitua *Kuibo sinun ehtotukseh kohtavuttih?* Kuinka sinun ehdotukseesi suhtauduttiin?

kohteh (-en, -ettu, -ii) kohde ks. **objektu**

kohti 1. (suunta) kohti *Ajammo Sordavalua kohti*. Ajamme kohti Sortavalaa. 2. suoraan *Sano vai kohti, midä mieldü olet!* Sano vain suoraan, mitä ajattelet! Ks. **suorah**

kohtina|ine (-zen, -stu, -zii) suora *Toiči on vaipei kuulta kohtinastu paginua*. Joskus on vaikea kuulla suoraa puhetta. Ks. **suoru**

kohtisuorah kohtisuoraan *Pangua lavvat kohtisuorah*. Pankaa laudat kohtisuoraan.

koht|u (-an, -ua, -ii) 1. paikka *Täs kohtas oli mejjän kodi*. Tässä paikassa oli kotimme. 2. raskaus *Mučoin kohtu nägüü jo piälpäi*. Vaimon raskaus näkyy jo. Ks. **maha, vačču**

kohtu|ine (-zen, -stu, -zii) raskaana oleva ks. **üelline** vrt. **tiineh** (žiivattu)

kohtustu|o (-n, -u, -tah) tulla raskaaksi ks. **mahavuo**

kohu (-n, -u, -loi) kohina ks. **kohineh**

kohurilleh kukkuroillaan *Rengi on kohurilleh buohua*. Ämpäri on kukkuroillaan puolukkaa. Ks. **kukkurilleh**

koi (-n, -du, -loi) koi *Kuibo piästä koilois?* Kuinka hävittää koi?

koilli|ne (-zen, -stu, -zii) koillinen *Tuulou koillizespäi*. Tuulee koillisesta.

koiran||butk|u (-an, -ua, -ii) koirankoppi; **||butk|i** (-en, -ie, -ii/-iloi) koiranputki; **||gri|ba** (-van, -bua, -boi), **||sien|i** (-en, -dü, -ii)

(usein) syötäväksi kelpaamaton sieni ks. **mürküsieni**; **|leu|gu** (-van, -gua, -goi) koiranleuka; **||nänni** (-n, -i, -löi) näärännäppy

koiraž|u (-an, -ua, -oi) koiramainen, häpeämätön ks. **huigietoi, huijutoi, muiduväheksii, röühkei, ülimieline**

koir|u (-an, -ua, -ii) koira *Koiran ičenviendäs voit vaigu ižändiä čakata*. Koiran käytöksestä voit syyttää vain isäntää.

koit|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) koe, tentti *Vie ollah jällel suullizet koittehet*. Vielä ovat jäljellä suulliset tentit. Vrt. **egzuamen, tutkindo**

koiteh||ajo (-ajon, -ajuo, ajoloi) koeajo *Piäzin koitehajos!* Pääsin läpi (selviydyin) koeajosta! **||elät|ti** (-in, -tii, -tilöi) koe-eläin *Koiteh-elättilöile on ruvettu prizmimäh oigevuttu*. Koe-eläimille on alettu vaatia oikeuksia.

koittelu (-n, -u, -loi) kokeilu ks. **eksperimentu, kogeilu**

koittelu|s (-ksen, -stu, -ksii) koetus *Ministru puutui büdžetän täh pahah koittelukseh*. Ministeri joutui budjettiasiassa tosi koetukseen.

koivu (-n, -u, -loi) koivu *Pihan agjal kazvetah korgiet koivut*. Pihan reunalla kasvaa korkeita koivuja.

koivu|ine (-zen, -stu, -zii) 1. pikkukoivu 2. koivusta tehty, koivu= *koivuine halgo* koivuhalko

kokajin|u (-an, -ua, -oi) kokaiini *Kokajinua müönnüh bandu arestuittih*. Kokaiinia myynyt liiga

pidätettiin.

kokoipiir|ai (-uan, -uadu, -ualoi) kokkonen, täytetty piiras

kokossu||mai|do (-jon, -duo, -doloi) kookosmaito; **||pal'm|u** (-an, -ua, -oi) kookospalmu; **||orieh|u** (-an, -ua, -oi) kookospähkinä

kolahut|tua (-an, -tau, -etah) kolauttaa *A-voi-voi*, *kolahutin piän uksen pieleh!* Ai, kolautin pääni oven pieleen! Ks. **kalahuttua**, **loškata**

kolahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. isku, kolahdus ks. **išku**, **kol'l'u**, **lošku**, **paugu** 2. kolaus, vastoinkäyminen *Se oli meile kova kolahutus*. Se oli meille kova kolaus.

kolait|tua (-an, -tau, -etah) koputtaa *Ken sie kolaittau veriädü?* Kuka siellä koputtaa ulko-ovea? Ks. **avaittua**, **koputtua**, **lomaittua**

kol'ask|u (-an, -ua, -oi) rattaat *Lapsi istuu kol'askas*. Lapsi istuu rattaissa. Vrt. **delegü**, **telegü**, **käri**

kol'čal|ine (-zen, -stu, -zii) sormus ks. **sormus**

koldui|ja (-čen, -ččou, -jah) taikoa ks. **tiedovoija**

kolgotk|at (-oin, -oi) sukka-housut ks. **sukkuhouzut**

kolhozniek|ku (-an, -kua, -koi) kolhoosityöläinen

kolhoz|u (-an, -ua, -oi) kolhoosi, kollektiivitila *Enämbiä ni ühtii kolhozua Karjalas ei ole*. Karjalassa ei toimi enää yhtään kolhoosia.

kolineh (-en, -tu, -ii) kolina

Üläkerrokses kuuluu kolinehtu. Yläkerrasta kuuluu kolinaa. Ks. **loškeh**

koli|sta (-zen, -zou, -stah) kolista *Mitah kolizou mašinan багаžniekas*. Jokin kolisee auton peräkontissa.

kol'kut|tua (-an, -tau, -etah) kolkuttaa, kopauttaa vrt. **kobahuttua**, **kobaittua**

kolleeg|u (-an, -ua, -oi) kollega, virkaveli *Hivät kolleegat!* Hyvät kollegat!

kollektiivi|ne (-zen, -stu, -zii) kollektiivinen, yhteisöllinen ks. **ühtehine**

kollektiiv|u (-an, -ua, -oi) kollektiivi, yhteisö *Erähät kollektiivat ruatah karjalažuon hüväkse*. Muutamat yhteisöt toimivat karjalaisuuden edistämiseksi.

kol'l'|ata (-uan, -uau, -atah) iskeä, kolauttaa

kol'l'u (-n, -u, -loi) isku, kolhu *Joga kol'l'uu ei pie itkie*. Joka kolhua ei saa itkeä. Ks. **išku**, **kolahutus**, **lošku**, **pačku**

kolmande|s (-ksen, -stu, -ksii) kolmannes ks. **kolmasoza**, **kolmasvuitti**

kolma|s (-nden, -ttu, -nzii) kolmas *Meijän fatieru on kolmandes kerrokses*. Asuntomme on kolmannessa kerroksessa.

kolmasoz|a (-an, -ua, -ii) kolmasosa, kolmannes *Sain kolmasozan tuatan perindös*. Sain kolmasosan isän perinnöstä. Ks. **kolmandes**, **kolmasvuitti**

kolmaspäivü (kolmanpiän/ kolmandenpäivän, kolmattupäiviä, kolmanziipäivii) keskiviikko *Kolmanpiän huondeksel lähemmö matkah*. Keskiviikkoamuna lähemme matkaan. ||**tostu** (kolmandentostu, kolmattutostu) kolmas-toista

kolmasvuit|ti (-in, -tii, -tiloi) kolmannes, kolmasosa ks. **kolmandes, kolmasoza**

kolm|e (-en, -ie, -ii) kolme *Urokale tuli vai kolme opastujua*. Oppitunnille tuli vain kolme opiskelija.

kolmei kolmisin, kolmestaan *Tulemmo kolmei: muamo, tuatto da minä*. Tulemme kolmestaan: äiti, isä ja minä.

kolme||kerroks|ine (-zen, -stu, -zii) kolmikerroksinen; ||**kümmen** (kolmenkümnenen, kolmieküm-mendü, kolmiikümnenii) kolmekymmentä; ||**miärä|ine** (-zen, -stü, -zii) kolmiulotteinen *Kaččelimmo kolmemiärästü kuvua*. Katselimme kolmiulotteista kuvaa.

kolmenkerda|ine (-zen, -stu, -zii) kolminkertainen *Panimmo ikkunoih kolmenkerdazet st'oklat*. Panimme ikkunoihin kolminkertaiset lasit.

kolme||sadia (kolmensuan, kolmiesadia, kolmiisadoi) kolmesataa; ||**tostu** (kolmentostu, kolmietetostu) kolmetoista; ||**tuhattu** (kolmentuhanden, kolmietetuhattu, kolmiituhanzii) kolmetuhatta; ||**vuodi|ne** (-zen, -stu, -zii) kolme-

vuotias *Nügöi ruan kolmevuodizes projektas*. Nyt työskentelen kolmi-vuotisessa projektissa.

kolmiči kolmesti *Pedri kolmiči puččiihes Iisusas*. Pietari kielsi Jeesuksen kolmesti.

kolmik|ko (-on, -kuo, -koloï) kolmio *Maltatgo čotaija kolmikon da nellikön pindualan?* Osaatko laskea kolmion ja neliön pinta-alan?

Kolminazu|s (-on, -ttu, -ksii) kolminaisuus *Pühä Kolminazu Pyhä Kolminaisuus* ks. **Sroičču**

kolmosvokali (-n, -i, -loi) kolmoisvokaali ks. **triftongu**

kolot|tie (-in, -tiu, -itah) koputtaa ks. **kolaittua, koputtua**

komandirouhk|u (-an, -ua, -oi) komennus, työmatka *Olitgo kustah komandirouhkas?* Olitko jossakin työmatkalla?

komand|u (-an, -ua, -oi) miehistö ks. **miehistö**

komandui|ja (-čen, -ččou, -jah) komentaa *Häi komanduiččou voijnujoukkoloi*. Hän komentaa sotajoukkoja. Ks. **miäräillä, miärätä**

kombain|u (-an, -ua, -oi) leikkuupuumuri *Enne meil ei olluh kombainoi*. Ennen meillä ei ollut leikkuupuumureita. Vrt. **molotilku, puindukoneh**

kombinatsi|ji (-en, -edu, -eloi) yhdistelmä ks. **ühtistelmä, ühtistüs, ühtümü**

kombinuat|tu (-an, -tua, -toi) tehdas ks. **zavodu**

kom|ei (-ien, -iedu, -ieloi) ko-

mea, hyvännäköinen

komehu|s, komevu|s (-on, -ttu, -ksii) komeus *tävves komehuos* koko komeudessaan

Komi (-n, -i) Komin tasavalta *Komin piälinnu on Siktivkar*. Komin pääkaupunki on Syktyvkar.

komilajine (-zen, -stu, -zii) komilainen

komitatiiv|u (-an, -ua, -oi) komitatiivi *Lapsinneh on komitatiivu*. Lapsineen on komitatiivi.

komitiet|tu (-an, -tua, -toi) komitea *Dieluo sellittämäh vallittih komitiettu*. Asiaa selvittämään vailittiin komitea.

kommenttiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) kommentoida, selittää *En kommenttiiruiče!* En kommentoi!

kommentuari|ji (-en, -edu, -eloi) kommentti *Hänen kommentuariet ollah ülen kriittizet*. Hänen kommenttinsa ovat hyvin kriittisiä.

kommentuattor|u (-an, -ua, -oi) kommentaattori, selostaja *Kenbo oli kommentuattorannu hokkeikižas?* Kuka oli kommentaattorina jääkiekko-ottelussa?

kommersant|u (-an, -ua, -oi) liikemies *Vaigu kommersantat bohatutah tänäpäi*. Vain liikemiehet rikastuvat nykyään.

kommunikatsi|ji (-en, -edu, -eloi) viestintä, tiedonvälitys *Kommunikatsies oli midägi vigua*. Tiedonvälityksessä oli jotain häiriötä.

kommunist|u (-an, -ua, -oi) kommunisti

kommunizm|u (-an, -ua, -oi)

kommunismi

kommun|u (-an, -ua, -oi) kunta ks. **kundu**, **munitsipalitiettu**, **voulosti**

komod|u (-an, -ua, -oi) lipasto, piironki *Komodas on äijü juaššiekkua*. Lipastossa on paljon laatikoita.

kompaneisko|ji (-in, -idu, -oloi) sosiaalinen ks. **sotsialine**

kompanjon (-an, -ua, -oi) (yhtiö)kumppani *Hüö ollah kompanjonat biznesas*. He ovat liikekumppaneita. Ks. **partn'ouru**

komparatiiv|u (-an, -ua, -oi) komparatiivi *Magei komparatiivas on magiemi*. Makea on komparatiivissa makeampi.

kompass|u (-an, -sua, -soi) kompassi *Nikunne loitombakse en lähte kompassattah*. En lähde mihinkään kauemmaksi ilman kompassia.

kompetentno|ji (-in, -idu, -oloi) pätevä ks. **pädevü**, **pädi**

kompetentsi|ji (-en, -edu, -eloi) pätevyys ks. **pädevüs**

kompjuter (-an, -ua, -oi) tietokone ks. **tiedokoneh**

kompleks|u (-an, -ua, -oi) 1. (alemmuus)kompleksi ks. (**huono**) **ičentundo** 2. kokonaisuus, ryhmä *huonuskompleksu* rakennusryhmä

komplikatsi|ji (-en, -edu, -eloi) komplikaatio, jälkiseuraamus *Gripas voibi tulla pahoigi komplikat-sieloi*. Flunssasta voi seurata pahojakin komplikaatioita.

kompostoi|ja (-čen, -ččou, -jah)

kompostoida *Kompostoičettogo tiiö süündijättehet?* Kompostoitteko te ruoantähteet?

kompost|u (-an, -ua, -oi) komposti *Putilline kompostu ei kuariče.* Kunnan komposti ei haise.

kompoziittor|u (-an, -ua, -oi) säveltäjä ks. **muuzikankirjuttai, säveldäi**

kompromis|su (-an, -sua, -soi) kompromissi *luadie kompromissoi* tehdä kompromisseja

kompuani|ji (-en, -edu, -eloi) yhtiö ks. **firmu, ühtivö**

kondiji (-en, -edu, -eloi) karhu

kondien|abu (avun, abuu, abuloi) karhunpalvelus; **||ajo** (ajon, ajuo, ajoloi), **||kua|do** (-von, -duo, -doloi) karhunkaato; **||sammal** (-en, -du, -ii) karhunsammal

konditionual|u (-an, -ua, -oi) konditionaali *Sanozin on konditionualumuodo.* Sanoisin on konditionaalimuoto.

kon|du (-nun, -duu, -duloi) kontu *Moni siirdokarjalaine on käännüh endizile kodikonduloile.* Moni siirtokarjalainen on käynyt entisillä kotikonnuillaan.

konduktor|u (-an, -ua, -oi) 1. konduktööri, junailija *Konduktoralgi voit ostua matkulipun junas.* Konduktööriltäkin voi ostaa matkalipun junassa. 2. rahastaja *Enne joga autobus oli konduktoru.* Ennen oli rahastaja jokaisessa bussissa.

Kondupohj|u (-an, -ua) Kontupohja *Kävüittögo Kondupohjah?*

Kävittekö Kontupohjassa?

koneh (-en, -tu, -hii) kone ks. **mašin**

konehelli|ne (-zen, -stu, -zii) koneellinen *Eigo autobusas ole konehelligistu ilman puhtastustu?* Eikö bussissa ole koneellista ilmastointia?

koneh||muasteri (-n, -i, -loi) asentaja ks. **mehaaniekku; ||pez|o** (-n, -uo, -oloi) konepesu *Kestäügo tämä soba konehepezon?* Kestääkö tämä vaate konepesun? **||vi|ga** (-jan, -gua, -goi) konevika

koneht|ua (-an, -au, -etah) koneistaa *Nügöi muatalovuttu äijäl konehtetah.* Nykyään maataloutta koneistetaan runsaasti.

konferensiji (-en, -edu, -eloi) konferenssi *Pietgo dokluadan konferensies?* Pidätkö esitelmän konferenssissa?

konflikt|u (-an, -ua, -oi) konflikti *Halličuspuolovehet mendih konfliktah.* Hallituspuolueet ajautuivat konfliktiin. Ks. **kiistu, riidu, tora**

kongres|su (-an, -sua, -soi) kongressi *Kielentutkijat suurel joukol otettih ozua kongressah.* Kielitieteilijät osallistuivat kongressiin suurin joukoin.

konjak|ku (-an, -kua, -koi) konjakki *Otamмого ühtet konjakat?* Otammeko yhdet konjakit?

konjunkt|u (-an, -ua, -oi) konjunktio, sidesana ks. **sivesana**

kon'k|at (-ien, -ii) luistimet ks. **luistin**

konkretno|j (-in, -idu, -loi), **konkriettijne** (-zen, -stu, -zii) konkreettinen *Voin andua konkret-noin ezimerkin*. Voin antaa konkreettisen esimerkin.

konsert|u (-an, -ua, -oi) konsertti *Läkkä konsertua kuundelemah!* Mennään kuuntelemaan konserttia!

konservatiiv|u (-an, -ua, -oi) konservatiivinen, vanhoillinen *konservatiivizet partiet* konservatiiviset puolueet

konservoij|ja (-čen, -ččou, -jah) konservoida *Obrazoi konservoijah manasterilois*. Ikoneja konservoidaan luostareissa.

konsonant|u (-an, -ua, -oi) konsonantti *konsonantat da vokalit* konsonantit ja vokaalit

konsul'stv|u (-an, -ua, -oi) konsulaatti *Suomen Piiterin konsul'stvas suat viizan*. Suomen Pietarin konsulaatista saat viisumin.

konsul'tatsiji (-en, -edu, -eloi) konsultaatio, neuvottelu *Spetsialistat pietäh omii konsul'tatsieloi*. Asiantuntijat pitävät omia neuvottelujaan.

konzu milloin, koska *Konzu olet roinnuh?* Milloin olet syntynyt?

konzugi joskus (kauan sitten) *Müö konzugi olimmo heijänke Piiteris*. Olimme joskus heidän kanssaan Pietarissa. Ks. **muduači, muduasti, toiči**

konzulienne joskus (mennei-

syydessä) *Hüö konzulienne muuttetih Lahteh*. He muuttivat joskus Lahteen. Ks. **muduači, muduasti, toiči**

konzutah(to) joskus (tulevaisuudessa) *Tulgua konzutah meile!* Tulkaa joskus meille! Ks. **toiči**

kontakt|u (-an, -ua, -oi) kontakti, yhteys *Oletgo suannuh kontaktua heih?* Oletko saanut heihin yhteyttä? Ks. **kosketus, ühtevüs**

kontaktulinz|at (-oin, -oi) piilolasit ks. **peittolinzat**

kontrakt|u (-an, -ua, -oi) sopimus *Müö luajimmo kontraktan mieldü müö*. Teimme mieluisan sopimuksen. Ks. **sobimus**

kontrast|u (-an, -ua, -oi) vastakohta ks. **vastukohtu**

kon'uš|ši (-in, -šii, -šiloi) (hevos)talli *Heboloin kon'ušit oldih heinüsaruan al*. Hevostallit olivat heinävaraston alla.

kood|u (-an, -ua, -ii) koodi; sovittu kieli *Meil on hänenke ühtehine koodu: ainos pagizemmo vaigu karjalakse*. Meillä on hänen kanssaan yhteinen koodi: puhumme aina vain karjalaa.

koomik|ku (-an, -kua, -koi) koomikko

koomiellijne (-zen, -stu, -zii) koominen *Vot oli koomielline taphtus*. Olipa koominen tapaus.

koomiks|u (-an, -ua, -oi) sarjakuva ks. **sarjukoomiksu, sarjuresuičuskuva**

koom|u (-an, -ua, -ii) kooma *unohtuakseh koomah vaipua koomaan*

koordinaattori **Kenbo on projektas koordinaattorannu?** Kuka on projektin koordinaattorina?

kop|ata (-pua, -puau, -atah) napata ks. **n'opata**

kopeik|ku (-an, -kua, -koi) kopeikka *Ūksi rubl'u on sada kopeikka.* Yksi rupla on sata kopeikkaa.

koperatiiv|u (-an, -ua, -oi) yhtiö ks. **ühtümüs**

kopiiruičend|u (-an, -ua, -oi) kopiointi *Toizen kirjutuksien kopiiruičendu luvattah on kielletti.* Toisen kirjoituksen luvaton kopiointi on kiellettyä.

kopiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) kopioida

koput|tua (-an, -tau, -etah) koputtaa *Ken koputannou veriädü?* Kukahan ovea koputtaa? Ks. **avaittua, kolaittua, lomaittua** vrt. **kobahuttua, kobaittua**

koputu|s (-ksen, -stu, -ksii) koputus *Kuulitgo koputustu?* Kuulitko koputusta?

korabli (-n, -i, -loi) laiva ks. **laivu**

korahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) korahdus *Jo hänen keroin korahtukses kuulin, ku kai ei ole kunnos.* Jo hänen kurkun korahduksesta kuulin, ettei kaikki ole kunnossa.

kor|bi (-ven, -bie, -bii/-biloi) korpi *Korven keskes terväh üöksüt.* Keskellä korpea eksyy herkästi. Ks. **salo**

korglei (-ien, -iedu, -ielois) korkea *Nuoril ollah korgiet tavoit-*

tehet. Nuorilla on korkeat tavoitteet.

korgeitazo|ine (-zen, -stu, -zii) korkeatasoinen ks. **tazokas**

korgevu|s (-ksen/-on, -stu/-ttu, -ksii/-zii) korkeus *hüpätä korgevuttu* hypätä korkeutta

koričnevo|i (-in, -idu, -loi) ruskea ks. **maksankarvaine**

koridor (-an, -ua, -oi) käytävä *Školan koridorat ollah pitkät.* Koulun käytävät ovat pitkät.

kori|sta (-zen, -zou, -stah) korista *Keroi korizou.* Kurkku koristaa.

korj|ata (-uan, -uau, -atah) korjata ks. **kohendua, parandua**

korj|ju (-an, -ua, -ii) reki *ajua korjal* ajaa reellä

korjuaju|u (-an, -ua, -ii) korjaa-ja ks. **kohendai, parandai**

kormani (-n, -i, -loi) tasku *Ota da pane kormanih!* Ota ja pane taskuusi!

kormani|čuas|ut (-suloin, -suloi) taskukello; **||kniig|u** (-an, -ua, -oi) taskukirja (pokkari); **||dengu|u** (-an, -ua, -oi) taskuraha, **||rah|a** (-an, -ua, -oi); **||var|ras** (-gahan, -rastu, -gahii), **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) taskuvaras

kormu (-n, -u, -loi) rehu ks. **rehu**

koropk|u (-an, -ua, -oi) aski *koropku spičkua* tulitikkuaski ks. **vakkaine**

korrektno|i (-in, -idu, -loi) korrekti, moitteeton *Hänes vuotammo korrektnoidu ičenviendii.* Häneltä

edellyttämme korrektaa käytöstä.

korrel'atsiji (-en, -edu, -eloi) korrelaatio, vastaavuussuhde *Hüö tutkitah rahvahan ijän da opastuksen korrel'atsiedu*. He tutkivat ihmisten iän ja koulutustason korrelaatiota.

korrespondent|u (-an, -ua, -oi) kirjeenvaihtaja

kor|reta (-genen, -genou, -retah) nousta, tulla/nousta korkeammaksi *Minul künnüs vai korgenou täs dielos*. Minulla kynnyks vain nousee tässä asiassa. Ks. **nosta, ületä**

kor|zi (-ren, -tu, -zilo) korsi

korzink|u (-an, -ua, -oi) kori ks. **poimičču** vrt. **virši**

korrot|tua (-an, -tau, -etah) korrottaa ks. **nostua, ülendiä**

korruptsi|i (-en, -edu, -eloi) korruptio *Korruptsii nägüü on liževünnüh*. Korruptio näyttää lisääntyneen. Ks. **lahjondu**

kor|uo (-on, -ou, -otah) hou-railla *Älgiä korokkua!* Älkää hou-railko! Ks. **hairoilla, paista tühjiä**

korv|ata (-uan, -uau, -atah) korvata *Kenbo korvuau vahingon?* Kuka korvaa vahingon?

korvavu|s (-ksen, -stu, -ksii) korvaus *vuadie korvavustu* vaatia korvausta

korv|u (-an, -ua, -ii) korva *Šupahuta minul korvah!* Kuiskaa korvaani!

korvuamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) korvaamaton *Mostu korvuamattomua üstäviä tostu et*

helpoh lövvä. Niin korvaamatonta ystävää ei helposti löydy. Ks. **hin-natoi**

korvu||juur|i (-en, -du, -ii) ohimo ks. **ohavus**; ||**čomendu|s** (-ksen, -stu, -ksii), ||**ripusti|n** (-men, -ndu, -mii) korvakoru ks. **sergaine**

kosketu|s (-ksen, -stu, -ksii) kosketus ks. **kontaktu**

kosk|i (-en, -ie, -ii/-iloi) koski *Kosken bauhu hüvin tänne sah kuuluu*. Kosken pauhu kuuluu hyvin tänne asti.

kosk|ie (-en, -ou, -ietah) 1. koskea, koskettaa *Älä koske lindustu, eiga pöllästüü!* Älä koske pikku-lintua, ettei pelästy! 2. (yksipers. -ou) sattua, tehdä kipeää *Korvah koskou*. Korvaan sattuu. Ks. **čahluo, kivistiä, tuskata**

kosk|iekseh (-emmos, -eh/-ehes, -ietahes) 1. koskettaa *Voinat koskietahes kaikkih rahvahih*. Sodan koskettavat kaikkia kansoja. Ks. **kuuluo** 2. olla näköinen *Tütär koskeh tuattah*. Tytär on isänsä näköinen. Ks. **pohodie**

kosmeeti|ku (-an, -kua, -koi) kosmetiikka

kosmetouolog|u (-an, -ua, -oi) kosmetologi *Äijät tüttözet tahtotah opastuo kosmetouologakse*. Monet tytöt haluavat opiskella kosmetologiksi.

kosmonaut|tu (-an, -tua, -toi) kosmonautti

kost|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kos-tea ks. **nezevü**

kostevu|s (-on, -ttu, -ksii) kos-teus ks. **mehi, nezevüs**

kostu|o (-n, -u, -tah) kostua ks. **mehtüö, märretä, nezevüö**

kostut|tua (-an, -tau, -etah) kostuttaa ks. **nezevüttiä**

kozi|ta (-čen, -ččou, -tah) kosia *Brihat lähtiettih koziččemah*. Nuo-ret miehet lähtivät kosimaan. Ks. **kodžastua, ženihöijä**

kozl|at (-ien, -ii) sahapukki ks. **stankat**

kožin|u (-on, -uo, -oi) kanahäk-ki *Kanoi pietäh kožinois*. Kanoja pidetään häkeissä. Ks. **klietku, koda**

kotk|u (-an, -ua, -ii) kotka

kouf|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kah-*vi Otago koufiedu?* Otatko kah-*via?*

koufei|ččuask|u (-an, -kua, -oi), **||kup|pi** (-in, -pii, -pilo) kahvikup-*pi*

koufeinkeit|in (-timen, -indü, -timii) kahvinkeitin ks. **kofevarku**

koufeisliuhk|u (-an, -ua, -oi) kahvikerma

kouhko|ji (-in, -idu, -loi) keuh-*ko Rüvittäü da kouhkoloih püstää*. Yskittää ja keuhkoihin püstää.

kouht|u (-an, -ua, -oi) villatak-*ki; jakku*

koukist|ua (-an, -au, -etah) koukistaa, taivuttaa *Opi koukistua polvii!* Yritä koukistaa polviasi!

koukistu|o (-n, -u, -tah) kou-*kistua (kumaraan) Buabal on selgü koukistunnuh*. Mummon selkä on kumara. Ks. **kočkistuo, krönkis-tüö**

kouk|ku (-un, -kuu, -kuloi) koukku ks. **kočku**

koukku|jine (-zen, -stu, -zii) virkkuukoukku ks. **kočkaine**

koupi|ji (-en, -edu, -eloi) kopio *luadie koupieloi* tehdä kopioita

kov|a (-an, -ua, -ii) 1. kova *Sa-tatin jallan kovah kiveh*. Satutin jalkani kovaan kiveen. 2. kova, voimakas *Älä velli pagize nengo-mal koval iänel!* Älä nyt puhu noin kovalla äänellä! 3. kova, tunteeton *Hänel on kova süväin*. Hänellä on kova sydän. Ks. **srougoi**

kova||disk|u (-an, -ua, -oi), **||levü** (-n, -ü, -löi) kovalevy ks. **kiindolevü**

kovend|ua (-an, -au, -etah) ko-ventaa, tehdä kovaksi *Tuatal on ruavon kovendetut käit*. Isällä on työn koventamat kädet.

kove|ta (-nen, -nou, -tah) ko-vettua *Sinul süväin vikse on ko-vennuh*. Sydämesi on varmaankin kovettunut. Ks. **kalkevuo, koheta, lujeta**

krabait|tua (-an, -tau, -etah) rapisuttaa, raapia *Kaži krabaittau ustu*. Kissa raapii ovea.

krabineh (-en, -tu, -ii) 1. rapina *Kuuletgo hiirien krabinehtu?* Kuu-letko hiirien rapinaa? 2. ropina *vih-man krabineh* sateen ropina

krabi|sta (-zen, -zou, -stah) 1. rapista *Mi sie čupus krabizou?* Mikä siellä nurkassa rapisee? Ks. **raskuttua** 2. ropista *Vihmu krabi-zou žestilevol*. Sade ropisee pelti-*katolla*.

kradžineh (-en, -tu, -ii) narina, kitinä ks. **kradžu**

kradži|sta (3. pers. -zou, -stah) narista, narskua, kitistä *Lumi kradžizou jalloin al.* Lumi narskuu kävellessä. Ks. **kridžistä**

kradžu (-n, -u, -loi) narina, kitinä ks. **kradžineh, kridžineh**

kravat|ti (-in, -tii, -tiloi) sänky *Viere vai muate kravattih!* Käy vain nukkumaan sänkyyn!

krediit|tu (-an, -tua, -toi) 1. luotto 2. velka ks. **velgu, laihin**

krediittu||kartočk|u (-an, -ua, -oi) luottokortti ks. **bankukartočku, bankukorti, luottokartočku**

krematsiji (-en, -edu, -eloi) polttohautaus ks. **tuhkuandu**

krematouriji (-en, -edu, -eloi) krematorio

kresl|u (-an, -ua, -oi) nojatuoli *Istoi neččih kreslah!* Istuudu tuohon nojatuoliin!

kridži|stä (-zen, -zöü, -stäh) narista, narskua, kitistä ks. **kradžista, ridžistä**

kriep|pie (-in, -piü, -itäh) kiinnittää *Veneh pidäü hüvin krieppie nuorazel.* Vene pitää sitoa kiinni köydellä. Ks. **kiin(n)ittiä, nuorata, siduo**

kriizis|su (-an, -sua, -soi) 1. kriisi, murros *Toinah olet jo keski-ijän kriizisas?* Ehkäpä olet jo keski-ian kriisissä? 2. kriisi, lama, hätätila *Mua on joudunuh talovus-kriizissah.* Maamme on ajautunut taloudelliseen lamaan. Ks. **beda, hädä, lama**

kriizissu||abu (avun, abuu, abuloi) kriisiapu; **||terapiji** (-en, -edu, -eloi) kriisiterapia *Tsunaamin jälgeh moni pereh sai kriizissute-rapiedu.* Tsunamin jälkeen moni perhe sai kriisiterapiaa. **||tila** (tilan, tilua, tiloi) hätätila ks. **hädätila**

kriitik|ku (-an, -kua, -koi) arvostelija, kriitikko *Oldihgo kriitikat ehki tuldu kirjan prezentatsieh?* Olivatko kriitikot vaivautuneet tulemaan kirjan julkaisutilaisuuteen? Ks. **kritikuičči**

kriitiek|ku (-an, -kua, -koi) arvostelu, kritiikki *Häi ei kestä nimittustu kriitiekkuu.* Hän ei kestä minkäänlaista kritiikkiä.

kriminal|u (-an, -ua, -oi) rikos ks. **pahanruado, rikos**

krinča|ine (-zen, -stu, -zii) kuisti, veranta ks. **verandu**

krinč|at (-oin, -oi) portaat *heit-tiö krinčoilpäi* laskeutua alas portaata ks. **pordahat**

kringeli (-n, -i, -löi) rinkeli *Ei ole nižustu, on vai kuivua kringelii.* Ei ole pullaa, on vain kuivia rinkeleitä.

Kristos (-an, -ua), **Kristos|su** (-an, -sua) Kristus *uskuo Kristos-sah* uskoa Kristukseen ks. **Hristos, Hristossu**

kriteeri|ji (-en, -edu, -eloi) kriteeri *täüttiä kriteeriet* täyttää kriteerit

kritikuilja (-čen, -ččou, -jah) kritisoida, arvostella *Hänen romuanua äijäl kritikuittih.* Hänen romaaniaan kritisoitiin ankarasti.

kritikuičči|ji (-jan, -jua, -joi) arvostelija, kriitikko ks. **kriitikku**

kriäk|kiä (-än, -käü, -etäh) rääkyä, kraakkua *Sorzat kriäketäh järvel*. Sorsat kraakkuvat järvellä.

krokodiil|u (-an, -ua, -oi) krokodiili *Krokodiilat ollah varaittavat pevot*. Krokodiilit ovat vaarallisia petoja.

krossouhk|at (-oin, -oi) lenkitossut *Minul jo ollah kulunuot nämmä krossouhkat*. Nämä lenkitossuni ovat jo kuluneet.

krouliek|ku (-an, -kua, -koi) kani *Krouliekat on äijäl ližävüttu*. Kanit ovat suuresti lisääntyneet.

kruak|kua (-an, -kau, -etah) raakkua, vaakkua *Varoit kruaketah*. Varikset vaakkuvat. Ks. **ruačkua**

kruan|u (-an, -ua, -oi) 1. hana *Kuduasbo kruanas suan palavua vettü?* Kummastako hanasta saan kuumaa vettä? 2. nosturi *Taloidu nostajes pidäü olla eriluadustu kruanua*. Taloa rakennettaessa tarvitaan erilaisia nostureita.

kruask|u (-an, -ua, -oi) 1. väri, maali *Mittumal kruaskal olis pertin late parembi kruassie?* Millaisella maalilla olisi parempi maalata huoneen lattia? Ks. **mualu, muju, väri** 2. poskipuna *Valpas olet, pane vähäzel šokkih kruaskua*. Olet kalpea, pane vähän väriä poskillesi.

kruas|sie (-n, -siu, -sitah) väritää, maalata ks. **mualata, mujutua, värittiä**

kručin (-an, -ua, -oi) murhe,

tuska *Mibo kručinoi sinuu vaivuau?* Mitkäs murheet sinua vaavaavat? Ks. **tusku**

krugovoj|i (-in, -idu, -loi) pyöreä, ympyräinen *Tuatto luadii kois ümbäri krugovoin aijan*. Isä teki talon ympäri pyöreän aitauksen.

kruug|u (-an, -ua, -ii) ympyrä, ympyrä *Bunukkaine jo maltau piirdiä kruugan*. Lapsenlapsi osaa jo piirtää ympyrän. Ks. **püörikkö**

kruuš|u (-an, -ua, -oi) tuoppi, kuppi *Tahtozin suuren kruuškan piivuo*. Haluaisin ison tuopin olutta.

kruuživ|o (-on, -uo, -oloi) pitsi *niegluo (koukkuzel) kruuživuo* virkata pitsiä

kränkät|tiä (-än, -täü, -etäh) purnata, valittaa *Ainos hüö vai kränkätetäh*. Aina he jaksavat purnata. Ks. **burbettua, kurkettua, žualuijakseh**

kräpič|čü (-än, -čiä, -čöi) 1. pahainen, surkea *hebo Kräpiččü (hebokulu)* hevoskaakki 2. rötiskö, röttelö *mökki Kräbiččü (mökkikulu)* mökkiröttelö ks. **kuatičču**

krönkištü|ö (-n, -ü, -täh) koukistua ks. **kočkistuo, koukistuo**

ku jos, kun, koska ks. **gu**

kuač|ku (-n, -u, -loi) häkä *Kuačkuh voit kuolta*. Häkään voi kuolla. Ks. **čihvu, kičku**

kuadie|t (-loin, -loi) (miesten) alushousut *Pane kuadiet jalgah!* Pane housut jalkaasi!

kuaj|dua (-n, -dau, -tah) 1. kaa-
taa (kumoon) *Kuavoin skamn'azen*.

Kaadoin jakkaran kumoon. Ks. **kumata** 2. kaataa, valuttaa *Älä enämbiä kua koufeidu minul! Älä kaada minulle enempää kahvia!* Ks. **valua** 3. kaataa metsää *Ižändü kuadoi meččiä dengattomuon täh.* Isäntä kaatoi metsää rahapulasaan. 4. tappaa *Täs on kondii kuat-tu.* Tässä on kaadettu karhu. Ks. **surmata, tappua**

kuajduo (-vun, -duu, -vutah) kaatua, mennä nurin *Rengi kuadui.* Ämpäri kaatui. *Kuavuin libiel pihal.* Kaaduin liukkaalla kadulla. Ks. **langeta, pakkuo, sorduo**

kuajije (-n, -u, -tah) suitsuttaa *Pappi kuajiu obrazoi.* Pappi suitsuttaa ikonien edessä.

kualjua (-an, -au, -etah) kahlata *Mökile mennes kualoimmo lumes.* Mökille mennessä kahlasimme lumessa.

kuapl'ajine (-zen, -stu, -zii), **kuapl'ju** (-an, -ua, -oi) pisara, tippa *Tuatto ei juo ni kuapl'astu.* Isä ei ota tippaakaan. Ks. **pizar, pizarreh, tippu**

kuarijta (-čen, -ččou, -tah) haista *Täs dielos kuariččou dengü.* Tässä haisee raha. Ks. **tulla pahale vrt. pahnie**

kuaru (-n, -u, -loi) haju, katku *Tabakan kuarus ei ole hüvä hengittä.* Tupakan hajussa ei ole hyvää hengittä. Ks. **haizu**

kuaššju (-an, -šua, -šoi) puuro *majjol keitetty kuaššu* maitoon keitetty puuro ks. **huttu, pudro**

kuatanču (-an, -ua, -oi) hu-

vikas *Kuatančat ollah lämmät jallačit.* Huovikkaat ovat lämpimät jalkineet. Ks. **vualenču**

kuatičiču (-an, -čua, -čoi) pahainen, röttelö ks. **kräpičču**

kuavak|eh (-kehen, -ehtu, -kehii) kaavake, lomake ks. **ankiettu**

kuavi|ta (-čen, -ččou, -tah) kaavita *Kuaviče vie riehtil puhtahakse!* Kaavi vielä paistinpannu puhtaaksi!

kuav|ju (-an, -ua, -oi) kaava ks. **formulu, šiemu**

kubait|tua 1. kutittaa, raapia *Näitgo, kui kaži kubaitti iččie?* Näitkö, miten kissa kutitti itseään? 2.(yksipers. -tau) kutittaa *Minul kazi kubaittau.* Käsiäni kutittaa. Ks. **kupettua**

kubi|sta (-zen, -zou, -stah) 1. kutista *Selgü kubizou.* Selkää kutittaa. Ks. **kupettua** 2. kuhnia *Midäbo kubizet, tule jo!* Mitä kuhnit, tule jo! Ks. **čohkua, köbistä**

kubl|ua (-an, -au, -etah) kellua ks. **keiluo**

kubometri (-n, -i, -löi) kuutio(metri) *Ostimmo nelli kubometrii halguo.* Ostimme neljä kuutiota halkoja.

kučiču (-un, -čuu, -čuloi) kutsu *Tule, älä vuota kučču!* Tule, älä odota kutsua!

kuččumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kutsumaton, kuokkavieras *Svuad'bah tuli tožo kuččumattomua gost'ua.* Häihin tuli myös kuokkavieraita.

kučičuo (-un, -čuu, -utah) 1.

kutsua *Meidü kučuttih gostih*. Meidät kutsuttiin kylään. 2. kutsua, nimittää *Kuibo sinuu kučutah?* Mikä sinun nimesi on? (Kuinka sinua kutsutaan?) Ks. **nimittä**

kučistu|o (-n, -u, -tah) kutistua, pienentyä *Avot kui neče pluat't'u pezos kučistui!* Miten tuo mekko nyt kutistuikaan pesussa!

kudai (kudaman/kuduan, kudamua/kuduadu, kudamii) 1. (relat.pron.) joka *Se briha, kudaman näimmö, on minun nuaburi*. Se nuorimies, jonka näimme, on naapurini. 2. (kysyvä pron.) kumpi *Kudai teis tahtou sanella suarnua?* Kumpi teistä haluaa kertoa sadun?

kudaitah(to) (kudamantah, kudamuatah, kudamiitah) jompikumpi *Täs voibi kävellä kudamuatah troppastu müö*. Tästä voi kävellä jompaakumpaa polkua pitkin.

kudakui jotenkuten, välttävästi *Nügöi meil tämä vuozu kudaku meni*. Tämä vuosi meni meillä jotenkuten.

kudoji (-jan, -jua, -jii) kutoja *Ečün küläs kedätah poloviekoin kudojua*. Etsin kylästä jonkun mattojen kutojan.

kudri (-n, -i, -loi) kihara *Ollahgo tütöl omat kudrit?* Onko tytöllä luonnonkiharat? Vrt. **tukat**

kudrituk|ku (-an, -kua, -kii) kiharapää

kudu (kuvun, kudu, kuduloi) kutu *havvin kuduaignu hauen kutuaika*

ku|duo (-von, -dou, -votah) ku-

toa *kuduo kangastu* kutoa kangasta vrt. **niegluo**

kudžoji (-in, -idu, -loi) muurahainen *A-voi-voi, mi äijü tiä on kudžoidu!* Onpas täällä paljon muurahaisia!

kudžu (-n, -u, -loi) koiranpentu *Kudžut tölmetäh pihäs*. Koiranpentu telmivät pihassa. Ks. **pendu**

kuh|a (-an, -ua, -ii) kuha *püüdiä kuhua* pyytää kuhaa

kuhkut|tua (-an, -tau, -etah) yllyttää *Ei pie händü kuhkuttua pahah*. Ei saa yllyttää häntä pahaan. Ks. **kičittä, niärittiä, potakoija, us'uttua, üllüttiä**

kuhkutu|s (-ksen, -stu, -ksii) yllytys ks. **üllütüs**

kuhmu (-n, -u, -loi) kuhmu ks. **pahku**

kuhn'|u (-an, -ua, -oi) keittiö ks. **keitändüpert**

kui 1. kuinka, miten *Kui tiiö nügöi voitto?* Miten voitte nykyään? Ks. **kulleh, milleh** 2. kuin *Olen kui kala kuival mual*. Olen (avuton) kuin kala kuivalla maalla.

kui|du (-jun, -duu, -duloi) 1. kuitu, säie *kangahan kuijut* kankaan kuidut 2. kuitu (ravinto) *Vaččah näh pidää süvvä riittäväh kuiduu*. Vatsa vaatii riittävästi kuitua. Ks. **süü**

kuihtu|o (-n, -u, -tah) kuihtua ks. **näivistöö**

kuik|ku (-an, -kua, -kii) kuikka *Kuulin kuikan iänen järvelpäi*. Kuulin kuikan äänen järveltä.

kuit|ti (-in, -tii, -iloi) kuitti ks.

čiekku, kvitansii

kuiv|ata (-uan, -uau, -atah),
kuivat|tua (-an, -tau, -etah) kuiva-
ta *Oletgo konzu kuivannuh gribua?*
Oletko koskaan kuivannut tatteja?

kuivehtu|o (-n, -u, -tah) kuivet-
tua, lakastua *kuivehtunnuh heinik-
kō* kuivettunut heinikkō

kuiv|u (-an, -ua, -ii) kuiva *Nen-
nii* kuivii *halgolo* *voibi jo poltua*.
Noita kuivia halkoja voi jo polttaa.

kuiv|ua (-an, -au, -etah) kuivaa
Sovat terväh kuivetah tuules. Vaat-
teet kuivuvat nopeasti tuulessa.

kuj|o (-on, -uo, -oloi), **kuj|ine**
(-zen, -stu, -zii) kuja *Ken sie kä-
vellöü kaidua kujostu pitkin?* Kuka
lienee tuo kapealla kujalla käveli-
jä?

kukak|as (-kahan, -astu, -kahii)
kukallinen *Ombelin ičelleni kukak-
kahan pluat'an*. Ompelin itselleni
kukallisen mekon (kukkamekon).

kukanmüö|jü (-än, -iä, -ii)
kukkienmyyjä

kukka|ine (-zen, -stu, -zii)
kukka(nen) *Sain heispäi podar-
kakse kukkazis sivotun bukietan*.
Sain heiltä lahjaksi kukkakimpun.
Ks. **kukku**

kukkar|o (-on, -uo, -oloi) kuk-
karo ks. **pussi**

kuk|ki (-in, -kii, -kilo) kukko
ks. **kukoi**

kuk|kie (-in, -kiu, -itah) kuk-
kia *Konzu kukitah rouzat?* Milloin
ruusut kukkivat? Ks. **halvastua**

kuk|ku (-an, -kua, -kii) kukka
ks. **kukkaine**

kukku|kapust|u (-an, -ua, -oi)
kukkakaali; **||mal'p'ak|ko** (-on,
-kuo, -koloi) kukkamaljakkō;
||valgo (-von, -guo, -goloi) kukka-
penkki

kuk|kuo (-un, -kuu, -utah) kuk-
kua *Äijängo kerdua kukui kägöi-
ne sinulles?* Montako kertaa käki
kukkui sinulle?

kukkurilleh kukkurillaan ks.
kohurilleh

kukl|u (-an, -ua, -ii) nukke ks.
tütti

kuk|oi (-oin, -oidu, -koloi) kuk-
ko *Kukoin laulu aijoi meidü nos-
tatti*. Kukon laulu herätti meidät
aikaisin. Ks. **kukki**

kukuruuz|u (-an, -ua, -oi)
maissi

kukuruuzuhiudaleh|et (-ien,
-ii) maissihiutaleet

kulak|ku (-an, -kua, -koi) nyrk-
ki *ozuttua kulakkua* näyttää nyrk-
kiä

kulda|ine (-zen, -stu, -zii)
1. kultainen, kulta= *kuldazet*
kol'čazet kultaiset sormukset (kul-
tasormukset) 2. armas *Tule, sinä*
kuldaine ristikanzu, vuotan! Tule,
sinä armaani, odotan!

kuld|oi (-oin, -oidu, -ii) kulta,
rakas (ihminen) *Kačo, joi tuli mi-
nun kuldoi!* Katsos, kultani tuli jo!
Ks. **kuldu, mielespiettävü, tietto**

kul|du (-lan, -dua, -dii) 1. kulta
(jalometalli) *Kullas vai hobjas on*
čuasut luajittu? Onko kello teh-
ty kullasta vai hopeasta? 2. kulta,
armas *Älä vai kuldu tüttöine üöksü*

meččäh! Älä vain tyttö-kulta eksy metsään!

kuldu||ham|mas (-bahan, -mastu, -bahii) kultahammas; **||medali** (-n, -i, -loi) kultamitali; **||svuad'b|u** (-an, -ua, -oi) kultahäät

kul|gie (-len, -gou, -gietah) kulkea, vaeltaa *Kunne mužikkuraškat kulgietanneh?* Mihinkähän mies-poloiset ovat menossa? Ks. **kul-leksie, kävellä**

kulgu||kaži (-n, -i, -loi) kukkissa; **||lu|ba** (-van, -bua, -bi) kulkulupa ks. **proupusku**; **||nevv|o** (-on, -uo, -oloi) kulkuneuvo ks. **ajonevvo, transportu**

kulku (-n, -u, -loi) kurkku *Kulku on kibe.* Kurkku on kipeä. Ks. **keroi**

kulleh miten, kuinka *Kulleh egläi ehtäl lapset telmettih kižates!* Miten lapset telmivätkään leikkiessään eilen illalla! Ks. **kui, milleh**

kulleksi|e (-n, -u, -tah) kuljeksia *Kusbo koiru kulleksiu?* Missä koira kuljeksii? Ks. **juoksendella, kävellä**

kullet|tua (-an, -tau, -etah) 1. kuljettaa (paikasta toiseen) ks. **kandua, vedellä** 2. ajaa, ohjata *kullettua autobusua* kuljettaa bus-sia

kulletta|j (-jan, -jua, -jii) kuljettaja ks. **šouferi, vedeli**

kul|lata (-duan, -duau, -latah) kullata *kirikön kullatut kupolat* kir-kon kullatut kupolit

kul'l'uk|ku (-an, -kua, -koi) kallo, pääkallo

kul'tuur|u (-an, -ua, -oi) kulttuuri *Hivä olis tiediä toiziengi kanzoin kul'tuuroi.* Hyvä olisi tuntea vieraitakin kulttuureja.

kul'tuuru||ministr|u (-an, -ua, -oi) kulttuuriministeri *Kul'tuuru-ministran suuri ruado on puolistua kul'tuuran eri alovehii.* Kulttuuri-ministerin suuri tehtävä on puolustaa kulttuurin eri alueita. **||šok|ki** (-in, -kii, -kilo) kulttuurishokki; **||vaiht|o** (-on, -uo, -oloi) kulttuurivaihto

kulm|u (-an, -ua, -ii) 1. kulma *Näimmökseh pihan kulmas.* Nähdään kadun kulmassa. Ks. **n'okku** 2. nurkka ks. **čuppu** 3. (silmä)kulma, kulmakarvat *Häi muga kačoi alači kulmis.* Hän katsoi meitä alta kulmien (kyräillen).

kul|o (-on, -uo, -oloi) kulo, nurmi *poltua kuluo* polttaa kuloa, kullottaa

kulu (-n, -u, -loi) 1. kulunut, käytetty, vanha *Älä jo moizis kululois suappualois nikunne lähte!* Älä nyt noin kuluneissa saappaissa lähde mihinkään! Ks. **piettü, vahnu** 2. raukka, rukka, poloinen *Minnun ukkokulu läziü.* Miesraukkani on sairaana. Ks. **rukku**

kulum|u (-an, -ua, -ii), **kulun-deh** (-en, -tu, -ii) kuluma *Polvis on minul kulumua.* Polvissani on kulumia.

kulu|o (-n, -u, -tah) 1. kulua *Nügözet jallačit kulutah terväh.* Nykyiset kengät kuluvat nopeasti. 2. kulua, mennä *Aigu kuluu.* Aika

kuluu.

kulutta|ji (-jan, -jua, -jii) kuluttaja, asiakas *Kuluttajat tietäh omat oigevuot*. Kuluttajat tietävät oikeutensa.

kulut|tua (-an, -tau, -etah) 1. kuluttaa, käyttää (loppuun) *Lapset äijü sobua kulutetah*. Lapset kuluttavat paljon vaatteita. Ks. **šiiskata** 2. kuluttaa (aikaa) *Kaiken nedälingo kulutitto kirjutusruadoh?* Koko viikonko kulutitte kirjoittamiseen? Ks. **hävittä, kaimata, menettä**

kumard|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **kumardu|o** (-n, -u, -tah) kumartaa *Taidoilii kumardui rahvahale*. Taiteilija kumarsi yleisölle.

kumardu|s (-ksen, -stu, -ksii) kumarrus *kumardus muah sah* maahankumarrus ks. **poklon**

kum|ata (-uan, -uau, -atah) 1. kaataa, kääntää nurin *Sügüzül vietäh veneh muale da kumatah*. Syksyllä vedetään vene maihin ja käännetään nurin. Ks. **kuadua** 2. kumota, saattaa pois voimasta *Ongo kieldo jo kumattu?* Onko kielto jo kumottu?

kum|ei (-ien, -iedu, -ieloi) kumea *Kirikönkellolois lähtöü kumei iäni*. Kirkonkelloista lähtee kumea ääni.

kumi (-n, -i, -loi) kumi ks. **rizin kumi|nuora|ine** (-zen, -stu, -zii) kuminauha; **||suapp|ai** (-uan, -uadu, -ualoi) kumisaapas

kummak|as (-kahan, -astu, -kahii), **kumalli|ne** (-zen, -stu, -zii)

kumallinen, outo *Vot on kummaskas ristikanzu*. Onpa outo ihminen. Ks. **diivittävä, omaluaduine**

kummat|tua (3. pers. -tau, -etah) kummeksuttaa, ihmetyttää *Heijän ičenviendü kummattau kaikkii*. Heidän käytöksensä ihmetyttää kaikkia. Ks. **ällistüttiä**

kummeksi|e (-n, -u, -tah) kummeksia, ihmetellä *En nikui voi olla kummeksimattah muailman menuo*. En mitenkään voi olla ihmettelemättä maailman menoa. Ks. **diivuija, ällistellä**

kummit|ella (-telen, -telou, -ellah) kummitella *Sanotah, tiä kummittelou*. Kerrotaan, että täällä kummittelee. Ks. **bluaznie, bluaznuijakseh**

kummitu|s (-ksen, -stu, -ksii) kummitus, haamu ks. **huamu**

kumm|u (-n, -ua, -ii) kumma, ihme *Midäbo kummua on roin-nuh?* Mitä ihmettä on tapahtunut? Ks. **čuudo, diivu**

kun|do (-non, -duo, -doloi) 1. kunto, tila *suaha talovus kundoh* saada talous kuntoon ks. **por'atku** 2. kunto, terveys *Oletgo kunnos?* Oletko kunnossa? Ks. **tervehüs**

kundo||sport|u (-an, -ua, -ii) kuntoliikunta, -urheilu; **||zual|u** (-an, -ua, -oi) kuntosali

kundovu|o (-n, -u, -tah) kuntoutua ks. **parata, tervehtüo**

kundovu|s (-ksen, -stu, -ksii) kuntoutus *kävvä kundovukseh* käydä kuntoutuksessa

kun|du (-nan, -dua, -dii) kunta

ks. **kommunu, munitsipalitetu, voulosti**

kuni 1. kunnes *Vuota täs, kuni juokseldan küzümäh nevvuo*. Odotta tässä, kunnes juoksen kysymään neuvoa. 2. ennen kuin *En tule, kuni ei kučuta*. En tule, ennen kuin kutsutaan. 3. niin kauan kuin *Sini kuunnellah muamua, kuni ollah lapset*. Niin kauan kuin ovat lapsia, tottelevat äitiä. *Kuni higie vägie täüdüü, ga ruan*. Teen työtä niin kauan kuin jaksan. Ks. **migäli**

kunič|ču (-an, -čču, -oi) näätä ks. **niädü**

kunnanjohtaji (-jan, -jua, -jii) kunnanjohtaja

kunne minne *Kunne matkuat?* Minne matkaat?

kunniv|o (-n, -uo, -oloi), **kunnivoiču|s** (-ksen, -stu, -ksii) kunnia, kunnioitus, arvostus *Tämä on minulle suuri kunnivo*. Tämä on minulle suuri kunnia. Ks. **arvostus, česti, počottu**

kunnivoi|ja (-čen, -ččou, -jah) kunnioittaa ks. **arvostua**

kunnivoitettav|u (-an, -ua, -ii), **kunnivok|as** (-kahan, -astu, -kahii) kunnioitettava

kunnolleh kunnolla ks. **luavulleh, oigieh, putilleh**

kunnolli|ne (-zen, -stu, -zii) kunnollinen ks. **putilline, pravvakas, pravvalline, pättävü**

kunnost|ua (-an, -au, -etah) kunnostaa ks. **kohendua**

kuo|bie (-vin, -biu, -vitah) kuopia *Kanat kuovitah muadu*. Kanat

kuopivat maata.

kuok|kie (-in, -kiu, -itah) kuokkia *kuokkie kartohkuvagoloi* kuokkia perunapenkkejä

kuok|ku (-an, -kua, -kii) kuoka

kuolend|u (-an, -ua, -oi) kuolema ks. **surmu**

kuolemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kuolematon *Buaban musto on kuolematoi*. Mummon muisto on kuolematon.

kuollielois kuolleista *Hristos nouzi kuollielois!* Kristus nousi kuolleista!

kuollu|h (-on, -ttu, -zii) kuollut *Unis näin muamua kuolluonnu*. Näin unessa, että äiti oli kuollut. Ks. **hengetöi, pokoiniekku**

kuol|ta (-en, -ou, -tah) kuolla *Mollembat minun vahnebat ollah jo kuoltu*. Molemmat vanhempani ovat jo kuolleet. Vrt. **töllötä**

kuondu|o (-n, -u, -tah) toipua *Jälles narkouzua läzii terväh kuondui*. Nukutuksen jälkeen potilas toipui nopeasti. Ks. **toibuo**

kuonut|tua (-an, -tau, -etah) elvyttää *Vedeh mennüttü kodvan kuonutettih*. Hukkunutta elvytettiin kauan. Ks. **elvüttiä**

kuop|pu (-an, -pua, -pii) maakuoppa, kellari *Nagrehet pandih talvekse kuoppah*. Nauriit pantiin talveksi maakuoppaan. Ks. **karzin, luandal, podvualu**

kuoreh (-en, -tu, -ii) kuore ks. **kuoris, kuor'oi**

kuor|ji (-en, -du, -ii) kuori *Uuzis*

kartohkois ollah hoikat kuoret. Uu-
sissa perunoissa on ohuet kuoret.

kuorije (-n, -u, -tah) kääriä
Kuori lahkehet, konzu vedeh astut.
Kääri lahkeet, kun menet järveen.
Ks. **nostua**

kuorjis (-ehen, -estu, -ehii)
kuore ks. **kuoreh, kuor'oi**

kuorit|tua (-an, -tau, -etah)
kuoria *Importujuablokat pidäü*
kuorittua. Tuontiomienat on kuo-
rittava.

kuor'oji (-in, -idu, -loi) kuore
Kuor'oit ollah ülen pienet kalazet.
Kuoreet ovat hyvin pieniä kaloja.
Ks. **kuoreh, kuoris**

kuorz|ata (-uan, -uau, -atah)
*Died'oi kuorzuau, niken ei voi ui-
nota.* Isoisä kuorsaa, kukaan ei voi
nukahtaa. Ks. **hrappie, karaittua**

kuožali (-n, -i, -loi) rukki *kez-
rätä kuožalil* kehrätä rukilla ks.
rukki

kupal'niek|ku (-an, -kua, -koi)
uimapuku ks. **uindusoba**

kupet|tua (-an, -au, etah) kutit-
taa, raapia. Ks. **kubaittua, zudie**

kup|pi (-in, -pii, -piloi) kuppi
Tahtotgo kupin koufeidu? Haluat-
ko kupin kahvia? Ks. **čuašku**

kups|u (-an, -ua, -ii) kauppias
ks. **kauppumies, torguniekku**

kurčistu|o (-n, -u, -tah) käper-
tyä *Koiru kurčistui pordahien al.*
Koira käpertyi rappujen alle. Vrt.
kürčistüö, käbristüö

kur|gi (-ren, -gie, -gii/-giloi)
kurki *Kurret lennetäh parvennu*
suveh. Kurkiaura lentää etelään.

kurije (-n, -u, -tah) tupakoida
Oletgoi sinä ruvennuh kurimah?
Oletko sinäkin ruvennut tupakoi-
maan? Ks. **tabakoija**

kuriji (-jan, -jua, -joi) tupakoit-
sija *Enne oli junis omat vagonat*
kurijoile. Ennen oli junissa tupak-
kavaunuja.

kurik|ku (-an, -kua, -koi) nuija
iškie kurikal lyödä nuijalla

kurista (3. pers. -zou, -stah)
kurista *Váčču kurizou.* Vatsa kuri-
see. Ks. **urista**

kurit|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) kuriton, tottelematon ks.
**kuundelematoi, vallatoi, välillil-
ne**

kurit|tua (-an, -tau, -etah) ku-
rittaa ks. **nakažie**

kurjavu|o (-n, -u, -tah) kur-
jistua, köyhtyä *Elos vai endistü*
enämbän kurjavuu. Elämä vain
kurjistuu entisestään. Ks. **köühtüö**

kurju (-an, -ua, -ii) kurja, po-
loinen ks. **gor'a(rukku), gor'aššu,**
kadal, ozatoi

kurket|tua (-an, -tau, -etah)
purnata, valittaa ks. **burbettua,**
kränkättiä, žualuijakseh

kurmič|ču (-an, -čuu, -čoi) ke-
sakko, pisama *Pojjal on kurmičču*
ümbäri nenäs. Pojalla on nenän
ympärillä kesakoita. Ks. **kezakko**

kurmoji (-in, -idu, -loi) kuovi
Kurmoit eletäh suoloil. Kuovit elä-
vät soilla.

kurniek|ku (-an, -kua, -koi)
(esim. kala-, liha-, lanttu-)kukko
Kurniekan kuori on ülen magei.

Kukon kuori on hyvänmakuinen.

kur'oji (-in, -idu, -oloi) jääkiekko *kižata kur'oih* pelata jääkiekkoa ks. **hokkei**

kurort|u (-an, -ua, -oi) kylpylä *kävvä kurortah* käydä kylpylässä

kursi (-n, -i, -loi), **kurs|u** (-an, -ua, -oi) 1. kurssi *Opastummo kursiloil karjalan kieldü*. Opiskelemme kursseilla karjalaa. 2. vuosikurssi (yliopistossa) *Opastun viijendel kursal*. Opiskelen viidettä vuotta.

kursiiv|u (-an, -ua, -oi) kurssiivi *Kirjuta sanat kursiival*. Kirjoita sanat kurssiivilla.

kus missä ks. **mis** *Kus on minun kuldoi?* Missä on rakkaani?

kuspäi mistä *Kuspäi tuletto?* Mistä tulette? Ks. **mispäi**

ku|sta (-zen, -zou, -stah) virtsaata, pissata *Neče koiru kuzou kunne puuttuu*. Tuo koira virtsaa mihin sattuu. Ks. **pissie**

kuzet|tua (-an, -tau, -etah) 1. käyttää ulkona *Menen kuzettamah koirua*. Käytän koiraa ulkona ('kussella') 2. (yksipers. -tau) pissattaa, on tarve virtsata *Lastu kuzettau*. Lasta pissattaa.

ku|zi (-zen, -stu, -ziloi) virtsa

kuvve|s (-nden, -ttu, -nzii) kuudes

kut'kut|tua (-an, -tau, -etah) 1. kutittaa *Lapset kutkutettih toine tostu da nagrettih*. Lapset kutittivat toisiaan ja nauroivat. 2. kutittaa (yksipers. -tau) *Varbahii kut'kuttau*. Varpaita kutittaa. Ks.

kubaittua, kupettua 3. kehottaa, houkutella *Älä händü pahah die-loh kut'kuta!* Älä houkuttele häntä pahaan!

kuu (-n, -du, -loi) kuukausi *Olen lomal kuun*. Olen lomalla kuukauden.

kuudam (-an, -ua, -ii) kuu, kuutamo *Kuudam nouzou*. Kuu nousee.

kuulemizih kuulemiin

kuulo (-n, -uo, -oloi) kuulo *Minul kuulos midätah vigua on*. Minulla on kuulossa jotain vikaa.

kuuloit|tua (-an, -tau, -etah) kuuluttaa *Ongo heijän svuad'bu jo kuuloitettu kirikös?* Onko heidän häänsä jo kuulutettu kirkossa? Ks. **ilmoittua**

kuul|ta (-en, -ou, -lah) kuulla *Buabo jo pahoi kuulou*. Mummo kuulee jo huonosti.

kuulumizet (-zien, -zii) kuuluminen *tarattua kuulumizet* vaihtaa kuulumisia

kuulu|o (-n, -u, -tah) 1. kuulua *Pihalpäi kuuluu lapsien iäniä*. Pihalta kuuluu lasten ääniä. 2. saada tietää *Kuuluugo heis midä uuttu?* Kuuluuko heistä mitään uutta? 3. kuulua (ryhmään) *Ketbo heis kuulutah Kirjuttajien liittoh?* Ketkä heistä kuuluvat Kirjailijaliittoon? 4. koskettaa *Tämä dielo ei kuulu teile*. Tämä asia ei kuulu teille. Ks. **koskiekseh**

kuuluž|u (-an, -ua, -ii) kuulu, kuuluisa *Brihačus rodih kuulužu taidoilii*. Pojasta tuli kuuluisa tai-

teiliija. Ks. **tiettävü**

kuulužu|s (-on, -ttu, -ksii) kuuluisuus *Hänel onnuako on kuulužus nossuh piäh.* Hänellä on varmaan kuuluisuus noussut päähän.

kuuluvu|s (-on, -ttu, -ksii) kuuluvuus *Zualas on paha kuuluvus.* Salissa on huono kuuluvuus.

kuundelemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) tottelematon ks. **kurittoi, vallatoi, välilline, ülelline**

kuundeli|ji (-jan, -jua, -joi) 1. kuuntelija *Hüvät kuundelijat!* Hyvät kuuntelijat! 2. tottelevainen *Kuundelijua lastu helpo on opastua.* Tottelevaista lasta on helppo opettaa.

kuun|nella (-delen, -delou, -nellah) 1. kuunnella *Kuundelimmo heijän soitandua.* Kuuntelemme heidän soittoaan. 2. totella *Mikse etto kuundele minuu?* Miksi ette tottele minua? Ks. **totella**

kuurn|jis (-ehen, -ehtu, -ehii) kuuro *Nuorembi poijs rodiihes kuurnehennu.* Nuorempi poika syntyi kuurona.

kuu|zi I (-zen, -stu, -zii) kuusi (puu) *Mužikat kuattih pihal kuuzen.* Miehet kaatoivat pihalta kuusen.

kuu|zi II (-vven, -uttu, -udeh, -uzii) kuusi (luku) *kuvven vuvven piäs* kuuden vuoden kuluttua

kuuzi||kümnen (kuvvenkümnenen, kuuttukümmendü, kuuziikümnenii) kuusikymmentä; ||**sadua** (kuvvensuan, kuuttusadua, kuuziisadoi) kuusisataa; ||**tostu**

(kuvventostu, kuuttutostu) kuusitoista; ||**tuhat** (kuvventuhanden, kuuttutuhattu, kuuziituhanzii) kuusituhatta

kuv|a (-an, -ua, -ii) kuva

kuva-arbaitu|s (-ksen, -stu, -ksii) kuva-arvoitus ks. **rebussu**

kuvahpädi|ji (-jän, -jiä, -jöi) kuvauksellinen *Hänel on kuvahpädii nägö.* Hänellä on kuvaukselliset kasvot.

kuvail|la (-en, -ou, -lah) kuvaila *Kuvaile tarkembah, midä näit!* Kuvaile tarkemmin, mitä näit!

kuvald|u (-an, -ua, -oi) moukari ks. **pal'p'u**

kuvan||heit|jin (-timen, -indü, -timii) piirtoheitin, projektori ks. **projektoru**; ||**šeikkailend|u** (-an, -ua, -oi) kuvankäsittely; ||**vestä|ji** (-jän, -jiä, -jii) kuvanveistäjä

kuvasti|jn (-men, -ndu, -mii) heijastin *Sivüspimies pidäü käättiä kuvastindu.* Syyspimeällä on käytettävä heijastinta.

kuvastu|o (-n, -u, -tah) kuvasua *Kuudamaine kuvastuu vies.* Kuutamoa kuvastuu veteen.

kuv|ata (-uan, -uau, -atah) kuvata, filmata *Kuulužu muasteri kuvai pruazniekan.* Kuuluisa mestari kuvasi juhlan. Vrt. **otokuvata**

kuva||kulm|u (-an, -ua, -ii) kuvakulma; ||**tai|do** (-jon, -duo, -dolo) kuvataide

kuvit|ella (-telen, -telou, -ellah) kuvitella ks. **huaveilla, smiettie**

kuvit|tua (-an, -tau, -etah) kuvittaa *Kenbo on kuvitannuh kir-*

jan? Kuka on kuvittanut kirjan?

kuvua|ju (-an, -ua, -ii) kuvaaja
ks. **fotograffu, fotokuvua|ju**

kuvve|s (-nden, -ttu, -nzii) kuudes

kvadrat|tu (-an, -tua, -toi) neliö
ks. **nellikkö**

kvadrattumetri (-n, -i, -löi) neliö(metri) *Äijügo kvadrattumetrii on täs fatieras?* Paljonko tässä asunnossa on neliöitä?

kvitansi|ji (-en, -edu, -eloi) kuitti *Tahtottogo kvitansien?* Haluatteko kuitin? Ks. **čiekku, kuitti**

kühnistü|ö (-n, -ü, -täh) painua kumaraan ks. **gurbistuo**

kükisti|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes), **kükistü|ö** (-n, -ü, -täh) kyykistyä *Kükistäi vie alemba!* Kyykisty vähän enemmän!

kükküzilleh kyykyssä *Jallat väzüttih, ku keräin must'oidu küküzilleh.* Jalat väsyivät, kun poimin mustikoita kyykyssä.

küköt|tiä (-än, -täü, -etäh) kyykkiä *Kenbo sie vagoloin välis küköttäü?* Kuka siellä kasvimaalla kyykkii?

kül|bie (-ven, -böü, -bietäh) kylpeä, sauna *külbie kezoidu* käydä uimassa

kül|biekseh (-vemmös, -beh/-behes, -bietähes) kylpeä, sauna *Mužikat ezmäi äijäl külbiettihes da jälles piivuo juodih.* Miehet saunoivat kunnolla ja sen jälkeen joivat olutta.

kül|bü (-vün, -büü, -bülöi) kylpy

kül|bü||perti (-n, -i, -löi) kylpyhuone; ||**vannu** (-an, -ua, -oi) kylpyamme

külgiluu (-n, -du, -loi) kylkiluu *Minul kaksi külgiluudu katkei avaaries.* Kaksi kylkiluutani meni poikki onnettomuudessa.

küllä|jine (-zen, -stü, -zii) kyläinen *Jogo oletto külläzet?* Oletteko jo kyläiset?

külläl kylliksi, tarpeeksi *Meil kaikkie on külläl, nimidä ei pie.* Meillä on kaikkea kylliksi, mitään emme tarvitse. Ks. **tarbehekse**

küllästüt|tiä (-än, -täü, -etäh) kyllästyttää *Heijän loppumattomat ohkehet küllästütetäh.* Heidän jatkuvat valituksensa kyllästyttävät. Ks. **nadojje, terstaittua, tuskeitua**

küllästü|ö (-n, -ü, -täh) kyllästyä *Kolleegat jo küllästütitäh hänen prähkändäh.* Kollegat kyllästyivät jo hänen jahkailuunsa. Ks. **čerstavuo, terstavuo, tuskevu**

külme|tä (-nen, -nöü, -täh) viiletä, kylmetä *Üöt külmetäh jo elokuul.* Yöt viilenevät jo elokuussa.

külm|jä (-än, -äü, -etäh) kylmettyä, vilustua, paleltua *Käit külmettih.* Kädet kylmettyivät. Vrt. **vilustuakseh, vilustuo**

külmiänd|ü (-än, -iä, -öi) pakastaminen

külm|jü (-än, -iä, -ii) 1. kylmä *külmät siät* kylmät säät ks. **vilu** 2. kylmä, tunteeton *külmü kačahtus* kylmä katse ks. **gruuboi**

külmükuu (-n, -du, -loi) maraskuu

külmüveri|ne (-zen, -stü, -zii) julma, kylmäverinen ks. **julmu, viluverine**

külmänd|ü (-än, -iä, -öi) vilustuminen, flunssa ks. **grippu**

külmänü|h (-ön, -ttü, -zii) palttunut, vilustunut ks. **vilustunnuh, voimatoi**

külmät|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) pakaste *Ota külmättehet sulama mah.* Ota pakasteet sulamaan.

külmät|in (-timen, -indü, -timii) jäädytin *Motoran külmättimes on midägi vigua.* ks. **radiatoru, vilustin**

külm|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) pakastaa *Külmäin viizi litrua mandžoidu.* Pakastin viisi litraa mansikkaa. Ks. **jäätüttiä**

külvet|tiä (-än, -täü, -etäh) kylvettää *Buabo otti lapset küliüh da hüivin külvetti vastal.* Mummo vei lapset saunaan ja vastoi kunnolla.

külv|jä (-än, -äü, -etäh) kylvää *Jogo oletto külvänüh rugehen?* Joko olette kylväneet rukiin? Ks. **siegluo**

külü (-n, -ü, -löi) sauna *Lämmitätgo külin mejän tulendale?* Lämmitätkö saunan siihen kun tullemme?

külü|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. saunottaa, käyttää saunassa 2. antaa selkäsauna *A gu vai külütän teidü putilleh, heitättö pahan ruan dan!* Kunhan annan teille kunnan selkäsaunan, niin lopetatte pahan teon!

kül|jä (-än, -iä, -ii) kylä *Mei-*

jän küläh kuului viizi pienembiä hieruu. Meidän kylään kuului viisi pienempää kylää. Ks. **pos'olku** vrt. **hieru**

kümmen|e (-en, -dü, -ii) kymmenen *Külälästü pruazniekkah oli tulluh kümmenin hengin.* Kyläläisiä oli tullut juhlaan kymmenittäin.

kümmene|s (-nden, -ttü, -nzii) kymmenes *Pajattai jäi kümminen-dekse kižas.* Laulaja jäi kilpailussa kymmenenneksi.

kün|diä (-nän, -däü, -netäh) kyntää *Jo sügüzül künnettih peldo.* Peltö kynnettiin jo syksyllä.

kündž|je (-n, -ü, -täh) kynsiä *Koiru on kündžinüh kaiken uksen.* Koira on raapinut koko oven. Ks. **riibie, riibuo, riivata**

kündžite|s (-ksen, -stü, -ksii) naarmu ks. **riibavus**

kündä|ji (-jän, -jiä, -jii) kyntäjä *Diäd'ö mejän ruadoi kündäjännü souhozas.* Setämme työskenteli kyntäjänä sovhoosissa.

kün|dö (-nön, -düö, -dölöi) kyntö *Keviän künnöt ollah jo valmehet.* Kevätkyynöt on jo tehty.

künnü|s (-ksen, -stü, -ksii) kynnyks *Öntästüin künnükseh.* Kompastuin kynnykseen.

kün|zi (-nen, -tü, -zii) kynsi *Leikkua velli künnet!* Leikkaa ihmeessä kyntesi!

künzienhoi|do (-jon, -duo, -dolo) kynsienhoito ks. **manik'uuru**

künzirenga|s (-han, -stu, -hii) nastarengas, talvirengas *Jogo vaihtoit künzirengahat?* Vaihdoitko jo

talvirenkaat? Ks. **šiippurengas**, **talvirengas**

künäbrüls (-ksen, -stü, -ksii) kyynärpää *Paijas künäbrükset olah kulunuot*. Paidan kyynärpäät ovat kuluneet. Ks. **küünäspiä**

küpsend|jä (-än, -däü, -etäh) kypsentää *Tämän süömizen voit küpsend|jä mikropäcis*. Tämän ruoan voit kypsentää mikrossa.

küpsel|tä (-nen, -nöü, -täh) kypsyy *Must'oit aijoi küpsettih tänä vuon*. Mustikat kypsyivät aikaisin tänä vuonna.

küps|ü (-än, -iä, -ii) 1. kypsä, valmis *Kartohkat ollah jo küpsät*. Perunat ovat jo kypsät (kiehuneet). Ks. **valmis** 2. kyllästynyt *Olen jo ihan küpsü täh dieloh*. Olen jo ihan kyllästynyt tähän asiaan. Ks. **kül-lästännüh, tuskevunnuh**

kürčistü|ö (-n, -ü, -täh) kyyristyä, käpertyä ks. **kurčistuo**

küsk|jiekseh (-emmös, -eh/-ehes, -ietähes) sekaantua *Älä küskei toizien paginah!* Älä sekaannu toisten puheeseen! Ks. **kasaijakseh, segavuo, sevota, sevoittuo, südevüö, südiekseh**

küzel|lä (-en, -öü, -läh) kysellä *Tuttavat küzeltih buaban tervehitü*. Tuttavat kyselivät mummon vointia. Ks. **tiijustua, tiijustella**

küzelü (-n, -ü, -löi) kysely ks. **tiijustelu**

küzümü|s (-ksen, -stü, -ksii) kysymys *Vastakkua minun küzüümükseh, olgua hüvät!* Vastatkaa kysymykseeni, olkaa hyvät!

küzümü|smerki (-n, -i, -löi) kysymysmerkki

küzünd|ü (-än, -iä, -öi) kysyntä *Suomelazil tuottehil on küzünd|ä ulgomualoil*. Suomalaisilla tuotteilla on kysyntää ulkomailla.

küzü|ö (-n, -ü, -täh) kysyä *küzüö nevvuo* kysyä neuvoa

küt|kie (-en, -öü, -ietäh) kitkeä *küt|kie ogrodua* kitkeä kasvimaata ks. **nühtie**

kü|ven (-benen, -vendü, -benii) kipinä *Pienesgi kübenes süttüü suuri tuli*. Pienestäkin kipinästä syttyy suuri tuli.

küühk|öji (-in, -idü, -löi) kyyhky(nen)

küüma|do (-von, -duo, -doloi) kyy *Küümavol on kaksi mürkühammastu*. Kyyllä on kaksi myrkyhammasta. Ks. **pahačču**

küünäl (-en, -dü, -ii) kyynel *Rahvas kuunneltih pruazniekkupaginua küünälet silmis*. Väki kuunteli juhlapuhetta kyynelsilmin.

küünäspiä (-n, -dü, -löi) kyynärpää ks. **künäbrüs**

käbristü|ö (-n, -ü, -täh) käpristyä *Pedäi on käbristännuh*. Petäjä on käpristynyt. Ks. **čibristüö**

käl|bü (-vün, -büü, -bülöi) käpy *Oravu kerii kübülöi*. Orava kerää käpyjä.

käbäl (-än, -iä, -ii) käpälä *Kazi tabailou linduzii käbälil*. Kissa tavoittelee lintuja käpälillään.

käbälöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) käpälöidä *Älä käbälöiče!* Älä käpälöi!

kädev|ü (-än, -iä, -ii) kätevä, taitava ks. **maltačču, maltai**

kägö|ji (-in, -idü, -löi) käki *Kägöi kukkuu*. Käki kukkuu.

käh|ei (-ien, -iedü, -ielöi) käheä *paista kähiel iänel* puhua käheällä äänellä ks. **karhei, karhakko**

kähistü|ö (-n, -ü, -täh) käheytyä *Kirru vai liziä, sit iäni kähistüü*. Huuda vain enemmän, niin äänesi käheytyy.

kähi|stä (-zen, -zöü, -stäh) kähistä *Midäbo nenga kähizet?* Kuinkas nyt noin kähiset?

käh|lätä (-iän, -iäü, -ätäh) sählätä, koheltaa *Putilleh en malta paista ven'ua, pahoi kähliän*. Kunolla en osaa puhua venäjää, kohellan pahasti. Ks. **mäh|lätä**

kähär (-än, -iä, -ii) kihara ks. **kidžer**

käinsij|a (-an, -ua, -oi) kädensija *tartuo käinsijah* tarttua kädensijaan

käit|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) kädetön *Voinalpäi tuli äijü käittömiä libo jallattomua invaliudua*. Sodasta tuli paljon kädetttömiä tai jalattomia invalideja.

käm|men (-en, -dü, -ii) kämmen *Hänel ei ole peigoi keskel kämmendü*. Hänellä ei ole peukalo keskellä kämmentä.

kännük|kü (-än, -kiä, -kői) kännykkä ks. **mobil'niekku, mobil'noi (telefon)**

käpet|tiä (-än, -täü, -tetäh) köpöttää *Starikkaine astuu käpettäü kepinke*. Ukkopaha mennä köpöt-

tää kepin kanssa.

kärbä|line (-zen, -stü, -zii) kärpänen *Žiivatoin lähäl on äijü kärbästü*. Kotieläinten lähellä on paljon kärpäsiä.

kärböisien|ji (-en, -dü, -ii) kärpässiä

käri (-n, -i, -löi) kärry *Käri löi nikus ei nävü, ku mašinät roittihes*. Kärryjä ei näy missään, kun autot ilmaantuivat. Ks. **delegü, telegü** vrt. **kol'asku**

kärzi|e (-n, -ü, -täh) kärsiä *Häi kärzii rahvahan puoles*. Hän kärsi kansan puolesta. Ks. **muokatakseh, tuskatakseh**

kärz|ü (-än, -iä, -ii) kärsä *počin kärzü* sian kärsä

käsk|je (-en, -öü, -ietäh) käskeä, komentaa *Ižändü käski kaiken perehen peldoruadoloih*. Isäntä käski koko perheen peltotöihin. Ks. **komanduija, miäräillä, miärätä, nevolie**

käskü (-n, -ü, -löi) 1. käsky *Ei ni kukki käsküs laula*. Ei kukkokaan käskystä laula. (sl.) Ks. **prizakaanii** 2. asetus ks. **azetus**

käskü||mu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi), **||taba** (tavan, tabua, taboi) käskymuoto, imperatiivi ks. **imperatiivu**

käzast|ii (-ien, -ettu, -ieloi) pesuallas, lavuaari ks. **ruakovinu**

kä|zi (-in, -ttü, -deh, -zii) käsi *Peskiä käit hüvin!* Peskää kädet huolellisesti!

käzi||al|a (-an, -ua, -oi) käsiala ks. **poučerku; ||deng|u** (-an, -ua,

-oi) käteinen; käsiraha; ||miäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) käsipallo

käzineh (-en, -tü, -ii) käsine ks. **perčanku, sormikas**

käzi||paik|ku (-an, -kua, -koi) käsipyöhe ks. **vuarupaikku**; ||rua|do (-von, -duo, -doloï) käsityö

käzikkäi, käzi käis käsi kädessä

käžn|ü (-än, -iä, -öi) kääpä *Koi-vuh on kazvanuh suuri käžnü*. Koi-vuun on kasvanut suuri kääpä. Ks. **burču, pahku**

käveli|ji (-jän, -jjiä, -jjoï) kävelijä, jalankulkija ks. **jalguniekku**

kävell|lä (-en, -öü, -läh) 1. kävellä *Bunukku vaste vai rubei kävelemäh*. Lapsenlapsi rupesi äskettäin kävelemään. 2. kävellä, kuljeskella *Kus häi kävellöü muga hätken?* Missä hän kävellee näin kauan? Ks. **gul'ajia, kulgie, kulleksie**

kävelü (-n, -ü, -löi) kävely *Laukkah on vai viijen minuutan kävelü*. Kauppaan on vain viiden minuutin kävely.

kävelü||jallač|či (-in, -čii, -čiloi) kävelykenkä; ||koht|u (-an, -ua, -ii) suojatie ks. **suojutie, zeburu**; ||kuj|o (-n, -uo, -oloi) kävelytie *Kävelükujoloi müö ei sua ajella mopiedoil*. Kävelyteillä ei saa ajella mopoilla. ||matk|u (-an, -ua, -oi) kävelylenkki, -matka

kävelüksis kävelyksissä, matkoilla *Ainos häi on kustahto kävelüksis libo ajeluksis*. Aina hän

on jossakin matkoilla.

kävelüt|tiä (-än, -täü, -etäh) kävelyttää *Menen kävelüttämäh bua-bua laukkoi müöte*. Lähden kävelyttämään (käyttämään) mummoa kaupoissa. Ks. **taluo**

käv|vä (-ün, -ü, -väh) käydä *Kävütgo puaksuh teatrah?* Käytkö usein teatterissa?

kävünd|ü (-än, -diä, -öi) käynti, käyminen

käväh|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) käväistä, pistäytyä *Gost'u vaigu kävähtih meile dai jatkoï matkua*. Vieras vain pistäytyi meillä ja jatkoi matkaa. Ks. **čökähtiäkseh, zaidie**

käumäl (-än, -iä, -öi) käymälä, yleinen wc ks. **huussi, tualiettu, ubornoi**

käünd|ü (-än, -iä, -ii) käynti *käündü školah* koulunkäynti

käünd|ö (-ön, -üö, -ölöi) (moottorin) käynti *Odva vai sain traktorin käündöh*. Sain hädin tuskin traktorin käyntiin. Ks. **hodu**

käüt|tiä (-än, -täü, -etäh) käyttää, hyödyntää *Käütättögo vahnoi-gi materjualoi täs ruavos?* Käytättekö vanhojakin materiaaleja tässä työssä?

käüttä|ji (-jän, -jjiä, -jji) käyttäjä *Käüttäjile pidäü andua hüvät ohjavot*. Käyttäjille on annettava hyvät ohjeet.

käüt|tö (-ön, -töü, -tölöi) käyttö *Sain oigevuon kuvien käüttöh*. Sain kuvien käyttöoikeuden.

käüttö||dengupano|s (-ksen,

-stu, -ksii) käyttötili; ||**ohjle** (-ien, -ettu, -ieloi); ||**ohjav|o** (-on, -uo, -oloi) käyttöohje

käüt|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. käyttää (hyväksi) *Käütätgo sanakirjua tekstua lugijes?* Käytätkö sanakirjaa lukiessasi tekstiä? 2. kuljettaa (edestakaisin) ks. **kävelüttiä, taluo**

käütänd|ö (-ön, -üö, -ölöi) käytäntö ks. **praktiekku**

käütändöll|ne (-zen, -stü, -zii) käytännöllinen ks. **praktielline**

köbi|stä (-zen, -zöü, -stäh) kuinailla ks. **čohkua, kubista**

köhküt|tiä (-än, -täü, -etäh) yksiä ks. **rügie**

köhmišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) köntys, kömpelö *Vot olet aiga köhmiškö!* Oletpa aika köntys!

köhmistü|ö (-n, -ü, -täh) kohmettua ks. **kohmevuo**

köühen (-en, -dü, -ii) hilse *Olgupiälöile on pakkunuh äijü köühendü.* Olkapäille on pudonnut paljon hilsettä.

köühtü|ö (-n, -ü, -täh) köyhtyä *Pereh köühtüi.* Perhe köyhtyi. Ks. **kurjavuo**

köüh|ü (-än, -iä, -ii) köyhä *köühät da bohatat* köyhät ja rikkaat ks. **elotoi, keühü**

köühü|s (-ön, -ttü, -zii) köyhyys *Köühüttü ei pie huijustelakseh.* Köyhyyttä ei saa hävetä. Ks. **hädä**

LI

la1. muka, että *Häi sanou la oli sie kävelemäs vägihätken.* Hän sanoi olleensa siellä kävelemässä hyvin kauan. 2. ehkä *Suappualois meččäh lähtie la parembi roih.* Ehkä on parempi lähteä metsään saappaissa.

la|ba (-van, -bua, -boi) lapa *airoloin lavat* airojen lavat

labaluu (-n, -du, -loi) lapaluu

labirint|u (-an, -ua, -oi) labyrintti *Labirintas helpoh segavut.* Labyrintissa menet helposti sekaisin.

labj|u (-an, -ua, -oi) lapiop *kai-vua ojua labjal* kaivaa ojaa lapiolla

laborant|u (-an, -ua, -oi) laborantti

laboratouriji (-en, -edu, -eloi) laboratorio *Laboratouries ruatah laborantat.* Laboratoriossa työskentelevät laborantit.

lač|ču (-un, -ču, -čloi) 1. tasainen *lačču levo* tasakatto ks. **liugu** 2. alava *Pellot ollah lačul mual.* Pellot ovat alavalla maalla. Ks. **alavu**

lad'd'|ata (-uan, -uau, -atah) 1. latoa, pinota *Lad'd'ua kuivatut sovat skuappah.* Pinoa kuivat (pestyt, puhtaat) vaatteet kaappiin. 2. puhua (jauhaa) samaa asiaa *Ainos häi vai lad'd'uau midä piä kandau.* Aina hän vain jauhaa mitä mieleen tulee.

la|du (-vun, -duu, -duloi) latu *Järven järele on avattu hüvät lavut.* Järven järele on tehty hyvät ladut.

ladv|u (-an, -ua, -oi) latva *Ora-*

vu hüppäi pedäjän ladvah. Orava hyppäsi petäjän latvaan.

ladvu|s (-ksen, -stu, -ksii) latvus *Puus jätettih meččäh vaigu ladvukset.* Puusta jätettiin metsään vain latvukset.

lag|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. laaja, leveä *Astun lagiedu dorogua müöte.* Kävelen leveätä tietä pitkän. 2. lakeus *Anuksen lagiel ainos tuulou.* Aunuksen lakeudella tuulee aina. Ks. **lagevus**, **tazango**

lagev|o (-on, -uo, -oloi) aukio, tori *Linnas on pienembii da suurembii lagevoloi.* Kaupungissa on pienempiä ja suurempia aukioita. Ks. **augivo**

lagevu|s (-ksen, -stu, -ksii) lakeus *Pohjanmuan lagevuksil on äijü jogie.* Pohjanmaan lakeuksilla on paljon jokia. Ks. **lagei**, **tazango**

lagi (lain, lagie, lagiloi) (sisä) katto *Poijal jo piä lageh koskou.* Pojan pää ulottuu jo kattoon.

lagovu|o (3. pers. -u, -tah) latoa, mennä (painua) lakoon *Kagru lagovui.* Kaura painui lakoon. Ks.

lavostuo

lahjak|as (-kahan, -astu, -kahii) lahjakas ks. **nerokas**, **taijokas**

lahjoit|tua (-an, -tau, -etah) lahjoittaa

lahjond|u (-an, -ua, -oi) lahjonta ks. **korruptsii**

lahjo|s, **lahju|s** (-ksen, -stu, -ksii) lahjus *Virguniekat ei voija ottua vastah lahjuksii.* Virkamiehet eivät saa ottaa vastaan lahjuksia. Ks. **vz'atku**

lahj|u (-an, -ua, -oi) 1. lahja ks. **podarku** 2. lahja, kyky, taito ks. **kügü, nero**

lahj|uo (-on, -ou, -otah) 1. antaa lahjoja *Enne andilas lahjoi kaiken ženihän puolen*. Ennen morsian antoi lahjoja koko sulhasen suvulle. 2. lahjoa *Älgiä vai lahjokkua virguniekkoi!* Älkää vain lahjoko virkamiehiä!

lahkeh (-en, -tu, -hii) lahje *Lahkehet štanilois ollah lühüöt*. Housujen lahkeet ovat (liian) lyhyet.

lahn|u (-an, -ua, -oi) lahna *Lahnua da siigua püütäh verkoloil*. Lahnaa ja siikaa kalastetaan verkoilla.

lah|o (-on, -uo, -oloi) laho *Lahuo puudu ei maksa poltua*. Lahoa puuta ei kannata polttaa.

lahostu|o (-n, -u, -tah), **lah|ota** (-uon, -uou, -otah), **lahovu|o** (-n, -u, -tah) lahota *Külüs late oli ihan lahonnuh*. Saunan lattia oli täysin lahonnut.

laht|i (-en, -ie, -ii/-iloi) lahti *Lahtel soudeli üksinäine veneh*. Lahdella souteli yksinäinen vene.

lai|du (-jan, -dua, -doi) 1. laita *Älä vai nouze venehen laijale!* Älä vain nouse veneen laidalle! 2. reuna *Koiru juoksi mečän laidah*. Koira juoksi metsän reunaan. Ks. **agju, n'okku, randu, reunu**

laihin (-an, -ua, -oi) 1. laina *otua (andua) laihinah* ottaa (antaa) lainaksi ks. **krediittu, velgu** 2. lainaus, sitaatti ks. **situattu, tsituattu**

laihinsan|a (-an, -ua, -oi) lai-

nasana *Livvis on äijü ven'alastu laihinsanua*. Livvissä on paljon venäläisiä lainasanoja (venäläislainoja).

laihtu|o (-n, -u, -tah) laihtua *Äijäl olet nügöi laihtunuh!* Paljonpa oletkin laihtunut! Ks. **hoiketa**

laihtut|tua (-an, -tau, -etah) laihduttaa *Puoles vuvves laihtutin piäle kümminen kilon*. Puolessa vuodessa laihdutin yli 10 kiloa. Ks. **hoikendua**

laih|u (-an, -ua, -oi) 1. laiha ks. **hoikku** 2. laiha (maaperä) *Nengomis laihois peldolois nimi ei kazva*. Noin laihoilla pelloilla ei mikään kasva.

laik|ata (-kuan, -kuau, -atah) niellä, nielaista ks. **lainota, n'ablata, n'aglata**

laim|ei (-ien, -iedu, -ieloi) laimea, vähäinen ks. **lievü**

laimend|ua (-an, -au, -etah) laimentaa *Laimenda čuajuu, ülen on vägevü*. Laimenna teetä, kovin on vahvaa. Ks. **lievendiä**

laineh (-en, -tu, -ii) laine ks. **aldo, ualdo**

lainehti|e (3. pers. -u, -tah) lainiehtia ks. **aldoilla**

lain|ota (-uon, -uou, -otah) niellä, nielaista ks. **laikata, n'ablata, n'aglata**

lainovu|s (-ksen, -stu, -ksii) kulaus *Häi kaiken viinustokanan juoldi ühtel lainovuksel*. Koko laisin viinaa hän joi yhdellä kulauksella. Ks. **rüüppü, rüüppävüs, šn'apsu**

lait|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) laite ks. **aparuattu, vehkeh**

lait|ellakseh (-telemmos, -teleh/-telehes, -ellahes) teeskennellä *Ongo hüvä nenga laitellakseh?* Onko asiallista teeskennellä tuolla tavoin? Ks. **heitelläkseh, heittiäkseh, heittüö, keksindeläkseh**

laitima|ine (-zen, -stu, -zii) laitimmainen, reunimmainen ks. **reunimäine**

laito|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. (aine)laitos *Suomen kielen laitoksel ruadau i karjalan professoru.* Suomen kielen laitoksella toimii myös karjalan kielen professori. 2. laitos, instituutio ks. **instiutsii**

laivah, laivasti hiljaa, heikosti *Tänpäi laivah tuulou, ei muga kui egläi.* Tänään tuulee heikosti, ei niin kuin eilen.

laivast|o (-on, -uo, -oloi) laivasto *Poigu ruadau laivastos.* Pöika on laivaston palveluksessa.

laivend|ua (-an, -au, -etah)1. rauhoittaa, helpottaa *Uuzi rohtu laivendi minun tuskua.* Uusi lääke helpotti kipuani. 2. (yksipers. -au) vähentyä, tyyntyä *Jogoi laivendi tuulen?* Joko tuuli tyyntyi? Ks. **tüünistüö**

laive|ta (yksipers. -nou) helpottaa, laantua *Ongo piän kivistüs jo laivennuh?* Onko päänsärky jo helpottanut? Ks. **alevuo, azettuo, lievetä**

laiv|u I (-an, -ua, -oi) 1. heikko, kevyt *Vihmu onnuako on jo*

laivembi. Sade on jo varmaankin heikentynyt. 2. lievä *Laivu kibu on minul käis.* Kädessäni on lievää kipua. Ks. **laimei, lievü**

laiv|u II (-an, -ua, -oi) laiva, alus ks. **korabli**

laji (-n, -i, -loi) laji *Midäbo lajii tämä muarju on?* Mitä lajia tämä marja on? Vrt. **rodu**

lajit|ella (-telen, -telou, -ellah) lajitella *Teil lajitellah vikse jätteh?* Kai teillä lajitellaan jätteet? Ks. **sortiruija**

lallat|tua (-an, -tau, -etah) 1. (laulaa) rallattaa 2. puhua, räpättää *Kehtuatto ainos tühjiä lallattua!* Viitsittekin aina räpättää!

lam|a (-an, -ua, -oi), **lamevu|s** (-on, -ttu, -ksii) lama, masennus *Mua on talovehellizes lamas.* Maa on taloudellisessa lamassa. Ks. **depressii**

lam|bi (-men, -bie, -bii/-biloi) lampi *Lähtemmögo ongittamah lammele?* Mennäänkö onkimaan lammelle?

lamevu|o (-n, -u, -tah) lamaan-tua, masentua *Häi ülen lamevui, konzu menetti ruavon.* Hän masentui kovin, kun menetti työnsä. Ks. **lannistuo**

lam|mas (-bahan, -mastu, -bahii) lammas *Lambahas suat villua.* Lampaasta saa villaa.

lamonnu|h (-on, -ttu, -zii) lamaantunut *Olimmo ihan lamonnuot gor'as.* Olimme aivan surun lamaannuttamia.

lamp|u (-an, -ua, -oi) lamppu

Pane tuli lampah! Sytytä lamppu!

landšaft|u (-an, -ua, -oi) maise-
ks. **alovehübäristö, maim-
zemu**

langat|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) langaton *langatoi internettu*
langaton netti(yhteys)

langeiluta|udi (-vvin, -udii,
-udiloi) kaatumatauti, epilepsia ks.
epilepsii

langemu|s (-ksen, -stu, -ksii)
lankeaminen, lankeemus

langleta (-ien, -ieü, -etah) kaa-
tua, pudota *Langein pordahis da
piän satatin*. Kaaduin portaissa
ja loukkasin pääni. Ks. **kirvota,
kuaduo, pakkuo, romahtuakseh,
sorduo**

lang|u (-an, -ua, -oi) (villa)lan-
ka vrt. **niitti, rihmu**

lan|neh (-dehen, -nehtu, -dehii)
lanne, lantio vrt. **vüödärö**

lannistu|o (-n, -u, -tah) lannis-
tua, masentua ks. **lamevuo**

lannoit|eh (-tehen, -ehtu, -te-
hii) lannoite ks. **udobreenii**

lannoit|tua (-an, -tau, -etah)
lannoittaa ks. **udobrie**

lant|u (-an, -ua, -oi) lanttu *is-
tuttua lantua* istuttaa lanttua ks.
br'ukvu

lappala|jine (-zen, -stu, -zii)
lappalainen, saamelainen ks. **saa-
melaine** vrt. **lappilaine**

Lap|pi (-in, -pii, -piloi) Lappi
*Ruočin Lapis on korgiedu lapin-
mägie*. Ruotsin Lapissa on korkei-
ta tuntureita.

lappilajine (-zen, -stu, -zii) lap-

pilainen (Lapissa asuva) vrt. **lap-
palaine, saamelaine**

lap|pu I (-an, -pua, -poi) solki
Kiin(n)itä remenin lappu! Kiinnitä
vyön solki!

lap|pu II (-un, -puu, -puloi)
lippu *Kirjuta ostokset lappuh, sit
mustat!* Kirjoita ostokset lappuun,
niin muistat! Ks. **lippuine**

lapsek|as (-kahan, -astu, -kahii)
monilapsinen *Kazvoin lapsekka-
has perehes*. Kasvoin monilapsises-
sa perheessä.

lapselli|ne (-zen, -stu, -zii) lap-
sellinen, naiivi ks. **najivnoi**

lapsen||hoida|j, **||kaččoi** (-jan,
-jua, -jii) lapsenhoitaja ks. **nän'kü**;
||lapsi (lapsen, lastu, lapsii) lap-
senlapsi ks. **bunukku, vunukku**;
||ripak|ko (-on, -kuo, -kolo) vaip-
pa; **||suand|u** (-an, -ua, -oi) synny-
tys

lapsest|ua (-an, -au, -etah) lap-
settaa *Kuibo sinuu, aigumiestü,
muga lapsestau!* Kuinka sinua,
aikamiestä, niin lapsettaa! Ks. **hu-
kustua**

lapsest|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) lapseton *Lapsettomih perehih
otetah lapsii lapsienkoispäi*. Lap-
settomiin perheisiin otetaan (adop-
toidaan) lapsia lastenkodeista.

lapsi (lapsen, lastu, lapsii) lap-
si *Äijügo lastu on teijän perehes?*
Montako lasta on teidän perhees-
säanne?

lapsien||kaččoi (-jan, -jua, -jii)
lastenhoitaja ks. **nän'kü**

lapsu|s (-on, -ttu, -zii) lapsuus

Lapsuttu ainos hieväl mustelemmo.
Lapsuutta muistelemme aina hyvällä.

lapsusai|gu (-jan, -gua, -goi)
lapsuus *mustella lapsusaigua* muistella lapsuutta

lapsu|t (-on, -ttu, -zii) pikku-
lapsi, lapsukainen

lapu|tua (-an, -tau, -etah) ta-
puttaa *Jälles ozutustu kaikin la-
putettih kääzi.* Esityksen jälkeen
kaikki taputtivat. Ks. **loškuttua,**
pläküttiä, plöčküttiä

laskend|u (-an, -ua, -oi) lasken-
ta, laskeminen

lasket|tua (-an, -tau, -etah) 1.
riisua (valjaista) *Lasketa heboi-
ne!* Riisu hevonen valjaista! 2.
separoida maito *Lasketin maijon,*
gu suaha sliuhkat eriže. Separoin
maidon erottaakseni kerman.

laskevu|o (-n, -u, -tah) laskeu-
tua *Laskevu hil'l'kkazin pordahis.*
Laskeudu hitaasti portaista. Ks.
laskiekseh

lask|ie (-en, -ou, -ietah) 1. las-
kea, päästää *Laske koiru pihale!*
Päästä koiru ulos! Ks. **piästä** 2.
laskea (verkot) *Egläi müöhä las-
kimmo verkot.* Eilen laskimme
verkot myöhään. 3. laskea, tehdä
laskutoimitus *Laskemmo viideh-
kümmenteh, sit juoksemmo!* Las-
kemme viiteenkymmeneen, sitten
juoksemme! Ks. **čotaija, lugie**

lask|iekseh (-emmos, -eh/-
ehes, -ietahes) 1. laskeutua, tulla
alas portaita ks. **heittüö (alah),**
laskevu 2. laskea (auringosta)

Päiväine laskeh päivänlaskuhpäi.
Aurinko laskee länteen.

laski|n (-men, -ndu, -mii) las-
kin *Kormanilaskimii on ülen pie-
niigi.* On olemassa hyvin pieniä-
kin taskulaskimia. Ks. **čotaičin,**
kal'kul'uator, laskukoneh

lasku (-n, -u, -loi) 1. (aurin-
gon) lasku *Kaččelimmo päiväzen*
laskuu. Katselimme auringonlas-
kua. 2. lasku, maksuvaatimus *Jogo*
maksoitto laskun? Joko maksoitte
laskun? Ks. **čottu**

lastu (-n, -u, -loi) lastu *Lastut*
vai lennetäh puudu hallates. Lastut
vain lentelevät puita pilkottaessa.

laškah, laškasti laiskasti ks.
pattieh

laške|ta (-nen, -nou, -tah),
laškevu|o (-n, -u, -tah) laiskistua
ks. **laškistuo, pattevu**

laškestel|lakseh (-emmos, -eh/-
ehes, -lahes) laiskotella *Älä enäm-
biä laškistelei, rubie ruadamah!*
Älä enää laiskottele, rupea teke-
mään työtä! Ks. **patteillakseh**

laškistu|o (-n, -u, -tah) laiskis-
tua ks. **lašketa, laškevu, patte-
vu**

lašk|u (-an, -ua, -oi) laiska
Mostu laškua abuniykkua minul ei
pie. Sellaista laiskaa apulaista en
tarvitse. Ks. **patiško, pattii**

lašku|čü (-un, -čuu, -čüloi)
laiskahko, laiskanpuoleinen *Hän-
dii kačottih laškučukse ruadajakse.*
Hänen katsottiin olevan laiskan-
puoleinen työntekijä.

lašku|s (-on, -ttu, -ksii) laiskuus

ks. **pattevus**

lat|e (-tien, -ettu, -tieloi) lattia
puuhizet lattiet puulattiat

late||la|udu (-vvan, -udua, -udoi) lattialauta; **||vihk|o** (-on, -uo, -oloi) lattiarätti

latviela|ine (-zen, -stu, -zii) latvialainen

Latviji (-en, -edu) Latvia *Latvien piälinnu on Riiga*. Latvian pääkaupunki on Riika.

lauč|ču (-an, -čua, -čoi) lavitsa, (pitkä) penkki *Istavukkua laučale!* Istuutukaa penkille! Ks. **skamn'u**

laudaz|et (-ien, -ii) lauteet
Külün laudazil külbietähes vastal. Saunan lauteilla vastotaan. Ks. **laudu**

la|udu (-vvan, -udua, -udoi) 1. lauta *Davai lad'd'uammo lavvat verandale*. Pinotaanpas nyt laudat kuistille. 2. (mon.) lauteet *Äijügo lastu sündiüü lavvoil?* Montako lasta mahtuu lauteille? Ks. **laudazet**

lauhk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. lauhkea, pehmeä *Vuotammo lauhkiedu talvie*. Odotamme lauhkeata talvea. Ks. **leppei** 2. lauhkea, lempeä (luonteeltaan) *Häi on moine lauhkei ristikanzu*. Hän on niin lempeä luonteeltaan. Ks. **sobužu**

lauhtu|o (-n, -u, -tah) lauhtua, leppyä *Ken terväh suuttuu, se terväh i lauhtuu*. Kuka syyttä suuttuu, se lahjatta leppyä. (sl.) Ks. **pehmetä**

lauk|ku I (-an, -kua, -koi) sipuli
kazvattua laukkua kasvattaa sipulia

lauk|ku II (-an, -kua, -koi) kauppa *Midäbo ostua laukas?* Mitä pitää ostaa kaupasta?

laukkumašin (-an, -ua, -oi) myymäläauto *Laukkumašinas voi bi ostua tavallizii produktoi*. Myymäläautosta voi ostaa tavallisia ruokatavaroita. Ks. **autolaukku**

laul|ua (-an, -au, -etah) laulaa
Käsküs ni kukki ei laula. Ei kukkokaan käskystä laula. (sl.) Ks. **pajattua**

laut|tu (-an, -tua, -toi) lautta
Lautalpäi brihačut hüpätäh vedeh. Pojat hyppivät veteen lautalta.

lav|a (-an, -ua, -oi) lava ks. **näyttämö, ozuttamo**

lavasteh (-en, -tu, -ii) lavaste
Kenbo luadii lavastehet ozutukseh? Kuka teki näytelmän lavasteet?

lavostu|o (3. pers. -u, -tah) laotta ks. **lagovuo**

lebävü|s (-ksen, -stü, -ksii), **lebäv|ö** (-ön, -üö, -ölöi) lepo ks. **huogavo, huogavus**

legend|u (-an, -ua, -oi) legenda, tarina ks. **starin, suarnu**

legion|u (-an, -ua, -oi) leegio, suuri joukko *Turistua oli tulluh kogo legionu*. Turisteja oli saapunut suuri joukko.

lehm|ü (-än, -iä, -ii) lehmä
Lehmät märehtitäh pellol. Lehmät märehivät pellolla.

leht|ji (-en, -ie, -ii/-ilöi) 1. (kasvin) lehti *Koivus ollah jo lehtet pakuttu*. Koivun lehdet ovat jo pudonneet. 2. (kirjan tms.) lehti ks. **listu**

lehti||**meč|čü** (-än, -čiä, -čii) lehto; ||**mie|s** (-hen, -stü, -hii) lehtimies ks. **žurnalisti**

leib|bü (-vän, -biä, -bii) leipä *Osta kaksi rugehistu leibiä. Osta kaksi ruisleipää.*

leibüzavod|u (-an, -ua, -oi) leipomo ks. **pekarn'u**

leijon (-an, -ua, -oi) leijona

leik|ata (-kuan, -kuau, -atah) 1. leikata *Leikkuango nozničoil vai puukol?* Leikkaanko saksilla vai puukolla? 2. leikata, korjata viljaa ks. **kabrastua, uberie**

leikemij|i (-en, -iedu, -eloi) leukemia

leikkait|tua (-an, -tau, -etah) leikkauttaa *Miksebo leikkaitit omat pitkät tukat?* Miksi leikkautit pitkät hiuksesi?

leikkavu|s (-ksen, -stu, -ksii) leikkaus, leikkaaminen vrt. **operatsii, seksii**

leik|kuo (-on, -kou, -otah) leikellä *Leiko lihat palazikse!* Leik-kele lihat paloiksi! Ks. **katkuo, paloitella**

leitenant|u (-an, -tua, -oi) luutnantti

lekaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) liikkua *On moine tüüni, ga ni lehti ei lekahtai.* On niin työntä, ettei lehtikään liiku. Ks. **lekkuo, liikahtuakseh**

lekahut|tua (-an, -tau, -etah) liikuttaa, liikauttaa *Älä vai stolua lekahuta!* Älä vain liikauta pöytää!

Ks. **lekuttua, liikahuttua**

lekars(t)v|u (-an, -ua, -oi) lää-

ke *Avvutettihgo uvvet lekarstvat?* Autoivatko uudet lääkkeet? Ks. **liečeh, rohtu, zel'p'u**

lek|kuo (-un, -kuu, -utah) liikua ks. **lekahtuakseh, liikahtuakseh**

leksiek|ku (-an, -kuo, -kolo) sanasto, sanavarat *Sanakirjas löv-vät uvvembuagi leksikkuo.* Sanakirjasta löytyy uudempaakin sanastoa. Ks. **sanasto**

lektor|u (-an, -ua, -oi) lehtori, luennoitsija ks. **luvendoiččii**

leksi|ji (-en, -edu, -eloi) luento ks. **luvendo**

lekut|tua (-an, -tau, -etah) liikuttaa ks. **lekahuttua, muuttua, siirdiä**

lelu (-n, -u, -loi) lelu ks. **boba, igrušku**

lem|bi (-men, -bie, -bii/-bilöi) lempi, rakkaus ks. **kiindümüs, rakkahus, suvaičus**

lembielät|ti (-in, -tii, -tilöi) lemmikkieläin

lembo|ji (-in, -idu, -loi) piru ks. **čortu, juavoli, karu**

len|diä (-nän, -däü, -netäh) lentää *Jouččenet lennettih pohjazeh päi.* Joutsenet lensivät kohti pohjoista.

len|do (-non, -duo, -doloi) lento *piästä lendoh* päästä lentoon

lendo||**kent|ü** (-än, -iä, -ii) lentokenttä ks. **aerodrom; ||koneh** (-en, -tu, -ii) lentokone ks. **samol'ottu**

lendä|ji (-jän, -jiä, -jii) lentäjä ks. **l'otčiekku, pilottu**

lennät|in (-timen, -indü, -timii)
lennätin ks. **telegrafu**

lent|u (-an, -ua, -oi) nauha ks.
nuoraine

leopard|u (-an, -ua, -oi) leopardi

lepet|tiä (-än, -täü, -etäh) havista, liikkua hiljakseen *Huavan lehtet lepetetäh*. Haavan lehdet havisevat. Ks. **šahista**

lepetü|s (-ksen, -stü, -ksii) havina *Kuuletgo lehtilöin lepetüstü?* Kuuletko lehtien havinaa?

lepite|s (-ksen, -stü, -ksii) kohdalo ks. **oza**

leppi|ei (-ien, -iedü, -ielöi) lempeä, lauhkea, heikko *Huomenekse ennustettih leppiedü tuuldu*. Huomiseksi ennustettiin heikkoa tuulta. Ks. **lauhkei**

leppi|e (-in, -piü, -itäh) määrätä, tarkoittaa *Midä on lepittü, sidäi rodieu*. Miten on tarkoitettu, niin tapahtuu. (sl.) Ks. **tarkoittua**

leppi|ü (-än, -piä, -pii) leppä

lepsi|ua (-an, -au, -etah) 1. lorvailla, vetelehtiä *Midäbo lepsatto kaiken päiviä?* Miksi lorvaille koko päivän? Ks. **briiluo, nojailakseh, šloimua, vedelehtie, vedelöijäkseh** 2. liehua *Flagu lepsau tuules*. Lippu liehuu tuulesa. Ks. **liehuo, riehuo, šliehkuo**

leski|i (-en, -ie, -ii/-ilöi) leski *Konzubo häi jäi leskekse?* Milloin hän jäi leskeksi?

lesopiet|tu (-an, -tua, -toi) (polku)pyörä ks. **polgupüörü, velosipiettu**

lesopunkt|u (-an, -ua, -oi) metsätyömaa ks. **meččüruadomua**

ležank|u (-an, -ua, -oi) uuninvieruspenkki *Ležankal on lämmin huogavuo*. Uuninvieruspenkillä on lämmin lepäillä.

let|tu (-un, -tuu, -tuloi) lettu, blini *pastua lettuloi* paistaa lettuja ks. **blina, olan'n'u** vrt. **čupukku**

leu|gu (-vvan, -gua, -goi) leuka
lev|ei (-ien, -iedü, -ielöi) leveä *Hivä on ajua mostu leviedü dorogua müöte*. Niin leveätä tietä pitkin on mukava ajaa.

levend|jä (-än, -äü, -etäh) leventää *Sildu pidäü levendjä*. Silta on levennettävä.

levendü|s (-ksen, -stü, -ksii) levennys *Dorogas pideli täs kohtas olla levendüs*. Tiessä piti olla tässä kohtaa levennys (ohituspaikka).

leveu|s (-ksen, -stü, -ksii) leveys *Nämmil levevüksil siät ollah vaihtelijat*. Näillä leveyksillä sää vaihtelee.

levieh, leviesti leveästi

levit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. levittää, heittää *Konzubo levitetäh höstiet pellole?* Milloin levitetään lannat pellole? Ks. **šinguo, viskata** 2. (yksipers. -täü) hajottaa, rikkoa *Koval tuulel vahnan levon levitti*. Kova tuuli hajotti vanhan katon. 3. levittää, kertoa eteenpäin *Häi kai mejän paginat levitti muailmale*. Hän levitti kaikki puheemme maailmalle.

levi|tä (-en, -eü, -täh) 1. levittää *Eloipaikku levii randua müöte*.

Asutus levisi rannikolle. 2. levitä, välittyä *Moine tiedo terväh levieü*. Sellainen tieto leviää nopeasti.

lev|o (-on, -uo, -oloi) (ulko)katto *Meil luajitah uuttu levuo*. Meillä tehdään uutta kattoa.

lev|ä (-än, -iä, -ii) levä ks. **liivu, n'uole**

levälleh hajallaan, levällään *Minul kai bumuangat ollah levälleh stolal*. Kaikki paperini ovat levällään pöydällä.

lev|ätä (-biän, -biäü, -vätäh) levätä ks. **hengähtiäkseh, hengävüö, huogavuo**

leühkeh (-en, -tü, -ii) ylpeily, rehentely, leuhkiminen *En tahto kuulta hänen leühkehtü*. En halua kuulla hänen rehentelyään. Ks. **löühkeh**

leühk|jä (-än, -äü, -etäh) ylpeillä, rehennellä, leuhkia ks. **löühkiä**

lib|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1. liukas *Libiel dorogal pidäü hil'l'akkazin astuo*. Liukkaalla tiellä on käveltävä varovasti. 2. lipeä ks. **poro**

liberal'no|j (-in, -idu, -loi) liberaali, vapaamielinen ks. **vällümie-line**

libiesti liukkaasti, nopeasti

libo tai, vai *Tulgua tänne, Peša libo Lena!* Tulkaa tänne, Pekka tai Leena! Ks. **ili**

li|buo (-vun, -buu, -vutah) ruveta, alkaa tehdä jotakin *Miksebo neče koiru muga libui haukkumah?* Miksi tuo koira rupesi noin haukkumaan? Ks. **uattuo, üldüö**

lič|ata (-čuan, -čuau, -atah) tunkea *Liččua dengat kormanih!* Tunge rahat taskuusi! Ks. **tungie**

lič|atakseh (-čuummos, -čuah/-čuahes, -atahes), **liččavu|o** (-n, -u, -tah) tunkeutua *Miksebo sih mašinah liččavuitto?* Miksi tunkeuduitte siihen autoon? Ks. **ahtavuo, kangiäkseh, tungevuuo, tungiäkseh**

lieč|čie (-in, -čüü, -itäh) lääkitä, parantaa ks. **parandua, parendua, spruavie**

lieč|čiekseh (-immös, -čih/-čihes, -itähes) parantua, saada hoitoa *Minä liečüimmös kaksi nedälii bol'ničas*. Sain sairaalahoitoa kaksi viikkoa. Ks. **paranduo**

lieč|eh (-čehen, -ehtü, -čehii) lääke ks. **lekars(t)vu, rohtu, zel'l'u**

liedžu (-n, -u, -loi) keinu *Enne kävüü nuorižo Äijänpäivän liedžuloil*. Ennen nuoriso kävi pääsiäiskeinuilla.

liedžu|o (-n, -u, -tah) keinua ks. **heiluo**

liedžut|tua (-an, -tau, -etah) keinuttaa *Tuatto liedžuttau lastu*. Isä keinuttaa lasta.

lieglu (-an, -ua, -oi) lieka *pidiä hebuo liegas* pitää hevosta lieassa

liehu|o (-n, -u, -tah) liehua *Lippu liehuu sallos*. Lippu liehuu sallossa. Ks. **lepsua, riehuo, šliehkua**

liek|eh (-kehen, -ehtü, -kehii) liekki *tuohuksien liekkehet* kynttilöiden liekit ks. **liekki, tuli**

lie|mi (-men, -ndü, -mii) liemi,

keitto ks. **keitto, rokku, suuppu**

lienen, lienet, lienöü, lienem-mö, lienettö, liene (potentiaali) lienen, lienet, lienee, lienemme, lienette, lienevät *Tüö jo lienettö kuulluh tämän kerdomuksen. Te lienette jo kuulleet tämän kerto-muksen.*

liest|jä (-än, -äü, -etäh) löysätä *Liestä vähäzel nuorua!* Löysää vä-hän narua! Ks. **vällendiä**

liestü|ö (-n, -ü, -täh) löystyä *Vintat ollah liestüniöt.* Ruuvit ovat löystyneet. Ks. **välletä**

lievend|jä (-än, -äü, -etäh) lie-vittää, vähentää *lievendiä kibuloi* lievittää kipuja ks. **helpondua, hoivendua, kebjendiä**

lieve|tä (3. pers. -nöü, -täh) laantua, vähetä *Tuskat jo lievettih.* Tuskat vähenivät jo. Ks. **azettuo, laiveta, vähetä**

liev|ü (-än, -iä, -ii) laimea, heikko, laimea *Tämä čuaju on ülen lievü, vala(zit) vägevemiä?* Tämä tee on hyvin laihaa, saisinko (kaa-taisit) väkevämpää? Ks. **laimei**

lieväh, lievästi lievästi, heikos-ti, laimeasti

lift|u (-an, -ua, -oi) hissi *Liftat-tah paha olis piästä seiččemendeh kerrokseh.* Hissittä olisi vaikea päästä seitsemänten kerrokseen.

li|ga (-jan, -gua, -goi) lika, loka ks. **redu**

ligahi|ne (-zen, -stu, -zii) likai-nen ks. **ligažu, lijakas, reduhine, redužu, revukas**

liga||kuu (-n, -du, -loi) loka-

kuu; ||**so|vat** (-bien, -bii) likapyyk-ki; ||**suo|ju** (-an, -ua, -ii) lokasuoja

ligaž|u (-an, -ua, -ii) likainen ks. **ligahine, lijakas, reduhine, redužu, revukas**

ligavu|o (-n, -u, -tah) likaantua ks. **lijastuo**

lih|a (-an, -ua, -oi) liha *Vegeta-riansat ni vouse ei süvvä lihua.* Ve-getaristit eivät syö lainkaan lihaa.

liha||kombinuat|tu (-an, -tua, -toi) lihajalostamo; ||**konserv|u** (-an, -ua, -oi) lihasäilyke; ||**niek|ku** (-an, -kua, -koi) lihakauppias; ||**produkt|u** (-an, -ua, -oi) liha-tuote; ||**rok|ku** (-an, -kua, -koi), ||**suup|pu** (-an, -pua, -poi) lihakeit-to

liha|s (-ksen, -stu, -ksii) lihas *lujendua lihaksii* vahvistaa lihaksia

lihav|u (-an, -ua, -ii) lihava ks. **jämei, sangei**

lihavu|o (-n, -u, -tah) lihoa ks. **järeväö, sangeta**

lihavu|s (-on, -ttu, -ksii) liha-vuus ks. **sangevus**

liideh (-en, -tü, -ii) kaakko, kaakkois= *Tuulou liidehespäi.* Tuu-lee kaakosta.

liideh||mur|reh (-dehen, -reh-tu, -dehii) kaakkoismurre *Suomen kielen liidehmurdehii paistih Kar-jalan kannaksel.* Suomen kielen kaakkoismurteita puhuttiin Kar-jalan kannaksella. ||**-Ven'a** Kaak-kois-Venäjä

lii|gu (-jan, -gua, -goi) liika *Tämä minul on jo liigua.* Tämä on minulle jo liikaa.

liijakse, liijan liaksi, liian *Nügöi onnuako menittö liijan pitkäle*. Nyt varmaan menitte liian pitkälle.

liijoit|ella (-telen, -telou, -el-lah) liioitella *Älä liijoittele! Älä liioittele!*

liikaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) liikahtaa *Nedälis nikunne emmo liikahtai*. Viikon aikana emme liikahda mihinkään. Ks. **lekahtuakseh, lekkuo**

liikahut|tua (-an, -tau, -etah) liikauttaa (hieman) ks. **lekahuttua**

liikendeh (-en, -tü, -ii) liikenne *Liikendehes pidäü olla tirpačču*. Liikenteessä on oltava kärsivällinen.

liik|kuo (-un, -kuu, -utah) liikua ks. **liikahtuakseh, lekahtuakseh, lekkuo**

liikund|u (-an, -ua, -oi) liikunta ks. **fiskul'tuuru**

liikut|tua (-an, -tau, -etah) 1. tuudittaa ks. **baijuttua** 2. liikuttaa *Älä liikuta händü sijas*. Älä liikuta häntä paikaltaan. Ks. **lekuttua, muuttua, siirdiä**

liip|oi (-oin, -oidu, -poloi), **liipoilindu|ine** (-zen, -stu, -zii) perhonen

liiriek|ku (-an, -kua, -koi) lyriikka, runous ks. **poeezii, runohus**

liit|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) liite *Liittehis on ližiä tieduo*. Liitteissä on lisätietoa.

liit|tiä (-än, -täü, -etäh) liittää, yhdistää ks. **nivuo, siduo, ühtistiä**

liit|to (-on, -tuo, -tolo) liitto

Karjalan liitol on äijü alaozastuo. Karjalan liitolla on paljon alaasastoja. Ks. **ühtistüs**

liittüm|ü (-än, -iä, -ii) liittymä (tiestössä) *Aja ielleh enzimäzeh liittümäh!* Aja eteenpäin ensimmäiseen liittymään! Ks. **ühtümü**

liit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) liittyä, yhdistyä ks. **ühtistüö, ühtüö**

liitänd|ü (-än, -iä, -öi) liitänä *Tulostimeh näh pidäü olla oma liitändü*. Tulostimelle on oltava oma liitänä.

liiv|u (-an, -ua, -oi) levä *Järves ei sua uidua, sie on liivua*. Järvesä ei saa uida, siellä on levää. Ks. **levä, n'uo**

lijak|as (-kahan, -astu, -kahii) likainen ks. **ligahine, ligažu, reduhine, redužu, revukas**

lijast|ua (-an, -au, -etah) liata ks. **lijata, revustua**

lijastu|o (-n, -u, -tah) likaantua *Sovat pellol lijastuttih, pidäü pestä*. Vaatteet likaantuivat pellolla, pitää pestä. Ks. **ligavuo, revustuo**

lijjata (-guan, -guau, -jatah) liata *Vot ku ligait kaiken stolan!* No nyt likasit koko pöydän! Ks. **lijastua, revustua**

limon (-an, -ua, -oi) sitruuna *Minun mieles čuaju on magiemb i limonanke*. Tee maistuu mielestäni paremmalta sitruunan kera.

lin|du (-nun, -duu, -duloi), **lindu|ine** (-zen, -stu, -zii) lintu *Linduzet vidžerdetäh*. Pikkulinnut visertävät.

lindula|udu (-vvan, -udua,

-uloi) lintulauta ks. **süötinlaud**

lingvistiek|ku (-an, -kua, -koi) lingvistiikka, kielitiede, kielentutkimus ks. **kielitiedo**

lingvist|u (-an, -ua, -oi) lingvis-ti, kielentutkija ks. **kielentutkii**

linala|ine (-zen, -stu, -zii) kaupunkilainen *Kerähmöh tuli äijü linalastu dai külälästü*. Kokoukseen tuli paljon kaupunkilaisia ja maalla asuvia.

linalastu|o (-n, -u, -tah) kaupungistua *Elos on linalastunnuh*. Elämä on kaupungistunut. Ks. **urbanizuijakseh**

linnan||haldivost|o (-on, -uo, -oloi) kaupunginhallitus; **||johtaji** (-jan, -jua, -jii) kaupunginjohtaja; **||nevest|o** (-on, -uo, -oloi) kaupunginvaltuusto *linnannevoston deputaatat* kaupunginvaltuutetut

linn|u (-an, -ua, -oi) kaupunki *Elämmö linnas*. Asumme kaupungissa.

linz|u (-an, -ua, -oi) linssi *Ongo sinul peittolinzat?* Onko sinulla piilolasit?

lipahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) (silmän)räpäys, pieni hetki ks. **sil-mänräpähtüs**

lip|as (-pahan, -astu, -pahii) lipas, rasia *Čomenduksii pien lip-pahas*. Pidän koruja rasiassa. Ks. **škatulku, vakkaine** vrt. **kamodu**

lipat|tua (-an, -tau, etah), **lipet|tiä** (-än, -täü, -etäh) räpyttää (silmiä)

lippu|ine (-zen, -stu, -zii) lappu ks. **lappu**

list|u (-an, -ua, -oi) 1. (puun) lehti 2. (kirjan tms. lehti) ks. **lehti** 3. lista, luettelo ks. **luvettelo, re-gistru**

liže|tä (-nen, -nöü, -täh) lisääntyä, kasvaa *Interessu karjalan kieleh on ližennüh*. Kiinnostus karjalan kieleen on kasvanut. Ks. **kazvua, ližävüö**

li|žä (-zän, -iä, -ii) lisä *Kenbo ei tahtos ližiä palkua?* Kukapa ei haluaisi lisää palkkaa? Ks. **ližävüs**

ližäkse lisäksi

ližäopastusaine (-en, -tu, -ii) sivuaine ks. **sivuaine**

liž|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) lisätä *Ližiä halguo päččih!* Lisää puita uuniin!

ližävü|s (-ksen, -stü, -ksii) lisä, lisäys *Küzüin palkan ližävüstü*. Kysyin palkankorotusta. Ks. **ližä**

ližävü|ö (-n, -ü, -täh) lisääntyä, kasvaa ks. **kazvua, ližetä**

ližäv|ö (-ön, -üö, -ölöi) kasvu ks. **kazvo**

literatuur|u (-an, -ua, -oi) kirjallisuus ks. **kirjalližus**

litr|u (-an, -ua, -oi) litra *Osta litru mandžoidu!* Osta litra mansikkaa!

lits|ei (-ien, -iedü, -ielöi) lyseo vrt. **gimnuazii**

litvala|ine (-zen, -stu, -zii) liet-tualainen

Litv|u (-an, -ua) Liettua *Litvan piälinnu on Vilnus*. Liettuan pääkaupunki on Vilna.

liugu (livvun, liuguu, liuguloi) liuku, kalteva, loiva *livvut rannat*

loivat rannat ks. **lačču**

liugu||mä|gi (-in, -gie, -gi-löi) liukumäki ks. **čuravomägi**; ||**pordah|at** (-ien, -ii) liukuporta ks. **eskaluator**; ||-**uksi** (uksen, ustu, uksii) liukuovi

liugu|ji (-jan, -jua, -jii) liukuva *liugui ruadoaigu* liukuva työaika

livaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) livahtaa, vilahtaa ks. **n'uglahtuakseh**, **n'ulahtuakseh**, **viglahtuakseh**, **vilahtuakseh**

livi|n (-men, -ndu, -mii) selain *Livaimel lövvämmö uuttu tieduo internetas*. Selaimen avulla löytyy uutta tietoa internetistä.

liv|ata (-uan, -uau, -atah) selata, selailta *livata gazieta* selailta sanomalehteä ks. **šelailla**

livestü|ö (-n, -ü, -täh) liukastua *Livestüin jäädünüöl pihal*. Liukastuin jäisellä pihalla.

livo|s (-ksen, -stu, -ksii) liuos ks. **livotes**

lijvota (-guon, -guou, -votah) liota *Sovat ollah liguomas*. Pyykit ovat likoamassa.

livote|s (-ksen, -stu, -ksii) liuos ks. **livos**

livot|in (-timen, -indu, -timii) liuotin

livot|tua (-an, -tau, -etah) liottaa *Pidäü livottua siemenet enne külvändiä*. Siemenet pitää liottaa ennen kylvämistä.

livut|tua (-an, -tau, -etah) 1. livuttaa (eteenpäin), antaa vauhtia *Livuta regüttü vähäzel, sit menöü ičekseh!* Anna kelmalle vähän

vauhtia, sitten menee itseksensä! 2. liioitella *Älgiä tühjiä livutakkua!* Älkää suotta liioitelko! Ks. **liijoi-tella**

livvikse livviksi, livvinkarjalaksi *Pagizen livvikse*. Puhun livviä.

livvik|kö (-ön, -küö, -kölöi) livvikkö, livvinkielisellä alueella syntynyt karjalainen ks. **liügiläine**

livvinkarjal (-an, -ua, -oi) livvinkarjala ks. **liügi**

livvinkieli|ne (-zen, -stü, -zii) livvinkielinen *Maltatgo jo lugie livvinkielistü tekstua?* Osaatko jo lukea livvinkielistä tekstiä?

liügi (livvin, liügii, liügilöi) livvi, livvinkarjala *Liügi on üksikarjalan kielen piämurdehis*. Livvi on yksi karjalan kielen päämurteista. Ks. **livvinkarjal**

liügilä|ine (-zen, -stü, -zii) livvikkö ks. **livvikkö**

liägäri (-in, -i, -löi) lääkäri *Kučukkua liägäri!* Kutsukaa lääkäri! Ks. **douhturi**

liäv|ü (-än, -iä, -ii) läävä *Lambahii pietäh liäväs*. Lampaita pidetään navetassa. Vrt. **tahnut**

ločk|ata (-uan, -uau, -atah) lyödä, iskeä *En ni nähnüäh, ken minuu muga pahoi ločkai*. En edes nähnyt, kuka minua niin pahasti löi. Ks. **iškie**

ločkeh (-en, -tu, -ii) kolina, ryske, pauke ks. **loškeh**

ločot|tua (-an, -tau, -etah) puhua 'paukuttaa' (äänekkäästi) *Seinän tagan koval iänel ločotetah*.

Seinän takana puhutaan äänekäästi. Ks. **lodrata, lodžista**

ločotu|s (-ksen, -stu, -ksii) (äänekäs) rupattelu *Jogoi hüö loppietih ločotus?* Joko he lopettivat rupattelunsa?

lod'd'|u (-an, -ua, -ii) lotja *Rannas keiluu vahnoi lod'd'ii*. Rannassa kelluu vanhoja lotjia.

lodm|u (-an, -uu, -ii) notko *Niitüt ollah lodmas*. Niityt ovat notkossa. Ks. **notko**

lodr|ata (-uan, -uau, -atah) lörpötellä, puhua (äänekkäästi) *Midä tühjiä tüö nügöi lodruatto?* Mitä turhia te nyt lörpöttelette? Ks. **ločottua**

lodži|sta (-zen, -zou, -stah) meluta *Lapset lodžistah*. Lapset meluavat. Ks. **hällistä, ločottua, lodrata**

lodžu (-n, -u, -loi) meteli *Meijän talois ei kuulu ni lapsien lodžuu*. Meidän talossamme ei kuulu edes lasten meteliä.

log|a (-an, -ua, -ii) lima *Kivien piäl on äijü logua, ei pie mennä uidadamah*. Kivien pinnassa on paljon limaa, ei saa mennä uimaan. Ks. **liivu, n'uole**

logo||ped|u (-an, -ua, -oi) logopedi; **||tiip|pu** (-an, -pua, -poi) logo *Firmu tutah logotiipas*. Yritys tunnetaan logostaan.

loh|j (-en, -tu, -ii) lohi *Lohtu püvvetäh verkol dai ustil*. Lohia kalastetaan verkolla ja uistimella.

lohk|ata (-uan, -uau, -atah) lohkaista, rikkoa *A-voi-voi, stokanan*

lohkain astieloi pestes! Voi voi, rikoin lasin tiskatessani! Ks. **halla-ta, murendua**

lohk|eta (-ien/-enen, -ieu/-enou, -tah) lohjeta, rikkoutua *Hambahas lohkei palaine*. Hampaasta lohkesi pala. Ks. **halleta, mureta**

lohk|o (-on, -uo, -oloi) 1. lohko *Leikkua juablokku lohkolokse*. Leikkaa omena lohkoiksi. Ks. **pala** 2. osa, puolisko *pellon lohko* osa peltoa 3. lähiseutu *Ongo teijän lohkol nähtü kondiedu?* Onko teidän lähiseudullanne nähty karhuja?

lohk|uo (-on, -ou, -otah) lohkoa *Lohkokkua nagrehet palazikse*. Lohkokaa nauriit palasiksi.

loisk|ua (3. pers. -au, -etah) loiskua *Viet loisketah veneheh*. Vedet loiskuvat veneeseen.

loitoči kaukaa *Jürüilmu täl kerdua proidi meis loitoči*. Ukonilma tällä kertaa kiersi meidät kaukaa.

loitokse, loitos kauas *Heidü loitokse tüöttih ruadamah*. Heidät lähetettiin työhön kauas. *Kielastuksel et loitos aja*. Valehtelemalla et kauas aja. (Valheella on lyhyet jäljet.) (sl.)

loitos||kaččo|j (-jan, -jua, -jii) kaukonäköinen; **||nälgö** (-vön, -güö, -gölöi) kaukonäkö

loit|ota (-tonen, -tonou, -otah) loitota, etäännyä *Veneh jo loittoni rannas, odva vai nägüü*. Vene jo etäänny rannasta, juuri ja juuri näkyy. Ks. **ollota**

loitto||laih|n (-an, -ua, -oi) kaukolaina; **||lämmitü|s** (-ksen, -stü,

-ksii) kaukolämpö, kaukolämmitys; ||-**ohjai**n (-men, -ndu, -mii), ||**regul'uator** (-an, -ua, -oi) kaukosäädin

loittohu|s (-on, -ttu, -zii) etäisyys

loitto|ine (-zen, -stu, -zii) etäinen, kaukainen *Petroskoil meil on loittostu rodn'ua*. Petroskoissa meillä on kaukaisia sukulaisia.

loitton etäällä, kaukana

loittonsah etäältä, kaukaa

lojal'no|i (-in, -idu, -loi) lojaili *Hänespäi vuotetah lojal'noidu ičenviendiä*. Häneltä odotetaan lojailia käytöstä.

lokal'no|i (-in, -id, -loi) paikallinen ks. **alovehelline, paikalline**

lokomotiiv|u (-an, -ua, -oi) veturi ks. **veduri**

lom|a (-an, -ua, -ii) loma ks. **otpusku**

lomait|tua (-an, -tau, -etah) 1. koputtaa *Lomaitin veriädii, ga niken ei avannuh*. Koputin ovelle, mutta kukaan ei avannut. Ks. **avaittua, kolaittua, koputtua** 2. särkeä, rikkoa *Älä vai lomaita astieloi!* Älä vain riko astioita! Ks. **murendua, rikkuo**

lomeik|ko (-on, -kuo, -koloi) ryteikkö *Aiga lomeikkolois läbi pidi mennä vahnale kodikonnule!* Melkoisten ryteikköjen läpi piti kulkea vanhalle kotipihalle!

lomi|sta (-zen, -zou, -stah) meluta, jyristä *Lendokentäl lomistah konehet*. Koneet jyrisevät lentokentällä. Ks. **jüristä**

lomu (-n, -u, -loi) 1. polttopuu, pilke *Pidäü kandua lomut külüh*. Pitää kantaa puut saunaan. 2. kodin irtaimisto, turhat tavarat *Muuton aigua näimmö, kui meil on äijü lomuu*. Muutossa näimme, miten paljon meillä on turhaa tavaraa. Ks. **hluamu, kluamu, romu** 3. melu, meteli *Loppiekkua neče lomu!* Lopettakaa tuo meteli!

lopendupi|do (-von, -duo, -doloji) päättäjäiset ks. **loppujazet**

loppevu|o (-n, -u, -tah) loppua, päätyä ks. **loppiekseh, loppuo**

lop|pie (-en, -pou, -pietah) lopettaa, päättää *Vuota kodvaine, terväh lopen ruavon!* Odota hetki, lopetan työn juuri! *Lopekkua hü-pindü da häli!* Lopettakaa melu ja mekkala! Ks. **perätä, piättiä, zabaššie**

loppiekseh (-emmos, -peh/-pehes, -pietahes) loppua, päätyä *Minul jo tirpandu loppihes*. Minulta loppui jo kärsivällisyys. Ks. **proidie**

lop|pu (-un, -puu, -puloi) 1. loppu *kezän lopus* kesän lopussa 2. maali ks. **fiiniššu**

loppujaz|et (-ien, -ii) päättäjäiset *Opastundan jälgeh piimmö putillizet loppujazet*. Opiskelun päätyttyä pidimme kunnon päättäjäiset. Ks. **lopendupido**

loppukil|bu (-van, -bua, -boi) loppukilpailu ks. **finualu**

loppumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) loputon, loppumaton *loppumattomat paginat* loppumatto-

mat puheet ks. **iguine**

loppu||müönd|ü (-än, -iä, -ii) loppuunmyynti; **||palk|u** (-an, -ua, -oi) lopputili ks. **rosčottu**; **||puol|j** (-en, -du, -lii) loppupuoli *vuvven loppupuoles* vuoden loppupuolella

lop|puo (-un, -puu, -utah) loppua, päätyä *Škola lopui kezäkuun puolel*. Koulu loppui kesäkuun puolella. Ks. **loppevuo**, **lop-piekses**

loppussah loppuun saakka

lopulli|ne (-zen, -stu, -zii) loppullinen ks. **perimäine**

lopušk|u (-an, -ua, -oi) 1. loppu *Lopuškal kai hüvin menöü*. Lopulta kaikki käy hyvin. 2. loppu, jäljellä oleva, jäännös *Ota täs lopuškat leibiä*. Ota tästä leivän loput. Ks. **jiännös**

lošk|ata (-uan, -uau, -atah) ko-lauttaa, paiskata ks. **blaijata**, **bräi-jätä**, **kalahuttua**

loškeh (-en, -tu, -ii) kolina *Kuu-littogo loškehtu pihalpäi?* Kuulit-teko kolinaa pihalta? Ks. **kolineh**

lošku (-n, -u, -loi) isku *Poigu sai loškun piädi vaste*. Poika sai iskun päähänsä. Ks. **išku**, **kolah-tus**, **kol'p'u**, **pačku**

lošk|ua (-an, -au, -etah) kolista *Ken sie verandal muga loškau?* Kuka siellä verannalla niin kolistelee?

loškut|tua (-an, -tau, -etah) 1. taputtaa *loškuttua kązii* taputtaa käsiä ks. **laputtua**, **pläküttiä**, **plöčküttiä** 2. kolistella ks. **kolait-tua**

Potčiek|ku (-an, -kua, -koi) lentäjä ks. **lendäi**, **pilottu**

lotk|u (-an, -ua, -ii) vene ks. **veneh**

lot|to (-on, -tuo, -toloi) lotto *Oligo lotos mittuine piävoitto täl nedäil?* Millainen päävoitto lotossa oli tällä viikolla?

lougiel|ku (-an, -kua, -koi) logiikka *Hänen paginois ei ole nimittumua lougiekkua*. Hänen puheissaan ei ole minkäänlaista logiikkaa.

lougi(e)lli|ne, **lougi|ne** (-zen, -stu, -zii) looginen ks. **ühtenäine**

lougistiek|ku (-an, -kua, -koi) logistiikka *Lougistiekkah kuulutah kai transportusistiemat*. Logistiikka sisältää kaikki kuljetusjärjestelmät.

louk|ko (-on, -kuo, -kolo) reikä *Jupkas oli suuri loukko*. Hameessa oli iso reikä.

loukkolei|bü (-vän, -biä, -bii) reikäleipä

loukok|as (-kahan, -astu, -kahii) reiällinen *Loukokkahah verkoh ei kalua puutu*. Reiälliseen verkoon ei kaloja tule.

louna|ine (-zen, -stu, -zii) lounainen, lounais= *lounaine tuuli* lounaistuuli

lounualli|ne (-zen, -stu, -zii), **lounua|t** (-loin, -loi) (kirkoll.) lounaallinen, muistopalvelus *Piemmö pühänpiän muamale lounuallizet, tulgua terveh!* Järjestämme sunnuntaina äidin muistoksi puolivuotispalveluksen, tervetuloa! Ks.

mustuažet, puolivuodehizet

lua|die (-jin, -diu, -jitah) laatia, tehdä *Piäsköit jo pezii luajitah*. Pääskysel tekevät jo pesiään. Ks. **azuu, ruadua**

luadi|ekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) luonnistaa, onnistua *Süön-dü süöndän piäle luadih, lüöndü lüöndän piäle ei luadei*. Syönti syönnin päälle luonnistuu, lyönti lyönnin päälle ei luonnistu. (sl.) Ks. **luadivuo**

luadiji (-jan, -jua, -joi) tekijä ks. **azui, ruadai, tegii, valmistai, varustai**

luadijanoigevu|s (-on, -ttu, -ksii) tekijänoikeus ks. **tegijänoi-gevus**

luadivuo|o (-n, -u, -tah) 1. luonnistaa, onnistua *Hänel ei luadivuta vierahat kielet*. Häneltä eivät luonnistu vieraat kielet. 2. sopia, tulla toimeen *Hüö keskenäh pahoi luadivutah*. He tulevat huonosti toimeen keskenään. Ks. **luadiekseh**

Luadog|u (-an, -ua) Laatokka *Kalastajat tuldih Luadogalpäi suuren kalasualehenke*. Kalastajat tulivat Laatokalta suuren kalasaaliin kanssa.

lua|du (-vun, -duu, -duloi) 1. tapa *Sovva vai minun luaduh, hüvä roih!* Souda vain kuten minä niin hyvä tule! 2. soppu *Enne rahvas luavus elettih*. Ennen ihmiset elivät sovussa. Ks. **sobu**

luadu|jine (-zen, -stu, -zii) (jonkin) kaltainen *Tostu muaman luadustu ristikanzua ei ole*. Toista

äidin kaltaista ihmistä ei ole. Ks. **jüttöine, moine**

luageri (-n, -i, -loi) leiri *Azetimmo luagerin hüväl kohtazel joven randah*. Pystyimme leirin hyvälle paikalle joen rannalle.

luajilmu|s (-ksen, -stu, -ksii) kapine, tekele ks. **tegeleh**

luajindalli|ne (-zen, -stu, -zii) teennäinen *Mostu luajindallistu paginua en tahto kuulta*. Sellaista teennäistä puhetta en halua kuulla. Ks. **keksindähine, pritvornoi**

luajit|tua (-an, -tau, -etah) teettää *Luajitimmo uvven levon külih*. Teetimme saunaan uuden katon. Ks. **azuttua** vrt. **ruatuttua**

luak|ku (-an, -kua, -koi) lakka (peiteaine) *voidua luakal lakata* vrt. **muur'oi, sl'uboi**

luandal (-an, -ua, -oi) (peruna) kellari *Luandalah piäzöü uksuon kauti*. Kellariin pääsee lattialuukun kautta. Ks. **karzin, kuoppu, podvualu**

luaskav|u (-an, -ua, -ii) hellä, ystävällinen *luaskavat rahvas ystävälliset ihmiset*

luasti|e (-n, -u, -tah) hyväillä, silittää *Luasti vähäzel nečidä koirua!* Silitä vähän tuota koiraa! Ks. **hüväillä**

luazer|(u) (-an, -ua, -oi) laser *Operatsii luajittih luazeräl*. Leikkaus tehtiin laserilla.

luavuk|as (-kahan, -astu, -kahii) laadukas, hyvälaatuinen *Lövin ülen luavukkahat suappuat*. Löysin erittäin laadukkaat saappaat.

luavulleh laadukkaasti, kunnolla *Min ruat, rua luavulleh!* Se, minkä teet, tee kunnolla! Ks. **kunnonleeh, oigieh, putilleh**

lu|ba (-van, -bua, -bii) lupa *Ongo sinul luba kalastua mejän järvel?* Onko sinulla lupa kalastaa meidän järvellä? Ks. **zakon**

lubavu|s (-ksen, -stu, -ksii) lupaus *Mustathäi pidiä lubavuksen?* Muistathan pitää lupauksen? Ks. **uskaldus, uskalmo**

lubavu|o (-n, -u, -tah) lupautua *Voinetgo lubavuo nengomah ruadoh?* Voinetko lupautua sellaiseen työhön? Ks. **uskalduakseh vrt. jäksieksesh**

lubuaj|u (-an, -ua, -ii) lupaava *Tälle päiväle ennustettih lubuajua siädü.* Tälle päivälle ennustettiin lupaavaa säätä.

lugemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) 1. lukematon (ei luettu) *Minul on vie üksi lugematoi kirju.* Minulla on vielä yksi lukematon kirja. 2. lukematon, määrältään suuri *Olen ajelluh Karjalah lugemattomat kerrat.* Olen matkustanut Karjalaan lukemattomat kerrat. Ks. **čotaiččematoi**

lugemi|ne (-zen, -stu, -zii) lukeminen *Ongo sinul midätah uuttu lugemistu?* Onko sinulla mitään uutta lukemista? Ks. **luvendu**

lugem|u (-an, -ua, -ii) lukema *Kačahtai matkumittarin lugemua!* Vilkaise matkamittarin lukemaa!

lu|gie (-ven, -gou, -gietah) 1. lukea *Luvén lehtie.* Luen lehteä.

2. lukea, laskea johonkin kuuluvaksi *Lugietahgo heidü immigrantoin joukkoh?* Lasketaanko heidät maahanmuuttajiin? 3. laskea *Häi vai varoloi lugou, ei tahto ruadua.* Hän vain laskee variksia, ei halua tehdä työtä. Ks. **čotaija, laskie**

lu|gu (-vun, -guu, -guloi) 1. luku, numeraali *parillizet da parittomat luvut* parilliset ja parittomat luvut *Kaikin tul dih, lugh ottamattah ühtü nuaburii.* Kaikki saapuivat, lukuun ottamatta yhtä naapurua. Ks. **numerualu** 2. luku, lukeminen ks. **lugemine, luvendu**

lugu|kirju (-an, -ua, -oi) lukukirja; **||miär|ü** (-än, -iä, -ii) lukumäärä; **||san|a** (-an, -ua, -oi) lukusana, numeraali ks. **numerualu**

luht|u (-an, -ua, -ii) lätäkkö, rapakko *Vihman jälles muga äijü on luhtua dorogazil!* Sateen jälkeen on niin paljon lätäköitä teillä! Ks. **lätäkkö**

luikastel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) pakahtua, tikahduttaa *Muga nagretah, kai luikastellahes.* Nauravat pakahtuakseen. Ks. **tüpehtüö**

luisteli|ji (-jan, -jua, -joi) luisteleminen

luistel|la (-en, -ou, -lah) luistella *Lapset jo luistellah järven jääl.* Lapset luistelevat jo järven jäällä.

luisti|jn (-men, -ndu, -mii) luistuttaa *Sain uvvet luistimet, vahnat jo pienekse mendih.* Sain uudet luistimet, vanhat jäivät jo pieneksi. Ks. **kon'kat**

luj|a (-an, -ua, -ii) luja, vahva, voimakas *Pidäü olla lujua uskuo tulieh aigah.* On oltava voimakas usko tulevaisuuteen.

lujah, lujasti kovaa, voimakkaasti ks. **suuresti, äijäl**

luje|ta (-nen, -nou, -tah) vahvistua, voimistua *Tuuli vai lujenou.* Tuuli vain voimistuu. Ks. **koheta, koveta**

lujend|ua (-an, -au, -etah), **lujit|tua** (-an, -tau, -etah) lujittaa, vahvistaa, kohentaa *Kaikkeh luaduh pidäü ruveta lujendamah omua oluo.* Kaikin tavoin on ruvettava kohentamaan omaa oloa. Ks. **hüväksüö, sangendua, varmendua**

luju|s (-on, -ttu, -zii) lujuus, kestävyys ks. **kestävüs, voimu, vägi**

lukiččemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) lukitsematon

luki|ta (-čen, -ččou, -tah), **luk|uta** (-kuon, -kuou, -utah) lukita *Tänäpäi pidäü veriät putilleh lukuta.* Nykyisin ovet on lukittava kunnolla. *Lukiče polgupüörü!* Lukitse polkupyörä(si)!

luk|ku (-un, -kuu, -kuloi) lukko *Salbua uksi lukkuh!* Pane ovi lukkoon!

lumehi|ne (-zen, -stu, -zii) luminen *lumehizet puut* lumiset puut

lumet|oi (-toman, -tomua, -tomii) lumeton *Saimmo müös lumetoman Rastavan.* Saimme jälleen lumettoman joulun.

lu|mi (-men, -ndu, -mii) lumi

Egläi äijäl tuuččai, kogo ehtän pidi lumii suomie. Eilen satoi paljon lunta, piti koko ilta tehdä lumitöitä.

lumi|hang|ji (-en, -ie, -ii/-iloi) lumihanki; **||kivo|s** (-ksen, -stu, -ksii) lumikinos; **||tiäht|ji** (-en, -ie, -ii/-ilöi), **||hiudaleh** (-en, -tu, -hii) lumihutale; **||sor|do** (-ron, -duo, -doloï) lumivyöry; **||tuh|o** (-on, -uo, -oloi) lumimyrsky ks. **tuhu, tuučču**

lumovu|s (-ksen, -stu, -ksii) lumo(us) *Nägüü, tüütöt ollah kai nečen pajattajan lumovuksis.* Näyttää siltä, että kaikki tytöt ovat tuon laulajan lumoissa.

lum|ota (-uon, -uou, -otah) lumota *Hänen muuzikku on lumonnuh meijät.* Hänen musiikkinsa on lumonnut meidät.

lunnast|ua (-an, -au, -etah) lunastaa *Edukädeh tilatut bilietät voit lunnastua kasal.* Ennalta varattut liput voi lunastaa kassalta.

luo 1. luona *Vuotan sinuu kioskan luo.* Odotan sinua kioskin luona. 2. luokse *Läkkä sizären luo (sizärellüö).* Lähdetään siskon luo. Ks. **luokse**

luodeh (-en, -tu, -ii) luode *Tuuli jo kiändüü luodeheh.* Tuuli kääntyi jo luoteeseen.

lu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi) luoto *Läkkä sovammo luvvole!* Soudetaanko luodolle?

luo|ju (-an, -ua, -ii) luoja

luokse luokse *Tulgua vai minun luokse.* Tulkaa vain luokseni. Ks. **luo**

luom|i (-en, -ie, -ii/-iloi) (sil-mä)luomi *Häi on hüvin maltanuh kruassie luomet.* Hän on osannut meikata hyvin silmäluomensa.

luomu (-n, -u, -loi) luomu, luonnonmukaisesti kasvatettu ks. **luonnonmugahine**

luomutuot|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) luomutuote

luon|do (-non, -duo, -doloi) luonto *Älgiä viškakkua plasteikkua luondoh!* Älkää heittäkö muovia luontoon! Vrt. **harakteri, luonneh**

luon|neh (-dehen, -nehtu, -dehii) luonne *Luondehen puoles händü ei sua moittie.* Hänen luonteessaan ei ole moittimista. Ks. **harakteri, taba**

luonnolli|ne (-zen, -stu, -zii) luonnollinen *eliä luonnollizes ümbäristös* elää luonnollisessa ympäristössä

luonnonbed|a (-an, -ua, -oi) luonnonmullistus

luonnonmugahi|ne (-zen, -stu, -zii) luonnonmukainen, luomu= ks. **luomu**

luonnon||suojeliji (-jan, -jua, -joi) luonnonsuojelija; ||**vara|ine** (-zen, -stu, -zii) luonnonvarainen ks. **diikoi**

luotettav|u (-an, -ua, -ii) luotettava ks. **uskottavu, viernoi**

luottamu|s (-ksen, -stu, -ksii) luottamus, luotto ks. **luotto, usko**

luottamus||kriizis|su (-an, -sua, -soi) luottamuspula; ||**rua|do** (-von, -duo, -doloi) luottamustehdävä; ||**san|at** (-oin, -oi) luottamuskause

luot|to (-on, -tuo, -toloi) luotto, luottamus *Ku ollou sinul luottuo, annetah velguagi bankas.* Jos sinulla on luottoa, saat myös lainaa pankista. Ks. **luottamus**

luottokartočk|u (-an, -ua, -oi) luottokortti ks. **krediittukartočku, bankukartočku, bankukorti**

luot|tua (-an, -tau, -etah) luottaa *Voibigo häneh luottua?* Voiko häneen luottaa? (Onko hän luotettava?) Ks. **uskuo**

luovut|tua (-an, -tau, -etah) luovuttaa, antaa pois *Jogo luovuttito avaimet?* Joko luovutitte avaimet? Ks. **andua, zdaija**

luzik|ku (-an, -kua, -koi) lusikka *Panengo stolah kai: luzikat, veičet da vilkat?* Panenko pöytään kaikki: lusikat, veitset ja haarukat?

l'uteranstv|u (-an, -ua, -oi) luterilaisuus

l'uterila|ine (-zen, -stu, -zii), **l'uteransko|ji** (-in, -du, -loi) luterilainen *Enimät suomelazet kuulutah l'uteranskoih kirikköh.* Valtaosa suomalaisista kuuluu luterilaiseen kirkkoon.

lutik|ku (-an, -kua, -koi), **lut|ti** (-in, -tii, -tiloi) lutikka *Enne pandih taloit kodvazekse külmil, ku tahtotih piästä luttilois.* Ennen jätettiin talot hetkeksi kylmilleen, kun halettiin päästä lutikoista eroon.

luu (-n, -du, -loi) luu *Koiru odva vai ei lökästänniih luuh.* Koira oli vähällä tukehtua luuhun.

luuhi|ne (-zen, -stu, -zii) luisen, luu= *luuhizet veičet* luu(pää) veitset

luut|oi (-toman, -tomua, -tomii) luuton *luuttomat sliivat* luuttomat luumut

luvanala|ine (-zen, -stu, -zii) luvallinen *Eigo nikus ole luvan-alastu kurindukohtua?* Eikö mis-sään ole luvallista tupakointipaik-kaa?

lu|vata (-buan, -buau, -vatah) luvata *Lubuathäi tulla huomei?* Lupaathan tulla huomenna? Ks. **uskaldua** vrt. **jiäksie**

luvat|oi (-toman, -tomua, -to-mii) luvaton *Briha onnuako on luvattomil matkoil*. Nuorimies on varmaankin luvattomilla teillä. Ks. **kielletty**

luvend|o (-on, -duo, -oloi) lu-ento *Midä luvendoloi kuundelet täl sügüzül?* Mitä luentoja kuuntelet tänä syksynä? Ks. **lektsii**

luvendoičči|i (-jan, -jua, -joi) luennoitsija ks. **lektoru**

luvend|u (-an, -ua, -oi) 1. luke-minen ks. **lugemine** 2. laskeminen, laskento *Matemuatiekan urokal lapsile opastetah luvendua*. Mate-matiikan tunnilla lapsille opetetaan laskemista.

luvet|ella (-telen, -telou, -el-lah) 1. luetella *Luvettele ezimerkit!* Luettele esimerkit! 2. itkeä ääneen (vainajalle) *Muamo maltoi luve-tella muamalleh*. Äiti osasi itkeä ääneen omalle äidilleen. Ks. **luvoi-tella**

luvettel|o (-on, -uo, -oloi) 1. luettelo, lista *Ongo hänen nimi lu-vetteloloi?* Onko hänen nimensä

listoilla? Ks. **listu, registru** 2. ha-kemisto (tietotekn.)

luvoit|ella (-telen, -telou, -el-lah) luetella ks. **luvetella**

lүčүkkä|ine (-zen, -stү, -zii) (erittäin) lyhyt

lүhēdeh (-en, -tү, -ii) lyhen-ne *Tärgevimät lүhēdehet on hүvā tiediä*. Tärkeimmät lyhenteet on hyvä tietää.

lүhend|jä (-än, -äü, -etäh) ly-hentää *Lүhendin vähäzel jupkua*. Lyhensin vähän hametta.

lүhendү|s (-ksen, -stү, -ksii) lyhennys *Vellan lүhendүkset pidäü maksua aijoin aijal*. Velan lyhen-nykset on maksettava ajallaan.

lүhe|tä (-nen, -nöü, -täh) lyhen-tyä *Päivät sügüzül lүhettih*. Päivät lyhenivät syksyllä.

lүhү|t (-ön, -ttү, -zii) lyhyt *Pa-jatan teile vie ühten lүhүön pajo-zen*. Laulan teille vielä yhden lyhy-en laulun.

lүhүt|aiga|ine (-zen, -stu, -zii) lyhytkestoinen; **||mieli|ne** (-zen, -stү, -zii) kevytmielinen; **||nägö|ine** (-zen, -stү, -zii) 1. lyhytnäköinen, harkitsematon *Vot on lүhүtnägöstü poliitiekkaa!* Onpa lyhytnäköistä politiikkaa! 2. likinäköinen *lүhүt-nägözet silmät* likinäköiset silmät ks. **lähälkaččoi, lähälnägi**

lүhүöh, lүhүösti lyhyesti

lүk|kie (-in, -kiü, -itäh) heitellä *Lapset lүkitäh lumikiämii*. Lapset heittelevät lumipalloja. Ks. **lүkä-tä, mätätä**

lүk|kü (-ün, -küü, -külöi) onni,

menestys *Lükküü da tervehütti sinulles!* Onnea ja terveyttä sinulle!
Vrt. **lepites, oza**

lökkümieli|ne (-zen, -stü, -zii) ailahtelevainen, hupsu *Mostu lökkümielistü en ole ni nähnyh.* Sel-laista hupsua en ole nähnytkään.

lökküst|jä (yksipers. -äü) onnistaa *Siälöin puoles meidü lökküsti.* Ilmojen suhteen meitä onnisti. Ks. **ozavuo, ozittuo**

lökkävü|ö (3. pers. -ü, -täh) lykkäytyä, siirtyä *Meijän projektu lökkävüi tulieh vuodeh.* Projektimme siirtyi ensi vuoteen. Ks. **siirdüö**

lökkättäv|ü (-än, -iä, -ii) pois heitettävä *Nämmä jallačit vikse ollah jo lökkättävät.* Nämä kengät ovat varmaan jo pois heitettävät.

lökkätä (-kiän, -kiäü, -ätäh) 1. heittää *lökkätä iäres* heittää pois ks. **kirvottua, sordua, viškata** 2. jättää *Häi kuuluu oman akan lökkäi.* Hän kuulemma erosi vaimostaan. Ks. **hüllätä, jättiä** 3. lopettaa *Lökkiä neče viinan juondu!* Lopeta tuo viinan litkiminen! Ks. **heittä**

lüng|ü (-än, -iä, -ii) kiero, vino *lüngät parret* kierot hirret ks. **vino, viärü**

lүpsinkoneh (-en, -tu, -ii) lypsykone

lүps|jä (-än, -äü, -etäh) lypsää *Enne lүpsettih käzin, nүgöi konehil.* Ennen lypsettiin käsin, nykyään koneilla.

lүpsü (-n, -ü, -löi) lypsy *lähtie lүpsüle* lähteä lypsymälle

lүpsä|j (-jän, -jiä, -jii) 1. lypsä-

jä *Buabo ruadoi lүpsäjännü kolhozas.* Mummo työskenteli lypsäjänä kolhoosissa. 2. lypsävä *lүpsäi leh-mü* lypsävä lehmä

lүvvä (lүön, lүöü, lүvväh) 1. lyödä *Tuatto löi kulakal stolua.* Isä löi nyrkillä pöytää. Ks. **iškä, kola-huttua, loškata, tresnie** 2. lyödä, kurittaa *Ei taki häi remenil lapsii lүönnüh?* Ei kai hän lapsia lyönyt remmillä? Ks. **pergua, vičöittua**

lүüdi (-n, -i, -löi) lyydi (kielimuoto) *lүüdin pagizijat* lyydin puhujat

lүüdilä|jine (-zen, -stü, -zii) lyydiläinen *Kuujärvel eläü lүüdilästü rahvastu.* Kuujärvellä asuu lyydiläisiä.

läbi läpi 1. (postpos.) *Fatieran seinis läbi kai kuuluu.* Asunnon seinien läpi kuuluu kaikki. 2. (adv.) läpikotaisin, läpi= *Vihmas kastuin läbi.* Sateessa kastuin läpimäräksi.

läbi||mär|gü (-rän, -giä, -gii) läpimärkä, likomärkä; **||nägü|j** (-jän, -jiä, -jii) läpinäkyvä

läčäk|kō, lädžäk|kō (-ön, -küö, -kölöi) litteä ks. **läpäččü, läpäkkö**

lädžöt|tiä (-än, -täü, -etäh) litistää, survoa *Buolat pidäü lädžöttiä.* Puolukat pitää survoa. Ks. **survuo, täčöittä**

lähekkäh, lähekkäi lähekkäin ks. **lähäl, lähän**

lähemb|j (-än, -iä, -ii) läheisempi

lähembä(h) lähemmin, lähempää *Tule kačo lähembäh!* Tule katsoamaan lähempää!

lähend|jä (-än, -äü, -etäh) lähentää *Ühtehine gor'a lähendäü*. Yhteinen murhe lähentää.

lähestü|ö (-n, -ü, -täh) lähestyy *Juna jo lähestüü Piiterii*. Juna lähestyy jo Pietaria.

lähe|tä (-nen, -nöü, -täh) lähen-tyä *Ozapuolet ollah jo lähettü toine tostu*. Osapuolet ovat jo lähen-tyneet toisiaan.

lähi|aloveh (-en, -tu, -ii) lähi-alue; **||hoidaji** (-jan, -jua, -jii) lähihoitaja

lähimä|ine (-zen, -stü, -zii) lähin *Kusbo on lähimäine aptiekku?* Missä on lähin apteekki?

läht|e (-ien, -ettü, -ielöi) lähde, alkuperä *Lähtielöin kääütös pidäü olla tarku*. Lähteiden käytössä on oltava tarkka. Vrt. **nouzemu, rod-niekku, silmäkaivo(ine)**

lähtem|ü (-än, -iä, -ii) hieho *Vazazes on kazvanuh lähtemü*. Pikkuvasikasta on kasvanut hieho.

läht|ie (-en, -öü, -ietäh) lähteä *Kunnebo lähtittö muga terväzeh?* Mihinkäs te niin nopeasti läksitte?

lähtijen lähtien, alkaen *Sügüzüs lähtijen olen olluh voimatoi*. Syk-systä lähtien olen ollut sairaana. Ks. **algajen**

läht|ö (-ön, -üö, -ölöi) lähtö

lähtö||koht|u (-an, -ua, -ii) läh-tökohta; **||lu|gu** (-vun, -guu, -guloi) lähtölaskenta; **||selvitü|s** (-ksen, -stü, -ksii) lähtöselvitys

lähä|či läheltä, lähietäisyydeltä

lähä|ine (-zen, -stü, -zii) lähei-nen *Häi on minun lähäine üstävü*.

Hän on läheinen ystäväni.

lähäl, lähän lähellä

lähäl||kaččo|j (-jan, -jua, -jii), **||nägi|j** (-jän, -jiiä, -joi) likinäköi-nen; **||nägö** (nävon, nägüö, nägö-löi) lähinäkö

läik|küö (-ün, -küü, -ütäh) läik-kyä *Koufeidu läikküi lattiele*. Kah-via läikkyi lattialle.

läiküt|tiä (-än, -täü, etäh) läi-kyttää *Älä läikütä vettü!* Älä läiky-tä vettä! Ks. **š|'obaitua**

läimistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) 1. keimailla *Mikse häi ainos läimisteleh tüttölöin ies?* Miksi hän aina keimailee tyttöjen edessä? 2. venytellä *Älä läimiste-lei, rubie ruadamah!* Älä venytele, rupea työhön! Ks. **kičkistelläkseh, oijendella**

läkehtü|ö (-n, -ü, -täh) läkähtyä *Tänäpäi ruavoimmo mečas, odva vai emmo läkehtünnüh*. Tänään raadoimme metsätöissä, melkein läkähdyimme. Ks. **läpehtüö**

läkkiä lähtekää, lähdetään (jou-kolla) *Läkkiä kaikin pihale!* Lähte-kää kaikki ulos!

läkkä lähde, lähdetään (kah-destaan) *Läkkä minunke teatrah!* Lähde kanssani teatteriin!

läm|bö (-mön, -büö, -bölöi) lämpö

lämbö||ast|e (-ien, -ettu, -ieloi) lämpöaste ks. **gruadussi**; **||batar|ei** (-ien, -iedu, -ieloi); **||rekord|u** (-an, -ua, -oi) lämpöennätys; **||ti|la** (-an, -ua, -oi) lämpötila ks. **tempe-ratuuru**

läm|metä (-bien, -benöü, -metäh) lämmetä *Siät lämmettih*. Säät lämpenivät. Ks. **lämmitä, räket-tüö**

lämm|in (-än, -iä, -ii) lämmin *Tänpäi on lämmin*. Tänään on lämmintä. *Egläi sežo oli lämmin päivü*. Myös eilen oli lämmin päivä. Ks. **lämmü**

lämmi|tiä (-än, -täü, -etäh) lämmittää *Lämmitätögo külün joga päiviä?* Lämmitättekö saunan joka päivä? Ks. **räkittä**

läm|mitä (-bien, -bieü, -mitäh) lämmetä *Päčči hüvin lämbieü kuivil halgoloil*. Uuni lämpiää hyvin kuivilla haloilla. Ks. **lämmetä, rä-kehtüö**

lämm|ü (-än, -iä, -ii) 1. lämpö *Meil ei pertis lämmü nikui püzü*. Meillä ei pysy mitenkään lämmin sisällä. 2. lämmin *Ei olluh mostu lämmiä siädü jo hätken*. Ei ole ollut niin lämmintä säätä aikoihin. Ks. **lämmin**

lämmäh, lämmästi lämpimästi

läpehtü|ö (-n, -ü, -täh) läkähtyä *Voimmo läpehtüö čihvahgi*. Häkäänkin voimme läkähtyä. Ks. **läkehtüö**

läpet|tiä (-än, -täü, -etäh) tuikia, vilkkua *Tiähtet läpetetäh*. Tähdet tuikkivat. Ks. **čilkettä, tuikkie**

läpäč|cü (-ün, -cüü, -čülüi), **läpäk|kö** (-ön, -küö, -kölöi) litteä *Randukivet ollah läpäčüüt*. Rantakivet ovat litteät.

läs lähes, melkein *Sain mašinas läs kolmietuhattu jeuruo*. Sain au-

tosta lähes kolmetuhatta euroa. Ks. **nenga, netualleh**

läski (-n, -i, -löi) läski, ihra ks. **izru**

läževü|ö (-n, -ü, -täh) sairastua *Buabo läževüü dai terväh kuoli*. Mummo sairastui ja kuoli pian. Ks. **voimattuo**

läži|e (-n, -ü, -täh) sairastaa *Velli läžiü grippua*. Veli sairastaa flunssaa. Ks. **boleija, viruo**

läži|i (-jän, -jiä, -jöi) sairas, potilas ks. **patsientu, voimatoi, väi-töi**

lätäk|kö (-ön, -küö, -kölöi) lätäkko ks. **luhtu**

lävüst|jä (-än, -äü, -etäh) lävistää ks. **püstiä**

lävüst|s (-ksen, -stü, -ksii) lävistys *Nuorižo suvajah kaikenjüttüzii lävüstüksii*. Nuoriso pitää kaikenlaisista lävistyksistä.

lökästü|ö (-n, -ü, -täh) tukehtua *Älgiä nenga kiirehel süögiä, lökästüttö!* Älkää niin kiireesti syökö, tukehdu! Ks. **duaviekseh, ög-lästäkseh**

lönt|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) löntystää, laahautua *Väzinüönnü odva vai kodih löntäin*. Väsyneenä juuri ja juuri laahauduin kotiin.

löpsö|i (-in, -idu, -löi) sammakko ks. **šlöpöi**

löüdiä (lövvän, löüdäü, löütäh/lövvetäh) löytää *Ečiin, ečiin, dai lopuškal lövvin pättävän ruavon*. Etsin kovin ja lopulta löysin sopivan työn.

löüdüö (lövvün, löüdüü, lövvü-

täh) löytyä *Eigo lövvü abuu nikus?*
Eikö löydy apua mistään?

löüdö (lövvön, löüdüö, löüdö-
löi) löytö *Tämä kačo on löüdö!*
Tämä on todellinen löytö!

löühkeh (-en, -tü, -ii) ylpeily,
rehentely, leuhkiminen ks. **leüh-
keh**

löühk|jä (-än, -äü, -etäh) 1.
leuhkia, rehennellä *Älä tühjiä
löühkä!* Älä suotta leuhki! (Älä

viitsi rehennellä!) Ks. **havista, re-
hendelläkseh, suurendelläkseh,
šauhkuu, šavahtelläkseh, ülbeillä**
2. tietää, kuulua *Midäbo löühkät?*
Mitä kuuluu?

löülü (-n, -ü, -löi) löyly *Viškua
vähäzel löülüü!* Heitä vähän löy-
lyä!

Mm

ma(a)fi|ji (-en, -edu, -eloi) mafia
maagi|ne (-zen, -stu, -zii) maagininen

madal (-an, -ua, -ii) matala
Pordahat ollah madalat. Raput ovat matalat.

madalači matalalla, matalaksi
Linnut lennetäh madalači. Linnut lentävät matalalla.

madalah, madalasti matalasti, matalalla
Kačo kui madalah kuikat lennetäh! Katso miten matalalla kuikat lentävät!

madald|ua (-an, -au, -etah) maldattaa
Madaldimmo vähäzel aidua. Madalsimme hiukan aittaa.

madaldu|o (-n, -u, -tah) maldaltua
Julguandukünniis on internetan täh madaldunnuh. Julkaisukynnys on internetin vaikutuksesta madaltunut.

madalik|ko (-on, -kuo, -koloi) matalikko
Laivu tartui madalikkoh. Laiva ajautui matalikolle.

ma|do (-von, -duo, -doloi) käärme
mavon n'okkuandu käärmeen purema ks. **vedeliškö**

madojine (-zen, -stu, -zii) mato
Puhtista tarkah vagoit, niilöis voi bi olla madostu. Puhdistista tarkoin vadelmat, niissä voi olla matoja.

magait|tua (-an, -tau, -etah) nukuttaa
Magaitin lastu, ga ei uinonnuh. Nukutin lasta, mutta ei nukahtanut.

magav|o (-n, -uo, -oloi) makuu, nukkuminen

magavo||huav|o (-on, -uo, -oloi) makuupussi; **||perti** (-n, -i,

-löi) makuuhuone; **||si|ja** (-an, -ua, -oi) sänky, nukkumapaikka; **||so|ba** (-van, -bua, -bii) yöpuku; **||vagon|u** (-an, -ua, -oi) makuuvaunu

magei (-ien, -iedu, -eloi) 1. makea
Juotgo magiedu mehuu? Juotko makeata mehua? 2. maukas, hyvänmakuinen
Tämä rokku rodih ülen magei. Tästä keitosta tuli hyvin maukasta. 3. makea, miellyttävä
Vot gu magiet löülüit saimmo külüs! Saimmepa makeat löylyt saunassa!

magiesti makeasti
Müö nagroimmo magiesti hänen paginoi. Nauroimme makeasti hänen jutuilleen.

magistr|u (-an, -ua, -oi) maisteri
filosoufien magistran arvo filosofian maisterin arvo

magni(e)t|tu (-an, -tua, -toi) magneetti
Uksi püzüüi salvas magnietan avul. Ovi pysyy kiinni magneetilla.

magnitofon|u (-n, -ua, -oi) magnetofoni, nauhuri

magu (mavun, maguu, maguloi) 1. (aisteilla havaittava) maku
Magei, muigei, suolaine da kargei ollah kai maguloi. Makea, hapan, suolainen ja kirpeä ovat kaikki makuja. 2. maku, näkemys
Hänel on hiivä magu sobih näh. Hänellä on hyvä maku vaatteisiin nähden.

magu||diel|o (-on, -uo, -oloi) makuasia; **||pal|a** (-an, -ua, -oi) makupala; **||sud'd'|u** (-an, -ua, -ii) makutuomari

maguaj|u (-an, -ua, -ii) nukku-

va *Älä ni petties nostata maguajua kondiedu*. Älä edes vahingossa herätä nukkuvaa karhua.

mah|a (-an, -ua, -oi) 1. maha, vatsa ks. **vačču** 2. raskaus ks. **koh-tu, kohtuine**

mahavu|o (-n, -u, -tah) tulla raskaaksi ks. **kohtustuo**

maht|o (-on, -uo, -oloi) mahdollisuus *Hänel on hüivät mah-tot piästä opastumah*. Hänellä on hyvät mahdollisuudet päästä opiskelemaan. Ks. **mahtolližus, mahtonalažus**

mahtolli|ne, mahtonala|ine (-zen, -stu, -zii) mahdollinen

mahtolližu|s, mahtonalažu|s (-on, -ttu, -ksii) mahdollisuus *Eigo meil ole nimittumua mahtolližuttu pajeta?* Eikö meillä ole mitään mahdollisuutta paeta? Ks. **mahto**

mai|do (-jon, -duo, -dolo) maito *Anna minule stokan maiduo!* Anna minulle lasi maitoa!

maido||bank|u (-an, -ua, -oi) maitotölkki; **||hap|po** (-on, -puo, -poloi) maitohappo; **||produkt|u** (-an, -ua, -oi) maitotuote; **||pü-hälasku** (-n, -u, -loi) laskiainen; **||tarvik|eh** (-kehen, -ehtu, -kehii) maitovalmiste

majjon(i)ez|u (-an, -ua, -oi) majoneesi *saluattu majoniezanke* salaatti majoneesin kera

maim|u (-an, -ua, -oi) kuivattu pikkukala (usein kuore) *Kuivaimmo kuoristu maimakse*. Kuivasimme kuoretta suolattavaksi. Ks. **kidžu**

maineh (-en, -tu, -ii) maine *Hänen biznesat ollah pahas mainehes*. Hänen liikeasiansa ovat huonossa maineessa. Ks. **sluavu**

mainehik|as (-kahan, -astu, -kahii) maineikas, kuuluisa ks. **sluavakas**

maini|ta (-čen, -ččou, -tah) mainita, vihjata *Häi midätah täs dielos mainičči, ga en musta tarkah, midä*. Hän mainitsi tästä jostain, mutta en muista tarkkaan, mitä. Ks. **vihjata**

mainiču|s (-ksen, -stu, -ksii) maininta, vihjaus *Lehtes luvvin mainičuksen hänen kirjas*. Lehdestä luin maininnan hänen kirjastaan. Ks. **vihjavus**

maino|s (-ksen, -stu, -ksii) mainos ks. **rekluamu**

maizem|u (-an, -ua, -ii) maisema ks. **alovehümbäristö, landšaftu**

maj|ai (-uan, -uadu, -ualoi) 1. majava *Majuat luajitah plotinua jogeh*. Majavat rakentavat patoja jokiin. 2. ajos, paise ks. **bul'ku**

majak|ku (-an, -kua, -koi) majakka *Majakas palau tuli*. Majakassa palaa valo.

majeh (-en, -tu, -ii) made *Majehtu püütah keviäl*. Madetta pyydetään keväällä. Ks. **matikku**

majend|ua (-an, -au, -etah) ma-
keuttaa *Majenditgo kiiselin zuaharil?* Makeutitko kiisselin sokerilla?

major|u (-an, -ua, -oi) majuri

makaron (-an, -ua, -oi) makaroni *keittiä makaronoi* keittää makaronia

makedons|u (-an, -ua, -ii),
makedouniela|ine (-zen, -stu, -zii)
makedonialainen

Makedouni|j (-en, -edu) Ma-
kedonia *Makedounien piälinnu on*
Skopje. Makedonian pääkaupunki
on Skopje.

makiet|tu (-an, -tua, -toi) malli
ks. **modelli**

makler|(u) (-an, -ua, -oi) välit-
täjä ks. **välittäi, välikäzi**

maksaj|j (-jan, -jua, -jii) mak-
saja *Löüdünöügo maksajua täl*
čotal? Löytyneekö tälle laskulle
maksajaa?

maksamat|oi (-toman, -tomua,
-tomii) maksamaton *Täs ollah kai*
maksamattomat čotal. Tässä ovat
kaikki maksamattomat laskut.

maksamattah ilmaiseksi ks. **il-
mai, ilmazekse**

maksankarva|ine (-zen, -stu,
-zii) ruskea ks. **koričnevoi**

maksimuali|ne (-zen, -stu, -zii)
maksimaalinen

maks|o (-on, -uo, -oloi) mak-
su, lasku *Maksoitgo jo kai mak-
sot?* Maksoitko jo kaikki laskut?
Ks. **maksu, taksu** 2. sakko *Sain*
makson viäräs azetundas. Sain
sakon väärästä pysäköinnistä. Ks.
štruafu

maks||ai|gu (-jan, -gua, -goi)
maksuaika; **||kü|gü** (-vün, -güü,
-gülöi) maksukyky

maksoll|ne (-zen, -stu, -zii)
maksullinen *maksollizet palvelut*
maksulliset palvelut

maksu I (-n, -u, -loi) maksu,

lasku ks. **maksu, taksu**

maks|u II (-an, -ua, -oi) maksa
Kazvain oli maksan lähäl. Kasvain
oli maksan lähellä.

maks|ua (-an, -au, -etah) 1.
maksaa, rahoittaa *Hüö terväh mak-
settih vellat*. He maksoivat nope-
asti velkansa. Ks. **finanssiiruija**
2. maksaa, olla hintana *Äijängo*
maksau tämä kirju? Paljonko tämä
kirja maksaa? 3. (yksipers. -au)
kannattaa *Maksaugo kaččuo neče*
fil'mu? Kannattaako tuo elokuva
katsoa?

mal'ari|j (-en, -edu, -eloi) ma-
laria

malit|tu (-un, -tuu, -tuloi) ruko-
us *panna malittuu* rukoilla

mal'ak|ko (-on, -kuo, -koloi)
(kukka)maljakko, vaasi

mali (-n, -i, -loi) malli, esikuva
*Lapset suahah mallin elokseh kois-
päi*. Lapset saavat mallin elämään-
sä kotoaan.

mali||kelbuaj|u I(-an, -ua,
-ii) mallikelpoinen ks. **moittietoi,**
moittimatoi; **||valliču|s** (-ksen,
-stu, -ksii) mallivalikoima

mal'p'u (-an, -ua, -oi) malja,
tarjoiluvati ks. **juodu, staučču**

malmi (-n, -i, -loi) malmi ks.
ruda

maltač|ču (-un, -čuu, -čuloi),
malta|j (-jan, -jua, -jii) osaaja,
osaava, taitaja, taitava *Ei tostu*
mostu kielenmaltajua lövvü. Tois-
ta sellaista kielen taitajaa ei löydy.
Ks. **kädevü, taijokas**

maltamat|oi (-toman, -to-

mua, -tomii) osaamaton, taitamaton, kokematon *Maltamattoman šouferinke en lähtis ajamah*. Kokemattoman kuljettajan kyytiin en lähtisi. Ks. **harjavumatoi, malto-toi, praktiekatoi, tolkutoi**

malt|o (-n, -uo, -oloi) kyky, taito *Moine ruado tarviččou maltuo*. Sellainen työ vaatii taitoa. Ks. **nero**

maltot|oi (-toman, -tomua, -tomii) kokematon ks. **harjavumatoi, maltamatoi, praktiekatoi, tolkutoi**

malt|ua (-an, -au, -etah) kyetä, osata, taitaa *Maltatgo paista ven'akse?* Osaatko puhua venäjää? Ks. **toimittua**

mam|a (-n, -ua, -oi) äiti ks. **muamo**

manasteri (-n, -i, -loi) luostari *Valamoin manasterih kävüü äijü turistua*. Valamon luostarissa käy paljon turisteja.

mandariin|u (-an, -ua, -oi) mandariini

mandereh (-en, -tu, -hii) manner ks. **manner**

mandoliin|u (-an, -ua, -oi) mandoliini *soittua mandoliinal* soittaa mandoliinia

mandžoi (-in, -idu, -loi) mansikka vrt. **sadumandžoi, meččü-mandžoi**

mangu|o (-un, -u, -tah) naukua *Kažit mangutah*. Kissat naukuvat. Ks. **n'auguo**

manieri (-n, -i, -loi) (piintynyt) tapa, maneer *Unohtazit jo nenne*

manierit! Unohtaisit jo nuo maneerit! Ks. **taba**

manik'uur|u (-an, -ua, -oi) manikyry, kynsienhoito ks. **künzienhoido**

manipul'atsiji (-en, -edu, -eloi) manipulaatio

manipuliirui|ja (-čen, -ččou, -jah) manipuloida, ohjailla *Häi manipuliiruičči meidü kui tahtoi*. Hän manipuloi meitä miten halusi. Ks. **juohattua, ohjailla**

man|ner (-deren, -nerdu, -derii) manner ks. **mandereh**

manner||ilmast|o (-on, -uo, -oloi) mannerilmasto; **||mua** (muan, muadu, mualoi) mannermaa

manno|ji (-in, -idu, -oloi) manna= *Keitän mannoidu kuaššua*. Keitän mannapuuroa.

mansi (-n, -i, -loi) mansi (suomensukuinen kansa Venäjällä) *Mansiloin da hantiloin kielet ollah varavonalazet*. Mansien ja hantien kielet ovat uhanalaisia.

manuah|u (-an, -ua, -oi) munkki *Äijügo manuahua on Valamoin manasteris?* Montako munkkia on Valamon luostarissa?

map|pi (-in, -pii, -pilo) mappi, kansio *säilüttiä bumua goi mappilois* säilyttää papereita mapeissa ks. **al'bomu, kanzikko, papku**

marafon|(u) (-an, -ua, -ii) maraton *Marafonan juoksemizeh pidäü olla hüvä kundo*. Maratonin juokseminen vaatii hyvää kuntoa.

margarin (-an, -ua, -oi) mar-

gariini *Nižutahtahah pannah margarinua libo voidu*. Pullataikinaan pannaan margariinia tai voita.

margin(u)ali|ne (-zen -stu, -zii) marginaalinen, vähäpätöinen, epäolennainen

mari (-n, -i, -loi) mari (suomensukuinen kansa Venäjällä) ks. **čeremiššu**

marj|u (-an, -ua, -oi) marja *Läkkä marjah!* Mennään marjaan! Ks. **muarju**

markin|at (-oin, -oi) markkinat ks. **jarmanku, torrut**

markin||rago (ravon, raguo, ragoloi) markkinarako; ||**talovu|s** (-on, -ttu, -ksii) markkinatalous

markinoičend|u (-an, -ua, -oi) markkinointi

mark|u (-an, -ua, -oi) posti-merkki, merkki vrt. **merki**

marl' |u (-an, -ua, -oi) sideharso

marmeladi (-n, -ii, -loi) marmeladi *Voija marmeladii tostu-leiväle!* Pane marmeladia paahto-leivälle! Ks. **povidlu**

marmeluad|u (-an, -ua, -oi) marmeladi(makeinen)

maršal|u (-an, -ua, -oi) marsalkka *Suomen maršalu Mannerheim* Suomen marsalkka Mannerheim

marši (-n, -i, -loi) marssi *kävelä maršin ritmas* kävellä marssin tahdissa

marši|e (-n, -u, -tah) marssia *Maršie pidäü ühtü ritmua*. Marssia pitää samaan tahtiin.

mask|u (-an, -ua, -oi) maski,

naamari ks. **nuamari**

massažiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) hieroa ks. **hieruo**

massažist|u (-an, -ua, -oi) hieroja ks. **hieroi**

mas|su (-an, -sua, -soi) massa, suuri joukko *erota masas* erottua joukosta ks. **arteli, joukko, sebroveh**

mašin (-an, -ua, -oi) 1. kone *ruadua mašinal* tehdä koneellisesti ks. **koneh** 2. auto *Meil nügöi ei pie mašinua, astummo jallai*. Emme tarvitse nyt autoa, kävelemme jal-kaisin. Ks. **auto**

matem(u)atiek|ku (-an, -kua, -koi) matematiikka *Pojjal ollah ülen hüivät arvosanat matemua-tiekas*. Pojalla on hyvät arvosanat matematiikassa.

matem(u)atik|ku (-an, -kua, -koi) matemaatikko

materinstv|u (-an, -ua, -oi) äitiys ks. **muamažus**

materjual|u (-an, -ua, -oi) 1. materiaali, raaka-aine *Mittumas materjualas on küliü srojittu?* Mistä materiaalista sauna on tehty? Ks. **aineh** 2. materiaali, aineisto *kerätä materjualua tutkimukseh näh* kerätä tutkimusaineistoa ks. **ainehisto**

matik|ku (-an, -kua, -koi) made, matikka ks. **majeh**

matkaili|i (-jan, -jua, -joi) matkailija ks. **matkumies, turistu**

matkail|la (-en, -ou, -lah) matkustella, matkailla *Erähät eläkeläzet puaksuh matkaillah*. Jotkut eläkeläiset matkustelevat paljon.

Ks. **ajella**

matkanjohtaji (-jan, -jua, -jii)
matkanjohtaja

matk|ata (-uan, -uau, -atah)
matkata *Kunnebo matkuatto?* Mi-
hin olette matkalla?

matki|e (-n, -u, -tah) matkia
matkie toizen paginluaduu matkia
toisen puhetta

matk|u (-an, -ua, -oi) 1. mat-
ka *lähtie matkah* lähteä matkaan
2. etäisyys *Ongo pitkü matku Vi-
delespäi Salmih?* Onko Viteleestä
Salmiin pitkä matka?

matku||mies (miehen, miestä,
miehii) matkalainen, matkusta-
ja ks. **matkailii**, **turistu**; ||**must|o**
(-on, -uo, -oloi) matkamuisto ks.
suveniiru; ||**tavar|at** (-oin, -oi)
matkatavarat ks. **bagazu**

matkust|ua (-an, -au, -etah)
matkustaa ks. **matkata**, **ajua**

mat'oihu|t (-on, -ttu, -zii),
matr'ošk|u (-an, -ua, -oi) maatus-
ka (venäläinen puunukke) *Ühten
matr'oškan südämes on monii pie-
nembii*. Yhden maatuskan sisällä
on useita pienempiä maatuskoita.

matras|su (-an, -sua, -soi) patja
ks. **posteli**

mavusteh (-en, -tu, -ii) maus-
te *Pidänöü midätah mavustehtu
ližätä rokkah?* Pitääköhän lisätä
keittoon jotain maustetta?

mavusteh||hein|ü (-än, -iä, -ii)
mausteyrtti; ||**voi** (-n, -du, -loi)
maustevoi

mavust|ua (-an, -au, -etah)
maustaa, lisätä mausteita *Mavusta*

rokku oman mavun mugah! Maus-
ta keitto oman makusi mukaan!

mavut|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) mauton *Rokku rodih mavutoi*.
Keitosta tuli mautonta.

meččui|ja (-čen, -ččou, -jah)
metsästää *meččuija linduloi* met-
sästää lintuja ks. **mečästiä**

meč|čü (-än, -čä, -čii) metsä,
puuta kasvava alue *Mečän jälles
on peldo*. Metsän jälkeen on pelto.

meččüelät|ti (-in, -tii, -tilöi)
metsäneläin, villieläin ks. **zvieri**

meččü||mandžoi (-in, -idu,
-loi) metsämansikka; ||**mies** (mie-
hen, miestä, miehii) metsätyömies;
||**niek|ku** (-an, -kua, -koi) metsäs-
täjä ks. **mečästai**; ||**pal|o** (-on, -uo,
-oloi) metsäpalo; ||**ruadomua** (-n,
-du, -loi) metsätyömaa ks. **leso-
puntu**; ||**talovu|s** (-on, -ttu, -ksii)
metsätalous; ||**ti|ijot** (-edoloin,
-edoloi) metsätietee

meččävü|ö (-n, -ü, -täh) metsis-
tyä, metsittyä, kasvaa ryteikköä *Kai
kodikonnut ollah jo meččävütti*.
Koko kotiseutu on jo metsittynyt.
Ks. **mečoittuo**, **rigevüö**

mečik|kö (-ön, -küö, -kölöi)
metsikkö *Mene vai läbi nečis
mečikös, sit piäzet randah*. Mene
vain tuon metsikön läpi, sitten pää-
set rantaan.

meč|oi (-oin, -oidu, -čoloi) met-
so

mečoit|tuo (-un, -tuu, -utah)
metsistyä, metsittyä ks. **meččävüö**,
rigevüö

mečän||kua|do (-von, -duo,

-doloi) metsänhakkuu; ||**hoidaji** (-jan, -jua, -jii) metsänhoitaja; ||**parandu|s** (-ksen, -stu, -ksii) metsänparannus; ||**vardoičend|u** (-an, -ua, -oi) metsänsuojelu

mečäst|jä (-än, -äü, -etäh) metsästää ks. **meččuija**

mečästä|ji (-jän, -jiä, -jii) metsästäjä ks. **meččüniekku**

mečästü|s (-ksen, -stü, -ksii) metsästys ks. **ajo, ohottu**

mečästüs||kiel|do (-lon, -duo, -doloi) metsästyskielto; ||**lu|ba** (-van, -bua, -bii) metsästyslupa

medali (-n, -i, -loi) mitali *Suomi sai vaigu ühten medalin olimpiadas*. Suomi sai vain yhden mitalin olympialaisissa.

medali||sij|a (-an, -ua, -oi) mitalisija; ||**sualo|ji** (-in, -idu, -loi) mitalisaalis

meedik|ku (-an, -kua, -koi) 1. terveydenhoitaja ks. **tervehüön-hoidai** 2. lääkäri ks. **douhturi, liägäri**

mehanielli|ne (-zen, -stu, -zii) mekaaninen

mehaniek|ku (-an, -kua, -koi) mekaanikko ks. **konehmuasteri**

mehanizm|u (-an, -ua, -oi) mekanismi *En nimidä ellendä čuassuloin mehanizmas*. En ymmärrä mitään kellon mekaniismista.

mehek|äs (-kähän, -ästü, -kähii), **mehev|ü** (-än, -iä, -ii) 1. mehevä *mehekkähät muarjat* mehevät marjat ks. **razei** 2. (kuv.) mehevä, mainio *Tahtotgo kuulda mehevän šuutkan?* Haluatko kuulla mehe-

vän vitsin? 3. (maasta) mehevä, kostea, hedelmällinen *Meheväs muas kai hüvin kazvau*. Mehevässä maassa kaikki kasvaa hyvin. Ks.

mehukas

mehi (-n, -i, -löi) kosteus ks. **kostevus, nezevüs**

mehilä|line (-zen, -stü, -zii) mehiläinen ks. **kimaleh**

Mehik|o (-on, -uo) Meksiko ks. **Meksikku**

mehu (-n, -u, -loi) mehu ks. **sokku**

mehuk|as (-kahan, -astu, -kahii) mehukas ks. **mehekäs, mehevü, razei**

mehtü|ö (-n, -ü, -täh) kostua ks. **kostuo, nezevüö**

meigälä|line (-zen, -stü, -zii) meikäläinen (minä) *Ei nämmä olla meigäläzen dieloloi*. Eivät nämä ole meikäläisen juttuja.

Meksik|ku (-on, -kuo) Meksiko *Meksikos paistah ispuanien kiöldü*. Meksikossa puhutaan espanjaa. Ks. **Mehiko**

mel|a (-an, -ua, -oi) mela *pidiä periä melal* pitää perää melalla

melanoum|u (-an, -ua, -ii) melanooma *Hibjan palamizes voibi suaha melanouman*. Ihon palaminen voi aiheuttaa melanooman.

mel|ata (-uan, -uau, -atah) meloa, pitää perää *Üksi soudau airoiloi, toine melal meluau*. Yksi soutaa, toinen pitää perää.

meldavu|o (-n, -u, -tah) herkistyä, heiketä *Muga meldavuin, ga en voinnuh uvvessah uinota*. Uneni

heikkeni, enkä voinut nukahtaa uudestaan. Ks. **herkevöö**

mellič|čü (-än, -čiä, -čöi) mylly *Rugehet jauhottih melličäs*. Rukiit jauhettiin myllyssä.

meloudi|ji (-en, -edu, -eloi) melodia, sävelmä ks. **sävelmü**

meloudi|ne (-zen, -stu, -zii) melodinen

menet|elläkseh (-telemmös, -teleh/-telehes, -ellähes) surra, mu-rehtia *Älä tühjiä menettelei!* Älä turhia murehdi! Ks. **gor'uija, tus-katakseh**

menet|tiä (-än, -täü, -etäh) menettä, tuhlata *Häi kaiken omažuon menetti azartukižas*. Hän menetti koko omaisuutensa uhkapelissä. Ks. **hävittiä, kaimata, kavottua, kuluttua, tuhlata**

menetü|s (-ksen, -stü, -ksii) menetyks ks. **roskodu, ubitku**

meni|ji (-jän, -jiä, -jöi) menevä, menijä *Kai Piiterih menijät, noskua junah!* Kaikki Pietariin menijät, käykää junaan!

mennü|h, mennü|t (-ön, -ttü, -zii) mennyt, edellinen, viime *Älä velli mustele mennüzii!* Älä nyt muistele menneitä! *Mennüt vuon olimmo Ruočis*. Viime vuonna olimme Ruotsissa. Ks. **jälgimäine, viimeine**

mennüzü|s (-ön, -ttü, -ksii) menneisyys *Jogahizel on oma mennüzüs*. Jokaisella on oma menneisyytensä. Ks. **mennüh aigu**

men|nä (-en, -öü, -näh) mennä *Kunnebo menettö?* Mihin menette?

men|o (-on, -uo, -oloi) 1. meno, meneminen *Ruadoh meno on minul jo kuvven aigah*. Minulla on työhön meno jo kuudelta. 2. meno, kulu *Tulot da menot olis hüvä olla tazapainos*. Tulojen ja menojen olisi hyvä olla tasapainossa. Ks. **roskodu** 3. (järjestetty) tapahtuma ks. **tapahtumu**

mer|du (-ran, -dua, -doi), **merež|ü** (-än, -iä, -ii) merta

mer|ji (-en, -dü, -ilöi) meri *Lua-dogua sanotah Karjalan merekse*. Laatokkaa sanotaan Karjalan mereksi.

meri|hädä (hiän, hädiä, hädii) merihätä; **||mies** (-hen, -stü, -hii) merimies ks. **mor'akku**; **||tavvinala|ine** (-zen, -stu, -zii), **||voimat|oi** (-toman, -tomua, -tomii) merisairas

merki (-n, -i, -löi) 1. merkki, tieto *Anna mitah merki, konzu piäzet perile*. Anna jokin merkki, kun pääset perille. Ks. **viesti** 2. merkki, jälki *Hänes nägüü jo väzümüksen merkilöi*. Hänessä näkyy jo väsymyksen merkkejä. Ks. **primiettü** vrt. **marku** 3. tienviitta ks. **tienvii-teh, viehku**

merkičči|ji (-jän, -jiä, -jöi) merkittävä *Sibelius on merkiččiü suomelaine säveldäi*. Sibelius on merkittävä suomalainen säveltäjä. Ks. **suuri, tärgei, tärkü**

merkičü|s (-ksen, -stü, -ksii) merkitys *Heijän paginoil ei ole minule nimidä merkičüstü*. Heidän puheillaan ei ole minulle mitään

merkitystä.

merki|tä (-čen, -ččöü, -täh) 1. merkitä, tehdä merkintä *Ongo kai tilavukset merkittü kirjoih kui pi-däü?* Onko kaikki tilaukset merkitty asianmukaisesti? 2. merkitä, tarkoittaa *Sinun sanat merkittih minule äijän.* Sinun sanasi merkit-sivät minulle paljon.

mes|su (-an, -sua, -soi) messu (katolinen jumalanpalvelus) *kävvä messah* käydä messussa

mešaičči|i (-jan, -jua, -joi) häi-ritsijä, häirikkö ks. **baahuniekku**, **huliguanu**, **häiričči**, **rähizii** vrt. **tielolii**

mešai|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. sekoittaa ks. **sevoittua** 2. häiritä *Prosti, ku mešaičen sinuu!* Anteek-si, jos häiritseen sinua! Ks. **häiritä**, **trevoužie**

mešavu|o (-n, -u, -tah) sekaan-tua ks. **segavuo**

mezi (mien, mettü, mezii) mesi, hunaja *Juon čuajuu mienke.* Juon hunajateetä.

mezi||kuu (-n, -du, -loi) kuher-ruskuukausi *Mezikuukse nuorižo kunnetah ajettih.* Nuoret lähtivät jonnekin viettämään kuherruskuu-kautta. ||**muarj|u** (-an, -ua, -oi) mesimarja ks. **orh'oi**; ||**meloni** (-n, -i, -loi) hunajameloni vrt. **arbuu-zu**, **duun'u**

metallahi|ne, **metalli|ne** (-zen, -stu, -zii) metallinen, metalli=

metall|u (-an, -ua, -oi) metalli

metamorfouz|u (-an, -ua, -ii) muodonmuutos ks. **deformatsii**,

muuvonmuutos

meteorolougi|i (-en, -edu, -eloi) meteorologia, ilmatiede *Me-teorolougien laitos luadiu siäprog-nouzoï.* Ilmatieteen laitos laatii sääennusteita.

meteorolog|u (-an, -ua, -oi) meteorologi ks. **siätiedoilii**

metod|u (-an, -ua, -oi) metodi, (tutkimus)tapa *Tutkimus luajittih uuzil metodoil.* Tutkimus tehtiin uusilla metodeilla.

metr|o (-on, -uo, -oloi) maan-alainen *ajua metrol* ajaa maanalai-sella

metropoliit|tu (-an, -tua, -toi) metropoliitta

metsenuat|tu (-an, -tua, -toi) mesenaatti, tieteiden ja taiteiden tukija

mi (min, midä, mittumii/mit-tuzii) mikä, mitä 1. (interrogatii-vipronomini) *Mibo sinuu pölläs-tütti?* Mikä sinut pelästytti? *Midä hüö sanottih?* Mitä he sanoivat? 2. (indefiniittipronomini) jokin, mitä *Ongo midä süödäviä?* Onko mitään syötävää? 3. (kieltohakui-nen) mitenkään *Et mil avvuta.* Et voi mitenkään auttaa. 4. (relatii-vipronomini) se – mikä *Midä suat, sidägi süöt.* Mitä saat, sitä syötkin. 5. (huudahdus) miten, kuinka *Mi lämmin on pihall!* Miten lämmintä pihalla onkaan!

miehelemenend|ü (-än, -iä, -öi) naimisiinmeno (naisesta) *Tüt-tären miehelemenendiä jo kodvan vuotimmo.* Tyttären naimisiinme-

noa odotimme jo kauan. Vrt. (miehestä) **naimizihmenendü**

mieheloliji (-jan, -jua, -joi) naimisissa oleva (nainen)

miehistö (-n, -üö, -ölöi) miehistö ks. **komandu**

miekkailiji (-jan, -jua, -joi) miekkailija *Hüö ollah maltajat miekkailijat*. He ovat taitavia miekkailijoita.

miekkail|la (-en, -ou, -lah) miekkailla

miek|ku (-an, -kua, -koi) miekka *hivuo miekkua* hioa miekkaa

miel|dükiin(n)ittä|i (-jän, -jiä, -jii) mielenkiintoinen ks. **interesnoi, mielenkiin(n)ittäi**

miel|dümü|s (-ksen, -stü, -ksii) mieltymys

miel|düö (-lün, -düü, -lütäh) mieltyä, rakastua ks. **ihastuo, rakastuo**

mieleh (olla) mieluinen, tervetullut *Nengozen ruavon jälles olis külü mieleh*. Sellaisen työn jälkeen olisi sauna tervetullut.

mielehi|ne (-zen, -stü, -zii) mieleinen, mieluisa *Sain mielehizen gost'an*. Sain mieluisan vieraan. Ks. **mielužu**

mielen||häiriv|ö (-ön, -üö, -ölöi) mielenhäiriö *pievündähine mielenhäirivö* äkillinen mielenhäiriö; **||kiin(n)ittä|i** (-jän, -jiä, -jii) mielenkiintoinen *Häi kerdoi meile mielenkiinittäjäs matkas*. Hän kertoi meille mielenkiintoisesta matkastaan. Ks. **interesnoi, miel|dükiin(n)ittäi; ||malta|i**

(-jan, -jua, -jii) järkevä, maltillinen; **||ozutu|s** (-ksen, -stu, -ksii) mielenosoitus ks. **demonstratsii, mitingu**; **||rauh|u** (-an, -ua, -oi) mielenrauha; **||tervehü|s** (-ön, -ttü, -zii) mielenterveys; **||tülčenemi|ne** (-zen, -stü, -zii) dementia; **||vähü|s** (-ön, -ttü, -zii) mielettömyys, hulluus *Ihan mielenvähüttü häi moizeh linnah lähti elämäh*. Ihan hulluuttaa hän lähti asumaan sellaiseen kaupunkiin. Ks. **mielettömüs**

mielespiend|ü (-än, -diä, -öi) rakkaus ks. **lembi, kiindümüs, rakkahus, suvaičus**

mielespietäv|ü (-än, -iä, -ii) mieltietty, rakastettu *Briha mejän löüdi mielespietävän omas küläs*. Meidän nuorimies löysi mieltietyn omasta kylästä. Ks. **armas, kuldoi, kuldu, tietto, tiettoine**

mielettömü|s (-ön, -ttü -zii) mielettömyys, hulluus ks. **mielenvähäžüs, tuhmus**

mielet|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) mieletön *Voi meidü mielet-tömii!* Voi meitä mielettömiä! Ks. **durakku, hajutoi, höblöi, hölmöi, tolkutoi, tuhmu, urai**

mielev|ü (-än, -iä, -ii) älykäs, viisas ks. **hajukas, tolkukas**

miel|i (-en, -dü, -ii) 1. mieli, ajatus *Minul tuli mieleh vaihtua ammatti*. Mieleeni tuli (ajatus) vaihtaa alaa. Ks. **ajatus, duumu, ideju** 2. tuuli, mieliala *Miksebo olet pahas mieles?* Miksi olet pahoilla mielin? 3. mielipide, näke-

mys *Tahtommo kuulta kaikkien osanottajien mielet*. Haluamme kuulla kaikkien osanottajien mieliteen. Ks. **nägemüs**

mielienvaiht|o (-on, -uo, -oloi) keskustelu *Kaččelimmo tv:s poliitistitu mielienvaihtuo*. Katselimme television poliittista keskustelua. Ks. **debuattu, kiistu**

mieli|hüv|ä (-än, -iä, -ii) mielihyvä ks. **ilo, ihalmo**; **||kuv|a** (-an, -ua, -ii) mielikuva, mielikuviutus, imago ks. **imidžu**; **||kuvitukselli|ne** (-zen, -stu, -ksii) mielikuviutuksellinen ks. **fantastine**; **||puolehi|ne** (-zen, -stu, -zii) mielisairas ks. **mielivoimatoi**

mielist|jä (-än, -äü, -etäh) rakastaa ks. **armastua, rakastua, suvajaja**

mieli|tutkimu|s (-ksen, -stu, -ksii) mielipidemittaus, gallup ks. **galluppu**; **||voimat|oi** (-to-man, -tomua, -tomii) mielisairas; **||voimattomu|s** (-on, -ttu, -ksii) mielisairaus

miel|u (-an, -ua, -oi) liitu

mieluž|u (-an, -ua, -ii) mieluisa, miellyttävä *mielužat gost'at* mieluisat vieraat ks. **miellüttäi**

miellüt|tiä (-än, -täü, -etäh) miellyttää *Miellüttäügo sinua nügöine johtai?* Miellyttääkö sinua uusi johtaja? Ks. **ugodie**

miellüttä|i (-jän, -jiä, -jii) miellyttävä ks. **mielužu, simpaticnoi**

mier|o (-on, -uo, -oloi) maailma *lähtie mieroh* lähteä maailmalta ks. **muailmu**

mieronnägemü|s (-ksen, -stü, -ksii) maailmankatsomus ks. **mua-ilmannägemüs**

mies (miehen, miestä, miehii) mies ks. **mužikku** vrt. **ukko**

miespuoli|ne (-zen, -stu, -zii) miespuolinen *Ollougo hänel miespuolistu jälgelästü?* Lieneekö hänellä miespuolista jälkeläistä?

mietk|u (-an, -ua, -oi) lovi, pykälä ks. **ogal, pilku, pügäl**

mifoloug|i (-en, -edu, -eloi) mytologia *Muinazes griekkalazes mifolougies kerrotah monis jumalois*. Muinaisessa kreikkalaisessa mytologiassa kerrotaan monista jumalista.

migi (mingi, midägi) jokin *Konzu midägi löüdüü*. Milloin mitäkin löytyy.

migu, miku kuin (mitä, mikä) *Häi tiedäü nämmä dielot parembi migu minä (minuu parembi)*. Hän tietää nämä asiat paremmin kuin minä (minua paremmin).

migäli niin – kuin, sikäli kun *Ruan, migäli vägie täüdüü*. Teen töitä niin kauan kuin voimia riittää. Ks. **kuni**

miif|fu (-an, -fua, -foi) myytti, tarina ks. **starin, suarnu**

miilosti (-n, -i, -loi) apu, armo *Heispäi miilostii älä vuota!* Heiltä älä apua odota! Ks. **armo** vrt. **abu**

miin|u (-an, -ua, -oi) miina *Mašin puutui miinah*. Auto ajoi miinaan.

miinoit|tua (-an, -tau, -etah) miinoittaa *Erähät rajat on miinoi-*

tettu voinan aigah. Jotkut rajat on miinoitettu sodan aikana.

miinu|s (-ksen, -stu, -ksii),
miinus|su (-an, -sua, -soi) miinus
plusat da miinukset plussat ja miinukset

mikroaldopäč|či (-in, -čii, -čilöi) mikroaaltouuni, mikro
Lämmitä süömine mikroaldopäčis!
Lämmitä ruoka mikrossa!

mikroautobus|su (-an, -sua, -soi) minibussi ks. **minibussu**

mikrofon (-an, -ua, -oi) mikrofon
paista mikrofonah puhua mikrofoniin

mikroskop|pu (-an, -pua, -poi) mikroskooppi
Mikroskopal tutkitah eriluaduzii organizmoi. Mikroskoopilla tutkitaan erilaisia organismeja.

mikse miksi *Miksebo muga ruavoit?* Miksi teit noin? Ks. **mindäh**

militsiji (-en, -edu, -eloi),
militsioner|u (-an, -ua, -oi) poliisi
vrt. **politsii**

miljard|u (-an, -ua, -oi) miljardi
Valdivon velgu on jo sada miljardua jeuruo. Valtion velka on jo sata miljardia euroa.

miljon (-an, -ua, -oi) miljoona
miljonier|u (-an, -ua, -oi) miljonääri
Lotosa toiči roih miljonierua. Lotossa syntyy joskus miljonäärejä.

milleh miten, kuinka ks. **kui, kulleh**

millimetri (-n, -i, -löi),
millimetr|u (-an, -ua, -oi)

milli(metri)

mindäh miksi, minkä vuoksi
ks. **mikse**

minerual|u (-an, -ua, -oi) mineraali

minerualuvezi (vien, vettü, vezii) mineraalivesi

minibus|su (-an, -sua, -soi) minibussi
Tiluaammo minibusan, meidü on mondu hengie. Tilaamme minibussin, meitä on monta henkeä. Ks. **mikroautobussu**

minimipalk|u (-an, -ua, -oi) minimipalkka

minimuali|ne (-zen, -stu, -zii) minimaalinen
Ruavos maksettih minimualistu korvavustu. Työstä maksettiin minimaalista korvausta.

ministers(t)v|u (-an, -ua, -oi) ministeriö

ministr|u (-an, -ua, -oi) ministeri
Ministrat nevvoteltih kodvan. Ministerit neuvottelivat kauan.

minuut|tu (-an, -tua, -toi) minuutti
kahtukümmendü minuuttua vajai kolme kahtakymmentä (minuuttia) vaille kolme

minä (minun, minuu) minä
Anna minul(e) käzi! Anna minulle käsi!

mis missä ks. **kus**

mispäi mistä ks. **kuspäi**

mistiekalli|ne (-zen, -stu, -zii) mystinen, salaperäinen
Kogo dielo on ülen mistiekalline. Koko juttu on hyvin mystinen.

mistiek|ku (-an, -kua, -koi) mystiikka

miting|u (-an, -ua, -oi) 1. ko-

kous, palaveri *pidiä mitingua* pitää palaveria 2. mielenosoitus ks. **demonstratsii, mielenozutus**

mittari (-n, -i, -loi) mittari ks. **miärävölaiteh**

mittu|jine (-man/-zen, -mua/-stu, -mii/-zii) 1. (interrogatiivinen) millainen *Mittuzen paijan panet piäle?* Millaisen paidan panet päällesi? 2. (indefiniittinen) millainen *Konzu mittustu kirjutustu on leh-tis.* Lehdissä on milloin minkäkinlaista kirjoitusta. 3. (huudahdus) millainen *Mittustu gor'ua nägi mejän pereh!* Millaista kurjuutta perheemme kokikaan!

miäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) pallo *kizata miäččüh* pelata palloa

miäččükiž|a (-an, -ua, -oi) pallo-peli

miärit|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) määrite ks. **attribuuttu**

miäriänd|ü (-än, -iä, -öi) mit-taaminen, mittausta

miär|ü (-än, -iä, -ii) määrä *Elä-jien miärit vai vähetäh külis.* Asukasmäärät vain vähenevät maaseudulla. Ks. **normu**

miärü|jala (alan, alua, aloi) määräala; ||**kuav|u** (-an, -ua, -oi) mittakaava

miäräil|lä (-en, -öü, -läh) määräillä, määrätä ks. **komanduija, käskie**

miärätä (-iän, -iäu, -ätäh) 1. mitata *Miärättihgo nevolas lapsen piduvus da paino?* Mitattiinko nevolassa lapsen pituus ja paino? 2. sovittaa *miärätä pluat't'ua* so-

vittaa pukua ks. **sovittua**

miärävü|s (-ksen, -stü, -ksii) määräys ks. **komandu, käskü**

miärävö||kabink|u (-an, -ua, -oi) sovituskoppi ks. **kabinku;** ||**lait|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) mit-tari ks. **mittari**

mobilizui|ja (-čen, -ččou, -jah) mobilisoida *Palokunnat mobilizuittih avariekohtale terväh.* Palokunnat mobilisoitiin onnettomuuspaikalle nopeasti.

mobil'niek|ku (-an, -kua, -koi), **mobil'no|j** (-in, -idu, -loi) kännykkä ks. **kännükkü**

modell|li (-in, -i, -iloi) malli ks. **makiettu**

modem|u (-an, -ua, -oi) (tieto-tekni.) modeemi

moderno|i (-in, -idu, -loi) moderni, muodikas ks. **aijanmuga|ine, movvakas, uvvenaigaine**

moine (moizen, mostu, moi-zii) sellainen, niin *Mostu lämmiä sügüzüü harvah on olluh.* Niin lämmintä syksyä on ollut harvoin. Ks. **semmoine, nengoine**

moit|e (-tien/-tehen, -ettu/-ehtu, -tieloi/-tehii) moite, nuhde ks. **čakkavo**

moit|tie (-in, -tiu, -itah) moittia, nuhdella ks. **čakata, haukkuo, ki-rota, soimata, tret't'uija**

moittiet|oi, moittimat|oi (-to-man, -tomua, -tomii) moitteeton *Heijän ičenviendü on ainos olluh moittimatoi.* Heidän käytöksensä on aina ollut moitteetonta. Ks. **mallikelbuaju, virhietöi**

Moldov|u (-an, -ua) Moldova
moleben (-an, -ua, -oi) rukous-
palvelus *Pappi toimitti molebenan
muaman mustokse*. Pappi toimitti
rukouspalveluksen äidin muistok-
si.

molile (-n, -u, -tah) pyytää, ru-
koilla *Häi molii minuu tulemah jä-
rilleh*. Hän rukoili minua tulemaan
takaisin.

molilekseh (-mmos, -h/-hes,
-tahes) rukoilla *Molikkuammokseh
Hospodil tervehüttü!* Rukoilkaam-
me Jumalalta terveyttä!

mollei, mollemb|at (-ien, -ii),
mollet|it (-tiloin, -tiloi) molemmat
*Annoin dengua mollembile, pojiale
da tüttärele*. Annoin rahaa molem-
mille, pojalle ja tyttäreille. *Mollei
oldih dengattomuos*. Molemmat
olivat rahapulassa.

moloč|ču (-an, -čua, -čoi) kel-
po, kunnon (ihminen) *Moločču,
kui hüvin ruavoit!* Sinä kunnon ih-
minen, teitpä hienosti!

molodo|it (-loin, -loi) nuoripari
*Molodoloile annettih hüövüllistü
podarkua*. Nuorelleparille annet-
tiin hyödyllisiä lahjoja.

molotilk|u (-an, -ua, -oi) pui-
makone ks. **puindukoneh** vrt.
kombainu

Monak|o (-on, -uo) Monaco

monakola|ine (-zen, -stu, -zii)
monacolainen

monarhi|i (-en, -edu, -eloi)
monarkia, kuningaskunta

monarh|u (-an, -ua, -oi) mo-
narkki, kuningaskunnan hallitsija

monen||kerda|ine (-zen, -stu,
-zii) moninkertainen, monikerta=
Ongo sinul monenkerdastu viizua?
Onko sinulla monikertaviisumi?
||luaduz|et, ||moiz|et (-ien, -ii) mo-
nenlaiset, kaikenlaiset *Jarmankas
müödih monenluaduzii tavaroii*.
Markkinoilla myytiin kaikenlaisia
tavaroita.

mones mones *Monesgo häi oli
kižas?* Monesko hän oli kilpailu-
sa? Ks. **äjäs**

monesti usein, monesti ks.
puaksuh

Mongouli|i (-en, -edu) Mongo-
lia

mongoul|u (-an, -ua, -oi) mon-
goli, mongolialainen

mon|i (-en, -du, -ii) moni *Mo-
net lähtiittih linnah elämäh*. Mo-
net lähtivät asumaan kaupunkiin.
Ks. **äjjä, äjät**

monik|ko (-on, -kuo, -koloi)
monikko *Kuibo tämä sana on mo-
nikos?* Miten tämä sana kuuluu
monikossa?

monikolli|ne (-zen, -stu, -zii)
monikollinen *Očkat on monikolli-
ne sana*. Silmälasit on monikolli-
nen sana.

moni||käyttö|ine (-zen, -stü,
-zii) monikäyttöinen; **||mutka|ine**
(-zen, -stu, -zii) monimutkainen;
||puoli|ne (-zen, -stu, -zii) moni-
puolinen

monisteh (-en, -tu, -ii) moniste
Jua monistehet, ole hüvä! Jaa mo-
nisteet, ole hyvä!

monist|ua (-an, -au, -etah) mo-

nistaa *Monistazitgo tekstan kaiki-le?* Monistaisitko tekstin kaikille?

monolo(u)g|u (-an, -ua, -oi) monologi, yksinpuhelu

monopouli|j (-en, -edu, -eloi) monopoli *Alko on valdivon monopoulii*. Alko on valtion monopoli.

Ks. **üksinoigevus**

monotonno|i (-in, -idu, -loi) monotoninen, yksitoikkoinen ks.

tuskeittai, üksitoikkoine

monument|u (-an, -ua, -oi) monumentti, muistomerkki, -patsas *Aleksis Kiven monumentu* Aleksis Kiven muistopatsas ks.

mustopačas

mopied|u (-an, -ua, -oi) mopedi

mor'ak|ku (-an, -kua, -koi) merimies ks. **merimies**

morali (-n, -i, -loi) moraali *Morali puutui koitteheh*. Moraali joutui koetukselle.

moralit|oi (-toman, -tomua, -tomii) moraaliton *moralitoi ičenviendü* moraaliton käytös

moralist|u (-an, -ua, -oi) moralisti

moraliziiroi|ja (-čen, -ččou, -jah) moralisoida *Häi ainos oppiu moraliziiroiija*. Hän yrittää aina moralisoida.

moral'no|i (-in, -idu, -loi) moraalinen *Pidäü mustua Biblien moral'noit opastukset*. Pitää muistaa Raamatun moraaliset opetukset.

mordv|u (-an, -ua, -oi) mordva (suomensukuinen kansa Venäjällä) *mordvan kieli* mordvan kieli

morfi|j (-en, -edu, -eloi) morfiini *Voimatoi sai ližiä morfiedu kibuloih*. Sairas sai lisää morfiinia tuskiinsa.

morfoulougi|j (-en, -edu, -eloi) morfologia ks. **muodo-oppi**

morkouhk|u (-an, -ua, -oi) porkkana ks. **keldujuurikoi**

morouženno|i (-in, -idu, -loi) jäätelö ks. **jiädelö, jiämaido**

moskovala|jine (-zen, -stu, -zii) moskovalainen

Moskov|u (-an, -ua) Moskova *Mennüt vuon kävüimmö Moskovah*. Viime vuonna kävimme Moskovassa.

mostin (-an, -ua, -oi) silta *Ongo joves poikki luajittu mostin?* Onko joen poikki tehty silta? Ks. **sildu**

mošelniek|ku (-an, -kua, -koi) vallaton, kuriton *Mikse nenne lapset ollah moizet mošelniekat?* Miksi nuo lapset ovat niin vallattomia? Ks. **kuritoi, kuundelematoi, vallatoi, vällilline**

mozajik|ku (-an, -kua, -koi) mosaiikki

motelli (-n, -i, -loi) motelli

motiiv|u (-an, -ua, -oi) motiivi, vaikutin *Löüdünöügo hänel motiivua ielleh opastundah?* Mahtaa-ko hänellä olla motiivia opiskella edelleen? Ks. **prič'in, süü**

motiviirui|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. kannustaa *Ni dengü ei motiiviruiče minuu sih ruadoh*. Edes raha ei motivoi minua siihen työhön. Ks. **interesuija** 2. motiivoida, perustella *Simun ehtotus on*

hüvin motiiviruittu. Ehdotuksesi on hyvin perusteltu. Ks. **perustella, sellittää**

motor (-an, -ua, -oi) moottori *Panengo jo motoran käümäh?* Käynnistäkö jo moottorin? Ks. **tüönnütin**

motorist|u (-an, -ua, -oi) kuljettaja, koneenkäyttäjä

motor||juam|u (-an, -ua, -oi) moottoritie ks. **automotortie**; **||pila** (-an, -ua, -oi) moottorisaha; **||püör|ü** (-än, -iä, -ii), **mototsik|u** (-an, -ua, -oi) moottoripyörä; **||regü|t** (-ön, -ttü, -zii) moottorikelkka; **||voi** (voin, voidu, voilo) moottoriöljy

motourik|ku (-an, -kua, -koi) motoriikka

motouri|ne (-zen, -stu, -zii) motorinen *Lapsen motourizes kehitykses löüdüü midätah vigua.* Lapsen motorisessa kehityksessä havaittiin jotain vikaa.

mo|udu (-vvan, -udua, -udii) 1. muoti *Nengomat lühütsiärisuapuat ollah nügöi movvas.* Tuollaiset nilkkurit ovat nyt muodissa. 2. tapa *Oligo enne moudua opastuo?* Oliko ennen tapana opiskella? Ks. **taba**

mouduso|ba (-van, -bua, -bii) muotivaate *Čondžoibazarilgi voit löüdiä moudusobua.* Kirpputoriltakin voi löytää muotivaatteita.

movvak|as (-kahan, -astu, -kahii) muodikas *Tütär osti talvekse movvakkahan pal'ton.* Tytär osti muodikkaan takin talvekse. Ks. **aijanmugaine, moderni, uvven-**

aigaine

movvan||muga|ine (-zen, -stu, -zii) muodinmukainen; **||ozuttelu** (-n, -u, -loi) muotinäytös; **||tiedä|j** (-jän, -jiä, -jii) muotitietoinen

mruamor|u (-an, -ua, -oi) marmori *Dvorčan seinät ollah mruamoras luajitut.* Palatsin seinät ovat marmoria.

mua (muan, muadu, mualoi) 1. maa (planeetta), maapallo *muan da taivahan välis* maan ja taivaan välissä ks. **muailmu, muakerä** 2. maa, valtio *Pohjazet muat* Pohjoismaat ks. **valdivo** 3. maa, maaperä *panna kartohkat muah* panna perunat maahan *Moizes köühäs muas ni rikkuheinü ei kazva.* Niin köyhässä maassa ei kasva rikkaruohokaan. 4. maaomaisuus (mon.) *Kenenbo muat nämä ollah?* Kenen maita nämä ovat?

muadu|o (-n, -u, -tah) tummea, tummaa *Vihmu roih, taivas jo muaduu.* Tulee sade, taivas jo tummuu.

muahi|ne (-zen, -stu, -zii) 1. maa= *Enne oli liäväs muahine late.* Ennen oli navetassa maalatia 2. multainen, multa= *muahizet kartohkat* multaperunat

muah||muuttaj|i (-jan, -jua, -jii) maahanmuuttaja ks. **immigrantu**; **||pandav|u** (-an, -ua, -ii) vainaja ks. **kuolluh, pokoiniekku**; **||panend|u** (-an, -ua, -oi), **||panijaz|et** (-zien, -zii) hautajaiset ks. **kalmuandu**

muailm|u (-an, -ua, -oi) maailma ks. **miro, mua**

muaker|ä (-än, -iä, -ii) maapal-

lo ks. **mua, maailmu**

muakondi|j (-en, -edu, -eloi) maamyryä

mualari (-n, -i, -loi) maalari ks. **mualuaju**

mual|ata (-uan, -uau, -atah) maalata ks. **kruassie, mujuttua, värittä**

mualavu|s (-ksen, -stu, -ksii) maalaus, taulu ks. **kartin, taulu**

muali (-n, -i, -loi), **mual|u** (-an, -ua, -oi) maali, väri ks. **kruasku** vrt. **šaiibu**

mualli|ne (-zen, -stu, -zii) maallinen *Heittäkkiä jo kai muallizet huolet!* Heittäkää jo pois kaikki maalliset huolet! Ks. **tämänilmaine**

mualuaju|u (-an, -ua, -ii) maalari ks. **mualari**

muamahes äitinsä näköinen/kaltainen *Poigu on muamahes.* Poika on äitinsä näköinen.

muamankieli|j (-en, -dü, -ii) äidinkieli *Et taki ole unohtannuh omua muamankieldü?* Et kai vain ole unohtanut äidinkieltäsi?

Muamanpäiv|ü (-än, -iä, -ii) äitienpäivä *Kai lapset tul dih kodih Muamanpäiväkse.* Kaikki lapset tulivat äitienpäiväksi kotiin.

muamažu|s (-on, -ttu, -ksii) äitiys ks. **materinstvu**

muamažus||lom|a (-an, -ua, -ii) äitiysloma vrt. **vahnembienloma; ||nevol|u** (-an, -ua, -oi) äitiysneuvola; **||päivüdengu, ||päivürah|a** (-an, -ua, -oi) äitiyspäiväraha

muamindam (-an, -ua, -ii) äi-

tipuoli

muam|o (-an, -ua, -oloi) äiti *Igävöičen muamua da tuattua.* Minulla on ikävä äitiä ja isää. Ks.

mama

muamont|u (-an, -ua, -oi) mammutti

muanalajine (-zen, -stu, -zii) maanalainen *Azeman lähäl raken-detah muanalastu käändükohtua.* Aseman lähellä rakennetaan alikulkutunnelia.

muani|ta (-čen, -ččou, -tah) mainita, muistella *Händü puaksuh muaničemmo.* Muistelemme häntä usein. Ks. **mainita, mustella**

muanit|ella (-telen, -telou, -ellah) houkutellessa *Älä muanittele meidü sinun biznessoih!* Älä houkuttele meitä sinun liiketouhuihisi! Ks. **puašittua, pürriittä**

muanitta|j (-jan, -jua, -jii), **muanitteli|j** (-jan, -jua, -joi) petturi, pettäjä ks. **pettäi**

muanittelu (-n, -u, -loi) petos ks. **petos, pettämine**

muanit|tua (-an, -tau, -etah) pettää, petkuttaa *Häi minuu muanitti täs dielos.* Hän petkutti minua tässä asiassa. Ks. **kielastua, pettiä**

muaniv|o (-on, -uo, -oloi) houkutus *Suures linnas ollah suuret muanivot.* Suurkaupungissa on suuret houkutukset.

muan||järäitü|s, ||säräitü|s, ||täräitü|s (-ksen, -stü, -ksii) maanjärjestys; **||palgo** (-von, -guo, -goloi) maanpako *jouduo muanpagoh* jou-tua maanpakoon; **||peto|s** (-ksen,

-stu, -ksii) maanpetos; ||**puolistu**|s (-ksen, -stu, -ksii) maanpuolustus; ||**ruadaji** (-jan, -jua, -jii) maanviljelijä ks. **fermeru, taloinpougu**; ||**ti|edo** (-ijon, -eduo, -edoloi) maantiede ks. **geogruafii**; ||**tiijolli**|ne (-zen, -stu, -zii) maantieteellinen ks. **geogruafine**

muapal|a (-an, -ua, -oi) tontti ks. **učasku, učuasku**

muarjak|as (-kahan, -astu, -kahii) runsasmarjainen *Mostu muarjakastu vuottu en musta olis olluh*. Muistaakseni näin runsasmarjaista vuotta ei ole ollut.

muarjik|ko, **muarjužik**|ko (-on, -kuo, -koloi) marjapaikka

muarju (-an, -ua, -oi) ks. *kerätä muarjua* poimia marjoja ks. **marju**

muarju||**niek**|ku (-an, -kua, -koi) marjastaja *Muarjuniekat tul dih poimičut tävvet muarjua*. Marjastajat tulivat korit täynnä marjoja. ||**piir**|ai (-uan, -uadu, -ualoi) marjapiirakka

muarua|do (-von, -duo, -doloi) maatyö *Keviäl meil on äijü muaruado*. Keväisin meillä on paljon maatöitä.

muasmuuttaji (-jan, -jua, -jii) maastamuuttaja, emigrantti ks. **emigrantu**

muasterd|ua (-an, -au, -etah) mestaroida, osata tehdä ks. **maltua**

muasteri (-n, -i, -loi) 1. mestari, työnjohtaja *Mies ruadau muasterinnu zavodal*. Mies työskentelee työnjohtajana tehtaalla.

2. mestari, taitava *Häi on muasteri suarnoi sanelemah*. Hän on mestari kertomaan satuja. Ks. **kädevü, maltačču, maltai**

muasterikiž|at (-oin, -oi) mestaruuskisat ||**sarj**|u (-an, -ua, -oi) mestaruussarja

muasterižu|s (-on, -ttu, -zii) mestaruus *Meijän joukkoveh voitti muailman muasterižuon*. Joukkueemme voitti maailmanmestaruuden.

muastoaut|o (-on, -uo, -oloi), **muasturi** (-n, -i, -loi) maastoauto, maasturi

muata (maguan, maguau, muatah) maata, nukkua *Minä nügöi pahoi maguan, äijän kerdua üös havačun*. Nykyään nukun huonosti, monta kertaa yössä herään. Ks. **nukkuo**

muatalohu|s, **muatalovu**|s (-on, -ttu, -ksii) maatalous

muatalovehelli|ne (-zen, -stu, -zii) maatalous= *muatalovehellizet tuottehet* maataloustuotteet

muatko|ji (-in, -idu, -loi), **muatušk**|u (-an, -ua, -oi) anoppi ks. **anoppi**

mučkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) nyrjähtää *Käzi mučkahtih*. Käsi nyrjähti. Ks. **hiveldüö**

mučkahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) nyrjähdys ks. **hiveldüs, mučku**

mučk|ata (-uan, -uau, -atah) nyrjäyttää *A-voi-voi, sorruin da käin mučkain!* Voi voi, kaaduin ja nyrjäytin käteni!

mučker (-an, -ua, -ii) hapan, kirpeä *Garbalot ollah mučkerat mumarjat*. Karpalot ovat kirpeitä marjoja. Ks. **muigei, puričču**

mučkisk|o (-on, -uo, -oloi) virnuilija *Vot on mučkiško!* Onpas hän virnuilija!

mučkistel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) virnuilla *Älä mučkistelei!* Älä virnuile! Ks. **muikistellakseh, rupistellakseh**

mučku (-n, -u, -loi) nyrjähdys, murtuma, isku ks. **hiveldüs, mučkahtus**

muč|oi (-oin, -oidu, -čoloi) 1. nuori vaimo, nuorikko *Poigu toi mučoin taloih*. Poika toi nuorikon taloon. 2. vaimo *Mučoikse sanotah naistu, kuni hänel ei ole lapsii, libo hänen enzimäine lapsi on poigu*. Mučoi-nimitystä käytetään vaimosta, jolla ei vielä ole lapsia tai jonka ensimmäinen lapsi on poika. 3. (erittäin rakas) vaimo *Hüivä mužikku omua mučoidu nikon-zu akakse ei sano!* Kunnon mies ei koskaan sano omaa vaimoaan akaksi. Vrt. **akku**

muda (muvan, mudua, mudii) muta

mudahi|ne (-zen, -stu, -zii) mutainen, muta= *mudahizet suappuat* mutaiset saappaat; *Mudahizel rannal ei ole hüivä kezoi! kävvä*. Mutaisella rannalla ei ole mukava uida. Ks. **mutakko, muovakas**

mudžaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) katketa, murtua *Stuulas jalgu mudžahtih*. Tuolin

jalka katkesi. Ks. **katketa**

muduači, muduasti joskus, kauan sitten *Mustatgo, gu müö muduači ühtes neijistimmö?* Muis-tatko, kun me joskus yhdessä vietimme sinkkuelämää? Ks. **toiči, konzugi**

muga niin, sillä tavoin, siten *Muga sanoi minun tuatogi*. Niin sanoi isänikin. Ks. **samoiten, sil-leh**

mugah mukaan *Tutkijoin mugah karjalan da suomen kielet ollah lähimät sugukielet*. Tutkijoiden mukaan karjala ja suomi ovat lähimmät sukukielet.

mugaže samoin kuin, kuten myös(kin) *Ruadakkua mugaže, kui toizetgi*. Tehkää työnne kuten toisetkin.

mugaž|u (-an, -ua, -oi) mukava *Lövvin mugažan azendon da uinoin*. Otin mukavan asennon ja nukahdin. Ks. **hüivä, mugavu, udobnoi**

mugažu|s (-ksen, -stu, -ksii) mukavuus ks. **mugavus**

mugav|u (-an, -ua, -oi) mukava ks. **hüivä, mugažu, udobnoi**

mugavund|u (-an, -ua, -oi) mukautuminen

mugavu|o (-n, -u, -tah) mukautua, sopeutua *Lapsi ainos ei mugavu vahnembien tahtoh*. Lapsi ei aina mukaudu vanhempiansa tahtoon. Ks. **harjavuo, sobivuo**

mugavu|s (-ksen, -stu, -ksii) mukavuus *fatieru kaikkineh mugavuksinneh* asunto kaikilla muka-

vuuksilla ks. **mugažus**

mugavut|tua (-an, -tau, -etah) mukauttaa, sopeuttaa *Ajovauhti pidää mugavuttua kelih*. Ajonopeus on sopeutettava keliin. Ks. **sobivuttua**

mahaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) hymähtää *Kuundelijat mahahtettihes hänen šuutkale*. Kuuntelijat hymähtivät hänen vitseilleen. Ks. **hükähtiäkseh**

mahahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) hymy ks. **muhelu**

muhel|o (-on, -uo, -oloi), **muhiziji** (-jan, -jua, -joi) hymyilevä, hymysuu *muhelot lapset* hymyilevät lapset

muheloit|tua (-an, -tau, -etah), **muhijsta** (-zen, -zou, -stah) hymyillä *Midä nügöi muhizet?* Mitä nyt hymyilet?

muhelu (-n, -u, -loi) hymy ks. **mahahtus**

muiduväheksi|i (-jän, -jiä, -jöi) itsevarma, röyhkeä, häpeämätön ks. **huigietoi**, **huijutoi**, **koiražu**, **röühkei**, **ülimieline**

muig|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. hapan *Nengomua muigiedu mehuu ei lapset juvva*. Noin hapanta mehua lapset eivät juo. Ks. **mučker** 2. hapantunut, pilaantunut *Kala on jo muigiekse roinnuh, ei ole veres*. Kala on jo pilaantunut, ei ole tuore. Ks. **hapannuh**

muijal muualla, toisaalla *Poigua ei ole kois, häi jo muijal eläü*. Poika ei ole kotona, hän asuu jo muualla. Ks. **toiziel**

muijale muualle *Mengiä kunnetah muijale hälizemäh!* Menkää jonnekin muualle mekastamaan!

muijalpäi muualta *Neveskü ei ole oman kylän tüttölöi, muijalpäi on kustah tuodu*. Miniä ei ole oman kylän tyttöjä, jostain muualta on tuotu.

muijeta (-genen, -genou, -jetah), **muijota** (-gonen, -gonou, -jotah) hapantua, hapata *Maido muigenou lämmäs*. Maito happanee lämpimässä.

muikistel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) näyttää hapanta naamaa, nyrpistää nenäänsä *Miksebo muga muikistelettos?* Miksi näytät niin hapanta naamaa? Ks. **mučkistellakseh**, **rupistellakseh**

muil|u (-an, -ua, -ii) saippua *Peze käit hüvin muilanke!* Pese kädet hyvin saippualla!

muinai kauan sitten, muinoin ks. **ammui**

muite(n) muuten, ilman aihetta *Ei ole nimidä dieluo, muite vai tuliln*. Ei ollut mitään asiaa, muuten vain tulin.

mujeh (-en, -tu, -ii) muikku ks. **riäpöi**

muj|ua (-an, -ua, -atah) kokeilla, maistaa *Jogoi puutui siendü mujua?* Joko tulit maistaneeksi sieniä? Ks. **opitella**, **oppie**

mujut|tua (-an, -tau, -etah) maalata ks. **kruassie**, **mualata**, **värittä**

mukeld|ua (-an, -au, -etah) 1. kaataa *Kenbo mukeldi laučan?*

Kuka kaatoi penkin? 2. kääntää (nurin) *Mukeldammogo nečen kiven bokkah?* Käännämmekö tuon kiven sivuun? Ks. **kiändiä**

mukeld|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **mukeldu|o** (-n, -u, -tah) kääntyä ks. **kiändüö**

mukilleh nurin, ylösalaisin ks. **murčın märčın**

mukit|tua (-an, -tau, -etah) vierittää, siirtää *Tämän kiven mukitammo aijan viereh.* Tämän kiven siirrämme aidan viereen. Ks. **vierettä**

muk|ki (-in, -kii, -kiloı) kuperkeikka *kiändiä mukki* tehdä kuperkeikkaa

mul|du (-lan, -dua, -dii) multa *Olgah buabal kebjiät mullat!* Olkoot isoäidillä kevyet mullat!

mullist|ua (-an, -au, -etah) mulkoilla, katsoa vihaisesti *mullistelii häkki* mulkoileva härkä

mulloi viime vuonna ks. **mennüt vuon**

mullo|jine (-zen, -stu, -zii) viimevuotinen, mennyt *Älä velli mullozii mustele!* Älä nyt menneitä muistele! Vrt. **jälgimäine**

mul'u (-n, -u, -loi) sarveton *Meil on vai kolme mul'uu karjas.* Meillä on karjan joukossa vain kolme sarvetonta. Ks. **sarvetoi**

muniję (-n, -u, -tah) 1. munia *Nügöi kanat pahoi munitah.* Nyt kanat munivat huonosti. 2. munia, viivytellä *Miksebo muga sie munit?* Miksi oikein munit siellä? Ks. **čohkua, kubista, köbistä**

munitsipalitiet|tu (-an, -tua, -toi) kunta ks. **kommunu, kundu, voulosti**

mu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi) muoto ks. **figuuru** vrt. **formu**

muodoiliję (-jan, -jua, -joi) muotoilija ks. **dizaineru**

muodoil|la (-len, -lou, -lah) muotoilla ks. **formiruija**

muodo-op|pi (-in, -pii, -piloı) muoto-oppi ks. **morfologii**

muok|ata (-kuan, -kuau, -atah) kiusata *Nügöi muokatah i školas i ruavos.* Nykyään kiusataan sekä koulussa että työpaikalla. Ks. **kiuzata, pedvata, piinata, vaivata**

muok|atakseh (-kuamos, -kuah/-kuahes, -atahes), **muokkavu|o** (-n, -u, -tah) kiusaantua, kärsiä, rasittua ks. **tuskatakseh, vaivatakseh**

muokkavu|s (-ksen, -stu, -ksii), **muok|ku** (-an, -kua, -kii) vaiva, kärsimys, suru *Piästä meidü kaikis muokkavuksis, Hospodi!* Päästä meidät kaikista vaivoista, Herra!

muakkuaj|u (-an, -ua, -ii) kiusaaja ks. **kiuzuaju, vaivuaju**

murčiję (-n, -u, -tah) rutistaa *Murčiin bumuagan da lükkäin paberikorzinah.* Rutistin paperin ja heitin roskakoriin. Ks. **rupistua**

murčevu|o (-n, -u, -tah), **murčijękseh** (-mmos, -h/-hes, -atahes) rypistyä *Sovat ollah pahoi murčevuttu čamodanas.* Vaatteet ovat rypistyneet kovin matkalaukussa. Ks. **ruhjovuuo, rupistuo**

murčın märčın mullin mallin

Kai meni elokses murč'in märč'in!
Kaikki meni elämässä pieleen! Ks.
mukilleh

murčist|ua (-an, -au, -etah)
mutristaa *Miksebo nenga huulii
murč'istat?* Miksi noin huuliasi
mutristat?

murdavuo (-n, -u, -tah) mur-
tautua ks. **liččavuo, ličatakseh,**
murduakseh, pajeta, tungevu,
tungiekseh

murdehelli|ne (-zen, -stu, -zii)
murteellinen *Hänen paginas on
murdehellistu sanua.* Hänen pu-
heessaan on murteellisia sanoja.

mur|dua (-ran, -dau, -retah) 1.
murtaa, rikkoo ks. **katkata, mu-
rendua** 2. puhua murtaen *Pagi-
nas kuuluu, häi ei ole suomalaine:
murdau.* Puheesta kuulee, ettei hän
ole suomalainen: puhuu murtaen.

mur|duakseh (-rammos, -dah/-
dahes, -retahes) murtautua *Lehmü
murdihes peldoh.* Lehmä murtau-
tui (aitauksestaan) peltoon. Ks.
ličatakseh, liččavuo, murdavuo,
pajeta, tungiekseh

mur|ei (-ien, -iedu, -ieloi) mu-
rea, rapea ks. **tahei**

murend|ua (-an, -au, -etah) 1.
rikkoa *Kenbo murendi ikkunan?*
Kuka rikkoi ikkunan? Ks. **lomait-
tua, rikkuo** 2. hajottaa, purkaa *Pi-
däü neče vahnu sarai poltopuukse
murendua.* Pitää purkaa tuo vanha
lato polttopuiksi. Ks. **hallata, loh-
kata, riiččie**

mure|ta (3. pers. -nou, -tah)
1. rikkoutua *Äijü astettu mureni*

muutos. Paljon astioita meni rikki
muutossa. Ks. **rikkovuo, vijoittuo**
2. vahingoittua ks. **sattavuo**

murgin (-an, -ua, -oi) lounas
Murginakse keitin lihasuuppua.
Lounaaksi keitin lihasoppaa.

murgin||ai|gu (-jan, -gua, -goi)
ruokatunti; **||le|bo** (-von, -buo, -bo-
loi) ruokalepo

murginoi|ja (-č'en, -ččou,
-jah) syödä lounasta *Gost'u hüvin
murginoičči.* Vieras söi hyvän lou-
naan.

muri|sta (-zen, -zou, -stah)
kehrätä, murista *Kaži murizou, a
koiru ärizöö.* Kissa kehrää, ja koira
murisee. Ks. **urista, äristä, öristä**

mur|juo (-on, -ou, -otah) 1.
survoa ks. **mädžöttiä, survu** 2.
murjoa, lyödä *Kui neče brihačču
on murjottu!* Miten tuo poika on-
kaan murjottu! Ks. **pergua**

muroit|tua (-an, -tau, -etah)
murentaa *Lapsi muroittaa leibiä
linduzile.* Lapsi murentaa leipää
pikkulinnuille.

mur|reh (-dehen, -rehtu, -de-
hii) murre *Karjalan kieli jagahes
kolmeš piämurdeheh.* Karjalan
kieli jakautuu kolmeen päämurtee-
seen. Ks. **dialektu**

muru (-n, -u, -loi), **murui|ne**
(-zen, -stu, -zii) muru(nen) *leivän
muruzet* leivän murut

musteh||kirjut|in (-timen,
-indu, -timii) mustekynä; **||suih-
kukirjut|in** (-timen, -indu, -timii)
mustesuihkukirjoitin/-tulostin

mustell|la (-en, -ou, -lah) muis-

tella *Mustelimmo mejjän lapsuttu*. Muistelimme yhteistä lapsuuttamme. Vrt. **pominoija**

mustelm|at (-ien, -ii) muistelmat *kirjuttua mustelmii* kirjoittaa muistelmia

mustelu (-n, -u, -loi) muistelu *Kuundelimmo vahnembien musteluloi Karjalas*. Kuuntelimme vanhempien muisteluja Karjalasta.

mustenah mustanaan *Bazaril oli rahvastu mustenah*. Tori oli mustanaan väkeä.

mustend|ua (-an, -au, -etah)
1. mustata, tummentaa *mustendua kulmii* tummentaa kulmakarvoja
2. mustamaalata *Kadehtijat nügöi hänen mainehtu mustendetah*. Käteelliset mustamaalaavat nyt hänen mainettaan.

muste|ta (-nen, -nou, -tah) mustua, tummua *Taivas musteni, vikse vihmu roih*. Taivas tummui, tulee varmaankin sade. Ks. **muze-vuo**

must|o (-on, -uo, -oloi) 1. muisti *Babal on vie hüvä musto, kaiken mustau*. Mummolla on vielä hyvä muisti, muistaa kaiken. 2. muisto, lahja *Annoin hänele mustokse mejjän fotokartočkan*. Annoin hänelle muistoksi valokuvan meistä. 3. muisto (edesmenneestä) *Eläkkäh hänen musto ilmazen ijän*. Eläköön hänen muistonsa ikuisesti. Ks. **puametti**

mustoh|pan|o (-on, -uo, -oloi) (kokous)muistio *Kirjutin mejjän paginois mustohpanon*. Kirjoi-

tin keskusteluistamme muistion. **||pano|t** (-loin, -loi) muistiinpanot *luadie mustohpanoloi* tehdä muistiinpanoja

must'o|ji (-in, -idu, -loi) mustikka. *Läkkiä must'oih!* Lähtekää mustikkaan!

must'oizik|ko (-on, -kuo, -koloi) mustikkapaikka *Puutuin hüväh must'oizikkoh*. Osuin hyvään mustikkapaikkaan.

mustoit|tua (-an, -tau, -etah) muistuttaa *Mustoita minule, konzu pidää lähtie!* Muistuta minua, milloin on aika lähteä! Ks. **juohattua, juohtuttua**

mustoit|tuo (-un, -tuu, -utah) muistua (mieleen) *Hüvät ristikanzat mustoitutah ainos mieleh*. Hyvät ihmiset muistuvat aina mieleen. Ks. **juohtuo**

mustoit|us (-ksen, -stu, -ksii) muistutus *Ollou midä mustoitustu ruadoh näh, sanokkua kerras*. Jos on jotain muistuttamista työn suhteen, sanokaa heti.

musto||karti (-n, -i, -loi) muistikortti *Kai minun fotokuvat ollah mustokartil*. Kaikki valokuvani ovat muistikortilla. **||merki** (-n, -i, -löi) muistomerkki *voinal tapettuloin mustomerki* kaatuneiden muistomerkki; **||pi|do** (-von, -duo, -doloi) muistotilaisuus; **||puikko|ine** (-zen, -stu, -zii) muistitikku; **||veš|ši** (-in, -šii, -šilöi) muistoesine ks. **matkumusto, suveniiru**

must|u (-an, -ua, -ii) musta *Kai*

ei ainos ole mustua libo valgiedu elokses. Kaikki ei aina ole elämässä mustaa tai valkoista (mustaval-koista).

must|ua (-an, -au, -etah) muistaa *Mustatgo vie minuu?* Muistatko vielä minua?

Mustumer|ji (-en, -dü) Mustameri *Olimmo lomal Mustalmerel.* Olimme lomalla Mustallamerellä.

mustuaz|et (-ien, -ii) vainajien muistelujuhla *Mustuazii pietäh puolen vuvven piäs kuolendas.* Vainajien muistelujuhlia vietetään puolen vuoden kuluttua kuolemas-
ta. Ks. **lounualliset, lounuat, puo-
livuodehizet**

mustu||piä (piän, piädü, piälöi) tummatukkainen; ||**veri|ne** (-zen, -stü, -zii) tummaihoinen

muzavanrusk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) tummanpunainen

muzav|u (-an, -ua, -ii) tumma (vaatteista) *Ostin muzavan pajan.* Ostin tumman paidan.

muzevu|o (-n, -u, -tah) tumme-
ta, mustua ks. **musteta**

muzikant|u (-an, -ua, -oi) muu-
sikko

mužik|ku (-an, -kua, -koi) mies *Ollougo se mužikoin vai naizien ruado?* Onkohan se miesten vai naisten työtä? Ks. **mies** vrt. **ukko**

mutak|ko (-on, -kuo, -koloi) samea, mutainen ks. **mudahine, muvakas**

mutkat|oi (-toman, -tomua, -tomii) mutkaton, yksinkertainen ks. **prostoi**

mutkik|as (-kahan, -astu, -kahii) mutkikas, monimutkainen *Olen mutkikkahas tilandehes.* Olen monimutkaisessa tilanteessa.

mutkistu|o (-n, -u, -tah) mutkistua *Dielot mutkistuttih.* Asiat mutkistuivat.

mutk|u (-an, -ua, -ii) 1. mutka *joven mutkas* joen mutkassa ks. **kiännälmüs** 2. ongelma, vaikeus *Meil rodih mutkua matkal.* Meille tuli mutkia matkaan. Ks. **vaigevus**

mut|tie (-in, -tiu, -itah) 1. sekoittaa *Älä vai muti minun bumua-
goi!* Älä vain sekoita papereitani! Ks. **šeluo** 2. petkuttaa *Meidü häi mutti pahoi.* Meitä hän petkutti pahasti.

muu (-n, -du), **muu/t** (-loin, -loi) toinen, muu; toiset, muut *Älä kuundele muuloin paginoi!* Älä kuuntele muiden juttuja! Ks. **dostali(t), muu(t)**

muulleh toisin, toisella tapaa *Ei nenga, a muulleh pidää eliä.* Ei noin, vaan toisin on elettävä. Ks. **toizin**

muul|u (-an, -ua, -ii) muuli
muumi (-n, -i, -loi) muumi (peikko) *Muumiloi suvaijah lapset dai vahnembat.* Muumeista pitävät sekä lapset että vanhemmat.

muumi|i (-en, -edu, -eloi) muu-
mio *faraonoin muumiet* faaraoiden muumiot

muureh (-en, -tu, -ii), **muu-
rehtunnu|h** (-on, -ttu, -zii) kuiva *Leibü on jo muureh, ei ole tuoreh.* Leipä on jo kuivaa, ei ole tuoretta.

muurehtu|o (-n, -u, -tah) kuivua, kuivettua *Piiruat muurehtutih*. Piirakat kuivettuivat.

muurin nurin(päin) *Paidu puutui piäle muurin*. Paita meni päälle nurin päin.

muur'o|ji (-in, -idu, -loi) lakka, muurain (ei kypsä) *Vähä oli muur'oidu suol nügöi*. Vähän oli nyt suolla lakkoja. Vrt. **š'uboi**

muur'oizik|ko (-on, -kuo, -koloji) lakkapaikka

muuzikalli|ne (-zen, -stu, -zii) musikaalinen *Ollahgo teijän lapset muuzikallizet?* Ovatko lapsenne musikaalisia?

muuzikankirjutta|i (-jan, -jua, -jii) säveltäjä ks. **kompoziittoru**, **säveldäi**

muuzik|ku (-an, -kua, -koi) musiikki *Hüö ülen suvaijjah muuzikkaa*. He pitävät kovin musiikista.

muuzikkutevo|s (-ksen, -stu, -ksii) sävellys ks. **säveldüs**

muuten 1. muuten, muulla tavalla *Kuibo muuten sen voibi azuo?* Miten muuten sen voi tehdä? Ks. **muite(n)**, **muulleh** 2. muuten, sivumennen sanoen *Muuten, tuli mieleh uuzi ideju*. Tulipa muuten mieleeni uusi idea.

muuto|s (-ksen, -stu, -ksii) muutos *Tulougo tekstah midägi muutostu?* Tuleeko tekstiin mitään muutoksia?

muuttelu|s (-ksen, -stu, -ksii) vaihtelu ks. **vaihtelus**

muut|to (-on, -tuo, -toloi)

muutto *Häi planiiruiččou muuttuo Suomeh*. Hän suunnittelee muuttoa Suomeen.

muutto||liik|eh (-kehen, -ehtü, -kehii) muuttoliike *Süväinpuolistu muuttoliikehtü on äijü mejän muas*. Maassamme on paljon sisäistä muuttoliikettä. **||lin|du** (-nun, -duu, -duloi) muuttolintu

muut|tua (-an, -tau, -etah) 1. muuttaa, vaihtaa *Muutimmo pertilomuloin paikkoi*. Muutimme huonekalujen paikkoja. Ks. **süirdiä** 2. muuttaa asuinpaikkaa *Jo vuottu kümmene tagaperin hüö muutettih linnah*. He muuttivat kaupunkiin jo kymmenisen vuotta sitten. Ks. **vaihtua**

muuttumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) muuttumaton, vakaa, stabiili ks. **stabil'noi**

muut|tuo (-un, -tuu, -utah) muuttua *Elos on muuttunuh jugiekse*. Elämä on muuttunut raskaaksi.

muvak|jas (-kahan, -astu, -kahii) mutainen ks. **mudahine**, **mutakko**

muvvollizü|s (-on, -ttu, -ksii) muodollisuus ks. **formal'nosti**

muvvonmuuto|s (-ksen, -stu, -ksii) muodonmuutos ks. **deformatsii**, **metamorfouzu**

mügläht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) sukeltaa *Poigu müglähtihes jogeh*. Poika sukelsi jokeen. Ks. **čukelduakseh**

mügr|ü (-än, -iä, -ii) myyrä

mükettäi ks. 1. määkiä *Lamas mükettäi*. Lammas määkii.

Ks. **bliämitä** 2. änkyyttää *Midäliene pagizii rubei mükettämäh paistes?* Miksiköhän puhuja rupesi änkyt-tämään puhuessaan? Ks. **ekettä**, **äkettä**, **änkättiä**

mürkü (-n, -ü, -löi) myrkky ks. **juadu**

mürkük|äs (-kähän, -ästü, -kähii) myrkyllinen, myrkky=*mürkükkähät kazvit* myrkylliset kasvit; *mürkükäs sieni* myrkkysieni ks. **koirangriba**, **koiransieni**, **mürküsieni**

mürküsieni|i (-en, -dü, -ii) myrkkysieni

mürküt|tiä (-än, -täü, -etäh) myrkyttää

mürskü (-n, -ü, -löi) myrsky ks. **bauhu**, **štorumu**, **torokku**

müsli (-n, -i, -löi) mysli *Süötgo müslii jogurtanke?* Syötkö mysliä jugurtin kanssa?

müvvit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. suostutella, taivuttaa *Müvvitin lapsii lähtemäh muarjah*. Suostuttelin lapset lähtemään marjaan. 2. (yksipers. -äü) onnistua *Meidü tänäpäi hüvin müvvitti*. Tänään meillä oli onnea.

mü|vvä (-ön, -öü, -vväh) myydä *Möimmö fatieran*. Myimme asunnon. Ks. **torguija**

müö (meijän, meidü) me *Meidü oli viizi vellestü perhes*. Perheesämme meitä oli viisi veljestä.

müö(te) 1. myöten *Vezi menöü vezibutkiloi müöte*. Vesi valuu putkia myöten. 2. mukaan *Vävvü on meile miöldü müö*. Vävy on meille

mieluisin.

müödü||mieli|ne (-zen, -stü, -zii) myötämielinen; ||**päiväh** myötäpäivään; ||**tun|do** (-non, -duo, -dolo) myötätunto ks. **simpuatii**; ||**tuul|i** (-en, -du, -ii) myötätuuli

müödäil|lä (-en, -öü, -läh) 1. myötäillä *Mikse ainos müödäilet-tö hänen mieli?* Miksi myötäilette aina hänen mielipiteitään? 2. säestää *Pajattajua müödäilläh pianiinol*. Laulajaa säestetään pianolla.

müödä|jine (-zen, -stü, -zii) myötäinen, myötä=*Müödäzes tuules kebjei on soudua*. Myötätuulesa on helppo soutaa.

müödä|jät (-ien, -ii) myötäjäinen *Neveskü toi putin müödä|jätet*. Miniä toi kunnan myötäjäiset.

Ks. **priduanoi**

müöhä myöhään *Vikse tulit müöhä kodih egläi?* Varmaankin tulit eilen myöhään kotiin?

müöhä|jine (-zen, -stü, -zii) myöhäinen *Kirjutin raportua müöhä|jeh ehtäh suate*. Kirjoitin raporttia myöhäiseen iltaan asti.

müöhästü|ö (-n, -ü, -täh) myöhästyä *Tänäpäi müöhästüin školah*. Tänään myöhästyin koulusta (tulin myöhään kouluun). Vrt. **hätkestüö**

müö|jü (-än, -iä, -ii) myyjä *Laukas ruadau kaksi müö|jiä*. Kaupassa työskentelee kaksi myyjää.

müönd|ü (-än, -iä, -ii) myynti *Mašinan müöndäs häi ei suannuh suurii dengoi*. Auton myynnistä hän sai vain vähän rahaa.

müöndü||hin|du (-nan, -dua, -doi) myyntihinta; ||**kurs|u** (-an,

-ua, -oi) myyntikurssi

müön|düö (-nün, -düü, -nütäh)

1. myöntyä, suostua *Müönnüin tarittuloih ehtoloih*. Myönnyin esitettyihin ehtoihin. Ks. **suostuo** 2. jäähtyä, kylmetä *Külü on jo müöndüniuh*. Sauna on jo jäähtynyt.

müös 1. myös *Kioskas müvväh müös piivuo*. Kioskissa myydään myös olutta. Ks. **sežo, tože, tožo** 2. taas *Jogoi müös muutit omassas mieldü?* Joko taas muutit mieltäsi? Ks. **järilleh, tuas(te), uvvessah**

müöstü|ö (-n, -ü, -täh) 1. perääntyä *Kuibo täs nügöi müöstümmö?* Miten tästä nyt peräännyimme? Ks. **perevüö, perävüö** 2. peruuttaa *Müöstü vähäzel, parembi kohtu on täs!* Peruuta vähän, tässä on parempi paikka! Ks. **peruuttua**

mäckü (-n, -ü, -löi) isku ks. **išku, kohlu, lošku**

mäcküt|tiä (-än, -täü, -etäh) iskeä, hakata, lyödä ks. **lüvvä, pergua**

mäckäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) pudota, sinkoutua, paiskautua ks. **činkahtuakseh, pačkahtuakseh**

mäck|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) paiskata *Poigu mäčkäi repun lattiele*. Poika paiskasi repun lattialle. Ks. **iškie**

mädži|stä (-zen, -zöü, -stäh) itkeä (äänekkäästi) *Miksebo nenga mädzizet?* Miksi itket noin? Ks. **mälistä, möngüö, röngüö**

mädžöt|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. litittää, survoa *mädžöttiä buoloi*

survoa puolukoita ks. **survuo** 2. murjoa *Kačo kui sormen mädzötin mašinan ukseh!* Katsos miten murjoin sormeni auton oven välissä! Ks. **murendua, murjuo, satattua**

mä|gi (-in, -gie, -gilöi) mäki *nosta mägeh* nousta mäkeä (ylös)

mägi|hüp|pü (-ün, -püü, -pülöi) mäkihyppy; ||**pagin** (-an, -ua, -oi) vuorisaarna

mägi|ne (-zen, -stü, -zii), mäkinen, mäki= *Karjalas on äijü mägistü kohtua*. Karjalassa on paljon mäkisiä maita. Ks. **mäikäs, mägižü**

mägist|ö (-ön, -üö, -ölöi) vuoristo ks. **gorat, goristo**

mägiž|ü (-än, -iä, -ii) mäkinen, mäki= ks. **mäGINE, mäikäs**

mägr|ü (-än, -iä, -ii) mäyrä

mähl|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) sählätä, koheltaa *Vot nengoman hüvän kaupan mähläin!* Voi miten hyvän kaupan tulon sählänneeksi! Ks. **čählätä, segoilla**

mähänd|ü (än, -iä, -öi) mäti *havvin mähändü* hauen mäti

mäik|äs (-kähän, -ästü, -kähii) mäkinen, mäki= ks. **mäGINE, mägižü**

mäit|öi (-tömän, -tömiä, -tömi) tasainen *Anuksen lagevukset ollah mäittömät*. Aunuksen lakeudet ovat tasaisia. Ks. **tazaine**

mälineh (-en, -tü, -ii) itku ks. **itku**

mäli|stä (-zen, -zöü, -stäh) itkeä (äänekkäästi), ulvoa *Konzu kai minule selgeni, rubein mäliche-*

mäh. Kun minulle selvisi kaikki, purskahdin itkuun. *Älgiä nenga mäliskä!* Älkää ulvoko noin! Ks. **mädžistä, möngüö, röngüö**

mäll|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) jaa-ritella *Älä enämbiä mälliä, pagize tozi dieluo!* Älä enää jaarittele, puhu asiaa! Ks. **boltaija, huakkua**

mändü (-n, -ü, -löi) mänty ks. **hongu, pedäi**

mängü|ö (-n, -ü, -täh) huutaa ks. **kirguo, möngüö, röngüö**

märehti|e (-n, -ü, -täh) märeh-tiä *Lehmät märehitäh niitul.* Lehmät märehitivät niityllä.

mär|gü (-rän, -giä, -gii) märkä *märrät sovat märät vaatteet*

mär|retä (-genen, -genöü, -re-täh) kostua, tulla märäksi *Mua terväh märgenöü sügüzül.* Maa tulee nopeasti märäksi syksyllä. Ks. **kostuo, nezevüö**

mät|äs (-tähän, -ästü, -tähi) mätäs *Mättähis on ruskenah garbaluo.* Mättäät ovat punaisenaan karpaloita.

mät|ätä (-tiän, -tiäü, -ätäh) mättää, kasata *Ižändü mättäi (mät-ti) heiniä saruah.* Isäntä kasasi heiniä latoon. Ks. **lökkie**

möhkäle|h (-en, -tü, -ii) möhkäle, möykky *kiven möhkäle|h kiven möhkäle* ks. **möükkü**

mök|ki (-in, -kii, -kilöi), **mökki|ne** (-zen, -stü, -zii) mökki vrt. **duačču, kezämökki**

möli|stä (-zen, -zöü, -stäh) mölistä, itkeä (ääneen) ks. **mälistä, röngüö**

möllišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) tyhmä, tollo, juro *Aiga mölliškö olet!* Olet kyllä melkoinen tollo! Ks. **avvoisuu**

möllist|jä (-än, -äü, -etäh) mulkoilla *Miksebo muga möllistät?* Miksi noin mulkoilet?

möngü|ö (-n, -ü, -täh) huutaa, äännellä (eläimestä) ks. **kirguo, mängüö, röngüö**

möük|kü (-ün, -küü, -külöi) 1. isku 2. möhkäle, möykky ks. **möhkäle|h**

Nn

na kas tässä, ota *Täs sinulles kniigu, na!* Tässä sinulle kirja, ota!

n'aba (n'avan, n'abua, n'aboi) napa

n'aba||buab|o (-an, -bua, -oloi) kättilö ks. **akušerku**; **||kol'č|u** (-an, -ua, -ii) napapiiri; **||nuora|ine** (-zen, -stu, -zii), **||rihm|u** (-n, -ua, -oi), **||rihma|ine** (-zen, -stu, -zii) napanuora

n'abl|ata (-uan, -uau, -atah) niellä *N'ablua nügöi tämä lekarsvu!* Niele nyt tämä lääke! Ks. **lai-kata, lainota, n'aglata**

n'abli|e (-n, -u, -tah) nuolla *Kaži n'abliu majot lattiel.* Kissa nuolee maidot lattialta. Ks. **nuolta, näblätä**

načalnik|ku (-an, -kua, -koi) komentaja, esimies, vanhempi ks. **vahnembi**

nado (navon, naduo, nadoloi) nato (aviomiehen sisar)

nadoj|e (-n, -i, -tah) kyllästyttää *Terväh sinule hänen paginat nadojittih.* Pianpa sinua kyllästyttivätkin hänen juttunsa. Ks. **külläs-tüttiä, terstaittua, tuskeittua**

n'agl|ata (-uan, -uau, -atah) niellä ks. **laikata, lainota, n'ablata**

nagrač|ču (-un, -čuu, -čuloi) nauravainen *Nagračul on ainos vessel.* Nauravaisella on aina hauskaa.

nagraht|uakseh (-ammos, -tah/-tahes, -etahes) naurahtaa, hymähtää *Häi vai nagrahtih, nimidä ei sanonuh.* Hän vain naurahti, ei sanonut mitään. Ks. **hükähtiäkseh, muhahtuakseh**

nagrat|tua (-an, -tau, -etah) naurattaa *Älä velli rahvastu nagrata!* Älähän nyt naurata ihmisiä!

nagrettav|u (-an, -ua, -ii) naurettava *Täs dielos ei ole nimidä nagrettavua.* Tässä asiassa ei ole mitään naurettavaa.

nagr|is (-ehen, -istu, -ehii) nauris *nagrehen n'uatit* nauriin naatit

nagr|o (-on, -uo, -oloi) nauru *Tüttözet puhkettih nagroh.* Tytöt purskahtivat nauruun.

nagro||kuv|a (-an, -ua, -ii) pilakuva ks. **karikatuuru, šaržu**; **||pagin** (-an, -ua, -oi) ironia ks. **irounii, irvistelü**

nagr|ua (-an, -au, -etah) nauraa *Olgua vai nagramattah!* Olkaa nauramatta!

nahkah|ine, nahka|ine (-zen, -stu, -zii) nahkainen, nahka= *nahkahizet suappuat* nahkasaappaat

nahkanpieksä|ji (-jän, -jiä, -jii) nahkuri

nahk|u (-an, -ua, -oi) 1. nahka, iho *Poltin nahkan päivüpastos.* Poltin ihoni auringossa. Ks. **hibju** 2. turkki *nülgie nahku lambahal* nylkeä lammas vrt. **turki**

naija (nain, nai, najah) naida, mennä naimisiin (miehestä) *Veljekset naidih ühtel aigua.* Veljekset menivät naimisiin samanaikaisesti. Ks. **mennä naizih** vrt. **mennä miehele** (naisesta)

naimat|oi (-toman, -tomua, -tomii) naimaton, sinkku *Viego olet naimattomannu?* Vieläkö olet sinkkuna?

naimizih naimisiin *mennä naimizih* mennä naimisiin ks. **mennä miehele (naizih)**

naimizis naimisissa *olla naimizis* olla naimisissa ks. **olla miehel (naizis)**

naindu (-an, -ua, -oi) naiminen, naimisiinmeno

naindu||aigu (aijan, aigua, aigo) naimisiinmeno-aika; **||igä** (ijän, igiä, igii) naimaikä; **||kaup|pu** (-an, -pua, -poi) naimakauppa

nai|ne (-zen, -stu, -zii) 1. nainen ks. **inehmine** 2. vaimo ks. **akku, mučoi**

nais||enimist|ö (-ön, -üö, -zii) naisenemmistö ks. **naisvaldu**; **||enimistöll|ne** (-zen, -stü, -zii) naisvaltainen *naisenimistöllizet amatit* naisvaltaiset ammatit

naisval|du (-lan, -dua, -doi) naisvalta, naisten enemmistö vrt. **feminizmu** ks. **naisenimistö**

naizek|as (-kahan, -astu, -kahii) naimisissa oleva mies ks. **akakas**

naizih (mennä) naimisiin (miehestä) *Poigu jo meni naizih*. Poika meni jo naimisiin. Ks. **naija** vrt. **mennä miehele (naizih)**

naizis (olla) naimisissa *Jo vuotu viizi häi on olluh naizis*. Hän on ollut naimisissa jo viitisen vuotta. Ks. **olla naimizis** vrt. **olla miehel**

nait|tua (-an, -tau, -etah) naittaa

najivno|ji (-in, -idu, -loi) naiivi, lapsellinen ks. **lapselline**

nakaži|e (-n, -u, -tah) rangaista, kurittaa ks. **kurittua**

nak|ata (-kuan, -kuau, -atah) nakata, heittää *Nakkua reppu selgäh!* Heitä reppu selkääsi!

nakleik|ku (-an, -kua, -koi) tarra ks. **tartutin**

nalogoinot|to (-on, -tuo, -tolo) verotus ks. **veroitus**

nalog|u (-an, -ua, -oi) vero *maksua nalogua* maksaa veroa ks. **vero**

naluadi|e (-n, -u, -tah) 1. panna kuntoon ks. **azettua** 2. järjestää, hoitaa *naluadie talohuttu* hoitaa taloutta

n'amu (-n, -u, -loi) karamelli, makeinen *Otakkaa n'amuu, lapset!* Ottakkaa karamelliä, lapset!

n'apak|ko (-on, -kuo, -koloi) 1. terävä *n'apakko veičči* terävä veitsi 2. navakka *Huomenekse ennustetih n'apakkuo tuuldu*. Huomiseksi ennustettiin navakkaa tuulta.

n'ap|ata (-puan, -puau, -atah) siepata, napata ks. **n'äpätä**

napilk|ju (-an, -ua, -oi) viila *hivuo napilkal pilua* hioa viilalla sahaa

n'apo|ji (-in, -idu, -oloi) isku, kolhu *Aiga n'apoi puutui piäh*. Aika kolhu tuli päähän. Ks. **išku, kol'l'u, lošku, satates**

n'aps|ata (-uan, -uau, -atah), **n'apsahut|tua** (-an, -tau, -etah) 1. lyödä (kevyesti), napauttaa *N'apsahuta vähäzel hebuo vičal, sit lähtöü kävelemäh!* Napauta hevosta vähän vitsalla, niin lähtee menemään! 2. moiskata, antaa (äänekäs) suukko *n'apsata huulil* moiskaut-

taa suukko ks. **ukata**

n'apseh (-en, -tu, -ii), **n'apsu** (-n, -u, -loi) (kevyt) isku, kolhu ks. **kol'l'u, mäčkü, n'apoi, satates**

nareko 1. tahallaan, tarkoituksella *Et taki nareko muga sanonuh?* – *En, ga petties, prosti!* Et kai tahallasi sanonut niin? – En, vaan vahingossa, suo anteeksi! 2. leikillään, piloillaan *Häi nareko muanitti meidü.* Hän huiputti meitä leikillään.

narkoaineh (-en, -tu, -ii) huumausaine ks. **narkoutiekku**

narkomuan|u (-an, -ua, -oi) narkomaani *Narkomuanat ollah rippujat narkoainehis.* Narkomaanit ovat riippuvaisia huumeista.

narkouz|u (-an, -ua, -oi) narcoosi, nukutus *Leikkavus hänele luajittih käüttäjen narkouzua.* Hänelle tehtiin leikkaus nukutuksessa.

narkoutiek|ku (-an, -kua, -koi) huumausaine ks. **narkoaineh**

natsionalist|u (-an, -ua, -oi) nationalisti, kansalliskiihkoilija

natsionalizm|u (-an, -ua, -oi) nationalismi, kansalliskiihkoilu

natsist|u (-an, -ua, -oi) natsi, kansallissosialisti

naturalističnoi (-in, -idu, -loi) naturalistinen, todellisuudenmukainen *naturalističnoi ristikanzan kuvamine* naturalistinen ihmiskuvuus

n'auguo (n'avvun, n'auguu, n'avvutah) naukua *Kažinpoigaine n'auguu.* Kissanpentu naukuu.

navedi|e (-n, -u, -tah) 1. laittaa järjestykseen *En tiijä, kui navedie tukat.* En tiedä, miten laitan hiukseni. Ks. **navodie** 2. valmistaa *Muamo navedi meile hüvät sovat.* Äiti valmisti meille hyvät vaatteet. 3. panetella, herjata *Älä vai nimidä tühjiä navedi minun piäle!* Älä vain rupea suotta panettelemaan minua! Ks. **huijata, soimata**

navedi|ekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) laittautua *Vot neidizet naveditahes zirkalon ies!* Kylläpä tytöt nyt laittautuvat peilin edessä! Ks. **nävendelläkseh**

naverno varmaan(kin), varmasti *Tänäpäi, naverno, lundu panou.* Tänään varmaan tulee lunta (lumisade).

navodie (-n, -u, -tah) asettaa näytteille, järjestää *Opastujat navodittih omat čomat káziruavot.* Opiskelijat asettivat näytteille kauniit käsityönsä. Ks. **navedie**

neče (nečen, nečidä) se, tuo *Müö enne elimmö nečis talois.* Asuimme aikaisemmin siinä talossa. Ks. **netai, tai**

nečie siellä, tuolla *Ken nečie seizou pihal?* Kuka tuolla pihalla seisoo? Ks. **sie, tuol**

nečilleh 1. sillä tavoin, niin *Nečilleh ei sua ruadua.* Niin ei voi tehdä. Ks. **nenga, netualleh** 2. noin, suunnilleen *Tulen nečilleh kümminen aigua.* Tulen noin kymmeneltä. Ks. **läs**

nedäli (-n, -i, -löi) viikko *Lähemmö matkah kahten nedälin pe-*

räs. Lähdemme matkaan kahden viikon kuluttua.

nefti (-n, -i, -löi) öljy *porata neftii* porata öljyä

neič|oi (-oin, -oidu, -čoloi), **neičü|t** (-ön, -ttü, -zii), **neido|j** (-in, -idu, -loi) neito(nen), neiti

neičük|kü (-än, -kiä) pikkuneiti (pieni tyttö)

nejist|jä (-än, -äü, -etäh) olla naimaton (nainen) *T'outa meijän hätken nejisti, sit vaste löüdi hüvän mužikan*. Tätimme oli kauan naimattomana, sitten vasta löysi hyvän miehen.

neisak|ku (-an, -kua, -koi) vanhapiika *Onnuako jiäü neisakakse meijän tütar; muga hätken valliččou*. Varmaan tyttäremme jää vanhaksippiaksi, liian kauan valitsee. Ks. **vahnuneidine**

neiträli (-n, -i, -loi) neutri *mas-kuliinu, feminiinu da neiträli* maskuliini, feminiin ja neutri

neiträl'no|j (-in, -idu, -loi), **neiträli|ne** (-zen, -stu, -zii) neutraali

neitron (-an, -ua, -oi) neutroni

nell|j (-än, -iä, -ii) neljä

nell|kümme (nellänkümme-nen, nelliäkümme-dü, nelliikümme-nii) neljäkymmentä; ||**sadua** (nellänsuan, nelliäsadua, nelliisadoi) neljäsatata; ||**toštu** (nelläntoštu, nelliätoštu) neljätoista; ||**tuhattu** (nelläntuhanden, nelliätuhattu, nelliituhanzii) neljätoista

nellik|kö (-ön, -küö, -kölöi) nelio ks. **kvadrattu**

nel'p'u|ta (-on, -ou, -tah) juosta, juoksennella ks. **han'n'ata, juosta**

nelläi nelisin, neljästään

nellände|s (-ksen, -stü, -ksii) neljännes, neljäsosa *nelländes eläjis* neljännes asukkaista ks. **nelläsvuitti**

nellä|s (-nden, -ttü, -nzii) neljäs

nelläs||päiv|ü (nellänpiän/ nelländenpäivän, nellättüpäivä, nelläspäivii) torstai; ||**nelläsvuit|ti** (-in, -tii, -tiloi) neljännes, neljäsosa ks. **nelländes**

nemo|j (-in, -du, -loi) mykkä ks. **kioletöi, sanatoj**

nems|u (-an, -ua, -oi) saksalainen ks. **germanču**

nenga 1. sillä tavoin, niin ks. **nečilleh, netuälleh** 2. noin *Lendoh menöü nenga nelli čuassuu*. Lentoon menee noin neljä tuntia. Ks. **läs**

nengo|ine (-zen/-man, -stu/-mua, -zii/-mii) sellainen, tuollainen *Nengostu siädü ennustettih*. Sellaista säätä ennustettiin.

nenne (nennien, nennii) ne, nuo *Nennii endizii dieloloi älä ni mustele!* Älä edes muistele noita entisiä juttuja! Ks. **net, nuat**

nen|ä (-än, -iä, -ii) nenä

nenänpiel|i (-en, -dü, -ii) nenänpieli; ||**südi|j** (-jän, -jiä, -joi) utelias *Vot ollah moizet nenänsüdi-jät!* Ovatpas he aika utelaita!

nenäpaikka|ine (-zen, -stu, -zii) nenäliina ks. nästükki

nenästü|ö (-n, -ü, -täh) uhmata ks. **törmätä, vastustua**

neologizm|u (-an, -ua, -oi) neologismi, uudismuodoste

neonval|go (-lon, -guo, -goloj) neonvalo

nepremenno välttämättä ks. **vältämättäh**

nepremenno|j (-in, -idu, -loi) välttämätön ks. **vältämätöi**

ner|o (-on, -uo, -oloi) 1. taito *Ollougo hänel neruo sih ruadoh? Mahtaako hänellä olla taitoa siihen työhön? Ks. malto* 2. tapa *Heitä jo nenne pahat nerot!* Lopeta jo nuo pahat tavat! Ks. **taba**

nerok|as (-kahan, -astu, -kahii) nerokas, taitava, lahjakas *Ei ole minul nimidä nerokastu idejua.* Minulla ei ole mitään nerokasta ideaa. Ks. **lahjakas**

nerokkahasti nerokkaasti *nerokkahasti luajittu dokumentu* taitavasti laadittu asiakirja

nerokkahu|s (-on, -ttu, -ksii) nerokkuus *Keksindölöin luajindu vuadiu nerokkahuttu.* Keksintöjen tekeminen vaatii nerokkuutta.

neroniek|ku (-an, -kua, -koi) asiantuntija, nero(kas) ks. **genii**, **nerokas**, **spetsialistu**

nerostu|a (-an, -au, -etah) 1. osata ks. **maltua** 2. mestaroida ks. **azuo**, **luadie**, **muasterdua**

nerot|oi (-toman, -tomua, -tomii) taitamaton *A-voi-voi, teidü nerottomii!* Voi teitä taitamattomia!

nerovu|o (-n, -u, -tah) tulla taitavaksi *Min elät, sen nerovut.* Taidot karttuvat iän myötä. (sl.)

nerv|u (-an, -ua, -oi) hermo *Nervat ollah hänel huonos kunnos.* Hänen hermonsansa reistailevat.

nervu||guaz|u (-an, -ua, -oi) hermokaasu; ||**sistiem|u** (-an, -ua, -oi) hermosto

nest|e (-ien, -ettü, -ielöi), **nesteh** (-en, -tü, -ii) neste

nestü|ö (-ün, -ü, -täh) kostua *Paidu ihan nestüi ruavos.* Paita ihan kastui työssä. Ks. **nezevüö** vrt. **kastuo**

nezev|ü (-än, -iä, -ii) kostea *nezevät heinät* kosteat heinät ks.

koste

nezevü|s (-ön, -ttü, -ksii) kosteus ks. **kostevus**, **mehi**

nezevü|ö (-n, -ü, -täh) kostua ks. **nestüö** vrt. **kastuo**

net (niilöin, niilöi) ne ks. **nenne**, **nuat**

netai (netuan, netuadu) tuo *Netuadu mužikkua en ole enne nähniüh.* Tuota miestä en ole ennen nähnyt. Ks. **neče**

net|to (-on, -tuo, -toloj) netto *Netonnu ei minun palku suuri ole.* Nettona ei palkkani ole iso.

netualleh tuolla tavalla ks. **nenga**, **nečilleh**

nevesk|ü (-än, -iä, -öi) miniä *neveskät da vävvüt* miniät ja vävyt

nevoli|e (-n, -u, -tah) kehottaa, käskeä *Ei niken nevolinnuh händü lähtemäh.* Kukaan ei käsenyt häntä lähtemään. Ks. **käskie**

neurouz|u (-an, -ua, -ii) neuroosi

nevv|o (-on, -uo, -oloi) neuvo,

ohje, ohjaus *Tuataspäi sain äijän hüviä nevvuo*. Isältä sain paljon hyviä neuvoja. Ks. **nevvotes, ohjavo, ohjavus, soviettu**

nevvo|i (-jan, -jua, -jii) neuvoja, opastaja *Joga dieloh löüdüü nevojua*. Joka asiaan löytyy neuvojaa. Ks. **opastai**

nevvollu (-an, -ua, -oi) neuvo-la, neuvontapiste ks. **info, konzul'tatsii, nevvondu**

nevvond|u (-an, -ua, -oi) 1. neuvonta, ohjaaminen *Suannougo sie mittumua nevvondua laittehien kääitös?* Saaneeko sieltä minkäänlaista neuvontaa laitteiden käytös-sä? Ks. **opastandu** 2. neuvontapiste, info ks. **info, konzul'tatsii, nevvolu**

nevvost|o (-on, -uo, -oloi) neuvosto ks. **soviettu, valdujoukko**

Nevvostoliit|to (-on, -tuo) Neuvostoliitto

nevvote|s (-ksen, -stu, -ksii) neuvo, ohje ks. **nevvo**

nevvotteli|i (-jan, -jua, -joi) neuvottelija ks. **sovietuičcii**

nevvottelu (-n, -u, -loi) neuvottelu *Nevvottelut jatkuttih müöhäh-zeh üössäh*. Neuvottelut jatkuivat myöhään yöhön. Ks. **pagin** (keskenäh), **soviettu**

nevv|uo (-on, -ou, -otah) neuvoa *Minuu nevvottih täh laukkah*. Minua neuvottiin tähän kauppaan. Ks. **opastua**

ni 1. (vahvistava kieltopartikeli; liitepartikeli) ei (mikään, mitään), -kaan/-kään, edes *Sidä nimis*

hinnas en müö. En myy sitä mistään hinnasta. *En ole käännüh Piiterih ni ühtü kerdua*. En ole käynyt Pietarissa kertaakaan. *Nikus nikedä emmo nähnuh*. Missään emme nähneet ketään. *Häi nivouse ei minuu suvaiče*. Hän ei pidä minusta lainkaan. 2. (konjunktio) ei – eikä *Ainavo olen perhes: ni vellie, ni sizärdü ei ole*. Olen perheen ainokainen: ei ole veljeä eikä sisarta.

ničkoindel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -ahes) niskoitella ks. **väčkiä**

ni|duo (-von, -dou, -votah) intoa ks. **liittä, nivuo, ühtistiä**

niegla|ine (-zen, -stu, -zii) neulanen *havvunnieglazet* havunneulas

nieglik|ko (-on, -kuo, -oloi) siili *Nieglikon sugahat ollah püstüs*. Siilin piikit ovat pystyssä.

niegloit|tua (yksipers. -au) pistellä *Jalgua muga niegloittau*. Jalkaa pistelee niin. Ks. **püstellä**

nieglote|s (-ksen, -stu, -ksii) neule, kudin *Hänel ainos on nieglotes käis*. Hänellä on aina kudin kädessä.

niegl|u (-an, -ua, -oi) neula *Pujoittazitgo minul niitin nieglah?* Pujottaisitko minulle langan neulansilmään? 2. (mon.) **niegl|at** (-oin, -oi) sukkapuikot

niegl|uo (-on, -ou, -otah) neuloa *Buabo nieglou meile sukkua da alastu*. Mummo neuloo meille sukkia ja lapasia. Vrt. **ku duo**

niemi (-en, -ie, -ii/-ilöi) niemi

Meijän mökkine on niemen n'okas.
Mökkimme on niemen nokassa.

ni(go) – ni(go) ei – eikä ks.
eigo – eigo

nihkeh (-en, -tü, -ii) vaikerrus
Kuului vai voimattoman nihkeh.
Kuului vain potilaan vaikerrus. Ks.
voiveroitus

nihk|ua (-an, -au, -etäh) vaiker-
taa ks. **voiveroittua**

niisti|ji (-en, -edü, -elöi) vai-
vainen, vammainen *Avaaries häi*
rodih niistiekse. Hän vammautui
onnettomuudessa. Ks. **invalidu,**
vaivaine, voimatoi

niisti|jä (-än, -äü, -etäh) niistä
Niistä lapsel nenä! Niistä lapsen
nenä!

niit|ti (-in, -tii, -tilöi) (puuvil-
la- tai silkki)lanka ks. **rihmu** vrt.
langu

niit|tiä (-än, -täü, -etäh) niittää
Enne niitettih viikkatehel (stoikal).
Ennen niitettiin viikkateella.

niit|tu (-un, -tuu, -tuloi), **niit|tü**
(-ün, -tüü, -tülöi) niitty

niittä|ji (-jän, -jji, -jii) niittäjä

niken (nikenen, nikedä) ei ku-
kaan *Pihal ei nägünüh nikedä.* Pi-
halla ei näkynyt ketään.

niket ei(vät) ketkään *Tädä ei*
suaha tiediä niket. Tätä eivät ket-
kään saa tietää.

nikoit|ella (-telen, -telou, -el-
lah) nikitella *Lapsi itkun lop-*
piettuu kodvazen nikoitteli. Itket-
tyään lapsi nikotteli hetken. Ks.
kl'ukkua

nikotin (-an, -ua, -oi) nikotiini

nikoit|tua (yksipers. -tau) ni-
kottaa *Minuu rubei nikoittamah.*
Minua alkoi nikottaa.

nikonzu ei koskaan *En nikonzu*
ole nähniüh mostu kummua. En ole
koskaan nähnyt sellaista ihmettä.

nikud|jai (-uan/-aman, -uadu/-
amua) ei kumpikaan *Häi nikuda-*
mua heis kahtes ei suvaiče. Hän ei
pidä heistä kummastakaan.

nikui ei mitenkään *Täs nikui en*
piäze läbi. Tästä en pääse miten-
kään läpi.

nikunne ei minnekään – *Kunne-*
bo menettö? – *Nikunne, kois olem-*
mo. – *Mihin menette?* – *Emme mi-*
hinkään, kotona olemme.

nikus ei missään *Nengomua*
siendü tiä nikus ei kazva. Sellais-
ta sientä (Sellaisia sieniä) ei kasva
missään täälläpäin.

nikuspäi ei mistään

nil|lata (-guan, -guau, -latah)
lohkaista *Nilgua hos pieni palaine*
leibiä! Lohkaise vaikka pieni pala
leipää!

nimet|öi (-tömän, -tömiä, -tö-
mii) nimetön

nim|ji I (-en, -ie, -ii/-ilöi) nimi
En tiijä hänen nimie. En tiedä hä-
nen nimeään.

nimi II (nimin, nimidä) ei mi-
kään *Nimi ei voita muaman rakka-*
huttu. Mikään ei voita äidin rak-
kautta.

nimi||karti (-n, -i, -loi) käyn-
tikortti; ||**kirjutu|s** (-ksen, -stu,
-ksii) nimikirjoitus; ||**merki** (-n, -i,
-löi) nimimerkki; ||**päiv|ü** (-än, -iä,
-ii) nimipäivä

nimipäivüniek|ku (-an, -kua, -koi) nimipäiväsankari *Hüvittelen nimipäivüniekkua!* Toivotan onnea nimipäiväsankarille!

nimit|ellä (-telen, -telöü, -elläh) nimitellä *Hüö toine tostu pahoi nimiteltih.* He nimittelivät toisiaan. Ks. **nimittiä**

nimit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. nimittää, sanoa, kutsua ks. **kuččuo** 2. haukkua *Kaikelleh häi naduo nimitti.* Kaikin tavoin hän haukkui natoa. Ks. **nimitellä**

nimitänd|ü (-än, -iä, -öi) nimitys *Ministran nimitändöi virgah pietäh tarkah silmä.* Ministerin virkanimityksiä seurataan tarkasti.

nippizil hippasilla *kizata nippizil* olla hippasilla

nirpisk|ö (-ön, -üö, -ölöi) nirp-panokka

nirpistel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes), **nirpistü|ö** (-n, -ü, -täh) nyrpistää nenäänsä

niškoi varten *Ei jo minuh niškoi nimidä pie varustua.* Eihän minua varten mitään saa laittaa (nähdä vaivaa).

nišk|u (-an, -ua, -oi) niska

nižu (-n, -u, -loi) vehnä *kazvatua nižuu* kasvattaa vehnä

nižu|ine (-zen, -stu, -zii) 1. vehnä=, vehnäine 2. pikkupulla

nižu||jauh|o (-on, -uo, -oloi) vehnäjauho

nižu||lei|bü (-vän, -biä, -bii) vehnänen, pulla ks. **päppi, päppine**

nivel (-en, -dü, -ii) nivel *Buabal*

nivelii kivistäü. Mummolla särkee niveliä.

niveldü|s (-ksen, -stü, -ksii) verryttely ks. **verrüttelü, vönüttelelü**

nivot|in (-timen, -indu, -timii) nitoja

niv|uo (-on, -dou, -otah) nitoa ks. **liittiä, niduo, ühtistiä**

niä|dü (-jän, -diä, -döi) näätä ks. **kuničču**

niärit|tiä (-än, -täü, -etäh) pilkata, ärsyttää, kiusata *Älä niäritä koirua!* Älä ärsytä koira! Ks. **riä-zittiä, äreittiä, ärzüttiä**

niäritü|s (-ksen, -stü, -ksii) pilkka, ärsytys, kiusanteko *Ethäi niäritüksel sattai.* Ei(hän) haukku haavaa tee. (sl.) Ks. **riäzitis**

niäräv|ü (-än, -iä, -ii) nivustai-ve, nivunen

nodr|ei (-ien, -iedu, -ieloi) notkea *nodriet nivelet* notkeat nivelet ks. **notkei, vedrei**

nogehi|ne (-zen, -stu, -zii) nokinen *nogehizet sovat* nokiset vaat-teet

nogevu|o (-n, -u, -tah) nokeen-tua ks. **novestuo**

no|gi (-ven, -gie, -gii/-gilo) noki *Päčispäi tulou nogie.* Uunista tulee nokea.

nojail|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) laiskotella, vetelehtiä *Päivän kaiken nuoret nojaildihes ruavottah.* Koko päivän nuoret vetelehtivät tekemättä mitään. Ks. **vede-lehtie, vedelöijäkseh**

noj|ata (-uan, -uau, -atah) noja-

ta *Sukset nojatah seiniä vaste*. Sukset nojaavat seinää vasten.

nojavu|o, nojevu|o (-n, -u, -tah) nojautua, ottaa tukea, käydä pitkälleen *Juovuttau, pidäü nojevuo*. Pyörryttää, pitää käydä pitkälleen.

n'okalleh nokalleen, nurin *pakkuo n'okalleh* pudota nokalleen

n'ok|ku (-an, -kua, -kii) 1. nokka, pää *Varbahien n'okat külmettih*. Varpaiden päät paletuivat. 2. reuna, laita *Lehmät ollah pellon toizes n'okas*. Lehmät ovat pellon toisella laidalla. Ks. **agju, kulmu, laidu, randu, reunu** 3. (veneen) nokka, kokka *Istoi nügöi vai venehen n'okkah!* Istuudu nyt veneen kokkaan!

no|a (-an, -ua, -ii) nolla

n'ol|gi (-len, -gie, -gii/-giloi) sylki *Pühki n'ollet suupielis!* Pyyhi syljet suupielistä! Ks. **sülgi**

n'ol|lata (-guan, -guau, -lah) kuolata *Lapsi n'olguau, vikse hammastu roih*. Lapsi kuolaa, ehkä hampaita puhkeaa.

nominatiiv|u (-an, -ua, -oi) nominatiivi

n'op|ata (-puan, -puau, -atah) siepata ks. **kopata**

norjala|ine (-zen, -stu, -zii) norjalainen ks. **norviegielaine, norviegu**

Norj|u (-an, -ua) Norja ks. **Norviegu**

nork|u (-an, -ua, -ii) minkki *Norkan nahkois luajitut turkit ollah kallehet*. Minkkiturkit ovat

kalliita. Ks. **hiähkü**

normal'no|j (-in, -idu, -loi) normaali, tavallinen ks. **prostoi, tavalline**

norm|u (-an, -ua, -ii) 1. normi, sääntö *karjalan kielen normat* karjalan kielen normit ks. **siändö, standartu** 2. määrä *norman mugh* määrän mukaan ks. **miärü**

n'or|p|u (-an, -ua, -ii) norppa

Norviegi|j (-jan, -jua) Norja ks. **Norju**

norviegiela|ine (-zen, -stu, -zii), **norviegu|u** (-an, -ua, -oi) norjalainen ks. **norjalaine**

nosilkaz|et (-ien, -ii), **nosilk|at** (-oin, -oi) paarit *kandua nosilkoil* kantaa paareilla

nosta (nouzen, nouzou, nostah) 1. nousta, kohota *T'outal jalgu ei muga nouze, kui enne*. Tädin jalga ei enää nouse entiseen tapaan. 2. nousta ylös, herätä *Huondeksel nouzimmo aijoi*. Aamulla nousimme aikaisin. Ks. **havaččuo**

nosta|j (-jan, -jua, -jii) rakentaja ks. **rakendai, srojii**

nostami|ne (-zen, -stu, -zii) rakentaminen ks. **nostamine, rakendamine, sroju**

nostat|tua (-an, -tau, -etah) 1. herättää *Pagize hil'l'ah, nostatat lapset!* Puhu hiljaa, herätät lapset! Ks. **jalgevuttua** 2. aiheuttaa, nostattaa, virittää *Netis kirjuttelu puaksuh nostattau pahua mieldü*. Nettikirjoittelu aiheuttaa usein paha mieltä. Vrt. **virittä**

nost|ua (-an, -au, -etah) 1. nos-

taa, kohottaa *Nostakkua käzi!* Nostakaa käsi! Ks. **korrottua, ülendiä**

2. rakentaa *Meile mužikat nostetih uvven küliin.* Miehet rakensivat meille uuden saunan. Ks. **raken-dua, srojie** 3. nostaa, kääriä (ylös) *Nostan helmua, eiga kastuu vies kävelles.* Nostan helmaa, ettei kas-tu vedessä kävellessä. Ks. **kuorie**

nosturi (-n, -i, -loi) nosturi

noznič|at (-oin, -čoi) sakset *Leikkua nozničoil neče nuoraine!* Leikkaa saksilla tuo naru!

notk|ata (-uan, -uau, -atah) notkistaa ks. **notkendua**

notk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) not-kea ks. **nodrei, vedrei**

notkend|ua (-an, -au, -etah) notkistaa, notkeuttaa *Tahtas notkendetah maijol.* Taikina notkiste-taan maidolla. Ks. **notkata**

notk|o (-on, -uo, -oloi) notko *Mengiä notkos läbi.* Menkää not-kon poikki. Ks. **lodmu**

notku|o (-n, -u, -tah) notkua *Vahnu sildu notkuu.* Vanha silta notkuu. Ks. **painuo**

noumer|(u) (-an, -ua, -oi) 1. numero ks. **čislu** 2. hotellihuone

nouzem|u (-an, -ua, -oi) lähde ks. **rodniekku, silmükaivo(ine)**

nouzi|i (-jan, -jua, -joi) 1. nou-seva *Mägeh nouzijal ristikanzal räkki rodieu.* Mäkeä ylös nouse-valle tulee hiki. 2. tuleva *Ozua da tervehüttiü nouzijale vuvvele!* On-nea ja terveyttä tulevalle vuodelle! Ks. **tulii**

nouzu (-n, -u, -loi) nousu *Elok-*

ses on nouzuu da laskuu. Elämä on nousua ja laskua.

nouzu||ka|uzi (-vven, -uttu, -uzii), **||ai|gu** (-jan, -gua, -goi) nou-sukausi, buumi ks. **buumu**; **||vezi** (vien, vettä, vedeh, vezii) nousu-vesi

nout|tu (-an, -tua, -tii) 1. nuot-ti *Maltatgo pajattua nouttii müö?* Osaatko laulaa nuoteista? 2. nootti *Valdivot toiči annetah noottii toine toizele.* Valtiot antavat joskus noot-teja toisilleen.

novell|u (-an, -ua, -oi) novelli *kirjuttua novelloi* kirjoittaa novel-leja

novestu|o (-n, -u, -tah) nokeen-tua *Kusbo sinul on ilme novestunnuh?* Missä kasvosi ovat no-keentuneet (tulleet nokisiksi)? Ks. **nogevuo**

novest|ua (-an, -au, -etah) noe-ta, tehdä nokiseksi *Petties novestin helman.* Vahingossa nokesin hel-man.

novink|u (-an, -ua, -oi) uuden-nos, uutuus ks. **uvvendos**

nuaburi (-n, -i, -loi) naapuri *Uvvet nuaburit ollah hüvät risti-kanzat.* Uudet naapurit ovat hyviä ihmisiä. Ks. **susiedu**

nuagl|u (-an, -ua, -oi) naula *nuaglan kandu* naulan kanta

nuamari (-n, -i, -loi) naamari ks. **masku**

nuam|u (-an, -ua, -oi) kasvot ks. **ilme, ilve, nägö, roža**

nuat (nualoin, nualoi) ne *Nua-loi dieloloi ei pie ni duumaija.* Nii-

tä asioita ei saa edes ajatella. Ks. **nenne, net**

n'uat|ti (-in, -tii, -tiloi) naatti
nagrehen n'uatit nauriin naatit

n'uavajine (-zen, -stu, -zii),
n'uavak|as (-kahan, -astu, -kahii)
naavainen *Enne oldih kuuzet ülen n'uavakkahat*. Ennen kuuset olivat hyvin naavaiset.

n'uaverd|ua (yksipers. -au) olla kipeä *Minul vaččua n'uiverdau*. Vatsani on kipeä.

n'uav|u (-an, -ua, -oi) naava

n'uglaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) livahtaa, vilahtaa
Näitgo, kunne kaži n'uglahtihes?
Näitkö, minne kissa livahti? Ks. **li-vahtuakseh, n'ulahtuakseh, vig-lahtuakseh, vilahtuakseh**

n'uhij|sta (-zen, -zou, -stah) murjottaa, olla suutuksissa *Miksebo müös n'uhizet?* Miksi taas murjotat? Ks. **burčottua, n'ullistua**

n'uhisk|o (-on, -uo, -oloi),
n'uhoji (-in, -idu, -loi) niuho, pahantuulinen

nukahtu|a (-an, -au, -etah),
nukaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) nukahtaa, torkahtaa ks. **herähtiäkseh, uinota**

nukkevu|o (-n, -u, -tah) nukahdella *Fil'mu oli moine terstaittai, kai nukkevuin*. Elokuva oli niin tylsä, että ihan nukahtelin.

nuk|kuo (-un, -kuu, -utah) nukua *Jogo nukutah lapset?* Joko lapset nukkuvat? Ks. **muata**

nukutt|ua (yksipers. -au) nukuttaa *Minuu muga nügöi nukut-*

tau, pidäü muate viertä. Minua nukuttaa nyt kovin, täytyy mennä maate.

n'ulaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) livahtaa, vilahtaa ks. **li-vahtuakseh, n'uglahtuakseh, viglahtuakseh, vilahtuakseh**

n'ullist|ua (-an, -au, -etah) katsoa vihaisesti *Häkki kaččou n'ullistau meih*. Härkä katsoo meitä vihaisesti.

numerual|u (-an, -ua, -oi) lukusana, numeraali ks. **lugu**

nuodiv|o (-on, -uo, -oloi) nuotio *Istavuimmo da sütütimmö nuodivon*. Kävimme istumaan ja sytytimme nuotion. Ks. **robl'o, rohjo, tuli**

n'uol|e (-en, -du, -ii) levä *Ei taki täs järves ole n'uoldu?* Ei kai tässä järvessä ole levää? Ks. **levä, liivu, loga**

nuol|i (-en, -du, -ii) nuoli ks. **piili**

nuol|ta (-en, -ou, -tah) nuolla *Emä nuolou vazua*. Emo nuolee vasikkaa. Ks. **n'ablie, näblätä**

nuora|ine (-zen, -stu, -zii) nauha ks. **lentu**

nuor|ata (-uan, -uau, -atah) sitoa (kiinni) ks. **kiin(n)ittiä, kriepie, siduo**

nuorembaite nuorempana *Nuorembaite eigo olluh tuskua eigo vai-vua*. Nuorempana ei ollut tuskua eikä vaivoja.

nuorel|ta (-nen, -nou, -tah) nuorentua, nuoreta *Sinä vai vuozu vuotta nuorenet!* Sinä vain nuorrut vuosi vuodelta!

nuor|j (-en, -du, -ii) nuori
nuorilišt|o, **nuoriž|o** (-on, -uo, -oloi) nuorisoinen *Tämä klubi on tarkoitettu vain nuorisolle.*

nuor|u (-an, -ua, -oi) naru *siduo nuoral* sitoa narulla

nuoru|s (-on, -ttu) nuoruus *nuorus da vahnus* nuoruus ja vanhuus

nuot|tu (-an, -tua, -tii) nuotta *vediä nuottua* vetää nuottaa

n'uppari (-n, -i, -loi) huppari

n'up|pu (-un, -puu, -puloi) 1. nappu *Rouzat ollah n'uppuloilleh.* Ruusut ovat nupuillaan. 2. huppu

n'upsistu|o (-un, -u, -tah) loukkaantua ks. **abevuo**

n'ur|guo (-run, -guu, -rutah) kättää, pyytää *Ainos hüö midägi n'urrutah.* Aina he jotakin ovat kättämässä. Ks. **pakita**, **trendie**

nurmevu|o (-n, -u, -tah) nurmettua *Troppazet nurmevuttih.* Polut nurmettuivat. Ks. **nurmoittuo**

nurm|j (-en, -ie, -ii/-iloi) nurmi

nurmik|ko (-on, -kuo, -koloi) nurmikko *Tuatto niittäü nurmikkuo.* Isä leikkaa nurmikkoa. Ks. **heinikkö**

nurmoit|tuo (-un, -uu, -utah) nurmettua ks. **nurmevuo**

n'urpistu|o (-n, -u, -tah) suuttua ks. **kihtüö**, **suuttuo**, **tabavuo**, **tuskevuo**, **vihastuo**, **vihavuo**

n'uuhu (-n, -u, -loi) vainu, hajuksu ks. **hainu**, **vainu**

n'uust|ua (-an, -au, -etah) vai-

nuta ks. **hainuta**, **vainuta**

nübl|ü (-än, -iä, -ii) nappi *Nüblü on pakkunuh pajas.* Nappi on irronnut paidasta.

nügüaigal|ine (-zen, -stu, -zii) nykyaikainen

nügüai|gu (-jan, -gua, -goi) 1. nykyaika 2. presens (aikamuoto)

nügöi nyt, nykyisin

nügö|line (-zen, -stü, -zii) nykyinen *Tunnetgo hänen nügöstü akkua?* Tunnetko hänen nykyistä vaimoaan?

nühti|e (-n, -ü, -täh) nyhtää, kitkeä *nühtie heiniü ogradas* kitkeä rikkaruohoja kasvimaasta ks. **küt-kie**

nüll|gie (-len, -göü, -gietäh) nylkeä

nütkäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) nytkähtää *Mašin nütkähtih, dai motor sammui.* Auto nytkähti liikkeelle, ja moottori sammui.

nüv|ätä (-in, -giü, -itäh) nykiä *Kala hüvin nügiü huondekses.* Kala nykii hyvin aamulla.

nüüčküt|tiä (-än, -täü, -etäh) nyyhkiä, nyyhkyttää, itkeä *Miksebo nüüčkütät?* Miksi nyyhkytät?

näb|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1. siro(rakenteinen), kaunis *Vot on näbei neidoi!* Onpas siinä kaunis tyttö! Ks. **čoma** 2. sopiva *näbiet sovat* sopivat vaatteet 3. tarkka, täsmällinen ks. **tarku**

näbieh, **näbiesti** tarkasti ks. **čomasti**, **tarkah**, **tarkasti**

näbl|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) nuolla ks. **nuolta**

näčäk|kō (-ön, -küö, -kölöi) raaka, sitkeä *Leibü ei ole vie val-mehessah pastunuh, näčäkkö on.* Leipä ei ole vielä kypsynyt, on raakaa. Ks. **ruohku, sitkei**

nädž|jä (-n, -iä, -ii) rikkaruoho ks. **rikkuheinü**

nägem|ne (-zen, -stü, -zii) näkeminen *Kiasmas on äijü nägemistü.* Kiasmassa on paljon näkemistä (katsottavaa).

nägemizih näkemisiin! näke-miin!

nägemü|s (-ksen, -stü, -ksii) näkemys *Meijän nägemükset näm-mis dielolois äijäl erotah.* Näkemyksemme näistä asioista eroavat suuresti. Ks. **aspektu, mieli, nägö-kandu**

nägüm|ü (-än, -iä, -ii) näkymä ks. **nägöala, perspektiivu**

nägümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömi) näkymätön, huomaamaton ks. **huomuamatoi**

nägüvü|s (-ksen, -ttü, -ksii) näkyvyys *Merel ei ole tänäpäi nägüvüttu.* Merellä ei ole tänään näkyvyyttä.

nä|güö (-vün, -güü, -vütäh) näkyä *Kriizisan vaikutus nägüü jo ristikanzan elokses.* Laman vaikutus näkyy jo ihmisten arjessa.

nä|gö (-vön, -güö, -gölöi) 1. näkö (aisti) *Buabal on vie hüvä nägö.* Mummolla on vielä hyvä näkö. 2. ulkonäkö *Tunnustan händü nävös.* Tunnistan hänet ulkonäön perusteella. 3. kasvo(t) ks. **ilme, ilve, nuamu, roža**

nägö|ala (alan, alua, aloi) 1. näköala *Mäilpäi on komei nägöala järvele.* Mäeltä on komea näköala järvelle. 2. näkymä *tulevazuon nägöalat* tulevaisuuden näkymät ks. **nägümü, perspektiivu**

nägö|ine (-zen, -stü, -zii) näköinen *Tütär on ihan muamah nägöine.* Tytär on ihan äitinsä näköinen. Ks. **(ühten)|jüttöine**

nägö|kan|du (-nan, -dua, -doi), **||koht|u, ||kulm|u** (-an, -ua, -ii) näkökanta, näkökohta *Mittumas-bo nägökohtas tädä dieluo pidäs kačella?* Millaisesta näkökohdasta tätä asiaa pitäisi tarkastella? Ks. **mieli; ||invalidi|u** (-an, -ua, -oi) näkövamma

nägövih näkyviin *Kačokkua, ezmäine hiihtäi jo tuli nägövih!* Katsokaa, ensimmäinen hiihtäjä tuli jo näkyviin!

nägövis näkyvissä *Nügöi jouč-čeni ei ole enämbiä nägövis.* Nyt joutsenia ei ole enää näkyvissä.

näh, nähte 1. nähden, vuoksi *Endizeh näh kai on hüvin.* Entiseen nähden kaikki on hyvin. Ks. **täh, tähte** 2. -sta/-stä *Älgiä pahua paiskua häneh nähte.* Älkää puhuko pahaa hänestä.

nä|htä (-in, -göü, -htäh) nähdä *Näitgo, kunne häi meni?* Näitkö, mihin hän meni?

nähtäksch (näimmös, nägeh/nägehes, nähtähes) nähdä, tava-ta (toisensa) *Harvah müö näim-mökseh.* Tapaamme harvoin (toisiamme).

nähtäv|ü (-än, -iä, -ii) nähtävä, näkemisen arvoinen *Piiteris on äijü nähtäviä*. Pietarissa on paljon nähtävää.

nähtävü|s (-ön, -ttü, -ksii) nähtävyys *Ozutammo teile kai mejjän linnan nähtävüöt*. Näytämme teille kaikki kaupunkimme nähtävyydet.

näit näet, nimittäin *Dielot minul ollah näit moizet*. Asiani ovat nimittäin sellaiset. Ks. **kačo (ku)**

näiverd|jä (yksipers. -äü) koskee, sattuu *Vaččua minul pahoi näiverdäü*. Vatsaani koskee kovin. Ks. **čahluo, kivistiä, tuskata**

näivistü|ö (-n, -ü, -täh) kuihtua *Kukkazet näivistüttih valelemat-tah*. Kukat kuihtuivat veden puutteesta. Ks. **kuihtuo, račistuo**

näl|gü (-län, -giä, -gii) nälkä *Nällän tirpamine on jugiemi migu juotattamizen tirpamine*. Nälkää on vaikeampaa kestää kuin janoa.

nälgähi|ne (-zen, -stü, -zii) nälkäinen, nälissään (oleva) *Hevot ollah nälgähizet, anna heiniä!* Hevoset ovat nälissään, anna heinää!

nälgävü|ö (-n, -ü, -täh) tulla nälkäiseksi, nälkiintyä *Lapset ter-väh nälgävüttih kogo päivän pihal elostajes*. Lapset tulivat nälkäisiksi leikittyään koko päivän ulkona.

nämmä (nämmien, nämmii) nämä *Nämmis dielolois pagizem-mo vaigu mejjän kesken*. Näistä asioista puhumme vain keskenämme.

nän'čije (-n, -ü, -täh) hoitaa (lasta) *Buabo meil aiven oli lapsii*

nän'čimäs. Mummo hoiti meillä aina lapsia. Ks. **hoidua, kaččuo**

nän'k|ü (-än, -iä, -ii) lastenhoitaja, valvoja ks. **lapsienkaččoi**

nänni (-n, -i, -löi) nänni, rinta *Viego nännii imöü lapsi?* Vieläkö lapsi syö rintaa? Ks. **rindu, rün-näs**

nänni||mai|do (-jon, -duo, -dolo) äidinmaito; **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) rintalapsi

näpisti|n (-men, -ndü, -mii) pyykkipoika

näpisti|jä (-än, -äü, -etäh) 1. nipistää, puristaa *Miksebo näpistit kazii korvas?* Miksi nipistit kissaa korvasta? 2. näpistää, varastaa ks. **varrastua, voruija**

näp|pi (-in, -pii, -pilöi) näppi, sormi *Pie vai loitomba näpit!* Pidä näppisi erossa tästä!

näp|pü (-ün, -püü, -pülöi) näppylä *ilve täüzi näppülöi* kasvot täynnä näppylöitä ks. **čuustakko, bul'kaine**

näppäimist|ö (-ön, -üö, -ölöi) näppäimistö *Häi ravieh kirjuttau: sormet juostah näppäimistöl*. Hän kirjoittaa nopeasti: sormet juoksevat näppäimistöllä.

näppäi|n (-men, -ndü, -mii) näppäin *tiedokonehen näppäimet* tietokoneen näppäimet

näp|ätä (-piän, -piäü, -ätäh) 1. hipaista 2. siepata, varastaa ks. **n'apata**

när|e (-ien, -ettü, -ielöi) näre, nuori kuusi

närhi (-n, -i, -löi) närhi ks. **račoi**

närnet|tiä (-än, -täü, -etäh) murjottaa ks. **burčottua, turzistua**

nästük|ki (-in, -kii, -kilöi) nenäliina ks. **nenäpaikkaine**

nävendel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) koristautua ks. **nave-diekseh**

näüt|eh (-tehen, -ehtü, -te-hii) 1. näyte, otos ks. **ozuteh** 2. näyttö(ruutu) *Kai tiedo tuli näütte-hele*. Kaikki tieto tuli näyttölle. 3. näyttö, esittely *Huomei piemmö fa-tieran näüttehen*. Huomenna meillä on asunnon esittely. Ks. **näüttö, ozutus**

näüt|ellä (-telen, -telöü, -elläh) 1. näytellä *näütellä kuvazii* näytellä kuvia ks. **ozutella** 2. esittää, näytellä *Kenbo näütteleü piäroulin fil'mas?* Kuka näyttelee elokuvan pääosan?

näütelm|ü (-än, -iä, -ii) näytelmä *Näütelmäs on kaksi ozua*. Näytelmässä on kaksi osaa. Ks. **ozutelu, spektakli**

näüt|in (-timen, -indü, -timii) näyttö, näytin (tietotekn.)

näütte|i (-jän, -jiä, -jöi) näyttelijä *Meijän teatras ruatah ülen hüvät näütte|iijät*. Teatterissamme on erittäin hyviä näyttelijöitä. Ks. **ozutteli**

näütte|lü (-n, -ü, -löi) näyttely ks. **ozuttelu**

näüt|tiä (-än, -täü, -etäh) näyttää ks. **ozuttua**

näüt|tiäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) näyttäytyä, osoittautua *Situatsii näütetähes vaigiekse*. Tilanne näyttää vaikealta. Ks. **ozuttuakseh**

näüt|täm|ö (-ön, -üö, -ölöi) näyttämö ks. **lava, ozuttamo**

näüt|tö (-ön, -töö, -tölöi) näyttö, esittely ks. **näüteh, ozutus**

Oo

objektiivine (-zen, -stu, -zii) objektiivinen

objekt|u (-an, -ua, -oi) objekti, kohde ks. **kohteh**

oboj|at (-ien, -ii) tapetti ks. **šparielit**

obraz|u (-an, -ua, -oi) ikoni *moliexeh obrazan ies* rukoilla ikonin edessä ks. **ikonu**

oč|ču (-an, -čua, -čii) 1. otsa (kasvojen osa) 2. talon pääty *Dorogu menöü ihan koin očan siiriči*. Tie kulkee aivan talon päädyn vierestä.

očču||sein|ü (-än, -iä, -ii) etuseinä; **||tuk|at** (-kien, -kii) otsatukka *Pidäü lühendiä očutukkii*. Otsatukkaa pitää lyhentää. **||tuul|i** (-en, -du, -ii) vastatuuli ks. **vastutuuli**

očk|at (-ien, -ii) silmälasit *käüt-tiä očkii* käyttää silmälasia

od'd'ual|u (-an, -ua, -oi) peite *Vilu on, anna vie toine od'd'ualu!* Palelee, anna vielä lisäpeitto!

odva (vai) tuskin, hädin tuskin *Händü odva vai tunzin*. Häntä tuskin tunsin.

ofitsial'no|j (-in, -idu, -oloi) virallinen ks. **virralline**

ofitsier|u (-an, -ua, -oi) upseeri

ogal (-an, -ua, -oi) pykälä, lovi ks. **mietku, pilku, pügäl**

ogrod|u (-an, -ua, -oi) kasvima *Ogrodas on äijü ruaduo*. Kasvimaassa on paljon työtä.

ogurč|u (-an, -ua, -oi) kurkku *kazvattua ogurčua* kasvattaa kurkku

ohavu|s (-ksen, -stu, -ksii) ohimo *Tuatal on jo harmuat ohavukset*. Isällä on jo harmaat ohimot. Ks. **korvujuuri**

ohja|s (-ksen, -stu, -ksii) ohjas *Pie lujah ohjaksis!* Pidä lujasti ohjaksista!

ohjast|ua (-an, -au, -etah) ohjastaa ks. **pletistiä**

ohj|ata (-uan, -uau, -atah) 1. ohjata (ajoneuvoa) ks. **ajua** 2. opettaa ks. **opastua** 3. ohjata (elokuva tms.) ks. **režissiiiruija** 4. suunnata, osoittaa (muualle) *Opiin ohjata paginua toizeh puoleh*. Yrittä muuttaa puheenaihetta.

ohjav|o (-on, -uo, -oloi), **ohjavu|s** (-ksen, -ttu, -ksii) ohjaus, ohje ks. **nevvo**

ohjavusrat|as (-tahan, -astu, -tahii) ratti, ohjauspyörä ks. **rul'a**

ohjelmist|o (-on, -uo, -oloi) 1. ohjelmisto ks. **repertuaru** 2. (tietotekn.) ohjelmisto

ohjelmoičči|i (-jan, -jua, -joi) ohjelmoiija ks. **programmistu**

ohjelmoi|ja (-čen, -ččou, -jah) (tietotekn.) ohjelmoida ks. **programmiiiruija**

ohjelmoind|u (-an, -ua, -oi) (tietotekn.) ohjelmointi ks. **programmiiiruičendu**

ohjelm|u (-an, -ua, -ii) ohjelma *Järjestämmö pruzniekkah midägi ohjelmua*. Järjestämme juhlaan jotakin ohjelmaa. Ks. **programmu**

ohjuaj|u (-an, -ua, -ii) ohjaaja ks. **režiss'or**

ohjuam|o (-on, -uo, -oloi) oh-

jaamo *Ohjuamos on ainos kaksi lentäjiä*. Ohjaamossa on aina kaksi lentäjää.

ohju|s (-ksen, -stu, -ksii) ohjus *manderien keskeizet ohjukset* mantertenväliset ohjukset

ohkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) voivotella *Midäbo tühjiä ohkahtattos?* Mitäs turhia voivottelet? Ks. **ohkua, voihkua**

ohkeh (-en, -tu, -ii) voivotte-lu, valitus *En voi kuunnella hänen loppumattomua ohkehtu*. En voi kuunnella hänen ainaista valitustaan. Ks. **voihkeh**

ohk|ua (-an, -au, -etah) voivotella ks. **ohkahtuakseh, voihkua**

ohot|tu (-an, -tua, -toi) metsästyksen *Lähtemmögo huomei ohotale?* Lähdetäänkö huomenna metsälle? Ks. **mečästüs, ajo**

ohto|ji (-in, -idu, -loi) ohdake *Ohtoit püsetäh*. Ohdakkeet pistävät.

ohtoik|as (-kahan, -astu, -kahii) ohdakkeinen *ohtoikkahat kazvit* ohdakkeiset kasvit

oigav|o (-on, -uo, -oloi) oikaisu ks. **oiguandu**

oiglei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. oikea (vasemman vastakohta) *Täs kuvas olemmo müö sizärenke – häi oigies puoles, minä huruas*. Tässä kuvassa olemme siskon kanssa – hän oikealla, minä vasemmalla. 3. oikea (väärän vastakohta) *Olet oigei, kačo minä olin viärrü*. Olet oikeassa, minä olin väärässä. 3. oikea, tosi *Sobimine oli ainavo oigei*

piätös. Sovinto oli ainoa oikea ratkaisu. Ks. **oigainaine**

oigelist|o (-on, -uo, -oloi) oikeisto *oigeliston da huraliston kiistuküzümükset* oikeiston ja vasemmiston kiistakysymykset

oigelistola|jine (-zen, -stu, -zii) oikeistolainen

oigevuon||muga|jine (-zen, -stu, -zii) oikeudenmukainen ks. **zakonanmugaine**

oigevu|s (-on, -ttu, -ksii) oikeus *Ečin oigevuttu ičelleni*. Haen oikeutta itselleni.

oigevus||haju (-n, -u, -loi) oikeustaju; **||kansler|u** (-an, -ua, -oi) oikeuskansleri; **||ti|edo** (-ijon, -eduo, -edoloi) oikeustiede ks. **juristiekku**; **||tiijoll|jine** (-zen, -stu, -zii) juridinen ks. **juridine**; **||turv|u** (-an, -ua, -ii) oikeusturva

oigieh oikein, kunnolla *Musta kirjuttua adressi oigieh!* Muista kirjoittaa osoite oikein! Ks. **kunnolleh, luavulleh, putilleh**

oigina|jine (-zen, -stu, -zii) oikea *Kudai dorogu nämmiss on oigainaine?* Kumpi tie on oikea? Ks. **oigei**

oiguand|u (-an, -ua, -oi) oikaisu *Tämä dielo tarviččou oiguandu*. Tämä asia vaatii oikaisua. Ks. **oigavo**

oij|jata (-guan, -guau, -jatah), **oijend|ua** (-an, -au, -etah) 1. oikeasta *Lehti tänäpäi oigai viärän tiijon*. Lehti oikaisi tänään väärän tiedon. 2. suoristaa *Oijenda jupkan helmua!* Oikaise hameen helmaa!

oijendell|la (-en, -ou, -lah) ve-
nytellä ks. **kičkistelläkseh, vönü-
tellä**

oijeta (oigenen, oigenou, oi-
jetah) oikaista (itsensä) *Väzüttäü,
pidäü oijeta kravatile*. Väsyttää,
pitää oikaista sängylle.

oik|kua (-an, -kau, -ketah) ma-
rista, valittaa *Tühjän täh ei pie ai-
nos oikkua*. Ei pidä aina marista
turhaan. Ks. **žualuijakseh**

oivalleh hyvin ks. **hüvin**

oivalli|ne (-zen, -stu, -zii) kun-
nollinen, hyvä ks. **hüvä, mugavu,
mugažu, udobnoi**

oja (ojan, ojua, ojii) oja *kaivua
ojua* kaivaa ojaa

ojit|tua (-an, -tau, -etah) ojittaa
Mužikat ojitetah pelduo. Miehet
ojittavat peltoa.

okruug|u (-an, -ua, -oi) ympä-
ristö, lähitieneo *Ongo tiä okruugas
nägünüh kondiedu?* Onko täällä
lähitieneoilla näkynyt karhuja? Ks.
ümbäristö

oksa|ine (-zen, -stu, -zii) pieni
oksa, risu

oksak|as (-kahan, -astu, -kahii),
oksaž|u (-an, -ua, -oi) oksainen
*Kuavoimmo pihäs oksakkahan kui-
vanuon puun*. Kaadoimme pihasta
oksisen kuivaneen puun.

oksat|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) oksaton

oksend|ua (-an, -au, -etah) ok-
sentaa *Minun sizär ainos oksendau
merimatkoil*. Sisareni oksentaa
aina merimatkoilla.

oksendu|s (-ksen, -stu, -ksii)
oksennus

oksendut|tua (yksipers. -au)
oksettaa *Minul kivistäü piädü da
oksenduttau*. Päätäni särkee ja ok-
settaa.

oks|u (-an, -ua, -ii) oksa

oktuav|u (-an, -ua, -oi) oktaa-
vi *Pajata oktuavua alemba!* Laula
oktaavia alemppaa!

olan'n'|u (-an, -ua, -oi) let-
tu *Terväh pastaldan olan'n'ua
čuajukse*. Paistan hetkessä lettua
teen seuraksi. Ks. **blina, lettua,
val'oi** vrt. **čupukku**

oleksendel|la, olel|la (-en, -ou,
-lah) oleskella, oleilla *Müö kai-
ken kezän oleksendelemmo mökil*.
Oleskelemme koko kesän mökillä.

olemat|oi (-toman, -tomua, -
tomii) olematon *Älä velli olematto-
mua pagize!* Älä nyt puhu ole-
mattomia!

olemi|ne (-zen, -stu, -zii) ole-
minen *Kazvattajannu olemine ei
ole helppo*. Kasvattajana ei ole help-
po olla. Ks. **olendu**

olemu|s (-ksen, -stu, -ksii) ole-
mus

olend|u (-an, -ua, -oi) olemi-
nen, oleskelu ks. **olemine**

olendu||ai|gu (-jan, -gua, -goi)
oleskeluaika; **||koht|u** (-an, -ua, -ii)
sijaintipaikka; **||lu|ba** (-van, -bua,
-bii) oleskelulupa

olevahkoh melkoisesti

olevahkojine (-zen, -stu, -zii)
melkoinen *Hänen ongelmat ollah
olevahkozen suuret*. Hänen ongel-
mansa ovat melko(isen) suuret. Ks.
aigamoine

olgehi|ne (-zen, -stu, -zii) olkinen, olki= *Tuatto osti olgehizen šliäpän*. Isä osti olkihatun. Ks. **ol-gine**

olgi (ollen, olgie, olgii) olki *ru-gehen ollet* rukiin oljet

olgi|ne (-zen, -stu, -zii) olkinen, olki= ks. **olgehine**

olgupiiä (-n, -dü, -löi) olkapää *Nojavu vai minun olgupiädü vaste*. Nojaa vain olkapäättäni vasten.

oliiv|u (-an, -ua, -oi) oliivi

olimpielaz|et (-zien, -zii) olympialaiset

olla (olen, on, ollah) olla, sijaita *Kusbo olitto egläi ehtäl?* Missä olitte eilen illalla? Ks. **sijaija**

ollota (olguon, olguou, ollotah) loitota, etäännyä ks. **loitota**

olo (olon, oluo, ololoi) olo, oleminen, olotila *Ongo sinul paha olo?* Onko sinulla huono olo? (Voitko pahoin?)

oloperti (-n, -i, -löi) olohuone *Olopertis kačommo televiizoria libo luvemmo*. Olohuoneessa kat-somme televisiota tai luumme.

olot (ololoin, ololoi) olot, olosuhteet *Hänel menöü hüvin ololoih verraten*. Olosuhteisiin nähden hänellä menee hyvin.

om|a (-an, -ua, -ii) 1. oma *Sanon tämän vaigu omas puoles*. Sanon tämän vain omasta puolestani. 2. sukulainen *Hüö ollah kaikin minun omat*. He ovat kaikki sukulaisiani. Ks. **omahine, rodn'u, sugulaine** 3. oma, äidin= *Karjalan kieli on minun oma kieli*. Karjala

on äidinkieleni.

omahi|ne (-zen, -stu, -zii) sukulainen *atkaloiččijat omahizet* surevat omaiset ks. **oma, rodn'u, sugulaine**

oma||luadu|ine (-zen, -stu, zii) omalaatuinen, outo, kummallinen ks. **diivittävä, kummakas, kummallinen**; **||nenä|ine** (-zen, -stü, -zii) itsepäinen ks. **ičepäine**; **||tahto|ine** (-zen, -stu, -zii) vapaaehtoinen; **||tun|do** (-non, -duo, -doloi) omatunto ks. **ičentundo**; **||valda|ine** (-zen, -stu, -zii) omavaltainen

omažu|s (-on, -ttu, -ksii) omaisuus, sijoitus *Püzüügo omažuon arvo endizennü?* Säilyykö omaisuuden arvo entisellään? Ks. **investoičus, sijoitus**

ombeli|j (-jan, -jua, -joi) ompelija *Muamo ruadoi ombelijannu*. Äiti työskenteli ompelijana.

ombelu (-n, -u, -loi) ompelu

ombelu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. ompelu, ompeleminen 2. ommel, pääärme ks. **piärme**

ombelut|tua (-an, -tau, -etah) ompeluttaa *Ombelutin uvven pluat'an pruzazniekakse*. Ompe-lutin uuden leningin juhliin. Ks. **sročittua**

ominažu|s (-on, -ttu, -ksii) ominaisuus ks. **piirreh**

omista|i (-jan, -jua, -jii) omistaja ks. **haldivoiččii**

omist|ua (-an, -au, -etah) omistaa *Kenbo omistau tämän taloin?* Kuka tämän talon omistaa? Ks. **haldivoija**

omistu|s (-ksen, -stu, -ksii) omistus *Duačču on peräkunnan omistukses.* Mökki on perikunnan omistuksessa.

omistus||kirjutu|s (-ksen, -stu, -ksii) omistuskirjoitus; **||oigevu|s** (-on, -ttu, -ksii) omistusoikeus; **||väli|t** (-löin, -löi) omistussuhde

omliet|tu (-an, -tua, -toi) omeletti, munakas ks. **jäišniekkü**

om|mella (-belen, -belou, -melah) ommella ks. **ommella, sroččie** vrt. **puuttua**

ondo (onnon, onduo, ondoloi),

ondona|ine (-zen, -stu, -zii) ontto *ondonaine puu* ontto puu

ongelmalli|ne (-zen, -stu, -zii) ongelmallinen *Mostu ongelmallistu tapahtustu ei ole enne olluh.* Niin ongelmallista tapausta ei ole ollut ennen. Ks. **probiemalline**

ongelm|u (-an, -ua, -ii) ongelma ks. **probiemu**

ongi (-en, -ie, -ii/-iloi) 1. onki ks. **ongiruagu** 2. ongella olo, onkiminen *Brihačut ollah ongel.* Pojat ovat ongella.

ongi||niek|ku (-an, -kua, -koi) onkija ks. **ongittai**; **||ruagu|u** (-an, -ua, -oi) ongenvapa

ongitta|i (-jan, -jua, -jii) onkija ks. **onginiekku**

ongit|tua (-an, -tau, -etah) onkia *Huondeksel aijoi lähtemmö ongittamah.* Lähdemme ongelle (onkimaan) aikaisin aamulla.

onnuako ehkäpä, varmaankin *Häi onnuako müöhästii školah.* Varmaankin hän myöhästyi koulusta.

opastaji (-jan, -jua, -jii) 1. opettaja, neuvoja, pedagogi *Tütär ruadau suomen kielen opastajannu.* Tytär toimii suomen kielen opettajana. Ks. **nevvoi, pedagogu** 2. opettavainen *Lapsile lugietih opastai kerdumus.* Lapsille luettiin opettavainen kertomus.

opastaikun|du (-nan, -dua, -dii) opettajakunta

opastajien||kabiniet|tu (-an, -tua, -toi), **||perti** (-n, -i, -löi) opettajienhuone; **||kerähm|ö** (-ön, -üö, -ölöi) opettajienkokous

opastand|u (-an, -ua, -oi) 1. opetus, opettaminen ks. **opastus** 2. opastus, neuvonta *Saitgo midägi opastandua tiedokonehen käüttöh?* Saitko mitään opastusta tietokoneen käytössä? Ks. **nevvondu**

opast|ua (-an, -au, -etah) opettaa, kouluttaa, neuvoa *Školas meile opastettih ven'an kieldü.* Koulussa meille opetettiin venäjää. Ks. **harjaittua** vrt. **kazvattua**

opastu|i (-jan, -jua, -jii) oppilas, opiskelija *Opastujat jo hüvin kirjutetah karjalakse.* Opiskelijat kirjoittavat jo hyvin karjalaksi. Ks. **školanopastui, škol'niekku, učeniekku**

opastumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) oppimaton, lukutaidoton

opastund|u (-an, -ua, -oi) oppi, opiskelu, oppiminen ks. **opastus**

opastundu||ai|gu (-jan, -gua, -goi) opiskeluaika; **||vu|ozi** (-vvet, -ottu, -ozii) opiskeluvuosi *Enzimäzet opastunduvuvvet oldih vaigeivi-*

mat. Ensimmäiset opiskeluvuodet olivat vaikeimmat.

opastu|o (-n, -u, -tah) 1. oppia ks. **harjavuo**, **tottuo** 2. opiskella *Minä opastuin Helsingin yliopistos kuusi vuotta*. Opiskelin Helsingin yliopistossa kuusi vuotta.

opastu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. opetus *Sain opastustu suomen kielles*. Sain suomen kielen opetusta. 2. johdatus ks. **johtando**

opastus||arv|o (-on, -uo, -oloi) oppiarvo; **||ministr|u** (-an, -ua, -oi) opetusministeri; **||pluan|u** (-an, -ua, -oi) opetussuunnitelma; **||vellalližu|s** (-on, -ttu, -ksii) opetusvelvollisuus

operatsi|i (-en, -edu, -eloi) leikkauksen vrt. **leikkavus**

operet|tu (-an, -tua, -toi) operetti

operuattor|u (-an, -ua, -oi) (tietotekn.) operaattori

operuattorusistiem|u (-an, -ua, -oi) (tietotekn.) käyttöjärjestelmä

opitel|la (-en, -ou, -lah) kokeilla, maistella, tunnustella (sormin) *Opittele vai, mittuine pehmei kangas on!* Kokeilepa, miten pehmeätä kangas on! Ks. **mujua**

op|pie (-in, -piu, -itah) 1. kokeilla, yrittää *Opiin tündiä viestii uvves telefonaspäi*. Kokeilin viestin lähettämistä uudella puhelimella. Ks. **staraija**, **ürittiä** 2. sovittaa *Pidää oppie hattuu piäh*. Pitää sovittaa hattua päähän. Ks. **miärätä**, **sovittua** 3. maistaa *Opis vai*

suuppua, pidänöügo ližätä suolua? Maistapa keittoa, pitäneekö lisätä suolaa? Ks. **mujua**

oppimat|oi (-toman, -tomua, -tomii) maistamaton, kokeilematon *Nämmä piiruat ollah ihan oppimattomat, vastevai päčispäi otin*. Näitä piirakoita ei ole vielä kukaan maistanut, juuri otin uunista.

opponent|u (-an, -ua, -oi) opposentti, vastaväittäjä *Opponenttal pidää hüvin tiediä väitöskirjan aihe*. Vastaväittäjän on tiedettävä hyvin väitöskirjan aihepiiri.

opponiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) opponoida, toimia vastaväittäjänä

oppozitsi|i (-en, -edu, -eloi) oppositio *Oppozitsii andoi vaigieloi küzüümüksii halličuksele*. Oppositio esitti vaikeita kysymyksiä hallitukselle.

optik|ku (-an, -kua, -koi) optikko *Menen optikan luo, očkat ei olla hüvät*. Menen optikolle, silmälasit eivät ole hyvät.

optimizm|u (-an, -ua, -oi) optimismi

optimist|u (-an, -ua, -oi) optimisti *Optimistan da pessimistan mielet erotah jürkäh*. Optimistin ja pessimistin näkemykset eroavat jyrkästi.

optsi|i (-en, -edu, -eloi) optio, erityisoikeus *Erähät johtajat suahah suurii optsieloi*. Jotkut johtajat saavat suuria optioita.

oranževo|i (-in, -idu, -loi) oranssi

ora|s (-han, -stu, -hii) oras

Kagru vikse on jo orahal. Kaura lienee jo oraalla.

oraskuu (-n, -du, -loi) toukokuu ks. **tougokuu**

orast|ua (-an, -au, -etah) 1. orastaa *Ruis orastau.* Ruis orastaa. 2. syntyä, versoa, herätä *orastai üstävüs* orastava ystävyys

orav|u (-an, -ua, -oi) orava

orbo|ji (-in, -idu, -loi) orpo *jiähä orboikse* jäädä orvokse ks. **armoitoi**

organ (-an, -ua, -oi) elin ks. **elin**

organizatsi|ji (-en, -edu, -eloi) organisaatio, järjestö ks. **järjestö**

orhidei (-n, -du, -loi) orkidea

orh'oji (-in, -idu, -loi) mesimarja *Orh'oidu vähä kazvau tiäpäi.* Mesimarjaa kasvaa vähän täälläpäin. Ks. **mezimuarju**

orieh|u (-an, -ua, -oi) pähkinä

orj|u (-an, -ua, -ii) orja *movvan orjat* muodin orjat

orju|s (-on, -ttu, -zii) orjuus *eliä orjuos* elää orjuudessa

orjut|tua (-an, -tau, -etah) orjuuttaa *Despotat orjutettih rahvas-tu.* Itsevaltiaat orjuuttivat kansaa.

orkestranjohtaji (-jan, -jua, -jii) orkesterinjohtaja, kapellimestari ks. **dirižoru**

orkestr|u (-n, -ua, -oi) orkesteri

orož|u (-an, -ua, -oi) ase, kivääri

or|zi (-ren, -tu, -zii) orsi *Kanat istutah orrel.* Kanat istuvat orrella.

osl|u (-an, -ua, -ii) aasi

osta|ji (-jan, -jua, -jii) ostaja *os-*

tajat da müöjät ostajat ja myyjät

ostami|ne (-zen, -stu, -zii) ostaminen *Äijü minul olis ostamistu, a vähä dengua.* Paljon olisi ostamista, mutta vähän rahaa.

ostohi|ne (-zen, -stu, -zii) ostettu, osto=*Nügöi müö olemmo ostohizes leiväs.* Nyt olemme ostoleivässä. (Nykyään meillä ei leivota itse.)

osto|s (-ksen, -stu, -ksii) ostos *kävvä ostoksil* käydä ostoksilla

ostos||kesku|s (-ksen, -stu, -ksii) ostoskeskus; **||käri** (-n, -i, -löi) ostoskärryt; **||poimič|ču** (-un, -čuu, -čuloi) ostoskori

ostorožno|ji (-in, -idu, -oloi) varovainen ks. **varovaine**

ostotarič|u|s (-ksen, -stu, -ksii) ostotarjous *Saimmo hüvän ostotaričuksen fatierah näh.* Saimme hyvän ostotarjouksen asunnosta.

ost|ua (-an, -au, -etah) ostaa *Ostatgo hüvän hevon?* Ostatko hyvän hevosen?

osudi|e (-n, -iu, -tah) tuomita, arvostella ks. **kritikuija** vrt. **suudie**

ošipk|u (-an, -ua, -oi) virhe ks. **erehtüs, hairah, hairovus, virhe**

oz|a (-an, -ua, -ii) 1. (koneen tms.) osa *konehen ozat* koneen osat 2. osa, kohtalo *Buaban elokses ei olluh hiiviä ozua.* Mummolla ei ollut elämässään hyvää osaa. 3. onni *Andakkah vai Jumal ozua da tervehüttü!* Antakoon Jumala onnea ja terveyttä! Ks. **lepites** 4. osa, osuus *Ota vai oma oza sualehes!*

Ota vain oma osa saaliista! Ks. **vuitti**

ozak|as (-kahan, -astu, -kahii) onnellinen, onnekas *Vot oletto ozakkahat!* Olettepa te onnekkaita! Ks. **ozavu**

ozak|eh (-kehen, -ehtu, -kehii) osake ks. **aktsii, vuitti**

ozakse onneksi *Ozakse vastavuummo sinunke.* Onneksi tapasimme. *Olgah ozakse!* Onneksi olkoon!

ozal|maksu (-n, -u, -loi) osamaksu; **||miär|ü** (-än, -iä, -ii) osamäärä (jakolaskun tulos)

ozan||otta|j (-jan, -jua, -jii) osanottaja, osallistuja; **||ot|to** (-on, -tuo, -tolo) osanotto *Sivä ozanotto sinun gor'ah.* Syvä osanottoni suruusi.

ozapuol|i (-len, -du, -ii) osapuoli *Riijas on kaksi ozapuoldu.* Riidassa on kaksi osapuolta.

ozast|o (-on, -uo, -oloi) osasto *Tiedokunnas on kaksi ozastuo.* Tiedekunnassa on kaksi osastoa. Vrt. **filiualu**

oz|ata (-uan, -uau, -atah) 1. osua *Ozattihgo brihačut kivel ikkunah?* Osuivatko pojat kivellä ikkunaan? 2. sattua (sopivasti) ks. **puuttuo, ugodiekses**

ozat|oi (-toman, -tomua, -tomii) onneton, parka, poloinen ks. **gor'a(rukku), gor'aššu, kadal, kurju**

ozattomu|s (-on, -stu, -ksii) onnettomuus, hätä ks. **beda, hädä**

ozav|u (-an, -ua, -ii) onnekas,

onnellinen *Ozaval on kai putilleh.* Onnekaalla on kaikki hyvin. Ks.

ozakas

ozavu|o (-n, -u, -tah), **ozit|tuo** (-un, -tuu, -utah) onnistua ks. **lüküstiä**

ozra|jine (-zen, -stu, -zii) ohrainen, ohra= *Muamo keitäldi ozrazen kuašan.* Äiti keitti ohrapuuron.

ozr|u (-an, -ua, -ii) ohra *külviä ozrua* kylvää ohraa

ozut|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) näyte, otos *Ongo ozuttehet jo tutkittu?* Onko näytteet jo tutkittu? Ks. **näüteh**

ozut|ella (-telen, -telou, -elalah) näyttää, näytellä ks. **ozuttua, näüttiä**

ozutelm|u (-an, -ua, -ii) näytelmä *Näimmö teatras hüvin luajitun ozutelman.* Näimme teatterissa hyvin tehdyn näytelmän. Ks. **näütelmü, spektakli**

ozuttam|o (-on, -uo, -oloi) näyttämö ks. **lava, näüttämö**

ozutteli|i (-jan, -jua, -joi) 1. näyttelijä ks. **näüttelii** 2. esittelijä *Firmas ruadau hüvä tuottehien ozuttelii.* Firmassa on hyvä tuotesittelijä. Ks. **ezittelii**

ozuttelu (-n, -u, -loi) esittely ks. **ezittelü, näüttelü**

ozut|tua (-an, -tau, -etah) näyttää *Ozuta meile dorogu linnah, ole hüvä!* Näytä meille tie kaupunkiin, ole hyvä! Ks. **näüttiä**

ozut|tuakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes) 1. näyttäytyä, ilmestyä ks. **ilmestüö, jiiäviekses**

2. osoittautua *Matku ozuttihes vai-giekse*. Matka osoittautui hankalaksi. Ks. **näüttiäkseh**

ozutu|s (-ksen, -stu, -ksii) näytös, näyttö, esittely ks. **demonstratsii, näüteh, näüttö**

otkuazi|e (-n, -u, -tah) 1. kieltää ks. **kieldiä** 2. kieltäytyä *Älä otkuazi, konzu abuu kizütäh. Älä kieltäydy, kun sinulta pyydetään apua*. Ks. **kieldävüö, otkuaziäkseh**

otkuazi|ekseh (-mmos, -h/hes, -tahes) kieltäytyä *Miksebo otkuazittos moizes hüövükkähäs taričukses?* Miksi kieltäydyit niin edullisesta tarjouksesta? Ks. **kieldävüö**

otpusk|u (-an, -ua, -oi) loma *Olen otpuskas heinükuun*. Olen lomalla heinäkuun. Ks. **loma**

ottavu|o (-n, -u, -tah) antautua, heittäytyä, käydä, ryhtyä ks. **ottu-akseh, rahkistuo, tartuo**

ot|to (-on, -tuo, -toloi) otto, otaminen

ottola|psi (-psen, -stu, -psii) otolapsi

ot|tua (-an, -tau, -etah) ottaa *Otakua n'amuu, olgua hüvät!* Otakaa karamellejä, olkaa hyvät!

ot|tuakseh (-ammos, -tah/-tahes, -etahes) antautua, heittäytyä,

käydä, ryhtyä *Vot ku otimmos lujah kilbah heijän ker*. Rupesinpa kovaan taisteluun heidän kanssaan.

Ks. **iškiäkseh, ottavuo, rahkistuo, tartuo, ürrästiäkseh, ürrästüö**

oučeredi (-n, -i, -loi) jono *seizuo oučeris* seisoa jonossa, jonottaa ks. **jono**

oudo (ovvon, ouduo, oudoloi) outo, vieras ks. **ebätavalline, tundematoi, tiedämätöi, vieras**

ounahasti viekkaasti

ounahu|s (-on, -ttu, -zii) viekaus ks. **hiitrohus**

ouna|s (-han, -stu, -hii) viekas ks. **hiitroi, viizas, vora**

ounast|ua (-an, -au, -etah) viekastella *Häi joga dielos ounastau*. Hän viekastelee joka asiassa. Ks. **hiitruija**

ouper|u (-an, -ua, -oi) ooppera *Läkkä tänäpäi ouperah!* Mennäänkö tänään oopperaan?

ouveš|ši (-in, -šii, -šiloi) vihanes *kazvattua ouveššii* kasvattaa vihanneksia ks. **kazvos**

ovvost|ua (-an, -au, -etah) aavistaa *Ovvostatgo, ken sen pahan luadii?* Aavistatko, kuka oli pahantekijä? Ks. **arvata, hainuta, huavata**

ovvostu|s (-ksen, -stu, -ksii) aavistus ks. **huave**

Pp

pabait|tua (-an, -tau, -etah) paukuttaa, ropista *Vihmuu pabait-tau kogo päivän*. Sataa ropisee koko päivän. Ks. **ramaittua**

pabel|o (-on, -uo, -oloi) papana, uloste *jänöin pabelot* jäniksen papanat

paberi (-n, -i, -loi) paperi ks. **bumuagu**

pa|bu (-vun, -buu, -buloi) papu
pač|as (-čahan, -astu, -čahii) tolppa, pilari *Pristanih iškiettih uvvet paččahat*. Laituriin lyötiin uudet tolpat.

pačkahtel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) hermoilla, huolestua *Muamat ainos pačkahtellahes omii lapsii*. Äidit hermoilevat aina lastensa vuoksi.

pačkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, etahes) paiskautua, sinkoutua *Mies öntästüi da pačkahtih sellälleh pihal*. Mies kompastui ja paiskautui selälleen pihalla. Ks. **činkahtuakseh, mäčkähähtiakseh**

pačk|ata (-uan, -uau, -atah) paiskata *Kenbo nečen kiven pačkai pordahile?* Kuka tuon kiven paiskasi portaille? Ks. **pamahuttua**

pačkeh (-en, -tu, -ii) hälinä, meteli *Kuuletgo pačkehtu pordahispäi?* Kuuletko meteliä rapusta? Ks. **hälü, kamu, šumu**

pačku (-n, -u, -loi) isku *Vot mittuman pačkun sain oččah, ku öntästüin!* Aikamoisen iskun sain päähän, kun kaaduin! Ks. **išku, kol'l'u, lošku**

pačk|ua (-an, -au, -etah) pauk-

kua, rätistä *Vilu päčči pačkau lämmitätjes*. Kylmä uuni paukkuu lämmitettäessä. Ks. **loškua**

pačkut|tua (-an, -tau, -etah) iskeä, paiskia, paukuttaa *Älä pačkuta ustu!* Älä paiski ovea! Ks. **loškuttua, pläküttiä**

pač|oi (-oin, -oidu, -čoloi) (uunissa paistettu) nauris *pastua pačoidu* paistaa naurista

pada (puan, padua, padoi; pavoi-s) pata *Pane kartohkat padah!* Pane perunat pataan! *Kaikis pavois kiehuu kartohkua*. Kaikissa padoissa kiehuu perunoita. *Etgo pessüh padoi?* Etkö pessyt patoja?

pada|ine (-zen, -stu, -zii) pieni pata

pada||kurniek|ku (-an, -kua, -koi) patakukko; **||paik|ku** (-an, -kua, -koi) patalappu

padin (-an, -ua, -oi), **padinu|s** (-ksen, -stu, -ksii) pahalainen, kelvoton *Mengäi iäres, padinat!* Menkää tiehenne, kelvottomat! Ks. **juavoli, karu, kehno, lemboi, čortu**

pagan (-an, -ua, -oi) 1. pakana *Paganat ei kannateta hristianskoidu vieruo*. Pakanat eivät tunnusta kristinuskoa. 2. kelvoton *Lükkiä iäres neče pagan rengi!* Heitä pois tuo kelvoton ämpäri!

paganalli|ne (-zen, -stu, -zii) pakanallinen *paganallizet tavat* pakanalliset tavat

pagan||ristikanzu (-an, -ua, -oi) pakana ks. **vierotoi**; **||vier|o** (-on, -uo, -oloi) pakanauskonto

pagin (-an, -ua, -oi) 1. puhe, keskustelu *Kuulin paginua zualaspäi*. Kuulin puhetta salista. 2. puhe, sopimus *Müö jo täs dielos piimmö paginua*. Tästä asiasta me sovimme jo. Ks. **sobie** 3. juoru *Heitäkkiä tühjät paginat!* Älkää juurutko! 4. (esitettävä) puhe, esitelmä *pidiä pruzniekkupagin* pitää juhlapuhe ks. **dokluadu**

paginak|as (-kahan, -astu, -kahii) puhelias ks. **kielevü, pagizii**

paginanvedä|ji (-jän, -jiä, -jii) puheenjohtaja *Kenbo vallittih paginanvedäjäkse?* Kuka valittiin puheenjohtajaksi?

pagin||burineh (-en, -tu, -ii) puheensorina; **||kiel|ji** (-en, -dü, -ii) puhekieli; **||lua|du** (-vun, -duu, -duloi), **||manieri** (-n, -i, -loi) puhetapa; **||ner|o** (-on, -uo, -oloi) puhelahjat *Hänel ollah hüvät paginernerot*. Hänellä on hyvät puhelahjat. **||vi|ga** (-jan, -gua, -goi) puhevika

pagizil|ji (-jan, -jua, -joi) puhelias ks. **kielevü, paginakas**

pagizutta|ji (-jan, -jua, -jii) haastattelijä *Pagizuttajat ei ainos malteta luadie pädjöi küzümüksi*. Haastattelijat eivät aina osaa laatia oikeita kysymyksiä. Ks. **pagizut-telii**

pagizutand|u (-an, -ua, -oi) haastattelu

pagizuttelil|ji (-jan, -jua, -joi) haastattelijä ks. **pagizuttai**

pagizut|tua (-an, -tau, -etah) jututtaa, haastatella *Pagizutin monii karjalazii Anukses*. Haastattelin

monia karjalaisia Aunuksessa.

pago (pavon, paguo, pagoloi) pako *juosta pagoh* juosta pakoon ks. **kargu**

pagobutk|ji (-en, -ie, -iloi) pakoputki

pagolaj|ine (-zen, -stu, -zii) paikolainen *muah tulluot pagolazet* maahan tulleet paikolaiset

pah|a (-an, -ua, -oi) 1. paha *Nimidä pahua hänes en voi sanuo*. En voi sanoa mitään pahaa hänestä. Ks. **ilgei, tavakas** 2. huono *Vot roittihes pahat ajat!* Tulivatpa huonot ajat! Ks. **huono**

pahač|ču (-un, -ču, -uloi) kyy ks. **küümado**

pahaheng|ji (-en, -ie, -ii/-ilöi), **pahalaj|ine** (-zen, -stu, -zii) paikolainen, kiusaaja ks. **čortu, karu, lemboi**

pahalleh pahoin, pahasti *Nügöi meile rodih tozi pahalleh*. Nyt meille kävi tosi pahasti. Ks. **pahasti, pahoi**

pahan||azu|ji (-jan, -jua, -jii), **||luadil|ji** (-jan, -jua, -joi), **||ruadaj|ji** (-jan, -jua, -jii) pahantekijä, rikollinen; **||luadu|ine** (-zen, -stu, -zii) pahanlaatuinen; **||rua|do** (-von, -duo, -doloi) pahanteko, rikos ks. **kriminalu, rikos**

pahapäiväl|ine (-zen, -stü, -zii) pahanpäiväinen, huonokuntoinen *Koiru oli perrettü pahapäiväzekse*. Koira oli hakattu henkiahieveriin.

paharašk|u (-an, -ua, -oi) paha, kelvoton ks. **pädemätöi**

pahasluavaj|ine (-zen, -stu,

-zii) huonomaineinen ks. **huonomainivolline**

pahasti huonosti, pahasti ks. **pahalleh, pahoi**

pahastu|o (-un, -u, -tah) pahastua *Ethäi pahastu, ku kurinen?* Et hän pahastu, jos tupakoin?

pahataba|ine (-zen, -stu, -zii) paha(n)tapainen *Mostu pahatabastu brihačuu en enne ole nähniuh*. Niin pahatapaista poikaa en ole ennen nähnyt.

pahattav|u (-an, -ua, -oi) huononpuoleinen *Dorogu on pahattavas kunnos, mašinal et piäze*. Tie on huononpuoleisessa kunnossa, autolla ei pääse.

paheksi|e (-n, -u, -tah) paheksua *Paheksin hänen ičenviendiä*. Paheksun hänen käytöstään. Ks. **briezguija, halveksie, pieneksie, väheksie**

paheksind|u (-an, -ua, -oi) paheksuminen, väheksyminen ks. **halveksindu, väheksindü**

pahend|ua (-an, -au, -etah) pahentaa *Nimi miestü ei pahenda*. Ei nimi miestä pahenna. (sl.)

pahe|ta (-nen, -nou, -tah) pahentua *A ku vai ei voimattomus pahenis*. Kunpa vain tauti ei pahenisi. Ks. **huonota**

pahimillah, pahimilleh, pahimuolleh pahimmillaan *Tütöl on muutosigä pahimilleh*. Tytöllä on murrosikä pahimmillaan.

pahk|u (-an, -ua, -oi) 1. (puun) pahka, kääpä ks. **burču, kážnü** 2. patti, kuhmu ks. **kuhmu**

pahni|e (-n, -u, -tah) tuoksua *Rouzat pahnitah*. Ruusut tuoksuvat. Ks. **tulla (hüväle)**

pahoi huonosti, pahasti *Viego voit pahoi?* Vieläkö voit huonosti? *Nügöi häi pahoi ruadoi*. Nyt hän teki pahasti. Ks. **pahalleh, pahasti**

pahoit|ellakseh (-telemmos, -teleh/-telehes, -ellahes) pahoittella, harmitella *Pahoittelemmos, ku en piässüh aijemba*. Pahoittelen, kun en päässyt aikaisemmin.

pahoit|tua (-an, -tau, -etah) pahoittaa *pahoittua mieldü* pahoittaa mielensä

pahoivoiva|ine (-zen, -stu, -zii) huonovointinen ks. **ebävoivaine, vähävoivaine**

pahu|s (-on, -ttu, -zii) pahuus, paha *Hänes en nähniuh hüvüttü, vai pahuttu*. Hänessä en nähnyt hyvyyttä, vain pahuutta.

paiči paitsi, lukuun ottamatta *Kai toizet mendih, paiči nečidä miestü*. Kaikki muut menivät, paitsi tuo mies.

pai|du (-jan, -dua, -doi) paita *Paidu pidäü ut'uužie*. Paita pitää silittää. Vrt. **räččin**

paikalli|ne (-zen, -stu, -zii) paikallinen ks. **alovehelline, lokal'noi**

paikan|eč|čo (-on, -čuo, -čoloi) paikanhaku; ||**ni|mi** (-en, -ie, -ii/-ilöi) paikannimi; ||**varuand|u** (-an, -ua, -oi) paikkavaraus

paik|ata (-kuan, -kuau, -atah) paikata *Suappainombelii paikkai hüvin kengän*. Suutari paikkasi

kengän hyvin.

paikkav|o (-on, -uo, -oloi)
paikkaus ks. **kohendus**

paikkait|tua (-an, -tau, -etah)
paikkauttaa *Paikkaitin pal'ton om-
belijal*. Paikkautin takin ompelijal-
la.

paik|ku (-an, -kua, -koi) 1. hui-
vi *Paikattah et kirikköh mene*. Pal-
jain päin (ilman huivia) ei mennä
kirkkoon. 2. paikka, tila *Pidäü löü-
diä kaikile pädiü aigü da paikku*.
On löydettävä kaikille sopiva aika
ja paikka. Ks. **kohtu, sija, tila** 3.
virka, toimi *Täh paikkah oli äijü
pürgijiä*. Tähän paikkaan oli pal-
jon hakijoita. Ks. **virgu** 4. peruna-
pelto, -maa *Jogo teijän paikku on
künnettü?* Joko teidän perunamaa
on kynnetty?

paikku||kun|du (-nan, -dua,
-dii) paikkakunta; **||lip|pu** (-un,
-puu, -puloi)

paimend|ua (-an, -au, -etah)
1. paimentaa *paimendua žiivattua*
paimentaa kotieläimiä 2. paimen-
taa, katsoa perään, seurata *Midä
minuu paimendat, enhäi lapsi ole?*
Miksi minua paimennat, enhän
lapsi ole?

paimo|j (-in, -idu, -oloi) 1. (kar-
ja)paimen 2.(sielun)paimen *Tuatto
ezipaimoi!* Isä esipaimen!

painalmu|s (-ksen, -stu, -ksii)
jälki, painuma *Lumes nägüi kon-
dien painalmustu*. Lumessa näkyi
karhun jälkiä. Ks. **jälgi, painumu**

painamat|oi (-toman, -tomua,
-tomii) painamaton *painamattomat*

lähtiet painamattomat lähteet

painami|ne (-zen, -stu, -zii)
painanta, painaminen ks. **painan-
du**

painam|o (-on, -uo, -oloi) (kir-
ja)paino *Jogo lähti kirju painoh?*
Menikö kirja jo painoon?

painand|u (-an, -ua, -oi) pai-
nanta, painaminen ks. **painamine**

painat|tua (-an, -tau, -etah)
painattaa, julkaista *Kusbo painatit
kniigan?* Missä painatit kirjan? Ks.

jullata

painavu|o (-n, -u, -tah) painau-
tua, painua *Painavu madalakse!*
Painaudu matalaksi!

paineh (-en, -tu, -ii) 1. paine
Liägäri miäräi silmän painehen.
Lääkäri mittasi silmänpaineen.
Ks. **davleenii** 2. paine (kiire) *Kai
ruatah kovan painehen al*. Kaikki
työskentelevät kovan paineen alai-
sina.

painet|tu (-un, -tuu, -tuloi) pai-
nettu ks. **pečatnoi**

paini|n (-men, -ndu, -mii) kas-
tike ks. **soussu**

pain|o (-on, -uo, -oloi) 1. pai-
no, massa *Opin vähendiä painuo*.
Yritän pudottaa painoani. Ks. **vies-
su** 2. paino, korostus *Hänen sa-
noil on painuo poliitiekas*. Hänen
sanoillaan on painoa politiikassa.
*Suomen kieles on paino enzymäzel
tavul*. Suomen kielessä on paino
ensimmäisellä tavulla. 3. kirja-
paino *Lehti meni jo painoh*. Lehti
meni jo painettavaksi.

paino||kesk|i (-en, -ie, -ii/-ilöi)
painopiste; **||koneh** (-en, -tu, -ii)

painokone; ||**miärjü** (-än, -iä, -ii) painomitta

painojs (-ksen, -stu, -ksii) painos *Kirjan uvves painokses on jo kolme ozua*. Kirjan uudessa painoksessa on jo kolme osaa. Ks. **tiražu**

painot|oi (-toman, -tomua, -tomii) painoton *painottomat da painollizet tavut* painottomat ja painolliset tavut

pain|ua (-an, -au, -etah) 1. painaa (alaspäin) *Paina knopkua!* Paina nappia! 2. olla jonkin painoinen *Huavo kartohkua painau kak-sikümnen kiluo*. Säkki perunoita painaa 20 kiloa. 3. painaa (painotuote) ks. **jullata, piästiä ilmah**

pain|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **painu|o** (-n, -u, -tah) painautua, painua *Vil'lu on painunuh vihman jälgeh*. Vilja on painunut (kasaan) sateen jälkeen. Ks. **aleta, notkuo**

painum|u (-an, -ua, -ii) jälki, painuma ks. **painalmus**

pai|ista (-gizen, -gizou, -istah) puhua *Bunukku jo hüvin pagizou*. Lapsenlapsi puhuu jo hyvin.

paiz|e (-ien, -ettu, -ieloi) paise *puhkata paize* puhkaista paise

paj|a (-an, -ua, -oi) paja *Seppü ruadau pajas*. Seppä tekee töitä pajassa.

pajatta|i (-jan, -jua, -jii) laulaja *Pajattajal on helevü iäni*. Laulajalla on heleä ääni.

pajat|tua (-an, -tau, -etah) laulaa *Pajatattogo tüö horas?* Laulat-

teko te kuorossa?

pajeta (pagenen, pagenou, pajetah) paeta *Vangi pageni türmäspäi*. Vanki pakeni vankilasta.

paj|o (-on, -uo, -oloi), **pajoline** (-zen, -stu, -zii) laulu *Pajatango teile karjalazen pajon?* Laulanko teille karjalaisen laulun?

paju (-n, -u, -loi) paju *Dorogupieves kasvau äijü pajuu*. Tien varrella kasvaa paljon pajua.

paju||pilli (-n, -i, -löi) pajupilli; ||**tuhj|o** (-on, -uo, -oloi) pajupensas **pakast|uakseh** (yksipers. -ah/-ahes), **pakastu|o** (yksipers. -u) pakastua *Üöl pakastih*. Yöllä pakastui. Vrt. **jiätütütiä, külmätä**

pakičči|i (-jan, -jua, -joi) pyytäjä, kerjäläinen

pakiču|s (-ksen, -stu, -ksii) pyyntö, kerjuu

pakiet|tu (-an, -tua, -toi) paketti, (muovi- tai paperi)kassi

paki|ta (-čen, -ččou, -tah) pyytää, kerjätä *Pakičin tuatal dengua*. Pyysin isältä rahaa. Ks. **n'urguo, trendie**

pakite|s (-ksen, -stu, -ksii) anomus, hakemus, pyyntö

pakka|line (-zen, -stu, -zii) pakkakanen, pakkas= *Roinnougo vie pakkazii tän talven?* Vieläköhän tulee pakkasia tänä talvena? *Egläi oli pakkaine huondes*. Eilen oli pakkasaamu.

pakkas||keli (-n, -i, -löi) pakkaskeli; ||**kuu** (-n, -du, -loi) tammi; ||**nest|e** (-ien, -ettu, -ieloi) pakkasneeste; ||**voi|jeh** (-dehen,

-jehtu, -dehii) pakkasvoide

pak|ko (-on, -kuo, -koloï) pakko *Meil on pakko täs piästä*. Meidän on pakko päästä tästä.

pakko||lom|a (-an, -ua, -ii) pakkoloma; **||siir|do** (-ron, -duo, -doloï) pakkosiirto *rahvahien pakkosiirrot* väestön pakkosiirrot

pak|kuo (-un, -kuu, -utah) 1. pudota *pakkuo pordahis alah* pudota rapuista ks. **kirvota**, **langeta**, **sorduo**, **viärähtiäksesh** 2. irrota *Paijas pakui nüblü*. Paidasta irtosi nappi. Ks. **irdavuo**, **lähtie**

pakoi|teh (-tehen, -ehtu, -tehii) pakote *talovehellizet pakoittehet* taloudelliset pakotteet ks. **sanktsii**

pakoitta|j (-jan, -jua, -jii) diktaattori ks. **diktuatoru**

pakoi|tua (-an, -tau, -etah) pakottaa *Eihäi sinuu niken pakoi-tannuh sih ruadoh?* Eihän sinua kukaan siihen tekoon pakottanut? Ks. **zastuavie**

pal|a (-an, -ua, -oi), **pal|aline** (-zen, -stu, -zii) 1. pala(nen) *Leikka kua kolme palastu leibiä, ole hüvä!* Leikkaa kolme palaa leipää, ole hyvä! Ks. **viibaleh**, **viibloi**, **viibalo** 2. kappale *Ostan viizi palua*. Ostan viisi kappaletta. Ks. **kappaleh**

palamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) palamaton *palamattomat jättehet* palamattomat jätteet

palamu|s (-ksen, -stu, -ksii) palohaava ks. **poltates**

palat|ku (-an, -ua, -oi) telтта *püstiittiä palatku* pystyttää telтта

palat|ti (-in, -tii, -tiloi) (makuu)

parvi *Palatil on lämmin muata*. Parvella on lämmin nukkua. Ks. **parvi**

palav|u (-an, -ua, -ii) kuuma, tulinen *Vala minule palavua čuajuu, ole hüvä!* Kaada minulle kuumaa teetä, ole hyvä! Ks. **hiilavu** vrt. **räkki**

palavu|o (-n, -u, -tah) 1. syttyä *Hallot kerras palavuttih*. Halot syttyivät heti. Ks. **süttöö** 2. kuumentua, kiristyä *Mielet ruvettiherähmös palavumah*. Mieliala kouksessa alkoi kiristyä.

pal|go (-lon, -guo, -goloï) palko *hernehen pallot* herneen palot

palkalli|ne (-zen, -stu, -zii) palkallinen *Saitgo palkallistu lomua?* Saitko palkallista lomaa?

palk|ata (-uan, -uau, -atah) palkata *Opastujii palkattiheräruadoh*. Opiskelijoita palkattiin kesätöihin.

palkat|oi (-toman, -tomua, -tomii) palkaton *Moizeh tarkoitukseherävoibi suaha vaigu palkattomua virgulomua*. Sellaiseen tarkoitukseen voi saada vain palkatonta virkavapautta.

palkind|o (-on, -uo, -oloi) palkinto ks. **preemii**

palki|ta (-čen, -ččou, -tah) palkita *Kolme parastu juoksijua palkittiherä*. Kolme parasta juoksijaa palkittiin.

palk|u (-an, -ua, -oi) palkka *Äijängo suat palkua?* Paljonko saat palkkaa? Ks. **sualoi**

palku||evut (eduloin, eduloi)

palkkaedut; ||**ehto**|t (-loin, -loi)
palkkaehdot; ||**taz**|o (-on, -uo,
-oloi) palkkaluokka; ||**nevvottelu**|t
(-loin, -loi) palkkaneuvottelut;
||**vuadimu**|s (-ksen, -stu, -ksii)
palkkavaatimus

pal'l'a|ine (-zen, -stu, -zii) va-
sara

pal'l'a|s (-han, -astu, -hii) pal-
jas *kävellä pal'l'ahin jalloin* kävel-
lä paljain jaloin

pal'l'ast|**ju**a(-an, -ua, -etah)
1. paljastaa, saattaa näkyviin
Brihačut, pal'l'astakkua piät! Po-
jat, paljastakaa pääanne (ottakaa
hatut päästänne)! 2. paljastaa, saat-
taa ilmi *Pal'l'astatgo minule si-
nun pluanan?* Paljastatko minulle
suunnitelmasi?

pal'l'astu|o (-n, -u, -tah) pal-
jastua *Peittoliitto pal'l'astui*. Sala-
liitto paljastui.

pal'l'ata (-uan, -uau, -atah) ta-
koa ks. **taguo**

pal'l'u (-an, -ua, -oi) 1. mou-
kari *iskie pal'l'al* lyödä moukarilla
2. (urh.) moukari *lükätä pal'l'ua*
heittää moukaria ks. **kuvaldu**

palmik|**ko** (-on, -kuo, -kolo)
palmikko *Tütöl ollah tukat pitkis*
palmikois. Tytöllä on hiukset pit-
killä palmikoilla. Ks. **kassu**

palmikoij|**ja** (-čen, -ččou, -jah)
letittää ks. **plettie**

pal'm|**u** (-an, -ua, -oi) palmu

pal|o (-on, -uo, -oloi) palo, tu-
lipalo *Kogo kylä oli paluo sam-
muttamassas*. Koko kylä oli tulipaloa
sammuttamassa. Ks. **požuaru**, **tu-**

lipalo

paloit|**ella** (-telen, -telou, -el-
lah) paloitella ks. **katkuo**, **leikkuo**
palo|**kun**|**du** (-nan, -dua, -dii)
palokunta; ||**mie**|s (-hen, -stü,
-hii) palomies ks. **požarniekk**u;
||**ruan**|**u** (-an, -ua, -oi) palovamma
ks. **poltates**; ||**strahouhk**|**u** (-an,
-ua, -oi) palovakuutus

palstoit|**tua** (-an, -tau, -etah) 1.
palstoittaa (maata) *Randualoveh*
palstoitetah duačoikse. Ranta-alue
palstoitetaan mökkিতেeiksi. 2.
palstoittaa (tekstiä) *Palstoitin teks-
tan kahteh palstah*. Palstoitin teks-
tin kahteen palstaan.

palst|**u** (-an, -ua, -oi) 1. palsta,
maa-alue 2. (lehden) palsta *Uudi-
ne piädüi lehten palstoile*. Uutinen
päytyi lehden palstoille.

paltin (-an, -ua, -oi) palttina *ku-
duo paltinua* kutoa palttinaa

pal't|**o** (-on, -uo, -oloi) takki ks.
takki

pal|**ua** (-an, -au, -etah) 1. palaa,
olla tulossa *Taloi paloi alustassah*.
Talo paloi perustuksiaan myöten.
2. palaa, valaista *Verandal palau*
valo. Verannalla palaa valo. 3. pa-
laa, kärventyä *Minul hibju pahoi*
paloi mennüt kezän. Ihoni paloi
pahasti viime kesänä.

palvell|**la** (-en, -ou, -lah) 1. olla
avuksi, palvella *palvella klijen-
toi* palvella asiakkaita 2. palvella,
hyödyttää *Kenen eduloi hänen ide-
jat palvellah?* Kenen etuja hänen
ideansa palvelevat? 3. palvella,
olla virassa *Mužikku palveli armies*

ofitsierannu. Mies palveli armeijassa upseerina. Ks. **sluuzie**

palvelu (-n, -u, -loi) (julkinen) palvelu *Uvvel eloipaikal on vie vähä palveluu*. Uudella asuinalueella on vielä vähän palveluja.

palvelu|ammatti (-in, -tii, -tiloi) palveluammatti; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) palvelupiste ks. **info**; **||rah|a** (-an, -ua, -oi) palveluraha ks. **čuajuraha**

palvelu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. palvelu, hyvä teko *Olen heile palveluksen velgua*. Olen heille palveluksen velkaa. 2. palvelus (työsäolo) *Pitkäs palvelukses annettih kuldaine kunnivomerki*. Pitkästä palveluksesta annettiin kultainen kunniamerkki.

palveluskelbo|ine (-zen, -stu, -zii) palveluskelpoinen ks. **sluuzbahkelbuaju**

palvo|ji (-jan, -jua, -jii) palvoja

palvond|u (-an, -ua, -oi) palvonta, palvelu *kumiuroin palvondu epäjumalien palvonta*

palv|uo (-on, -ou, -otah) palvoa, ihailla *palvuo muallizii rikkahuksii* palvoa maallisia rikkauksia ks. **ihaiilla, ihalmoijakseh**

pamaht|uakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes) pamahtaa *Ikkun pamahtih kiinni*. Ikkuna pamahti kiinni.

pamahtu|s (-ksen, -stu, -ksii) pamaus

pamahut|tua (-an, -tau, -etah) pamauttaa, iskeä *Vihäs häi pama-hutti kulakal seinäh*. Vihaisena

hän pamautti nyrkillä seinään. Ks. **pačkata**

pamait|tua (-an, -tau, -etah) pamauttaa, paukutella *Älgiä muga pamaitakkua veriädü!* Älkää sillä tavalla paukutelko ovea!

panet|ellakseh (-telemmos, -teleh/-telehes, -ellahes) panetella *Mikse ainos panetteletos nuaburiloi?* Miksi aina panettelet naapureita? Ks. **moittie**

paniek|ku (-an, -kua, -koi) paniikki *Olin ihan paniekas*. Olin ihan paniikissa.

panikui|ja (-čen, -ččou, -jah) panikoida *Älä veikkone tühjiä panikuiče!* Älä nyt turhaan pani-koi!

pan|na (-en, -ou, -nah) 1. panna, laittaa, asettaa *Panengo astiet škuappah?* Panenko astiat kaappiin? 2. sataa *Jogoi pani lundu?* Joko satoi lunta? 3. kiroilla *Häi ainos vai mattii panou*. Hän aina vain kiroilee. 4. pahastua, panna pahaksi *Älä pane pahakse hänen paginoi!* Älä pane pahaksesi hänen juttujaan! 5. panna käyntiin, käynnistää *Panitgo jo pezokonehen käümäh?* Käynnistitkö jo pesukoneen?

pan|nakseh (-emmos, -eh/ehes, -nahes) 1. laittautua, ruveta tekemään *Nügöi toven panemmos opastundah*. Nyt rupean todella opiskelemaan. Ks. **ottuakseh, tartuo** 2. sopia *Tämä šliäppü nikui ei sinulles panei*. Tämä hattu ei sovi sinulle mitenkään. Ks. **pädie** 3. teeskennellä *Poigu panihes*

voimattomakse. Poika teeskenteli sairasta. Ks. **heittiäkseh, keksindelläkseh, laitellakseh**

panti (-n, -i, -loi) pantti *Midäbo annat pantikse?* Mitä annat pantiksi?

papirosk|u (-an, -ua, -oi) tupakka, savuke ks. **sigariettu, sigarku**

pap|k|u (-an, -ua, -oi) kansio, mappi ks. **al'bomu, kanzikko, mappi**

pap|pi (-in, -pii, -piloi) pappi *Händü vallittih prihodan uvvekse papikse*. Hänet valittiin seurakunnan uudeksi papiksi. Ks. **buat'ušku**

pappil (-an, -ua, -oi) pappila

pappilist|o (-on, -uo, -oloi) pappisto *Prihodan pappilistoh kuulutah pappi da diakon*. Seurakunnan papistoon kuuluvat pappi ja diakoni.

paprik|ku (-an, -kua, -koi) paprika ks. **ruskeippuri**

paradoks|u (-an, -ua, -oi) paradoksi (ristiriitainen väite)

paragraf|fu (-an, -fua, -foi) pykälä ks. **pügäl**

parahikse juuri sopivasti *Parahikse tulitto murginale*. Juuri sopivasti tulitte lounaalle. Ks. **parahite**

parahilleh parhaillaan, juuri nyt *Häi parahilleh pagizou telefonas*. Hän puhuu parhaillaan puhe-
limessa.

parahimuolleh parhaimmillaan *Päivü on parahimuolleh*. Päivä on parhaimmillaan.

parahite ihan hyvin, juuri sopiva(sti) *Pluat't'u on sinule parahite*. Leninki on sinulle juuri sopiva. Ks. **parahikse**

parahod|u (-an, -ua, -oi) höyrylaiva *matkustua parahodal* matkustaa höyrylaivalla

paralizuil|ja (yksipers. -ččou) halvaantua ks. **hullata**

paralizuit|tu (-un, -tuu, -tuloi) halvaantunut ks. **hullattu**

parandaji (-jan, -jua, -jii) parantaja ks. **kohendai**

parandel|la (-en, -ou, -lah) parannella, korjata *Parandelen vie vähäzen tekstua*. Parantelen vielä vähän tekstiä. Ks. **kohendella**

parandol|u (-an, -ua, -oi) parantola ks. **sanatourii**

parand|ua (-an, -au, -etah) parantaa *Parandaugo magavosijalebo gripän?* Parantaako vuodelepo flunssan? Ks. **lieččie, parendua, spruavie**

parandu|ji (-jan, -jua, -jii) toipilas ks. **tervehtüi**

parandumatoi (-toman, -tomua, -tomii) parantumaton *parandumattomat tavvit* parantumattomat sairaudet

parandu|s (-ksen, -stu, -ksii) parannus *Defektoih uskaldettih parandustu*. Epäkohtiin luvattiin parannusta.

parandus||ehtotu|s (-ksen, -stu, -ksii) parannusehdotus; **||kein|o** (-on, -uo, -oloi) parannuskeino

para|s (-han, -stu, -hii) paras *Hüö ollah minun parahat üstävät*.

He ovat parhaat ystäväni.

parašuu|tu (-an, -tua, -toi) laskuvarjo *hüpätä parašuu|tal* hypätä laskuvarjolla

parašutist|u (-an, -ua, -oi) laskuvarjohyppääjä

para|ta (-nen, -nou, -tah) 1. parantua, tulla paremmaksi *Muailmanrekordu parani ühtel sekundal*. Maailmanennätys parani sekunnilla. 2. parantua, tulla terveeksi, toipua *Oletgo jo parannuh gripas?* Oletko jo parantunut flunssastasi? Ks. **tervehtüö, toibuo**

pardavu|o (-n, -u, -tah) parroittua *pardavunnuot mužikat* partamiehet

pardehi|ne (-zen, -stu, -zii) hirsinen, hirsi= *pardehine külü* hirsisauna

par|du (-ran, -dua, -doi) parta *ajua pardu* ajaa parta(nsa)

pardu||koneh (-en, -tu, -ii) pararanajokone; ||**vuaht|i** (-en, -ie, -ii/-iloi) partavaahto

parem, paremb|i (-an, -ua, -ii) parempi *Keli on muuttunuh parembakse*. Keli on muuttunut paremmaksi.

parembah, parembi paremmin

parend|ua (-an, -au, -etah) parantaa ks. **lieččie, parandua, spruavie**

parikmuaher|u (-an, -ua, -oi) parturi, kampaaja *kävvä parikmuaheran luo* käydä parturissa/kampaajalla

parikmuahersko|ji (-in, -idu, -loi) kampaamo ks. **salon**

parki|ta (-čen, -ččou, -tah) parkita *parkita nahkua* parkita nahkaa

parkiet|tu (-an, -tua, -toi) parketti

parluament|u (-an, -ua, -oi) parlamentti, eduskunta

parluamentu||talo|ji (-in, -idu, -loi) eduskuntatalo; ||**valličuks|et** (-ien, -ii) eduskuntavaalit ks. **vui-borat**

parom|u (-an, -ua, -oi) lautta *Suareh et piäze sildua müö, vaigu paromal on ühtevüs*. Saareen ei pääse siltaa myöten, on vain lautatayhteys.

paroudi|ji (-en, -edu, eloi) parodia

parrak|as (-kahan, -astu, -kahii) parrakas *parrakkahat starikat* parrakkaat ukot

par|ras (-dahan, -rastu, -dahii) parras, reuna *seizuo kuilun pardahal* seisoa kuilun partaalla

parrat|oi (-toman, -tomua, -tomii) parraton

par|zi (-ren, -tu, -zii/-ziloi) hirsisi *parzilois luajittu taloi* hirsistä tehty talo, hirsitalo

parti|ji (-en, -edu, -eloi) puolue ks. **puoloveh**

partisiip|pu (-an, -pua, -poi) partisiippi *Annettu on passiivan toine partisiippu*. Annettu on passiivin toinen partisiippi.

partitiiv|u (-an, -ua, -oi) partiitiivi

partizuan|u (-an, -ua, -oi) partisaani, sissi

partn'or|u (-an, -ua, -oi) partneri, kumppani *Olemmo hänenke*

partn'orat *biznesas*. Olemme hänen kanssaan liikeyrityksiä. Ks. **ühthesruadai**

part|u (-an, -ua, -oi) pulpetti *Kluasas on kaksikümnen kolme partua*. Luokassa on 23 pulpettia.

paruad|u (-an, -ua, -oi) paraati *Opastujat maršittih Iččenä-žüspäivän paruadas*. Opiskelijat marssivat itsenäisyyspäivän paraatissa.

parvek|eh (-kehen, -ehtu, -kehii) parveke ks. **balkon, galdari**

parv|i (-en, -ie, -ii/-iloi) 1. joukko *Näitgo parven jouččenii?* Näitkö joutsenparven? 2. (makuu) parvi *Parvel sündüü kogo pereh maguamah*. Parvelle mahtuu nukkumaan koko perhe. Ks. **palatti**

pask|u (-an, -ua, -oi) uloste ks. **šittu, ullosteh**

passport|u (-an, -ua, -oi), **passi** (-n, -i, -loi) passi *Ozutakkua pasportat, olgua hüvät!* Näyttäkää passinne, olkaa hyvät!

passib|o (-on, -uo, -oloi) kiitos *Suuret passibot!* Suurkiitokset! Ks. **kiitos**

passiboi|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. kiittää *Passiboičen teidü hüväs ühtesruavos!* Kiitän teitä hyvästä yhteistyöstä! Ks. **kiittä** 2. ylistää ks. **hüveksie**

passiiv|u (-an, -ua, -oi) passiivi *Lugiettu on passiivan toine partisiippu*. Luettu on passiivin 2. partisiippi.

pastaji (-jan, -jua, -jii) leipuri ks. **pekkari**

pastald|ua (-an, -au, -etah) paistaa (nopeasti) *Muamo terväzeh pastaldi piiruat*. Äiti paistoi nopeasti piirakat.

pastamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) paistamaton, raaka *Et nikui syö pastamattomii piirualoi*. Et mitenkään voi syödä raakoja piirakoita.

pastil|u (-an, -ua, -oi) pastilli
pasto|s (-ksen, -stu, -ksii) paistos, leivonnainen

pastosriehtil (-än, -iä, -öi) paistinpannu

past|u (-an, -ua, -oi) pasta

past|ua (-an, -au, -etah) 1. leipoa *pastua leibiä* leipoa leipää 2. paistaa (uunissa) *Pastoin tortan kahtessuas gruadusis*. Paistoin kakkun 200 asteessa. Vrt. **žuarie**

pastu|o (-n, -u, -tah) paistua *Bulkazet pastutah päčis*. Pullat paistuvat uunissa. Vrt. **žuarivuo**

patent|u (-an, -ua, -oi) patentti *eččie patentua keksindöle* hakea patenttia keksinnölle

patentui|ja (-čen, -ččou, -jah) patenttoida *Šipainiekat on patenttuittu Jeuropan Liitos*. Karjalanpiirakat on patentoitu EU:ssa.

patišk|o (-on, -uo, -oloi) laiska *Nečis patiškos miehes älä abuu vuota*. Tuosta laiskasta miehestä älä apua odota. Ks. **lašku, pattii**

patoloug|i (-en, -edu, -eloi) patologia

patriarh|u (-an, -ua, -oi) patriarkka *Patriarhakse kučutah pravoslaunoin kirikön piädü*. Pat-

riarkaksi sanotaan ortodoksisen kirkon päätä.

patriot|tu (-an, -tua, -toi) patriootti, isänmaanystävä

patron (-an, -ua, -oi) patruuna, panos

patsient|u (-an, -ua, -oi) potilas ks. **läzii, voimatoi, väitöi**

patteil|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) laiskotella ks. **laškestellakseh**

pattevu|o (-n, -u, -tah) laiskistua *Vot kui olet pattevunnuh kezän aigan!* Oletpa sinä laiskistunut kesän aikana! Ks. **laškevu, laškistuo**

pattevu|s (-on, -ttu, -ksii) laiskuus *Pattevuos minuu etto voi moittie.* Laiskuudesta ette minua voi soimata. Ks. **laškus**

patti|j (-en, -edu, -eloi) laiska ks. **lašku, patiško**

pattieh laiskasti ks. **laškah, laškasti**

paugu (pavvun, pauguu, pauguloi) paukku, isku ks. **išku, kolahtus, lošku**

pauguo (pavvun, pauguu, pavvutah) paukkua, kolista *Pakkaine pauguu.* Pakkanen paukkuu.

pavarič|ču (-an, -čua, -čoi) kauha, kapusta *ammuldua pavaričal rokkua* ammentaa kauhalla keittoa vrt. **kauhu**

pavvut|tua (-an, -tau, -etah) paukuttaa, hakata *Älä nenga pavvuta ustu!* Älä noin hakkaa ovea! Ks. **plakuttua**

pavveh (paugehen, pavvehtu, paugehii) pauke

pečatno|j (-in, -idu, -loi) painettu *pečatnoi tekstu* painettu teksti ks. **painettu, paino**

pečat|ti (-in, -tii, -tiloi) leima, sinetti ks. **kleimu**

pečenn|ü (-än, -iä, -öi) keksi, pikkuleipä

pedagogi|ne (-zen, -stu, -zii) pedagoginen *Opastun Pedagogi- zes üliopistos.* Opiskelen Pedagogisessa yliopistossa.

pedago(u)|gu (-an, -ua, -oi) pedagogi ks. **kazvattai, opastai**

pedali (-n, -i, -loi) poljin ks. **polguin**

pedo (pevon, peduo, pedoloi) peto ks. **zvieri**

pedo||eläi|n (-men, -ndü, -mii), **||elät|ti** (-in, -tii, -tilöi) petoeläin; **||lin|du** (-nun, -duu, -duloi) peto- lintu

pedr|u (-an, -ua, -oi) poro; peura

Pedru (-n, -u, -loi), **Pedrun- päiv|ü** (-än, -iä, -ii) Petrunpäivä (apostolien Pietarin ja Paavalin muistojuhla 29.6./12.7.) *Pedrunpiän lähtemmö Suureh Mägeh pruaz- niekale.* Petrunpäivänä lähemme Suurmäkeen praasniekalle.

pedv|ata (-uan, -uau, -atah) pieksää, mukiloida, kiusata *Älä nenga pedvua kažirašku!* Älä noin kiusaa kissapoloista! Ks. **kiu- zata, muokata, vaivata**

pedv|atakeh (-uammos, -uah/-uahes, -atahes) peuhata *Kaiken päivän lapset pedvattihes pihal.* Koko päivän lapset peuhasivat pi-

halla. Ks. **hüppie, telmiä**

pedä|ji (-jän, -jiä, -jii) petäjä
Rannal kasvau korgiedu pedäjiä.
Rannalla kasvaa korkeita petäjiä.

Ks. **hongu, mändü**

pedäjik|kö (-ön, -küö, -köloi)
petäjikkö

pehm|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1.
pehmeä *Ongo laukas pehmiedü
leibiä?* Onko kaupassa pehmeätä
(tuoretta) leipää? 2. pehmeä, hellä,
lempeä *pehmei karakteri* lempeä
luonne

pehmei||südämelli|ne (-zen,
-stü, -zii), ||**vačča|ine** (-zen, -stu,
-zii) pehmeäluontoinen ks. **hembei**

pehmeniä (-än, -äü, -etäh)
pehmentää, pehmittää *Joi pehmeni-
di tuatto omassah sanazii, ei ole
moine srougoi.* Jo isä pehmensikin
omia sanojaan, ei ole niin ankara.
Ks. **pehmittä**

pehmeniä|s (-ksen, -stü, -ksii)
pehmennys

pehmeniä|merki (-n, -i, -löi)
pehmennysmerkki *Sanas n'amu
on pehmeniä|merki.* Sanassa kara-
melli on pehmennysmerkki.

pehme|tä (-nen, -nöü, -täh) 1.
pehmentyä, pehmetä *Hanget jo
terväh pehmetäh päiväzes.* Hanget
pehmenevät nopeasti auringossa.
2. lauhtua, leppyä *Taba pehmeni,
ku üön magari.* Viha lauhtui, kun
(hän) nukkui yön yli. Ks. **lauhtuo**

pehmevü|s (-ön, -ttü, -ksii)
pehmeys

pehmieh, pehmiesti pehmeästi
pehmit|tiä (-än, -täü, -etäh)

pehmittää ks. **pehmeniä**

peibo|ji (-zen, -stu, -zii) peippo,
peipponen

peigal|lo (-on, -uo, -oloi),
peigo|ji (-in, -idu, -loi) peukalo

peitoči salaa *Häi lähti peitoči
meis, niken ei nähnih.* Hän lähti
meiltä salaa, kukaan ei nähnyt.

peitoču|s (-ksen, -stu, -ksii)
salaisuus *Tahtotgo kuulta peito-
čuksen?* Haluatko kuulla salaisuus-
den? Ks. **sekriettu**

peitoil piilosilla *Lapsennu
olimmo peitoil.* Lapsena olimme
piilosilla. Ks. **peittozil**

peitolli|ne (-zen, -stu, -zii) sa-
lainen *peitollizet sobimukset* salai-
set sopimukset ks. **peitto=**

peit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. peit-
tää, estää näkymästä ks. **kattua,**
suojata 2. salata, kätkeä, piilottaa
peittä omassah tevot salata omat
tekonsa

peit|tiäkseh (-ämmös, -täh/-
tähes, -etähes) piiloutua *Päiväine
jo peittähes pilvih.* Aurinko meni jo
pilven taakse. Ks. **peittäö**

peit|to (-on, -tuo, -toloi) 1.
piilo, piilopaikka *Paha peitos ei
püzü.* Paha ei pysy salassa. (sl.) 2.
salaisuus ks. **sekriettu** 3. **peitto=**
salainen *Minul on peittotelefonan-
noumer.* Minulla on salainen puhe-
linnumero. Ks. **peitolline**

peitto|kirjutu|s (-ksen, -stu,
-ksii) salakirjoitus; ||**kuundeli|ji**
(-jan, -jua, -joi) salakuuntelija

peittola|ine (-zen, -stu, -zii)
piileskelijä

peitto||liit|to (-on, -tuo, -to-
loi) salaliitto; ||linz|at (-oin, -oi)
piilolasit ks. **kontaktulinzat**;
||pagin (-an, -ua, -oi) salakieli;
||paik|ku (-an, -kua, -koi) piilo-
paikka; ||polits|i (-en, -edu, -eloi)
salapoliisi ks. **detektiivu**, **eččii**;
||perä|ine (-zen, -stü, -zii) sala-
peräinen; ||rak|as (-kahan, -astu,
-kahii) salarakas; ||san|a (-an, -ua,
-oi) (tietotekn.) salasana ks. **piäzü-
sana**; ||vellall|žus (-on, -ttu, -ksii)
salassapitovollisuus *Liägäril
ei sua rikkuo peittovellallizuttu*.
Lääkäriin pitää noudattaa salassa-
pitovollisuutta(an).

peittozil piilosilla *Lapset ollah
peittozil*. Lapset ovat piilosilla. Ks.

peitoil

peit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) pii-
loutua *Kaži peitüi kravatin alle*.
Kissa piiloutui sängyn alle. Ks.
peittiäkseh

pekarn'|u (-an, -ua, -oi) lei-
pomo *Pastajat ruatah pekarn'as*.
Leipurit työskentelevät leipomos-
sa. Ks. **leibüzavodu**

pekkari (-n, -i, -loi) leipuri ks.
pastai

pel|do (-lon, -duo, -doloi) pelto
kündiä pelduo kyntää peltoa

peldorua|vot (-doloin, -doloi)
peltotyöt *Sügüzül loppietahes pel-
doruvot*. Syksyllä loppuvat pelto-
työt.

pele (-n, -i, -löi) peli, ottelu ks.
kiža

pellast|ua (-an, -au, -etah) pe-
lastaa ks. **piästii**

pellastu|o (-n, -u, -tah) pelastua
Pereh odvavai pellastui tulipalos.
Perhe hädin tuskin pelastui tulipa-
lost. Ks. **piästä, selvitä**

pellastu|s (-ksen, -stu, -ksii)
pelastus ks. **piäständü**

pellastus|veneh (-en, -tü, -ii)
pelastusvene; ||vüö (-n, -dü, -löi)
pelastusliivit *Venehes pidäü kai-
kil olla pellastusvüöt*. Veneessä on
kaikilla oltava pelastusliivit.

pelva|s (-han, -stu, -hii) pellava
kazvattua pelvastu kasvattaa pella-
vaa

pen|du (-nun, -duu, -duloi) koi-
ranpentu ks. **kudžu**

penger (-en, -dü, -ii) penger,
reunama ks. **jürkändeh, äbräs**

pengluo (-on, -ou, -otah) 1. kai-
vella, tonkia *penguo muadu* kai-
vella maata ks. **töngie** 2. moittia,
soimata, väheksyä ks. **moittie, pa-
heksie, väheksie**

penzieloliji (-jan, -jua, -joi) elä-
keläinen ks. **eläkkeheläine, pen-
zioneru**

penzi|i (-en, -edu, -elöi) eläke
olla penziel olla eläkkeellä ks. **elä-
keh**

penzioner|u (-an, -ua, -oi) elä-
keläinen ks. **eläkkeheläine**

perčank|u, perčatk|u (-an, -ua,
-oi) käsine, sormikas ks. **sormikas**

peredniek|ku (-an, -kua, -koi)
esiliina *Midä sinul on sie pered-
niekan kormanis?* Mitä sinulla on
siellä esiliinan taskussa?

pereh (-en, -tü, -ii) perhe *Pere-
hes meidü on viizi hengie*. Olemme

viisihenkinen perhe.

perehhekuulu|j (-jan, -jua, -jii) perheenjäsen

perehelli|ne (-zen, -stü, -zii) perheellinen *Häi on perehelline mužikku*. Hän on perheellinen mies.

perehet|öi (-tömän, -tömiä, -tömiä) perheetön

pereh||firm|u (-an, -ua, -oi) perheyrittäjä; **||ližäv|ö** (-ön, -üö, -ölöi) perheellisäys *Vuotammo perehližävüö*. Odotamme perheellisäystä.

||pakkav|o (-on, -uo, -oloi) perhepakkaus; **||pruazniek|ku** (-an, -kua, -oi) perhejuhla; **||sobu** (sovun, sobuu, sobuloi) perhesopu; **||terapij|i** (-en, -edu, -eloi) perheterapia

perehtü|ö (-n, -ü, -täh) 1. perustaa perhe *Nuoret jo perehtüttih*. Nuoret perustivat jo perheen. 2. perehtyä, tottua, jäädä *Koiru löüdi uvven koin, dai sinne on perehtünnüh*. Koira löysi uuden kodin, ja sinne on jäänytkin.

perembä peremmälle *Tulgua perembä!* Tulkaa peremmälle!

perembä|ine (-zen, -stü, -zii) kauempana, taempana oleva, taka=*perembäzet pello*t takapellot

perevü|ö (-n, -ü, -täh) perään-tyä ks. **müöstüö, perävüö**

perfekt|u (-an, -ua, -oi) perfekti (eräs menneen ajan aikaluokka)

per|gua (-ran, -gau, -retäh) 1. hakata, lyödä *Älä vai perra koirua!* Älä vain lyö koiraa! Ks. **lüvvä, viçoittua** 2. perata, harventaa *pergua meččiä* harventaa metsää ks.

harvendua

peri|e (-n, -ü, -täh) 1. periä, saada perintö 2. periä, vaatia takaisin *Čottu peritäh jällespäi*. Lasku peritään jälkeensä.

perikun|du (-nan, -dua, -dii) perikunta ks. **peräntie**

peril perillä *Jogo olemmo peril?* Joko olemme perillä?

perile perille *piästä perile päästä perille*

perilleh perin pohjin *Olen perilleh terstavunnuh nämmih paginoh*. Olen perin pohjin kyllästynyt näihin juttuihin.

perimä|ine (-zen, -stü, -zii) 1. perimmäinen, taka=*Häi seizou perimäzes rivis*. Hän seisoo takarivissä. 2. lopullinen *Tämä on minun perimäine toiveh*. Tämä on perimmäinen toiveeni. Ks. **lopulline**

perindeh (-en, -tü, -ii) perinne *kunnivoija perindehii* kunnioittaa perinteitä ks. **perindö, traditsii**

perindehelli|ne (-zen, -stü, -zii) perinteinen *perindehellizet tavat* perinteiset tavat

perind|ü (-än, -iä, -öi) perintä *veroloin perindü* verojen perintä

perind|ö (-ön, -üö, -ölöi) 1. perintö (jäämistö) *suaha perindökse* periä, saada perinnöksi 2. perintö, perinne *säilüttiä suulline perindö* säilyttää suullinen perintö ks. **perindeh, traditsii**

perindöll|i|ne (-zen, -stü, -zii) 1. perinnöllinen, perintö=*Meil on vellenke perindölline oigevus tuatan omažuoh*. Meillä on veljeni

kanssa perintöoikeus isän omaisuuteen. 2. perintötekijöiden aiheuttama, perinnöllinen *perindöllizet tavvit* perinnölliset sairaudet

perindön||jago (javon, jaguo, jagoloi) perinnönjako; **||pidä|i** (-jän, -jiä, -jii) perintötekijä ks. **geenu**

perindöt|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) perinnötön *jiähä perindöt-tömäkse* jäädä perinnöttömäksi

persik|ku (-an, -kua, -koi) persikka

persounalli|ne (-zen, -stu, -zii) persoonallinen, omaperäinen *Tütöl nägüü on ülen persounalline magu*. Tytöllä näkyy olevan hyvin omaperäinen maku. Ks. **individualine, hengikohtaine, subjektiivine, üksilölline**

persoun|u (-an, -ua, -oi) 1. henkilö 2. persoona(muoto) *Taivutammo verbii üksikön da monikon kaikis persounis*. Taivutamme verbiä yksikön ja monikon kaikissa persoonissa.

persounu||mu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi) persoonamuoto; **||pronomin|u** (-an, -ua, -oi) persoonapronomini

perspektiiv|u (-an, -ua, -oi) perspektiivi, tulevaisuudennäkymä *Karjalas oli äijü perspektiivatondu küliä*. Karjalassa oli paljon perspektiivittömiä kyliä. Ks. **nägöala, nägümü**

perz|e (-ien, -ettü, -ielöi) takapuoli

perti (-n, -i, -löi) huone; pirtti *Tulgua pertih!* Tulkaa sisälle! Ks.

huoneh

pertilomu (-n, -u, -loi) huonekalu *Hüö müödih kai pertilomut da ostettih uvvet*. He myivät kaikki huonekalut ja ostivat uudet.

pertist|ö (-ön, -üö, -ölöi) huoneisto ks. **fatieru**

perusteh (-en, -tu, -ii) 1. peruste, syy *Mittumat ollah piätöksen perustehet?* Millaiset ovat päätöksen perusteet? Ks. **printsippu, prinsippu** 2. perusteet, pohjatiedot *suomen kielen perustehet* suomen kielen perusteet

perustella (-en, -ou, -ah) perustella ks. **sellittä**

perust|u (-an, -ua, -oi), **perustu|s** (-ksen, -stu, -ksii) perusta, perustus *luadie perustat* laatia perustukset ks. **funduamentu, pohju, pohjus**

perust|ua (-an, -au, -etah) perustaa *Perustimmo ühtistüksen*. Perustimme yhdistyksen.

perustu|o (-n, -u, -tah) perustua *Minun nägemüs perustuu statistiekkah*. Näkemykseni perustuu tilastoihin. Ks. **pohjavuo**

per|ä (-än, -iä, -ii) 1. perä, taakoasa *venehen perä* veneen perä 2. perä, perukka *Lappilazet eletäh ihan pohjan peril*. Lappalaiset asuvat ihan pohjan perukoilla. 3. perä, todellisuuspohja *Paginas ei ole nimittumua periä*. Jutussa ei ole minkäänlaista perää. 4. alkuperä, traditio *Taba on kiriköllistü periä*. Tapa on kirkollista alkuperää.

peräkkäi peräkkäin *Ajelemmo peräkkäi, štobi ei üöksüö*. Ajelem-

me peräkkäin, jotta emme eksyisi.
Ks. **jällekkäi**

peräkkäline (-zen, -stü, -zii) peräkkäinen *kaksi peräkkästä vuot- tu* kaksi peräkkäistä vuotta

perä||mies (miehen, miestä, miehii) perämies ks. **šturman**; **||kun|du** (-nan, -dua, -dii) perikun- ta ks. **peräntie**

peräntie (-n, -dü, -löi) perikun- ta, perillinen, jälkeläinen *Ketbo ollah hänen lähäzimät peräntiet?* Ketkä ovat hänen läheisimmät pe- rillisensä? Ks. **jälgeläine**

peräs 1. kuluttua *Kodvazen pe- räs roih pimei*. Hetken kuluttua tu- lee pimeä. 2. jäljessä *Tulgua minun peräs!* Tulkaa minun perässäni!

peräzin alkujaan, lähtöisin, peräisin *Minun sugu on peräzin Karjalaspäi*. Sukuni on lähtöisin Karjalasta. Ks. **lähtözin**

perätü|s (-ksen, -stü, -ksii) jär- jestys, peräkkäin olo *Kirjaimet ol- lah moizes perätük ses*. Kirjaimet ovat tällaisessa järjestyksessä. Ks. **jälletys, por'atku**

per|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) lo- pettaa, lakata, keskeyttää *Lapset, peräkkiä riidelendü!* Lapset, lopet- takaa riitely! Ks. **loppie, zabaššie**

perät|öi (-tömän, -tömiä, -tö- mii) perätön *perättömät paginat* perättömät puheet

perävü|ö (-n, -ü, -täh) perään- tyä ks. **müöstüö, perevüö**

pesku (-n, -u, -loi) 1. hiekka ks. **čuuru, hiekku** 2. hienosokeri ks. **zuharipesku**

pessimist|u (-an, -ua, -oi) pes- simisti

pessimizm|u (-an, -ua, -oi) pes- simismi

pe|stä (-zen, -zöü, -stäh) pestä *Pezitgo jo käit?* Pesitkö jo kätesi?

pestäke|h (pezemmös, pezeh/ pezehes, pestähes) peseytyä *Pe- zemmös, da vieren muata*. Pesey- dyn, ja käyn nukkumaan. Ks. **pe- zevüö**

pezemät|öi (-tömän, -tömiä, -tömi) pesemätön, likainen *Älgiä süögä pezemättömin käzin!* Älkää syökö likaisilla käsillä.

pezet|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. pesettää ks. **stiraičuttua** 2. pes- tä (omin käsin) *Pezetin lapsen da panin muata*. Pesin lapsen ja panin nukkumaan.

pezevü|ö (-n, -ü, -täh) peseytyä ks. **pestäke|h**

pez|o (-on, -uo, -oloi) pesu *Nämmä štanit pidäü panna pezoh*. Nämä housut on pantava pesuun. ks. **stirku**

pezol|aineh (-en, -tu, -ii) pesu- aine; **||koneh** (-en, -tu, -ii) pesuko- ne

pezol|u (-an, -ua, -oi) pesula **pezomal'p|u** (-an, -ua, -oi) pe- suallas ks. **käzastii, ruakovinu**

pezonkestä|j (-jän, -jiiä, -jii) 1. pesunkestävä *pezonkestäjät obojat* pesunkestävät tapetit 2. todellinen, aito *Häi on pezonkestäi kommunistu*. Hän on todellinen kommunisti.

pezovalat|jin (-timen, -indu, -ti- mii) suihku ks. **suihku, valatti**

pezoveh (-en, -tu, -hii) pesue, poikue ks. **poigoveh**

pez|jä (-än, -iä, -ii) pesä *Piäsköit jo luajitah peziä*. Pääskysel tekevät jo pesää.

peteld|jä (-än, -äü, -etäh) raadella ks. **revitellä**

petl|u (-an, -ua, -oi) sarana ks. **sagar**

peto|s (-ksen, -stu, -ksii) petos ks. **muanittelu, pettämine**

petties vahingossa *En tottu paissuh, petties vai nenga sanoin*. En puhunut totta, vahingossa vain sanoin niin.

pet|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. pettää *Älä vai petä hüviä üstäviä*. Älä petä hyvää ystävää. Ks. **kielastua, muanittua** 2. pettää, murtua *Jiä pettäü, uppuot viluh vedeh*. Jää pettää, hukut kylmään veteen.

pet|töö (-ün, -töö, -ütäh) pettyä *Nečis kaupas minä vähäzel petüin*. Siinä kaupassa minä vähän petyin.

pettä|ji (-jän, -jiä, -jii) pettäjä ks. **muanittelii**

pettämi|ne (-zen, -stü, -zii) pettäminen, petos ks. **muanittelu, petos**

pianin|o, pian|o (-on, -uo, -oloi) piano *soittua pianinol* soittaa pianoa

pičkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) (puhua) pukahtaa, hiiskahtaa, lipsauttaa *Älä ni sanastu pičkahtai heijän dielolois!* Älä hiiskahda sanaakaan heidän asioistaan!

pičukka|jine (-zen, -stu, -zii) pieneempi, pikkurainen

pičukkaine linduine pikkulintu

pidiä I (pian, pidäü, pietäh)

1. pitää (kiinni) *Koirua piemmö čiepis*. Koiraa pidämme lieassa. 2. pitää, säilyttää *Älä pie käzii kormanis!* Älä pidä käsiä taskussa! *Pie ainos mieles tuatan nevvot!* Pidä aina mielessäsi isän neuvot! 3. kantaa, kestää *Hangi jo pidäü ristkanzua*. Hanki kantaa jo ihmisen. Ks. **kandua, kestiä** 4. pitää, käyttää *Pietgo ainos nengomii korgeikandujallaččiloi?* Pidätkö aina tuollaisia korkokenkiä? 5. tuhata *Kaiken palkan sai, dai hedi sen i pidi*. Koko palkan sai, ja heten tuhlasikin. Ks. **kuluttua, menettiä** 6. järjestää *pidiä svuad* 'bu pitää häät 7. pitää jonakin *Händü piin ihan omannu*. Pidin häntä ihan sukulaisenani.

pid|jä II (yksipers. -äü) 1. pitää, täytyy *Juna terväh lähtöü, minul pidäü kiirehtiä*. Juna lähtee pian, minun pitää kiiruhtaa. *Pideli luadie tämä valmehekse jo egläi, ga en kerrinnüh*. Piti/Olisi pitänyt saada tämä valmiiksi jo eilen, mutta en ehtinyt. 2. kestää, jatkaa *Kui nügöi vihmoi pidäü!* Että jaksakaan sataa!

pidiäkseh (piemmös, pidäh/ pidähes, pietähes) pitää kiinni *pidiäkseh mollembil käzil* pitää kiinni molemmin käsin ks. **piettiäkseh**

pido (pivon, piduo, pidoloi) 1. käyttö *Panin pidoh uvven pajjan*. Otin käyttöön uuden paidan. 2.

tuhlaus, käyttö *Heijän talovuon-pivos olis äijü sanomistu*. Heidän taloudenpidostaan olisi paljon sanomista. 3. (mon.) pidot, juhla(t) *T'outa luadii suuret pivot roindu-päivikse*. Täti järjesti suuret syntymäpäiväjuhlat. Ks. **bankiettu**

pidu|ine, piduhi|ne (-zen, -stu, -zii) pituinen *Jogahine sai vaigu kolmen minuutan piduzen pagin-vuoron*. Kukin sai vain kolmen minuutin (pituisen) puheenvuoron.

piduhu|s (-on, -ttu, -zii) pituus *Školah meil on kahten kilometrin piduhus matku*. Kouluun meillä on kahden kilometrin matka. Ks. **pit-kevüs**

piduhus||hüp|pü (-ün, -püü, -pülöi) pituushyppy; ||**kazv|o** (-on, -uo, -oloi) pituuskasvu; ||**miär|ü** (-än, -iä, -ii) pituusmitta

pidulič|ču (-an, -čua, -čoi) soikea, pitkulainen *piduličat piiruat* soikeat piirakat

piduzin pitkittäin, pituussuunnassa *Leikkua kangas piduzin!* Leikkaa kangas pituussuunnassa!

pidämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) käyttämätön, uusi *Annan sinulles ihan pidämättömät jallačit*. Annan sinulle ihan uudet kengät.

piehtaroi|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) piehtaroida *Hebo piehtaroiččihes niitul*. Hevonen piehtaroi niityllä. Ks. **vieretel-läkseh**

pieks|jä (-än, -äü, -etäh) 1. sekoittaa *piestä tahtastu* sekoittaa

taikinaa ks. **sevoittua** 2. piestä, hakata ks. **lүvvä, pergua, tuma-koija, vičoittua** 3. (yksipers. -äü) särkeä, puistattaa *Tänäpäi minul piädü buitegu pieksäü*. Tänään päätäni särkee kovasti. Ks. **säräit-tiä**

piel|ji (-en, -dü, -ii) pieli, reunus *Dorogupieleh on viškattu kaiken-ualastu toppua*. Tien reunuksille on heitetty kaikenlaista roskaa.

pielu|s (-ksen, -stu, -ksii) tyyny *Piän vai pani pieluksel, dai uinoi*. Heti nukahti, kun lasi päänsä tyy-nylle.

pieluspiäli|ne (-zen, -stü, -zii) tyynyliina *Ombelin nellä pieluspiä-listü*. Ompelin neljä tyynyliinaa.

pien|ar (-daren, -ardu, -darii) piennar *Niitimmö heinät piendaril*. Niitimme heinät pientareilta.

piend|ü (-än, -iä, -ii) pito, vietto, pitäminen, viettäminen *Jogoi lopit loman piendän?* Keskeytitkö jo loman vieton (lomasin)? Ks. **pruaznuičus, vietto**

pienehü|s (-ön, -ttü, -zii) pienuus

pieneksi|e (-n, -ü, -täh) väheksyä ks. **briezguija, väheksie**

pienend|jä (-än, -äü, -etäh) pienentää *Pluat'rua pidäü vähäzel pienendiä*. Leninkiä pitää hiukan pienentää. Ks. **puolendua, vähendiä**

piene|tä (-nen, -nöü, -täh) pienentyä *Minul ollah tulot pienettä vuvven aigan*. Tuloni ovat pienentyneet vuoden aikana. Ks. **vähettä**

pienete, pieneššü pienenä, lapsena *Jo pienete müö käviim-mö muarjah*. Jo pienenä kävimme marjassa.

pien|i (-en, -dü, -ii) pieni *Eläm-mö pienes linnas*. Asumme pienessä kaupungissa. *Sovat roittihes pienet jo – lapsi kazvoi vuvves*. Vaatteet jäivät jo pieneksi – lapsi kasvoi vuodessa.

piet|ellä (-telen, -telöü, -elläh) pidätellä *Odvavai piettelin itkuu*. Hädin tuskin pidättelin itkua. Ks. **kestiä, tirpua**

pieto|s (-ksen, -stu, -ksii) varasto *Oravu keräi suuren pietoksen käbüü*. Orava keräsi suuren käpyvaraston.

piet|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. pidätellä (paikoillaan), pysäyttää *Piettele hebuo kodvaine!* Pidätele hetkinen hevosta! 2. säästää *Pidänöü piettiä pahan päivän varah*. Pitänee säästää pahan päivän varalle.

piet|tiäkseh (-ämmös, -täh/-tähes, -etähes) pitää kiinni *Pidäü piettiäkseh reunois kiinni, ku et pakkus*. Täytyy pitää kiinni reunoista, ettei putoaisi. Ks. **pidiäkseh**

piet|tü (-ün, -tüü, -tülöi) kulunut *Jallaçit ollah jo pietüt*. Kengät ovat jo kuluneet. Ks. **kulu, vahnu**

pih|a (-an, -ua, -oi) 1. piha, pihamaa *Tänäpäi lapset elostetah omas pihäs*. Tänään lapset leikkivät omalla pihalla. 2. katu *Äldähes vai mendähes keskuçan pihoiile*. Älkööt vain menkö keskustan ka-

duille. Ks. **uuliççu** 3. ulkona, ulos *Pihal on vilu*. Ulkona on kylmä. *Tüönä koiru pihale!* Laske koira ulos!

pihanpühki|i (-jän, -jiä, -jöi) talonmies ks. **dvorniekku, taloinmies**

pihaver|äi (-iän, -iädü, -iälöi) portti, veräjä vrt. **veräi**

pihka|ine (-zen, -stu, -zii), **pihkak|as** (-kahan, -astu, -kahii) pihkainen *pihkakkahat puut* pihkaiset puut

pihkastu|o, pihkavu|o (-n, -u, -tah) 1. pihkaantua, tulla pihkaiseksi *Käit pihkastuttih*. Kädet tulivat pihkaisiksi. 2. ihastua *Neçe briha on nägüü pihkavunnuh sinuh*. Tuo nuorimies on näköjään ihastunut sinuun.

pihk|u (-an, -ua, -oi) pihka

pihl' a|i (-jan, -jua, -jii) pihlaja *Pihl' ajas muarjat jo ruskettih*. Pihlajassa marjat alkoivat jo punertaa. Ks. **räbin, räbinpuu**

pii (-n, -dü, -löi) pii *Haravan piit ollah terävät*. Haravan piit ovat terävät.

piiçku (-n, -u, -loi) pilli *viheldiä piiçkuh* viheltää pilliin ks. **pilli**

piiht|et (-ien, -ii/-ilöi) pihdit ks. **snimçat**

piill|i (-en, -dü, -ii) nuoli ks. **nuoli**

piin|ata (-uan, -uau, -atah) kiu-sata ks. **kiuzata, muokata, ravaittua, vaivata**

piin|düö (-nün, -düü, -nütäh) pinttyä *Liga on piindünüh astie-*

loih. Lika on pinttynyt astioihin.
Ks. **tartuo**

piip|pu (-un, -puu, -puloi) 1. savupiippu ks. **truba** 2. piippu (tupakointiväline) *kurie piippuu* ks. **trupku**

piir|ai (-uan, -uadu, -ualoi) 1. (täytetty) piirakka *pastua piiruadu* paistaa piirakkaa vrt. **šipainiekku**, **šipanniekku** 2. piirakka, pasteija ks. **piiraihut**

piiraihu|t (-on, -ttu, -zii) piiras, pasteija

piirdi|n (-men, -ndü, -mii) kynä ks. **karandiššu**, **kirjutin**

piir|diä (-rän, -däü, -retäh) piirtää

piiri (-n, -i, -löi) 1. piiri, ympyrä ks. **kruugu** 2. (hallinnollinen) alue *Anuksen piiris eläü äijü liügilästü (livvikküö)*. Aunuksen piirissä asuu paljon livvinkarjalaisia. Ks. **rajon(u)** 3. lähipiiri *perehen piiris* perheen piirissä, perhepiirissä ks. **joukko**

piir|reh (-dehen, -rehtü, -dehii) piirre, ominaisuus *ilvien piirdehet* kasvojen piirteet ks. **ominažus**

piirustand|u (-an, -ua, -oi) piirtäminen ks. **resuičendu**

piirustandanopastaji (-jan, -jua, -jii) piirustuksenopettaja

piirust|ua (-an, -au, -etah) piirtää, piirustaa ks. **resuija**

piirustu|s (-ksen, -stu, -ksii) piirustus ks. **resuičus**

piiššu (-n, -u, -loi) ravinto ks. **ravingo**, **süömine**

piiterč|ü (-än, -iä, -öi),

piiterilä|ine (-zen, -stü, -zii) pietarilainen, Pietarissa asuva

Piiteri (-n, -i) Pietari *Lähtemö Piiterih.* Lähdemme Pietariin.

piiv|o (-on, -uo, -oloi) olut *Otatgo kruužkan vai butilkan piivuo?* Otatko tuopin vai pullon olutta? Vrt. **vuassu**

pikkara|ine (-zen, -stu, -zii) pieni, pikkuinen *Liikutan lastu pikkarakastu.* Tuuditän pikkulasta.

piknik|ku (-an, -kua, -koi) piknikki *Otammo süömistü keral da lähtemmö piknikale!* Otamme eväät mukaan ja lähdemme piknikille!

pikoi aivan, hyvin (pieni) *pikoi palaine zuaharii* hyvin pieni pala sokeria

pikoi||kodva|ine (-zen, -stu, -zii) hetkinen, (pienen)pieni hetki; ||**vähä|ine** (-zen, -stü, -zii) (hyvin) vähäinen *Vaigu pikoi vähäzen saimmo siendü.* Saimme hyvin vähän sieniä.

pil|a (-an, -ua, -oi) saha ks. **saha**

pil|ata (-uan, -uau, -atah) sahata *Pilaitgo jo hallot?* Sahasitko jo halot? Ks. **sahata**

pilčistel|lä (-en, -öü, -läh), **pilčist|jä** (-än, -äü, -etäh) siristellä, siristää *pilčistiä silmii päivüpastos* siristää silmiä(än) auringonvalossa

pilgopim|ei (-ien, -iedü, -ielöi) pilkkopimeä *Tänä ehtän on pilgopimei.* Tänä iltana on pilkkopimeä.

pilkak|as (-kahan, -astu, -kahii) pilkullinen, pilkukas *Ostin*

mužikale pilkakkahan galstukan.
Ostin miehelleni pilkullisen solmi-
on.

pilkeh (-en, -tü, -ii) pilke, pil-
kahdus *Mužikal on pilkehtü silmän*
čupus. Miehellä on pilkettä silmä-
kulmassa. Ks. **čilketüs**

pilkist|jä (3. pers. -äü, -etäh)
pilkistää *Päiväine jo pilkistäü pil-*
vilöin välis. Aurinko pilkistää jo
pilvien välistä. Ks. **čilkistä**

pilku (-n, -u, -loi) 1. pilkku,
täplä *ruostehizet pilkut* ruostepil-
kut ks. **tačmu, täčmü** 2. pilkku
(välimerkki) *eroittua virkehet pil-*
kul erottaa lauseet pilkulla 3. lovi,
pykälä ks. **mietku, ogal, pügäl**

pilku||hairavu|s (-ksen, -stu,
-ksii) pilkkuvirhe; ||**siän|dö** (-nön,
-düö, -dölöi) pilkkusääntö

pilku|uo (-on, -ou, -otah) pilkkoa
Rokkah kartohkat pilkotah vuo-
loikse. Keittoon pilkotaan perunat
lohkoiksi. Ks. **čilmuo, katkuo,**
leikkuo, siečkata

pilli (-n, -i, -löi) pilli ks. **piičku**
pilot|tu (-an, -tua, -toi) lentäjä
ks. **lendäi, l'otčiekku**

pilveksi|ne (-zen, -stü, -zii)
pilvinen ks. **pilvežü, pilvine, um-**
makko

pilve|s (-ksen, -stü, -ksii) 1.
varjo *Räkki on, läkkä istavummo*
pilvekseh! On kuuma, istuudutaan
varjoon! 2. pilvinen *Tänäpäi rodih*
pilves. Tänään tuli pilvistä.

pilvest|jäkseh (yksipers. -äh/-
ähes), **pilvestü|ö** (yksipers. -ü)
mennä (peittyä) pilveen. *Taivas*

pilvestih. Taivas meni pilveen.

pilvež|ü (-än, -iä, -ii) 1. pilvi-
nen *Vot on pilvežü päivü.* Onpa nyt
pilvinen päivä. Ks. **pilveksine, pil-**
vine, ummakko

pilvet|öi (-tömän, -tömiä, -tö-
mii) pilvetön ks. **selgei, vedreh**

pilv|i (-en, -ie, -ii/-ilöi) pilvi
Nengomat pilvet ennustetah vih-
mua. Tuollaiset pilvet ennustavat
sadetta.

pilvi|ne (-zen, -stü, -zii) pilvi-
nen ks. **pilveksine, pilvežü, um-**
makko

pilvo|i (-in, -idu, -loi) haapa-
rousku

pim|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1.
pimeä *Nügöi illat ollah jo pimiät.*
Nyt illat ovat jo pimeitä. 2. pimeys,
pimeä *Et taki varua pimiedü?* Et
kai pelkää pimeätä? Ks. **pimevüs**

pimend|jä (-än, -äü, -etäh) pi-
mentää *Elektrokatos pimendi kai-*
ken kylän. Sähkökatko pimensi ko-
ko kylän.

pimendü|s (-ksen, -stü, -ksii)
pimennys

pime|tä (3. pers. -nöü, -täh) pi-
metä *Illal jo aijoi pimenöü.* Illalla
pimenee jo aikaisin.

pimevü|s (-ön, -ttü, -zii) pime-
ys ks. **pimei**

pin|du (-nan, -dua, -doi) pinta
Kalazet hüpitäh ihan vien pinnas.
Pikkukalat hyppivät aivan veden
pinnassa.

pindu||al|a (-an, -ua, -oi) pinta-
ala; ||**kerro|s** (-ksen, -stu, -ksii)
pintakerros; ||**mual|u, ||kruask|u**

(-an, -ua, -oi) pintamaali

pindupuoli|ne (-zen, -stu, -zii) pintapuolinen, pinnallinen ks. **pinnalline**

pindžak|ko (-on, -kuo, -koloj) (puoli)takki, jakku *Ostin uvven pindžakon*. Ostin uuden jakun.

pinnalli|ne (-zen, -stu, -zii) pinnallinen, pintapuolinen ks. *pinnalizet ristikanzat* pinnalliset ihmiset ks. **pindupuoline**

pin|o (-on, -uo, -oloi) pino *lad'd'ata halgoloi pinoh* panna halkoja pinoon ks. **tukku**

pionier|u (-an, ua, -oi) pioneeri

pin'o|ji (-in, -idu, -oloi) hyttynen, sääski *parvi pin'oloi* hyttysparvi ks. **čakku** vrt. **tihi**

pin|ota (-uon, -uou, -otah) pinota *Kai hallot jo pinottih brihačut*. Pojat pinosivat jo kaikki halot. Ks. **lad'd'ata (pinoh)**

pippuri (-n, -i, -loi) pippuri *Älä vai liigua pippurii pane rokkah!* Älä vain pane liikaa pippuria keittoon!

piraht|uakseh (3. pers. -ah/-ahes, -etahes) pirahtaa, soida *Uksikelloine pirahtih*. Ovikello pirahti. Ks. **kilahtuakseh**

pirahut|tua (-an, -tau, -etah) 1. pirauttaa, soittaa *Vuota, pirahutan dovarišale da küzün!* Odota, pirautan kaverille ja kysyn! Ks. **kilahuttua** 2. sataa (hiukan) *Vähäzel vihmui pirahutti*. Satoi vähän.

pirait|tua (-an, -au, -etah) ripotella, sirotella *Piraita vähäzel suohua pudroh!* Ripottele vähän

suolaa puuroon! Ks. **ripoittua**

piramid|u (-an, -ua, -oi) pyramidi

pirdu (-n, -u, -loi) pirtu, sprii ks. **spirdu, spirtu**

pirpet|tiä (-än, -täü, -etäh) piipertää, juosta pienin askelin *Tütöine vai juoksou pirpettäü*. Tyttönen vain juosta piipertää.

pirskaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) pirskahtaa *Veri pirskahtih ruanas*. Veri pirskahti haavasta.

piruat|tu (-an, -tua, -toi) piraatti, merirosvo

pis|sie (-in, -siü, -sitäh) pissiä ks. **kusta**

pistol|u (-an, -ua, -oi), **piššali** (-n, -i, -loi) pistooli

pizar (-en, -du, -ii), **pizareh** (-en, -tu, -ii) pisara *Čainiekas ei ole ni pizardu čuajuu*. Teekannussa ei ole pisaraakaan teetä. Ks. **kuapl'aine, kuapl'u, tippu**

pizard|ua (yksipers. -au), **pizaroi|ja** (yksipers. -ččou) (sataa) pisaroida *Jo rubei pizardamah*. Alkoi jo pisaroida.

pižam|u (-an, -ua, -oi) pyjama **pitkend|jä** (-än, -äü, -etäh) pidentää, jatkaa *Pitkendin lahkehii*. Pidensin lahkeita. Ks. **jatkua**

pitke|tä (-nen, -nöü, -täh) pidentyä *Aigu pitkenöü vuottajes*. Odottavan aika on pitkä. (sl.) Ks. **jatkuo, jatkevuo**

pitkevü|s (-ön, -ttü, -zii) pituus ks. **piduhus**

pitkin pitkin *Juoksendelimmo peldoloi pitkin*. Juoksentelimme

peltoja pitkin.

pitkipäi, pitkittäin pitkittäin *pitkittäin da poikittain* pitkittäin ja poikittain, pitkin ja poikin

pitkit|tiä (-än, -täü, -etäh) pitkittää, siirtää myöhemmäksi, viivytellä *Miksebo sidä piätöstü pitkitetäh?* Miksi sitä päätöstä pitkitetään? Ks. **vitkittä**

pitk|ü (-än, -iä, -ii) pitkä *Mostu pitkiä matkua en voi kävellä*. Niin pitkää matkaa en voi kävellä.

pitkü||aigai|ne (-zen, -stu, -zii) pitkäaikainen ks. **hätkelline**; **||igäi|ne** (-zen, -stü, -zii) pitkäikäinen; **||vihajinen** (-zen, -stu, -zii) pitkävihainen

pitkäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) pitkulainen *pitkäččüt piiruat* pitkulaiset piirakat

pitkähes pitkään, kauan ks. **hätken, kodvan**

pitkähk|ö (-ön, -üö, -ölöi) pitkähkö

pitkälleh pitkälleen, pitkällään **pits|u** (-an, -ua, -oi) pitsa *Tah-tozin pitsan lihatäüttehen ker*. Haluaisin pitsan lihatäytteellä.

piä (piän, piädü, piälöi) 1. pää (ruumiinosa) *Minul piädü kivistäü*. Päätäni särkee. 2. (perheen) pää, isäntä *perehen piä* perheen pää 3. (matkan tms.) pää *Kävele vai dorogan piäh suate, sie on škola*. Kävele vain tien päähän saakka, koulu on siellä.

piä||čak|ko (-on, -kuo, -koloi) nuha ks. **čiarü**; **||dorog|u** (-an, -ua, -oi), **||tie** (-n, -dü, -löi) päätie ks.

juamu

piä|düö (-vün, -düü, -vütäh) päätyä *Kunne hüö gor'at vie piävütänneh?* Minne he raukat vielä päätynevät? Ks. **jouduo, puuttuo, ugodie**

piäh päähän *Meil koittehet siir-rüttih nedälin piäh*. Kokeemme siirtyivät viikolla.

piähineh (-en, -tü, -ii) päähine **piä||kirjoitu|s** (-ksen, -stu, -ksii) pääkirjoitus; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) pääkohta; **||lagi** (lain, lagie, lagiloi), **||lak|ku** (-an, -kua, -koi) päälaki

piäl päällä, yläpuolella *Mal'l'u on škuapan piäl*. Kulho on kaapin päällä.

piälailleh ylösalaisin, pieleen *Kai meni piälailleh*. Kaikki meni pieleen.

piäle päälle, yläpuolelle *Voijan voidu leivän piäle*. Levitän voita leivälle. Ks. **poikin, poikki, üli**

piälekkäi päällekkäin *Pane kahtet alazet piälekkäi, eiga vilu roih*. Pane kahdet lapaset päällekkäin, muuten tulee kylmä.

piäliči yli *Hüppiä vai piäliči ojas!* Hyppää vain ojan yli! Ks. **üliči**

piälik|kö (-ön, -küö, -kölöi) päällikkö ks. **johtai, piällismies, piämies**

piäli|ne (-zen, -stü, -zii) päällinen

piälinn|u (-an, -ua, -oi) pääkau-punki

piälleh päälleen *Häi pakui por-dahis piälleh*. Hän kaatui rapuissa

päälleen.

piällismie|s (-hen, -stü, -hii) johtaja ks. **johtai**, **piälikkö**, **piämies**

piälü|s (-ksen, -stü, -ksii) päällys=, päällinen

piälüs||hursti|ne (-zen, -stu, -zii) päällyslakana; ||**so|ba** (-van, -bua, -bii) päällysvaate

piälüsteh (-en, -tü, -ii) päällyste

piälüst|jä (-än, -äü, -etäh) päällystää *Dorogua piälüstetäh*. Tietä päällystetään.

piälüst|ö (-ön, -üö, -ölöi) päällystö, johtajisto

piä||mie|s (-hen, -stü, -hii) päämies *Karjalan piämies* Karjalan päämies ks. **gubernuatoru**; ||**ministr|u** (-an, -ua, -oi) pääministeri; ||**miär|ü** (-än, -iä, -ii) päämäärä ks. **tavoiteh**; ||**niek|ku** (-an, -kua, -koi) roisto, murhaaja ks. **tappai**

piän||ki|bu (-vun, -buu, -buloi), ||**kivistü|s** (-ksen, -stü, -ksii) päänsärky

piäomažu|s (-on, -ttu, -ksii) pääoma ks. **kapitualu**

piäpaik|ku (-an, -kua, -koi) (päässä pidettävä) huivi vrt. **kag-lupaikku**

piärm|e (-ien, -ettü, -ielöi) päärme ks. **ombelus**

piäskö|i (-in, -idü, -löi) pääskyt *Piäsköit lennelläh madalal*. Pääskyt lentelevät matalalla.

piäst|jä (-än, -äü, -etäh) 1. päästää (irti) *Älgiä vai piästäkkiä*

koirua čiepis! Älkää vain päästäkö koiraa ketjusta! 2. pelastaa *piästiä bedas* päästää hädästä ks. **pellastua** 3. julkaista *Mennüt vuon piästettih hänen romuanu ilmah*. Viime vuonna julkaistiin hänen romaaninsa. Ks. **jullata**

piä|stä (-zen, -zöü, -stäh) 1. päästä *piästä tavoitteheh* päästä päämäärään 2. vapautua *A gu vai piäzizimmö täs gor 'as!* Kunpa vain pääsisimme tästä kurjuudesta! Ks. **pellastuo**, **selvitä**

Piästä|i (-jän, -jiä, -jii) Vapah-taja ks. **Spuassu**

piäständ|ü (-än, -iä, -öi) pelastus ks. **pellastus**

piäsüömi|ne (-zen, -stü, -zii) pääruoka

piäzend|ü (-än, -iä, -öi), **piäzü** (-n, -ü, -löi) pääsy *Alovehele on piäzü kiellettü*. Alueelle on pääsy kielletty.

piäzü||koit|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) pääsykoe; ||**lu|ba** (-van, -bua, -bii) pääsylupa; ||**maks|o** (-on, -uo, -oloi) pääsymaksu; ||**san|a** (-an, -ua, -oi) salasana ks. **peittosana**; ||**vuadimu|s** (-ksen, -stu, -ksii) pääsyvaatimus

piät|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) 1. pääte (tietotekn.) *Piättehel ruada-jes pidäü očkat olla hüvät*. Päätetyössä pitää olla hyvät silmälasit. 2. (kieliopillinen) pääte *Genetiivan piäteh on n*. Genetiivin pääte on n.

piät|ellä (-telen, -telöü, -elläh) päätellä *Piätteelin viestin mugah, kai on hüvin*. Päätteelin viestistä,

että kaikki on hyvin.

piätenčlü (-än, -iä, -öi), **piät-niččü**, **piätteniččü** (-än, -čä, -čöi) perjantai *piätenčän huondeksel* perjantai-aamuna; *Piätteničän en mene ruadoh*. Perjantaina en mene töihin.

piät|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. päättää, lopettaa *Jogoi piätittö peldoruavot?* Joko päätittekin peltoytöt? Ks. **loppie** 2. päättää, tehdä päätös *Hüö piätettih rakendua icelleh külün*. He päättivät rakentaa itselleen saunan.

piätö|s (-ksen, -stü, -ksii) päätös *Saittogo jo suvvon piätöksen?* Saitteko jo oikeuden päätöksen?

plačk|ata (-uan, -uau, -atah) läimäyttää, paukauttaa, paiskata *Älä nenga ustu plačkua!* Älä noin paiskaa ovea kiinni! Ks. **räijätä**

plačekh (-en, -tu, -ii) pauke ks. **šumu**

plačku (-n, -u, -loi) läimäys, paukahdus ks. **išku, lošku**

plačk|ua (-an, -au, -etah) kolista, pitää ääntä *Uksi plačkau*. Ovi kolisee.

plagiat|tu (-an, -tua, -toi) plagi-aatti, luvaton jäljennös

plagiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) plagioida *Internetas plagiiruijah nügöi kaikenualastu*. Netistä plagioidaan nykyisin kaikenlaista.

plak|ata (-kuan, -kuau, -atah) iskeä *Plakkuan nuaglazen kuhn'an seinäh*. Isken naulan keittiön seinään. Ks. **iškje**

plakuat|tu (-an, -tua, -toi) plakaatti, ilmoitus

plakut|tua (-an, -tau, -etah) paukuttaa *Tuulou kovah, ihan st'oklii plakuttau*. Tuulee kovaa, ihan ikkunalaseja paukuttaa. Ks. **pavvuttua**

planiet|tu (-an, -tua, -toi) planeetta, taivaankappale *Muagi on üksi planietois*. Maakin on planeetta. Ks. **taivahankappaleh**

planiiru|ija (-čen, -ččou, -jah) suunnitella

planiiruičči|ji (-jan, -jua, -joi) suunnittelija *Projektal oli kaikenjüttüstü planiiruiččijua*. Projektilla oli monenlaisia suunnittelijoita.

planšiet|tu (-an, -tua, -toi) tabletti(tietokone) *Ainos vai planšietoinke kävelläh nuoret*. Nuoret kulkevat aina vain tabletti kädessään.

plastiek|ku (-an, -kua, -koi) muovi=, muovinen ks. **plastmassu**

plastiliin|u (-an, -ua, -oi) muovailuvaha *Plastiliinas lapset luajitah elättifiguuroi*. Lapset muotoilevat eläinhahmoja muovailuvahasta.

plastink|u (-an, -ua, -oi) äänilevy *kuunnella plastinkua* kuunnella äänilevyä ks. **iänilevü**

plastiri (-n, -i, -loi) laastari *Panemmogo plastirin ruanan piäle?* Panemmeko laastarin haavan päälle? Ks. **pluastari**

plastmas|su (-an, -sua, -soi) muovi=, muovinen *Rengi on luajittu plastmasas*. Ämpäri on tehty muovista. Ks. **plastiekku**

pl'až|u (-an, -ua, -oi) (hiekk)

ranta, uimaranta *Älä vai liigua päivetü sie pl'ažal!* Älä vain liiaksi rusketu siellä rannalla! Ks. **uindurandu**

platform|u (-an, -ua, -oi) (asema)laituri *Kudual platformalpäi lähtöü mejjän juna?* Miltä laiturilta junamme lähtee?

platin|u (-an, -ua, -oi) platina *Kol'čazii luajitah platinasgi.* Sormuksia tehdään platinastakin.

plemänniek|ku (-an, -kua, -koi) sisaren-/veljenpoika

pletist|jä (-än, -äü, -etäh) ohjastaa ks. **ohjastua**

plet|ti (-in, -tii, -tilöi) ruoska ks. **rozgu**

plet|tie (-in, -tiü, -titäh) 1. punoa *Tuohes pletitäh virzuloi.* Tuohesta punotaan virsuja. Ks. **punuo** 2. letittää ks. **palmikoija**

pličkaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) loksahtaa *A-voi-voi, veräi pličkahtih salbavui!* Voivoi, ulko-ovi loksahhti lukkoon!

pličk|ata (-uan, -uau, -atah) läimäyttää *Nenga kovah häi pličkai ukxen kiinni.* Noin kovaa hän läimäytti oven kiinni.

pličku (-n, -u, -loi) 1. isku, läimäytys ks. **išku, pločku, plokku** 2. (hiiren)loukku *Hiiri oli jäännüh pličkuh.* Hiiri oli jäänyt loukkuun.

plieš|ši (-in, -šii, -šilöi) kalju *Plieššii nikunne et peitä.* Kaljua et mihinkään voi piilottaa.

plieššipiä (-n, -dü, -löi) kalju-pää

pliit|tu (-an, -tua, -toi) (iso) laatta ks. **plitku**

plit|a (-an, -ua, -oi) hella, liesi **plitantuulet|in** (-timen, -indu, -timii) liesituuletin

plitk|u (-an, -ua, -oi) laatta *Paninmo külbüpertin seinih uvvet plitkat.* Laatoitimme kylpyhuoneen uudestaan. Ks. **pliittu**

pločk|ata (-uan, -uau, -atah) lyödä, iskeä

pločku (-n, -u, -loi) lyönti ks. **išku, plokku**

plok|ata (-kuan, -kuau, -atah) lyödä, iskeä ks. **pločkata**

plok|ku (-un, -kuu, -kuloi) isku, lyönti *Aiga plokun sain oččah.* Melkoisen iskun sain otsaani. Ks. **išku, pločku**

ploššatk|u (-an, -ua, -oi) kenttä ks. **kentü**

plotin, plotin|u (-an, -ua, -oi) pato *Majuat luajitah plotinua jogih.* Majavat tekevät patoja jokiin.

plotniek|ku (-an, -kua, -koi) kirvesmies *Minun tuatto on maltai plotniekku.* Isäni on taitava kirvesmies. Ks. **kirvesmies**

plotno|i (-in, -idu, -oloi) tiheä, tiivis ks. **sagei, tihei, sumbu**

pluan|u (-an, -ua, -oi) suunnitelma *Mittumat ollah sinul pluanat?* Millaiset ovat suunnitelmasi?

pluastai|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. liata *Kai käzipaikkun on pahoi pluastaittu.* Koko käsipyöhe on liattu. 2. pilata, repiä ks. **rikkuo, sportie**

pluastari (-n, -i, -loi) laastari ks. **plastiri**

pluat'|t'u (-an, -t'ua, -t'oi) leninki, mekko *Tüttö oli čomis*

pluat'ois. Tytöllä oli kaunis leninki päällään.

pluskvamperfekt|u (-an, -ua, -oi) pluskvamperfekti (eräs menneen ajan aikaluokka)

plutui|ja (-čen, -ččou, -jah) petkuttaa, huiputtaa *Häi meidü onnuako plutuičči*. Hän varmaan-kin huiputti meitä. Vrt. **kielastua**, **muanittua**, **šlottie**, **valehtella**

pluug|u (-an, -ua, -ii) aura *kündiä pluugal* kyntää auralla vrt. **adru**

pluut|tu (-an, -tua, -toi) ovela, viekas *Vot on pluuttu mies!* Onpas siinä ovela mies! Vrt. **kielastai**

pläčk|jä (-än, -äü, -etäh) läiskyttää, polskia *Sorzat pläčketäh rannas*. Sorsat läiskyttävät (vettä) rannassa. Ks. **š'opista**

pläčkü (-n, -ü, -löi) läiske

pläčöt|tiä (-än, -täü, -etäh) ta-soittaa, muotoilla *pläčöttiä taigin leiväkse* muotoilla taikina leiväksi ks. **täpüttiä**

pläküt|tiä (-än, -täü, -etäh) taputtaa (käsiä) *Nuoret pläkütettih pajattajale*. Nuoret taputtivat laulajalle. Ks. **laputtua**, **loškuttua**, **plöčküttiä**

pläš|šie (-in, -šiü, -itäh) tanssia (useimmiten kansantansseja) *Mal-tatgo pläššie kadrieli?* Osaatko tanssia katrillia? Vrt. **tansie**, **tansuija**

pläšši|i (-jän, -jiä, -jői) tanssija *Mostu pläššijä harvah näit*. Sel-laista tanssijaa näet harvoin. Vrt. **tansii**, **tansuičči**

plöčküt|tiä (-än, -täü, -etäh) taputtaa (käsiä) ks. **laputtua**, **loškuttua**, **pläküttiä**

plök|ätä (-kiän, -kiäü, -ätäh) 1. tyrkätä, tönäistä *Prosti, en taki sinuu plökännüh?* Anteeksi, en kai tönäissyt sinua? Ks. **tüöndiä**, **sü-vätä**, **ähkätä** 2. päästää suustaan, sanoa (odottamatta) *Pidihäi minul neče sana plökätä!* Jopas tulín sandoneeksi (pahan) sanan!

poč|či (-in, -čii, -čilo) sika ks. **sigä**

počin||poi|gu (-jan, -gua, -gii) porsas; ||**lih|a** (-an, -ua, -oi) sianliha

počot|tu (-an, -tua, -toi) kunnia, kunnioitus ks. **arvostus**, **česti**, **kunnivo**, **kunnivoičus**

podark|u (-an, -kua, -koi) lahja *Sain hüvän kniiigan podarkakse*. Sain lahjaksi hyvän kirjan. Ks. **lahju**

podnos|su (-an, -sua, -soi) tarjotin *kandua podnossua* kantaa tarjotinta ks. **taričin**

podr'adniek|ku (-an, -kua, -koi) urakoitsija

podr'uad|u (-an, -ua, -oi) urakka *Tulies podr'uadas pidäü paista podr'adniekanke*. Tulevasta urakasta on puhuttava urakoitsijan kanssa. Ks. **ur'ku**

podvual|u (-an, -ua, -oi) kellari ks. **karzin**, **kuoppu**, **luandal**

poeziji (-en, -edu, -eloi) runous ks. **liiriekku**, **runohus**

pogost|u (-an, -ua, -oi) kirkonkylä, pitäjä *Salmin pogostas oli*

komei kirikkö. Salmin pitäjässä oli komea kirkko.

pohjaline (-zen, -stu, -zii) pohjoinen *Tuulou pohjazespäi.* Tuulee pohjoisesta.

Pohjas-Jeurop|pu, Pohjas-Europ|pu (-an, -pua) Pohjois-Eurooppa

pohjas||muat (-loin, -loi) pohjoismaat ks. **pohjazet muat**; **||n'a|ba** (-van, -bua, -boi) pohjoisnapa; **||tuull|i** (-en, -du, -ii) pohjoistuuli

pohjaz|et (-zien, -zii) **muat** (-loin, -loi) pohjoismaat ks. **pohjasmuat**

pohjavu|o (-n, -u, -tah) pohjautua, perustua *Fil'mu pohjavuu tozitapahtukseh.* Elokuvan juoni pohjautuu tositapaukseen. Ks. **perustuo**

pohjimaline (-zen, -stu, -zii) pohjimmainen, perimmäinen *Mi lienne olluh paginan pohjimaie tarkoitus?* Mikähän puheen pohjimmainen tarkoitus lienee ollut?

pohj|u (-an, -ua, -ii) 1. pohja *järven pohju* järven pohja 2. (rakennuksen) pohja, perustus *kaivua huonuksen pohjua* kaivaa rakennuksen perustusta ks. **pohjus** 3. perusta *Täl pohjal voimmo jatkua.* Tältä pohjalta voimme jatkaa.

pohjupiirro|s (-ksen, -stu, -ksii) pohjapiirros, -piirustus *Huonuksen pohjupiirrookset ollah valmehet.* Rakennuksen pohjapiirustukset ovat valmiit.

pohju|s (-ksen, -stu, -ksii) poh-

ja, perustus ks. **pohju**

pohjustaji (-jan, -jua, -jii) 1. alustaja *Tarvičemmo hüvän pohjustajan seminaarah.* Tarvitsemme hyvän alustajan seminaariin. 2. alustava *Pohjustajat pluanat on jo luajittu.* Alustavat suunnitelmat on jo tehty. Ks. **alustai**

pohjust|ua (-an, -au, -etah) 1. tehdä pohjakerros *Dorogat pohjustetah kivil.* Tiet pohjustetaan kivillä. 2. alustaa, valmistella *Kenbo pohjustau paginan?* Kuka alustaa keskustelun? Ks. **alustua**

pohjustu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. pohjustus, pohjan teko 2. alustus, valmistelu ks. **alustus**

pohk|eh (-ien, -ettu, -ieloi) pohje *Pohkettu kivistäii.* Pohje on kipeä. Ks. **kinčus, kintu, siäri**

pohmel'l'|u (-an, -ua, -oi) krapula, kohmelo *viruo pohmel'l'as maata krapulassa* ks. **jälgihumal**

pohodi|e (-n, -u, -tah) muistuttaa, olla jonkun näköinen *Poigu pohodiu muamahes.* Poika on äitinsä näköinen. Ks. **koskiekseh**

poi|gie (-jin, -giu, -jitah) poikia *Lehmü poigiu.* Lehmä poikii.

poigoveh (-en, -tu, -ii) pesue, poikue, poikaset *Kajoin poigoveh jo opastui lendämäh.* Lokin poikaset oppivat jo lentämään. Ks. **pezoveh**

poi|gu (-jan, -gua, -gii) poika *Meil on perehes muamo, tuatto kaksi poigua da kolme tütärdü.* Meillä on perheessämme äiti, isä, kaksi poikaa ja kolme tytärtä.

poijan||poi|gu (-jan, -gua, -gii) pojanpoika; ||**tüt|är** (-tären, -ärdü, -tärii) pojantytär ks. **bunukku, vunutku**

poikin, poikki poikki *Uidelin joves poikki*. Uin joen poikki.

poikkevu|s (-ksen, -stu, -ksii) poikkeus *Ei siändüö ilmai poikkevustu*. Poikkeus vahvistaa säännön. (Ei sääntöä ilman poikkeusta.) (sl.)

poimič|ču (-un, -ču, -čului) kori *kerätä muarjua poimiččuh* poimia marjoja koriin ks. **korzin-ku, virši**

pojiezd|u (-an, -ua, -oi) juna ks. **juna**

poklon (-an, -ua, -oi) kumarrus ks. **kumardus**

pokoiniek|ku (-an, -kua, -koi) vainaja *molitvat pokoiniekan puolles* rukoukset vainajan puolesta ks. **hengeťoi, kuolluh**

pokoroilja (-čen, -čču, -jah) anoa, pyytää (hartastii) ks. **pakita**

pokoroiljakseh (-čemmos, -čeh/-čehes, -jahes) anoa, rukoilla, pokkuroida

Pokrov|u (-an, -ua, -oi) pokrova, Neitsyt Marian suojeluspäivä (14.10./1.10.)

pol|gie (-len, -gou, -letah/-gietah) polkaista, tallata *Oi, kenlienne polgi minun varbahile!* Voi, joku polkaisi varpaileni!

polgui|n (-men, -ndu, -mii) poljin ks. **pedali**

polgupüör|ü (-än, -iä, -ii) polkupyörä ks. **lesopiettu, polgupüöröi, velosipiettu**

polgupüöröji (-in, -idü, -löi) polkupyörä ks. **lesopiettu, polgupüörü, velosipiettu**

poliitiek|ku (-an, -kua, -koi) politiikka *toimie poliitiekas* harjoittaa politiikkaa

poliitikui|ja (-čen, -čču, -jah) politikoida

poliitik|ku (-an, -kua, -koi) poliitikko *Minbo puolovehen poliitikoi häi on?* Minkä puolueen poliitikko hän on?

poliitti|ne (-zen, -stu, -zii) poliittinen *Meil on äijü poliittistu puolovehtu*. Meillä on paljon poliittisia puolueita.

politsi|j (-en, -edu, -eloi) poliisi vrt. **militsii, militsioneru**

politsiilaito|s (-ksen, -stu, -ksii) poliisiasema

pol'k|u (-an, -ua, -oi) polkka *Harvat tänäpäi maltetah pol'kua pläššie*. Harvat osaavat nykyisin tanssia polkkaa.

pollet|ellakseh (-telemmos, -teleh/-telehes, -ellahes) polkea paikallaan *Tämä projektu pollettelehes samal paikal*. Tämä projekti polkee paikallaan.

pollet|tua (-an, -tau, -etah) polkea, tallata *Kenbo on polletannuh kukkuvavon?* Kuka on tallannut kukkapenkin?

polos|su (-an, -sua, -soi) (ajo) kaista *Pidäü siirdüö huruale polosale*. Pitää siirtyä vasemalle kaisalle. Ks. **ajokaistaleh**

poloviek|ku (-an, -kua, -koi) räsymatto ks. **hursti, ribumatto**

pol'sala|ine (-zen, -stu, -zii) puolalainen

Pol's|u (-an, -ua) Puola *Pol'san piälinnu on Varšava*. Puolan pääkaupunki on Varsova.

poltaja|ine (-zen, -stu, -zii) polttava *Šiiloit olla ülen poltajazet kazvit*. Nokkoset ovat hyvin polttavia kasveja.

poltate|s (-ksen, -stu, -ksii) palovamma ks. **paloruanu**

polteh (-en, -tu, -hii) polttava tunne, kipu ks. **kibu**, **kivistüs**, **tusku**

polto|o (-on, -uo, -oloi) (tuho) poltto

polto||aineh (-en, -tu, -ii) polttoaine; ||**nesteh** (-en, -tü, -ii) poltoneste ||**puu** (-n, -du, -loi) poltto-puu vrt. **lomu**

polt|ua (-an, -au, -etah) 1. polttaa *Kenbo polti nečen sarain?* Kuka tuon ladon poltti? 2. (yksipers. -au) polttaa, poltteele *Suudu poltau*. Suuta poltteele. Ks. **žuardua**

polv|j (-en, -ie, -ii/-iloi) 1. polvi (nivel) *pidiä polviloi koukulleh* pitää polvia koukussa 2. (suku) polvi *Olen kolmanden polven salmilaine*. Olen kolmannen polven salmilainen.

polvilleh polvillaan, polvilleen *heittäö (langeta) polvilleh* käydä polvilleen, polvistua

pomidor (-an, -ua, -ii) tomaatti ks. **tomuattu**

pominoi|ja (-čen, -ččou, -jah) muistella (vainajaa) *Buaban roin-*

dupäivännü pominoičemmo händii. Mummon syntymäpäivänä muistelemme häntä. Vrt. **mustella**

pon'la (-an, -ua, -ii) käsitys, ymmärrys *En nügöi nikui pon'ah puuttunuh*. Nyt en ymmärtänyt mitään.

ponnistel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) ponnistella, yrittää ks. **staraijakseh**

ponnist|ua (-an, -au, -etah) ponnistaa, pinnistää *Ponnistin kai omat väit hiihtos*. Ponnistin kaikki voimani hiihdossa.

ponnistu|s (-ksen, -stu, -ksii) ponnistus, pinnistys *Oligo se jo jälgimäine ponnistus?* Oliko se jo viimeinen ponnistus?

ponomari (-n, -i, -loi) alttariapulainen *Poigu mejjän on ponomarinnu kirikös*. Poikamme on alttariapulaisena kirkossa. Ks. **altariabuniekku**

popugailin|du (-nun, -duu, -duloi) papukaija

popul'ariziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) popularisoida

popul'arno|j (-in, -idu, -loi) 1. kansantajuinen, yleistajuinen *Oletgo lugenuh hänen popul'arnoloi kirjutuksii?* Oletko lukenut hänen yleistajuisia kirjoituksiaan? 2. kysytty, suosittu *popul'arnoi muuzikku* suosittu musiikki, popmusiikki

populist|u (-an, -ua, -oi) populisti

populizm|u (-an, -ua, -oi) populismi

por|a (-an, -ua, -ii) pora *luadie loukkostu poral* tehdä reikiä poralla

por|ata (-uan, -uau, -atah) porata *Poraimmo loukkozen seinäh.* Porasimme reiän seinään.

por'atk|u (-an, -ua, -oi) 1. kunto, järjestys *Hänel ainos ollah kai dielot por'atkas.* Hänellä ovat aina kaikki asiat kunnossa. Ks. **kundo**, **jälletüs**, **perätüs** 2. kunto, terveys ks. **tervehüs**

pordahik|ko (-on, -kuo, -koi) portaikko, rappu (kerrostalossa) *Meijän fatieru on B-pordahikos.* Asuntomme on B-rapussa. Vrt. **porras**

pordimo|ji (-in, -idu, -loi) kärpä *pordimoin nahku* kärpän nahka
porailauk|ku (-an, -kua, -koi) (purjo)sipuli

por|o (-on, -uo, -oloi) lipeä *keittiä poruo* keittää lipeää ks. **libei**

poroh|u (-an, -ua, -oi) ruuti ks. **zel'P'u**

porot|tua (-an, -tau, -etah) irrottaa *Pidäi porottua neče nuaglu seinäs.* Pitää irrottaa tuo naula seinästä.

porot|tuo (-an, -tau, -etah) irrota, irrottautua ks. **irdavuo**, **lähtie**, **pakkuo**

por|ras (-dahan, -rastu, -dahii) porras, askelma *nosta pordahis ülajatuazah* nousta portaat yläkertaan vrt. **pordahikko**

portfeli (-n, -i, -loi) salkku *Panen bumuangat portfelih.* Panen paperit salkkuun. Ks. **šalgu**

port|u (-an, -ua, -ii) satama *Laivu tuli portah.* Laiva saapui satamaan.

Portugal (-an, -ua) Portugali ks. **Portuguali**

portugalila|ine (-zen, -stu, -zii) portugalilainen

Portuguali|ji (-en, -edu) Portugali *Portugualien piälinnu on Lis-sabon.* Portugalin pääkaupunki on Lissabon.

posl|u (-an, -ua, -oi) (suur)lähettiläs *Kenbo on Ven'an poslannu Suomes?* Kuka on Venäjän suurlähettiläänä Suomessa?

pos'olk|u (-an, -ua, -oi) (suurehko) kylä ks. **külä** vrt. **hieru**

posol'stv|u (-an, -ua, -oi) (suur)lähetystö *Viego suaha viizat posol'stvas?* Vieläkö viisumit myöntää suurlähetystö?

posteli (-n, -i, -loi) patja ks. **matrassu**

posudniek|ku (-an, -kua, -koi) astiakaappi

poštan||kandaji (-jan, -jua, -jii) postinkantaja; ||**suaju** (-an, -ua, -ii) vastaanottaja; ||**tüöndä|i** (-jän, -jiä, -jii) lähettäjä ks. **adresantu**

pošt|u (-an, -ua, -ii) posti
poštu||juaššiek|ku (-an, -kua, -koi) postilaatikko; ||**karti** (-n, -i, -loi), ||**kartočk|u** (-an, -ua, -oi) postikortti; ||**louk|ko** (-on, -kuo, -koi) postilaatikko, -luukku; ||**maksu** (-n, -u, -loi) postimaksu; ||**markoinkerä|jü** (-än, -iä, -ii) postimerkineräilijä ks. **filatelistu**; ||**mark|u** (-an, -ua, -oi) postimerkki

pozdruavi|e (-n, -u, -tah) onnitella ks. **hüvitellä**

pożarniek|ku (-an, -kua, -koi)
palomies ks. **palomies**

pożuar|u (-an, -ua, -oi) palo,
tulipalo ks. **tulipalo**

potakoičči|i (-jan, -jua, -joi) yl-
lyttäjä ks. **üllüttäi**

potakoilja (-čen, -ččou, -jah)
yllyttää, usuttaa ks. **kičittiä, kuh-
kuttua, niärittiä, us'uttua, üllüt-
tiä**

potensiji (-en, -edu, -eloi) po-
tenssi

potensiu|u (-an, -ua, -oi) po-
tentiaali *Häi lugou on potensiu-
alas: häi lugenou.* Hän lukee on
potentiaalissa: hän lukenee.

potk|ata (-uan, -uau, -atah) pot-
kaista *Potkua nügöi sidä miäččüü!*
Potkaise nyt sitä palloa!

potkič|ču (-an, -čua, -čoi) pot-
kija *Hebo on potkičču.* Hevonen on
paha potkija.

potkije (-n, -u, -tah) potkia *Äl-
giä potkikkua kivii!* Älkää potkiko
kiviä!

potku (-n, -u, -loi) 1. potku,
potkaisu *Vot oli hüvä potku ihan
mualah!* Olipa siinä kunnon potku
suoraan maaliin! 2. potku(t), erot-
taminen *Johtagi voibi suaha pot-
kut.* Johtajakin voi saada potkut. 3.
innostus, voima *Nügöi pidäü suaha
uuttu potkuu täh ruadoh.* Nyt tähän
työhän on saatava uutta potkua.
Ks. **kiindo, vägi**

potkuri (-n, -i, -loi) potkuri,
potkukelkka

potok|ku (-an, -kua, -koi) räys-
täs *Potokat tiputah.* Räystäät tiput-

tavat. Ks. **räüstäs**

potruas|su (-an, -sua, -soi)
järkytys *Jogo oletto piässüh pot-
ruasas?* Oletteko jo päässyt järky-
tyksestänne? Ks. **sruasti, varavo**
vrt. **stressu**

pot|tu (-un, -tuu, -tuloi) potta,
alusastia

poučerk|u (-an, -ua, -oi) käsi-
ala ks. **käziala**

po|udu (-vvan, -udua, -udii)
pouta, poutainen, pouta= *Vihman
jälles rodih poudu.* Sateen jälkeen
tuli pouta. Ks. **povvakas**

pouvari (-n, -i, -loi) kokki,
keittäjä ks. **keittäi**

poverk|u (-an, -ua, -oi) sanan-
parsi ks. **sananpolvi**

pov|i (-en, -ie, -ii/-iloi) povi,
rintatasku *Peitä neče butilku hos
poveh!* Piilota tuo pullo vaikka po-
vitaskuun! Ks. **sižäli**

povidl|u (-an, -ua, -oi) marme-
ladi ks. **marmeladi**

povvak|as (-kahan, -astu, -ka-
hii) pouta, poutainen ks. **poudu**

povvist|uakseh (yksipers. -ah/-
ahes), **povvistu|o** (yksipers. -u)
poutaantua *Kogo päivän vihmui,
ga ehtäkse povvistih.* Satoi koko
päivän, mutta illaksi poutaantui.

pozitiivi|ne (-zen, -stu, -zii) po-
sitiivinen

pračk|ata (-uan, -uau, -atah) 1.
täräyttää 2. halkaista ks. **pričkata**

pračku (-n, -u, -loi) isku, täräys
ks. **pričku**

pračk|ua (-an, -au, -etah) rätis-
tä, paukkua *Kuuzizet hallot palajes*

pračketah. Kuusihalot rätisevät pa-laessaan. Ks. **pričkua**

praktiek|ku (-an, -kua, -koi) 1. käytänne, (vakiintunut) käytäntö *Moizet ollah mejän firmas praktiekat*. Sellaiset ovat käytänteet meidän firmassamme. Ks. **käütändö** 2. harjoittelu (ammattia varten) *Kunnebo piäzit praktiekale?* Minne pääsit työharjoitteluun? Ks. **harjoittelu**

praktiell|ne (-zen, -stu, -zii) käytännöllinen ks. **käütändölline**

praktikant|u (-an, -ua, -oi) harjoittelija ks. **harjoittelii**

praroditel'at (-oin, -oi) isovanhemmat

pra|udu (-vvan, -udua, -udoi) tosi, totuus *Vot nügöi pravvan sanoit*. Kylläpä nyt toden sanoit. Ks. **tozi**

prav|at (-oin, -oi) ajokortti ks. **ajoluba**

pravoslauno|j (-in, -idu, -loi) ortodoksi(nen) *Mejän pravoslaunois prihodas on kirikkö dai časounu*. Meidän ortodoksisessa seurakunnassamme on sekä kirkko että tšasouna (rukoushuone).

pravvak|as (-kahan, -astu, -kahii) rehellinen, vilpitön *Häi on ülen pravvakas ristikanzu*. Hän on hyvin rehellinen ihminen. Ks. **kunnolline, putilline, pravvalline**

pravvall|ne (-zen, -stu, -zii) rehellinen, vilpitön ks. **kunnolline, pravvakas, putilline**

pravvat|oi (-toman, -tomua, -tomii) epärehellinen *Heil on omat*

pravvattomat keinot. Heillä on omat epärehelliset keinosensa.

predikuat|tu (-an, -tua, -toi) predikaatti

preemi|j (-en, -edü, -elöi) palkinto ks. **palkindo**

preezens|u (-an, -ua, -oi) preesens (nyky- ja tulevan ajan aika-luokka) *Muuta virkeh preezen-sah*. Muuta lause preesensiin. Ks. **nügüaigu**

premjier|u (-an, -ua, -oi) ensi-ilta, ensiesitys ks. **enzi-ildu**

prepozit|tu (-an, -tua, -toi) prepositio, etusana

prezident|u (-an, -ua, -oi) presidentti *Kedäbo vallittih prezidentakse?* Kenet valittiin presidentiksi?

prestiiz|u (-an, -ua, -oi) prestii-si, arvovalta *Ongo vähembistökie-llel prestiizua?* Onko vähemmistö-kielellä prestiisiä? Ks. **arvovaldu**

pričin (-än, -iä, -öi) syy, aihe *Joga dieloh löüdüü pričiniä*. Joka asiaan löytyy syynsä. Ks. **motiivu, süü, viga**

pričk|ata (-uan, -uau, -atah) tä-räyttää, halkaista ks. **pračkata**

pričku (-n, -u, -loi) isku, täräys ks. **pračku**

pričk|ua (-an, -au, -etah) rätis-tä, paukkua ks. **pračkua**

priduanol|j (-in, -idu, -loi) myö-täjäinen *Mučoi toi lehmän pridua-noikse*. Morsian toi lehmän myötä-jäisinään. Ks. **müödäjäzet**

prihod|u (-an, -ua, -oi) seura-kunta, seurakuntaväki *Mejän pri-*

*hodos on aktivnoidu kirikkökhkävi-
jiä.* Meidän seurakunnassamme on
aktiivisia kirkossakävijöitä.

priič|ču (-an, -čua, -čoi) va-
hinko, hätä, riesa, pula *puuttuo
priiččah* joutua pulaan ks. **beda,
hädä, ozattomus**

priimi|e (-n, -ü, -täh) 1. ottaa
vastaan *Konzubo douhturi priimiü
uuzii voimattomii?* Milloinkahan
lääkäri ottaa vastaan uusia potilaita?
2. ottaa vastaan, olla vieraan-
varainen *Meidü hüvin priimittih.*
Meidät otettiin hyvin vastaan. 3.
ottaa lääkettä *Musta priimie roh-
tut!* Muista ottaa lääkkeesi!

prijomšiek|ku (-an, -kua, -koi)
vastaanottaja *Prijomšiekat priimi-
täh gruuzua azemal.* Vastaanottajat
ottavat vastaan rahtia asemalla. Ks.
vastahottai

prijom|u (-an, -ua, -oi) vas-
taanotto *Pidäü lähtie lägärin pri-
jomale.* Täytyy mennä lääkärin
vastaanotolle ks. **vastahotto**

prijuatel'|u (-an, -ua, -oi) ys-
tävä *Jo ammui müö prijuatel'at
emmo nähnuhes.* Me ystävykset
emme ole nähneet toisiamme pit-
kään aikaan. Ks. **dovariššu, üsta-
vü**

prikazaani|j (-en, -edu, -eloi)
käsky *Rua iče, älä prikazaaniedu
vuota!* Tee itse, älä odota käskyä!
Ks. **käskü**

primiet|tü (-än, -tiä, -töi) 1.
(tunto)merkki *Keviän primietät ol-
lah jo nägüvis.* Kevään merkkejä
näky jo. Ks. **merki** 2. ennusmerk-

*ki Konzu on lämmin talvi, sit tulou
vilu kezä – se on primiettä.* Läm-
mintä talvea seuraa kylmä kesä –
siinä ennusmerkki.

primitiivi|ne (-zen, -stü, -zii)
primitiivinen, alkukantainen ks.
algukandaine

prinses|su (-an, -sua, -soi) prin-
sessä

prins|u (-an, -ua, -oi) prinssi

print|ata (-uan, -uau, -atah) tu-
lostaa *Printua terväzeh tämä tiijos-
to, ole hüvä!* Tulosta nopeasti tämä
tiedosto, ole hyvä! Ks. **tulostua**

printer|u (-an, -ua, -oi) tulostin
ks. **kirjutin, tulostin**

printsip|pu, prinsip|pu (-an,
-pua, -poi) periaate ks. **perusteh**

pris'atk|u (-an, -ua, -oi) ripaska
*Ven'alazet mužikat hüvin maltetah
panna pris'atku.* Venäläiset mie-
het osaavat hyvin tanssia ripaskaa.

pris'agai|ja (-čen, -ččou,
-jah) vanhoa (sotilasvala) *Saldat
pris'agajjah armies.* Sotilaat van-
novat valan armeijassa.

pris'uag|u (-an, -ua, -oi) vala
(armeijassa) *rikkuo pris'uagu rik-
koa valansa vrt. kl'atvu*

pristani (-n, -i, -loi) (satama)
laituri *Matkustailaivat tullah täh
pristanih.* Matkustajalaivat tulevat
tähän laituriin.

prižmi|e (-n, -ü, -täh) vaatia
*Poigu prižmiü tuatas dengua mo-
totsiklah.* Poika vaatii isältään ra-
haa moottoripyörään. Ks. **vuadie**

pritsep|pu (-an, -pua, -poi)
perävaunu, peräkärri *Pertilomut*

toimmo pritsepal. Toimme huonekalut peräkärryllä.

prítvorno|i (-in, -idu, -loi) teennäinen ks. **keksindähine, lua-jindalline**

prüädniek|kü (-än, -kiä, -kõi) piparkakku, pikkuleipä vrt. **pečennü**

problíemalli|ne (-zen, -stu, -zii) ongelmallinen ks. **ongelmaline**

problíem|u (-an, -ua, -oi) ongelma *Hänel nägüü on midätah problíemua*. Hänellä on nähtävästi joitakin ongelmia. Ks. **ongelmu**

produktiivi|ne (-zen, -stu, -zii), **produktivno|i** (-in, -idu, -loi) produktiivinen, tuottoisa ks. **tulokseline, tuottožu**

profession(u)al|u (-an, -ua, -oi) ammattilainen *Fil'mu on professionualoin luajittu*. Elokuva on ammattilaisten laatima.

profession(u)ali|ne (-zen, -stu, -zii) ammatillinen ks. **amatilline**

professor|u (-an, -ua, -oi) professori

professuur|u (-an, -ua, -oi) professuuri *Karjalan kieli sai oman professuurin*. Karjalan kieli sai oman professuurinsa.

profilaktiek|ku (-an, -kua, -koi) ehkäisy *Profilatiekas pidäü huolehtie*. Ehkäisystä on huolehdittava.

prognouz|u (-an, -ua, -oi) ennuste *Prognouzoin mugah huomei roih vihmu*. Ennustusten mukaan huomenna sataa. Ks. **ennusteh**

programmiiruičend|u (-an, -ua, -oi) (tietotekn.) ohjelmointi ks. **ohjelmoindu**

programmiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) (tietotekn.) ohjelmoida ks. **ohjelmoija**

programmist|u (-an, -ua, -oi) (tietotekn.) ohjelmoija ks. **ohjelmoiččii**

progressiivi|ne (-zen, -stu, -zii) etenevä, edistysellinen *Hallindos on nägüvis progressiivistu kehitüstü*. Hallinnossa on havaittavissa edistystä.

proi|die (-jin, -diu, -jitah) 1. mennä ohi, loppua *Vuotammo, ku vihmu proidiu*. Odotamme sateen loppumista. Ks. **loppiekseh** 2. kulkea läpi, mennä ohi *Hüö vaste proijittih siiriči*. He vasta äsken kulkivat (tästä) ohi. *Hänel terväh taba proidii*. Hän rauhoittui nopeasti.

projektor|u (-an, -ua, -oi) projektori, piirtoheitin ks. **kuvanheitin**

projekt|u (-an, -ua, -oi) projekti *Meijän projektas on hüviä tutkijua*. Projektissamme on hyviä tutkijoita. Ks. **hankeh**

prolatiiv|u (-an, -ua, -oi) prolatiivi *Postači da muači ollah prolatiivumvot*. Postitse ja maitse ovat prolatiiveja.

proletaari|i (-en, -edu, -eloi) proletaari, työväenluokkaan kuuluva

prolong|u (-an, -ua, -oi) prologi, alkusanat, esipuhe *Kuibo*

on *siväindöh näh kirjutettu pro-
lougas?* Miten sisällöstä on kirjoit-
tettu esipuheessa?

promotsi|i (-en, -edu, -eloi)
promootio *promotsii magistrakse*
maisteripromootio

promotsiirui|ja (-čen, -ččou,
-jah) promovoida

pronomin|u (-an, -ua, -oi) pro-
nomini

propk|u (-an, -ua, -ii) 1. korkki
ks. **tüpe** 2. proppu, sulake *vaihtua*
propkat vaihtaa sulakkeet ks. **sula-
keh** 3. ruuhka ks. **ruuhku, zator,
tungos**

prorektor|u (-an, -ua, -oi) va-
rarehtori *Kedäbo vallittih prorek-
torakse?* Kenet valittiin vararehto-
riksi?

prorok|ku (-an, -kua, -koi) pro-
feetta *prorokoin ennustehet* pro-
feettojen ennustukset

prosken'n'|u (-an, -ua, -oi) an-
teeksianto *Pakičn hänespäi pros-
ken'n'ua*. Pyysin häneltä anteeksi.

proskun (-an, -ua, -oi) kirkko-
leipä ks. **kirikköleibü**

prosti|e (-n, -u, -tah) antaa an-
teeksi *Prosti meidü kaikis meijän*
riähkis! Anna meille anteeksi kaik-
ki syntimme! Ks. **andiekse**

prosti|ekseh (-mmos, -h/-hes,
-tahes) jättää (lopulliset) jäähy-
väiset *Buabo enne kuolendua oli*
*ehtinih kaikkien omienke pros-
tiekseh*. Mummo oli ehtinyt hyvä-
stellä kaikki sukulaiset ennen kuo-
lemaansa.

prostitu|k|u (-an, -ua, -oi)
prostituoitu

prostitu|tsi|i (-en, -edu, -eloi)
prostituutio

prostohu|s (-on, -ttu, -zii) yk-
sinkertaisuus Ks. **üksinkerdadžus**

prostol|i (-in, -idu, -loi) 1. yk-
sinkertainen, tavallinen *Net ollah*
vai hänen prostoit paginat. Ne
ovat vain hänen tavallisia juttu-
jaan. Ks. **normal'noi, tavalline** 2.
yksinkertainen, helppo *Minule an-
nettih ülen prostoi ruado*. Minulle
annettiin hyvin helppo tehtävä. Ks.
**mutkatoi, vuadimatoi, üksinker-
daine** 3. yksinkertainen, tyhmä
Mostu prostoidu rahvastu en ole
enne nähnih. Niin tyhmää väkeä
en ole ennen nähnyt. Ks. **bluaznu,
mieletöi, tuhmu**

proššai|jakseh (-čemmos, -ččeh/
-ččehes, -jahes) hyvästellä *Jogo olet*
kaikkien gostienke proššainnuhes?
Oletko jo hyvästellyt kaikki vie-
raat?

proššai (jää) hyvästi *Proššai,
muamo!* Hyvästi, äiti!

proššai|kkua (jääkää) hyvästi
Proššai|kkua, üstävät! Hyvästi, ys-
tävät!

prozajist|u (-an, -ua, -oi) pr-
osaisti *Prozajistat kirjutetah prou-
zua*. Prosaistit kirjoittavat proosaa.

prote|jiin|u (-an, -ua, -oi) prote-
iini, valkuaisaine

protestant|u (-an, -ua, -oi) pro-
testantti *protestantat da katoulie-
kat* protestantit ja katoliset

protest|u (-an, -ua, -oi) protesti
ks. **vastuvirkeh**

protestui|ja (-čen, -ččou, -jah)
protestoida *Opastujat protestuijah*

mingi puoles libo vastah. Opiskelijat protestoivat milloin mistäkin asiasta.

protiez|u (-an, -ua, -oi) proteesi

protsent|u (-an, -ua, -oi) prosentti *Äijügo protsentua palkas menöü veroloih?* Montako prosenttia palkasta menee veroihin?

profil' |u (-an, -ua, -oi) 1. profiili, sivukuva *Proufil' as tüttö mustoittau muamuadah.* Profiililtaan tyttö muistuttaa äitiään. 2. ominaisuus *pidiä madalua proufil'ua* pitää matalaa profilia (olla vaatimaton)

proupusk|u (-an, -ua, -oi) (kulu)lupa ks. **kulguluba**

prouz|u (-an, -ua, -ii) proosa

proutiv|o (-on, -uo, -oloi) (piirakka)vuoka, uunivuoka

proviizor|u (-an, -ua, -oi) proviisori *opastuo proviizorakse* opiskella proviisoriksi

provokatsiji (-en, -edu, -eloi) provokaatio ks. **üllütüs**

provotsiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) provosoida ks. **üllütütiä**

pruazniekalli|ne (-zen, -stu, -zii) juhllallinen *Luajiimmo muaman roindupäivän pruazniekallizekse.* Teimme äidin syntymäpäivästä juhllaisen. Ks. **pruaznišnoi**

pruazniek|ku (-an, -kua, -koi) juhla ks. **gaala**

pruazniekku||gost' |u (-an, -ua, -ii) juhlavieras; **||kost'um|u** (-an, -ua, -oi), **||ruut|tu** (-an, -tua, -toi) juhlapuku, -asu ks. **pruazniekusoba**; **||rahva|s** (-han, -stu, -hii)

juhlayleisö; **||so|ba** (-van, -bua, -bii) juhlapuku, -asu; **||zual|u** (-an, -ua, -oi), **||ver|o** (-on, -uo, -oloi) juhla-ateria

pruaznišnoi|j (-in, -idu, -oloi) juhllallinen ks. **pruazniekalline**

pruaznui|ja (-čen, -ččou, -jah) juhlia *Äijiäpäiviä pruaznuičemmo enimüölleh sulakuul.* Pääsiäistä juhlimme yleensä huhtikuussa.

pružin (-an, -ua, -oi) vieteri *divanan pružinat* sohvan vieterit

prähk|jä (-än, -äü, -etäh) ähkiä, jahkailla *Midäbo prähkät? Rubie ruadah!* Mitä jahkailet? Ala tehdä työtä! Ks. **jahkua**

psalm|u (-an, -ua, -oi) virsi *Kirikös pajatetah psalmoi.* Kirkossa lauletaan virsiä.

psihiatr|u (-an, -ua, -oi) psykiatri

psihiatr|i (-en, -edu, -eloi) psykiatria

psiholougielli|ne (-zen, -stu, -zii) psykologinen

psiholougi|j (-en, -edu, -eloi) psykologia

psihoulog|u (-an, -ua, -oi) psykologi

psiihiek|ku (-an, -kua, -koi) psyyke, mielenlaatu *Täl naizel on herkü psiihiekku.* Tällä naisella on herkkä psyyke.

puadari (-n, -i, -loi) rankkasade *Vot mittuman puadarin luadii!* Jopa tuli melkoinen rankkasade! Ks. **valei, val'oi**

puaksu (-n, -u, -loi) 1. tiheä, usein toistuva *puaksu verentükütüs*

tiheä pulssi 2. sakea, tiheä *Puaksus mečäs vaigei on kävellä*. Tiheässä metsässä on vaikea kävellä. Ks. **sagei, tihei**

puaksuh, puaksusti usein, monesti

puaksumbi, puaksumbah useammin

pualič|ču (-an, -čua, -čoi) hylly *Pane astiet pualičale*. Pane astiat hyllylle.

puamet|ti (-in, -tii, -tiloi) 1. muisto ks. **musto** 2. (vainajain) muistelupäivä *Kuun peräs on muamale puametti*. Kuukauden kuluksua on äidin muistopäivä.

puarakkai parittain

puaralli|ne (-zen, -stu, -zii) parillinen

puarast|ua (-an, -au, -etah) seurustella *Nuoret jo ammui ruvetih puarastamah*. Nuoret alkoivat seurustella jo kauan sitten.

puarat|oi (-toman, -tomua, -tomii) pariton *puarattomat da puarallizet čislat* parittomat ja parilliset numerot

puarm|u (-an, -ua, -oi) paarma *Paarma igä on vaigu üksii päivii*. Paarma elää vain yhden päivän.

puar|u (-an, -ua, -oi) pari *Ostin kaksi puarua sukkua*. Ostin kaksi paria sukkia.

puāšit|tua (-an, -tau, -etah) pyydellä, ruinata *Joga ehtii lapset puāšitetah kinoh*. Joka ilta lapset ruinaavat (päästä) elokuviin. Ks. **pūrrittä**

puāš|šiekseh (-immos, -ših/

-šihes, -itahes) pyrkiä ks. **pūrgiekseh**

puatok|ku (-an, -kua, -koi) siirappi ks. **sirouppu**

puč|či (-in, -čii, -čiloi) pytty, tynnyri ks. **tünnüri**

puđr|o (-on, -uo, -oloi) puuro ks. **huttu, kuaššu**

puhald|ua (-an, -au, -etah) 1. puhaltaa *Äijäl tuuli nügöi puhaldau*. Paljonpa nyt tuuleekin. Ks.

puhuo 2. turvottaa *Kibei hammas igenen pahoi puhaldi*. Kipeä hammas turvotti ikenen pahasti.

puhaldu|o (-n, -u, -tah) turvota *Jalgu puhaldui, on gu parzi*. Jalka turposi, on kuin pölkkyy. Ks. **turvota**

puhaldu|s (-ksen, -stu, -ksii) turvotus *Viego nägüü puhaldustu šokas?* Vieläkö näkyy turvotusta poskessa?

puh|e (-ien, -iedu, -ieloi) loitsu *sanella puhieloi* lukea loitsuja

puhi|sta (-zen, -zou, -stah) puhista, pihistä *Vezibutket puhistah*. Vesiputket pihisevät. *Tuuli puhizou*. Tuuli puhaltaa. Ks. **šohista**

puhk|ata (-uan, -uau, -atah) 1. puhkaista *puhkata paizeh* puhkaista paise 2. perata kaloja *Puhkain sijjan da keitin liemen*. Perkasin siian ja keitin liemen. Ks. **puhtas-tua** 3. puhkaista, avata (esim. tie) *Meččäh on puhkattu hüvät lavut*. Metsään on puhkaistu hyvät ladut.

puhke|ta (-nen, -nou, -etah) 1. puhjeta, mennä rikki *Mašinas on rengas puhkennuh*. Autosta

on puhjennut rengas. 2. puhjeta, avautua *Rouzazet puhketah*. Ruusut puhkeavat. 3. puhjeta (esim. itkuun) *Lapsi puhkei itkuh*. Lapsi puhkesi itkuun.

puhtahu|s (-on, -ttu, -zii) puhtaus *Puhtahus on puolet süömizes*. Puhtaus on puoli ruokaa. (sl.)

puhta|s (-han, -stu, -hii) puhdas *Pane piäle puhtahat sovot!* Pane päällesi puhtaata vaatteet!

puhtasti|n (-men, -ndu, -mii) puhdistin ks. **filtru**

puhtast|ua (-an, -au, -etah) 1. puhdistaa, siivota ks. **čüstie**, **kab-rastua**, **uberie** 2. siivota, perata ks. **puhkata** 3. puhdistaa, perata *puhtastua sienii da marjoi* perata sienä ja marjoja ks. **sellittä**

puhtastu|s (-ksen, -stu, -ksii) puhdistus

puhundusoit|in (-timen, -indu, -timii) puhallinsoitin *Saksofon da klarniettu ollah puhundusoittimet*. Saksofoni ja klarinetti ovat puhallinsoittimia.

puhu|o (-n, -u, -tah) 1. puhaltaa *Muamo puhuu lapsen sormeh, dai kibu lähtöü*. Äiti puhaltaa lapsen sormeen, ja kipukin häviää. 2. puhaltaa, tuulla *Pohjazespäi puhuu, vilu roih*. Pohjoisesta tuulee, kylmä tulee. Ks. **puhaldua**, **tuulla**, **tuulta**

puija (puin, pui, puijah) puida *Jogo puitto vil'l'at?* Joko puitte viljat?

puik|ko (-on, -kuo, -koloi), **puikkoljine** (-zen, -stu, -zii) 1.

puikko *niegluo puikkoloil* neuloa puikoilla vrt. **nieglu**, **nieglat** 2. tikku *Puikkoine puutui sormeh*. Tikku meni sormeen.

puimi|ne (-zen, -stu, -zii), **puind|u** (-an, -ua, -ii) puinti

puindukoneh (-en, -tu, -ii) puimuri, puimakone ks. **molotilku** vrt. **kombainu**

puistat|tua (3. pers. -au, -etah) puistattaa *Minuu puistatta, konz u kuulen mostu paginua*. Minuu puistattaa kuulla sellaista puhetta

puistel|la (-en, -ou, -lah), **puist|ua** (-an, -au, -etah) puistella, ravistella *Puisteletgo minunke poloviekat?* Puisteletko kanssani matot?

puist|o (-on, -uo, -oloi) puisto ks. **puusto**

pujoit|tua (-an, -tau, -etah) pujottaa *En näi ni niittistü nieglah pujoittua*. En näe edes pujottaa lankaa neulaan.

pul'čuk|ku (-an, -kua, -koi) pölkky *iškie kirves pul'čukkah* iskeä kirves pölkkyyn

pul's|u (-an, -ua, -ii) pulssi *opitella pul'sua* tunnustella pulssia

pulem'ot|tu (-an, -tua, -toi) konekivääri

pull|o (-on, -uo, -oloi), **pullo|jine** (-zen, -stu, -zii) 1. pullo ks. **butilku** 2. (ongen)koho *Kačo, jo liikkuu pulloine!* Katso, koho liikkuu jo!

punald|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **punald|u** (-n, -u, -tah) pyörähtää, rynnätä *Kunnebo häi punaldihes?* Mihin hän nyt

ryntäsi? Ks. **püörähtiäkseh**

punalmu|s (-ksen, -stu, -ksii) käännös, muutos *Vuotammo vai punalmustu parembah*. Odotamme vain käännöstä parempaan. Ks. **kiännälmüs**

puneloit|tua (-an, -tau, -etah) heiluttaa *Koiru puneloittau händiä*. Koira heiluttaa häntäänsä. Ks. **heiluttua**

pun|uo (-on, -ou, -otah) 1. punoa, kääriä *punuo nuorastu* punoa narua ks. **kiärie**, **plettie** 2. pyöritellä, pyörittää *Häi vai piädü punoi, nimidä ei sanonuh*. Hän pyöritti vain päätään, ei puhunut mitään. Ks. **püöritellä**

pun|uokseh (-ommos, -oh/-ohes, -otahes) kieritellä, kääntyillä *Kaiken üön punoimmos postelis, ei tulluh uni*. Koko yön kääntyilin sängyssä, en saanut unta Ks. **kiännelläkseh**

puolei, puolekkai, puolekse, puolelleh puoliksi

puolend|ua (-an, -au, -etah) 1. vähentää, laskea (alemmaksi) *En osta hebuo, ku et puolendanne hindua*. En osta hevostasi, jos et laske hintaa. Ks. **pienendiä, vajaittua, vähendiä** 2. hiljentää ks. **hillendiä**

puole|ta (-nen, -nou, -tah) vähentyä puoleen ks. **pienetä, vähetä**

puol|ji (-en, -du, -ii) 1. puoli, puolikas *Valango sinulles vie puolen čuaskastu čuajuu?* Kaadanko sinulle vielä puoli kuppia teetä? 2. puoli, sivu *toizel puolel jogie* joen toisella puolella 3. puoli, suku *Tua-*

tan puoles vähä on rodn'ua. Isän puolelta on vähän sukulaisia. 4. puoli (ajanilmauksissa) *Aigua on jo puoli nellättü*. Kello on jo puoli neljä.

puolina|line (-zen, -stu, -zii) epätäydellinen, vajaa *eliä puolinastu elostu* elää epätäydellistä elämää ks. **ebätävveline, vajai**

puolistaji (-jan, -jua, -jii) 1. puolustaja, suojelija *ümbäristön puolistajat* ympäristön suojelijat ks. **suojelii, vardoiččii** 2. puolustaja ks. **advokuattu**

puolist|ua (-an, -au, -etah) puolustaa, suojella ks. **suojella, vardoija**

puolistu|o (-n, -u, -tah) puolustautua *puolistuo viärittämizii vastah* puolustautua syytöksiä vastaan ks. **suojavuo, vardoijakseh**

puolistu|s (-ksen, -stu, -ksii) puolustus, suojelu

puolišk|o (-on, -uo, -oloi) puoli, puolisko, puolikas *Otatgo hos puoliškon banuanas?* Otatko vaikka puolet banaanista?

puol|jostu (-entostu, -dutostu) puolitoista *Lendokoneh nouzou puolentostu čuasun mendüü*. Lentokone lähtee puolentoista tunnin kuluttua.

puolivuodehi|zet (-zien, -zii) puolivuotismuistopalvelus ks. **lounuat, lounualline, mustuažet**

puoloveh (-en, -tu, -ii) puolue ks. **partii**

purgavu|o (-n, -u, -tah) purkautua *Nieglos purgavui*. Neule

purkautui. Ks. **riiččavuo**

pur|gua (-ran, -gau, -retah) purkaa, tyhjentää *Terväh müö purrimmo gruuzun*. Purimme kuorman nopeasti.

puret|ella (-telen, -telou, -el- lah) pureksia *Purettele süömine kunnolleh!* Pureksi ruoka kunnolla!

purend|u (-an, -ua, -oi) purenta

pur|ič|ču (-un, -ču, -čuloi) 1. vihainen, pureva *Neče koiru on ülen puričču*. Tuo koira on hyvin vihainen. Ks. **vihažu** 2. kitkerä ks. **kačker, mučker**

pur|jeh (-en, -tu, -ii) purje *nos-tua purjehet* nostaa purjeet

pur|ta (-en, -ou, -tah) purra *Meijän koiru ei pure*. Meidän koiramme ei pure. Vrt. **haukata**

puskič|ču (-un, -ču, -čuloi) puskeva *puskičut häkit* puskevat härät

pusk|ie (-en, -ou, -ietah) puskea *Bošit puskietah sarvil*. Pässit puskevat sarvillaan.

pus|si (-in, -sii, -siloi) pussi, lompakko ks. **kukkaro**

puzerd|ua (-an, -au, -etah) puzertaa, vääntää kuivaksi *Sovat pidäü puzerdua, ku nostat kuivamah*. Vaatteet pitää puzertaa, kun nostat kuivamaan.

puzuri (-n, -i, -loi) rakko *Ken-gü hangaitti varbahah puzurin*. Kenkä hankasi varpaaseen rakon.

putilleh kunnolla, hyvin *Died'oi putilleh pagizou karjalakse*. Isoisä puhuu hyvin karjalaa.

Ks. **hüvin, kunnolleh, luavulleh, oigieh**

putilli|ne (-zen, -stu, -zii) kunnollinen, kunnan, hyvä *A gu vie putillistu ruaduo löödäzin*. Kunpa vielä löytäisin kunnan työtä. Ks. **kunnolline, pravvakas, pravval-line**

putin kunnan, hyvä *Häi on putin mužikku*. Hän on kunnan mies.

puu (-n, -du, -loi) 1. (kasvava) puu *Nenne korgevimat puut pidäs kuadua*. Nuo korkeimmat puut pitäisi kaataa. 2. puu(aine) *Voiveičči oli luajittu puus*. Voiveitsi on tehty puusta.

pu|uduo (-vvun, -uduu, -vvu-tah) 1. puutua *Jallat puvvuttih lendokonehes istujes*. Jalat puutuivat lentokoneessa istuessa. 2. heiketä *Paha on lekkuo, muga puvvuin kävelendiä*. Paha on liikkua, niin heikkenin kävellessäni.

puuhi|ne (-zen, -stu, -zii) puinen, puu= puusta tehty *puuhizet laučat* puiset penkit

puuhu|t (-on, -ttu, -zii) pieni puu

puuk|ko (-on, -kuo, -koloi) puukko ks. **tuppiveičči**

puun|andi|n (-men, -ndu, -mii) hedelmä ks. **fruktu**; **||käzitelü** (-n, -ü, -löi) puunjalostus

puusep|pü (-än, -piä, -pii) puuseppä ks. **stol'ari**

puušku (-n, -u, -loi) tykki ks. **tükki**

puust|o (-on, -uo, -oloi) puisto ks. **puisto**

puutate|s (-ksen, -stu, -ksii) sauma, ommel *Štaniloin puutatekset riiččavuttih*. Housujen saumat ratkeilivat.

puu||tavar|(u) (-an, -ua, -oi) puutavara; **||tevollīžu|s** (-on, -ttu, -ksii) puuteollisuus; **||vill|u** (-an, -ua, -oi) puuvilla

puut|tua (-an, -tau, -etah) ommella (käsin) *puuttua nūbliä* ommella nappia vrt. **ommella, sročie**

puut|tuo (-un, -tuu, -utah) 1. osua, joutua, päätyä *Kuibo müö tänne puutuimmo?* Mitenkäs me tänne päädyimme? *Verkoloih on äijü kalua puuttunuh*. Verkkoihin on osunut paljon kaloja. Ks. **jou- duo, piädüö, ugodie** 2. sattua *Häi velli pagizou, midä puuttuu*. Hän nyt puhuu mitä sattuu. 3. (yksipers. -tuu) sattua, osua *Hivä gu sinuugi puutui vie nähtä*. Hyvä kun tulin nähneeksi vielä sinuakin.

pügäl (-än, -iä, -ii) 1. (lakitms.)pykälä *nelländen pügälän mugah* neljännen pykälän mukaan ks. **paragraffu** 2. lovi *luadie laudah pügäliä* tehdä lautaan lovia ks. **pilku, ogal, mietku**

pühite|s (-ksen, -stü, -ksii) paasto ks. **pūhitūs, pūhä**

pūhit|tiä (-än, -täü, -etäh) paastota *Enne pūhilkäündiä pidäü pūhittiä*. Ennen ehtoollisella käyntiä pitää paastota.

pūhitü|s (-ksen, -stü, -ksii) paasto ks. **pūhites, pūhä**

pūhki|e (-n, -ü, -täh) 1. pyyhkiä, kuivata *Pezen astiet da pūhkin*

käzipaikal. Pesen astiat ja kuivaan pyyheliinalla. 2. pyyhkiä, poistaa *Lopun tekstan on kentah pūhkin-nūh*. Tekstin lopun on joku poistanut.

pūhki|ekseh (-mmös, -h/-hes, -tähes) kuivata (itsensä) *Täs käzipaikku, pūhkei kunnolleh!* Tässä pyyhe, kuivaa itsesi kunnolla!

pūhki|n (-men, -ndü, -mii) (kottitekoinen) pöytäliina vrt. **salfietku**

pūh|jä (-än, -iä, -ii) 1. paastoaika *Suuri Pūhä* suuri paasto (ennen pääsiäistä) 2. pyhä *pūhät ristitikanzat* pyhät ihmiset ks. **sv'atoi, svätöi** 3. (mon.) ehtoollinen *lähtie kirikköh pūhile* lähteä kirkkoon ehtoolliselle ks. **ehtualline**

pūhā||lasku (-n, -u, -loi) laskea, paastoon laskeutuminen ks. **maidopyhālasku**; **||päiv|ü** (-än, -iä, -ii) sunnuntai; **||süömi|ne** (-zen, -stü, -zii) paastoruoka; **||voi** (-n, -du, -loi) ruokaöljy (kasvis-) vrt. **argivoi, voi**

pūr|giekseh (-rimmös, -gih/-gihes, -ritähes) pyrkiä *Kaži pūrgi-hes pihale*. Kissa pyrkii ulos. Ks. **puaššiekseh, taritakseh**

pūrgimü|s (-ksen, -stü, -ksii) pyrkimys ks. **tahto**

pūrrit|tiä (-än, -täü, -etäh) pyytää, houkutella, kehoittaa *Pūrritin vellie lähtemäh kinoh, ga ei tah-tonuh*. Houkuttelin veljeäni lähtemään elokuviin, mutta ei halunnut. Ks. **muanitella, puašittua**

pūrritü|s (-ksen, -stü, -ksii) pyyntö, houkutus, kutsu

püsteh (-en, -tü, -hii) pisto
nieglan püsteh neulan pisto

püstel|lä (-en, -öü, -läh) pistellä *Jalgua kivisti, püsteli*. Jalkaa sattui, pisteli. Ks. **čökitellä, niegloittua**

püst|jä (-än, -äü, -etäh) 1. pistää *A-voi-voi, nieglal püstín sorme!* Oi, pistin neulalla sormeen! Ks. **čökätä** 2. (yksipers. -äü) pistää *Ründähäh püstää*. Rintaan pistää. Ks. **ähkätä**

püstü (-n, -ü, -löi) pysty, jyrkkä, suora

püstüt|tiä (-än, -täü, -etäh) pystyttää *püstüttiä mustopačas* pystyttää muistomerkki

püzüt|elläkseh (-telemmös, -teleh/-telehes, -ellähes) pysytellä *Püzüttelei loiton moizis dovarišois!* Pysyttele kaukana sellaisista kaveista!

püzüvü|s (-ön, -ttü, -ksii) jatkuvuus ks. **jatkuvus**

püzü|ö (-n, -ü, -täh) pysyä *Püzü vai postelis, gu moine voimatoi olet!* Pysy vain petissä, kun noin sairas olet! *Ozakse olen püzünüh tervehenü*. Onneksi olen pysynyt terveenä.

püvvü|s (-ksen, -stü, -ksii) pyydys *kaččuo püvvükset* kokea pyydokset

püvvüst|jä (-än, -äü, -etäh) pyydystä, pyytää ks. **püüdiä**

püvvänd|ü (-än, -iä, -ii) pyynti, saalistus ks. **püüdö**

püvvändü|ai|gu (-jan, -gua, -goi) pyyntiaika; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) pyyntipaikka

püü (-n, -dü, -löi) pyy

püüdiä (püvvän, püüdäü, püvvetäh) 1. pyytää, saalistaa *püüdiä kalua* pyytää kalaa ks. **püvvüstiä** 2. pyytää ks. **pakita**

püüdä|ji (-jän, -jiä, -jii) 1. pyydystäjä, saalistaja 2. pyytäjä ks. **pakiččii**

püüdö (püvvön, püüdüö, püüdölöi) pyynti, saalistus *Nügöi nuotal püüdüö vähä nägüü*. Nykyään nuottakalastusta on vähän. Ks. **püvvändü**

püör|ei (-ien, -iedü, -ielöi) pyöreä ks. **püörüzü**

püörü|e (-n, -ü, -täh) pyöriä *Minul maailmu püörüi silmis*. Maailma pyörii silmissäni.

püörük|kö (-ön, -küö, -kölöi) ympyrä ks. **kruugu**

püörind|ü (-än, -iä, -öi) kierto ks. **kierdo**

püörüt|tiä (-än, -täü, -etäh) pyörittää *Brihačču püörittäü miäččüü*. Poika pyörittää palloa.

püör|re (-dien, -rettü, -dielöi) pyörre *Joves on paho püördielöi*. Joessa on pahoja pyörteitä.

püörüt|tiä (yksipers. -täü) pyöräyttää *Minuu püörüttäü*. Minua pyöräyttää. Ks. **juovuttua**

püör|ü (-än, -iä, -ii) 1. pyörä *mašinan püörät* auton pyörät ks. **ratas, rengas** 2. polkupyörä *ajua püöräl* ajaa pyörällä ks. **polgupüörü, velosipiettu**

püörüstuul|u (-an, -ua, -ii) pyörätuoli

püörüzü|ü (-än, -iä, -ii) pyöreä

püörüzät rožat pyöreät posket ks. **püörei**

püöräht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) 1. pyörähtää (ympäri) *Ihan ümbäri püörähtimmös*. Pyörähdin ihan ympäri. 2. pyörähtää, käväistä, pistäytyä *Häi vaigu püörähtih meile, ei jäännüh pagizemah*. Hän vain käväisi meillä, ei jäänyt juttelemaan. Ks. **punalduo**, **punalduokseh**

püörähtü|s (-ksen, -stü, -ksii) pyörähdys *Kadrielin püörähtüksis on vauhtii*. Katrillin pyörähdyksissä on vauhtia.

püörähüt|tiä (-än, -täü, -etäh) pyöräyttää (tehdä nopeasti) *Vuotakkua kodvaine, püörähütän piiruat!* Odottakaa hetki, pyöräytän piirakat!

püörö|i (-in, -idü, -löi) 1. säppi, lukko *Pidäü panna püöröi veriäle*. Täytyy lukita veräjä. 2. pyöreä piirakka, pyörönen *pastua püöröidü* leipoa pyörösiä

päč|či (-in, -čii, -čilöi) uuni *Died'oi viruu päčil*. Isoisä makoi-lee uunin pankolla.

päčči|lih|a (-an, -ua, -oi) paisti; **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) muurari ks. **kirpiččüniekku**, **kiviniekku**

pädemät|öi (-tömän, -öndü, -tömi) kelvoton, huono ks. **paharašku**

pädev|ü (-än, -iä, -ii) 1. käypä, paikkansa pitävä *Ongo allekirjutus pädevü?* Onko nimikirjoitus pätevä? Ks. **pädiü**, **pättävü** 2. pätevä, kykenevä, sopiva *Hüo kaikin ollah*

pädevät virgah. He ovat kaikki päteviä virkaan. Ks. **kompetentnoi**, **sobii**

pädevü|s (-ön, -ttü, -ksii) pätevyys, sopivuus ks. **pättävüs**

pädevänkogol|ine (-zen, -stu, -zii) sopivankokoinen *Nämmä jallačit ollah ihan pädevänkogozet*. Nämä kengät ovat ihan sopivankokoiset.

pä|die (-in, -döü, -täh) 1. kelvata, olla voimassa *Viego pätäh nämmä bilietät?* Vieläkö nämä liput ovat voimassa? 2. olla (riittävä) hyvä, kelvata *Ei ole uuzi, ga pädöü minule*. Ei ole uusi, mutta kelpaa minulle. 3. (yksipers. -döü) kannattaa *Pädöü kuunnella mostu ristikanzua*. Kannattaa kuunnella sellaista ihmistä. Ks. **kelvata**, **päijä**, **pätä**, **sobie**

pädi|i (-jän, -jä, -joi) pätevä, sopiva *Ollahgo nämmä jallačit lapsele pädiät?* Ovatko nämä kengät lapselle sopivat? Ks. **kelbuaju**, **pädevü**, **sobii**

pägi|i (-en, -edü, -elöi) päkiä, jalkapöytä

päi päin, kohti *Koiru juoksi meččäh päi*. Koira juoksi metsään päin.

pä|i|jä (-in, -döü, -ijäh) olla hyvä, kelvata ks. **kelvata**, **pädie**, **pätä**, **sobie**

päivit|tiä (-än, -täü, -etäh) päivittää, saattaa ajan tasalle *Pidäü päivittiä tiijot tiedokonehel*. Pitää päivittää tiedot koneelle.

päivit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) päi-

vettyä, ruskettua *Keväthangiloil hiihtäjies hüvin päivitüt.* Keväthangilla hiihtäessäsi päivettyy hyvin.

päiv|ü (-än, -iä, -ii) 1. päivä *Mibo päivii on tänäpäi?* Monesko päivä on tänään? 2. aurinko ks.

päiväine

päivüpast|o (-on, -uo, -oloi) päivänpaiste, auringonvalo *Päivüpastuo da kaikkie hüviä sinulles!* Päivänpaistetta ja kaikkea hyvää sinulle!

päivüst|jä (-än, -äü, -etäh) päivyystä *Kenbo liägäriLöis päivyüstää huomei?* Kuka lääkäreistä päivyystää huomenna? Ks. **dežuurie**

päiväčelleh päiväselteän *Kävüimmö buaban luo päiväčelleh.* Kävimme mummon luona päiväselteän.

päivä|line (-zen, -stü, -zii) 1. päivä ks. **päivü** 2. aurinko *Päiväine nouzou.* Aurinko nousee.

päivälli|ne (-zen, -stü, -zii) tämänpäiväinen *Tahton lugie päivällizen lehten.* Haluan lukea tämänpäivän lehden.

päivän||lasku (-n, -u, -loi) 1. auringonlasku 2. länsi *Ruočči on meijän nuaburi päivänlaskunpuolel.* Ruotsi on läntinen naapurimme. ||**nouzu** (-n, -u, -loi) 1. auringonnousu 2. itä *Päivännouzu-Suomen üliopisto* Itä-Suomen yliopisto; ||**tazuaj|u** (-an, -ua, -ii) päiväntasaaja

pälv|j (-en, -ie, -ii/-ilöi) pälv *Suvirindehes nägüü jo pälvilöi.* Etelärinteessä näkyy jo pälvä.

päp|pi (-in, -pii, -pilöi), **päppi|ne** (-zen, -stü, -zii) (pikku) pulla, kakkara

pär|e (-ien, -ettü, -ielöi) päre *Vahnas mökkizes on päriel katettu levo.* Vanhassa mökissä on pärekatto.

pättäv|ü (-än, -iä, -ii) pätevä, sopiva ks. **kunnolline**, **pädevü**, **pädi**, **sobii**, **tarvittavu**

pättäv|s (-ön, -ttü, -ksii) pätevyys ks. **pädevüs**

pältä (-in, -döü, -täh) päteä, kelvata *Pädöü teil täs eliä!* Kelpaa teidän asua tässä! Ks. **kelvata**, **pädie**, **päijä**, **sobie**

pöli|stä (-zen, -zöü, -stäh) pölytä *Pesku vai pölizöü pihoil.* Hiekka pölyää kaduilla.

pölläsköit|tiä (-än, -täü, -etäh) pelästyttää *Minuu pölläsköittih pahal viestil.* Minut pelästyttiin huonolla uutisella. Ks. **pöllästüttiä**

pöllästü|s (-ksen, -stü, -ksii) pelko *olla pöllästüksis* olla peloisaan

pöllästüt|tiä (-än, -täü, -etäh) pelästyttää ks. **pölläsköittiä**

pöllästü|ö (-n, -ü, -täh) pelästyä *Pöllästüitgo kondiedu?* Pelästyitkö karhua?

pölläte|s (-ksen, -stü, -ksii) linnunpelätin ks. **pöllätüs**

pöllät|tiä (-än, -täü, -etäh) peloitella *A-voi-voi, kui pöllätit minuu!* Voi miten pelästyit minut! Ks. **sruastittua**, **varaittua**

pöllätü|s (-ksen, -stü, -ksii) linnunpelätin ks. **pölläties**

pölü (-n, -ü, -löi) pöly, tomu
pühkie pölüt pyyhkiä pölyt

pölü=, pölühi|ne (-zen, -stü, -zii), **pölük|äs** (-kähän, -ästü, -kähii) pöly=, pölyinen *Mašinas jiäbi pölühine pilvi*. Auton perästä nousee pölypilvi.

pölünimuri (-n, -i, -loi) pölynimuri

pölüt|oi (-tömän, -tömiä, -tömiä) pölytön

pön|dö (-nön, -düö, -dölöi)
pönttö *luadie linduzile pöndölöi*
laatia linnunpönttöjä

pöpök|kü (-än, -kiä, -koi) kovakuoriainen ks. **böbökkü**

pörhäk|kö (-ön, -küö, -kölöi)
pörröinen *Oraval on pörhäkkö händü*. Oravalla on pörröinen häntä.

pöühk|ei (-ien, -iedü, -ielöi)
pöyhkeä ks. **čiihakas, čiihakko**

Rr

ra(a)div|o (-on, -uo, -oloi) radio

ra|ba (-van, -bua, -boi) 1. (ki-ven) rapa, sora ks. **čuuru** 2. surkea, kurja *Prostikkua minuu, rabua riähkähistü!* Antakaa minulle, kurjalle syntiselle, anteeksi! 3. jääne, poro *koufein ravat* kahvin porot ks. **šakšu**

rabahut|tua (-an, -tau, -etah) sataa (ripauttaa), kastella (nopeasti) *Vot kui vihmui rabahutti.* Kylläpä sataa ripautti.

rabevu|o (-n, -u, -tah) ryhtyä tekemään *Jogo rabevummo ruadoh?* Joko rupeamme työhön? Ks. **libuo, ottuakseh, rapistuo**

račastaj|i (-jan, -jua, -jii) ratsastaja

račast|ua (-an, -au, -etah) ratsastaa *račastua hevol* ratsastaa hevosella

račastu|s (-ksen, -stu, -ksii) ratsastus *Račastustu pietäh kallehen nu hobbinu.* Ratsastusta pidetään kalliina harrastuksena.

račat|tua (-an, -tau, -etah) räkättää *Mibo linduine nenga račattau?* Mikäs lintu noin räkättää?

rač|ču (-un, -ču, -čuloi) ratsu

račistu|o (-n, -u, -tah) nahistua *Nagrehet ollah račistuttu.* Nauriit ovat nahistuneet. Ks. **kuihtuo, näivistüö**

račkeh (-en, -tu, -hii) räiske *Hallot račkehenke paletah.* Halot palavat räiskyen.

račk|ua (-an, -au, -etah) 1. narskua *Vaste tuučannuh lumi račkau*

kävelles. Juuri satanut lumi narskuu kävellessä. 2. räiskyä *Kuuzihallot palajes račketah.* Kuusipuut räiskyvät palaessaan.

rač|oi (-oin, -oidu, -čoloi) närhi ks. **närhi**

račust|ua (-an, -au, -etah) rouskuttaa *Račustan juablokkua.* Rouskutan omenaa.

radei|ja (-čen, -ččou, -jah) huolehtia ks. **huolehtie**

raden'n'|u (-an, -ua, -oi) ahkeruus, utteruus *Häi ozutti suurdu raden'n'ua ruavos.* Hän osoitti suurta ahkeruutta työssään. Ks. **ahkerus**

radiator|u (-an, -ua, -oi) jäähdytin ks. **vilustin** vrt. **jiätütin, kül-mätin**

radikali (-n, -i, -loi) (subst.) radikaali *huralistoradikalit* vasemmostoradikaalit

radikalizm|u (-an, -ua, -oi) radikalismi

radikal'no|j (-in, -idu, -loi) (adj.) radikaali *radikal'noit muutokset* radikaalit muutokset

radžait|tua (-an, -tau, -etah) tehdä nopeasti (energisesti) *Häi terväzeh pilai radžaitti hallot.* Hän sahasi halot nopeasti.

radžineh (-en, -tu, -hii) rasahdus ks. **kridžu, radžu**

radžista rasahdella, rutista, ratista *Kuivat oksat vai radžistah mečäs kävelles.* Kuivat oksat vain ratisevat metsässä kulkiessa. Ks. **kradžista, kridžistä**

radžu (-n, -u, -loi) rasahdus ks. **radžineh**

ragai|ja (-čen, -ččou, -jah) hosua, kiirehtiä, selvittää *Häi jo ragaičči kai dielot*. Hän selvitti jo kaikki asiat.

rageh (-en, -tu, -ii) rae ks. **rais**

ra|go (-von, -guo, -oloi) rako
lattien ravot lattian raot

rah|a (-an, -ua, -oi) raha ks. **dengu**

rahast|o (-on, -uo, -oloi) rahasto *Rahastoloil pidäü kačella biržukursoi*. Rahastojen on tarkasteltava pörssikursseja. Ks. **fondu**

rahi|ta (-čen, -ččou, -tah) raaskia, tohtia, uskaltaa *Rahičetgo andua minule hos viizi jeuruo?* Raaskitko antaa minulle vaikka viisi euroa? Ks. **ruohtie, tarreta**

rahkistu|o (-n, -u, -tah) ryhtyä *Pidäü nügöi rahkistuo täh ruadoh*. Pitää nyt ryhtyä tähän työhön. Ks. **rabevuo, ottavuo, ottuakseh, tartuo, ürrästiäkseh, ürrästüö**

rahmanno|j (-in, -idu, -loi) vieraanvarainen *Karjalazet ollah ülen rahmannoit rahvas*. Karjalaiset ovat hyvin vieraanvaraisia.

rahoit|tua (-an, -tau, -etah) rahoittaa ks. **finanssiiruija, maksua**

rahoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) rahoitus ks. **finanssiiruičendu**

rahti (-n, -i, -loi) 1. tavarankuljetus ks. **vedo** 2. rahti, kuorma *vedellä rahtii* kuljettaa rahtia ks. **gruuzu**

raht|o (-n, -uo, -oloi) rahka ks. **raahto**

rahvahalli|ne (-zen, -stu, -zii) kansallinen ks. **kanzalline**

rahvahalližu|s (-on, -ttu, -ksii) kansallisuus ks. **kanzalližus**

rahvahan||lu|gu (-vun, -guu, -guloi) väestönlaskenta; ||**perindeh** (-en, -tü, -ii) kansanperinne ks. **folklouru**; ||**run|o** (-on, -uo, -oloi) kansanruno(us); ||**so|da** (-van, -dua, -dii) kansalaissota ks. **vellesoda, vällüssoda**; ||**val|du** (-lan, -dua, -doi) demokratia ks. **demokratii**; ||**vallalli|ne** (-zen, -stu, -zii) demokraattinen ks. **demokratii**; ||**valliču|s** (-ksen, -stu, -ksii) kansanäänestys; ||**vallit|tu** (-un, -tuu, -tuloi) kansanedustaja ks. **deputaattu**

rahvahienväli|ne (-zen, -stü, -zii) kansainvälinen ks. **kanzoinväline**

rahva|s (-han, -stu, -hii) kansa, väki, ihmiset *Älä kuundele rahvahan paginoi!* Älä kuuntele ihmisten puheita! Ks. **kanzu**

rahvas||kun|du (-nan, -dua, -dii) ihmiskunta ks. **kanzukundu**; ||**kunnanti|edo** (-ijon, -eduo, -edoloi) väestötiede ks. **demogruafii**; ||**lu|gu** (-vun, -guu, -guloi) väkiluku

rai|du (-jan, -dua, -doi) paju, raita

raikosteh (-en, -tu, -ii) virvoke *Tahtotgo koka-kolua libo muudu raikostehtu?* Haluatko coca-colaa tai muita virvokkeita? Ks. **bodrendusjuomine**

raikostu|o (-n, -u, -tah) raikastua *Vihman jälles ilmu raikostuu*. Sateen jälkeen ilma raikastuu.

raip|ata (yksipers. -puau) iskeä noidannuoli *Minul selgiä pahoi raippai*. Selkäni iski noidannuoli.

raippavu|s (-ksen, -stu, -ksii) noidannuoli

raj|is (-gehen, -istu, -gehii) rae *Egläi pani raistu*. Eilen satoi rakeita. Ks. **rageh**

raiživ|o (-on, -uo, -oloi) rata, raiteet *Poigu piäzi omale raiživole*. Poika pääsi raiteilleen (sai elämänsä kuntoon).

raj|a (-an, -ua, -oi) 1. raja *valdukundien rajat* valtakuntien rajat 2. reuna, raja *Külü on nostettu ihan vien rajah*. Sauna on rakennettu aivan veden rajaan. 3. raja, mahdollisuus *Tijä vai omat rajat, älä liigua ponnistelei!* Tiedä rajasi, älä yritä liikaa!

raja-aloveh (-en, -tu, -ii) raja-alue, rajaseutu

rajalli|ne (-zen, -stu, -zii) rajallinen *Mahtollizuot ollah rajallizet*. Mahdollisuudet ovat rajalliset.

raj|a||niek|ku (-an, -kua, -koi) rajavartija ks. **rajanvardoiččii**; **||rikkovu|s** (-ksen, -stu, -ksii) rajaloukkaus

rajan||taga|ine (-zen, -stu, -zii) rajantakainen *Rajantagazet rodn'at tuldih gostih*. Rajantakaiset sukulaiset tulivat kylään. **||vardoičči|i** (-jan, -jua, -joi) ks. **rajaniekku**; **||ülitü|s** (-ksen, -stü, -ksii) rajanylitys

rajat|oi (-toman, -tomua, -tomii) rajaton *Muaman rakkahus on rajatoi*. Äidinrakkaus on rajaton.

rajoit|tua (-an, -tau, -etah) 1. rajoittaa *rajoittua mualoi* laatia maarajat 2. rajoittaa, supistaa *Sodavehkehien (Voinuvehkehien) miäriä rajoitetah*. Aseiden määrää supistetaan. 3. rajata *Rajoita tutkimusalovehtu tarkembah!* Rajoita tutkimusaluetta(si) tarkemmin!

rajoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. rajoitus, rajoittava määräys *important rajoitukset* tuonnin rajoitukset 2. rajoitus, puute *Täs ruavos on omua rajoitustu*. Tässä työssä on omat puutteensa. Ks. **raja**

rajon(u) (-an, -ua, -oi) (hallinnollinen) piiri *Anuksen rajonu* Aunuksen piiri. Ks. **piiri**

rak|as (-kahan, -astu, -kahii) rakas ks. **armas, kuldu, kuldoi, mielespiettävü, tietto**

rakastaji (-jan, -jua, -jii) rakastaja, rakastava

rakast|ua (-an, -au, -etah) rakastaa ks. **armastua, suvaija**

rakastu|o (-n, -u, -tah) rakastua *Kehbo olet nenga rakastunnuh?* Kehen olet noin rakastunut? Ks. **ihastuo, mielidüö**

rakenda|ji (-jan, -jua, -jii) rakentaja *ruadua rakendajannu* työskennellä rakentajana ks. **nostai, srojii**

rakendeh (-en, -tu, -ii) rakennus, koostumus ks. **strukturuu**

rakend|ua (-an, -au, -etah) rakentaa ks. **nostua, srojie**

rakendu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. rakennus, rakentaminen ks. **sroju** 2. rakennustyömaa ks. **stroikku**

rakendus||kiel|do (-lon, -duo, -doloi) rakennuskielto ks. **sroju-kielido**; **||lu|ba** (-van, -bua, -bii) rakennuslupa ks. **srojuluba**

rakiet|tu (-an, -tua, -toi) raketti
rakkahal, rakkahasti mielellään

rakkahu|s (-on, -ttu, -zii/-ksii) rakkaus ks. **kiindümüs, lembi, suvaičus**

rakkahu||starin (-an, -ua, -oi) rakkaustarina; **||väli** (-n, -i, -löi) rakkaussuhde

ramait|tua (-an, -tau, -etah) paukuttaa ks. **pabaittua**

rambavu|o (-n, -u, -tah) rämpäytua

ram|bu (-man, -bua, -boi) rämpä *jiähä rammakse* jäädä rammaksi

ramk|u (-an, -ua, -oi) kehys ks. **kehüs**

ram|mata (-buan, -buau, -matah) ontua *Häi vähäzel rambuau hurual jallal*. Hän ontuu vähän oikeata jalkaansa. Ks. **rammita**

rammič|ču (-un, -ču, -čuloi) ontuva *rammičču koiru* ontuva koira

rammi|ta (-čen, -ččou, -tah) ontua ks. **rammata**

randam|at (-ien, -ii) rantamat *Tahtozin kävvä omil randamil Karjalas*. Haluaisin käydä Karjalassa omilla rantamilla.

randie (-n, -du, -loi) reuna, ranta *mečän randieloil* metsän reunoilla

ran|du (-nan, -dua, -doi) 1. ran-

ta *Meijän kodi oli joven rannal*. Kotimme oli joen rannalla. 2. reuna, laita ks. **agju, laidu, n'okku, reunu** 3. kotimaa, -seutu *Omua randua et nikonzu unohta*. Omaa kotiseutua et unohda koskaan. Ks. **kodirandu**

randu||kuav|u (-an, -ua, -oi) rantakaava; **||muapalst|u** (-an, -ua, -oi) rantatontti; **||viiv|u** (-an, -ua, -oi) rantaviiva

ran|neh (-dehen, -nehtu, -dehii) ranne *Sorruin da satatin randehen*. Kaaduin ja loukkasin ranteeni.

rannemba lähempänä rantaa *Külü on rannemba migu taloi*. Mökki on lähempänä rantaa kuin talo.

rannik|ko (-on, -kuo, -koloi) rannikko *Pohjanlahten rannikol paistah ruočin kieldü*. Pohjanlahden rannikolla puhutaan ruotsia.

rapak|ko (-on, -kuo, -koloi) hauras *Älgiä vai mengiä rapakol kevätjiäl!* Älkää vain menkö hauralle kevätjälle!

rap|ata (-puan, -puau, -atah) rapata, muurata *rapata päččii* rapata uunia ks. **štukaturie**

rapistu|o (-n, -u, -tah) ryhtyä tekemään ks. **libuo, ottuakseh, rabevuo**

rappuaj|u (-an, -ua, -ii) rappaa-ja, muurari ks. **kirpiččüniekku, kiviniekku, päččiniekku, štukatuuru**

rapsak|ko (-on, -kuo, -koloi) ripeä *Hänel on rapsakko emändü*. Hänellä on ripeä emäntä. Ks. **kirkei, ketter**

rasist|u (-an, -ua, -oi) rasisti *En jo velli minä ole nimittuine rasis-tu.* En toki minä ole minkäänlainen rasisti.

rasizm|u (-an, -ua, -oi) rasismi

raskut|tua (-an, -tau, -etah) rapista *Hiiri čupus raskuttau.* Hiiri rapisee nurkassa. Ks. **krabista**

Rastav|u (-an, -ua, -oi) joulu *Hüviä Rastavua!* Hyvää joulua!

raš|ku (-an, -ua, -oi) parka, poloinen, kehno, kelvoton *Kus mejjän koiru-rašku kävellöü?* Mis-sähän meidän koira-parkamme kulkenee?

razboiniek|ku (-an, -kua, -koi) rosvo ks. **rozvo**

raz|ei (-ien, -iedu, -ieloi) mehukas *raziet juablokat* mehukkaat omenat. Ks. **mehekäs, mehevü, mehukas**

razmier|u (-an, -ua, -oi) koko ks. **kogo**

razvahi|ne (-zen, -stu, -zii), **razval|ine** (-zen, -stu, -zii), **raz-važ|u** (-an, -ua, -oi) rasvainen

razv|ata (-uan, -uau, -atah) rasvata *Vastevai razvain uksen petlat, ga üksikai ridžistäh.* Juuri rasvasin oven saranat, mutta silti kitisevät.

razvat|oi (-toman, -tomua, -tomii) rasvaton *Juommo razvatomua maiduo.* Juomme rasvatonta maitoa.

razvavu|o (-n, -u, -tah) rasvoitua *Minul tukat helpoh razvavutah.* Hiukseni rasvoittuvat helposti.

razv|u (-an, -ua, -oi) 1. (ravin-to)rasva *Voija razvua leiväle!* Le-

vitä rasvaa leivälle! 2. rasva, ihra, läski *počnlihan razvu* sianlihan rasva ks. **izru**

rat|as (-tahan, -astu, -tahii) pyörä, ratas, rengas *Paikkuazitgo minun püöräs puhkennuon rat-tahan?* Paikkaisitko pyörästäni puhjenneen renkaan? Ks. **püörü, rengas**

ratsional'no|i (-in, -idu, -loi) järkevä, rationaalinen

raudahi|ne, rauda|ine (-zen, -stu, -zii) 1. rautainen, rauta= *raudaine pada* (valu)rautapata ks. **čugun** 2. rautainen, erittäin hyvä *Tuatal on igäh näh raudaine tervehüs.* Isällä on ikäisekseen rautainen terveys.

ra|udu (-vvan, -udua, -udoi) rauta ks. **teräs** vrt. **čugun**

raudu||dorog|u (-an, -ua, -oi) rautatie; **||lang|u** (-an, -ua, -oi) rautalanka ks. **vanuin**; **||nuagl|u** (-an, -ua, -oi) rautanaula

rauha|ine (-zen, -stu, -zii) rauha-haisa, rauhallinen, rauhanomainen ks. **rauhažu, tüüni**

rauhan||eht|o (-on, -uo, -oloi) rauhanehto; **||nevvottelu** (-n, -u, -loi) rauhanneuvottelu; **||puolistaj|i** (-jan, -jua, -jii) rauhanpuolustaja; **||sobimu|s** (-ksen, -stu, -ksii) rauhansopimus

rauhasti rauhallisesti *Häi pagizou rauhasti.* Hän puhuu rauhal-lisesti. Ks. **rauhažeh, rauhažesti, rauhoilleh**

rauhastu|o (-n, -u, -tah) rauhoittua ks. **alevuo, rauhoittuo**

rauhažeh, rauhažesti rauhallisesti ks. **rauhasti, rauhoilleh**

rauhaž|u (-an, -ua, -oi) rauhallinen *Rauhažua Rastavan aigua!* Rauhallista joulun aikaa! Ks. **rauhaine, tüüni**

rauhat|oi (-toman, -tomua, -tomii) rauhaton, levoton *rauhatoi voimatoi* rauhaton potilas ks. **jalo**

rauhoilleh rauhallisesti ks. **rauhasti, rauhažeh, rauhažesti**

rauhoit|aji (-jan, -jua, -jii) rauhoittava *süvvä rauhoittajii liečehainehii* syödä rauhoittavia lääkkeitä

rauhoit|tua (-an, -tau, -etah) rauhoittaa *Muamo opitteli rauhoittua rähizijöi lapsii*. Äiti yritti rauhoittaa metelöiviä lapsiaan. Ks. **alevuttua**

rauhoit|tuo (-un, -tuu, -utah) rauhoittua *Jogo hüö rauhoittutih?* Joko he rauhoittuivat? Ks. **alevuo**

rauh|u (-an, -ua, -oi), **rauh|s** (-on, -ttu, -zii) rauha *eliä rauhas* elää rauhassa; *Ei ole rauhuttu ni üöl, ni päiväl*. Ei ole rauhaa yöllä eikä päivällä.

rauk|ku (-an, -kua, -koi) rauka, parka, poloinen *Buabo raukal puutui kaikkie nähtä elajjal*. Mummo raukalla oli kaikenlaista elämässään. Ks. **gor'arukku, rukku**

raureik|ko (-on, -kuo, -kolo) louhikko *Raureikos nimi ei kazva*. Louhikossa ei mikään kasva.

ravait|tua (-an, -tau, -etah) kiusata *Brihat tüttölöi ravaitetah*. Pojat kiusaavat tyttöjä. Ks. **kiuzata,**

muokata, piinata, vaivata

rav|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. nopea *Raviembua ruadajua en tiijä*. Nopeampaa työntekijää en tiedä. Ks. **kirkei, vikkel** 2. rohkea ks. **boikoi, rohkei**

rave|ta (-nen, -nou, -tah), **ravevu|o** (-n, -u, -tah) tulla rohkeammaksi, voimistua, parantua *Brihačču puoleh vuodeh putilleh raveni*. Poika voimistui puolessa vuodessa perusteellisesti. Ks. **ko-heta, parata**

ravevu|s (-on, -ttu, -zii) nopeus ks. **hodu, vauhti**

ravieh, raviesti nopeasti

ravineh (-en, -tu, -ii) meteli ks.

ravu

raving|o (-on, -uo, -oloi) ravinto ks. **piiššu, süömine**

ravolleh raollaan, raolleen *Uksi jäi ravolleh*. Ovi jäi raolleen.

ravu (-n, -u, -loi) meteli *Ken itkenöü, ravu kuuluu*. Kuka itkenee, meteli kuuluu. Ks. **ravineh**

ravvoit|tua (-an, -tau, -etah) raudoittaa *ravvoittua betonua* raudoittaa betonia

reabilitiiruija (-čen, -ččou, -jah) rehabilitoida, palauttaa kunnia *Minun died'oidu reabilitiirroittih vaste tuhat üheksäsadua kuvvendelkümnenendel luvul*. Isoisäni rehabilitoitiin vasta 1960-luvulla.

reagiiruija (-čen, -ččou, -jah) reagoida *Niken ei reagiiruinnuh hänen kirjutukseh*. Kukaan ei reagoinut hänen kirjoitukseensa.

reaktsiji (-en, -edu, -eloi) reaktio *Hänen reaktisiet oldih vuottamattomat*. Hänen reaktionsa olivat yllättävät.

realističnoji (-in, -idu, -oloi), **realisti|ne** (-zen, -stu, -zii) realistiinen *Pluanat ollah ihan realistizet*. Suunnitelmat ovat ihan realistiset.

realist|u (-an, -ua, -oi) realisti, todellisuudentajuinen (ihminen)

realizui|ja (-čen, -čou, -jah)
1. toteuttaa *Vie müö sen pluanan realizuičemmo*. Vielä me toteutamme sen suunnitelman. Ks. **todevut-tua**
2. realisoida, muuttaa rahaksi *Kai heijän omažus realizuittih*. Koko heidän omaisuutensa realisoitiin.

realizm|u (-an, -ua, -oi) realismi

realitiet|tu (-an, -tua, -toi) realiteetti, totuus *eloksen realitietat* elämän realiteetit

real'noji (-in, -idu, -oloi) reaalinen, reaali=, todellinen, oikea *Nügöi voit kaččuo muailman tapahtumii real'nois aijas*. Nyt voit seurata maailman tapahtumia reaali-ajassa.

rebo|ji (-in, -idu, -loi) ketu *Reboidu sanotah ounahakse meččüelätikse*. Kettua sanotaan ovelaksi eläimeksi.

rebointul|et (-iloin, -ii/-iloi) revontulet *Rebointulii voibi nähtä pakkasüöl*. Revontulia voi nähdä pakkasöinä. Ks. **tulipaččah|at**

rebus|su (-an, -sua, -soi) kuvaarvoitus *reššie rebussua* ratkoa

kuva-arvoitusta ks. **kuva-arbaitus**

redaktor|u (an, -ua, -oi) toimittaja *Redaktorat lühendettih kirjutustu*. Toimittajat lyhensivät kirjoitusta. Ks. **toimittai**

redis|su (-an, -sua, -soi) retiisi

re|du (-vun, -duu, -duloi) lika ks. **liga**

reduhi|ne (-zen, -stu, -zii) likainen *reduhizet sovot* likaiset vaatteet ks. **ligahine, ligažu, lijakas, redužu, revukas**

reduž|u (-an, -ua, -oi) likainen ks. **ligahine, ligažu, lijakas, reduhine, revukas**

reduvu|o (-n, -u, -tah) likaantua ks. **lijastuo, revustuo**

referendum|u (-an, -ua, -oi) kansanäänestys ks. **rahvahaniä-nenando**

referuat|tu (-an, -tua, -toi) seloste, referaatti *Kirjutin täs aihies lühüön referuatan*. Kirjoitin tästä aiheesta lyhyen referaatin.

refleksiiv|ne (-zen, -stü, -zii), **refleksiivu=** refleksiivi(nen) *Erähil verbilöil on refleksiivine taivutus*. Joillakin verbeillä on refleksiivinen taivutus.

refleksiivupronomin|u (-an, -ua, -oi) refleksiivipronomini

refleks|u (-an, -ua, -oi) refleksi *Ristikanzal on äijii eriluadustu refleksua*. Ihmisellä on paljon erilaisia refleksejä.

reform|u (-an, -ua, -oi) reformi, uudistus ks. **uvvistus**

regi (rien, regie, regii/regilöi) reki *Hebo vedäü jügiedü regie*. He-

vonon vetää raskasta rekeä.

regipaj|o (-on, -uo, -oloi) rekilaulu ks. **častušku**, **šuu-kupajo(ine)**

registratsi|i (-en, -edu, -eloi) rekisteröinti *Registratsien luadiu hotelli*. Rekisteröinnin hoitaa hotelli.

registratsiikirj|u (-an, -ua, -oi) rekisteriote *Ozutakkua ajokarti da registratsiikirju, olgua hüv!* Näyttäkää ajokortti ja rekisteriote, olkaa hyvä!

registriirui|ja (-čen, -ččou, -jah) rekisteröidä *Hänen firmu registriiruittih vuozii tagaperin*. Hänen yrityksensä rekisteröitiin vuosi sitten.

registr|u (-an, -ua, -oi) rekisteri, lista, luettelo ks. **listu**, **luvettelo**

registrunumer|(u) (-an, -ua, -oi) rekisterinumero

regressi|i (-en, -edu, -eloi) regressio, taantuma

reguat|tu (-an, -tua, -toi) regatta, purjehduskilpailu *Olitgo kaččomas Hangan reguattua?* Olitko katsomassa Hangan regattaa?

regü|t (-ön, -ttü, -zii) kelkka *Pidäü opitella čurnie uvvel regüöl*. Pitää kokeilla mäenlaskua uudella kelkalla. Ks. **kelku**

regä (rejän, regiä, regii) räkä *Pühki lapsel nenäs rejät!* Pyyhi lapsen räkänenä!

reh|ei (-ien, -iedü, -ielöi) rehevä, tuuhea *Oraval on rehei händü*. Oravalla on tuuhea häntä. Ks. **rehevü**

rehendel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) rehennellä, kerskailla *Mikse häi ainos rehendeleh rikkahil tuttavil?* Miksi hän aina kerskuu rikkailla tuttavillaan? Ks. **havista**, **löühkiä**, **suurendel-lakseh**, **šauhkuu**, **šavahtellakseh**, **ülbeillä**

rehev|ü (-än, -iä, -ii) rehevä, runsaskasvuinen *Reheväs savus kai hüvin kazvau*. Rehevässä puutarhassa kasvaa kaikki hyvin. Ks. **rehei**

rehevöit|tüö (-ün, -tütü, -ütäh) rehevöityä *Ku ei vai mejjän pieni järvi rehevöittäis*. Kunpa pieni järvemme ei rehevöityisi.

rehoit|tua (-an, -tau, -etah) rehoittaa *Nurmikko vai kazvau rehoittau, niken ei kergie niittä*. Nurmikko vain kasvaa rehoittaa, kukaan ei ehdi leikata.

rehu (-n, -u, -loi) rehu ks. **kor-mu**

reik|ku (-an, -kua, -koi) rima ks. **šoigu**

reis|su (-un, -suu, -suloi) matka *Olimmo pitkäs reisuus*. Olimme pitkällä matkalla. Ks. **matku**

rei|zi (-jen, -ttü, -deh, -zii) reisi *Reijet kai kivettih juostes*. Reidet ihan tulivat kipeiksi juostessa.

reket|tiä (-än, -täü, -etäh) nau-
raa (räkättää) ääneen *Brihačču nagrau rekettäü*. Poika nauraa räkättää.

rek|ku (-an, -kua, -koi) rekka vrt. **gruzoviekku**

reklamatsi|i (-en, -edu, -eloi)

valitus, korvausvaatimus *luadie reklamatsii* tehdä valitus

rekluam|u (-an, -ua, -oi) mainos *Meijän lehti on täüzi kirgujua rekuamua*. Lehtemme on täynnä kirkuvia mainoksia.

rekn|ata (-uan, -uau, -atah) suunnitella, harkita *Jo ammui rek-naimmo remontua*. Jo kauan siten suunnittelimme remonttia. Ks. **ajatella, duumaija**

rekord|u (-an, -ua, -oi) ennätys *Ruoččilaine luadii muailmanrekordan*. Ruotsalainen teki maailmanennätyksen. Ks. **suavutus**

rektor|u (-an, -ua, -oi) rehtori *Üliopistos on uuzi rektoru*. Yliopistossa on uusi rehtori.

rekviziit|tu (-an, -tua, -toi) rekvisiitta *Ozutelmah tarvičemmo kaikenualustu rekviziittua*. Näytelmään tarvitsemme kaikenlaista rekvisiittaa.

relatiivupronomin|u (-an, -ua, -oi) relatiivipronomini

relevantno|i (-in, -idu, -loi) relevantti, asiaankuuluva

religi|i (-en, -edu, -eloi) uskonto ks. **uskondo, viero** vrt. **usko**

relikt|u (-an, -ua, -oi) jäännös, relikti *N'orpu eläü reliktannu Luadogas da Saimas*. Norppa elää reliktinä Laatokassa ja Saimaassa.

relikviji (-en, -edü, -elöi) reliikki, pyhänjäänös

remeni (-n, -i, -löi) remmi, vyö, hihna *vällendiä remenit* avata remmit ks. **hiihnu**

remontiirui|ja (-čen, -ččou,

-jah) remontoida ks. **kohendua**

remont|u (-an, -ua, -oi) remontti, korjaus *Piemmö fatieras remontua*. Teemme asunnossa remonttia.

Ks. **kohendus, paikkavo**

renessans|u (-an, -ua, -oi) renessanssi, (uusi) kukoistuskausi, elpyminen

rengas|s (-han, -stu, -hii) 1. rengas, kehä, ympyrä ks. **kol'ču** 2. auton rengas *vaihtua rengahat* vaihtaa renkaat ks. **püörü, ratas, šina**

rengast|ua (-an, -au, -etah) 1. rengastaa (lintuja) 2. kihlata ks. **kihlat**

rengi (-n, -i, -löi) ämpäri, sanko *Tuon tävven rengin vettä*. Tuon täyden ämpäriin vettä. Ks. **šaikku**

rengilli|ne (-zen, -stü, -zii) ämpäriäinen *rengilline buolua* ämpäriäinen puolukkaa

rentgen (-an, -ua, -oi) röntgen

rentgen||kuv|a (-an, -ua, -ii) röntgenkuva; **||sugah|at** (-ien, -ii) röntgensäteet

repertuar|u (-an, -ua, -oi) repertuaari, ohjelmisto ks. **ohjelmisto**

replik|ku (-an, -kua, -koi) repliikki, vuorosana *Ozuttelijat hüvin mustettih kai replikat*. Näyttelijät muistivat hyvin kaikki vuorosanat.

reportuaž|u (-an, -ua, -oi) reportaasi, tilannekatsaus

rep|pu (-un, -puu, -puloi) reppu *kandua reppuu selläs* kantaa reppua selässä vrt. **portfeli, šalgu**

resl|u (-an, -ua, -oi) reslareki *Reslua pietäh sarail*. Reslarekeä

säilytetään navetan vintillä.

restauriirui|ja (-čen, -ččou, -jah) restauroida ks. **endizöijä**

restoran (-an, -ua, -oi) ravintola *Läkkä süömäh restoranah!* Mennään syömään ravintolaan!

resuičend|u (-an, -ua, -oi) piirtäminen ks. **piirustandu**

resuiču|s (-ksen, -stu, -ksii) piirustus ks. **piirustus**

resui|ja (-čen, -ččou, -jah) piirtää ks. **piirdiä, piirustua**

resurs|at (-oin, -oi) resurssit *Resursat ollah vajuat.* Resurssit ovat riittämättömät.

rešotk|u (-an, -ua, -oi) 1. kalterit, säleikkö 2. sillan kaide

rezerv|u (-an, -ua, -oi) reservi *olla rezervas* olla reservissä (varalla)

režissiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) ohjata *Kenbo režissiiruiččou fil'man?* Kuka ohjaa elokuvan? Ks. **ohjata**

režiss'or (-an, -ua, -oi) ohjaaja ks. **ohjuaju**

retsept|u (-an, -ua, -oi) 1. resepti, ruokaohje 2. lääkemääräys *Liägäri kirjutti retseptan.* Lääkäri kirjoitti reseptin.

reumatizm|u (-an, -ua, -oi) reuma, reumatismi

reunači, reunai, reunakkai vierekkäin *istuo reunai* istua vierekkäin

reunimä|ine (-zen, -stü, -zii) reunimmainen, laitimmainen *Minä olen nečis kuvas reunimäzennü.* Olen tuossa kuvassa reunimmaise-

na. Ks. **laitimaine**

reun|u (-an, -ua, -oi) laita, reuna ks. **agju, bokku, n'okku, sivu**
reunust|ua (-an, -au, -etah) reunustaa *Reunustin kukkuvavon pienil kivil.* Reunustin kukkapenkin pienillä kivillä.

reveni (-n, -i, -löi) raparperi

revinnü|h (-ön, -ttü, -zii) revennyt, risainen ks. **ribuhine**

revitaliziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) revitalisoida, elvyttää ks. **bodrendua, elvüttiä**

revit|ellä (-telen, -telöü, -elläh) raadella ks. **peteldiä**

revit|tiä (-än, -täü, -etäh) repiä (rikki) *A-voi-voi, revitin jupkan helman!* Voi voi, revin hameen helman!

revitä (rebieen, rebieü, revitäh) repeytyä *Kolgotkat revittih.* Sukkahousut repesivät.

revniivo|ji (-in, -idu, -loi) mustasukkainen *Hänen ukkoh on ülen revniivoi.* Hänen miehensä on hyvin mustasukkainen.

revnosti (-n, -i, -loi) mustasukkaisuus

revol'utsi|ji (-ien, -edu, -eloi) vallankumous ks. **vallankumovus**

revolver|u (-an, -ua, -oi) revolveri

revuk|as (-kahan, -astu, -kahii) likainen ks. **ligahine, ligažu, reduhine**

revust|ua (-an, -au, -etah) liata ks. **lijastua, lijata**

revustu|o (-n, -u, -tah) likaantua ks. **ligavuo**

revähtü|s (-ksen, -stü, -ksii) revähdyks ks. **vönähtüs**

reväht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) revähtää ks. **vönäh-tiäkseh**

ribait|tua (-an, -tau, -etah) raa-hata, retuuttaa, vetää *Kunnebo ri-baitat sidä huavuo?* Minne oikein raahaat sitä säkkiä? Ks. **taššie**

ribi|stä (-zen, -zöü, -stäh) raa-hautua *Odva vai väzüksis ribizin kodih.* Hädin tuskin raahauduin väsyneenä kotiin. Ks. **taššiekseh**

ribu (rivun, ribuu, ribuloi) 1. tilkku, kangaspalanen *Nämmis čomis ribulois voit ommella midä-tah.* Näistä kauniista tilkuista voit ommella jotakin. Ks. **tilku** 2. rie-pu, rätti, räsy *pühkie stolua rivul* pyyhkiä pöytää rätillä ks. **vihkoine**

ribuhi|ne (-zen, -stu, -zii) 1. räsynen, räsy= *ribuhine tüttine* räsynukke 2. repeytynyt, risainen *ribuhizet jallačit* risaiset kengät ks. **revinnüh**

ribumat|to (-on, -tu, -toloi) riepumatto ks. **poloviekku**

ribuvu|o (-n, -u, -tah) tylsistyä ks. **kalkevuo, tülčetà**

ričkaht|uakseh (-amos, -ah/-ahes, -etahes) risahtaa *Oksaine ričkahtih jallan al.* Oksa risahti ja-lan alla.

ričekh (-en, -tü, -ii) risahdus ks. **kradžineh, kridžineh**

rida (rijan, ridua, ridoi) ansa *puuttuo ridah* joutua ansaan

ridži|stä (-zen, -zöü, -stäh) ri-tistä, narista *Rien jallakset ridžis-*

täh. Reen jalakset ritisevät. Ks. **kridžistä, rodžista**

riehahtel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) riehaantua, vil-liintyä *Nuorižo muga riehahteldi-hes školan lopendua pruaznuijes.* Nuoriso riehaantui juhliessaan koulun päättymistä.

riehalleh rehvakkaasti

riehki|e (-n, -ü, -täh) hakata, lyödä ks. **iškje, pergua**

riehki|ekseh (-mmös, -h/-hes, -tähes) 1. riuhtoa (irti) 2. raataa *Muamo da tuatto kogo igä riehkiti-hes jügies ruavos.* Äiti ja isä raa-toivat raskaasti koko ikänsä.

riehtil (-än, -iä, -öi) (paistin) pannu *Nečil riehtiläl žuaritah ka-lua.* Tuolla paistinpannulla paiste-taan kalaa.

riehu (-n, -u, -loi) rieha, ilon-pito *Sit heil riehuu rodih külläl.* Sitten he alkoivat kovan ilonpidon.

riehu|o (-n, -u, -tah) 1. heilua, häilyä *Humalniekku riehuu pihal.* Humalainen heiluu pihalla. 2. lie-hua *Mindäh flagut riehutah tänä-päi?* Miksi liput liehuvat tänään? Ks. **lepsua, liehuo, šliehkua**

riglei (-ien, -iedü, -ielöi) tiheä, taaja *rigei meččü* tiheä metsä

rigeik|kö (-ön, -küö, -kölöi) ry-teikkö *Rigeikös läbi odva vai piä-zin dorogale.* Ryteikön läpi hädin tuskin pääsin tielle.

rigevü|ö (-n, -ü, -täh) kasvaa ryteikköä *Koin ümbäristöt kai ol-dih rigevütti.* Kodin ympäristö oli ihan kasvanut ryteikköä. Ks.

meččävüö, mečoittuo

riigesti tiheästi, tiuhaan *Tuhjot on istutettu riigesti*. Pensaat on istutettu tiheästi.

rihm|u (-an, -ua, -oi) lanka ks. **niitti** vrt. **langu**

riibavu|o (-n, -u, -tah) naarmuuntua *Mihliennöü jalgu riibavui*. Mistähän jalkaan tuli naarmu?

riibavu|s (-ksen, -stu, -ksii) naarmu, kynnenjälki ks. **kündžites**

rii|bie (-vin, -biü, -vitäh), **rii|buo** (-von, -bou, -votah) raapia *Kaži riiboi minul kättü*. Kissa raapi kättäni. Ks. **riivata, kündžie**

riiččavu|o (-n, -u, -tah) purkautua *Ombelus riiččavui*. Ommel purkautui. Ks. **purgavuo, riškevüö**

rii|čie (-in, -čüü, -itäh) hajottaa, purkaa, rikkoa *Meil vahnu külü riicchittih, sit uuttu piästih nostamah*. Meidän vanha saunamme purettiin, sitten päästiin rakentamaan uutta. Ks. **murendua**

riidač|ču (-un, -čuü, -čuloi), **riidaž|u** (-an, -ua, -ii) riitaisa *Susiedat ollah riidačut*. Naapurit ovat riitaisia. Ks. **riijačču**

riidavu|o (-n, -u, -tah) riitaantua ks. **kiistavuo, toravuo**

rii|du (-jan, -dua, -doi) riita *Ei joga riijas pie sanuo jälgimästü sanua*. Ei joka riidassa tarvitse sanoa viimeistä sanaa. Ks. **hoppu, kiistu, spora, tora**

riih|i (-en, -tü, -ii) riihi *Nügöi harvah puijah vil' l'ua riihes*. Nykyisin viljaa puidaan harvoin riihessä.

riijač|ču (-un, -čuü, -čuloi) riitaisa *riijačut välit* riitaisat välit ks. **riidačču, riidažu**

rii|jellä (-delen, -delöü, -jelläh) riidellä *Älgiä velli ainos riijelkiä!* Älkää nyt aina riidelkö! Ks. **hoppuilla, kiičkua, torata**

Riim|u (-an, -ua) Rooma *Riimu on Italian piälinnu*. Rooma on Italian pääkaupunki.

riimalaskatoli|ne (-zen, -stu, -zii) roomalaiskatolinen

riis|su (-un, -suu, -suloi) riisi *keittiä pudro riisus* keittää puuro riisistä

rii|vata (-buan, -buau, -vatah) raapia ks. **kündžie, riibie, riibuo** **riivote|s** (-ksen, -stü, -ksii) naarmu ks. **kündžites, riibavus**

rik|jas (-kahan, -astu, -kahii) rikas ks. **bohattu, dengakas, elokas, varakas**

rikastu|o (-n, -u, -tah) rikastua *Hüö terväzeh rikastuttih*. He rikastuivat nopeasti. Ks. **bohattu, hüödüö**

rikkahu|s (-on, -ttu, -ksii) rikkkaus ks. **bohatus, elo**

rikkovumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) rikkoutumaton

rikkovu|o (-n, -u, -tah) rikkoutua ks. **mureta, vijoittuo**

rik|ku (-an, -kua, -koi) rikka, roska ks. **toppu**

rikkuhein|ü (-än, -iä, -ii) rikkaruoho *kütkie rikkuheinät* kitkeä rikkaruohoja ks. **nädžä**

rik|kuo (-on, -kou, -otah) rikkoa *Prosti nügöi, ku rikoin sinun*

kukkumal't'an! Anteeksi kun rikoin kukkamaljakkosi! Ks. **lo-maittua, murendua**

riko|s (-ksen, -stu, -ksii) rikos ks. **kriminuvalu, pahanruado**

rikos||koodeks|u, ||zakon (-an, -ua, -oi) rikoslaki; **||luvettel|o** (-on, -uo, -oloi), **||registr|u** (-an, -ua, -oi) rikosrekisteri *puuttuo rikosluvetteloh* joutua rikosrekisteriin

rink|u (-an, -kua, -koi) tori *Kävähimmäns rinkale*. Käväisin torilla. Ks. **bazari**

rin|du (-nan, -dua, -doi) 1. rinta *Rindah püstääi*. Rintaan pistää. Ks. **rännäs** 2. naisen rinta ks. **nänni** 3. etumus, (paidan tms.) rinta *Panetgo broškan rindah?* Panetko korun rintaan?

ringu|o (-n, -u, -tah) kirkua ks. **čiihota, kirguo, rängüö**

rinnai, rinnakkai vierekkäin *istuo rinnakkai* istua vierekkäin

rinnal vierellä, vieressä, viereen *Heijän kodi on täs ihan rinnal*. Heidän kotinsa on ihan tässä vieressä. Ks. **vieres**

rin|neh (-dehen, -nehtü, -dehii) rinne *Külä on mäin rindehel*. Kylä on mäen rinteessä.

ripak|ko (-on, -kuo, -koloi) 1. riepu, räsy, lattialuuttu ks. **ribu, vihko(ine)** 2. vaippa *Lapsuol pidää vaihtua ripakot*. Lapsukaiselle on vaihdettava vaipat. Ks. **kabalo-ribu**

ripoit|tua (-an, -tau, -etah) ri-pottaa, sirotella *Ripoitatgo kanoile jüväzii?* Ripotteletko kanoille jyvää? Ks. **piraittua**

rippu|ji (-jan, -jua, -jii) riippuvainen *Olemmo rippujat toizien avus*. Olemme riippuvaisia muiden avusta.

rippumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) riippumaton *meis rippumatomat šeikat* meistä riippumattomat seikat

rip|puo (-un, -puu, -utah) 1. riippua, roikkua *Pal'tot riputah viešalkois*. Takit roikkuvat henkäreissa. 2. riippua, johtua *Hindu rippuu küzündäs*. Hinta riippuu kysynnästä.

rippuvu|s (-on, -ttu, -ksii) riippuvuus *On olemas kaikenualastu rippuvuttu*. On olemassa monenlaista riippuvuutta.

ripusti|n (-men, -ndu, -mii) 1. henkari ks. **viešalku** 2. verho ks. **zanoviesku** 3. lenkki, koukku *Pidää ommella ripustimet käzipaikoih*. Pitää ommella lenkit pyhkeisiin.

ripust|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) hirttäytyä

riputandupač|as (-čahan, -astu, -čahii) hirsipuu

riput|tua (-an, -tau, -etah) 1. ripustaa *Riputa neče kartin seinäle, ole hüvä!* Ripusta tuo taulu seinälle, ole hyvä! 2. hirttää *Ennevahnas rahvastu riputettih julgizesti*. Ennen ihmisiä hirtettiin julkisesti.

risk|u (-an, -ua, -oi) riski *ottua risku* ottaa riski

riskui|ja (-čen, -ččou, -jah) riskeerata, ottaa riski *Älä riskuiče omal hengel*. Älä riskeeraa henkeäsi.

ristahes, ristakkai, ristalleh ristiin, ristikkäin *Pangua käit ristakkai*. Pankaa kädet ristiin.

ristavu|o (-n, -u, -tah) risteytyä *Dorogat ristavutah kirikön ies*. Tiet risteävät kirkon edessä.

ristavu|s (-ksen, -stu, -ksii) risteys *nellän dorogan ristavus* neljän tien risteys ks. **šuaru**

ristile (-n, -ü, -täh) 1. ristiä, kastaa *Lapsi ristittih prihoda ozanottajakse*. Lapsi kastettiin seurakunnan jäseneksi. Ks. **ristittiä, valattua** vrt. **kastua** 2. tehdä ristinmerkki *Risti silmät enne süöndiä!* Tee ristinmerkki ennen ateriaa!

ristikanzan||oigevu|s (-on, -ttu, -ksii) ihmisoikeus; ||**suvaičči|j** (-jan, -jua, -joi) ihmisrakas ks. **filantroppu**

ristikanz|u (-an, -ua, -oi) 1. kristitty 2. ihminen ks. **ristittü**

ristimi|ne (-zen, -stü, -zii) ristiäiset ks. **ristindü|pido**

ristim|ä (-än, -iä, -ii) kummi (naispuolinen) ks. **rist'oi** vrt. **ristižä**

ristindü|pido (-von, -duo, -doloji) ristiäiset ks. **ristimine**

ristin||poi|gu (-jan, -gua, -gii) kummipoika; ||**tüt|är** (-tären, -ärdü, -tärii) kummitytär

ristit|tiä (-än, -täü, -etäh) kastaa *Tuttavu pappi ristitti mejän bunukan*. Tuttu pappi kastoi lapsenlapsemme. Ks. **ristie, valattua**

ristit|tü (-n, -tüü, -tülöi) 1. kristitty 2. ihminen ks. **ristikanzu**

ristiž|ä (-än, -iä, -ii) kummi (miespuolinen) vrt. **ristimä, rist'oi**

rist'oi|j (-in, -idu, -loi) kummi (naispuolinen) ks. **ristimä** vrt. **ristižä**

rist|u (-an, -ua, -oi) risti; ristinmerkki

ristu||pohod|u (-an, -ua, -oi) ristiretki; ||**rii|du** (-jan, -dua, -doi) ristiriita, erimielisyys

risturiidahi|ne (-zen, -stu, -zii) ristiriitainen *risturiidahizet paginat* ristiriitaiset puheet

riškevü|ö (-n, -ü, -täh) purkautua ks. **purgavuo, riiččavuo**

rizin (-än, -iä, -öi) kumi ks. **kumi**

rizu (-n, -u, -loi) risu *poltua rizuloi* polttaa risuja

ritual|u (-an, -ua, -oi) rituaali

riuht|ata (-uan, -uau, -atah) riuhtaista, tempaista *Häi riuhtai minuu käis*. Hän riuhtaisi minua kädestä. Ks. **temmata**

riuht|uokseh (-ommos, -oh/oheh, -otahes), **riuht|uo** (-on, -ou, -otah) riuhtoa, tempoa *riuhtuokseh välläle* riuhtoa itsensä vapaaksi

rivi (-n, -i, -löi) rivi *lugie rivilöin välis* lukea rivien välistä ks. **riädü, s(t)ročkaine, s(t)ročku** vrt. **riädü**

riä|dü (-vün, -düü, -dülöi) rivi *Saldatat seizotah kolmes riävüs*. Sotilaat seisovat kolmessa rivissä. Vrt. **rivi, s(t)ročkaine, s(t)ročku**

riähk|ü (-än, -iä, -ii) synti *sanelle riähkät* tunnustaa synnit

riähküi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) tehdä syntiä

riähkünüek|ku (-an, -kua, -koi)
1. syntinen *Moine olen riähkünüeku*. Olen sellainen suuri syntinen.
2. synnintunnustuksella kävijä *Riähkünüekal pidäü sanella papile kai, mi vai mieldü painau*. Synnintunnustuksella kävijän on kerrottava papille kaikki, mikä painaa mieltä.

riähkähijne (-zen, -stü, -zii) 1. syntinen *Prosti minuu riähkähistü!* Anna minulle syntiselle anteeksi!
2. synnillinen *riähkähizet mielet* synnilliset ajatukset

riähkät|öi (-töman, -tömiä, -tömii) synnitön *Riähkättömiä ristikanzua ei ole olemas*. Synnitöntä ihmistä ei ole olemassa.

riäp|öi (-öin, -öidü, -pölöi) muikku *Riäpöidü püvvetäh verkoiloi*. Muikkua pyydetään verkoilla. Ks. **mujeh**

riäziti|tiä (-än, -täü, -etäh) ärsyttää, suututtaa *Tühjiä nügöi riäzittittö händü*. Turhaan nyt ärsytitte häntä. Ks. **niärittäi, suututtua, äreittäi, ärzütütiä, äräittäi**

riäzittäi|j (-jän, -jiä, -jii) ärsyttävä *Kui häi voibi olla moine riäzittäi!* Miten hän voikin olla niin ärsyttävä! Ks. **niärittäi, ärzütütiä**

riäzitu|s (-ksen, -stü, -ksii) ärtymys ks. **niäritüs, ärzütüs**

robl'|o (-on, -uo, -oloi) rovio, kokko, nuotio *Viritämmö robl'on Iivananpäiviä vaste*. Sytytämme kokon juhannusaattona. Ks. **rohjo, roijo, tuli**

ročekh(-en, -tu, -hii) ritinä *Mi-*

däbo ročekhtu kuuluu sit čupuspäi? Mitäs ritinä sieltä nurkasta kuuluu?

rodijekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) 1. syntyä *Kusbo sinä olet roinnuhes?* Missä sinä olet syntynyt? Ks. **rodivuo, roijakseh, roita, roitakseh** 2. tapahtua, tulla *Mibo rodiihes sinunke?* Mikä sinulle tuli? Ks. **tapahtuo**

rodivu|o (-n, -u, -tah) syntyä ks. **rodiekseh, roijakseh, roita, roitakseh**

rodn'avu|o (-n, -u, -tah) tulla sukulaiseksi *Müö nuaburinke rodn'avuimmo, ku hänen poigu otti mučöikse mejjän tüttären*. Meistä tuli naapurin kanssa sukulaisia, kun hänen poikansa otti vaimokseen tyttäreemme.

rodniek|ku (-an, -kua, -koi) lähde *Rodniekas on kirkas vezi*. Lähteessä on kirkas vesi. Ks. **nouzemu, silmükaivo(ine)** vrt. **lähte**

rodn'|u (-an, -ua, -ii) sukulainen *Tuatal on äjju rodn'ua täs linnas*. Isällä on paljon sukulaisia tässä kaupungissa. Ks. **oma, omahine, sugulaine**

rodn'ukun|du (-nan, -dua, -dii), **rodoveh** (-en, -tu, -ii) suku, heimo ks. **sugu**

ro|du (-vun, -duu, -duloi) 1. rotu, suku, heimo *valgei rodu* valkoinen rotu ks. **heimo, sugu** 2. kanta, laji *ilvesrodu* ilveskanta ks. **kandu, laji**

rodužin syntyisin, kotoisin *Olen rodužin Salmispäi*. Olen syn-

tyisin salmilainen.

rodži|sta (-zen, -zou, -stah) narista *Uksi rodžizou, pidää voijella*. Ovi narisee, pitää rasvata. Ks. **kridžistä, ridžistä**

rogoz|u (-an, -ua, -oi) niini

rohi|sta (-zen, -zou, -stah) 1. (palaa) räiskyä *Kuivat hallot hüvin paletah rohistah*. Kuivat puut palavat räiskyen. 2. rohista *Hengitiis rohizou*. Hengitys rohisee.

roh|jo (-on, -uo, -oloi) rovio, kokko ks. **robl'o, roijo, tuli**

rohk|ata (-uan, -uau, -atah) rohkaista, kannustaa *Üstäviä pidää rohkata*. Ystävää on rohkaistava.

rohk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) rohkea *Häi on rohkei paginois*. Hän on rohkea puheissaan. Ks. **boikoi**

rohke|ta (-nen, -nou, -tah), **rohkevu|o** (-n, -u, -tah) rohkaistua, saada rohkeutta *Häi jo rohkevui, ku sai rüüpün*. Saatuaan ryypyn hän rohkaistui.

rohkevu|s (-on, -ttu, -ksii) rohkeus *Ei olluh hänel külläl rohkevuttu lähtie iäres*. Eipä hänellä ollut kylliksi rohkeutta lähteä.

rohkieh, rohkiesti rohkeasti

rohtu (-n, -u, -loi) lääke ks.

lekars(t)vu, liečeh, zel'p'u

roi|gu (-jun, -guu, -guloi) isku ks. **išku, kohlu, kol'p'u, lošku**

roi|jakseh (-mmos, -h/-hes, -jahes) syntyä, alkaa, tulla, riittää ks. **roitakseh, roita**

rojjo (-on, -uo, -oloi) rovio, kokko, nuotio ks. **robl'o, rohjo, tuli**

roikot|tua (3. pers. -tau, -etah) roihuta, loimottaa *Tulet roikotetah toizel rannal*. Tulet loimottavat vastarannalla.

roind|u (-an, -ua, -ii) synty, syntyminen *enne Hristosan roindua* ennen Kristuksen syntymää

roindu||ai|gu (-jan, -gua, -goi) syntymäaika; ||**koht|u** (-an, -ua, -ii) syntymäpaikka ks. **roindupaikku**; ||**niisti|j** (-en, -edü, -elöi) kehitysvammainen ks. **kehitysniisti|j**; ||**paik|ku** (-an, -kua, -koi) syntymäpaikka ks. **roindukohtu**; ||**päiv|ü** (-än, -iä, -ii) syntymäpäivä *Hüvittelemmö sinuu roindupäivänke*. Onnittelemme sinua syntymäpäiväsi johdosta. ||**päivüniek|ku** (-an, -kua, -koi) syntymäpäiväsankari; ||**tiäht|j** (-en, -ie, -ii/-ilöi) syntymämerkki ks. **sünnüntiähti**

roi|ta (yksipers. -h/-hes) 1. tapahtua, tulla *Jo i vihmu rodih*. Pian tulikin sade. 2. riittää *Päiväkse roih ruaduo*. Työtä riittää päiväksi. Ks. **roitakseh, täüdüö**

roi|takseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) 1. tapahtua, tulla *Mi liennöü roinnuhes silmil, en näi tarkah*. Mikähän silmilleni on tullut, en näe tarkasti. Ks. **roita** 2. alkaa, tulla *Vot roittih lämmät siät!* Alkoi- vatpa lämpimät ilmat! 3. olla, tulla, alkaa *Ivananpäiväs jo puarmua roih äijü*. Juhannuksesta alkaen on jo paljon paarmoja. *Akku rodih kohtuine*. Vaimo tuli raskaaksi. Ks. **rodiekseh** 4. riittää *Täs roih kaiki- le külläl süömistü*. Tästä riittää kai-

kille syötävää. Ks. **roita**, **täüdüö**
5. syntyä ks. **rodiekseh**, **rodivuo**,
rojjakseh

rok (-an, -kua) rokki, rockmu-
siikki

rok|ko (-on, -kuo, -kolo) rak-
kula *Jallan poltin šiiloil rokkolois-
sah*. Nokkoset polttivat jalkani ra-
koille.

rok|ku (-an, -kua, -kii) keitto
Ližiä rokkah suolua. Lisää keittoon
suolaa. Ks. **keitto**, **liemi**, **suuppu**

rokot|tua (-an, -tau, -etah) ro-
kottaa *Lapset rokotetah taudiloi
vastah*. Lapset rokotetaan tauteja
vastaan.

rokotu|s (-ksen, -stu, -ksii) ro-
kotus *Kestetähgo sinun rokotukset
matkan aijan?* Ovatko rokotuksesi
voimassa matkan ajan?

rok||muuzik|ku (-an, -kua,
-koi) rockmusiikki; ||**pajatta|**
(-jan, -jua, -jii) rocklaulaja

romaht|uakseh (-ammos, -ah/-
ahes, -etahes) romahtaa, pudota
*Sportuzualan levo romahtih lumen
painos*. Urheiluhallin katto romah-
ti lumen painosta. Ks. **langeta**,
pakkuo, **sorduo**

romahtu|s (-ksen, -stu, -ksii)
romahdus ks. **sordumu**

romait|tua (-an, -tau, -etah) ro-
pisuttaa *Ragehet romaitetah levuo*.
Rakeet ropisuttavat kattoa.

romantiek|ku (-an, -kua, -koi)
romantiikka *Tiä onnuako on ro-
mantiiekkua ilmas*. Täällä näyttää
olevan romantiikkaa ilmassa.

romantielli|ne, **romanti|ne**

(-zen, -stu, -zii) romanttinen *ro-
mantine rakkahus* romanttinen
rakkaus.

romu (-n, -u, -loi) 1. jyske,
pauhu ks. **jüskeh**, **paugu** 2. romu,
roina *Nämmii romuloi nikelle ei
onnuako pie*. Näitä romuja ei var-
maan kukaan tarvitse. Ks. **hlua-
mu**, **kluamu**

romuan|u (-an, -ua, -oi) romaani
*Seiččie vellestü on Aleksis Kiven
kirjutettu romuanu*. Seitsemän vel-
jestä on Aleksis Kiven kirjoittama
romaani.

rosčot|tu (-an, -ua, -oi) lopputi-
li *Minun velli sai rosčotan ruavos*.
Veljeni sai lopputilin työstään. Ks.
loppupalku

roskodoi|ja(-čen, -ččou, -jah)
tuhlata *Iče suat, iče i roskodoičet*.
Itse ansaitset, itse tuhlaatkin. Ks.
hävittää, **kuluttua**, **menettä**

roskod|u (-an, -ua, -oi) 1. kulu,
kulunki *Täs matkas äijü rodih ros-
kodua*. Tästä matkasta tuli paljon
kuluja. Ks. **makso**, **meno** 2. mene-
tys *Hüvän ruadajan iäre lähtendü
oli firmale suuri roskodu*. Hyvän
työntekijän lähtö oli firmalle suuri
menetys. Ks. **menetüs**, **ubitku**

rosk|u (-an, -ua, -oi) itu ks. **idu**
rospuut|tu (-an, -tua, -toi) ke-
lirikko *Mökile on paha ajella ros-
puutan aigah*. Mökille on vaikea
ajaa kelirikon aikaan.

rostani (-n, -i, -loi) tienhaara
ks. **tiešuaru**

rozboinie|ku (-an, -kua, -koi)
roisto, rosvo ks. **bandiittu**, **gangs-
ter**, **rozvo**

rozgit|tua (-an, -tau, -etah)
ruoskia

rozglu (-an, -ua, -ii) ruoska ks.
pletti

rozori|e (-n, -u, -tah) hävittää,
tuhota *Kai külät rozorittih*. Kaikki
kylät hävitettiin. Ks. **hävittiä**

rozv|o (-on, -uo, -oloi) rosvo
ks. **bandiittu, gangster, rozboi-
niekku**

rož|a (-an, -ua, -ii) 1. poski;
kasvot *ruskiet rožat* punaiset pos-
ket ks. **ilme, ilve, nuamu, nägö** 2.
kauneus, ulkonäkö *Andoi Jumal
rožua, vai ei ozua*. (sl.) Jumala
antoi kauneutta, mutta ei (hyvää)
osaa. Ks. **kaunehus, čomevus,
čomus**

rotk|o (-on, -uo, -oloi) rotko
pakkuo rotkoh suistua rotkoon

rot|tu (-an, -tua, -tii) rotta

roubot|tu (-an, -tua, -toi) robot-
ti *Tänäpäi roubotat ruatah monii
ristikanzan ruadoloi*. Nykyään ro-
botit tekevät monia ihmisten töitä.

roudaž|u (-an, -ua, -ii) routai-
nen, rouda= *Mua on roudažu*. Maa
on routainen (roudassa).

ro|udu (-vvan, -udua, -udii)
routa *Rovvan aigah ei nengomal
dorogazel sua ajella*. Routa-aikana
ei tuollaisella tiepahasella saa ajel-
la.

rouhi|e (-n, -u, -tah) rouhia ks.
järittiä

rouli (-n, -i, -loi) rooli, osa
*Näyttelijäl on vaigei rouli täs ozu-
telmas*. Näyttelijällä on vaikea roo-
li tässä näytelmässä.

rounu, rounoku ikään kuin
Kuulin, rounoku kenlienne pajatti.
Kuulen ikään kuin joku laulaisi.
Ks. **buiteku**

rousku (-n, -u, -loi) rusto *Rous-
kut pietäh luuloi ühtes*. Rustot pitä-
vät luita yhdessä.

roukusien|j (-en, -dü, -ii)
rousku (sieni) *Vihman jälgeh roih
äijü rouskusiendü*. Sateen jälkeen
nousee paljon rouskuja.

rouzovo|j (-in, -idu, -loi) ruu-
suinen, vaaleanpunainen *Elaigu
ainos ei ole rouzovo*. Elämä ei
aina ole ruusuista.

rouz|u (-an, -ua, -ii) ruusu *rou-
zan duuhhu* ruusun tuoksu

roveh (robehen, rovehtu, ro-
behii) rove, tuokkonen *Keräimmö
must'oidu tävven robehen*. Ke-
räsimme täyden tuokkosen mus-
tikkaa.

ruačk|ua (-an, -au, -etah) raak-
kua, vaakkua ks. **kruakkua**

ruadaj|j (-jan, -jua, -jii) 1.
(työn)tekijä *Pädevih ruadajih pi-
däü panna varoi*. Päteviin työntekijöihin kannattaa sijoittaa varoja.
Ks. **azui, luadii, tegii, valmistai,
varustai** 2. työteliäs, ahkera *Hei-
jän perehes kaikin ollah ruadajat
ristikanzat*. Heidän perheessään
kaikki ovat työteliäitä.

ruadai||oz|a (-an, -ua, -ii)
työllisyys(tilanne) *Mittuine on
ruadaioza teijän muas?* Millai-
nen työllisyys on maassanne? Ks.
ruattavus; ||pereh (-en, -tü, -ii)
työläisperhe

Ruadenič|ču (-an, -čua, -čoi) vainajien muistelupäivä *Ruadeničannu käümmö kalmoile*. Vainajien muistelupäivänä käymme haudoilla.

ruadi vuoksi, tähden, takia *Ruadi kedä müö muga muakkuam-mokseh?* Kenen tähden me niin näemme vaivaa? Ks. **täh** 2. iloinen *Olizin ruadi suveh lähtemäh, ga en piäze*. Olisin iloinen, jos pääsisin etelään, mutta en pääse.

rua|do (-von, -duo, -doloi) työ *eččie ruaduo* hakea työtä ks. **dielo**, **hommu**, **hommuanu**, **toimi**

ruado|elo|s (-ksen, -stu, -ksii) työelämä; **||eht|o** (-on, -uo, -oloi) työehto; **||eläk|eh** (-kehen, -ehtü, -kehii), **||penzi|i** (-en, -edü, -elöi) työeläke; **||igä|ine** (-zen, -stü, -zii) työikäinen; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) työpaikka, työmaa ks. **ruadopaikku**; **||lu|ba** (-van, -bua, -ii) työlupa; **||ner|o** (-on, -uo, -oloi) asiantuntemus; **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) työläinen ks. **ruadai**; **||paik|ku** (-an, -kua, -koi) työpaikka, työmaa ks. **ruadokohtu**; **||päiv|ü** (-än, -iä, -ii) työpäivä vrt. **trudopäivü**; **||stuaž|u** (-an, -ua, -ii) työura; **||tor|rut** (-guloin, -guloi) työmarkkinat; **||uubumu|s** (-ksen, -stu, -ksii) työuupumus; **||voim|u** (-an, -ua, -ii) työkyky

rua|dua (-n, -dau, -tah) 1. tehdä työtä ks. **azuo**, **luadie** 2. raataa ks. **ahkeroija**

ruagu (-an, -ua, -oi) 1. ongenvapa ks. **ongi**, **ongiruagu** 2. ranka

oksan ruagu oksan ranka 3. paljas *Lehtet jo pakuttih, meččü rodih ruagakse*. Lehdet putosivat jo, metsä on paljas.

ruaht|o (-on, -uo, -oloi) rahka Ks. **rahto**

ruahtomai|do (-jon, -duo, -doloi) uunissa kypsytetty maito, rahka

ruaju (-n, -u, -loi) paratiisi *Hüö eletäh ku ruajus*. He elävät kuin paratiisissa.

ruak|ku (-an, -kua, -koi) 1. rapu 2. syöpä *kiduija ruakkuu* sairastaa syöpää

ruakovin|u (-an, -ua, -oi) pesuallas, lavuaari ks. **käzastii**

ruananjälgi (-len, -gie, -gii/-gilöi) arpi ks. **arbi**

ruand|u (-an, -ua, -oi) 1. tekeminen, valmistaminen *Heitä tühjän ruandu!* Lopeta turha tekeminen! Ks. **hommuanu** 2. toiminta *Karjalan Liitol on kaikenualustu ruandua*. Karjalan liitolla on kaikenlaista toimintaa. Ks. **toimi**

ruani|ta (-čen, -ččou, -tah) haavoittaa, satuttaa ks. **satattua**

ruanit|tu (-un, -tuu, -tuloi) haavoittunut

ruanivu|o (-n, -u, -tah) haavoittua ks. **huavoittuo**, **sattavuo**

ruan|u (-an, -ua, -oi) haava *Pidäü panna plastiri ruanah*. Haavaan on pantava laastari. Ks. **huavu**, **ruanu**, **satates**, **sattavus**

ruattavu|s (-on, -ttu, -ksii) työllisyys(aste) *Vuotammo parembua ruattavuttu tuliekse vuottu*.

Odotamme parempaa työllisyysasetta ensi vuodeksi. Ks. **ruadaioza ruatuttaji** (-jan, -jua, -jii) (työn) teettäjä, työnantaja ks. **ruavonandai**

ruatut|tua (-an, -tau, -etah) teettää (töitä) vrt. **luajittua**

ruava|s (-han, -stu, -hii) 1. raavas, vahva *ruavahat miehet* raavaat miehet 2. aikuinen ks. **aigui-ne, täüzigäine** 3. vanha, elähtänyt ks. **vahnu**

ruavastu|o (-n, -u, -tah) vanhentua, vanheta ks. **vahnastuo, vahnavuo, vahneta**

ruavon||andaji (-jan, -jua, -jii) työnantaja ks. **ruatuttai; ||ečči|i** (-jän, -jiä, -jöi) työnhakija; **||ja|go** (-von, -guo, -goloi) työnjako; **||johtaji** (-jan, -jua, -jii) työnjohtaja; **||salbav|o** (-on, -uo, -oloi) työ-sulku; **||seizatu|s** (-ksen, -stu, -ksii) työnseisaus

ruavot|oi (-toman, -tomua, -tomii) työtön *ruadajat da ruavottomat* työlliset ja työttömät

ruavottomu|s (-on, -ttu, -ksii) työttömyys *Meijän muas on nügöi äijü ruavottomuttu*. Maassamme on nykyään paljon työttömyyttä.

ruavottomusabu (avun, abuu, abuloi) työttömyysavustus

rubevu|o (-n, -u, -tah) arpeutua *Ruanu on jo rubevunnuh*. Haava on jo arpeutunut. Ks. **arbevu**

ru|bi (-ven, -bie, -bii/-biloi) rupi

rubl'|u (-an, -ua, -ii) rupla *rubl'an kursu* ruplan kurssi

rubriek|ku (-an, -kua, -koi) otsikko *kirgujat rubriekat* kirkuvat otsikot

ručk|u (-an, -ua, -ii) 1. kynä *kirjuttua ručkal* kirjoittaa kynällä ks. **karandiššu, kirjutin, piirdin** 2. kahva ks. **kiägü**

ru|da (-van, -dua, -dii) malmi ks. **malmi**

rugehi|ne (-zen, -stu, -zii) ruis=, rukiinen *Suvaičen süvvä rugehistu leibiä*. Syön mielelläni ruisleipää.

ruhjovu|o (-n, -u, -tah) 1. ruhjoutua *Mašin pahoi ruhjovui avaries*. Auto ruhjoutui pahasti onnettomuudessa. 2. rypistyä *Sovat ruhjovutah čamodanas*. Vaatteet rypistyvät matkalaukussa. Ks. **murčevuo, murčiekseh**

ruhj|uo (-on, -ou, -otah) ruhjoa **ruh|o** (-on, -uo, -oloi) (eläimen) ruho *paloitella počin ruhuo* paloitella sian ruhoa

ru|is (-gehen, -istu, -gehii) ruis *kazvattua ruistu* viljellä ruista

ruis||jauho (-on, -uo, -oloi) ruisjauho; **||kuk|ku** (-an, -kua, -kii) ruiskaunokki, ruiskukka; **||lei|bü** (-vän, -biä, -bii) ruisleipä; **||puđr|o** (-on, -uo, -oloi) ruispuuro

rukka|ine (-zen, -stu, -zii) 1. rukkanen ks. **kinnas** 2. parka, poloinen *Tüttö-rukkaine vai itköö*. Tyttö-parka vain itkee. Ks. **gor'arukku, rukku, raukku**

ruk|ki (-in, -kii, -kiloi) rukki *kežrätä rukil* kehrätä rukilla ks. **kuožali**

ruk|ku (-an, -kua, -kii) rukka, parka, poloinen *A-voi-voi nečidä ukko-rukkaa!* Voi tuota miesparkaa! Ks. **gor'arukku, rukkaine, raukku**

rul'a (-an, -ua, -ii) 1. ohjaus-tanko (polkupyörässä) 2. ohjaus-pyörä, ratti (autossa) ks. **ohjavus-ratas**

rum|a (-an, -ua, -ii) 1. ruma, pahalta näyttävä *Avaaries rodih rumua jälgie*. Onnettomuudessa tuli rumaa jälkeä. Ks. **paha, tuhmu** 2. katala, halpamainen *Vot luadii häi minule ruman tevon*. Tekipä hän minulle katalan tempun. Ks. **kadal**

rumanila|ine (-zen, -stu, -zii) romanialainen

Rumiiniji (-en, -edu) Romania Rumiinien piälinnu on *Buharest*. Romanian pääkaupunki on Bukarest.

r'umka|ine (-zen, -stu, -zii), **r'umk|u** (-an, -ua, -ii) pikari, ryyp-py *Davaikkua juommo r'umkazen hänen kunnivokse!* Ottakaamme hänen kunniakseen! Ks. **rüüppü, stopkaine, stopku**

rungak|as (-kahan, -astu, -kahii) muodokas, sorja, korkea ks. **šolakko, šorei**

rungalli|ne (-zen, -stu, -zii) ruumiillinen, fyysinen *Täs ruavos pidää olla rungallistu vägie*. Tässä työssä on oltava ruumiillista voimaa. Ks. **fiizilline, rungažu**

rungan|avuami|ne (-zen, -stu, -zii) ruumiinavaus; **||läm|bö** (-mön, -büö, -bölöi) ruumiinläm-

pö, kuume ks. **žuaru, tempera-tuuru**; **||oza** (ozan, ozua, ozii) ruumiinjäsen; **||rakendeh** (-en, -ehtu, -ii) ruumiinrakenne; **||suuru|s** (-on, -ttu, -zii) koko (vaatteista)

rungazilleh alastomana

rungaž|u (-an, -ua, -oi) ruumiillinen ks. **fiizilline, rungalline** **rung|u** (-an, -ua, -ii) (elävä) ruumis, keho *Died'oi on vie hüiväs rungan da hengen voimas*. Isoisä on vielä hyvissä ruumiin ja sielun voimissa. Ks. **figuuru**

rungukul'tuur|u (-an, -ua, -oi) ruumiinkulttuuri

run|o (-on, -uo, -oloi) runo *kirjuttua runoloi* kirjoittaa runoja, runoilla

runohu|s (-on, -ttu, -ksii) runous ks. **liiriekku, poezii**

runoiliji (-jan, -jua, -joi) runoilija

runo||keräv|ö (-ön, -üö, -ölöi) runokokoelma; **||miär|ü** (-än, -iä, -ii) runomitta

runonpajatta|ji (-jan, -jua, -jii) runonlaulaja

ruoč|či (-in, -čii, -čiloi) 1. ruotsalainen, ruotsinmaalainen *Meil on ruoččiloinke ühtehine histourii*. Meillä on ruotsalaisten kanssa yhteinen historia. Ks. **ruoččilaine** 2. luterilainen *ruočit da pravoslau-noit* luterilaiset ja ortodoksit ks. **l'uteruanu**

Ruoč|či (-in, -čii) Ruotsi *Ruočin piälinnu on Stokhol'mu*. Ruotsin pääkaupunki on Tukholma.

ruoččila|ine (-zen, -stu, -zii)

ruotsalainen, ruotsinmaalainen ks.
ruočči

ru|odu (-vvan, -odua, -odii) ruoto *Ahvenes on äijji ruodua*. Ahvenessa on paljon ruotoja.

ru|ogu (-vvan, -ogua, -ogii) ruoka ks. **eineh, süömine**

ruohkalleh raakana *Ei pie kerätä muarjoi ruohkalleh*. Ei saa kerätä marjoja raakana.

ruohk|u (-an, -ua, -ii) raaka, kypsentämätön *ruohkii kartouhkoi* raakoja perunoita ks. **näččäkkö** vrt. **gruuboi**

ruohtile (-n, -u, -tah) raaskia, rohjeta, tohtia *Ruohtizitgo sanuo hänele pravvan?* Raaskisitko sanoa hänelle totuuden? Ks. **rahita, tarreta**

ruok|kie (-in, -kiu, -itah) siivota, korjata (pois) *Kenbo tänäpäi ruokkiu perit?* Kuka tänään siivoaa huoneet? Ks. **čiiistie, kabrastua, puhtastua, uberie**

ruokki|j (-jan, -jua, -joi) siivooja ks. **čiiistii, kabrastai, puhtastai, uberii**

ruokkoh piiloon, kätköön *Min panet ruokkoh, voibi pätä konzugi*. Sitä, minkä panet talteen, voit tarvita joskus.

ruokot|oi (-toman, -tomua, -tomii) epäsiisti, likainen ks. **ligahine**

ruost|e (-ien, -ettu, -ieloi) ruoste *Pada on ruosties*. Pata on ruosteessa.

ruostu|o (-n, -u, -tah) 1. ruostua *Raudu ruostuu kosties*. Rauta ruostuu kosteassa.

ruozme (-hen, -ttu, -hii) ruoste (maassa, vedessä) *Täs muaperäs on ruozmettu*. Tässä maaperässä on ruostetta.

rupisk|o (-on, -uo, -oloi) ryp-pyinen *rupiskot rožat* rypyyiset posket

rupistel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) nyrpistellä nenäänsä, näyttää hapanta naamaa *Älä veli joka dielos rupistelei!* Älä nyt joka asiassa nyrpistele nenääsi. Ks. **mučkistellakseh, muikistel-lakseh**

rupist|ua (-an, -au, -etah) ryp-pistää *rupistua oččua* rypistää ot-saa(nsa) ks. **murčie**

rupistu|o (-n, -u, -tah) rypis-tyä *Tämä kangas helpoh rupistuu*. Tämä kangas rypistyy helposti. Ks. **murčevuo, murčiekseh**

rupit|oi (-toman, -tomua, -tomii) rypytön

rupit|tua (-an, -tau, -etah) ryp-pyttää *Maltatgo rupittua šipainiekkoi?* Osaatko rypyttää karja-lanpiirakoita?

rup|pi (-in, -pii, -pilo) ryp-py *Muaman rožat ollah jo ruppilois*. Äidin kasvot ovat jo rypyyiset.

rusk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. punainen *Karjalan värit ollah ruskei da mustu*. Karjalan värit ovat punainen ja musta. 2. kaunis ks. **čoma**

ruskei|čiho|j (-n, -du, -loi) pu-naherukka; **||juurik|oi** (-oin, -koi-du, -koloi) punajuuri ks. **sv'oklu;** **||pippuri** (-n, -i, -loi) paprika ks.

paprikku; ||**tuk|ku** (-an, -kua, -kii) punatukka; ||**viini** (-n, -i, -löi) punaviini

ruskenah punaisenaan *Kai mättähät ollah ruskenah buolua*. Kaikki mättäävät ovat punaisenaan puolukkaa.

ruskend|ua (-an, -au, -etah) punata *ruskendua huulii* punata huulia(an)

ruske|ta (-nen, -nou, -tah) 1. tulla punaiseksi *Raudu ruskenou tules*. Rauta tulee punaiseksi tullessa. 2. punastua *rusketa vihassah* punastua häpeästä

ruskič|ču (-an, -čua, -čoi) tuhkarokko ks. **tuhkurokko**

rusk|o (-on, -uo, -oloi) rusko ks. **zor'a**

ruskot|tua (3. pers. -tau, -etah) punertaa *Ildutaivas čomasti ruskottau*. Iltataivas punertaa kauniisti.

ruspak|ko (-on, -kuo, -koloi) punertava *Päiväine laskou, kai taivas on ruspakko*. Aurinko laskee, koko taivas on punertava.

rutombah nopeammin

rutosti nopeasti ks. **ruttoh**, **ruttozeh**, **terväh**, **tervähzeh**

rut|to (-on, -tuo, -toloi), **rutto|ine** (-zen, -stu, -zii) kiivas *Akku hänel on ülen ruttoine*. Hänen vaimonsa on hyvin kiivas.

ruttoh, **ruttozeh** nopeasti *Häi ruttozeh lugi kirjan*. Hän luki kirjan nopeasti. Ks. **rutosti**, **terväh**, **tervähzeh**

ruttorik|as (-kahan, -astu, -kahii) äkkirikas

ruuh|ji (-en, -tu, -ii) arkku *Pokoiniekku pestih da pandih ruuheh*. Vainaja pestiin ja pantiin arkkuun.

ruuhk|u (-an, -ua, -ii) ruuhka ks. **propku**, **zator**, **tungos**

ruumen (-en, -du, -ii) akana, ruumen

ruun|u (-an, -ua, -ii) ruuna

ruutit|tua (-an, -tau, -etah) pukea, vaatettaa *Andilas čomasti on ruutitettu*. Morsian on puettu kauniisti. Ks. **sellittiä**, **šuurittiä**

ruut|tu (-an, -tua, -tii) puku, asu, vaate *vaihtella ruuttii* vaihtaa vaatteita ks. **soba**

ruvvik|ko (-on, -kuo, -koloi) kaislikko ks. **kažlikko**

ru|veta (-bien, -bieu, -vetah) ruveta, alkaa *Konzu rubiemmo süömäh?* Milloin rupeamme syömään? Ks. **algua**, **zavodie(kseh)**

ruvvak|as (-kahan, -astu, -kahii) ruotoinen *ruvvakkahat kalat* ruotoiset kalat

rü|bie (-ven, -böü, -bietäh) rypeä ks. **piehtaroijakseh**, **viereteläkseh**

rü|gie (-vin, -giü, -vitäh) yskiä *Külmin, da nügöi kogo üön rüviin*. Vilustuin, ja nyt yskin koko yön.

rügimislieč|eh (-čehen, -ehtü, -čehii) yskänlääke

rügimi|ne (-zen, -stü, -zii) yskiminen, yskä ks. **rüvindü**

rün|näs (-dähän, -nästä, -dähii) rinta *Hengitä tävvel ründähäl!* Hengitä syvään! Ks. **nänni**, **rindu**

rünt|ätä (-iän, -iäü, -ätäh), **rüzi|stä** (-zen, -zöü, -stäh) laahus-

taa, raahautua ks. **hizistä**

rüzäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) rysähtää, romahtaa *Saruan levo rüzähtih alah lumen painos*. Ladon katto romahti lumen painosta. Ks. **langeta, pakkuo, romahtuakseh, sorduo**

rütkü (-n, -ü, -löi) korvapuusti *andua rütkü* antaa korvapuusti

rüvindhü (-än, -iä, -öi) yskä ks. **rügimine**

rüvit|tiä (yksipers. -täü) yskittää *Lastu äijäl rüvittäü*. Lasta yskittää kovasti.

rü|vvelä (-üdelen, -üdelöü, -vveläh) ryömiä, kontata *Poigu jo rüüdelöü*. Poika konttaa jo. Ks. **rüüdiä, rüömie**

rü|üdiä(-vvän, -üdäü, -vvetäh) ryömiä, kontata ks. **rüvvelä, rüömie**

rüüp|pü (-ün, -püü, -pülöi), **rüüppävü|s** (-ksen, -stü, -ksii) ryyppy, kulaus *Otan rüüppävüksen maiduo*. Otan kulauksen maitoa. Ks. **lainovus, šn'apsu**

rüüp|ätä (-piän, -piäü, -ätäh) 1. ryyppätä, hörpätä *Rüüppiä vähäine vettä*. Ryyppää vähän vettä. 2. ryyppätä, juopotella *Kusbo häi nügöi on rüüppiämäs?* Missä hän nyt on juopottelemassa?

rüöm|ie (-n, -ü, -täh) ryömiä, kontata ks. **rüvvelä, rüüdiä**

rüöm|ätä (-iän, -iäü, -ätäh), **rüöst|jä** (-än, -äü, -etäh) ryöstää, riistää, siepata ks. **kiškuo**

rüöstä|i (-jän, -jiä, -jii) ryöstäjä, riistäjä ks. **kiškoi**

rüöstävü|ö (-n, -ü, -täh) riistäytyä, irrottautua ks. **irdavuo**

rüöst|ö (-ön, -üö, -ölöi) ryöstö, riisto ks. **kiškavo, kiškonduo**

räbevü|ö (-n, -ü, -täh) häkeltyä, hätääntyä ks. **hädäilläkseh, hädävüö, ällistüö**

räbin (-än, -iä, -öi), **räbinpuu** (-n, -du, -loi) pihlaja ks. **pihl'ai**

räččin (-än, -iä, -öi) (naisten) aluspaita vrt. **paidu**

räčēt|tiä (-än, -täü, -etäh) räkättää *Mibo linduine nenga räčettäü?* Mikä pikkulintu tuolla tavoin räkättää? Ks. **räkättiä**

räčkeh (-en, -tü, -hii) räiske, räiskähdys *Vot on räčkehtü da jü-rüü!* Onpas nyt räiskettä ja jyrinää! Ks. **räčkü**

räčk|jä (-än, -äü, -etäh) paukua, räiskyä, rätistä *Kuuzihallot räčketäh palajes*. Kuusihalet räti-sevät palaessaan.

räčkü (-n, -ü, -löi) räiske, räiskähdys ks. **räčkeh**

rädžineh (-en, -tü, -ii) meteli, itku ks. **hälü, kamu, rädžü, šumu**

rädži|stä (-zen, -zöü, -stäh) rähinöidä, riidellä *Älgiä tühjiä rädžiskiä!* Älkää turhaa riidelkö! Ks. **čiihota, riijellä**

rädžü (-n, -ü, -löi) rähinä, meteli, itku *Miksebo moizen rädžün nostitto?* Miksi aloititte sellaisen rähinän? Ks. **hälü, kamu, rädžineh, šumu**

rähi|stä (-zen, -zöü, -stäh) 1. rahista, korista *Ründähäs rähizöü*. Keuhkoissa rahisee. 2. rähistä, rä-

hinöidä *Humalniekat rähistäh keskenäh*. Humalaiset rähinöivät keskenään.

rähizi|i (-jän, -jiä, -jöi) rähisijä, häirikkö ks. **huliguanu, häiriččii, mešaiččii** vrt. **tielolii**

räi|giä (3.pers.-gäü, -jetäh), **räi|güö** (3. pers. -güü, -jütäh) leppattaa, heilua (tuulessa)

räi|gü (-jün, -güü, -gülöi), **räškü** (-n, -ü, -löi) isku ks. **išku, kohlu, mäčkü**

räijüt|tiä (-än, -täü, -etäh) heiluttaa *Tuuli räijüttää ikkunua*. Tuuli heiluttaa ikkunaa. Ks. **heiluttua, šläimüttiä**

räi|jäta (-giän, -giäü, -jätäh) heittää, paiskata *Poigu räigäi repun čuppuh da lähti pihale*. Poika heitti repun nurkkaan ja lähti ulos. Ks. **blaijata, loškata, plačkata**

räjäh|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) räjähittää *Bombu räjähitih*. Pommi räjähiti.

räjäh|tüs (-ksen, -stü, -ksii) räjähitys

räjäh|tüt|tiä (-än, -täü, -etäh) räjähyttää *Terroristat räjähütettih lendokoneh*. Terroristit räjähyttivät lentokoneen.

räkit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. polttaa, kuumentaa *Päiväine räkit-täü*. Aurinko polttaa. 2. kuumentaa *Piiruat räkitetäh päčis*. Piirakat kuumentetaan uunissa. Ks. **lämmittä**

räkit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) kuumentaa *Piiruat hüvin räkitüttih päčis pastujes*. Piirakat kuumentivat hy-

vin paistuessaan uunissa. Ks. **lämmetä**

räk|ki (-en, -kie, -kilöi) kuuma, helle *Moizel räkäl on jugei ruadua*. Sellaisella helteellä on raskas tehdä työtä. Vrt. **hiilavu, palavu**

räkät|tiä (-än, -täü, -etäh) räkittää *Räkäčüt räkätetäh*. Räkättirastaat räkättävät. Ks. **räčettä**

räm|e (-ien, -että, -ielöi), **rämesuo** (-n, -du, -loi) räme

rämeit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) rämettyä, soistua *Lammen randu on rämeitünnüh*. Lammen ranta on soistunut.

rämi|stä (-zen, -zöü, -stäh) rämistä *Raudulevo vihmal rämizöü*. Peltikatto rämisee sateella.

rämät|tiä (-än, -täü, -etäh) rämpyttää *Poigu rämättää gituarua*. Poika rämpyttää kitaraa.

rän|dü (-nän, -diä, -dii) räntä *Rändiä panou*. Sataa räntää. Ks. **röččü, šaižu, šliäččü**

räng|lö (-n, -ü, -täh) kirkua, huutaa ks. **čiihota, kirguo, ringuo, röngüö**

ränzist|lö (-n, -ü, -täh) ränzistyä ks. **hudreta, hudrevuo**

räpsüt|tiä (-än, -täü, -etäh) räpsyttää, räpytellä *Miksebo nenga räpsütät silmi?* Miksi noin räpyttelet silmiäsi?

räškü (-n, -ü, -löi) isku ks. **kohlu, lošku**

räšküt|tiä (-än, -täü, -etäh) lyödä, hakata *Tuuli vikse räšküttää veriädü*. Tuuli varmaankin hakkaa ulko-ovea.

räüstä|s (-hän, -stü, -hii) räys-
täs *Jiäpuikot riputah räüstähäs.*
Jääpuikot roikkuvat räystäähäs. Ks.
potokku

röč|čü (-än, -čičä, čii) räntä, los-
ka ks. **rändü, šliäččü**

röččü||puadari (-n, -i, -loi) rän-
täkuuro; ||**tuuč|ču** (-an, -čua, -čii)
räntäsade *Nengomal röččütuučal*
kastut läbi. Tuollaisella räntäsa-
teella kastut läpi.

röč|ätä (yksipers. -čičäü) sataa
räntää *Kaiken päivän röččäi.* Koko
päivän satoi räntää.

röhk|jä (-än, -äü, -etäh) röhk-
kiä *Počinpojijat röhkkitäh karzinas.*
Porsaat röhkivät karsinassa.

röhm|jä (-än, -äü, -etäh) rehkiä
Mužikat väzüttih, ku kogo päivän
mečäs röhmiettih. Miehet väsyivät,
kun rehkiivät koko päivän metsäs-
sä.

röhmöt|tiä (-än, -täü, -etäh)
makoilla *Älä röhmötä divanal,*
rubie midätah ruadamah! Älä
makoile sohvalle, rupea tekemään
jotakin! Ks. **brekottua, muata, vi-
ruo, vieretelläkseh**

röngü|ö (-n, -ü, -täh) ammu,
huutaa *Lehmät nälgia röngütäh*
onnuako. Lehmät varmaankin am-
muvat nälkäänsä. Ks. **čiihota, kir-
guo, ringuo, rängüö**

röps|jä (-än, -äü, -etäh) hörppiä
röpsä liendü hörppiä ks. **särbiä**

rötkäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-
ähes, -etähes) heittäytyä, mätkäh-
tää, kaatua *Jälles ruaduo häi röt-
kähtihes muate.* Työn jälkeen hän
heittäytyi makaamaan. Ks. **kuaduo**

röühk|ei (-ien, -iedü, -ielöi)
röyhkeä ks. **huigietoi, huijutoi,**
**koiražu, muiduväheksii, ülimie-
line**

röühkevü|s (-ön, -ttü, -ksii)
röyhkeys *Mieros mi vai ei olle*
röühkevütti. Maailmassa on vaika
kuinka paljon röyhkeyttä.

Ss

saamela|ine (-zen, -stu, -zii) saamelainen *saamelaine kul'tuuru* saamelaiskulttuuri

saamen kieli (-en, -dü, -ii), **saam|j** (-en, -ie, -ii/-iloi) saami, saamen kieli

sabar|o (-on, -uo, -oloi) 1. (sian) saparo ks. **händü** 2. lyhyt hiuspalmikko ks. **kassaine**

sabotiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) sabotoida *Kenenbo ruadoloi nügöi sabotiiruittih?* Kenen hankkeita nyt sabotoitiin?

sabotuaž|u (-an, -ua, -oi) sabotaasi, tihutyö

sada (suan, sadua, sadoi) sata *kerran suas vuvves* kerran sadassa vuodessa

sadač|ču (-un, -ču, -čuloi), **sadahi|ne**, **sada|ine** (-zen, -stu, -zii) satanen *Maksoin hänele sadačun lomulois*. Maksoin hänelle satasen hellapuista. Ks. **satikko**

sadizm|u (-an, -ua, -oi) sadismi **sadist|ine** (-zen, -stu, -zii) sadistinen

sadist|u (-an, -ua, -oi) sadisti *Mostu sadistua on vaigei tirpua*. Sellaista sadistia on vaikea sietää.

sadouniek|ku (-an, -kua, -koi) puutarhuri ks. **savunhoidai**, **savunkaččoi**

sa|du (-vun, -duu, -duloi) puutarha *Midäbo teil savus kazvau?* Mitä teillä kasvaa puutarhassa?

sadu||kazvi (-n, -i, -loi) puutarhakasvi; **||liedžü** (-n, -u, -loi) puutarhakeinu; **||mandžo|i** (-in, -idu, -loi) puutarhamansikka vrt.

meččümandžoi

saduli (-n, -i, -loi) satula *nosta sadulih* nousta satulaan

saduloi|ja (-čen, -ččou, -jah) satuloida *Saduloiče hebo!* Satuloi hevonen!

sagar (-an, -ua, -oi) sarana *Sagarat kridžistäh*. Saranat narisevat. Ks. **petlu**

sag|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. sakea *Pudro rodih sagei*. Puurosta tuli sakeaa. 2. tiivis, tiheä *Tädä sagiedu meččiä pidäs harvendua*. Tätä tiheätä metsää pitäisi harventaa. Ks. **tihei** 3. rasvainen *sagei maido* rasvainen maito ks. **razvaine**

sagenah paljon, runsaasti, runsain määrin *Vihman iel čakkua lendelöü sagenah*. Ennen sadetta lentelee paljon hyttysiä.

sagevu|o (-n, -u, -tah) sakeutua, saostua, tihetä *Sumu vai sagevuu*. Sumu vain sakenee. Ks. **sajeta**, **tihetä**, **turveta**

sagieh, **sagiesti** tiheään, sakeasti ks. **tihieh**, **tihiesti**

sah saakka, asti *Kävelimmö jallai kodih sah*. Kävelimme jalkaisin kotiin saakka. Ks. **suate**

sah|a (-an, -ua, -oi) saha ks. **pila**

sah|ata (-uan, -uau, -atah) sahatu ks. **pilata**

sajend|ua (-an, -dau, -detah) saostaa *Kiiseli sajendetah kartohkujauhol*. Kiisseli saostetaan perunajauhoilla.

sa|jeta (-genen, -genou, -jetah)

saostua *Varen'n'u sagenou kiehujes*. Hillo saostuu kiehuessaan. Ks.

sagevuo, tihetä, turveta

sak|ko(-on, -kuo, -koloi) sakko ks. **štruafu**

sakko||dengu (-an, -ua, -oi) sakkoraha; **||kurite|s** (-ksen, -stu, -ksii) sakkorangaistus ks. **štruafunakazuanii**

sakot|tua (-an, -tau, -etah) sakkottaa ks. **štrafuija**

salak|ku (-an, -kua, -koi) salakka ks. **silakku**

salat|ti (-in, -tii, -tiloi) salakka ks. **ukleikku**

salbah kiinni, lukkoon *Mustahäi panna uksen salbah?* Muistathan panna oven lukkoon?

salbai|n (-men, -ndu, -mii) vetoketju ks. **vedolukkuine**

salbav|o (-on, -uo, -oloi) sulku (kulkua estävä laite) *Dorogale oli pandu puomi salbavokse*. Tielle oli pantu puomi suluksi.

salbavomerki (-n, -i, -löi) sulku, sulkumerkki *Täs pidäü mainita salbavomerkilöis*. Tästä pitää mainita suluissa.

salbavu|o (-n, -u, -tah) sulkeutua, tukkeutua *Uksi salbavui*. Ovi sulkeutui. Ks. **tüppevüö**

salbuamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) lukitsematon *Ikkun on salbuamatoi*. Ikkuna on lukitsematon. Ks. **lukiččematoi**

saldat|tu (-an, -tua, -toi) sotilas *Saldatat vojuijah frontal*. Sotilaat sotivat rintamalla. Ks. **sodamies, vovennoi**

salfietk|u (-an, -ua, -oi) lautaliina ks. **pühkin**

sal|go (-lon, -guo, -goloi) salko *Nostammo flagun salgo*. Nostamme lipun salkoon.

salm|ji (-en, -ie, -ii/-iloi) salmi *Luadogas on čomua salmie da suardu*. Laatokassa on kauniita salmia ja saaria.

Salmi (-n, -i) Salmi (pitäjä Raja-Karjalassa) *Meijän pereh enne voinua eli Salmis*. Perheemme asui ennen sotia Salmisissa.

salmilajine (-zen, -stu, -zii) salmilainen *Oletgo sinägi salmilastu roinduperiä?* Oletko sinäkin syntyisin salmilainen?

sal|o (-on, -uo, -oloi) salo, synkkä metsä ks. **korbi**

salon (-an, -ua, -oi) kampaamo *Tukat on jo pitkät, pidäü kävvä salonah*. Tukka on liian pitkä, täytyy käydä kampaamossa (kampaajalla). Ks. **parikmuaherskoi**

saluat|tu(-an, -tua, toi) salaatti *Luadizitgo saluatan?* Tekisitkö salaatin?

salvas suljettu(na), lukossa *Ongo veräi salvas?* Onko ulko-ovi suljettu? Ks. **kiin(n)i**

sal|vata (-buan, -buau, -vatah) sulkea, lukita *Salbua suu, ole vaik-kani!* Sulje suusi, ole hiljaa! *Raja salvattih*. Raja suljettiin. Ks. **tüpitä**

salv|o (-on, -uo, -oloi), **salvo|s** (-ksen, -stu, -ksii) salvos, kesken-eräinen (hirsirakennus, hirsikehikko)

salv|ua (-an, -au, -etah) rakentaa puutaloa *Konzubo rubietto salvamah küliüi?* Milloin rupeatte rakentamaan saunaa?

sam|a (-an, -ua, -oi), **sama|ine** (-zen, -stu, -zii) sama *Hänel ollah ainos vai net ühtet da samazet paginat.* Hänellä ovat aina ne yhdet ja samat jutut. Ks. **ühtenjüttöine**

samakluassala|ine (-zen, -stu, -zii) luokkatoveri ks. **klussu-dovariššu**

saman||arvoine (-zen, -stu, -zii) samanarvoinen, tasavertainen ks. **tazaverdaine**, **tazaväGINE**; **||mieli|ne** (-zen, -stü, -zii) samanhenkinen; **saman||mo|ine** (-izen, -stu, -izii) samanlainen ks. **ühten-luaduine**, **ühtenjüttöine**, **ühten-jütüs**; **||tazo|ine** (-zen, -stu, -zii) samantasoinen

samastu|o (-n, -u, -tah) sama(i)stua *Nuoret samastutah kaikenuala-zih urholoih.* Nuoret sama(i)stuvat kaikenlaisiin sankareihin.

sammal (-en, -du, -ii) sammal **sammald|ua** (-an, -au, -etah) sammaltaa, puhua epäselvästi *Lapsi vie vähäzel sammaldau.* Lapsi sammaltaa vielä hiukan.

sammaldu|o (-n, -u, -tah) sammaloitua *Vierii kivi ei sammaldu.* Vierivä kivi ei sammaloidu. (sl.) Ks. **sammaloiduo**

sammalik|as (-kahan, -astu, -kahii) sammaleinen, sammalpeitteinen *sammalikkahat kallivot* sammalpeitteiset kalliot

sammaloidu|o (-n, -u, -tah)

sammaloitua ks. **sammalduo**

sammuksis sammunut *Tuli on jo sammuksis.* Tuli on jo sammunut.

sammu|o (-n, -u, -tah) sammua *Tähtet sammutah.* Tähdet sammuvat. Ks. **tupehtuo**

sammut|in (-timen, -indu, -timii) katkaisin ks. **katkain**, **katkuaju**

sammutinvehkeh (-en, -tü, -ii) (vaahto)sammutin ks. **vuahtisammutin**

sammut|tua (-an, -tau, -etah) sammuttaa *sammuttua tuli* sammuttaa tuli

sammutu|s (-ksen, -stu, -ksii) sammutus

samoiten samoin, myös *Pas-sibo samoiten!* Kiitos samoin! Ks. **muga**

samol'out|tu (-an, -tua, -toi) lentokone ks. **lendokoneh**

samvuar|u (-an, -ua, -oi) samovaari *Enne samvuaras keitetih čuajuu.* Ennen keitetiin teetä samovaarissa.

san|a (-an, -ua, -oi), **sana|ine** (-zen, -stu, -zii) sana *Häi ei virkanuh ni sanastu.* Hän ei sanonut sanaakaan.

sana||jälletü|s, **||järjestü|s** (-ksen, -stü, -ksii) sanajärjestys; **||kiist|u** (-an, -ua, -oi) sanaharkka ks. **riidu**, **spora**; **||kirj|u**, **||kniigu** (-an, -ua, -oi) sanakirja

sanalli|ne (-zen, -stu, -zii) sanallinen *sanallizet sanondat* sanalliset ilmaiset

sanan|muga|ine (-zen, -stu, -zii) sananmukainen, sanatarkka; **||piä** (-n, -dü, -löi), **||polv|i** (-en, -ie, -ii/-iloi) sananparsi ks. **poverku**; **||vällü|s** (-ön, -ttö, -zii) sananvapaus

sanast|o (-on, -uo, -oloi) sanasto, sanavarat ks. **leksiekku**

sanat|oi (-toman, -tomua, -tomii), mykkä *Se akku nikonzu ei jää sanattomakse*. Se eukko ei jää koskaan sanattomaksi. Ks. **kioletöi, nemoi**

sanatouri|ji (-en, -edu, -eloi) parantola ks. **parandolu**

sandali (-n, -i, -loi) sandaali

saneli|ji (-jan, -jua, -joi) kertoja ks. **kerdoi**

sanelemi|ne (-zen, -stu, -zii) sanominen, kertominen ks. **sanelus**

sanel|la (-en, -ou, -lah) 1. sanel-la, jutella, kertoa *Älä nikelle sanele minun gor'ua*. Älä kerro kenellekään minun kurjuudestani. Ks. **kerduo** 2. sanella (tekstiä) *Opastujat kirjutetah kai, midä opastai sanelou*. Oppilaat kirjoittavat kaiken, mitä opettaja sanelee. Ks. **diktuija**

sanelu (-n, -u, -loi) sanelu *kirjuttua sanelu* kirjoittaa sanelu

sanelu|s (-ksen, -stu, -ksii) sanominen, kertominen ks. **saneleminen**

sang|ei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. paksu ks. **järei, jämei** 2. lihava *ülen sangei briha* hyvin lihava mies ks. **lihavu**

sangend|ua (-an, -au, -etah) vahvistaa, lujittaa ks. **lujendua**

sange|ta (-nen, -nou, -tah) vahvistua, lujittua, lihoa ks. **järetä, järevüö, lihavuo, lujeta**

sangevu|o (-n, -u, -tah) lihoa, tukevoitua *Minun mieles häi on vähäzel sangevunnuh*. Mielestäni hän on hieman tukevoitunut. Ks. **järevüö, lihavuo, sangeta**

sangieh, sangiesti paksusti, paksult *Älä voija nenga sangiesti voidu leiväle!* Älä noin paksult pane voita leivälle!

saniirui|ja (-čen, -ččou, -jah) saneerata, kunnostaa *Meijän kodii saniiruijah*. Taloamme saneeraataan.

sanktsi|ji (-en, -edu, -eloi) pakoite ks. **pakoiteh**

sanomat|oi (-toman, -tomua, -tomii) sanomaton *Voizit ehki sen sanan jättiä sanomattomakse*. Voisit edes sen sanan jättää sanomatta.

sanomi|ne (-zen, -stu, -zii) sanominen *Sih dieloh nikel ei ole nimidä sanomistu*. Siihen asiaan kenelläkään ei ole mitään sanomista. Ks. **sanondu**

sanom|u (-an, -ua, -oi) sanoma, viesti *viijä sanomua* viedä viestiä ks. **ilmoitus, viesti**

sanomuleht|i (-en, -ie, -ii/-ilöi) sanomalehti ks. **gaziettu**

sanomu|s (-ksen, -stu, -ksii) kertomus

sanond|u (-an, -ua, -oi) 1. sanominen ks. **sanomine** 2. ilmaisu, sanonta ks. **fruazu, virkeh**

santimetri (-n, -i, -löi) sentti (metri) ks. **sentimetri**

santimetr|u (-an, -ua, -oi) mit-
tanauha

san|uo (-on, -ou, -tah) 1. sanoa,
puhua *Älgiä ainos sanokkua vas-
tah*. Älkää aina sanoko vastaan.
Ks. **virkuu** 2. kertoa *sanuo suar-
nuu* kertoa satua

sarafuan|u (-an, -ua, -oi) sara-
fani (olkaimellinen liivihame)

sar|ai (-uan, -uadu, -ualoi) lato,
navetan ylinen *ajua heinät saruale*
ajaa heinät latoon

sar|gu (-ran, -gua, -goi) 1. (pel-
lon) sarka *Panimmo sarran kag-
rale*. Panimme saran kauralle. 2.
sarka (kangas) *kuduo sargua* kutoa
sarkaa

sarj|u (-an, -ua, -oi) sarja

sarju||fil'm|u (-an, -ua, -oi)
sarjafilmi; **||koomiks|u** (-an, -ua,
-oi) **||resuic'uskuva** (-an, -ua, -ii);
||tuotand|o (-on, -uo, -oloi) sarja-
tuotanto

sarv|i (-en, -ie, -ii/-iloi) sarvi

sarvik|as (-kahan, -astu, -kahii)
sarvipää, sarvekas *sarvikkahat leh-
mät* sarvipäät lehmät

satate|s (-ksen, -stu, -ksii) 1.
haava ks. **huavu**, **ruanu**, **satta-
vus** 2. vamma, trauma ks. **traumu**,
viga

satat|tua (-an, -tau, -etah) haa-
voittaa, satuttaa *Satatin jallan ki-
veh*. Satutin jalkani kiveen. Ks.
huavoittua, **ruanita**

satelliit|tu (-an, -tua, -toi) sa-
telliitti *Naviguator ottau signalat*
satelliitaspäi. Navigaattori ottaa
signaalit satelliitista.

satiir|u (-an, -ua, -oi) satiiri

satik|ko (-on, -kuo, -koloi) sa-
tanen ks. **sadačču**, **sadahine**, **sa-
daine**

sattavu|s (-ksen, -stu, -ksii)
haava ks. **huavu**, **ruanu**, **satates**

sattavu|o (-n, -u, -tah), **sat|tuak-
seh** (-ammos, -ah/-ahes, -etahes)
satuttaa (itsensä), loukkaantua *Häi*
pahoi sattavui avaaries. Hän louk-
kaantui pahasti onnettomuudessa.

savak|ko (-on, -kuo, -koloi)
sauva, keppi *Minä jo savakonke*
vai kävelen. Minä kävelen jo kepin
kanssa. Ks. **keppi**

savehi|ne (-zen, -stu, -zii),
savek|as (-kahan, -astu, -kahii) sa-
vinen ks. **savine**

sav|i (-en, -ie, -ii/-iloi) savi
Tämä pada on luajittu saves. Tämä
pata on valmistettu savesta.

savi|ne (-zen, -stu, -zii) savinen
Pellot ollah savizet. Pellot ovat sa-
viset. Ks. **savehine**, **savekas**

savoittain sadoittain, sadoin
kappalein *Kniigua on müödü sa-
voittain*. Kirjaa on myyty sadoit-
tain.

savu (-n, -u, -loi) savu, sauhu
Savu nouzou truvas. Savu nousee
piipusta. Ks. **savvu**

savunkaččoji (-jan, -jua, -jii),
savunhoida|i (-jan, -jua, -jii) puu-
tarhuri ks. **sadouniekku**

savust|ua (-an, -au, -etah) sa-
vustaa *Savustimmo mujehtu*. Sa-
vustimme muikkuja.

savustu|o (-n, -u, -tah) savustua
Vahnan küliin seinät ollah savus-

tuttu. Vanhan saunan seinät ovat savustuneet.

savvu (-n, -u, -loi) savu, sauhu ks. **savu**

savvu|ta (-on, -ou, -tah) sauhuta *Ainos hänel savvuou papirosku šokas*. Aina hänellä sauhuaa savuke poskessa.

se (sen, sidä) se *Sidä en vai ni-kui ellendä*. Sitä en vain mitenkään ymmärrä. *Sit olet oigies*. Siinä olet oikeassa. Ks. **neče, tai**

sebroveh (-en, -tu, -ii) 1. seurapiiri *sebrovehien tühjät paginat* seurapiirien juorut 2. joukko *Häi kaiken sebrovehenke tuli meile*. Hän tuli meille koko joukkonsa kanssa. Ks. **arteli, joukko, massu**

sebru|s (-ksen, -stu, -ksii) seura, yhdistys *ruadua sebrukses* toimia yhdistyksessä ks. **seuru**

sebäillä (-en, -öü, -läh) halailla *Nuoret vaigu sebäilläh da ukkailah toine tostu*. Nuoret vain halaillevat ja suutelevat (toisiaan). Ks. **sevätä**

sebäilläkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) halailla toisiaan

sebäilü (-n, -üö, -löi), **sebävüs** (-ksen, -stü, -ksii), **sebäv|ö** (-ön, -üö, -ölöi) halaus

segah sekaan, joukkoon *Kuuzien segah kazvoi kadajua*. Kuusten sekaan kasvoi katajaa. Ks. **segai**

sega|eč|čo (-on, -čuo, -čoloi) sekahaku; **||hor|a** (-an, -ua, -ii) sekakuoro

segai sekaan, joukkoon ks. **segah**

segajine (-zen, -stu, -zii) sekainen, sekava, sekoittunut *ven'an segaine kieli* venäjänsekainen kieli ks. **segavunnuh**

segala|ine (-zen, -stu, -zii) sekalainen, monenlainen *segalazet ruavot* sekalaiset työt ks. **segavu**

segasotku (-n, -u, -loi) sekasotku, kaaos ks. **haossu**

segazin sekaisin *Minul jo segazin mennäh erähät ven'an sanat*. Minulla menevät sekaisin jotkut venäjän sanat.

segav|o (-on, -uo, -oloi) sekaannus *Nügöi rodih mitah segavo täs dielos*. Nyt tuli jotain sekaannusta tässä asiassa. Ks. **segavus, segovus**

segav|u (-an, -ua, -ii) sekalainen, sekava *paista segavii* puhua sekavia ks. **segalaine**

segavunnuh (-on, -ttu, -zii) sekainen, sekoittunut ks. **segaine**

segavu|o (-n, -u, -tah) sekaantua *Älä segavu mejän dieloloih!* Älä sekaannu meidän asioihimme! Ks. **kasajjakseh, küskiekseh, sevota, sevoittuo, südiekseh, südevüö**

segavu|s (-ksen, -stu, -ksii) sekaannus *Täs nügöi on tapahtunnuh mitahto segavus*. Tässä on nyt tapahtunut jokin sekaannus. Ks. **segavo, segovus**

segoil|la (-en, -ou, -lah) 1. sekoilla, mennä sekaisin *segoilla sanois* sekoilla sanoissa 2. sekoilla, möhliä *Kuibo muga segoilit humalas?* Kuinkas noin möhlit humalalas?

sa? Ks. **mählätä**

segovu|s (-ksen, -stu, -ksii) sekaannus ks. **segavo, segavus**

seiččeme|s (-nden, -ttü, -nzii) seitsemäs

seič|čie (-čemen, -endü, -čemii) seitsemän

seiččie||kümnen (seiččemenkümnenen, seičendükümmendü, seiččemiikümnenii) seitsemänkymmentä; ||**sadua** (seiččemensuan, seičendüsadua, seiččemiisadoi) seitsemänsataa; ||**tostu** (seiččementostu, seičendütostu) seitsemäntoista; ||**tuhattu** (seiččementuhanden, seičendütuhattu, seiččemiituhanzii) seitsemäntuhatta

sein|ü (-än, -iä, -ii) seinä

seinü||čuas|ut (-suloin, -suloi) seinäkello; ||**mualavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) seinämaalauus; ||**pordah|at** (-ien, -ii) puolapuut ks. **gimnas-tiekkupuut**

seinänra|go (-von, -guo, -go-loi) seinänrako; ||**vier|i** (-en, -dü, -ii) seinänvieri

seizat|tua (-an, -tau, -etah) pysäyttää ks. **azettua**

seizat|tuakseh (-amos, -ah/-ahes, -etahes) pysähtyä *Seizatamoksehgo huogavumah kodvazekse?* Pysähdymmekö lepäämään hetkeksi? Ks. **azettuo, seizattuo**

seizattumi|ne (-zen, -stu, -zii) pysähtyminen ks. **azettumine, seizondu**

seizat|tuo (-un, -tuu, -utah) pysähtyä *Seizatummogo kodvazekse?* Pysähdymmekö hetkeksi? Ks.

azettuo, seizattuakseh

seizavu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. seisahdus, pysähdys 2. pysäkki ks. **azetuskohtu**

seizond|u (-an, -dua, -doi) seisominen, pysähtyminen ks. **azettumine, seizattumine**

seizondupaik|ku (-an, -kua, -koi) pysäköintipaikka ks. **azetusaloveh, azetuspaikku**

seizualleh seisaalleen, seisaallaan

seiz|uo (-on, -ou, -otah) seisoa *Kenbo tual pihal seizou?* Kuka tuolla pihalla seisoo?

sei|väs (-bähän, -västü, -bähii) seiväs *Viego kus nostetah heiniä seibähih?* Vieläkö jossakin nostetaan heiniä seipäille?

sekretari (-n, -i, -loi) sihteeri *Ruan firmas sekretarinnu.* Työskentelen firmassa sihteerinä.

sekriet|tu (-an, -tua, -toi) salaisuus ks. **peitočus**

seks|u (-an, -ua, -oi) seksi

seksuall|ine (-zen, -stu, -zii) seksuaalinen, seksikäs

sektor (-an, -ua, -oi) 1. ympyrän sektori 2. ala, alue, sektori *julgizen sektoran palvelukset* julkisen sektorin palvelut ks. **ala**

seksi|i (-en, -edu, -eloi) 1. jasto, sektio *konferensien seksiet* konferenssin sektiot 2. leikkaus ks. **operatsii** vrt. **leikkavus**

sekt|u (-an, -ua, -oi) (uskon) lahko *Pätidesätniekat kuulutah omah sektah.* Helluntailaiset muodostavat uskonlahkon.

sekund|u (-an, -ua, -oi) sekunti
*Minuutas on kuuzikümmen sekun-
dua.* Minuutissa on 60 sekuntia.

sekunduar|u (-an, -ua, -oi) se-
kundääri, toissijainen ks. **toizensi-
jaine** vrt. **vajailuaduine**

seldi (-n, -i, -löi) silli ks.
sel'otku

selge|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1.
selkeä, pilvetön *Tänäpäi taivas
on selgei.* Tänään on taivas pilve-
tön. Ks. **pilvetöi**, **vedreh** 2. selvä,
kiistaton *Etgo velli ellendä mostu
selgiedü diehuo?* Etkö nyt ymmärrä
niin selvää asiaa?

selgeit|tiä (-än, -täü, -etäh) sel-
keyttää *Kirjan ezipagin selgeitti
meijän mieli tiemas.* Teoksen esi-
puhe selkeytti käsityksiämme ai-
heesta.

selgieh, **selgiesti** selvästi, sel-
keästi

selgiemi|ne (-zen, -stü, -zii)
pukeutuminen *Häi tiedäü selgie-
mizen etiketan.* Hän tuntee pukeu-
tumisen etiketin.

selgevü|s (-ksen, -stü, -ksii)
selvyys *selgevüksen täh* selvyuden
vuoksi

sel|gü (-län, -giä, -gii) selkä
Heitä reppu selläs da istoi! Ota
reppu selästä ja istuudu!

selgü||ki|bu (-vun, -buu, -buloi)
selkäkipu; **||lih|a** (-an, -ua, -oi) fi-
lee ks. **filee**; **||rang|u** (-an, -ua, -oi)
selkäranka

selibuat|tu (-an, -tua, -toi) seli-
baatti

sel|letä (-gien, -gieü, -letäh) 1.

poutaantua *Jo i selgeni, vihmu lop-
pih.* Jo tulikin pouta, sade loppui.
2. selkiintyä, selkiytyä *Minul jo
selgeni situatsii.* Minulle selkiintyi
jo tilanne.

sellin selällään, selälleen ks.
sellälleh

sellittelü (-n, -ü, -löi) selitte-
ly *Täs on nügöi sellittelün himuo.*
Tässä on nyt selittelyn makua.

sellit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. se-
littää, tehdä selkoa, perustella *Kai
on sellitettü ohjavolois.* Kaikki on
selitetty ohjeissa. Ks. **perustella**
2. pukea *Muamo sellittäü tyttären
čomih sobih.* Äiti pukee tyttären
kauniisiin vaatteisiin. Ks. **ruutit-
tua**, **šuurittua** 3. perata (marjoja,
sieniä) *Keräin da sellitin must'oit.*
Keräsin ja perkasin mustikat. Ks.
puhtastua 4. selvittää, selvittää
sellittä verkoloi selvittää verkko-
ja

sellittämät|öi (-tömän, -tömiä,
-tömii) selittämätön, selvittämä-
tön *Sellittämättömät küzümükset
vuotetah vastavuksii.* Selvittämät-
tömät kysymykset odottavat vasta-
uksia. Ks. **ebäselgei**, **ebäselvü**

sel|litä (-gien, -gieü, -litäh) 1.
pukeutua *Lapsi jo iče selgieü.* Lap-
si pukeutuu jo itse. Ks. **šuuriekseh**,
šuurita, **šuurivuo** 2. varustautua,
laittautua *Huomei selgiemmö sie-
neh.* Huomenna laittaudumme sie-
niretkelle. Ks. **varustuakseh**

sellitü|s (-ksen, -stü, -ksii) seli-
tys, selvitys *En jo tahto kuunnella
hänen sellitüksii.* En halua enää

kuunnella hänen selityksiään. Ks. **selvendüs**

selläkkäi seläkkäin, selätysten *muata selläkkäi* maata seläkkäin

sellälleh selällään, selälleen *uija sellälleh* uida selällään ks. **sel-lin**

sel'otk|u (-an, -ua, -oi) silli ks. **seldi**

selsoviet|tu (-an, -tua, -toi) ky-läneuvosto ks. **soviettu**

selvend|jä (-än, -äü, -etäh) sel-ventää *Selvendä vähäine, midä tahtot sanuo!* Selvennä hiukan, mitä haluat sanoa! Ks. **sellittiä, tolkuija**

selvend|s (-ksen, -stü, -ksii) selvennys *Kirjuta täh kohtah nimi da nimen selvendüs.* Kirjoita tähän kohtaan nimi ja nimen selvennys. Ks. **sellitüs**

selvi|tä (-en, -ieü, -täh) selvitä, päästä (vapautua) *Täs ruavos odva vai selviemmö.* Tästä tehtävästä selviämme hädin tuskin. Ks. **pel-lastuo, piästä**

semafour|u (-an, -ua, -oi) liikennevalo(t) ks. **svetofor**

semantiék|ku (-an, -kua, -koi) semantiikka, merkitysoppi

sementiiruija (-čen, -čou, -jah) sementoida

sement|u (-an, -ua, -oi) sement-ti *valua sementua* valaa sementtiä

seminuar|u (-an, -ua, -oi) seminaari *Piin ezitelmän karjalan kielen seminuaras.* Esitelmöin karjalan kielen seminaarissa.

semmite varsinkaan, varsin-

kin *Emmo lähte muarjah, semmite gu rubei vihmumah.* Emme lähde marjaan, varsinkaan kun rupesi sataamaan.

semmo|ine (-zen, -stu, -zii) semmoinen, sellainen ks. **moine**

sen||aiga|ine (-zen, -stu, -zii) senaikainen, silloinen *senaigazet tavat* silloiset tavat ks. **silloine**; **||jüttü|ine** (-zen, -stü, -zii) senkal-tainen, senluonteinen; **||nimi|ne** (-zen, -stü, -zii) senniminen *Tunnetgo sennimistü ristikanzua?* Tunnetko sennimistä ihmistä? **||nägö|ine** (-zen, -stü, -zii) sennä-köinen

senčoji (-in, -idu, -loi) eteinen *Salbua senčoin uksi!* Sulje eteisen ovi! Ks. **edehine, sinčoi**

sendäh, sentäh sen vuoksi, sen takia, siksi ks. **sikse**

sensatsi|ji (-en, -edu, -eloi) sensaatio *Erähät lehtet vaigu sensatsielois kirjutetah.* Jotkut lehdet kirjoittavat vain sensaatioista.

sentimetri (-n, -i, -löi) sentti-metri ks. **santimetri**

senuator, senuattor|u (-an, -ua, -oi) senaattori

senuat|tu (-an, -tua, -toi) senaatti *Uuzii senuattoroi vallittih senuattah.* Uusia senaattoreja valittiin senaattiin.

sepit|tiä (-än, -täü, -etäh) sepit-tää, kyhätä *Häi vai runostu sepittäü.* Hän vain runoja sepittää.

sep|pü (-än, -piä, -pii) seppä *Tiijätgo kedätah hüviä seppiä?* Tiedätkö ketään hyvää seppää?

serbiela|ine (-zen, -stu, -zii)
serbialainen *Serbielazet eletäh Balkanal*. Serbialaiset asuvat Balkanilla. Ks. **serbu**

Serbiji (-en, -edu) Serbia

serb|u (-an, -ua, -oi) serbi ks.
serbielaine

seremouni|i (-en, -edu, -eloi)
seremonia ks. **tseremounii**

serenuad|u (-an, -ua, -oi) sere-
nadi *Pajatammogo ühtes serenua-
dan jubil'uarale?* Laulammeko yh-
dessä serenadin päivänsankarille?

ser'ga|ine (-zen, -stu, -zii)
korvakoru ks. **korvučomendus,**
korvuripustin

seržant|u (-an, -ua, -oi) ker-
santti

sezon (-an, -ua, -oi) sesonki *Se-
zonan aigua hinnat nostah*. Seson-
gin aikana hinnat nousevat.

sežo myös, -kin *Hüö sežo tullah
meile gostih*. Hekin tulevat meille
kylään. Ks. **müös, tože, tožo**

se-tämä (sen-tämän, sidä-tädä,
net-nämmä) eräs, muutama, jo-
kunen *Vähä löüdüi siendü, vaigu
se-tämä pilvoi*. Vähän löytyi sie-
niä, vain jokunen haaparausku.
Sidä-tädä pagizimmo telefonas.
Puhuimme niitä näitä puhelimessa.

seuk|ku (-un, -kuu, -kulo)
serkku ks. **sevoitar**

seukuks|et (-ien, -ii) serkukset
*Olemmo hänenke enzimäzet seu-
kukset*. Olemme hänen kanssaan
ensimmäiset serkukset. Ks. **sevoit-
tarekset**

seur|u (-an, -ua, -oi) seura, yh-

distys ks. **sebrus**

sevoit|ar (-taren, -ardu, -tarii)
serkku *Täs on minun sevoittaren
poigu*. Tässä on minun serkkuni
poika. Ks. **seukku**

sevoittareks|et (-ien, -ii) ser-
kukset ks. **seukukset**

sevoit|tua (-an, -tau, -etah) 1.
sekoittaa *Sevoita zuaharipesku da
jäičät*. Sekoita sokeri ja munat. Ks.
mešaija 2. sekoittaa, sotkea *Minä
puaksuh sevoitan nimet da risti-
kanzat*. Minä sotken usein nimet ja
ihmiset. Ks. **šeluo**

sevoit|tuo (-un, -tuu, -utah)
sekoittua, sulautua *Rahvahat da
kielet sevoitutah*. Kansat ja kielet
sekoittuvat. Ks. **sevota, šelovuo**

sevoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) se-
koitus, seos

se|vota (-guon, -guou, -votah)
seota ks. **sevoittuo, šelovuo**

se|vätä(-biän, -biäü, -vätäh)
halata *Anna nügöi sebiän sinuu!*
Anna minun nyt halata sinua! Ks.
sebäillä

Siberi (-n, -i) Siperia *Siberih
on pitkü matku*. Siperiaan on pitkä
matka.

sidovu|o (-n, -u, -tah) sitoutua,
lupautua *Nuoret ollah sidovuttu
elämäh ühtes kaiken ijän*. Nuoret
ovat sitoutuneet elämään yhdessä
koko ikänsä. Ks. **siduokseh**

sidovumat|oi (-toman, -to-
mua, -tomii) sitoutumaton *Ollahgo
hüö poliittizesti sidovumattomat?*
Ovatko he poliittisesti sitoutumat-
tomia?

sidovumu|s (-ksen, -stu, -ksii) sitoumus *Annoin sidovumuksen projektah kirjallizennu*. Annoin kirjallisen sitoumukseni projektiin.

si|duo (-von, -dou, -votah) 1. sitoa, kiinnittää *Sivoitgo venehen kunnolleh?* Sidoitko veneen kunnolla? Ks. **kiin(n)ittiä, krieppie, nuorata** 2. sitoa, velvoittaa *Piätös sidou meidü kaikkii*. Päätös sitoo meitä kaikkia. 3. tehdä, sitoa *Jälles Iivananpäiviä pidää siduo vastat*. Juhannuksen jälkeen on tehtävä vastat. 4. yhdistää *Meidü mitah kummu sidou täh projektah*. Meitä sitoo jokin ihme tähän projektiin. Ks. **ühtistiä**

si|duokseh (-vommos, -doh/-dohes, -votahes) 1. sitoa itsensä *Korgiel levol ruadajes pidää hüvin siduokseh*. Korkealla katolla työskennellessä pitää sitoa itsensä kiinni. 2. sitoutua *Kirjuttajat ollah nügöi sivottuhes projektah*. Kirjoittajat ovat nyt sitoutuneet projektiin.

sidä sen vuoksi, siksi *Sidägo häi itköü?* Siksikö hän itkee? Ks.

sendäh, sentäh

sie siellä *sie da tiä* siellä täällä ks. **nečie, tuol**

sieč|k|ata (-uan, -uau, -atah) pilkkoa, silputa ks. **čilmuo, katkuo, leikkuo, pilkuo**

siegl|u (-an, -ua, -oi) seula, sihti *Jauhot mendih puaksus sieglas läbi*. Jauhot menivät tiheän seulan läpi. Ks. **žiittu**

siegl|uo (-on, -ou, -otah) 1. seu-

loa *siegluo jauholoi* seuloa jauhoja ks. **žiitoija** 2. seuloa, tarkastella *Tutkijat tarkah sieglotah materjulan*. Tutkijat seulovat tarkoin materiaalin. Ks. **žiitoija** 2. kylvää *Ižändü astuu da sieglou*. Isäntä kävelee ja kylvää. Ks. **külviä**

siemen (-en, -dü, -ii) siemen *Hienombat kartohkat jätämmö siemenekse*. Pienimmät perunat jätämme siemeneksi.

siemend|jä (-än, -äü, -etäh) siementää *Jälles mečänkuaduo jätettih yksi koivu siemendämäh*. Metsänhakuun jälkeen yksi koivu jätettiin siementämään.

siemen||vil'p|u (-an, -ua, -oi) siemenvilja; **||voi** (voim, voidu, voilo) ruokaöljy, kasviöljy ks. **pühä-voi** vrt. **argivoi, voi**

sienek|äs (-kähän, -ästü, -kähii) sienekäs, sieni= *Tijän ühten sienekähän mečikön*. Tiedän yhden hyvän sienimetsikön.

sienest|jä (-än, -äü, -etäh) sienestä, kerätä sieniä *Nügöi nuoreggi on ruvettu sienestämäh*. Nyt on nuorisokin ruvennut sienestämään.

sien|j (-en, -dü, -ii/-ilöi) sieni *kerätä siendü* kerätä sieniä vrt. **griba**

sienik|kö, sienizik|kö (-ön, -küö, -kölöi) sienipaikka *Lövvin hüvän sienizikön*. Löysin hyvän sienipaikan.

siepäi sielläpäin, sieltäpäin *Siepäi on nähtü kondieloi*. Sielläpäin on nähty karhuja.

sigari (-n, -i, -loi) sikari *poltua*

sigarii polttaa sikaria ks. **siguaru**
sigark|u (-an, -ua, -oi), **sigar-**
riet|tu (-an, -tua, -toi) savuke, tu-
pakka *Etgo jo loppenuh sigarkan*
kurindua? Etkö jo lopettanut tupa-
kanpolttoa? Ks. **papirosku**

siglei (-ien, -iedü, -ielöi) sikeä
(unesta) *Onnuako olin sigies unes,*
ku en kuulluh sinun tulendua. Olin
varmaan sikeässä unessa, kun en
kuullut tuloasi.

sigieun|ine (-zen, -stu, -zii) si-
keäuninen

sigiv|ö (-ön, -üö, -ölöi) sikiö

signal|u (-an, -ua, -oi) signaali
ks. **merki, viesti**

siguar|u (-an, -ua, -oi) sikari
ks. **sigari**

sigäli 1. sitä kautta *Sigäli piä-*
zemmö linnah. Sitä tietä pääsemme
kaupunkiin. 2. siinä määrin, niin
Sigäli olen väzünüh, ga en ni le-
kahtuakseh voi. Niin väsynyt olen,
etten voi liikahtaakaan.

sigälä|ine (-zen, -stü, -zii) si-
käläinen, siellä oleva *Elin Afrikas*
vuottu kümme, hüvin tiijän sigä-
läzet olot. Asuin Afrikassa kym-
menisen vuotta, tunnen hyvin sikä-
läiset olot.

sih siihen *Jätäkkiä vai sih omat*
tavarat. Jättäkää vain siihen tava-
ranne.

sih näh siihen nähden, siinä
suhteessa *Sih näh häi on putin mu-*
zikku. Siinä suhteessa hän on kun-
non mies.

siib|bi (-ven, -bie, -bii/-bilöi) sii-
pi *Piässöügo linduine siibilöilleh?*

Mahtaako lintunen päästä siivil-
leen (lentoon)?

siibi|jouk|ko (-on, -kuo, -ko-
loi), **||karj|u** (-an, -ua, -oi) siipi-
karja; **||veik|oi** (-oin, -oidu, -koloi)
siipiveikko, siipeilijä

siil|gu (-jan, -gua, -goi) siika
Saimmo äijän siigua verkoloil.
Saimme paljon siikaa verkoilla.

siim|u (-an, -ua, -oi) siima
Muga ravieh tembai kala, kai sii-
man katkai. Niin lujaa kiskoi kala,
että siiman katkaisi.

siiputus|s (-ksen, -stu, -ksii) sii-
putus (vanha karjalainen kansan-
tanssi) *Maltatgo pläššie siiputus-*
tu? Osaatko tanssia siiputusta?

siir|diä (-rän, -däü, -retäh) 1.
siirtää (paikaltaan) *Siirrämmögo*
tämän stolan lähembäkse ikku-
nua? Siirrämmekö tämän pöydän
lähemmäksi ikkunaa? Ks. **muut-**
tua, vaihtua 2. siirtää, lykätä *Voi-*
matuin, pidänöü siirdiä lähtüö.
Sairastuin, pitänee siirtää lähtöä.
Ks. **eistiä** 3. siirtää, välittää ks. **vä-**
littia

siir|diäkseh (-rämmös, -däh/-
dähes, -retähes) 1. siirtyä *Siirdäi*
vähäzel, anna toizetgi istavutah!
Siirry hiukan, jotta toisetkin voi-
vat istuutua! Ks. **siirdüö** 2. siirtyä,
lykkääntyä *Meil loma siirdihes*
nedäli. Lomamme siirtyi viikolla.
Ks. **eistiäkseh, eistüö, siirdüö**

siir|do (-ron, -duo, -doloi) siir-
to, siirtäminen *Mittuine ollou hä-*
nen tulii siirdo? Millainen lienee
hänen seuraava siirtonsa?

siirdolajine (-zen, -stu, -zii) siirtolainen *Äijü Raja-Karjalan siirdolastu eläü Pohjas-Savos*. Paljon Raja-Karjalan siirtolaisia asuu Pohjois-Savossa. Ks. **evakko**

siirdolažu[s] (-on, -ttu, -ksii) siirtolaisuus *Kunnebo teijän pereh puutui siirdolažuon allus?* Mihin teidän perhe päätyi siirtolaisuuden alussa?

siirdorahva[s] (-han, -stu, -hii) siirtoväki, siirtolaiset *Müö olemmo siirdorahvahan jälgipolvii*. Me olemme siirtolaisten jälkeläisiä.

siir|düö (-rүн, -dүү, -rүtäh) siirtyä *Siirräkkiä loitombakse, olgua hüvät!* Siirtykää kauemmaksi, olkaa hyvät! Ks. **eistiäkseh, eistüö, siirdiäkseh**

siiriči ohi *siiriči talois* talon ohi
siiričimennen ohimennen *Häi vai siiričimennen mainiči dielos*. Hän vain ohimennen mainitsi asiasta.

siitehpölü (-n, -ü, -löi) siitepöly *Suan allergizii simptomoi koivun siitehpölüs*. Saan allergisia oireita koivun siitepölystä.

siivek|äs (-kähän, -ästü, -kähii) siivekäs *pienet siivekkähät eläit siivekkäät pikkueläimet*

siivet|öi (-töman, -tömiä, -tömii) siivetön

sija (-an, -ua, -oi) 1. sija, tila *Kaččomos on vähä välliä sija*. Katsomossa on vähän vapaita paikkoja. Ks. **paikku, tila** 2. sija(muoto) *Nominat taivutah sijois*. Nominat taipuvat sijoissa. 3.

sijoittuminen (kilpailussa) *Häi tuli toizele sijale*. Hän tuli toiseksi. Ks. **sijoitus**

sijahi|ne (-zen, -stu, -zii) 1. sijainen *Ruavoin nedälin opastajan sijahizennu*. Olin viikon opettajan sijaisena. 2. sijainen, vara= johtajan sijahine varajohtaja

sijai|ja (-čen, -ččou, -jah) sijaita *Kirikkö sijaiččou keskel linnua*. Kirkko sijaitsee keskellä kaupunkia. Ks. **olla**

sija||mu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi) sija (kieliopillinen) ks. **sija; ||piät|eh** (-tehen, -ehtü, -tehii) sijapääte

sijoit|tua (-an, -tau, -etah) 1. sijoittaa, asettaa (paikoilleen) ks. **panna** 2. majoittaa, asuttaa *Siirdorahvas sijoitettih uuzile eländükohtile*. Siirtoväki sijoitettiin uusille asuinpaikoille. Ks. **eloittua** 3. (varallisuudesta) *sijoittua arvobu-muagoih* sijoittaa arvopapereihin

sijoit|tuo (-un, -tuu, -utah) 1. sijoittua, asettua *Anuksen hieruzet ollah sijoitunnuot jogiloin varrele*. Anuksen pikkukylät ovat sijoittuneet jokivarsille. 2. sijoittua (esim. urheilussa) *sijoittuo medalistoin joukkoh* sijoittua mitaleille

sijoitu[s] (-ksen, -stu, -ksii) 1. sijoitus ks. **investoičus, omažuš** 2. sija *Se oli hänen paras sijoitus täl periodal*. Se oli hänen kauden paras sijoituksensa. Ks. **sija**

sikse siksi ks. **sendäh, sentäh**
silai|gua sillä aikaa *Luajin siluatan, a silai|gua pane sinä astiet*

stolah. Teen salaatin, kata sinä pöytä sillä aikaa. Ks. **silkeskie**

silak|ku (-an, -kua, -koi) silakka *Silakkua püvvetäh Baltiekkumeres*. Silakkaa pyydetään Itämerestä. Ks. **salakku**

sil|du (-lan, -dua, -doi) silta *Mene vai nečidä sildua müö joves poikki*. Mene vain tuota siltaa pitkin joen yli. Ks. **mostin**

sil|ei (-ien, -iedü, -ielöi) sileä *silet dorogat* sileät tiet

sile|tä (-nen, -nöü, -täh), **silevü|ö** (-n, -ü, -täh) siletä, tasoitua *Täl čuudovoidehel rüpüt silevütäh*. Tällä ihmevoiteella rypyt siliävät. Ks. **tazavuo, tazoittuo**

silit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. silitää, tasoittaa ks. **tazoittua** 2. silitää vaatteita ks. **ut'uužie** 3. silittää (kädellä) *Kaži suvaiččou, konzu händü silitetäh*. Kissa pitää silittämisestä.

silitü|s (-ksen, -stü, -ksii) silitys ks. **ut'uužindu**

silitüsrä|udu (-vvan, -udua, -udoi) silitysrauta *ut'uužie silitüsravval* silittää silitysraudalla ks. **ut'ugu**

silkeskie sillä aikaa ks. **silaigua**

silleh niin, sillä tavoin *Silleh ei sua sanuo*. Niin ei saa sanoa. Ks. **muga**

silloi silloin *Silloi vie olimmo nuoret*. Silloin olimme vielä nuoria. Ks. **tuolloi**

sillo|ine (-zen, -stu, -zii) silloinen ks. **senaigne, tuolloine**

silloi-toiči, silloi-tällöi silloin

tällöin *Silloi-toiči kävähtämmös buaban luo*. Silloin tällöin pistäydyn mummon luona.

silläh sellaisenaan *Süön muarjat silläh, ilmai zuaharii*. Syön marjat sellaisenaan, ilman sokeria.

silminnägi|i (-jän, -jiä, -jöi) silminnäkijä *Pahanruavol ei olluh ni ühtü silminnägiä*. Rikoksella ei ollut ainuttakaan silminnäkiää.

silminnägüvis silminnähden *Hänen voindu on jo silminnägüvis parembi*. Hänen vointinsa on jo silminnähden parempi.

silm|ü (-än, -iä, -ii) silmä *ummistua silmät* sulkea silmänsä

silmü||čup|pu (-un, -puu, -puloi) silmänurkka *pühkie küünäl silmüčupus* pyyhkiä kyynel silmänurkasta; **||kaiv|o** (-on, -uo, -oloi), **||kaivo|ine** (-zen, -stu, -zii) lähde ks. **nouzemu, rodniekku**; **||kulm|u** (-an, -ua, -ii) silmäkulma *Išku puutui silmükulmah*. Isku osui silmäkulmaan.

silmähčökkijä|jü (-än, -iä, -ii) silmiinpistävä, huomattava

silmäilü (-n, -ü, -löi) silmäily ks. **kačelmu**

silmän||lipahtu|s (-ksen, -stu, -ksii), **||räpäh(t)|üs** (-ksen, -stü, -ksii) silmänräpäys; **||paine|h** (-en, -tu, -ii) silmänpaine *miärätä silmänpaine* mitata silmänpaine; **||räpäh(t)|üs** (-ksen, -stü, -ksii) silmänräpäys *Kai tapahtui silmänräpähtükses*. Kaikki tapahtui silmänräpäyksessä.

silmätüsti silmätysten *Seizoin*

kondienke ihan silmätüsti. Seisoin karhun kanssa aivan silmätysten.

silm|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) katsoa, vilkaista ks. **kaččuo**

silmävü|s (-ksen, -stü, -ksii) silmäys *Se oli rakkahuttu enzi silmävüksel*. Se oli rakkautta ensi silmäyksellä. Ks. **kačahtus**

simfouni|ji (-en, -edu, -eloi) sinfonia *Äijügo simfouniedu säveldi Čaikovskii?* Montako sinfoniaa Tšaikovski sävelsi?

simmetri|ji (-en, -edu, -eloi) symmetria

simmetrielli|ne, simmetri|ne (-zen, -stü, -zii) symmetrinen

simpatično|ji (-in, -idu, -loi) sympaattinen, mielletävä *Vot on simpatičnoi puaru*. Onpa siinä sympaattinen pari. Ks. **mielužu, miellüttäi**

simpouziium|u (-an, -ua, -oi) symposium(i) *simpouziuman ozanottajat* symposiumin osanottajat

simptom|u (-an, -ua, -oi) oire *tavvin simptomat* taudin oireet vrt.

merki, primiettü

simpuati|ji (-en, -edu, -eloi) *sympatia Hänele pidäü ozuttua kai meijän simpuatiet*. Hänelle pitää osoittaa kaikki sympatiamme. Ks. **müödütundo**

simvol|u (-an, -ua, -oi) symboli ks. **tunnus**

simvouli|ne (-zen, -stu, -zii) symbolinen, vähäinen *Sil dielol on vaigu simvoulina merkičüü*. Sillä asialla on vain symbolinen merkitys.

sinagoug|u (-an, -ua, -ii) synagoga

sin'ak|ku (-an, -kua, -koi) mustelma *A-voi-voi, mittuman suuren sin'akan sain polveh!* Voi miten suuren mustelman sain polveen! Ks. **sinistümü**

sinčo|ji (-in, -idu, -loi) eteinen ks. **edehine, senčo**

sini – kuni, kuni – sini niin kauan kuin *Kuni sinä pagizit telefonas, sini minä pezini astiet*. Sillä aikaa kun sinä puhuit puhelimesta, minä tiskasin.

sini||harm|ai (-uan, -uadu, -ualoi) siniharmaa; **||liiv|u** (-an, -ua, -oi) sinilevä *Siniliivua on lämnenüzis järvilöis*. Sinilevää esiintyy lämnenneissä järvissä. **||ristuflagu** (-n, -u, -loi) siniristilippu; **||silmä|ine** (-zen, -stü, -zii) 1. sini-silmäinen (jolla on siniset silmät) 2. sinisilmäinen, hyväuskoinen *Biznesmuailmas ei sua olla liijan sinisilmäine*. Liikemaailmassa ei saa olla liian sinisilmäinen.

sini|ne (-zen, -stü, -zii) sininen **sinistüm|ü** (-än, -iä, -ii) mustelma ks. **sin'akku**

sinistü|ö (-n, -ü, -täh) sinistyä *Huulet sinistütäh vilus*. Huulet sinistyvät kylmässä.

sini||rusk|ei (-ien, -iedu, -ieloi) sinipunainen ks. **fiolietovoi; ||valg|ei** (-ien, -iedu, -ieloi) sinivalkoinen *Tänäpäi nostammo sinivalgien Suomen flagun salgoh*. Tänään nostamme sinivalkoisen Suomen lipun salkoon.

sinne sinne *Sinne randah emmo nügöi ehti, vihmuroih.* Sinne rantaan emme nyt ehdi, rupeaa satamaan.

sinne-tänne *kävellä sinne-tänne* kävellä sinne tänne ks. **ielleh-järilleh**

sinnembä sinnemmäksi *Eistii vähäine sinnembä, ole hüvä!* Siirry vähän sinnemmäksi, ole hyvä!

sinounim|u (-an, -ua, -oi) synonyymi, samaa merkitsevä (sana) *Ukko da mies ollah sinounimat.* Ukko ja mies ovat synonyymeja.

sintaksi|i (-en, -edu, -eloi) syntaksi, lauseoppi ks. **virkehoppi**

sinä (sinun, sinuu) *sinä Sinuu jo vuotimmo.* Odotimme jo sinua. *Mibo sinulles rodih?* Mikä sinulle tuli?

sinäpiän, sinä piän *sinä päivänä*

sireni (-n, -i, -löi) sireeni *Sirenit kukitah kezän allus.* Sireenit kukkivat kesän alussa.

sirien|u (-an, -ua, -oi) sireeni, hälytysääni *Skouroi(auto) ajau sirenat ulvojen.* Ambulanssi ajaa sireenit ulvoen.

sirouppu (-an, -pua, -poi) siirappi ks. **puatokku**

sistiem|u (-an, -ua, -oi) systeemi, järjestelmä

sistemuatilli|ne, sistemuatti|ne (-zen, -stu, -zii) systemaattinen *Häi on putin sportsmen, sistemuatillizet trenirouhkat pidäü.* Hän on kunnan urheilija, harjoittelee systemaattisesti.

sizär (-en, -dü, -ii) sisar *Olen vahnembi omua sizärdü.* Olen sisarsartani vanhempi. Vrt. **čidži, čidžoi, čikko**

sizäreks|et (-ien, -sii) sisarukset

sizäli (-n, -i, -löi) sisätasku, povitasku *Pane pasportu sizälih!* Pane passi povitaskuun! Ks. **povi**

sit 1. sitten, sen jälkeen *Ezmäi süömmö, a midäbo sit ruammo?* Ensin syömmö, entä mitä sitten teemme? 2. siinä *Istoi kreslah, sit on hüvä istuo!* Istuudu nojatuoliin, siinä on hyvä istua!

sitiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) siteerata, lainata *Kenenbo kirjutustu nügöi sitiiruičit?* Kenen kirjoitusta nyt siteerasit? Ks. **tsitiiruija**

sitkehü|s, sitkevü|s (-ön, -ttü, -ksii) 1. sitkeys *Tahtahas pidäü olla sitkevüttü.* Taikinan on oltava sitkeä. 2. sitkeys, sinnikkyys *Moine ruado vuadiu sitkehüttü.* Sellainen työ vaatii sitkeyttä.

sitk|ei (-ien, -iedü, -ielöi) 1. sitkeä, paksu *Ližiän vie keittoh sitkiedü kannatestu.* Lisään vielä keittoon paksua smetanaa. 2. sitkeä, sinnikäs *sitkiet ponnistukset* sitkeät yritykset ks. **ičepäine, luja-tahtoine**

sitkevü|ö (-n, -ü, -täh) sitkistyä *Tahtas sitkevüü, ku vie pieksänet.* Taikina sitkistyä, jos vielä vatkaat sitä.

sitkiesti sitkeästi, sinnikkäästi *Häi on sitkiesti eččinüh omua ozua.* Hän on etsinyt onneaan sitkeästi.

situatsi|i (-en, -edu, -eloi) tilanne ks. **tilandeh**

situat|tu (-an, -tua, -toi) sitaatti, lainaus ks. **laih**in, **tsituattu**

sive (sidien, sivettä, sidielöi) side *Minul pandih käzi sidieh*. Käteni pantiin siteeseen.

sive||**kuvo**|s (-ksen, -stu, -ksii) sidekudos *Sivekuvos andau tugie rungale*. Sidekudos tukee kehoa. ||**san**|a (-an, -ua, -oi) sidesana, konjunktio ks. **konjunkt**u

sivote|s (-ksen, -stu, -ksii) sidos, liittymä(kohta) *Sivotksen kohtas hoikkaine nuoru katkei*. Ohut naru katkesi sidoksen kohdasta.

sivu (-n, -u, -loi) sivu 1. sivu *kolmekulmikon sivut* kolmion sivut 2. kirjan tms. sivu *Kudual sivul on hänen kirjutus?* Millä sivulla on hänen kirjoituksensa? 3. sivu, reunu *kačella sivuspäi* seurata sivusta ks. **agju**, **bokku**, **reunu** 4. kylki *Mindäh minul sivuloi kivistännöü?* Miksiköhän kylkeni ovat kipeät?

sivu||**aineh** (-en, -tu, -ii) sivuaine ks. **ližäopastusaineh**; ||**huomaiču**|s (-ksen, -stu, -ksii) sivuhuomautus ks. **repliekk**u; ||**huonu**|s (-ksen, -stu, -ksii) sivurakennus, ||**peräntie** (-n, -dü, -löi) sivuperillinen; ||**raiziv**|o (-on, -uo, -oloi) sivuraide *Juna jo on tulluh sivuraizivole*. Juna on jo tullut sivuraiteelle.

siä (siä, siädü, siät) sää *Mitustu siädü roinnou tuliel nedäil?* Millaista säätä on luvassa ensi viikolla? Ks. **ilmu** vrt. **keli**

siäbrü (-n, -ü, -löi) ystävyys *Siäbrüü pidäü hoidua*. Ystävyyttä pitää hoitaa. Ks. **üstävüs**

siä||**ennusteh** (-en, -tu, -ii), ||**prognoz**|u (-an, -ua, -oi) sääennuste *Siäennustehes huomenekse uskaldettih lundu*. Sääennusteessa luvattiin huomiseksi lunta.

siän|**dö** (-nön, -düö, -dölöi) sääntö *Liikendehes pidäü novvattua siändölöi*. Liikenteessä on noudatettava sääntöjä. Ks. **normu**

siändömiärälli|**ne** (-zen, -stü, -zii) sääntömääräinen, sääntöjen määräämä *Jogoi piittö siändömiärällizen vuozikerähmön?* Joko piditte sääntömääräisen vuosikokouksen?

siär|i (-en, -dü, -ii/-ilöi) 1. pohje ks. **kinčus**, **kin**tu, **pohkeh** 2. saappaan varsi *suappuat korgieloin siärienke* korkeavartiset saappaat

siäst|**jä** (-än, -äü, -etäh) säästää, olla kuluttamatta *siästäi dengua* säästää rahaa

siästü|**lö** (-n, -ü, -täh) 1. säästyä *Siästüttih dengat, ku ei olluh aigua kävellä laukois*. Säästyivät rahat, kun ei ollut aikaa käydä kaupoissa. Ks. **suittuo** 2. välttyä, pelastua *A gu vie suurembas gor'as vai siästüzimmö!* Kunpa vain suuremmalta murheelta vielä välttyisimme! Ks. **pellastuo**, **piästä**

siästäväl|**ine** (-zen, -stü, -zii), **siä**stäzü (-n, -ü, -löi) säästäväinen ks. **ekonoumine**, **talovehelline**

siäst|**lö** (-ön, -üö, -ölöi) säästö *Maksaugo pidiä siästölöi banku-*

čotal? Kannattaako pitää säästöjä pankkitilillä?

siätiedoiliji (-jan, -jua, -joi) säätieteilijä, meteorologi ks. **meteorologu**

siätiijoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) säätiödotos ks. **meteotiedo**

skamn'ju (-an, -ua, -oi) penkki ks. **laučču**

skandinuav|u (-an, -ua, -oi) skandinaavi

Skandin(u)avi|j (-en, -edu) Skandinavia

skaniirui|ja (-čen, -ččou, -jah) skannata *Skaniiruičengo sinulles hänen kirjutuksen?* Skannaanko sinulle hänen kirjoituksensa?

skanneri (-n, -i, -loi) skanneri, kuvanlukija

skeptilli|ne, skepti|ne (-zen, -stü, -zii) skeptinen ks. **ebäilii**

sklua|du (-vun, -duu, -duloi) varasto *Ollougo sie varastos hänen vahnua kirjua?* Lieneekö siellä varastossa hänen vanhaa kirjaansa? Ks. **suitos, suitto, zuapastu, varasto**

skoč|čie (-in, -čiu, -itah) hyppiä *Skoččiu ku harakku.* Hyppiä kuin harakka. Ks. **hüppie**

skotniek|ku (-an, -kua, -koi) 1. karjakauppias *Pidi müvvä lehmü skotniekale.* Piti myydä lehmä karjakauppiaalle. 2. karjakko ks. **karjanhoidai**

skouro|ji (-in, -idu, -oloi), **skouroiaut|o** (-on, -uo, -oloi) ambulanssi

skripač|ču (-an, -čua, -čoi) viulisti

skripk|u (-an, -ua, -oi) viulu *soittua skripkal* soittaa viulua

skuup|eta (-penen, -penou, -etah), **skuuppevu|o** (-n, -u, -tah) tulla saidaksi *Muamo vahnate vai-gu skuuppeni.* Äiti tuli vanhetessaan saidaksi.

skuupi|ta (-čen, -ččou, -tah) pihistellä, pihdata *Häi vähäzii den-goi skuupiččou.* Hän pihtaa vähäisiä rahojaan. Ks. **škidaroija**

skuup|pu (-an, -pua, -poi) pihi, saita ks. **idaru, škiidari, žuadnoi**

skutteri (-n, -i, -loi) skootteri **skänč|ü** (-än, -iä, -ii) terttu *buolan skänčät* puolukan tertut

slavjuan|u (-an, -ua, -oi) 1. slaavi 2. slaavin kieli *Meijän kirkös pietäh sluužbua slavjuanoïn kielelgi.* Kirkossamme toimitetaan jumalanpalveluksia myös slaavin kielellä.

sliivupuu (-n, -du, -loi) luumupuu

sliuhk|u (-an, -ua, -oi) kerma *Juotgo koufin majjon vai sliuhkan-ke?* Juotko kahvin maidon vai kerman kera?

slon|ja (-an, -ua, -ii) norsu ks. **elefantu**

Slovakiji (-en, -edu) Slovakia

Sloveni|j (-en, -edu) Slovenia

sluabo|j (-in, -idu, -loi) heikko ks. **heikko, hondo**

sluavak|as (-kahan, -astu, -kahii) maineikas, kuuluisa ks. **mainehikas**

sluavi|e (-n, -u, -tah) 1. ylistää ks. **kiittä.** 2. toimittaa juhlaru-

kouspalvelus *Enne papit käveltih talolois sluavimas*. Ennen papit kulkivat taloissa toimittamassa juhlarukouspalveluksia.

sluav|u (-an, -ua, -oi) maine, kuuluisuus, kunnia *Häi on ülen pahas sluavas*. Hän on hyvin huonossa maineessa. Ks. **maineh**

sluuz̄bahkelbuaj|u (-an, -ua, -ii) palveluskelpoinen ks. **palveluskelboine**

sluuz̄b|u (-an, -ua, -ii) 1. palvelus, sotaväki *Poigu on sluuz̄bas*. Poika on sotaväessä. 2. jumalanpalvelus *Kenbo pappilois pidi sluuz̄ban kirikös?* Kuka papeista toimitti jumalanpalveluksen?

sluuz̄i|e (-n, -u, -tah) 1. palvelella armeijassa 2. toimittaa jumalanpalvelus ks. **palvella**

smekai|ja (-čen, -ččou, -jah) ajatella (tarkkaan), ymmärtää ks. **smeknie**

smekni|e (-n, -ü, -täh) oivaltaa, hoksata *Häi kerras smekni, kui oli dielo*. Hän hoksasi heti asian laidan. Ks. **keksie, tostavuo, tostukseh**

smetan|u (-an, -ua, -oi) smetana, vuolukerma ks. **kannates**

smiet|tie (-in, -tiü, -itäh) tajuta, olettaa, odottaa *En ni smiettinüh, što lähtizin*. En edes olettanut lähteväni.

smiri|ekseh (-mmös, -h/-hes, -tähes) 1. sopia (riita) 2. rauhoittua ks. **alevuo, rauhastuo, rauhoittuo**

smirno|i (-in, -idu, -loi) rauhalinen ks. **rauhaine, rauhažu**

smu(u)|tie (-in, -tiu, -itah) 1. huolestuttaa 2. petkuttaa *Älä velli smuuti minuu vahnua ristikanzua!* Älä viitsi petkuttaa minua vanhaa ihmistä! Ks. **muanittua, pettiä**

smutti|ji (-jan, -jua, -joi) huijari ks. **muanittai, muanitteli, pettäi**

smuut|tu (-an, -tua, -tii) naamioitunut, ilveilijä *Enne lapset šuorittihes smuutikse*. Ennen lapset pukeutuivat ilveilijöiksi.

snimai|ja (-čen, -ččou, -jah) valokuvata *Istukkua lekkumattah, snimaičen!* Istukaa liikkumatta, otan kuvan! Ks. **fotografiruija, fotokuvata**

snimč|at (-čoin, -čoi) pihdit ks. **pihtet**

so|ba (-van, -bua, -bii) vaate *Tahtozin ostua uuttu sobua talvekse*. Haluaisin ostaa uusia vaatteita talveksi.

soba||kori (-n, -i, -loi) pyykkikori; **||nuaglik|ko** (-on, -kuo, -kolo) vaatenaulakko ks. **sobavuar-nakko**; **||ripusti|n** (-men, -ndu, -mii) vaateripustin ks. **vešalku, vuar(n)u**; **||škuap|pu** (-an, -pua, -poi) vaatekaappi; **||šotk|ju** (-an, -ua, -ii) vaateharja; **||vuarnak|ko** (-on, -kuo, -kolo) vaatenaulakko ks. **sobanuaglikko**

sobevu|o (-n, -u, -tah) sopia, tehdä sovinto *Jälgimäi hüögi sobevuttih*. Loppujen lopuksi hekin tekivät sovinnon.

so|bie (-vin, -biu, -vitah) 1. sopia, mahtua ks. **sündüö** 2. sopia, tehdä sovinto *Lapset terväh ri-*

davutah, dai sovitah. Lapset nopeasti riitautuvat ja myös sopivat. 3. käydä, kelvata *Häi ei harakterin puoles sovi moizele alale.* Hän ei luonteensa puolesta sovi sellaiselle alalle. Ks. **kelvata, päijä, pätä** 4. sopia, tehdä sopimus *Müö jo olemmo sobinuh hinnas.* Olemme jo sopineet hinnasta. 5. (yksipers. -biu) sopia *Sobiu toivuo parastu.* Sopii toivoa parasta.

sobi|ji (-jan, -jua, -joi) sopiva ks. **kelbuaju, pädevü, pädii**

sobimat|oi (-toman, -tomua, -tomii) 1. huono, kelpaamaton ks. **kelbuamatoi, pädemätöi** 2. säädytön, sopimaton *sobimattomat paginat* sopimattomat puheet ks. **huijutoi**

sobimu|s (-ksen, -stu, -ksii) sopimus *luadie sobimus* tehdä sopimus ks. **kontraktu**

sobivu|o (-n, -u, -tah) sopeutua *Olettogo jo sobivunnuh uuzih elosololoih?* Oletteko jo sopeutuneet uusiin oloihin? Ks. **harjavuo, mugavuo**

sobivut|tua (-an, -tau, -etah) sopeuttaa, mukauttaa ks. **mugavuttua**

sobivutu|s (-ksen, -stu, -ksii) sovellus *tiedokonehen sobivutukset* tietokoneen sovellukset ks. **soveldus, todevutus**

so|bu (-vun, -buu, -buloi) sopu *Hivä olis eliä sobuh rodnienke.* Sukulaisten kanssa olisi hyvä olla sovussa. Ks. **garmounii**

sobuhsuattaji (-jan, -jua, -jii)

sovittelija ks. **nevvottelii, sovittelii, sovietuiččii**

sobuž|u (-an, -ua, -ii) sopuisa, lauhkea ks. **lauhkei**

so|da (-van, -dua, -dii) sota *Ongo tuattas olluh sovas?* Onko isäsi ollut sodassa? Ks. **voinu**

soda||mies (miehen, miestä, miehii) ks. **saldattu, vojennoi; ||piälik|kö** (-ön, -küö, -kölöi); **||vehkeh** (-en, -tü, -ii) ase ks. **ambumisvehkeh**

sog|ei (-ien, -iedu, -ieloi) sokea *roita sogiekse* tulla sokeaksi

sogeri (-n, -i, -loi) sokeri ks. **zuahari**

sogevu|o (-n, -u, -tah) sokeutua *Died'oi sogevui frontal.* Isoisä sokeutui rintamalla. Ks. **soveta**

soim|ata (-uan, -uau, -atah) soimata, solvata *Ičentundo soimuau.* Omatunto soimaa. Ks. **moittie**

soimav|o (-on, -uo, -oloi), **soimavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) soimaus, solvaus *Emmo kuundele moizii soimavuksii.* Emme kuuntele sellaisia solvauksia.

soit|jin (-timen, -indu, -timii) soitin *Mittumalbo soittimel sinun poigu soittau?* Mitä soitinta poikasi soittaa? Ks. **soittoinstrumentu**

soittaji (-jan, -jua, -jii) soittaja *Vuotammo vie soittajii, sit rubiemmo pläššimäh.* Odotamme vielä soittajia, sitten alamme tanssia.

soit|to (-on, -tuo, -tolo) 1. häitari, hanuri ks. **bajan, garmošku, tal'l'anku** 2. soitto, soittaminen *Kuuletgo pianinon soittuo?* Kuu-

letko pianon soittoa?

soittoinstrument|u (-an, -ua, -oi) soitin ks. **soitin**

soit|tua (-an, -tau, -etah) 1. soittaa (instrumenttia) *soittua skripkal* soittaa viulua 2. soittaa (puhelimella) *Soita muamalles*. Soita äidillesi. Ks. **zvonie**

sokeld|ua (-an, -au, -etah) solkata, puhua epäselvästi *Midä kieldü häi sokeldannou, en ellendä*. Mitä kieltä hän solkannee, en ymmärrä. Ks. **šolkata**

sok|ku (-an, -kua, -kii) mehu ks. **mehu**

sokol (-an, -ua, -oi) haukka ks. **haukku**

sol'aari|ji (-en, -edu, -eloi) solariumi *Sol'aariesgo olet nenga päivitännüh?* Solariumissako olet noin ruskettunut?

solm|ji (-en, -ie, -ii/-iloi) solmu *Luajiin lujan solmen nuorah*. Tein lujan solmun naruun.

solmi|e (-n, -iu, -tah) solmia, tehdä solmu

solmik|ko (-on, -kuo, -koloi) solmio ks. **galstukku**

solu (-n, -u, -loi) solu ks. **klietku**

sor|do (-ron, -duo, -doloi) sorto

sor|dua (-ran, -dau, -retah) 1. pudottaa ks. **kirvottua, lükätä** 2. sortaa ks. **tiranizii|ruija, tirani-zoi|ja**

sordum|u (-an, -ua, -ii) sortuma ks. **romahtus**

sor|duo (-run, -duu, -rutah) kaatua, pudota *Ei pidäs nengomal*

libiel kelil sorduo. Ei pitäisi kaatua näin liukkaalla kelillä. Ks. **kirvotta, kuaduo, langeta, pakkuo**

sork|u (-an, -ua, -ii) sorkka *lambahan sorkat* lampaan sorkat

sormenjäl|gi (-len, -gie, -gii/-gilöi) sormenjälki *tutkie sormenjälgi|löi* tutkia sormenjälkiä

sorm|ji (-en, -ie, -ii/-iloi) sormi *ozuttua sormel* osoittaa sormella

sormik|as (-kahan, -astu, -kahii) sormikas *Ostin lämmät sormikkahat*. Ostin lämpöiset sormikaat. Ks. **perčanku, kazineh**

sormu|s (-ksen, -stu, -ksii) sormus ks. **kol'čaine**

sortiment|u (-an, -ua, -oi) valikoima ks. **kogomus**

sortirui|ja (-čen, -ččou, -jah) lajitella *Sortiruičettohäi tüö kai jättehet?* Lajittelethän te kaikki jätteet? Ks. **lajitella**

sorz|u (-an, -ua, -ii) sorsa *Konzubo on luba mečästiä sorzua?* Milloin on lupa metsästää sorsia (sorsastaa)?

sosisk|u (-an, -ua, -oi) nakki(makkara) *Minul sosiskat da püree, passibo!* Minulle nakit ja muusi, kiitos!

sotkevu|o (-n, -u, -tah) sekaantua *Älä vai sotkevu heijän dieloloih!* Älä vain sotkeudu heidän asioihinsa! Ks. **kasajakseh, küskiekseh, segavuo, sevoittuo, südevüö, südiekseh**

sotk|ie (-en, -ou, -ietah) sekoittaa *sotkie tahtas* sekoittaa taikina ks. **sevoittua**

sotk|u (-an, -ua, -ii) 1. telkkä, sotka 2. aari *kaksi sotkua kartohkumuadu* kaksi aaria perunamaata

sotsiali|demokratiji (-en, -edu, -eloi) sosialidemokratia; **||huol|do** (-lon, -duo, -doloi) sosiaalihuolto; **||ruada|j** (-jan, -jua, -jii) sosiaalityöntekijä

sotsiali|ne (-zen, -stu, -zii) 1. yhteiskunnallinen, sosiaalinen *sotsializet olot* sosiaaliset olot ks. **ühteiskunnalline** 2. sosiaalinen, seurallinen *Häi on sotsialine karakterii müöte*. Hän on luonteeltaan sosiaalinen. Ks. **kompaneiskoi**

sotsialist|u (-an, -ua, -oi) sosialisti *sotsialistat da kommunistat* sosialistit ja kommunistit

sotsializii|rui|ja (-čen, -ččou, -jah) sosialisoida ks. **valdivollistua**

sotsializm|u (-an, -ua, -oi) sosialismi *sotsializman aigu* sosialismin aika

sotsialidemokrat|tu (-an, -ua, -oi) sosialidemokraatti

sotsiolingvistiek|ku (-an, -kua, -koi) sosiolingvistiikka

sotsiolougi|j (-en, -edu, -eloi) sosiologia

sotsiolog|u (-an, -ua, -oi) sosiologi

souda|j (-jan, -jua, -jii) soutaja *Tahtotgo olla soudajannu vai peränpidäjännü?* Haluatko olla soutaja(na) vai peränpitäjä(nä)?

so|udu (-vvon, -udua, -udoloi) souu ks. **sovvandu**

so|udua (-vvan, -udau, -vvetah/-utah) soutaa *Sovva vai raviembah, mürskü onnuako roih!* Souda nopeammin, tulee varmaan myrsky!

souhoz|u (-an, -ua, -oi) sovhoosi *Konzubo muututtih kolhozat souhozoikse?* Milloin kolhoosit muuttuivat sovhooseiksi?

sous|su (-un, -suu, -suloi) kastike ks. **painin**

sovan||ombeliji (-jan, -jua, -joi) ompelija, räätäli; **||pez|o** (-on, -uo, -oloi) pyykinpesu

sovat|oi (-toman, -tomua, -tomii) alaston ks. **alastoi**

soveldu|s (-ksen, -stu, -ksii) sovellus ks. **sobivutus, todevutus**

sovend|ua (-an, -au, -etah) so-kaista, häikäistä *Päiväine sovendi minuu*. Aurinko sokaisi minut.

so|veta (-genen, -genou, -vetah) sokeutua *Buabo vahnate sogeni*. Mummo sokeutui vanhemmiten. Ks. **sogevuo**

soviet|tu (-an, -tua, -toi) 1. neuvosto ks. **selsoviettu** 2. neuvo ks. **nevvo**

sovietü|čči|j (-jan, -jua, -joi) neuvottelija ks. **nevvottelii, sobuhsuattai, sovittelii**

sovit|ella (-telen, -telou, -el- lah) 1. sovitella, järjestää (aikoja) *Sovittemmo kuitah kerämöh läh-tüö*. Sovittemme jotenkin kokoukseen lähtöä. 2. sovitella (riitaa) *Tuatto hüvin sovitteli lapsien torat*. Isä sovittelee hyvin lasten riidat.

sovitteliji (-jan, -jua, -joi) so-

vittelija *Händü tioonnettih sovittelijakse riidelijöin ozapuolien välih.* Hänet lähetettiin sovittelijaksi riitelevien osapuolten väliin. Ks. **nevvottelii, sovietuiččii**

sovittelu (-n, -u, -loi) sovittelu

sovit|tua (-an, -tau, -etah) sovittaa *Pluat't'ua voitto sovittua tuas miärävökabinkas.* Mekkoa voitte sovittaa tuossa sovituskopissa. Ks. **miärätä, oppie**

sovvand|u (-an, -ua, -oi) soutaminen ks. **soudu**

spektakli (-n, -i, -loi) näytelmä ks. **näütelmä, ozutelmü**

spekul'ant|u (-an, -ua, -oi) keinottelija *Vot ollah spekul'antat!* Hepäs vasta keinottelijoita ovat! Ks. **hiitruiččii, keinottelii**

spekuliirui|ja (-čen, -ččou, -jah) keinotella ks. **hiitruija, kei-notella**

sperm|u (-an, -ua, -oi) siemen-neste

spetsialist|u (-an, -ua, -oi) asiantuntija ks. **azientundii, eks-pertu**

spičk|u (-an, -ua, -oi) tulitikku *Ongo sinul spičkua?* Onko sinulla tulitikkuja?

spičkuvakka|ine (-zen, -stu, -zii) tulitikkuaški

spid, spiid|u (-an, -ua, -oi) aids, immunitiettikato ks. **immunitiet-tukado**

spiiker|(u) (-an, -ua, -oi) kuu-luttaja vrt. **diktor, juondai**

spirdu, spirtu (-n, -u, -loi) pirttu, sprii ks. **pirdu**

sponsiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) sponsoroida

sponsor|u (-an, -ua, -oi) sponsori *Erähil sportsmenoil on hüvät sponsorat.* Joillakin urheilijoilla on hyviä sponsoreita.

spontanno|j (-in, -idu, -loi) spontaani, oma-aloitteinen

spor|ja (-an, -ua, -ii) riita, sanaharkka ks. **kiistu, konfliktu, riidu, tora**

sportile (-n, -u, -tah) pilata, tarvella *Nügöi kaiken sportiin!* Nyt pilasin kaiken! Ks. **čällätä, tärpie, rikkuo, sravie**

sportivno|j (-in, -idu, -loi) urheilullinen, urheilu= *sportivnoi reportuažu* urheiluselostus

sportsmen (-an, -ua, -oi) urheilija ks. **sportuiččii**

sport|u (-an, -ua, -ii) urheilu *Mittumuabo sportua sinun velli harjoittau?* Mitä urheilulajia veljesi harrastaa?

sportuičči|i (-jan, -jua, -joi) urheileva, urheilija ks. **sportsmen**

sportu||kil|bu (-van, -bua, -boi), **||kiž|a** (-an, -ua, -oi) urheilukilpailu; **||laji** (-n, -i, -loi) urheilulaji

sprei (-n, -dü, -löi) sumutin ks. **sumutin**

sprinter|u (-an, -ua, -oi) pikajuoksija

spruavi|e (-n, -u, -tah) parantaa ks. **lieččie, parandua, parendua**

spruavi|ekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) parantua ks. **parata**

Spuasanpäiv|ü (-än, -iä, -ii)

Kristuksen kirkastumisen päivä (6.8./19.8.)

Spuas|su (-an, -sua, -soi) Va-
pahtaja ks. **Piästäi**

sputniek|ku (-an, -kua, -koi)
satelliitti

srami|e (-n, -u, -tah) häväistä,
pilkata *Etto taki sraminuh heidü?*
Ette kai pilkanneet heitä? Ks. **hui-
jata, soimata**

srami|ekseh (-mmos, -h/-hes,
-tahes) hävetä, arastella *Ei pie sra-
miekseh rungallistu ruaduo*. Ruu-
miillista työtä ei saa hävetä. Ks.
huijustuakseh, huigaillakseh

sramu (-n, -u, -loi) häpeä *Mos-
tu sramuu vie pidi nähtä!* Pitikin
nähdä vielä sellainen häpeä! Ks.
huigei, häbei, sruamu

srašno|i (-in, -idu, -loi) 1.
kauhea, kova *Jo roittih srašnoit
pakkazet*. Jo tulivatkin kovat pak-
kaset. 2. kauhea, pelottava, hirvit-
tävä *Srašnoi kondii käveli vastah
mečäs*. Pelottava karhu käveli vas-
taan metsässä. Ks. **hirvei, kauhei,
varaittai**

Srašnoi||piätenč|ü (-än, -iä,
-öi), **||piätnič|čü**, **||piättenič|čü**
(-än, -čiä, -čöi) pitkäperjantai

sražen|i (-en, -edu, -eloi) 1.
kauhu ks. **sruasti** 2. tappelu, tais-
telu *Suuri sraženii oli täl kohtal
voinan aigua*. Suuri taistelu käy-
tiin tässä kohtaa sodan aikana. Ks.
tora

sravi|e (-n, -u, -tah) pilata *A-
voi-voi, kai süömizet nügöi sra-
viin!* Voi voi, nyt pilasin kaikki

ruuat! Ks. **čällätä, rikkuo, spor-
tie, tärpie**

sravi|ekseh (-mmos, -h/-hes,
-tahes) pilaantua *Kala räkel terväh
sravihes*. Kala pilaantuu nopeasti
helteellä.

Sreitenn|ü (-än, -iä, -öi) Herran
temppeleihin tuominen (2.2./ 15.2.)

sriäp|pie (-in, -piü, -itäh) lait-
taa, valmistaa (ruokaa) *Pidäü mi-
dätah sriäppie gostien tulendakse*.
Pitää laittaa jotakin ennen vierai-
den tuloa. Ks. **šeimie**

sroč|čie (-in, -ččiu, -itäh) om-
mella *sroččie mašinal* ommella
koneella ks. **ommella** vrt. **puuttua**

sročit|tua (-an, -tau, -etah) 1.
ompeluttaa *Kusbo sročitit nengo-
man čoman pluat'an?* Missä om-
pelutit noin kauniin mekon? Ks.
ombeluttua 2. nuhdella, hauk-
kua *Toizet sročitettih händü pahas
ruavos*. Toiset haukkuivat häntä
pahanteosta.

s(t)ročka|ine (-zen, -stu, -zii),
s(t)ročk|u (-an, -ua, -ii) 1. ommel
ks. **puutates** 2. rivi, teksti *Kirjuta
meile hos üksi stročkaine!* Kirjoita
meille edes yksi rivi! Ks. **rivi**

Sroičanpäiv|ü (-än, -iä, -ii)
Kolminaisuuden päivä, helluntai
ks. **Sroičču**

Sroič|ču (-an, -čua, -čii) 1. Pyhä
Kolminaisuus ks. **Kolminaisuus** 2.
helluntai

sroj|je (-n, -u, -tah) rakentaa
Meile srojittih uuzi kodi. Meille
rakennettiin uusi koti. Ks. **nostua,
rakendua**

srojli (-jan, -jua, -joi) rakentaja *Srojijat ruvettih zabastouhkah*. Rakentajat aloittivat lakon. Ks. **nostai, rakendai**

srojind|u (-an, -ua, -oi) rakentaminen, rakennus ks. **sroju, nos-tamine, rakendamine**

sroju (-n, -u, -loi) 1. rakentaminen, rakennus ks. **srojindu** 2. rakennustyömaa *Kaiken ijän ruavoin srojuloil*. Koko ikäni tein työtä rakennuksilla. Ks. **stroikku**

srok|ku (-an, -kua, -kii) aika, määräaika *Velgu pidää maksua enne srokan loppiendua*. Velka on maksettava ennen määräaikaa. Ks. **aigu**

srougoji (-in, -idu, -loi) 1. kova, ankara *Händü tietäh srougoinnu opastajannu*. Hänet tiedetään ankaraksi opettajaksi. 2. tarkka, ankara *Minul on srougoi diettu*. Nou-datan tarkkaa dieettiä. Ks. **kova**

sruamu (-n, -u, -loi) häpeä ks. **huigei, häbei, sramu**

sruasti (-n, -i, -loi) kahu, hirveä *Pimiel on sruasti kävellä mečas*. Pimeällä on hirveätä kävellä metsässä. Ks. **kauhei, hirvei, sraženii, varavo**

sruastit|tua (yksipers. -tau) pelottaa, kauhistuttaa *Struastittau mennä hoikale jiale*. Pelottaa men-nä heikolle jälle. Ks. **pöllättiä, varaittua**

sruug|ata (-uan, -uau, -atah) höylätä *Lattiet ollah hüvin sruuga-tut*. Lattiat ovat hyvin höylätyt.

sruug|u (-an, -ua, -uloi) höylä

stabil'noji (-in, -idu, -oloi) stabiili, vakaa, muuttumaton ks. **muuttumatoi**

stadion (-an, -ua, -oi) stadion *Stadional tänäpäi kižatah futbolah*. Stadionilla pelataan tänään jalkapalloa.

standart|u (-an, -ua, -oi) stan-dardi, normi ks. **normu**

stank|at (-oin, -oi) sahapukki *Hallot pilatah stankoil*. Halot sa-hataan sahapukin avulla. Ks. **koz-lat**

starai|ja (-čen, -ččou, -jah) yrittää, ahkeroida *Staraiče vai putilleh, dai piäzet piämiäräh*. Yritä vain kunnolla, niin pääset päämäärään. Ks. **oppie, ürittiä**

starai|jakseh (-čemmos, -čeh/-čehes, -jahes) yrittää ks. **ponnistel-lakseh**

starik|ku (-an, -kua, -koi) vanhus, vanha mies, ukko

starin (-an, -ua, -oi) tarina, satu ks. **legendu, suarnu**

starinoi|ja (-čen, -ččou, -jah) tarinoida, kertoa satuja

starovierč|u (-an, -ua, -oi) vanhauskoinen *Kus sie pohjazes elet-tih starovierčat?* Missä siellä pohjoisessa asui vanhauskoisia?

staruuh|u (-an, -ua, -oi) vanhus, vanha nainen, eukko

statistiek|ku (-an, -kua, -koi) tilasto, tilastotiede *virrallizien statistiekkoin mugah* virallisten tilastojen mukaan

statistiekkuti|edo (-ijon, -eduo, -edoloi) tilastotieto *Ongo karja-*

lan pagizijois statistiekkutieduo?
Onko karjalan puhujista tilastotietoja?

statistiiruija (-čen, -ččou, -jah) tilastoida *Kai avaaarien uhrin on statistiiruittu*. Kaikki onnettomuuden uhrin on tilastoitu.

statistiekalline (-zen, -stu, -zii) tilastollinen *statistiekallizet tutkimusmetoudat* tilastolliset tutkimusmenetelmät

stat't'ah tavoin *Kaikkeh stat't'ah pidäü mukkie kiändiä!* Kaikin tavoin sitä pitää temppuilla (kuperkeikkaa heittää!)

stauč|ču (-an, -ččua, -ččoi) vati, kulho ks. **juodu, mal'lu**

stetoskop|pu (-an, -pua, -poi) stetoskooppi *Liägäri kuundelou stetoskopal*. Lääkäri kuuntelee stetoskoopilla.

stilizatsi|i (-en, -edu, -eloi) stilisointi *Tämä tekstu tarviččou vie kunnan stilizatsien*. Tämä teksti tarvitsee vielä kunnan stilisoinnin.

stiili (-n, -i, -löi), **stiil'lu** (-an, -ua, -oi) tyyli, tapa ks. **taba**

stiimul (-an, -ua, -oi) virike ks. **kannusteh, virikeh, virites, viritüs**

stimuliiruija (-čen, -ččou, -jah) innostaa, kannustaa, rohkais-ta ks. **kannustua**

stipendi|i (-en, -edu, -eloi) stipendi *Poigu sai stipendien*. Poika sai stipendin. Ks. **abudengu**

stiraičut|tua (-an, -tau, -etah) pesettää ks. **pezettiä**

stirk|u (-an, -ua, -oi) pesu ks. **pezo**

stoik|ku (-an, -kua, -kii) viikatte *niittiä stoikal* näyttää viikatteella ks. **viikateh**

stokan (-an, -ua, -oi) lasi *Vala minul stokanah čuajuu, ole hüvä!* Kaada minulle teetä lasiin, ole hyvä! Ks. **stopkaine, stopku**

Stokhol'm|u (-an, -ua) Tukholma *Läkkä minunke Stokhol'mah!* Lähde kanssani Tukholmaan!

st'oklahi|ne (-zen, -stu, -zii) lasinen, lasi= *st'oklahizet ukset* lasiovet

st'okl|u (-an, -ua, -ii) lasi *bal-konan st'oklat* parvekkeen lasit

stol|a (-an, -ua, -ii) pöytä *Istavukkua stolah (süömäh)!* Käykää pöytään (syömään)! *nosta stolas* nousta pöydästä

stola||ko|da (-van, -dua, -dii) pöytälaatikko; **||pagin** (-an, -ua, -oi) pöytäpuhe; **||tennis|su** (-an, -sua, -soi) pöytätennis; **||vihko|jine** (-zen, -stu, -zii) rätti pöydän pyyhkimistä varten vrt. **vihko**

stol'ari (-n, -i, -loi) puuseppä ks. **puuseppü**

stolavu|s (-ksen, -stu, -ksii) (täysi) pöydällinen *Vot on stolavus süöjiä!* Onpa siinä nyt täysi pöytä ruokailijoita!

stopka|jine (-zen, -stu, -zii), **stopk|u** pikkulasi, pikari ks. **r'umkaine, r'umku**

storoži|e (-n, -u, -tah) suojella, vartioida ks. **suojella, varjella, vardoija**

storož|u (-an, -ua, -oi) vartija *Tuatto ruadoi storožannu rajal*. Isä

työskenteli vartijana rajalla (raja-vartijana). Ks. **vardoiččii**

strahouhk|u, strahovk|u (-an, -ua, -oi) vakuutus *Pidänöü ottua strahovku varrastuksen varal. Pi-tänee ottaa vakuutus varkauden varalle. Ks. **kaičusabu***

strategiji (-en, -edu, -eloi) strategia

stressahsuattaji (-jan, -jua, -jii), **sterhhahpaniji** (-jan, -jua, -joi) stressaava *stressahsuattajat ruavot* stressaavat tehtävät

stressavu|o (-n, -u, -tah) stressaantua *Olen toiči ülen stressavun-nuh täh ruadoh. Olen joskus hyvin stressaantunut tähän työhön.*

stres|su (-an, -sua, -soi) stressi vrt. **sruasti, varavo**

stroik|ku (-an, -kua, -kii) rakennus(työmaa) ks. **sroju**

struktuur|u (-an, -ua, -oi) strukturi, rakenne. Ks. **rakendeh**

stuani|ekseh (3. pers. -h/-hes, -tahes) toteutua, käydä toteen *Kai minun huavehet ollah stuanittuhes. Kaikki haaveeni ovat toteutuneet.*

Ks. **todevuo, tovestuo**

st'uard|u (-an, -ua, -oi) stuertti

stuarost|u (-an, -ua, -oi) kirkonisännöitsijä *Stuarostal voit ostua tuohuksii. Kirkonisännöitsijäl-tä voit ostaa tuohuksia.*

stuatus|su (-an, -sua, -soi) status, asema *Karjalan kieli sai vähembistökielen stuatusan. Karjalan kieli sai vähemmistökielen statuksen.*

stuav|at (-oin, -oi) kangaspuut

kuduo stuavoil kutoa kangaspuilla ks. **kangaspuut, kangasbrujat**

studenti (-n, -i, -loi) syltty, lihahyytelö *Pruazniekkoin aigah süöm-mö studentii. Juhlien aikaan syöme lihahyytelöä.*

student|u (-an, -ua, -oi) opiske-lijä, ylioppilas ks. **üliopastui**

stuudiji (-en, -edu, -eloi) studio *Kirjutus kasietaletapahtui stuudies. Äänitys tapahtui studiossa.*

stuul|u (-an, -ua, -ii) tuoli *Istoi täl stuulal!* Istuudu tälle tuolille!

suabr|u (-an, -ua, -oi) (heinä) suova

sua|ha (-n, -u, -hah), **sua|ja** (-n, -u, -jah) saada *Saittogo midä tieduo heispäi?* Saitteko heistä mitään tietoa?

suadav|u (-an, -ua, -ii) saatava, velka *Banku vuadiu omii suadavii. Pankki vaatii saataviaan.*

suahari (-n, -i, -loi) sokeri ks. **zuahari**

suaharnič|ču (-an, -ču, -čoi) sokeriastia

suaharipesku (-n, -u, -loi) hie-nosokeri ks. **pesku**

suaj|u (-an, -ua, -ii) saaja

sua|jis (-ehen, -estu, -ehii), **sua-loveh** (-en, -tu, -ii), **sualoji** (-in, -idu, -loi) saalis *Saimmo verkoloil kunnon sualehen. Saimme verkoil-la kunnon saaliin.*

sualoji (-in, -idu, -loi) palkka, ansio, tulo *pienet sualoit* pienet tulo ks. **palku**

suand|u (-an, -ua, -oi), **suami|ne** (-zen, -stu, -zii) saanti, saaminen

suapp|ai (-uan, -uadu, -ualoi) saapas *Pidäü miärätä suappualoi*. Täytyy sovittaa saappaita.

suar|do (-ron, -don, -duo) saarto ks. **blokuadu**

suar|j I (-en, -du, -ii) saari *Sovvammogo suareh?* Soudetaanko saareen?

suari II (-n, -i, -loi) tsaari *Nikolai toine oli Ven'an jälgimäine suari*. Nikolai II oli Venäjän viimeinen tsaari. Ks. **tsuari**

suarit|ar (-taren, -ardu, -tarii) tsaaritar ks. **tsaritsu**

suarist|o (-on, -uo, -oloi) saaristo *Oletgo purjehtinnuh Ahvenanmuan suaristos?* Oletko purjehtinut Ahvenanmaan saaristossa?

suarn|u (-an, -ua, -oi) satu, legenda *Sanele, buabo, suarnu!* Kerro, mummo, satu! Ks. **legendu, starin**

suaruk|ku (-an, -kua, -koi) saareke *Peldoloin keskel on meččüsuarukku*. Keskellä peltoja on metsäsaareke.

suatand|u (-an, -ua, -oi) saatto, saattaminen ks. **suatto**

suate saakka, asti *Kaččelittogo mačan loppuh suate?* Katsoitteko ottelun loppuun asti? Ks. **sah**

suatta|j (-jan, -jua, -jii) saattaja

suat|to (-on, -tuo, -toloi) saatto, saattaminen ks. **suatandu**

suattokirja|ine (-zen, -stu, -zii) saatekirje

suattoveh (-en, -tu, -ii) saattue *Prezidentan suattovehes oli vaigu mustua mašinua*. Presidentin saat-

tuessa oli vain mustia autoja.

suat|tua (-an, -tau, -etah) saattaa, ohjata *Suatoin händü kodih*. Saatoin hänet kotiin. Ks. **kaimata**

suavutu|s (-ksen, -stu, -ksii) saavutus, ennätys ks. **rekordu**

subjektiivi|ne (-zen, -stu, -zii) ks. **hengikohtaine, individualine, persounalline, üksilölline**

subjekt|u (-an, -ua, -oi) subjekti *Virkehen piäozapuolet ollah subjektu da predikuattu*. Lauseen pääjäsened ovat subjekti ja predikaatti.

submariin|u (-an, -ua, -oi) sukellusvene ks. **čukeldusveneh**

subotniek|ku (-an, -kua, -koi) talkoot *Subotniekkah kerävüü äijü külälästäü*. Talkoisiin tuli paljon kyläläisiä. Ks. **ilmairuado**

substantiiv|u (-an, -ua, -oi) substantiivi

sud'd'|u (-an, -ua, -ii) tuomari *Vuotammo sud'd'an piätöstü*. Odotamme tuomarin päätöstä.

sudre turhaan, hukkaan *Kai ruado meni sudre*. Kaikki työ oli turhaa. Ks. **tühjäh**

suga (suvan, sugua, sugii) kampa

su|gie (-vin, -giu, -vitah) kammata *sugie tukat* kammata tukka/hiukset

su|gu (-vun, -guu, -guloi) suku *Müö hänenke olemmo lähästü suguu*. Olemme hänen kanssaan läheistä sukua. Ks. **rodn'ukundu, rodu**

sugukieli|j (-en, -dü, -ii) sukukieli *Karjalan kieli on suomen lä-*

häzin sugukieli. Karjala on suomen läheisin sukukieli.

sugula|ine (-zen, -stu, -zii) sukulainen ks. **oma**, **omahine**, **rodn'u**

sugu||nim|i (-en, -ie, -ii) sukunimi ks. **famiilii**; **||polv|i** (-en, -ie, -ii/-iloi) sukupolvi; **||puol|i** (-en, -du, -ii) sukupuoli; **||puoliakt|u** (-an, -ua, -oi) sukupuoliyhteys; **||vaiv|u** (-an, -ua, -oi) sukurasitus; **||vi|ga** (-jan, -gua, -goi) sukuvika

suič|et (-čien, -čii/-čiloi) suitset *pidiä kiinni suičis* pitää suitsista kiinni

suihku (-n, -u, -loi) suihku ks. **pezovalatin**, **valatti**

suit|in (-timen, -indu, -timii) akku ks. **akkumul'uaturu**

suito|s (-ksen, -stu, -ksii), **suit|to** (-on, -tuo, -tolo) vara, varasto ks. **skluadu**, **zuapastu**, **varasto**

suit|tua (-an, -tau, -etah) säästää, kerätä (varastoon) *suittua dengua* säästää rahaa ks. **siästä**

suit|tuo (yksipers. -tuu) keräännyttä, kertyä, kasautua *Dengua minul vaigu vähäine suitui*. Minulle kertyi vain vähän rahaa. Ks. **siästüö**

sukkel (-an, -ua, -ii) 1. sukkela, nopea ks. **eložu**, **ravei**, **vikkel** 2. kekseliäs *sukkelua kiistua* sukkelaa sanailua

suk|ku (-an, -kua, -kii) sukka *Pane sukat jalgah!* Pane sukat jalkaan!

sukku||houzu|t (-loin, -loi) sukka housut ks. **kolgotkat**; **||niegl|u**

(-an, -ua, -oi) sukkapuikko

su|ksi (-ksen, -stu, -ksii) sukusi; **suks|et** (-ien, -ii) sukset *Sukset hüvin luistetah*. Sukset luistavat hyvin.

suksi||jallač|či (-in, -čii, -čiloi) hiihtokenkä, mono; **||komer|o** (-on, -uo, -oloi) suksiboksi; **||kep|pi** (-in, -pii, -pilöi) suksisauva

suksittaj|i (-jan, -jua, -jii) hiihtäjä ks. **hiihtäi**

suksit|tua (-an, -tau, -etah) hiihtää, hiihdellä *Suksitammo nügöi jäle*. Hiihdämme nyt jälle. Ks. **hiihtellä**, **hiihtäi**

suksivoi|je (-dien, -jettu, -die-loi) suksivoide

sul|a (-an, -ua, -ii) 1. sula, jäätön *Joves on sula kohtu*. Joessa on sula paikka. 2. hellä, hyvä *sulat sanazet* hellät sanat

sulai|n (-men, -ndu, -mii) avanto *Erähät uijah sulaimesgi*. Jotkut uivat jopa avannossa. Ks. **iäven**, **sulandeh**, **urdain**, **uutates**

sulak|eh (-kehen, -ehtu, -kehii) sulake *vaihtua sulakkehet* vaihtaa sulakkeet ks. **propku**

sulakuu (-n, -du, -loi) huhtikuu **sulandeh** (-en, -tu, -ii) avanto, railo ks. **iäven**, **sulain**, **urdain**, **uutates**

sul|ata (-uan, -uau, -atah) sulattaa *Enzimäi suluammo razvan riehtiläl*. Ensin sulatamme rasvan paistinpannulla. Ks. **sulattua**

sulate|s (-ksen, -stu, -ksii) pälvi *Sie da tiä jo nägüü sulatestu*. Siellä täällä näkyy jo pälvä.

sulat|tua (-an, -tau, -etah) sulattaa ks. **sulata**

sul'čin (-an, -ua, -oi) sulstina *ajella sul'činan kuorii* ajella sultsinan kuoria

sul|gu (-lan, -gua, -gii) sulka *kotkan sullat* kotkan sulat

sulgumiäč|ü (-ün, -čüü, -ččülöi) sulkapallo ks. **badminton**, **voluanu**

sulh|line (-zen, -stu, -zii) sulhanen *Kačos vai, sulhazii tulou!* Katsohan, sulhasia tulee! Ks. **ženihü**

sul|ua (-an, -au, -etah) sulaa *Lumet jo sulettih*. Lumet sulivat jo.

sumb|u (-an, -ua, -ii) 1. tiivis *Kangas on sumbakse kuvottu*. Kangas on kudottu tiiviiksi. Ks. **plotnoi** 2. taaja, *tihei sumbas mečäs* tiheässä metsässä ks. **sagei, tihei**

sumč|u (-an, -ua, -ii) laukku, kassi, reppu *kandua sumčua olgupiäl* kantaa laukkuja olkapäällä vrt. **sumku**

sumeh (-en, -tu, -ii) tihkusade *Moizes sumehes ei ole hüvä kävellä*. Sellaisessa tihkusateessa ei ole mukava kävellä.

sumet|tua (yksipers. -tau) sädellä, sataa hiljalleen *Vähäzen lundu sumettau*. Vähän satelee lunta. Vrt. **čipettä**

sumevu|o (-n, -u, -tah) samentua *Muamal kai silmät sumevuttih pahas mieles*. Äidillä ihan silmät samentuivat mielipahasta.

sumk|u (-an, -ua, -ii) käsilaukku vrt. **sumču**

sumut|jin (-timen, -indu, -timii) sumutin ks. **sprei**

sun|do (-non, -duo, -doloi), **sundo|line** (-zen, -stu, -zii) lämmin *Ehtät vie ollah sunnot*. Illat ovat vielä lämpimät. *Külüš vezi on vie sundoine*. Saunassa vesi on vielä vähän lämmintä. Ks. **lämmin**

sundovu|o (-n, -u, -tah) lämmentä *Vezi jo rubei sundovumah*. Vesi alkoi jo lämmentä. Ks. **sunnota**

sundug|u (-an, -ua, -oi) (tavarar-)arkku *Enne piettih sobii sundugas*. Ennen pidettiin vaatteita arkussa.

sunehtu|o (-n, -u, -tah) jäähtyä *Čuaju sunehtui*. Tee jäähtyi. Ks. **vilustuo, jäähtüö**

sun|nota (-donen, -donou, -notah) lämmentä *Huondekseh jo sundoni*. Aamuun mennessä jo lämpeäni. Ks. **sundovuo**

suo (-n, -du, -loi) suo *Suoloil kazvau garbaluo*. Soilla kasvaa karpaloita.

suo|duo (-vun, -duu, -vutah) soistua *Pieni lambine on suodunuh*. Pieni lampi on soistunut. Ks. **suostuo**

suohi|ne (-zen, -stu, -zii) soinen, soistunut, suo= *suohizet niitut* soistuneet niityt

suoja|line (zen, -stu, -zii), **suojaž|u** (-an, -ua, -ii) suojaista

suojalli|ne (-zen, -stu, -zii) turvallinen ks. **turvalline**

suo|jata (-uan, -uau, -atah) 1. suojata *Hibju pidäü suojata päiväzes*. Iho on suojattava auringolta.

Ks. **kattua, peittä** 2. suojata, varjella ks. **suoje**lla, **vardoija**

suojat|oi (-toman, -tomua, -tomii) suojeaton, turvaton *Mökki on suojeattomal randukallivol*. Mökki on suojeattomalla rantakalliolla. Ks.

turvatoi, vardoiččematoi

suojeli|ji (-jan, -jua, -joi) suoje-
lija ks. **puolistai, vardoiččii**

suojel|la (-en, -ou, -lah) suoje-
la ks. **suojeata, vardoija, vardoilla**

suojel|u (-an, -ua, -ii) suojea, turva
katoksen suojeas katoksen suojeassa

suojel|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. suojeus, suojea *Mene suojeuksen al, vihmu roih!* Mene suojeaan, alkaa sataa! 2. suojeavaruste, kilpi *Hokkejistat pietäh suojeuksii*. Jääkiekkoi-
lijat käyttävät suojeuksia.

suojel|siä (siän, siädü, siälöi) suojea(sää); ||**tie** (tien, tiedü, tielöi) suojeatie ks. **kävelükohtu, zeburu**; ||**voije** (-dien, -jettu, -dielöi) suoje-
voide; ||**väri** (-n, -i, -löi) suojeaväri
ks. **turvuväri**

suojel|ine (-zen, -stu, -zii) suo-
lainen *Rokku rodih suojeaine*. Kei-
tosta tuli suojeaista.

suojel|ata (-uan, -uau, -atah) suo-
lata *Suojeaimmo kapustua da sien-
dii*. Suojeasimme kaalia ja sienä.

suojel|oi (-toman, -tomua, -
tomii) suojeaton *Suojeattomua lihua ei
voi süvvä*. Suojeatonta lihua ei voi
syödä.

suojel|u (-an, -ua, -ii) suojea *Ka-
lale pidää panna karjua suojeua*.
Kalalle (Kalan pintaan) on pantava
karkeata suojeua.

suojel|ine (-zen, -stu, -zii)
suojealainen

suojelas-**ugri**l|ine (-zen,
-stu, -zii) suojealais-ugrialainen
*suojeelas-ugri-lazet kielet suojea-
lais-ugri-laiset kielet*.

suojel|dojs (-ksen, -stu, -ksii)
suojeennos *Hüviä suojeendostu
virkehele pidää vie duumata*. Hy-
vää suojeennosta virkkeelle pitää
vielä miettiä. Ks. **kiännös**

Suojel|lahti (-en, -ie) Suo-
jeenlahti *Suojeenlahden suvipuoje-
l on Estounii*. Suojeenlahden ete-
l-puojelella on Viro.

suojel|ji (-en, -ie) suojei, suo-
jeen kieje *Pagizettogo suojeekse?*
Puhutteko suojeua?

Suojel|mi (-en, -ie) Suojei *Suojeen
valdivo* Suojeen valtio

suojel|je (-n, -u, -tah) luoda, la-
pioida (lunta) *A gu ken vai suojeis
nečen troppazen külüle!* Kunpa
joku lapioisi auki tuon polun sau-
nalle!

suojel|s (-ksen, -stu, -ksii) suo-
jeu *kalan suojeukset* kalan suojeut

suojel|tua (-an, -au, -etah)
suojeustaa *suojeustua kaloi* suo-
jeustaa kaloja

suojel|do (-von, -duo, -do-
loi) suojeenveto *Havačuin suojeen-
vedoh*. Heräsin suojeenvetoon.

suojel|ji (-en, -du, -ii/-ilöi) suojei
Suojeet kulletetah verdii. Suojeet
kuljeettavat verta.

suojel|kas (-kahan, -astu, -ka-
hii) suojeikas *Buabal on suojeikka-
hat käit*. Mummolla on suojeikkaat
kädet.

Ss

suoni||kuhmu (-un, -u, -uloi),
||pahk|u (-an, -ua, -oi) suonikohju
suonist|ua (yksipers. -au) vetää suonta *A-voi-voi, kui jalgua suonistau!* Voi, miten vetää suonta jalasta!

suorah suoraan *sanuo suorah* sanoa suoraan ks. **kohti**

suor|u (-an, -ua, -ii) suora *kah-ten čökkien väline suor* kahden pisteen välinen suora ks. **kohtinaine**

suosit|tu (-un, -tuu, -tuloi) suositu ks. **kannatettu**

suostu|o I (-n, -u, -tah) soistua *Mečikkö suostuu.* Metsikkö soistuu. Ks. **suoduo**

suostu|o II (-n, -u, -tah) suostua, myöntyä *Kuibo suostuit hänen ehtoloih?* Kuinka suostuit hänen ehtoihinsa? Ks. **müöndüö**

suovat|tu (-an, -tua, -toi) lauantai *Lähtemmö matkah tulien suovattan.* Lähdemme matkalle ensi lauantaina.

superlatiiv|u (-an, -ua, -oi) superlatiivi

surm|ata (-uan, -uau, -atah) surmata, tappaa ks. **tappua**

surm|u (-an, -ua, -ii) surma, kuolema ks. **kuolendu** vrt. **tapan-du**

survoi|n (-men, -ndu, -mii) survin *Buolat pidää enzymäi survoimel survuo.* Puolukat on ensiksi hyvä survoa survimella.

survote|s (-ksen, -stu, -ksii) survos *Ližiä survotekseh zuahari-peskuu.* Lisää survokseen hienoa sokeria.

surv|uo (-on, -ou, -otah) survoa *Survoin kartohkat šipanniekan südämekse.* Survoin perunat karrjalanpiirakan sisukseksi. Ks. **hienondua, lädzöttiä, murendua, täčöittä**

susied|u (-an, -ua, -oi) naapuri ks. **nuaburi**

suu (-n, -du, -loi) suu *Pane luzikku suuh!* Pane lusikka suuhun!

suudij|e (-n, -u, -tah) 1. tuomita *Händü suudittih türmäh.* Hän sai linnatuomion. (Hänet tuomittiin vankeuteen.) 2. arvostella *Älä velli ainos suudi toizii.* Älä nyt aina arvostele toisia. Ks. **kritikuija**

suudijekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) käräjöidä *Tieoigevuksis puaksuh suuditahes.* Tieoikeuksista käräjöidään usein.

su|udo (-vvon, -uduo, -udoloi) 1. oikeus, tuomioistuin *Vein dokumentat suudoh.* Vein asiakirjat oikeuteen. 2. tuomio *Midäbo rodih suvvokse?* Millainen tuomio tuli?

suundavu|o (-n, -u, -tah) 1. suunnata (kulkunsa) *Kunnebo sinun matku nügöi suundavuu?* Mihin matkasi nyt suuntautuu? 2. kohdistua *Kaikkien ajatukset suundavuttih häneh.* Kaikkien ajatukset kohdistuivat häneen. Ks. **kiinnittüö**

suun|du (-nan, -dua, -dii) suunta, suuntaus *Mittumua suundua puoloveh kannattau?* Millaista suuntausta puolue kannattaa?

suundu||instinkt|u (-an, -ua, -oi) suuntavaisto; **||vilkeh** (-en, -tü, -ii) suuntaviitta, vilkku ks. **vilkut**

suup|pu (-an, -pua, -pii) soppa, keitto ks. **keitto, liemi, rokku**

suurehk|o (-on, -uo, -oloi) suurehko, melko suuri ks. **suurettavu**

suurendeli|j (-jan, -jua, -joi) isottelija, kerskuri *Moizen suurendelijan paginat voibi unohtua*. Sellaisen isottelijan puheet voi unohtaa.

suurendel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) isotella, uhota *Häi suurendeleh omassah eloloil*. Hän isottelee omilla rikkauksillaan. Ks. **havista, löühkiä, rehendläkseh, šauhkuu, šavahtellakseh, ülbeillä**

suurendo|s (-ksen, -stu, -ksii) suurennos *fotakuvan suurendos* valokuvan suurennos

suurend|ua (-an, -au, -etah) suurentaa *Uvvet očkat hüvin suurendetah tekstua*. Uudet silmälasit suurentavat tekstiä hyvin.

suurendu|s (-ksen, -stu, -ksii) suurentaminen, suurennus

suurendusst'okl|u (-an, -ua, -ii) suurennuslasi

suuresti paljon ks. **lujah, äijäl**

suure|ta (-nen, -nou, -tah) suurentua, kasvaa *Gor 'at vai suuretah, gu üöl niilöi rubiet duumaiččemah*. Murheet vain kasvavat, jos rupeat niitä yöllä ajattelemaan. Ks. **kazvua, ližetä**

suurettav|u (-an, -ua, -ii) suurehko, melko suuri ks. **suurehko**

suur|i (-en, -du, -ii) 1. suuri, isokokoinen 2. suuri, merkittävä ks. **merkiččii, tärgei, tärkü**

suurim (-an, -ua, -oi) ryyni

keittiä pudro suurimas keittää puuro suurimoista

suuru|ine (-zen, -stu, -zii) suurruinen, kokoinen ks. **suurus**

suuru|s I (-ksen, -stu, -ksii) 1. esine, eväs *Otammogo suurustu viršizeh?* Otetaanko evästä koriin? 2. suurus *Ližiä keittoh suurus*. Liisää keittoon suurus.

suuru|s II (-on, -ttu, -zii) suurruinen, kokoinen *Ostimmo hüvän, endizen suuruon muapalazen*. Ostimme hyvän, entisen kokoisen tontin. Ks. **suuruine**

suurust|ua (-an, -au, -etah) suurustaa *Suurusta liemi jauhoh*. Suurusta liemi jauholla.

suutk|at (-ien, -ii) vuorokausi *Voin olla Kuopios kolmet suutkat*. Voin olla Kuopiossa kolme vuorokautta.

suut|tuo (-un, -tuu, -utah) suuttua *Et taki tühjiä suuttunuh?* Et kai leikistä suuttunut? Ks. **kiihtüö, n'urpistuo, tabavuo, vihastuo, vihavuo, ärdüö**

suutuksis suutuksissa, suuttunut *Kenen piäle häi nügöi on suutuksis?* Kehen hän nyt on suuttunut?

suutut|tua (-an, -tau, -etah) suuttuttaa *Minuu suututtau heijän tühjü pagin*. Minua suuttuttaa heidän juorunsa. *Kenenbo sinä nügöi suututit?* Kenet sinä nyt suututit? Ks. **niärittiä, riäzittiä, tuskevutua, äreittiä, ärzüttiä**

suvaiču|s (-ksen, -stu, -ksii) rakkaus *Enzi suvaičustu et nikui*

unohta. Ensi rakkaus ei unohdu. Ks. **kiindümüs, lembi, mielespiendü, rakkahus**

suvai|ja (-čen, -ččou, -jah) rakastaa *Müö suvaičemmo toine tostu*. Rakastamme toisiamme. Ks. **armastua, mielistiä**

su|vas (-gahan, -vastu, -gahii) säde *päiväzen sugahat* auringonsäteet

suvashoi|do (-jon, -duo, -doloi) sädehoito *Ruakkah annetah suvas-hoiduo*. Syöpään annetaan sädehoitoa.

suveniir|u (-an, -ua, -oi) matkamuisto ks. **matkumusto, mustovešši**

suv|j (-en, -ie, -ii/-loi) etelä *Tuulou suvespäi*. Etelästä tuulee.

Suvidan|ner (-deren, -nerdu) Etelämanner

suvi||mua (-muan, -muadu, -mualoi) etelän maa, etelä *Lähtemö lomale kunnetah suvimualoih*. Lähdemme lomalle jonnekin etelään. ||**n'a|ba** (-van, -bua, -boi) etelänapa

suvi|ne (-zen, -stu, -zii) eteläinen

suvi||ristikanz|u (-an, -ua, -oi) etelämaalainen *Suomeh on tulluh jo äijü suviristikanzua*. Suomeen on tullut jo paljon etelämaalaisia. ||**ruis** (rugehen, ruistu, rugehii) kevätruus *Suvirugehen külvämmö keviäl, a niitämmö sügüzül*. Kevätrukiin kylvämme keväällä ja korjaamme syksyllä.

sv'atk|at (-ien, -ii), **sv'at-kienai-**

|gu (-jan, -gua, -goi) joulun ja loppiaisen väli *Svätkienagah (Rastavas Vieristässah) lapset kävelläh smuutikse*. Joulun ja loppiaisen välillä lapset liikkuvat noidiksi pukeutuneina. Ks. **sünnünmuanaigu**

sv'ato|j (in, -idu, -loi) pyhä ks.

pühä, svätöi

svetofor (-an, ua, -ii) liikennevalot ks. **semafouru**

Sviizö|j (-in, -idu, -oloi), **Sviizen'n'|u** (-an, -ua, -oi) ristin ylentämisen juhla 14.9./27.9.

sv'okl|u (-an, -ua, -ii) punajuuri ks. **ruskeijuurikoi**

svuad'b|u (-an, -ua, -oi) häät *Svuad'bas oli äijü gost'ua*. Häissä oli paljon vieraita.

svät|tie (-in, -tiü, -itäh) pyhitää, siunata *Vieristän svätitäh vezi jordanas*. Loppiaisena pyhitetään lähteen vesi. Ks. **blahoslovie**

svätö|j (-in, -idü, -löi) pyhä ks.

pühä, sv'atoj

sübl|ü (-än, -iä, -ii) syylä, kasvain ks. **kazvain**

südevü|ö (-n, -ü, -täh) sekaantua ks. **kasaijakseh, küskiekseh, segavuo, sevota, sevoittuo, südiekseh**

sü|die (-vin, -diü, -vitäh) tunkea *Lapsi südiü sormie joga koh-tah*. Lapsi tunkee sormensa joka paikkaan.

sü|diekseh (-vimmös, -dih/-dihes, -vitähes) sekaantua *Häi puak-suh südihes vierahih dieloloih*. Hän sekaantuu usein muiden asioihin. Ks. **kasaijakseh, küskiekseh, se-**

gavuo, sevota, sevoittuo, südevüö
südameh sisälle *Pane padaine päčin südameh!* Pane pata sisälle uuniin!

südamelli|ne (-zen, -stü, -zii) sydämellinen *Südamellizet passi-bot sinulles!* Sydämelliset kiitokset sinulle!

südames sisällä *Pie vai dengat sie kormanin südames!* Pidä vain rahat siellä taskussasi!

sügüzü (-n, -ü, -löi) syksy *Opastundu algau sügüzül.* Opiskelu alkaa syksyllä.

sügüzühi|ne, sügüzüllil|ne (-zen, -stü, -zii) syksyinen *Minuu miellütetäh sügüzüllizet ümbäris-tökuvat.* Pidän syksyisistä maise-mista.

sük|eh (-kehen, -ehtü, -kehii) syke *Liägäri miäräi südamen sük-kehen.* Lääkäri mittasi sydämen sykkeen.

sük|kie (3. pers. -kiü, -itäh) sykkiä, tykkyttää *Süväin sükkiü.* Sydän sykkii. Ks. **tükkiä**

sül|gi (-len, -gie, -gii/-gilöi) sylki ks. **n'olgi**

sül|gie (-len, -göü, -letäh) sylkeä *Älä sülle lattiele!* Älä sylje lattialle! Ks. **šlötätä**

sül|i (-en, -dü, -ii) syli *kümmene sildü pitkü nuoru* kymmenen syliä pitkä naru

sün|düö (-nün, -düü, -nütäh) 1. sopia, mahtua *Mašinah sündüü viizi hengie.* Autoon mahtuu viisi henkeä. Ks. **sobie** 2. elää (olla) so-vussa *Velli da sizär hüvin sünnütäh*

ühteh. Veli ja sisko ovat sovuissa keskenään.

süng|ü (-än, -iä, -ii) 1. synkkä *En tahto mustella moizii süngii aigoi.* En halua muistella niin synkkiä aikoja. 2. tuhuinen ks. **čihmer**

sünnunmuana|gu (-jan, -gua, -goi) joulun ja loppiaisen väli ks. **sv'atkat, sv'atkienaigu**

sünnüntiäht|ji (-en, -ie, -ii/-ilöi) syntymämerkki ks. **roindutiähti**

sünnüt|tiä (-än, -täü, -etäh) saada mahtumaan, mahduttaa *Kuibo sünnütit kai muarjat ühteh virših?* Kuinka sait kaikki marjat mahtumaan yhteen koriin?

sür|jile (-n, -iü, -täh) väheksyä, ylenkatsoa *sürjje hibjan värin täh syrjiä ihonvärin perusteella* ks. **diskriminiiruija**

sür|jind|ü (-än, -iä, -öi) syrjintä *Kaikenualaine sürijindü pidäü kieldiä.* Kaikenlainen syrjintä on kiellettävä.

sür|jü|aloveh (-en, -tu, -ii) syrjäseutu; ||**kül|ä** (-än, -iä, -ii) syrjäkylä; ||**dorog|u** (-an, -ua, -oi), ||**tie** (-n, -dü, -löi) syrjätie, sivutie

süt|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) syttyä *Kuivat hallot terväh sütüttih.* Kuivat halot syttyivät nopeasti. Ks. **palavuo**

sütü|te|s (-ksen, -stü, -ksii) sytyke *Ota tuohtu sütütekekse!* Ota tuohtu sytykkeeksi! Ks. **virites**

sütüt|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. sytyttää (tuli) *Sütütämmö tuohuk-sen muaman mustokse.* Sytytämme tuohuksen äidin muistoksi. 2. (yk-

sipers. -täü) sytyttää (älytä, oivaltaa) *No niigöi vaste minulgi sütütti.* No nyt vasta minullakin sytytti. Ks. **virittä**

sütütü|s (-ksen, -stü, -ksii) sytytys *Kenenbo viga oli se tulipalon sütütüs?* Kenen vika oli se tulipalon sytytys? Ks. **viritüs**

sütütüs||lang|u (-an, -ua, -oi) sytytyyslanka; **||salbai|n** (-men, -ndu, -mii) sytytystulppa

süvend|jä (-än, -äü, -etäh) syventää *Kaivuo pidäü süvendjä.* Kaivoa on syvennettävä.

süvendü|s (-ksen, -stü, -ksii) syvennys ks. **haudu**

süvendü|ö (-n, -ü, -täh), **süve|tä** (-nen, -nöü, -täh) syventyä, keskittyä *Täh ruadoh pidäü putilleh süvetä.* Tähän tehtävään pitää keskittyä kunnolla.

süvevü|s (-ön, -ttü, -ksii) syvyys ks. **süvüs**

süvvä (süön, süöü, süvväh) syödä *Jogoi söittö* Joko söitte?

süvü|s (-ön, -ttü, -ksii) syvyys *Laiuva uppoi meren süvüksih.* Laiuva upposi meren syvyykseen. Ks. **süvevüs**

süvüs||čukeldu|s (-ksen, -stü, -ksii) syvyysukellus; **||vaikutel|u** (-an, -ua, -oi) syvyysvaikutelma

süv|jä (-än, -iä, -ii) syvä *Täs on järven süvin kohtu.* Tässä on järven syvin paikka.

süväht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) pistäytyä, poiketa *Kodih tulles süvähtimmös nuabu-*

rile. Kotiin tullessani poikkesin naapuriin. Ks. **čökähtiäkseh, kävähtiäkseh, zaidie**

süväimü|s (-ksen, -stü, -ksii) sisäelin, sisälmys *kalan süväimükset* kalan sisälmykset

sü|väin (-dämen, -väindü, -dämii) 1. sydän *Tahton sidä tävvel südämel.* Toivon sitä täydestä sydämeestäni. 2. sisus, sisin osa, sisä= *Panen kuaššua piuruan süväimekse.* Panen puuroa piirakan sisälle.

süväin||ala (-alan, -alua, -aloi) sydänala, pallean seutu; **||infarkt|u** (-an, -ua, -oi) sydäninfarkti; **||iän|ji** (-en, -dü, -ii); **||tun|do** (-non, -duo, -doloi) intuitio, aavistus ks. **intu|jitsii**; **||üö** (üön, üödu, üölöi) keskisyö

sü|vätä (-diän, -diäü, -vätäh) tyrkätä, tuupata *Näitgo, ken sinuu südäi?* Näitkö, kuka sinua tuupasi? Ks. **čuglata, čökätä, töükätä, ähkätä**

süü (-n, -dü, -löi) 1. syy, aihe *süüt da tulokset* syyt ja seuraukset ks. **motiivu, pričün, viga** 2. syy, vika, syyllisyys ks. **viärüs** 3. kuitu, säie *puun süüt* puun syyt ks. **kuidu**

süüll|ne (-zen, -stü, -zii) syyllinen ks. **viärüniekku**

süüllist|jä (-än, -äü, -etäh) syyllistää ks. **viärittä**

süütet|tü (-ün, -tүү, -tülöi) syytetty ks. **viäritettü**

süüt|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) syytön ks. **vijatöi, viärätöi**

süödäv|jü (-än, -iä, -ii) 1. syöminen, eväs *Ei ole jäškuapas ni-*

midä süödäviä. Jääkaapissa ei ole mitään syötävää. 2. syötävä, syötäväksi kelpaava *Ongo tämä sieni süödävi?* Onko tämä sieni syötävä?

süöj|ü (-än, -iä, -ii) 1. syöjä, ruokailija *Meijän perehes oli äijü süöjiä.* Perheessämme oli paljon syöjiä. 2. (mon.) mäkärät *Süöjät lennelläh vihman iel.* Mäkärät lenneltävät sateen edellä. Ks. **tihi**

süömi|ne (-zen, -stü, -zii) 1. syöminen, ruokailu *süömizen jälgeh* ruokailun jälkeen ks. **süöndü** 2. ruoka, eväs ks. **eineh, ruogu**

süömis||tarič|in (-čimen, -indu, -čimii) ruokatarjotin; **||list|u** (-an, -ua, -oi) ruokalista

süömäl|ü (-än, -iä, -ii) ruokala

süömäri (-n, -i, -löi) suursyömäri, ahnehtija *Ollougo süömäri pahembi juomarii?* Onkohan suursyömäri pahempi kuin juoppo?

süönd|ü (-än, -iä, -ii) syöminen, syönti *Jälles süöndiä pidäü vähäzen huogavuo.* Syönnin jälkeen pitää vähän levätä. Ks. **süömine**

süöndü||paik|ku (-an, -kua, -koi) lautasliina ks. **salfietku**; **||stol|a** (-an, -ua, -ii) ruokapöytä; **||vehkeh|et** (-ien, -ii) ruokailuvälineet ks. **süöndüvälinehet**; **||ver|o** (-on, -uo, -oloi) ateria; **||välineh|et** (-ien, -ii) ruokailuvälineet ks. **süöndüvehkehet**; **||zabastouh|u** (-an, -ua, -oi) syömälakko

süöt|elläkseh (-telemmös, -teleh/-telehes, -ellähes) saada elantonsa ks. **elätelläkseh**

süötinla|udu (-vvan, -udua, -udoi) lintulauta ks. **lindulaudu**

süöt|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. syöttää, ruokkia, ravita *Jogo süötit lapset?* Joko syötit lapset? 2. elättää *süöttiä perehtü* elättää perhettä ks. **elättiä** 3. syöttää tietoja, talentaa *Süötitgo kai tiijot koneeh?* Tallensitko kaikki tiedot koneelle? 4. (urh.) antaa syöttö *süöttiä šaibu laiduhüökkijäle* syöttää kiekko laitahyökkäjälle

süöttä|ji (-jän, -jiä, -jii) ruokkija, elättäjä *Tuatan kuoltuu pereh jäi süöttäjättäh.* Isän kuoltua perhe jäi ilman elättäjää. Ks. **elättäi**

sähk|ö (-ön, -üö, -ölöi) sähkö ks. **elektriücestvu**

sähkölli|ne (-zen, -stü, -zii) sähköinen, sähkö= *sähköllizet viestimet* sähköiset viestimet ks. **elektronine**

sähkö||härki|n (-men, -ndü, -mii) sähkövatkain; **||katko|s** (-ksen, -stu, -ksii) sähkökatkos; **||vir|du** (-ran, -dua, -doi) sähkövirta

säl|gü (-lün, -güü, -güloi) (ori) varsa ks. **uveh**

säpsäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) säpsähtää, pelästää, hätkähtää ks. **särähtiäkseh**

sär|biä (-vän, -bäü, -vetäh) ryystää, syödä (liemiruokaa) *Häi mejänke ühtü liendü sərbäü.* Hän syö kanssamme samaa lientä (on samassa liemessä). (sl.)

sär|gi (-rin, -gii, -gilöi) särki *Ongel saimmo vaigu särgii da ah-*

vendu. Ongella saimme vain särkiä ja ahvenia.

särineh (-en, -tü, -ii) väristys, vapina *särinehet vilun täh* kylmän väristykset

säri|stä (-zen, -zöü, -stäh) väristä, täristä *Vähis sovis särizin viluu*. Vähissä vaatteissa värisin kylmästä. Ks. **tudista, täristä, vabista**

sär|vin (-bimen, -vindü, -bimii) lämmin ruoka, särvin *Keittuo sanotah särbimekse*. Keittoa sanotaan särpimeksi.

säräht|äkkeh (-ämmös, -äh/ähes, -etähes) 1. värähtää, tärahtää *Ikkun särähtih, ku frontal ammuttih*. Ikkuna tärahti, kun rintamalla ammuttiin. Ks. **tärähtiäkkeh** 2. hätkähtää, pelästyä *Ihan särähtimös mostu ajatustu*. Hätkähdin aivan sellaista ajatusta. Ks. **säpsäh-tiäkkeh**

särähtü|s (-ksen, -stü, -ksii) tä-

rähdys ks. **tärähtüs**

säräit|tiä (-än, -täü, -etäh) vävisuttaa, ravistella, hakata *Muga pöllästüin, ga viegi süväindü säräittäü*. Pelästyin niin että vieläkin sydän hakkaa.

sävel (-en, -dü, -ii) sävel *Tanssilavalpäi kuulutah val'sin sävelet*. Tanssilavalta kuuluu valssin sävelet.

säveldü|s (-ksen, -stü, -ksii) sävellys ks. **muuzikkutevos**

säveldä|ji (-jän, -jiä, -jii) säveltäjä ks. **kompoziittoru, muuzikankirjuttai**

sävelm|jü (-än, -iä, -öi) sävelmä ks. **meloudii**

Šš

šabaš|šie (-in, -siu, -tah) laka-
ta, keskeyttää, lopettaa (työ) *Jogoi
hüö šabašittih ruado?* Jokos he lo-
pettivat työnteon? Ks. **loppie, pe-
rätä**

šagl|ata (-uan, -uau, -atah) 1.
solkata, puhua nopeasti *Älä šaglua,
pagize hillembäh!* Älä solkkaa,
puhu hitaammin! Ks. **hötätä,
šoglata** 2. hotkaista, syödä nopeas-
ti ks. **ahmie** 3. kiiruhtaa *Kunnebo
nenga šagluat?* Minne sinulla on
niin kiire? Ks. **huolittua, hötätä**

šagl|u (-an, -ua, -oi) kidus *ka-
lan šaglat* kalan kidukset

šahi|sta (-zen, -zou, -stah) ha-
vista, liikkua hiljakseen ks. **lepet-
tiä**

šahmatist|u (-an, -ua, -oi) ša-
kinpelaaja

šahmat|at (-toin, -toi) šakki
Maltatgo kižata šahmattoih?
Osaatko pelata šakkia?

šahmattu||figuur|u (-an, -ua,
-oi) šakkinappula; ||**kiž|a** (-an,
-ua, -oi) šakkipeli; ||**la|udu** (-vvan,
-udua, -udo) šakkilauta; ||**nübl|ü**
(-än, -iä, -ii) šakkinappula

šaib|u (-an, -ua, -oi) kiekko,
maali *Kai kirrutah šaibua.* Kaikki
huutavat maalia.

šaik|ku (-an, -kua, -koi) 1. soik-
ko, ämpäri *ammuldua vettü šaikal*
ammentaa vettä ämpärillä ks.
rengi 2. sakki, porukka, (rikollis)
joukko *Nengomah šaikkah puutui
poigu.* Sellaiseen porukkaan poika
joutui.

šaiž|u (-an, -ua, -oi) räntä(keli)
ks. **rändü, röččü, šliäččü**

šakšu (-n, -u, -loi) sakka, rapa
*Midälie šakšuu jäi butilkan poh-
jah.* Jotain sakkaa jäi pullon poh-
jalle. Ks. **raba**

šalaš|šu (-un, -šuu, -šoi) maja,
kota *Luajimmo oksis šalašun.*
Teimme oksista majan. Ks. **koda,
šatru**

šal|gu (-lun, -guu, -guloi) salk-
ku *Häi pani kirjat šalguh da lähti
matkah.* Hän pani kirjat salkkuun
ja lähti matkaan. Ks. **portfeli** vrt.
reppu

šampani (-n, -i, -loi),
šampansko|i (-in, -idu, -loi) samp-
panja *Davai juommo bokalan kuo-
hujua šampanskoidu!* Juokaamme
lasi kuohuvaa samppanjaa!

šampuni (-n, -i, -loi) sampoo
ks. **tukkienpezoaineh**

šamuan|u (-an, -ua, -oi) ša-
maani, (arktisten kansojen) noi-
ta, tietäjä. Vrt. **tiedoiniekku,
tiedovoičči, tiedäi**

šans|u (-an, -ua, -oi) mahdol-
lisuus *Anna minulleni vie toine
šansu!* Anna minulle vielä toinen
mahdollisuus! Ks. **mahto**

šarahut|tua (-an, -au, -etah) 1.
sivaltaa *šarahuttua veičel* sivaltaa
veitsellä 2. sanoa suoraan, sivaltaa
*Häi ainos sanou šarahuttau midä
vai mieleh juhtuu.* Hän sanoo aina
suoraan, mitä sylki suuhun tuo.

šarf|u (-an, -ua, -oi) kaulaliina,
-huivi *Iče niegloin tämän šarfan.*
Itse kudoin tämän kaulaliinan. Ks.
kaglupaikku

šarkut|tua (-an, -tau, -etah)

laahata, kävellä vaivalloisesti ks. **hözistä**

šarnije (-n, -u, -tah) iskeä *šarnie veičel* iskeä veitsellä ks. **püstiä**

šarž|u (-an, -ua, -oi) pilakuva ks. **karikatuuru, nagrokuva**

šašlik|ku (-an, -kua, -koi) saski, (liha)varras

šašok|ku (-an, -kua, -koi) säppi *Panen uksen šašokkah*. Panen oven säppiin.

šatr|u (-an, -ua, -oi) maja, kota ks. **koda, šalaššu**

ša|ugua (-vvan, -ugau, -vvetah) puikkelehtia *Lapset ielleh-järilleh šavvetah ukses*. Lapset puikkelehtivat ovesta edestakaisin. Ks. **šn'augua**

šauhk|ua (-an, -au, -etah), **šavahtel|lakseh** (-emmos, -eh/-ehes -lahes) kerskailla *šauhkua suuril bohatusil* kerskua suurilla rikkauksilla(an) ks. **havista, löühkiä, rehendelläkseh, suurendellakseh, ülbeillä**

šavvata (šauguan, šauguau, šavvatah) 1. sivaltaa *šavvata vičal* sivaltaa vitsalla 2. tehdä rivakasti *Häi astuu šauguau, odva vai jälles püzün*. Hän kävelee niin rivakasti, tuskin perässä pysyn.

šaik|ku (-an, -kua, -koi) 1. asia, seikka *tärgiet šeikat* tärkeät asiat ks. **azii, dielo** 2. tilanne *Emmo joga šeikkah tahto liččavuo*. Emme halua tunkeutua joka tilanteeseen.

šeikkusan|a (-an, -ua, -oi) adverbi ks. **adverbi**

šeikkailiji, šeikuičči|i (-jan,

-jua, -joi) seikkailija, tyhjäntoimitaja *Tänne kerävüi kaikenualastu šeikuiččijua*. Tänne kerääntyi kaikenlaisia tyhjäntoimittajia.

šeikui|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. seikkailla *Häi konzu brihannu käveli, äijän šeikuičči*. Poikamiehenä ollessaan hän seikkaili. (Poikamiehenä hänellä oli paljon seikkailuja.) 2. pohtia, käydä läpi *Kai rodn'at nügöi heijän dieloloi šeikuijah*. Koko suku pohtii nyt heidän asiotaan. 3. juonia, juonitella *Midäbo nügöi šeikuičetto?* Mitäs te nyt juonitte? Ks. **intriguija**

šeimije (-n, -ü, -täh) 1. laittaa, valmistaa (ruokaa) *Pidänöü midätah šeimie ildazekse*. Pitänee jotain laittaa illalliseksi. Ks. **sriäppie** 2. valmistella (juhlaa) *Hüö jo svuad'buä šeimitäh*. He valmistelvat jo häitä.

šelail|la (-en, -ou, -lah) selata *Lehten vaiku šelailin, lugie en kerinnüh*. Lehden vain selailin, en ehtinyt lukea. Ks. **livata**

šelovu|o (-n, -u, -tah) sekoittua *Kai bumuatat šelovuttih*. Kaikki paperit sekoittuivat. Ks. **sevoittuo, sevota**

šel|uo (-on, -ou, -otah) 1. sotkea, sekoittaa *Älgiä lapsirukat šelokkua randuvezii!* Älkää lapsirukat sekoittako rantavesiä! 2. mättää *šeluö höstettü pellol vietäväkse* mättää lantaa pellolle vietäväksi 3. saattaa epäjärjestykseen *Tuaze kai bumuatat šeloiit minun stolal*. Taas sotkit kaikki paperit

pöydälläni. Ks. **sevoittua**

šibl|uo (-on, -ou, -otah) liikutella, *pöühiä šibluo heinii* pöyhiä heiniä ks. **lekuttua, šinguo**

šiem|u (-an, -ua, -oi) kaava, kaavio *Paginat hänel mennäh endizen šieman mugah*. Hänen jutunsa menevät entisen kaavan mukaan. Ks. **formulu, kuavu**

šihineh (-en, -tü, -ii) sihinä *Kuuletgo mavon šihinehtü?* Kuuletko käärmeen sihinää?

ših|stä (-zen, -zöü, -stäh) 1. sihistä *Kivet külün päčis šihistäh*. Kiukaan kivet sihisevät. 2. supista, kuiskia *Kenenke sie šihizet?* Kenen kanssa kuiskit siellä? Ks. **čihistä, šupetella, šupettua**

šii|loji (-in, -idu, -loi) nokkonen *Käzi paloi šii|loih, kai rokot nostih*. Käsi osui nokkoseen, ihan rakkulat nousivat. Ks. **čii|loi**

šii|ppurengas|s (-han, -stu, -hii) nastarengas ks. **künzirengas, talvirengas**

šii|šk|ata (-uan, -uau, -atah) kulluttaa, käyttää loppuun *Poigu ühtes kuus šiiškai jallačit*. Poika kulutti kengät kuukaudessa. Ks. **kuluttua**

šileripusti|n (-men, -ndu, -mii) sälekaihdin

šilevü|ö (-n, -ü, -täh) pirstoutua, mennä säleiksi *Lattien lohkot šilevütti*. Lattialankut menivät säleiksi.

šin|a (-an, -ua, -oi) 1. lasta *Kädeh minul pandih šina*. Käteni lastoitettiin. Ks. **tugi** 2. (auton) rengas *Jogo vaihtoit šinat?* Joko vaihdoit renkaat?

šineli (-n, -i, -löi) mantteli *saldatoin šinelit* sotilaiden manttelit

šing|uo (-on, -ou, -otah) singota, heittää *Pidäü šinguo höstiet pellose*. Täytyy heittää lannat pellolle. Ks. **lökkie, lükätä, viškata**

šipainiek|ku, šipanniek|ku (-an, -kua, -koi) karjalanpiirakka *pastua šipainiekkua* tehdä karjalanpiirakoita ks. **kalittu**

širpi (-n, -i, -löi) sirppi *leikata ruistu širpil* leikata ruista sirpillä ks. **čirpi**

šišet|tiä (-än, -täü, -etäh) sipistä, kuiskia ks. **čihistä, šihistä, šupettua**

šit|tu (-an, -ua, -toi) uloste ks. **pasku, ullosteh**

šit|tuo (-un, -tuu, -utah) ulostaa ks. **ullostuakseh**

šizofreni|ji (-en, -edu, -eloi) skitsofrenia

šizofrenik|ku (-an, -kua, -koi) skitsofreenikko

šiziliuhk|u (-an, -ua, -oi) sisilisko

šizäli (-n, -i, -löi) rinta-, sisätasku *Midä häi pidänöü sie šizälis?* Mitä hän pitäne siellä rintataskussa?

škal|a (-an, -ua, -oi) asteikko ks. **asteikko**

škatulk|u (-an, -ua, -oi) rasia, aski ks. **lipas, vakkaine**

škel'1|ata (-uan, -uau, -atah) haukkua *Ainos meidü škel'1'attih silmien tagua*. Aina meitä haukuttiin selän takana. Ks. **haukkuo, moittie**

škiidari (-n, -i, -loi) saita, saitur
ks. **idaru, skuuppu, žuadnoi**

škidaroi|ja (-čen, -ččou, -jah)
pihistellä, olla saitur *Mikse neče
mužikku nenga škidaroiččou?* Mik-
si tuo mies noin pihistelee? Ks.
skuupita

škol|a (-an, -ua, -ii) koulu *käv-
vä školah* käydä koulua

školalajine (-zen, -stu, -zii),
školaniek|ku (-an, -kua, -koi),
školanopastu|j (-jan, -jua, -jii),
škol'niekku (-an, -kua, -koi) kou-
lulainen *Konzu on škol'niekoil hiih-
toloma?* Milloin koululaisilla on
hiihtoloma? Ks. **učeniekku**

školanjohtaj (-jan, -jua, -jii)
koulunjohtaja, rehtori

školi|e (-n, -u, -tah) kouluttaa,
opettaa *Hüö hüvin ollah školittu
heijän koiru.* Hyvin ovat koulutta-
neet koiransa. Ks. **harjaittua, opas-
tua**

škuap|pu (-an, -pua, -poi)
kaappi *Pane sovät škuappah.* Pane
vaatteet kaappiin.

šlang|u (-an, -ua, -oi) letku

šlieh|ua (-an, -au, -utah) lie-
hua *Suomen flagu šliehkau sallos.*
Suomen lippu liehuu salossa. Ks.
lepsua, liehuo, riehuo

šliäč|čü (-än, -čiä, -čöi) loska,
rämä *Kačo kui pihal on šliäččiä.*
Katsos miten pihalla on loskaa. Ks.
rändü, röččü, šaižu

šliäč|ätä (yksipers. -čiäü) olla
loskakeli *Tänäpäi ülen šliäččiäü.*
Tänään on kovin loskaista.

šliäp|pü (-än, -piä, -pii) hattu

ks. **hattu** vrt. **šuapku, šuapkaine**

šl'obait|tua (-an, -tau, -etah)
läikäyttää *Kanna rengii hil'l'azeh,
älä šl'obaita vettü.* Kanna ämpä-
riä varovasti, älä läikäytä vettä. Ks.
läikäyttä

šl'obi|sta (-zen, -zou, -stah)
polskia *Lapset hüväs mieles šl'obis-
tah randuvies.* Lapset polskivat mie-
lellään rantavedessä. Ks. **pläčkiä**

šloim|ua (-an, -au, -atah) ma-
leksia *Akku vai küliä müö šloimau.*
Eukko vain maleksii pitkin kyliä.
Ks. **briihuo, lepsua, nojailakseh,
vedelehtie, vedelöijäkseh**

šlot|tie (-in, -tiu, -itah) valeh-
della *Älä šloti!* Älä valehtele! Ks.
kielastella, kielastua, valehtella

šl'ubol|j (-in, -idu, -loi) lakka,
hilla (kypsä) *Vähä rodih šl'uboidu
meijän suol.* Vähän tuli lakkoja
meidän suolle. Vrt. **muur'oi** (raa-
ka lakka)

šläim|jä (-än, -äü, -etäh) heilua
*Mužikku astuu šläimäü ku huma-
las.* Mies kävelee ja heiluu kuin
humalainen. Ks. **bringuo, heiluo,
huojuo, häilüö**

šläimüt|tiä (-än, -täü, -etäh)
heiluttaa *Hebo släimüttäü piädü
puoles toizeh.* Hevonen heiluttaa
pääta puolelta toisella. ks. **heilut-
tua, räijüttiä**

šlop|oi (-öin, -öidü, -pöloi)
sammakko ks. **löpsöi**

šlöt|ätä (-tiän, -tiäü, -ätäh) 1.
sylkäistä *Älä slöttiä lattiele!* Älä
sylje lattialle! Ks. **sülgie** 2. puhua
epäselvästi *Starikku muga pagizou*

šlöttiäü, et nimidä ellendä. Vanhus puhuu niin epäselvästi, ettei saa mitään selvää. 3. (yksipers. -tiäü) sataa *Tänäpäi külläl lundu šlöttäi.* Tänään satoi paljon lunta.

šmotku (-n, -u, -loi) 1. riep-pu, riekale *kerätä šmotkuu* kerätä riepupa 2. renttu, heittiö *Nečidä šmotkuu pertih emmo laske.* Tuota heittiötä emme päästä sisälle.

šn'apsu (-n, -u, -loi) ryyp-py, kulaus ks. **lainovus, rüüppü, rüüppävüs**

šn'a|ugua (-vvan, -ugau, -vve-tah) puikkelehtiä *Kaži šn'augau ielleh-järilleh ukses.* Kissa puikkelehti edestakaisin ovesta. Ks. **šaugua**

šn'uak|ku (-an, -kua, -oi) naak-ka

šogl|ata (-uan, -uau, -atah) sol-kata, puhua epäselvästi *Midä häi šoglannou, en ellendä.* Mitä hän solkannee, en ymmärrä. Ks. **hötä-tä, šaglata**

šogoli (-n, -i, -loi) keikari, hie-nosteleva, hienohelma *Aiga šogoli neidine on.* Aika hienohelma on tyttö. Ks. **keimoilii**

šohel|o (-on, -uo, -oloi) tohelo *Vot olet šohelo!* Oletpa sinä tohelo! Ks. **töhelö**

šohi|sta (-zen, -zou, -stah) su-hista, puhista *Vienkeitin šohizou.* Vedenkeitin suhisee. Ks. **puhista**

šohu (-n, -u, -loi) kahina, humi-na *mečän šohu* metsän humina ks. **humineh, kohineh**

šoi|gu (-jun, -guu, -guloi) 1. rima *Seinih nuaglittih šoiguloi.*

Seiniin naulattiin rimoja. Ks. **reik-ku** 2. isku, korvapuusti *andua šoigu* läimäyttää korville

šoij|ata (-guan, -guau, -jatah) lyödä *Häi ku šoigai kulakal, kai pakuin.* Hän kun löi nyrkillä niin kaaduin. Ks. **iškje, pergua, riech-kie**

šokeld|ua (-an, -au, -etah) so-keltaa, puhua epäselvästi *Midäbo šokeldat?* Mitä sokellat?

šokiirui|ja (-čen, -ččou, -jah) tyrmistyttää, hämmentää

šoki|ta (-čen, -ččou, -tah) parja-ta, panetella ks. **kirota, moittie**

šok|ki (-in, -kii, -kilo) sokki *olla šokis* olla sokissa

šok|ku (-an, -kua, -kii) poski *pieksiä šokkua* soittaa poskea (puhua mitä sattuu)

šokoluad|u (-an, -ua, -oi) suk-laa

šokoluaduplitk|u (-an, -ua, -oi) suklaalevy

šolak|ku (-an, -kua, -koi) muo-dokas, sorja, korkea *šolakat männüt* suorat männyt ks. **rungakas, šorei**

šolineh (-en, -tu, -ii) solina *Joi kuuluu vien šolineh.* Jo kuuluukin veden solinaa.

šoli|sta (-zen, -zou, -stah) solis-ta *Ojazet šolistah.* Pikkupurot solisevat. Ks. **čolista, čurčettua**

šor|ei (-ien, -iedu, -ieloi) muo-dokas, sorja, korkea ks. **rungakas, šolakku**

šorpik|ku (-an, -kua, -koi) haa-rukka *süvvä veičel da šorpikal* syö-dä veitsellä ja haarukalla ks. **vilku**

šorp|u (-an, -ua, -ii) piikki, hammas *heinühangon šorpat* heinähangon piikit

šort|at (-ien, -ii) sortsit *Lämmäl voit i šortis kävellä*. Lämpimällä voit kulkea sortseissakin.

šotk|ata (-uan, -uau, -atah) harjata *šotkata jallačit* harjata kengät ks. **harjata**

šotk|u (-an, -ua, -ii) harja *Pezengo sinulles sellän šotkal?* Pesenkö selkäsi harjalla?

šotlandielajine (-zen, -stu, -zii) skotlantilainen, skotti ks. **šotlandsu**

Šotlandiji (-en, -edu) Skotlanti *Šotlandies on mužikoil čomat miehenjupkat*. Skotlannissa on miehillä somat kiltit.

šotlands|u (-an, -ua, -oi) skotti ks. **šotlandielaine**

šouferi (-n, -i, -loi) kuljettaja ks. **kullettai, vedelii**

šovinizm|u (-an, -ua, -oi) sovinismi

šparieli (-n, -i, -loi) tapetti *Panimmo uvvet šparielit seinil*. Panimme seinille uudet tapetit. Ks. **oboijat**

špinuat|tu (-an, -tua, -toi) pinaatti

špion|u (-an, -ua, -oi) vakoilija, urkkija

šrift|u (-an, -ua, -oi) fontti, kirjasinlaji *Mittumua šriftua käütät kirjutuskes?* Millaista fonttia käytät kirjoituksessasi?

štani|t (-loin, -loi) pitkät (alus) housut *Pane paidu štaniloih!* Pane

paita housujen sisään! Ks. **houzut**

štatsko|ji (-in, -idu, -loi) siviilipalvelusmies *Štatskoit ei oteta sodavehkehii kädeh*. Siviilipalvelusmiehet eivät tartu aseisiin.

što että *En ni tiedänüh, što olet tulluh*. En tiennytkään, että olet tullut. Ks. **gu, ku**

štobi että, jotta *Tahtozin, štobi lapset puaksumbah käädäs*. Haluaisin, että lapset kävisivät useammin. Ks. **gu, ku**

šstormij|u (-an, -ua, -joi) myrskyisä *Meri on sügüzül ülen šstormiju*. Meri on syksyllä hyvin myrskyisä. Ks. **bauhuju**

šstormi|e (yksipers. -u) myrskyttä *Merel šstormiu*. Merellä myrskyää.

šstorm|u (-an, -ua, -ii) myrsky (merellä) ks. **mürskü, torokku**

štrafui|ja (-čen, -ččou, -jah) sakkottaa, rangaista ks. **sakottua**

štruafu (-n, -u, -loi) sakko, rangaistus *Müös häi sai štruafun*. Taas hän sai sakon. Ks. **makso, maksu, sakko**

štruafu||lip|pu (-un, -puu, -pu-loi) sakkolappu; **||nakazaani|ji** (-en, -edu, -eloi) sakkorangaistus

štukatuuri|e (-n, -u, -tah) rapata, muurata *Uvven taloin seinii štukatuuritah*. Uuden talon seinä rapataan. Ks. **rapata**

štukatuur|u (-an, -ua, -oi) muurari ks. **kirpiččüniek|ku, kiviniekkku, päččüniekkku, rappuaju**

šturman (-an, -ua, -oi) perämies ks. **perämies**

šuapka|jine (-zen, -stu, -zii)

pipo *Pakkazel pidäü šuapkaine olla piäs*. Pakkasella on pidettävä pipoa päässä. Vrt. **hattu, šliäppü, šuapku**

šuapk|u (-an, -ua, -oi) lakki, (talvi)hattu *nahkaine šuapku korvien ker nahkahattu korvallisineen* ks. **hattu, šliäppü** vrt. **šuapkaine**

šuar|u (-an, -ua, -oi) haara, ris-teys *Vuottelen sinuu dorogušuaras*. Odottelen sinua tienhaarassa. Ks. **ristavus**

šuhineh (-en, -tu, -ii) suhina, surina ks. **börineh**

šuhi|sta (-zen, -zou, -stah) su-hista, surista *Puarmat šuhistah*. Paarmat surisevat. Ks. **böristä**

šulku (-n, -u, -loi) silkki *Paik-kaine on puhtastu šulkuu*. Huivi on aitoa silkkiä.

šulku|ine (-zen, -stu, -zii) silk-kinen, silkki= *šulkuine galstukku* silkkiisolmio

šumi|e (-n, -u, -tah) meluta ks. **hälistä, kamista, šälmiiä**

šumu (-n, -u, -loi) kohina, melu *Külbüpertispäi kuuluu vien šumu*. Kylpyhuoneesta kuuluu veden ko-hina. Ks. **hülü, kamu, rädžineh, rädžü, älineh**

šuari|ekseh (-mmos, -h/-hes, -ta-hes) pukeutua *Etgo vie ni šuorin-nuhes?* Etkö vielä ole pukeutunut? Ks. **sellitä, šuorita**

šuari|ta (-en, -eu, -tah) pukeu-tua *Häi šuorieu movvakkahasti*. Hän pukeutuu muodikkaasti. Ks. **sellitä, šuoriekseh**

šuarit|tua (-an, -au, -etah)

pukea *Šuorita lapset, lähtemmö pihal*. Pue lapset, lähemme ulos. Ks. **ruutittua, sellittä**

šuurivuksis pukeutunut, pu-keissa *Pruazniekkahgo lähtet, ku nenga olet šuorivuksis?* Juhliinko lähdet, kun olet noin (hyvin) pu-keutunut?

šuurivu|o (-n, -u, -tah) pukeu-tua *Kunnebo olet šuorivunnuh?* Minne olet menossa? Ks. **sellitä, šuoriekseh, suorita**

šupahut|tua (-an, -tau, -etah) kuiskata *Šupahutin hänel korvah sekrietan*. Kuiskasin hänelle salai-suuden.

šupet|tua (-an, -tau, -etah), **šupet|ella** (-telen, -telou, -ellah) kuiskia *Älä šupettele, en kuule ni-midä! Älä kuiski, en kuule mitään!* Ks. **čihistä, šihistä**

šupet|ellakseh (-telemmos, -te-leh/-telehes, -ellahes) kuiskutella, juoruta *Kogo külä nügöi šupettele-hes heis*. Koko kylä kuiskutteele nyt heistä.

šupetu|s (-ksen, -stu, -ksii) kuiske, kuiskailu

šušši (-n, -i, loi) (puoli)turkki *šuurita šušših* pukeutua turkkiin

šuštu|o (-n, -u, -tah) väsyä, uu-pua *Muga pahoi šuštuin, ga ilmai abuu ni kodih en piässüh*. Niin pa-hasti uuvuin, etten ilman apua edes päässyt kotiin. Vrt. **vaibuo, väzüö**

šuštut|tua (-an, -tau, -etah) 1. väsyttää *Ruavot šuštutettih minuu*. Työt väsyttivät minua. 2. (yksipers. -tau) tuntea väsymystä, väsyttää

Jogo sinuugi šušuttau? Joko sinuakin väsyttää? Ks. **väzüttiä**

šsuutkak|as (-kahan, -astu, -kahii) leikillinen

šsuutk|u (-an, -ua, -ii) pila, leikinlasku, vitsi *Etgo ellendännüh šsuutkua?* Etkö ymmärtänyt pilaa? Ks. **anekdottu, ilostus**

šsuutkupaj|o (-on, -uo, -oloi), **šsuutkupaj|o|ine** (-zen, -stu, -zii) rekilaulu ks. **častušku, regipajo(ine)**

šsuut|tie (-in, -tiu, -itah) pilaila, laskea leikkiä *Died'oi ainos vai šsuuttiiu lapsienke.* Isoisä aina vain laskee leikkiä lasten kanssa.

šveitsa(a)riela|ine (-zen, -stu, -zii) sveitsiläinen

Šveitsa(a)riji (-en, -edu) Sveitsi *Šveitsa(a)ries paištah nelliä virallistu kieldü.* Sveitsissä puhutaan neljää virallista kieltä.

ššälm|jä (-än, -äü, -etäh) meluta *Kaiken päivän lapset pihal ššälmätäh.* Lapset meluavat pihalla koko päivän. Ks. **hällistä, kamista, šsumie**

ššöbl|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) koheltaa, puhua epäselvästi ks. **ššözl|ätä**

ššöbläv|ü|ö (3. pers. -ü, -täh) puuroutua *Pagin hänel jo pahoi ššöblävüü.* Hänen puheensa puuroutuu jo pahoin.

ššözl|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) söhätä, koheltaa ks. **ššöbl|ätä**

Zz

zabastouhk|u (-an, -ua, -oi) lakko *Zavodan ruadajat luajittih zabastouhkan*. Tehtaan työläiset rupesivat lakkoon. Ks. **vastahtoimi**

zaduač|ču (-an, -čua, -čoi) tehtävä *Mittumua zaduaččua andoi opastai?* Millaisia tehtäviä opettaja antoi?

zaidije (-n, -u, -tah) poiketa, pistäytyä *Muamo zaidii toizeh pertih*. Äiti pistäytyi toisessa huoneessa. Ks. **čökähtiäkseh, kävähtiäkseh, süvähtiäkseh**

zaimije (-n, -u, -tah) 1. omia, ottaa (käyttöön) *Kai ruavot häi zaimii ičelleh*. Kaikki tehtävät hän omi itselleen. 2. ottaa velaksi *Velgua hiiö vai zaimitah, konzumaksetanneh*. He vain ottavat velkaa, milloinkin maksanevat. Ks. **ottua laihinah/laihinakse**

zakaži|e (-n, -u, -tah) tilata *Jogo oletto zakažinnuh stolan?* Joko olette tilannut pöydän? Ks. **tilata**

zakon (-an, -ua, -oi) 1. laki *Pidäü eliä zakonua müö*. On elettävä lain mukaan. 2. lupa *Pakolažet zakonattah mendih rajas üliči*. Pakolaiset ylittivät rajan luvatta. Ks. **luba**

zakonanmuga|ine (-zen, -stu, -zii), **zakonno|ji** (-in, -idu, -loi) laillinen, lainmukainen *Ollougo häi zakonanmugazil dieloloi?* Liikkuuko hän laillisissa asioissa? Ks. **oigevuonmugaine**

zakuaž|u (-an, -ua, -oi) tilaus *luadie zakuažu tehdä tilaus* ks. **tilavus**

zakusk|u (-an, -ua, -oi) syöminen, alkupala(t) *Anna hos suolakalua zakuskakse!* Anna vaikka suolakalaa alkupaloiksi! Ks. **aligusüömine**

zalošk|u (-an, -ua, -oi) säppi, linkku *Pane veriäle zalošku*. Pane ovi säppiin.

zamiet|tie (-in, -tiü, -itäh) nähdä, huomata *Hedi velli minä sen zamietiin, gu hüvin ei olla dielot*. Hetihän minä sen huomasin, etteivät asiat olleet hyvin. Ks. **dogadie, ellendiä, huomata**

zanaviesk|u (-an, -ua, -oi) verho ks. **ripustin**

zuapast|u (-an, -ua, -oi) varasto *panna zuapastah* panna varastoon, varastoida ks. **skluadu, suitos, suitto, varasto**

zar'adniek|ku (-an, -kua, -koi) laturi *Telefonan sar'adniekan kunnetah unohtin, pidäü ostua uuzi*. Puhelimen laturin unohdin jonkin, on ostettava uusi.

zastuavi|e (-n, -u, -tah) pakottaa ks. **pakoittua**

zastuav|u (-an, -ua, -oi) tulli, rajavartioasema *Kahtes zastuavas läbi ajoimmo*. Menimme kahdesta tullista läpi. Ks. **tamožn'u**

zator (-an, -ua, -oi) ruuhka ks. **propku, ruuhku, tungos**

zavari|e (-n, -u, -tah) hauduttaa *Tahtotgo, zavarin čuajun?* Haluatko että haudutan teen?

zaviidui|ja (-čen, -ččou, -jah) kadehtia *En minä heijän eloloi zaviiduiče*. En minä heidän rik-

kauksiaan kadehdi. Ks. **kadehtie**
zavodije (-n, -u, -tah) alkaa *Konzubo zavodimmo ruavon?* Milloin aloitamme työn? *Meijän briha jo vähäzin zavodii tüttölöi kaččelemah.* Meidän nuorimies jo vähitellen rupesi vilkuilemaan tyttöjä. Ks. **algua, ruveta**

zavodijekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) alkaa, syntyä *Zavodiihes suuri tora.* Alkoi suuri tappelu. Ks. **algua**

zavod|u (-n, -ua, -oi) 1. tehdas ks. **kombinuattu** 2. savotta, metsätyömaa *Meččüzavodoil nügöi suuril konehil puudu kuatah.* Metsätyömailla kaadetaan nykyisin puita suurilla koneilla.

zdaija (-čen, -ččou, -jah) 1. antaa, luovuttaa *zdaija tavaruu tiluajale* antaa tavaraa tilaajalle ks. **andua, luovuttua** 2. vuokrata *Müö zdaičimmo mökin kahtekse kuudu.* Vuokrasimme mökin kahdeksi kuuksi. Ks. **vuograta** 3. suorittaa, päästä läpi *Häi jo kai egzuamenat zdaičči.* Hän suoritti jo kaikki tutkintonsa. Ks. **piästä**

zduač|ču (-an, -čua, -čoi) palautettu, loput, loppuraha *Zduačan voit jättii ičelles.* Voit pitää loput.

zebr|u (-an, -ua, -oi) 1. seepa 2. suojatie ks. **kävelükohtu, suojutie**

zelenä|jine (-zen, -stü, -zii) vihreä ks. **vihandu**

zel'p'|u (-an, -ua, -oi) 1. lääke ks. **lekars(t)vu, liečeh, rohtu** 2. ruuti ks. **porohu**

zirkal|o (-on, -uo, -oloi) peili *Toiči olis hüvä kaččuozirkaloh.* Joskus olisi hyvä katsoa peiliin.

znuak|ku (-an, -kua, -koi) merkki ks. **tunnus, merki**

zobot|tie (-in, -tiu, -itah) huolehtia *Älä zoboti, on vie aigua.* Älä huolehdi, vielä on aikaa. Ks. **huolie**

zobot|tu (-an, -tua, -toi) huoli *Istavu zobotattah veneheh, voimmo rauhas paista.* Istu huoletta veneeseen, voimme jutella rauhassa. Ks. **huoli**

zoopark|u (-an, -ua, -oi) eläintarha, -puisto

zor'ja (-an, -ua, -ii) rusko *huondeszor'a* aamurusko ks. **rusko**

zuahari (-n, -i, -loi) sokeri

zuahari||pesku (-n, -u, -loi) hienosokeri; ||**ta|udi** (-vvin, -udii, -udiloi) sokeritauti ks. **diabettu**; ||**tavvinala|jine** (-zen, -stu, -zii) diabeetikko ks. **diabeetikku**

zuaharnič|ču (-an, -čua, -čoi) sokeriastia

zuakkun (-an, -ua, -oi) tarina, kasku *sanella zuakkunoi* kertoa vitsejä

zual|u (-an, -ua, -oi) sali ks. **kaččomo**

zudije (yksipers. -u) kutkuttaa, syyhytä *Sormii minul jo zudiu sih hommah.* Sormiani jo syyhyttää (päästä) siihen hommaan. Ks. **ku-baittua, kupettua**

zuuhari (-n, -i, -loi) korppu *Kuivat kui zuuharit.* Kuivat kuin korput.

zvieri (-n, -i, -löi) 1. peto(eläin)
Mečäs eläü kaikenualastu zvierii.
Metsässä elää kaikenlaisia petoja.
Ks. **pedo** 2. turkiseläin *Norku on zvieri, kudaman nahku on arvokas.*
Minkki on turkiseläin, jonka nahka on arvokas.

zvieriferm|u (-an, -ua, -oi) turkistarha

zvoniję (-n, -u, -tah) 1. soida ks. **čilistä, helistä** 2. soittaa (kelloa) *zvonie uksikellozeh* soittaa ovikelloa 3. soittaa (puhelimella) *Zvonin sinule ehtäl.* Soitan sinulle illalla.
Ks. **soittua**

zvonk|u (-an, -ua, -oi) (kellon, summerin tms.) soitto *Neče zvonku oli jo urokale.* Tuo soitto oli jo opitunnille.

Žž

žaleilja (-čen, -ččou, -jah) sääliä ks. **žiäleijä, žiälöijä**

žarko|j (-in, -idu, -oloi) paisti ks. **päččiliha, žuarenču**

ženih|jü (-än, -iä, -öi) sulhanen *ženihü da andilas* sulhanen ja morsian. Ks. **sulhaine**

ženihöijä (-čen, -ččöü, -jäh) kosia, kosiskella *Kaiken kezän mejjän briha ženihöičči, a üksikai ei nainnuh*. Koko kesän meidän nuorimies kosiskeli, mutta ei kuitenkaan mennyt naimisiin. Ks. **kodžastua, kozita**

žertv|u (-an, -ua, -oi) uhri *avaarien žertvat* onnettomuuden uhrin ks. **uhravo, uhri, verhu**

žertvuija (-čen, -ččou, -jah) 1. uhrata ks. **uhrata** 2. uhrautua ks. **uhravuo**

žiitoij|ja (-čen, -ččou, -jah) sivilöidä, seuloa ks. **siegluo**

žiit|tu (-an, -tua, -toi) siivilä, seula ks. **sieglu**

žiivat|tu (-an, -tua, -toi) karja, kotieläin *paimendua žiivattua* katsoa karjaa ks. **kodielätti**

žiliet|tü (-än, -tiä, -töi) liivi

žiäleijä (-čen, -ččöü, -jäh) sääliä *Žiäleičen nennii lapsirukkii*. Säälin noita lapsiparkoja. Ks. **žaleija, žiälöijä**

žiäli (-n, -i, -löi) sääli *Ostazin, ga žiäli on dengoi*. Ostaisin, mutta rahaa on sääli (tuhlata).

žiälöijä (-čen, -ččöü, -jäh) sääliä ks. **žaleija, žiäleijä**

žolto|j (-in, -idu, -loi) keltainen ks. **keldaine**

žoltuš|ju (-an, -ua, -oi) keltuainen *jäičän žoltušku da valgeine* kananmunan keltuainen ja valkuainen

žuadno|j (-in, -idu, -oloi) saita, itara *Vot ollah žuadnoit ristikanzat!* Ovatpas he saitoja! Ks. **idaru, skuuppu, škiidari**

žualob|u (-an, -ua, -oi) valitus *Kirjutammogo žualoban hänen hommis?* Kirjoitammeko valituksen hänen puuhistaan?

žualui|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččeheh, -jahes) 1. valittaa *Lapsi žualuiččih muamalleh vačan kivistiüstü*. Lapsi valitti äidilleen vatsakipua. Ks. **oikkua, voiveroittua** 2. tehdä valitus *Hüö žualuijahes suudoh*. He valittavat tuomioistuimeen.

žuard|ua (ykspers. -au) polttaa *Pippurii süödüü suun žuardau*. Suuta polttaa, jos syö pippuria. Ks. **poltua**

žuarenč|u (-an, -ua, -oi) paisti ks. **päččiliha, žarkoi**

žuari|e (-n, -u, -tah) paistaa *žuarie kalua riehtiläl* paistaa kalaa paistinpannulla vrt. **pastua**

žuarivu|o (-n, -u, -tah) paistua *Ongo oukorokku hüvin žuarivunnuh?* Onko kinkku paistunut hyvin? Vrt. **pastuo**

žuaru (-n, -u, -loi) 1. kuuma, helle *A-voi-voi, mi on žuaru!* Huh hellettä! 2. kuume, lämpö *Patsientu on žuarus*. Potilaalla on kuumetta. Ks. **temperatuuru**

žurnalist|u (-an, -ua, -oi) sanomalehtimies, toimittaja ks. **lehtimies**

žurnual|u (-an, -ua, -oi) (aika-
kaus)lehti *Karjal Žurnualas on kir-
jutustu karjalakse*. Karjal Žurnualu
-lehdessä on kirjoituksia karjalak-
si.

Tt

ta|ba (-van, -bua, -boi) 1. tapa, keino, tottumus *Olen ainos ruadanuh omah tabah*. Olen aina toiminut omalla tavallani. Ks. **keino, nero, stiil'u** 2. viha, suuttumus *Hänel terväh taba proidiu*. Hänen vihansa menee pian ohi. *Älä omale tavale valdua anna*. Hillitse itsesi. 3. tapaluokka *Karjalan kieles on nelli tabua: indikiitiivu (tozitaba), konditsionualu (ehtotaba), potensiualu (mahtotaba) da imperatiivu (käskütaba)*. Karjalan kielessä on neljä tapaluokkaa: indikiitiivi, konditionaali, potentiaali ja imperatiivi.

tabail|la (-en, -ou, -lah) 1. olla hippasilla, ottaa (saada) kiinni *Lapset juoksendellah da toine toštu tabaillah*. Lapset juoksentelevat ja ottavat kiinni toisiaan. Ks. **tavoitella** 2. (yksipers. -ou) olla kipeä *Minuu puaksuh vačas tabailou*. Minulla on usein vatsa kipeänä.

tabailuzil, tabaizil hippasilla *Mustatgo, kui lapsennu tabailuzil olimmo?* Muistatko, kuinka lapsena olimme hippasilla?

tabak|ku (-an, -kua, -koi) tupakka *olla tabakal* olla tupakalla Vrt. **papirosku, sigariettu, sigarku**

tabakoi|ja (-čen, -ččou, -jah) tupakoida *Lähtemmö da tabakoičemmo ühtes*. Lähdetään yhdessä tupakalle. Ks. **kurie**

tabavu|o (-n, -u, -tah) suuttua, kiihtyä *Tühjän täh ei pie tabavuo*. Pienestä ei pidä suuttua. Ks. **kiih-**

**tüö, n'urpistuo, suuttuo, tuske-
vuo, vihastuo, vihavuo**

tabavu|s (-ksen, -stu, -ksii) viha, kiukku *Tabavuksis olles voibi häi hos midä ruadua*. Suutuksissaan hän voi tehdä mitä tahansa. Ks. **suuttumus, taba, viha**

tabletk|u (-an, -ua, -oi) pilleri *tabletku piän kivistikseh päänsärkypilleri*

tablits|u (-an, -ua, -oi) taulukko *Tablitsas on stolbiekkoï da rivilöi*. Taulukossa on sarakkeita ja rivejä. Ks. **taulukko**

tabu (-n, -u, -loi) tabu ks. **kiel-
do**

taburetk|u (-an, -ua, -oi) jakkara *Istoi taburetkal!* Istuudu jakkaralle!

tačk|u (-an, -ua, -oi) kottikärry(t)

tačm|u (-an, -ua, -oi) tahra *hävittiä tačmu* poistaa tahra ks. **täp-
nü**

taga-ai|gu (-jan, -gua, -goi) takauma *Fil'mas oli taga-aigoï*. Elokuvas-
sassa oli takaumia.

tagači takaa, takakautta *Dorogu luajittih kirikön tagači*. Tie tehtiin kirkon takaa (kulkevaksi). Ks. **tagan, tagua**

tagah|ajo (ajon, ajuo, ajoloi) takaa-ajo

taga|ine (-zen, -stu, -zii) takainen, taka= *tagazet hambahat* takahampaat

taga|istui|n (-men, -ndu, -mii) takapenkki (autossa); **||luki|ta** (-čen, -ččou, -tah) takalukita; **||meč|čü**

(-än, -čiä, -čii) takametsä; ||**mua** (muan, muadu, mualoi) takamaa; ||**puol|i** (-en, -du, -ii) selkäpuoli, tausta; ||**rat|as** (-tahan, -astu, -tahii) takapyörä

tagan takana, takaa *Ken sie ukxen tagan ollou?* Kukahan siellä oven takana on? Ks. **tagači**, **tagua(päi)**

tagazin takaisin ks. **järilleh**

taga||tul|i (-en, -du, -ii) takavallo *Mašinas nävüttih vai tagatulet.* Autosta näkyivät vain takavalot. ||**ver|äi** (-iän, -iädü, -iälöi) takaovi, takaportti

tagavu|s (-ksen, -stu, -ksii) takuu, takaus ks. **garantii**, **tagus**, **tagustus**

tag|lata (-uan, -uau, -atah) takalata ks. **estiä**

tagua(päi) takaa ks. **tagan**, **tagači**

taguaj|u (-an, -ua, -ii) takaa- ja *Banku vuadiu vellale taguajat.* Pankki vaatii lainalle takaajat. Ks. **tagustai**

ta|guo (-von, -gou, -votah) takoa *Seppü tagou kirvestü.* Seppä takoo kirvestä. Ks. **pal'l'ata**

tagu|s (-ksen, -stu, -ksii) takuu, takaus ks. **garantii**, **tagavus**, **tagustus**

tagustaji (-jan, -jua, -jii) takaa- ja ks. **taguaju**

tagust|ua (-an, -au, -etah) taa- ta, turvata *Kenbo tagustau mejjän turvalližuon?* Kuka takaa turvallisuu-temme? Ks. **garantiiruija**

tagustu|s (-ksen, -stu, -ksii) ta-

kuu, takaus ks. **garantii**, **tagavus**, **tagus**

=**tah**, =**tahto** -kin, jokin: *mitah(to)*, joku: *kentah(to)* *Mökil oli käännüh vikse kentah.* Mökillä oli varmaankin käynyt joku.

tahalleh hitaasti, verkkaisesti

tah|ei (-ien, -iedu, -ieloi) murea *tahiet zuuharit* mureat korput ks. **murei**

tahk|o (-on, -uo, -oloi) tahko *Kiännä vai tahkuo putilleh!* Käännä vain kunnolla tahkoa!

tahk|ota (-uon, -uou, -otah) tahkota *Keviäl tahkoimmo kirvehet da stoikat.* Keväällä tahkosimme kirveet ja viikatteet. Ks. **hivuo**, **terendiä**

tahm|ei (-ien, -iedu, -ieloi) tahmea *Muarjoin sellittäjes sormet roittih tahmiekse.* Marjoja puhdistatessa sormet tulivat tahmeiksi.

tahnu|t (-on, -ttu, -zii) navetta *Tahnuos on nelli lehmiiä.* Navetassa on neljä lehmää. Vrt. **liävü**

tahtahankohottaji (-jan, -jua, -jii) leivinjauhe

tahta|s (-han, -stu, -hii) taikina (ilman hiivaa) *Minul käit ollah tahtahas.* Käteni ovat taikinassa. Vrt. **taigin**

taht|o I (-on, -uo, -oloi) tahto *Nečil lapsel on luja tahto.* Tuolla lapsella on vahva tahto.

tahto II tahansa *Olgah mittuine tahto taloi, vai olis lämmin.* Olkoon millainen talo tahansa, kunnan on lämmin. Ks. =**tah**, =**tahto**

tahto|j (-zen, -stu, -zii) =tahtoi-

nen *pahantahtoi* pahantahtoinen

tahtomu|s (-ksen, -stu, -ksii)

toivomus ks. **toivotus**

tahtottomu|s (-on, -ttu, -ksii)

haluttomuus, apatia ks. **apuatii**,
innottomus

taht|uo (-on, -ou, -otah) tahtoa, haluta *Hüö ainos tahtotah kaikile vaiku hüviä*. He haluavat aina kaikille vain pelkkää hyvää.

tai (tuan, tuadu) tuo *Tai tyttöine on ülen äbäzöittä*. Tuo tyttö on hyvin hemmoteltu. *Häi meni tuah taloih*. Hän meni tuohon taloon. *Tunnetgo tuadu mužikkua?* Tunnetko tuota miestä? Ks. **neče**

taibaleh (-en, -tu, -ii) 1. taipale *Pidäü kodvaine huogavuo pitkän taibalehen jälles*. Pitää hetki levätä pitkän taipaleen jälkeen. 2. etappi, matkaosuus ks. **etuappu**

taibu|j (-jan, -jua, -jii) taipuisa, pehmeä *Tüttözel ollah taibujat tukat*. Tytöllä on taipuisat hiukset. Ks. **pehmei**

taibumu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. taipumus, kyky, taito, lahja *Hänel on taibumuksii kirjuttajakse*. Hänellä on kirjailijan taipumuksia. 2. alttius, taipumus *Pojjal kui tuatalgi on taibumustu lihavuoh*. Pojalla on kuten isälläkin taipumusta lihavuuteen.

tai|buo (-vun, -buu, -vutah) taipua, vääntyä, koukistua *Oksat lumen painos taivutah*. Oksat taipuvat lumen painosta. Ks. **viändüö**

taideh (-en, -tu, -ii), **tai|do** (-jon, -duo, -dolo) taide *Suvaičen*

kaikkie taidehii. Rakastan kaikkia taiteenlajeja.

taidoiliji (-jan, -jua, -joi) taiteilija

taido||mualari (-n, -i, -loi) taidemaalari; ||**ozuttelu** (-n, -u, -loi) taidenäyttely; ||**tevo|s** (-ksen, -stu, -ksii) taideteos

taigin (-an, -ua, -oi) taikina (hiivalla kohotettu) vrt. **tahtas**

taijok|as (-kahan, -astu, -kahii) taitava ks. **maltai**

taimen (-en, -du, -ii) taimi *istuttua taimenii* istuttaa taimia

taimenik|ko (-on, -kuo, -koloi) taimikko *Mečän kuattuu istutetah taimenikko*. Kun metsä on kaadettu, istutetaan tilalle taimikko.

taimenloh|ji (-en, -tu, -iloi) taimen

tainehtu|o (-n, -u, -tah) 1. pyörtyä, menettää tajuntansa 2. viipyä, jäädä *Kunnebo sinä nügöi tainehtuit?* Mihin sinä nyt jäit? Ks. **jouduo**

tait|tua (-an, -tau, -etah) taittaa *taittua paberilistu* taittaa paperiarkki

taivahalli|ne (-zen, -stu, -zii) taivaallinen, taivaan= *taivahalline* *Tuatto* taivaan Isä

taivahan||kan|zi (-nen, -tu, -deh, -zii) taivaankansi; ||**kappaleh** (-en, -tu, -hii) taivaankappale ks. **planiettu**; ||**karva|ine** (-zen, -stu, -zii) taivaansininen; ||**ran|du** (-nan, -dua, -doi) taivaanranta ks. **horizontu**

taiva|s (-han, -stu, -hii) taivas

taiveh (-en, -tu, -ii) taive *Polven taivehtu kupettau*. Polven taive kutiaa.

taivut|tua (-an, -tau, -etah) taivuttaa, kumartua *Taivuta iččiedäs vähäzel, et katkie!* Taivuta hiukan itseäsi, et katkea! Ks. **viändiä**

tajend|ua (-an, -au, -etah) siirtää taaksepäin *Čuasut pidäü tajendua sügüzül, ku talviaigu roih*. Kellot on siirrettävä taaksepäin, kun tulee talviaika.

tajendu|o (-n, -u, -tah), **taje|ta** (-nen, -nou, -tah) perääntyä, siirtyä taaksepäin *Tajekkua vähäzel!* Perääntykää hiukan!

takard|ua (-an, -au, -etah) sorvata *takardua puuh jurozii* sorvata puuhun uurteita

takeldu|o (-n, -u, -tah) takertua, tarttua, liimautua *Lumi takeldui suksen pohjah*. Lumi tarttui suksen pohjaan. Ks. **juuttuo**

takerdel|lakseh (-emmos, -eh/-ehes, -lahes) takerrella, kangerrella *Allus hänel pagin takerdelih*. Alussa hänen puheensa takerteli.

taki toki, sentään *Tulletto taki minun pruaniekale?* Tulettehan sentään juhliini?

takkari (-n, i, -loi) sorvi *Olen tuaste takkarin tagan*. Olen taas sorvin ääressä.

tak|ki (-in, -kii, -kilo) takki ks. **pal'to**

tak|ku (-an, -kua, -koi) taakka, kantamus *kandua takkua selläs* kantaa taakkaa selässä ks. **kandamus**

taksi (-n, -i, -loi) taksi *Vuotammo taksii*. Odotamme taksia.

taksinajaji (-jan, -jua, -jii) taksikuski, taksinkuljettaja ks. **šouferi**

taks|u (-an, -ua, -oi) taksa, hinta, maksu *Tulli perii omassah tak-sat*. Tulli perii omat taksansa. Ks. **makso**

taktiek|ku (-an, -kua, -koi) taktiikka *Mittumua taktiekkua käüte-täh poliitikat?* Millaista taktiikkaa poliitikot käyttävät?

talkun (-an, -ua, -oi) talkkuna(jauho)

tal'l'ank|u (-an, -kua, -koi) haitari *tal'l'ankan soittai* haitarin soit-taja. Ks. **bajan, garmošku, soitto**

tall|ata (-uan, -uau, -atah) tallata, polkea *Kenliene nega pahoi tallai nurmikon?* Kukahan noin pahasti tallasi nurmikon?

tallel lallella, tallessa *Pie ainos tallel dengua pahan päivän varal*. Pidä aina lallella rahaa pahan päivän varalta.

tallele talteen

tallenda|ji (-jan, -jua, -jii) tallentaja

tallendeh (-en, -tu, -ii) tallenne *murdehien tallendehet* murretallenteet

tallend|ua (-an, -au, -etah) tallentaa (muistiin, ääninauhalle) *Mustithäi tallendua omassah tekst-tan?* Muistithan tallentaa tekstisi? Ks. **(panna) tallele**

tallendu|o (-n, -u, -tah) tallentua *Kai paginat hüvin tallenduttih lentale*. Kaikki puheet tallentuivat hyvin nauhalle.

tal'p'u (-an, -ua, -oi) talja
talmak|as (-kahan, -astu, -kahii) känsäinen *Died'oil on talmak-kahat kobrat*. Isoisällä on känsäiset kourat.

talm|u (-an, -ua, -oi) känsä, hiertymä *Talmat roittih kämmenih sovvandua*. Soutamisesta tuli hierlymät kämmeniin. Ks. **hieraitus**

talohu|s (-on, -ttu, -ksii) talous ks. **taloveh, talovus**

talo|i (-in, -idu, -iloi) 1. talo ks. **huonus, kodi** 2. (koti)talous, talo, tila *Tütär meni neveskäkse rikkahah taloih*. Tytär meni miniäksi rikkaaseen taloon. Ks. **tila**

taloin||mie|s (-hen, -stü, -hii) talonmies ks. **dvorniekku, pihanpühkii**; **||poi|gu** (-jan, -gua, -gii) ks. **fermeru, muanruadai**; **||vardoičči|i** (-jan, -jua, -joi) vahtimestari ks. **storožu, vahtimies**

taloveh (-en, -tu, -ii) talous ks. **talohus, talovus**

talovehelli|ne (-zen, -stu, -zii) 1. taloudellinen, taloutta koskeva *talovehelline lamakauzi* taloudellinen lama 2. edullinen, kannattava *Luajiin erähii talovehellizii sijoituksii*. Tein joitakin kannattavia sijoituksia. Ks. **ekonoumine, siästäzū, siästäväine**

talovu|s (-on, -ttu, -ksii) talous s. **talohus, taloveh**

talovus||pakoit|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) talouspakoite ks. **sanktsii**; **||pluan|u** (-an, -ua, -oi) taloussuunnitelma *viizivuodine talovuspluanu* viisivuotiskauden ta-

loussuunnitelma; **||ti|edo** (-ijon, -eduo, -edoloi) taloustiede ks. **ekonoumiekku**

talv|o (-n, -u, -tah) käyttää, viedä *Taluin tüttöstü douhturilluo*. Käytin tyttöä lääkäriissä. Ks. **kävelüttiä**

talvehti|e (-n, -u, -tah) talvehtia *Kusbo jouččenet talvehtitah?* Missä joutsenet talvehtivat?

talv|i (-en, -ie, -ii/-iloi) talvi *Talvet ollah roittu ülen lämmät*. Talvet ovat tulleet hyvin lämpimiksi.

talvi||kuu (-n, -du, -loi) jouluksuu; **||lom|a** (-an, -ua, -ii) talviloma; **||rengas|s** (-han, -stu, -hii) talvirengas ks. **künzirengas, šiippurengas**; **||so|da** (-van, -dua, -dii) talvisota ks. **talvivoinu**; **||so|ba** (-van, -bua, -bii) talvivaate; **||voin|u** (-an, -ua, -ii) talvisota ks. **talvisoda**

talvi|ne (-zen, -stu, -zii) talvinen *Talvine luondo on kaunis*. Talvinen luonto on kaunis.

tammi (-n, -i, -loi) tammi *Tammil on jügei rungo*. Tammella on raskas runko.

tamm|u (-an, -ua, -oi) tamma ks. **hebočču**

tamožn'u (-an, -ua, -oi) tulli ks. **tulli**

tanaht|uakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes) iskeytyä *tanahtuakseh seiniä vaste* iskeytyä seinää vasten

tanait|tua (-an, -tau, -etah) 1. ravistaa *Tanaita juablukkupuudu*,

juablokat pakutah. Ravista omenapuuta niin omenat tippuvat. Ks. **loškuttua** 2. (yksipers. -au) tärisyttää *Nengomal dorogal ajajes kai piädü tanaittau.* Tällaista tietä ajaessa ihan päätä tärisyttää.

tank|u (-an, -ua, -oi) tankki, panssarivaunu

tankut|tua (-an, -tau, -etah) jankuttaa *Häi vai ainos tankuttau ühtü diehuo.* Hän aina vain jankuttaa samaa asiaa. Ks. **jankuttua**

tan|ner (-deren, -nerdu, -derii) tanner

tansi (-n, -i, -loi) tanssi *kävvä tansiloih* käydä tansseissa

tansije (-n, -u, -tah) tanssia *Läh-tetgo tansimah?* Lähdetkö tanssimaan? Ks. **tansuija**, vrt. **pläššie**

tansiji (-jan, -jua, -joi) tanssija *Kanzallisouperal on nuorii, taijok-kahii tansijoi.* Kansallisopperalla on nuoria, taitavia tanssijoita. Ks.

tansuiččii vrt. **pläššii**

tansit|tua (-an, -tau, -etah) tanssittaa *Briha tansitti kai külän neidizet.* Poika tanssitti kaikki kylän tytöt.

tansuija (-čen, -ččou, -jah) tanssia ks. **tansie** vrt. **pläššie**

tapahtum|u (-an, -ua, -ii) 1. tapahtuma, sattumus, tapaus *Sit oli tapahtumua toizen jälles.* Olipa siinä tapahtumaa toinen toisensa jälkeen. 2. (järjestetty) tapahtuma *Tapahtumah tuli äijü rahvastu.* Tapahtumaan tuli paljon väkeä. Ks.

meno

tapahtu|o (yksipers. -u) tapah-

tua, sattua *Midäbo tapahtui?* Mitä tapahtui? *Eläjes kaikkie tapahtuu.* Elämässä sattuu kaikkea. Ks. **roitakseh**

tapk|u (-an, -ua, -oi) tohveli, tossu *Ainos nennis tapkois kävelet!* Aina sinä noissa tohveleissa kuljet!

tapand|u (-an, -ua, -oi) tappo vrt. **surmu**

tappa|i (-jan, -jua, -jii) tappaja ks. **piäniekku**

tap|pua (-an, -pau, -etah) tappaa, murhata ks. **surmata**

taput|tua (-an, -tau, -etah) 1. taputtaa, silittää *Voibigo koirua taputtua?* Saako koiraa taputtua? 2. antaa aplodeja *Kaikin taputettih käzii.* Kaikki taputtivat käsiään. Ks. **aplodiiruija**

tarat|tua (-an, -tau, -etah) tarinoida, jutella *T'outa omua elaiqua tarattau.* Täti tarinoi omasta elämästään.

tarbehekse tarpeeksi *Vilu siä on, pidäü olla tarbehekse sobua.* On kylmä, täytyy olla tarpeeksi vaatetta. Ks. **külläl**

tarbehelli|ne (-zen, -stu, -zii) tarpeellinen *Olen suannuh kaiken tarbehellizen tiijon.* Olen saanut kaiken tarpeellisen tiedon. Ks.

hüövülline, hüövükäs, tarvittavu

tarbehet|oi (-toman, -tomua, -tomii) tarpeeton, hyödytön ks. **hüövütöi**

taričči|i (-jan, -jua, -joi) tarjontaja

taričend|u (-an, -ua, -oi) tarjous, tarjonta ks. **taričus**

tarič|jin (-čimen, -indu, -čimii) tarjotin ks. **podnossu**

tarič|us (-ksen, -stu, -ksii) tarjous *Midäbo tänäpäi on taričukses?* Mitä tänään on tarjouksessa? Ks. **taričendu**

tarič|us||hin|du (-nan, -dua, -doi) tarjoushinta: ||**kilbailu** (-n, -u, -loi) tarjouskilpa(ilu)

tari|fu (-an, -fua, -foi) tariffi *Maksot ollah tarifoin mugazet.* Maksut ovat tariffien mukaiset.

tari|ta (-čen, -ččou, -tah) tarjota *Kenbo tariččou kierroksen?* Kuka tarjoaa kierroksen?

tari|takseh (-čemmos, -čeh/-čehes, -tahes) tarjoutua, hakeutua *Minä jo taričimmos sih ruadoh, ga ei otettu.* Tarjouduin jo siihen työhön, mutta eivät ottaneet. Ks. **puaššiekseh, pürgiekseh**

tarkah tarkoin, tarkalleen, tarkasti *Avaarien pričiniä ei tarkah tietä.* Onnettomuuden syytä ei tiedetä tarkalleen. Ks. **tarkasti**

tarkaili|ji (-jan, -jua, -joi) tarkailija *Voinualovehilgi on toiči tarkailijoi.* Sotatoimialueillakin on jostarkailijoita. Ks. **huomavoiččii, kaččelii**

tarkasta|ji (-jan, -jua, -jii) tarkastaja *Heidü vallittih protokolan tarkastajikse.* Heidät valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi. Ks. **kaččoi**

tarkasti tarkoin, tarkalleen, tarkasti ks. **tarkah**

tarkast|ua (-an, -au, -etah) tarkastaa *Opastai tarkastau kodiruavot.* Opettaja tarkastaa kotitehtävät. Ks. **kačču**

tarkend|ua (-an, -au, -etah) tarkentaa, täsmentää *Voitgo vähäzel tarkendua tekstua?* Voitko hieman tarkentaa tekstiä? Ks. **fokuzoija**

tarke|ta (-nen, -nou, -tah) tulla tarkemmaksi (taloudellisesti) *Moi-zet aijat gu ollah, pidäü tarketa dengoinke.* Kun on sellaiset ajat, täytyy ruveta tarkemmaksi rahan käytössä.

tarkist|ua (-an, -au, -etah) tarkistaa *Tarkistin dielon, kai hüvin on.* Tarkistin asian, kaikki on hyvin.

tarkistu|s (-ksen, -stu, -ksii) tarkistus *Luajin enzimäi pari tarkistustu.* Teen ensin pari tarkistusta.

tarkoit|tua (-an, -tau, -tetah) tarkoittaa *Midä tarkoitat?* Mitä tarkoitat?

tarkoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) tarkoitus ks. **aigomus**

tark|u (-an, -ua, -oi) 1. tarkka, yksityiskohtainen *Tahton tiediä sinun tarkan adresin.* Haluan tietää sinun tarkan osoitteesi. *Ole vai tarku!* Ole tarkka(na)! Ks. **čodrei** 2. tarkka, terävä *Hänel ollah tarkat korvat, kaiken kuulou.* Hänellä on tarkat korvat, kuulee kaiken. Ks. **näbei**

tarkukoht|u (-an, -ua, -ii) yksityiskohta ks. **detali**

tarku|s (-on, -ttu, -zii) tarkkuus *kuulon tarkuon miäriämine* kuulon tarkkuuden mitta

tar|reta (-gien, -gieu, -retah) 1. rohjeta, uskaltaa *Miksebo et targie*

*ni suudu avata? Miksi et uskal-
la edes avata suutasi? Ks. rahita,
ruohtie* 2. tarjeta, sietää kylmää
Hüvin targiemmo, ei ole vilu. Hy-
vin tarkenemme, ei ole kylmä.

tartelehtaji (-jan, -jua, -jii) sai-
vartelija, joka asiaan tarttuva

tartel|lakseh (-emmos, -eh/-
ehes, -lahes) tarttua, takertua *Häi
tarteledes joga dieloh.* Hän tarttuu
joka asiaan. Ks. **kiin(n)ittüö, tar-
tuo**

tartuč|ču (-un, -čuu, -čuloi) ha-
nakka, vastaanottavainen *Lapset
ollah tartučut kaikkeh uudeh.* Lap-
set ovat vastaanottavaisia kaikelle
uudelle.

tartuji (-jan, -jua, -jii) tarttuva
Grippu on tartui taudi. Flunssa on
tarttuva tauti.

tartum|u, tartund|u (-an, -ua,
-oi) tartunta ks. **infektsii**

tartunduta|udi (-vvin, -udii,
-udiloi) tartuntatauti

tartu|o (-n, -u, -tah) 1. tart-
tua, käydä kiinni *Sobih tartui
pihkua.* Vaatteisiin tarttui pihkaa.
Ks. **kiin(n)ittüö, tartellakseh** 2.
tarttua (toimeen), ryhtyä *Nügöi
tartummo ruadoh tovelleh.* Nyt
ryhdymme työhön todella. Ks. **ot-
tavuo, ottuakseh, ürrästiäkseh,
ürrästüö** 3. tarttua, levitä *Grippu
tartuu rügijes.* Flunssa tarttuu ys-
kittäessä.

tartut|in (-timen, -indu, -timii)
tarra ks. **nakleikku**

tartut|tua (-an, -tau, -etah) 1.
tartuttaa *tartuttua taudii* tartuttaa

tautia 2. kiinnittää, liimata *Tartu-
timmo afisan seinäh.* Kiinnitimme
julisteen seinään. Ks. **kleijä**

tar|veh (-behen, -vehtu, -behii)
tarve *Sinun abu rodih hüväkse tar-
behekse.* Sinun apusi tuli hyvään
tarpeeseen.

tarvi|ta (-čen, -ččou, -tah) 1.
tarvita, olla tarpeessa *Tarvičetgo
midägi laukas?* Tarvitsetko jotain
kaupasta? 2. (yksipers. -ččou) *Tiä
ei tarviče varata nimidä.* Täällä ei
tarvitse pelätä mitään. Ks. **pidiä**

tarvittav|u (-an, -ua, -ii) tar-
vittava *suaha tarvittavat ohjavot*
saada tarvittavat ohjeet Ks. **hüö-
vülline, hüövükäs, pättävü, tar-
behelline**

taš|šie (-in, -šiu, -šitah) kantaa,
vetää, raahata, kiskoa *Ethäi üksin
vai taši mostu takkua?* Et kai yksin
vain kisko sellaista taakkaa? Ks.
kandua, vediä, viijä

taš|šiekseh (-immos, -ih/-ihes,
-itahes) raahautua *Kuitah hüö vai
tašittihes kodih.* Jotenkin he vain
raahautuivat kotiin.

taz|a (-an, -ua, -oi) tasainen
Rannat ollah tazat. Rannat ovat
tasaiset.

taza-arv|o (-on, -uo, -oloi) ta-
sa-arvo *Taza-arvos löüdüü ainos
paginua.* Tasa-arvosta löytyy aina
puhumista.

tazah tasan *Dengat pidäü ja-
gua tazah.* Rahat on jaettava tasan.

taza|jine (-zen, -stu, -zii) 1. si-
leä, tasainen *Dorogu on tazaine.*
Tie on jo tasainen. Ks. **mäitöi** 2.

tasainen, rauhallinen *Händü tietäh tazazen karakterin puoles*. Hänet tunnetaan tasaisesta luonteestaan.

tazandeh (-en, -tu, -ii) tasanne

tazanglo (-on, -uo, -oloi) tasan-ko *Anuksen tazangot* Aunuksen tasan-*got* ks. **lagei, lagevus**

tazapain|o (-on, -uo, -oloi) tapapaino ks. **balansu**

tazapeli (-n, -i, -löi) tasapeli *Mačču loppih tazapelih*. Ottelu päättyi tasapeliin.

taz|ata (-uan, -uau, -atah) 1. tasata, tehdä tasaiseksi *Tazua neče parren tüvi!* Tasaa tuo hirren tyvi! 2. korvata, palkita *Jumal sinul kai hiivät ruavot tazakkah!* Jumala palkitkoon hyvät tekosi! 3. kosta, maksaa, antaa takaisin *Vuota vai, vie minä sinulles tazuan*. Odotahan, vielä minä sinulle annan takaisin. 4. jakaa tasan *Vellekset tuatan kuoltuu tazattih elot*. Isän kuoltua veljekset jakoivat omaisuuden tasan.

tazaval|du (-lan, -dua, -doi) tasavalta *Suomi da Islandii ollah ainavot pohjazet tazavallat*. Suomi ja Islanti ovat ainoat pohjoismaiden tasavallat.

tazaverda|ine (-zen, -stu, -zii) tasaväkinen, samanarvoinen *Hüö ollah tazaverdazet kilbailijat*. He ovat tasaväkkiset kilpailijat. Ks. **samanarvoine, tazavägine**

tazav|o (-on, -uo, -oloi) kosto *varata tazavuo pelätä kosto*

tazavuo|o (-n, -u, -tah) tasoittua *Tilandeh on jo tazavunnuh*. Tilan-

ne on jo tasaantunut. Ks. **silevüö, tazoittuo**

tazavägi|ne (-zen, -stü, -zii) tasaväkinen, tasavertainen ks. **samanarvoine, tazaverdaine**

taz|o (-on, -uo, -oloi) taso *Taloi on rakendettu kahteh tazoh*. Talo on rakennettu kahteen tasoon.

tazoit|in (-timen, -indu, -timii) lana

tazoit|tua (-an, -tau, -etah) tasoittaa *Tiedü tazoitettih tazoittimel*. Tietä tasoitettiin lanalla (lanattiin).

tazoit|tuo (-un, -tuu, -utah) tasoittua *Ühteiskunnallizet erot ollah tazoituttu*. Yhteiskunnalliset erot ovat tasoittuneet. Ks. **silevüö, tazavuo**

tazoitu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. tasoitus, tasoittaminen *Dorogan tazoitus luajittih subotniekoinnu*. Tien tasoitus tehtiin talkoilla. 2. hyvitys *Minule onnuako annetah vähäine tazoitustu?* Minulle varmaan annetaan vähän tasoitusta?

tazok|as (-kahan, -astu, -kahii) tasokas, korkeatasoinen *Piäzimmö nügöi tazokkahah joukkoh*. Pääsimme nyt korkeatasoiseen joukkoon. Ks. **korgeitazoine**

tazo||koit|eh (-tehen, -ehtu, -te-hii) tasokoe; ||**korrondu|s** (-ksen, -stu, -ksii) tasokorotus *Palkoih pideli suaha jo tazokorrondustu*. Palkkoihin piti jo saada tasokorotusta. ||**ristavuo|s** (-ksen, -stu, -ksii) tatoristeys

tat|a (-an, -ua, -oi) isä ks. **ižä, tuatto**

tatuar|u (-an, -ua, -oi) tataari
tatujiruiču|s (-ksen, -stu, -ksii)
tatuoiminen

tatujirouhk|u (-an, -ua, -oi), **tatu** (-n, -u, -loi) tatuointi
Nuorižol nügöi pidäü tatuu joga kohtah suaha. Nuorison on nyt saatava tatuointeja joka paikkaan.

tatujirui|ja, tatuloi|ja (-čen, -ččou, -jah) tatuoida

ta|udi (-vvin, -udii, -udiloi) tau-
ti *parandumattomat tavvit* parantu-
mattomat taudit ks. **voimattomus,**
väittömüs

taulu (-n, -u, -loi) taulu, kilpi
Midä neččih tauluh on kirjutettu?
Mitä tuohon tauluun on kirjoitettu?
Vrt. **kartin, mualavus**

tauluk|ko (-on, -kuo, -koloi)
taulukko ks. **tablitsu**

tavak|as (-kahan, -astu, -kahii)
ilkeä *Moizii tavakkahii ristikanzoi*
harvah näit. Niin ilkeitä ihmisiä
näkee harvoin. Ks. **ilgei, paha**

tavalli|ne (-zen, -stu, -zii)
tavallinen, tavanomainen ks.
normal'noi, prostoi

tavallizeh tabah, tavallizesti
tavallisesti

tavar |(u) (-an, -ua, -oi) tavara
panna tavarat škuappah panna ta-
varat kaappiin

tavar||informatsi|i (-en, -edu,
-eloi) tuoteseloste; ||**säiliv|ö** (-ön,
-üö, -ölöi) tavarasäilö; ||**telineh**
(-en, -tü, -ii), ||**til|a** (-an, -ua, -oi)
tavarateline, tavaratila, takakontti
Pane kai čamodat mašinan tavar-
tilah. Pane kaikki matkalaukut au-

ton tavaratilaan. Ks. **bagadžniekku**
tavata (tabuan, tabuau, tavatah)
1. saada kiinni *Kaži tabai hiiren.*
Kissa sai hiiren kiinni. 2. kohdata,
tavata yllättäen *Hänen on tavan-*
nuh vaigei voimattomus. Häntä
on kohdannut vakava sairaus. 3.
löytää *Emmo tavannuh heidü kois.*
Emme löytäneet heitä kotoaan.

tavoit|eh (-tehen, -ehtu, -tehii)
tavoite *Tavoittehet pidäü panna*
korgiele. Tavoitteet on asetettava
korkealle. Ks. **piämiärü**

tavoit|ella (-telen, -telou, -el-
lah) 1. tavoitella, yrittää saada
(käsiinsä) *Midäbo tavoittelet sie*
ülimäzel pualičal? Mitä tavoittelet
sieltä ylähyllyltä? 2. tavoitella, ta-
pailla *Lapsut jo sanazii tavoittelou.*
Lapsi tapailee jo sanoja. 3. tavoit-
taa, havitella *Et taki kuudu taivahal*
tavoittele? Et kai sentään tavoittele
kuuta taivaalta? Ks. **tabailla**

tavu (-n, -u, -loi) tavu *Täs sa-*
nas on nelli tavuu. Tässä sanassa
on neljä tavua.

tavvinvastu|s (-ksen, -stu,
-ksii) vastustuskyky ks. **immuni-**
tiettu

teatr|u (-an, -ua, -oi) teatteri
Kävütgo puaksuh teatrah? Käytkö
usein teatterissa?

tedri (-n, -i, -löi) teeri *Läh-*
temmögo püüdämäh tedrii da me-
čoidu? Lähdetäänkö teeren ja met-
son pyyntiin?

teem|u (-an, -ua, oi) teema,
aihe *paginan teemu* puheenaihe ks.
tiemu, aihe

teflon (-an, -ua, -oi) teflon *Riehtil on luajittu teflonas.* Paistinpannu on teflonia.

tegi| (-jän, -jä, -jöi) tekijä ks. **azui, luadii, ruadai, valmistai, varustai**

tegi|jänoigevu|s (-on, -ttu, -ksii) tekijänoikeus *Tegijänoigevuksii var-doijah Teosto da Kopioisto.* Tekijänoikeuksia valvovat Teosto ja Kopioisto. Ks. **luadijanoigevus**

tego (tevon, teguo, tegoloi) teko ks. **ruado, luajindu, azumine**

tehniek|ku (-an, -kua, -koi) tekniikka

tehnik|ku (-an, -kua, -koi) tek-nikko

tehnikum (-an, -ua, -ii) teknilinen oppilaitos (Venäjällä)

tehnielli|ne (-zen, -stü, -zii) tekninen *Poigu meijän tahtou teh-niellizele alale.* Poikamme haluaa tekniselle alalle. *Tormozois on teh-niellistü vigua.* Jarruissa on tekni-nen vika.

tehnologiji (-en, -edu, -eloi) teknologia *Tehnolougien kehitys on olluh ravei.* Teknologian kehitys on ollut nopeata.

tehok|jas (-kahan, -astu, -kahii) tehokas ks. **effektiivine, tehtožu, tevokas, vaikuttai**

teht|o (-on, -uo, -oloi) teho ks. **vaikutus, voimu, vägi**

tehtož|u (-an, -ua, -oi) tehokas ks. **effektiivine, tehokas, tevokas, vaikuttai**

tekstan||käzittelü (-n, -ü, -löi), **||šeikkailend|u** (-an, -ua, -oi) (tie-

totekn.) tekstinkäsittely

tekstiil'|u (-an, -ua, -oi) tekstiili ks. **kangas**

tekst|ata (-uan, -uau, -atah) 1. tekstata *Kirjutatgo kaunehkirjutus-tu vai tekstuat?* Kirjoitanko kaunoa vai tekstaat? 2. tekstittää, varustaa tekstillä *Ouperu on tekstattu suomekse.* Ooppera on tekstitetty suomeksi.

tekst|u (-an, -ua, -oi) teksti *Kuvan alle pidäü kirjuttua tekstua kaksi kolme sanua.* Kuvan alle täytyy kirjoittaa pari sanaa tekstiä.

tekstuviesti (-n, -i, -löi) tekstiviesti *tüöndiä tekstuviestilöi* lähettää tekstiviestejä ks. **viesti**

tel|a (-an, -ua, -oi) 1. poikkipuu, porraspuu 2. pitkospuut *Suos piäliči on pandu telat.* Suon yli on tehty pitkospuut. 3. veneen teline *vediä veneh teloile talvekse* vetää vene talviteiloille

telefon (-an, -ua, -oi) puhelin *paista telefonas* puhua puhelimes-sa

telefon||maksu (-n, -u, -loi) puhelinlasku; **||kontakt|u** (-an, -ua, -oi) puhelinyhteys; **||pagin** (-an, -ua, -oi) puhelu; **||paginanpi|do** (-von, -duo, -doloi) puhelinneuvottelu; **||vastuaj|u** (-an, -ua, -ii) puhelinvastaaja *Ongo tulluh uut-tu viestii telefonvastuajah?* Onko puhelinvastaajassa uusia viestejä? **||ühtevü|s** (-ön, -ttü, -ksii) puhelin-yhteys

telegraf|fu (-an, -fua, -foi) lennätin ks. **lennätin**

telegramm|u (-an, -ua, -oi) sähke

telegü (-än, -iä, -öi) kärry ks. **delegü, käri** vrt. **kol'asku**

tele||kanual|u (-an, -ua, -oi) televisiokanava; **||laito|s** (-ksen, -stu, -ksii) telelaitos; **||liikendeh** (-en, -tü, -ii) teleliikenne

televiizor (-an, -ua, -oi) televisio *kaččuo televiizorua* katsoa televisiota

televiizirui|ja (-čen, -ččou, -jah) televisioida *Kilbu televiiziruiittih*. Kilpailu televisioitiin.

telm|jä (-än, -äü, -etäh) temmeltää, riehua *Lapset telmetäh omas pihäs*. Lapset mekastavat omalla pihalla. Ks. **tölmjä**

tem|mata (-buan, -buau, -matah) temmata, riuhtaista *Tuuli tembai venehen vedeh*. Tuuli riuhtaisi veneen irti. Ks. **riuhtata**

temperatuur|u (-an, -ua, -oi) 1. lämpö(tila) *Äijügo on temperatuurua tänäpäi?* Mikä on lämpötila tänään? Ks. **lämbötila** 2. lämpö, kuume *Pidäü kuitahto alendua lapsel temperatuurua*. Lapsen kuumeetta on jottenkin alennettava. Ks. **žuaru**

temp|u (-an, -ua, -oi) tempo, nopeus, vauhti *püzüö tempas* pyysy vauhdissa (säilyttää nopeus)

tennis (-an, -sua, -soi) tennis ks. **tennissu**

tennis||miäč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) tennispallo; **||raketk|u** (-an, -ua, -oi) tennismaila; **||verk|o** (-on, -uo, -oloi) tennisverkko

tennis|su (-an, -sua, -soi) *kižata tennissah* pelata tennistä ks. **tennis**

tenor|u (-an, -ua, -oi) tenori *Bassu da tenoru ollah miehien iäni-alat*. Basso ja tenori ovat miesten äänialoja.

teolog|u (-an, -ua, -oi) teologi *Enimis teologois roitah papit*. Useimmista teologeista tulee pappeja.

teolougij|i (-en, -edu, -eloi) teologia

teolougij|ne (-zen, -stu, -zii) teologinen *teolougine tiedokundu* teologinen tiedekunta

teoriellij|ne (-zen, -stu, -zii) teoreettinen *teoriellizet küzüümukset* teoreettiset kysymykset

teori|i (-en, -edu, -eloi) teoria *Kui sovittua sinun teoriedu käütändöh?* Miten sovittaa sinun teoriaasi käytäntöön?

terakt|u (-an, -ua, -oi) terroriteko *Muailmas tapahtuu kaikenjütümiä teraktua*. Maailmassa tapahtuu kaikenlaisia terroritekoja. Ks. **terroritego**

terapeut|tu (-an, -tua, -toi) 1. terapeutti *kävvä terapeuttah* käydä terapeutilla 2. sydäntautilääkäri

terapi|i (-en, -edu, -eloi) terapia *Ongo hänel olluh abuu therapies?* Onko terapia auttanut häntä?

teras|su (-an, -sua, -soi) terassi, ulkoravintola *Keviäl voibi jo istuo terasal*. Keväällä voi jo istua terasilla.

terendi|n (-men, -ndü, -mii) teroitin ks. **teroitin, točilku**

terend|jä (-än, -äü, -etäh) 1. hioa, teroittaa *Veičči pidäü terendiä, tülčü on*. Veitsi täytyy teroittaa, se on tylsä. Ks. **hivuo, tahkota** 2. (aisteista) tarkentaa, terästä *terendiä kuuluo* terästää kuuluo(an)

tere|tä (-nen, -nöü, -täh) tulla teräväksi *Ku hüvin tahkonet kirvehen, sit se terenöü*. Jos tahkoat kirveen hyvin, siitä tulee terävä. Ks. **terävöittäü**

teriämb|ji (-än, -iä, -ii) nopeampi

teriäm, teriämbäh, nopeammin *Juokse teriämbäh, štobi keriritä aijoin aigah perile!* Juokse nopeammin, jotta kerkeät (ehdit) ajoissa perille!

terminolougi|ji (-en, -edu, -eloi) terminologia *Tijätgo hüvin suvvon terminolougien?* Tunnetko hyvin oikeudenkäynnin terminologian?

termin|ü (-än, -iä, -öi) termi *Tiedotehniekan terminät ollah minulleni vaigiet*. Tietotekniikan termit ovat minulle hankalat.

terminual|ju (-an, -ua, -oi) (matkustaja)terminaali *Terminualas pidäü olla čuassuu enne lähtöaigua*. Terminaalissa on oltava tunti ennen lähtöaikaa.

termos|su (-an, -sua, -soi) termos(pullo, kannu)

termostuat|tu (-an, -tua, -toi) *reguliiruija termostuattua* säättää termostaattia

teroit|in (-timen, -indu, -timii) teroitin ks. **terendin, točilku**

teroit|tua (-an, -tau, -etah) 1.

teroittaa *Teroitan karandišan*. Teroitin lyijykynän. 2. tähdentää, korostaa *Müö aiven teroitimmo lapsile hüviä ičenviendiä*. Me tähdensimme aina lapsille hyvää käytöstä.

terror (-an, -ua, -oi) terrori

terrorist|ju (-an, -ua, -oi) terroristi *Se onnuako oli terroristoin tego*. Se varmaankin oli terroristien teko.

terroriziirui|ja (-čen, -ččou, -jah) terrorisoida, sortaa *Despottu terroriziiruičči rahvastu*. Itsevaltias terrorisoi kansaa. Ks. **tiranizii-ruija**

terrorizm|ju (-an, -ua, -oi) terrorismi *Terrorizmua vastah pidäü borčuija*. Terrorismia vastaan on taisteltava.

terrorite|go (-von, -guo, -goloi) terroriteko ks. **teraktu**

terstait|tua (-an, -tau, -etah) kyllästyttää *Eigo sinuu jo terstaita lihan süömine?* Eikö sinua jo kyllästyttä lihan syönti? Ks. **küllästütiä, nadojie, tuskeittua**

terstavu|jo (-n, -u, -tah) kyllästyä *Minä jo terstavuin hejjan paginoih*. Minä kyllästyin jo heidän juttuihinsa. Ks. **čerstavuo, küllästütiö, tuskevuo**

terva|s (-ksen, -stu, -ksii) tervas *Tervakset hüvin paletah*. Tervakset palavat hyvin.

tervaskan|do (-non, -duo, -doloi) (kuv.) tervaskanto (terve vanhus) *Meijän died'oi on putin tervaskando, igiä läs üheksiäküm-*

mendü vuottu. Isoisämme on oikea tervaskanto, ikää melkein 90 vuotta.

terv|ata (-uan, -uau, -atah) tervata *Puuvenehtü tervattih joga vuottu.* Puuvenettä tervattiin joka vuosi.

terveh (-en, -tü, -ii) 1. terve *Oletgo tervehen?* Oletko (ollut) terveenä? 2. terve (tervehdyssana) *Terveh!* Terve (yhdelle)! *Terveh teile!* Terve (useammalle)! *Jiä/Jiä-giä tervehekse!* Näkemiin!

tervehekse terveydeksi, kippis *Nostammo mal'l'an hüväle tuloksele, tervehekse!* Kohotamme maljan hyvän tuloksen kunniaksi, terveydeksi!

tervehelli|ne (-zen, -stü, -zii) terveellinen *Kazvokset ollah tervehellizet süömizet.* Kasvikset ovat terveellistä ruokaa.

tervehti|e (-n, -ü, -täh) tervehdiä *Jogoi tervehtit gostii?* Joko tervehdit vieraita?

tervehtulemua tervetuloa

tervehtullu|h (-on, -ttu, -zii) tervetullut *Kai abu on tervehtulluh.* Kaikki apu on tervetullutta.

tervehtü|i (-jän, -jiä, -jii) toipilas ks. **parandui**

tervehtü|s (-ksen, -stü, -ksii) tervehdys *Ministru ezitti valdivon tervehtüksen.* Ministeri esitti valtion tervehdyksen.

tervehtü|ö (-n, -ü, -täh) toipua, parantua, kuntoutua ks. **kundovo, parata, toibuo**

tervehü|s (-ön, -ttü, -zii) 1.

terveys, kunto *hoidua tervehütti* hoitaa terveyttä ks. **kundo** 2. terveinen, terveiset *Sano kaikile tervehütti (tervehüzii)!* Sano kaikille terveisiä! *tervehüzin* terveisin

tervehüs||kesku|s (-ksen, -stu, -ksii) terveyskeskus; **||palvelu** (-n, -u, -loi) terveyspalvelu; **||tarkastu|s** (-ksen, -stu, -ksii) terveystarkastus

tervehüön||hoida|j (-jan, -jua, -jii) terveydenhoitaja ks. **meedikku**; **||hoido** (-jon, -duo, -dolo) terveydenhoito; **||huol|do** (-lon, -duo, -dolo) terveydenhuolto

terv|u (-an, -ua, -oi) terva

terväh, terväzeh nopeasti *Vihmu terväh loppihes.* Sade loppui nopeasti. Ks. **ruttoh, ruttozeh**

ter|ä (-än, -iä, -ii) 1. terä *veičen terä* veitsen terä 2. (sukan) terä *Niegloin jo sukan siären dai terän.* Neuloin jo sukan varren ja terän. 3. tähkä *rugehen terät* rukiin tähkät ks. **tähkü**

terä|s (-ksen, -stü, -ksii) teräs ks. **raudu** vrt. **čugun**

terästü|ö (-n, -ü, -täh) terästäytyä *Terästü nügöi da ozuta, midä maltat!* Terästäydy nyt ja näytä, mitä osaat! Ks. **terävöittäö**

teräv|ü (-än, -iä, -ii) 1. terävä *Liha pidäü leikkuo teräväl veičel.* Liha on leikattava terävällä veitsellä. 2. terävä, tarkka *Nügöi pidäü olla terävännü da kuunnella.* Nyt on oltava tarkkana ja kuunneltava.

terävü||mieli|ne (-zen, -stü, -zii) teräväjärkinen; **||piä** (piän,

piädu, piälöi) terävapäinen; ||**älü**
|**ine** (-zen, -stü, -zii) terävä-älyinen
terävöit|tüö (-ün, -tüü, -ütäh)
terästäytyä ks. **terästüö**

teterd|jä (-än, -äü, -etäh) raa-
della *Hukku teterdi lambahan*. Susi
raateli lampaan.

tetrat|ti (-in, -tii, -tiloi) vihko
Kirjutin kaiken tetrattih. Kirjoitin
kaiken vihkoon.

testiirui|ja (-čen, -ččou, -jah)
testata *Küzümukset testiiruiittih en-
ne tutkimustu*. Kysymykset testat-
tiin ennen tutkimusta.

test|u (-an, -ua, -oi) testi *psihol-
ougizet testat* psykologiset testit

tetr|u (-an, -ua, -oi) tetra *Mehu-
loi müvväh tetrois*. Mehuja myy-
dään tetroissa.

tevo|kas (-kahan, -astu, -kahii)
tehokas ks. **effektiivine, tehtožu,**
tehokas, vaikuttai

tevokkahu|s (-on, -ttu, -ksii)
tehokkuus *Joga ruado vuadiu tev-
vokkahuttu*. Jokainen työ vaatii tehokkuutta. Ks. **effektiivizüs, inten-
siivizüs, tehokkahus**

tevollistu|o (-n, -u, -tah) teollis-
tua *Suomi on tevollistunnuh mua*.
Suomi on teollisuusmaa.

tevollizü|s (-on, -ttu, -ksii) teol-
lisuus *harjoittua tevollizuttu* har-
joittaa teollisuutta

tevollizüs||jät|eh (-tehen, -ettü,
-tehii) teollisuusjäte; ||**laito|s**
(-ksen, -stu, -ksii) teollisuuslaitos;
linn|u (-an, -ua, -oi) teollisuuskau-
punki

tevo|s (-ksen, -stu, -ksii) teos

*Oletgo lugenuh Dostojevskin te-
voksii?* Oletko lukenut Dostojevsk-
in teoksia?

tie (-n, -dü, -löi) 1. tie *küzüö tie-
dü* kysyä tietä ks. **dorogu** 2. tie (sa-
nonnoissa) *Älgiä olgua tiel!* Älkää
häiritkö! *olla tielöil tiedämättömil*
olla teillä tietymättömillä

tiedeh (-en, -tü, -ii) tiede *tiede-
hen jälgimäzet suavutukset* tieteen
viimeisimmät saavutukset ks. **tie-
do**

tiediä (tiijän, tiedäü, tietäh)
1. tietää *Tiijättögo, kus hüö ele-
täh?* Tiedättekö, missä he asuvat?
2. tuntea, tunnistaa *En vie tiijä ni
kaikkii nuaburiloi*. En vielä tunne
kaikkia naapureitakaan. Ks. **tun-
die** 3. tietää, osata *Kirjuttajal pi-
däü siännöt tiediä*. Kirjoittajan on
tiedettävä säännöt.

tiedo (tiijon, tieduo, tiedoloi)
1. tieto *uvvet tiijot* uudet tiedot 2.
tieto, viesti *Tüönnä minul tiedo,
konzu piäzet kodih*. Lähetä minul-
le viesti, kun olet kotona. Ks. **info,**
informatsii 3. tiede *luonnontiedo*
luonnontiede

tiedoiniek|ku (-an, -kua, -koi)
tietäjä *Ennevahnas rahvas küzüttih
nevvuo tiedoiniekoil*. Ennen ihmi-
set kysyivät neuvoa tietäjiltä. Ks.
tiedovoičcii, tiedäi

tiedo||kan|du (-nan, -dua, -doi)
tietokanta; ||**kil|bu** (-van, -bua,
-boi) tietokilpailu; ||**koneh** (-en,
-tu, -ii) tietokone ks. **kompjuter;**
||**kun|du** (-nan, -dua, -dii) tiede-
kunta ks. **fakultiettu;** ||**läht|e** (-ien,

-ettü, -ielöi) tietolähde; ||**suoj|u** (-an, -ua, -ii) tietosuoja; ||**tai|do** (-jon, -duo, -doloï) tietotaito, asiantuntemus; ||**tehniek|ku** (-an, -kua, -koi) tietotekniikka; ||**verk|o** (-on, -uo, -oloi) tietoverkko

tiedovoičči|i (-jan, -jua, -joi) tietäjä ks. **tiedäi, tiedoiniekku**

tiedovoi|ja (-čen, -ččou, -jah) taikoa ks. **kolduija**

tiedä|i (-jän, -jjiä, -jien) 1. tietäjä ks. **tiedoiniekku, tiedovoiččii** 2. (paljon) tietävä, osaava *Häi on joga dielon tiedäi*. Hän tietää kaikista asioista.

tiedämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) tietämätön, tuntematon *Nämmä ollah ihan tiedämättömät dielot minulleni*. Nämä ovat minulle aivan tuntemattomia asioita. Ks. **nägümätöi, oudo, tundematoi, vieras**

tiedämättömü|s (-ön, -ttü, -ksii) tietämättömyys *Tiedämättömüttö häi muga sanoï*. Tietämättömyyttään hän sanoï niin.

tieloli|i (-jan, -jua, -joi) häiritсия, häirikkö ks. **bauhuniekku, hulliguanu, häiriččii, rähizii**

tiem|u (-an, -ua, -oi) tema, aihe *Mittumasbo tiemas häi pidäü paginan?* Millaisesta aiheesta hän puhuu? Ks. **aihe, teemu**

tienav|o (-on, -uo, -oloi) (ansio)tulo ks. **dohodu, tuloi**

tien|salbav|o (-on, -uo, -oloi) tiesulku ks. **barrikuadu; ||viit|eh** (-tehen, -ehtü, -tehiï) tienviitta ks. **viehku**

tiešač|ču (-un, -čuu, -čuloï) oikutteleva ks. **väččakkö, vädžiškö**

tieššavu|o (-n, -u, -tah), **tieš|šiekseh** (-immos, -ših/-šihes, -itähes) kiukutella, oikutella *Lapsi rubei tieššimähes*. Lapsi alkoi kiukutella. Ks. **kaprizničaija, vädžištä, vändžistelläkseh**

tiešuar|u (-an, -ua, -oi) tienhaara *Mene kolmandes tiešuaras oigiele*. Mene kolmannesta tienhaarasta oikealle. Ks. **rostani**

tiet|to (-on, -tuo, -toloi), **tietto|ine** (-zen, -stu, -zii) mielitetty ks. **armas, kuldoi, kuldu, mielespiettävü**

tiet|tü (-ün, -tüü, -tülöi) 1. tietty, määrätty *Sanat taivutah tiettülöis muodolois*. Sanat taipuvat tiettyissä muodoissa. 2. tietty, tietysti ks. **tiettäväine**

tiettäv|ü (-än, -iä, -ii) tietty, tunnettu *Hüö ollah ihan tiettävät rahvas*. He ovat ihan tunnettuja ihmisiä. Ks. **kuulužu, tiettü, tiettäväine**

tiettävä|ine (-zen, -stü, -zii) 1. tietty, tunnettu ks. **kuulužu, tiettävü** 2. tietysti, totta kai *Tiettäväine, häi tulou huomei*. Tietysti hän tulee huomenna. Ks. **tiettü**

tiet|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) tietön *Küläine on kusliene tiettöminen taibalehien piäs*. Kylä on jossakin tiettömien taipaleiden takana.

tig|lata (-uan, -uau, -atah) heittää (pois) *Kunnebo net sovat nügöi tiglait?* Mihinkäs nyt heitit ne vaatteet? Ks. **heittiä, lükkie, lükä-**

tä, šinguo, viškata

tigr|u (-an, -ua, -oi) tiikeri *Tigrat da lejonat ollah diikoit zvierit*. Tiikerit ja lejonat ovat villipetoja.

tih|ei (-ien, -iedü, -löi) 1. tiheä *tihai meččü* tiheä metsä ks. **sagei** 2. tiivis *Piälinnah on roinnuh tihiedü eloisijua*. Pääkaupunkiin on muodostunut tiivistä asutusta.

tih|tä (-nen, -nöü, -täh) tihetä *Kuuzikko vai thenöü*. Kuusikko vain tihenee. Ks. **sajeta**

tih|hi (-n, -i, -löi) mäkärä *Vihman iel roih äijü tihii*. Sateen edellä on paljon mäkäröitä. Vrt. **čakku, pin'oi**

tih|ieh, tihiesti tiheään, tiheästi ks. **sagiesti**

tiijoi|teh (-tehen, -ehtu, -tehii) tiedote, tiedotus, uutinen ks. **tiijoi-tus, uudine, viesti**

tiijoi|tua (-an, -tau, -etah) tiedottaa, ilmoittaa *Tiijoititogo kaikile kerähmöh näh?* Ilmoititkeko kaikille kokouksesta? Ks. **ilmoittua, informiiruija, viestittiä**

tiijoi|tu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. tiedote, tiedotus ks. **tiijoi-teh, uudine** 2. tiedottaminen ks. **informiiruičendu, nevvondu**

tiijoi|tu|s||välineh (-en, -tü, -ii) tiedotusväline ks. **joukkoviestin**

tiijolli|ne (-zen, -stu, -zii) tieteellinen *tijollinen ala* tieteellinen ura

tiijollis||fil'm|u (-an, -ua, -oi) tieteiselokuva; **||kirjalližu|s** (-on, -ttu, -ksii), **||literatuur|u** (-an, -ua, -oi) tieteiskirjallisuus

tiijonal|a (-an, -ua, -oi) tiede, tieteenala *humanistizet tiijonalat* humanistiset tieteet

tiijost|o (-on, -uo, -oloi) (tietotekn.) tiedosto *tallendua tiijostoloi* tallentaa tiedostoja ks. **dokumentu, failu**

tiijustel|la (-en, -ou, -lah), **tiijust|ua** (-an, -au, -etah) 1. kysellä, tiedustella *Tiijustitgo kaikkien mieldü?* Kysyitkö kaikkien mielihpidettä? Ks. **küzellä** 2. kysellä, tiedustella (vointia) *Kävü died'oidu tiijustamah!* Käy tiedustelemassa isoisän vointia!

tiijustelu (-n, -u, -loi) tiedustelu, kysely ks. **küzeli**

tiineh (-en, -tü, -ii) kantava (eläinnaaras) *Lehmü on tiineh*. Lehmä on kantava. Vrt. **kohtuine**

tiket|tiä (-än, -täü, -etäh) tikitää *Čuasut tiketetäh*. Kello tikittää. Ks. **tikkua**

tik|ku (-an, -kua, -koi) tikka *Tikku kolaittau pihapuus*. Tikka hakkaa pihapuussa.

tik|kua (-un, -kuu, -utah) tikitää ks. **tikettiä**

tikv|u (-an, -ua, -oi) kurpitsa vrt. **gurbičču**

til|a (-an, -ua, -oi) 1. tila, sija, paikka *Vähä on tiä tilua*. Vähän on täällä tilaa. Ks. **paikku** 2. (asian) tila, tilanne *Kui hiiö ollah puututtu moizeh tilah?* Miten he ovat joutuneet sellaiseen tilaan? Ks. **situa-tsii, tilandeh** 3. maatila ks. **taloi**

tilandeh (-en, -tu, -ii) tilanne *Tirpandu pidäü säilüttiä joga ti-*

landehes. Kärsivällisyys on säilytettävä joka tilanteessa. Ks. **situatsii, tila**

til|ata (-uan, -uau, -atah) tilata *Tilaimmo matkan suveh*. Tilasimme etelänmatkan. Ks. **zakažie**

tilavu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. tilaus ks. **zakuazu, tiluandu** 2. tilavuus, vetoisuus *En tiijä pučin tilavustu*. En tiedä tynnyrin tilavuutta. Ks. **täüdehüs**

tilavus||miär|ü (-än, -iä, -ii) tilavuusmitta; **||rua|do** (-von, -duo, -doloï) tilaustyö

tilhi (-n, -i, -löi) tilhi *Tilhit süvväh pihl'aimuarjua*. Tilhet syövät pihlajanmarjoja.

tilku (-n, -u, -loi) tilkku *tilku-lois ommeltu od'd'ualu* tilkuista ommeltu peitto ks. **ribu**

tiluaj|u (-an, -ua, -ii) tilaaja *Tiluaajile pidäü vediä tavarat*. Tilaa-jille pitää viedä tavarat. Ks. **abonentu**

tiluand|u (-an, -ua, -oi) tilaaminen, tilaus ks. **tilavus, zakuazu**

tin|a (-an, -ua, -oi) tina *valua tinua* valaa tinaa

tingimät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) 1. tinkimätön, tiukka *tingimättömän printsipan mužikku* tinkimättömän periaatteen mies 2. tinkimätön, kiinteä *Meijän hinnat ollah tingimättömät*. Meidän hinnamme ovat kiinteät.

tingi|e (-n, -ü, -täh) tinkiä *Voinnougou hinnas vie vähäzen tingie?* Voineeko hinnasta vielä hieman tinkiä?

tipaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) tipahtaa *Viinii tipah-tih pühkimele*. Viiniä tipahti pöytäliinalle. Vrt. **tippuo**

tip|pu (-an, -pua, -poi) tippa ks. **kuapl'aine, kuapl'u, pizar, pizarreh**

tip|puo (-un, -puu, -utah) tippua, valua *Brihaččuzel küünälet silmis tiputtih*. Pikkupojalla tippuivat kyyneleet poskille. Ks. **valuo**

tiran (-an, -ua, -oi) tyranni ks. **tiruanu**

tiraniziirui|ja, tiranizui|ja (-čen, -ččou, -jah) tyrannisoida

tiraž|u (-an, -ua, -oi) painos *Kirjas otan nügöi vaigu pienen tiražan*. Otan kirjasta nyt vain pienen painoksen. Ks. **painos**

tirpač|ču (-un, -čuu, -čuloi) kärsivällinen *püzüö tirpačunnu* py-syä kärsivällisenä

tirpamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) kärsimätön, sietämätön *Klijentat toiči ollah tirpamattomat*. Asiakkaat ovat joskus kärsimättömiä. Ks. **kestämätöi**

tirpand|u (-an, -ua, -oi), **tirpavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) kärsivällisyys *Hänen ičenviendü opitelou minun tirpavustu*. Hänen käytöksensä koettelee kärsivällisyyttäni.

tirp|ua (-an, -au, -etäh) kestää, kärsiä, sietää, pidätellä *Tirpa vie kodvaine!* Kestä vielä pieni hetki! Ks. **kestiä, pietellä**

tiruan|u (-an, -ua, -oi) tyranni ks. **tiran**

tiä täällä *Ollougo tiä kedä?*
Lieneekö täällä ketään?

tiäht|j (-en, -ie, -ii/-ilöi) tähti
*Tiähtet hüvin nävütäh tiöllizel tai-
vahal.* Tähdet näkyvät hyvin yölli-
sellä taivaalla.

tiähti|selg|ei (-ien, -iedü, -ie-
löi) tähtikirkas; **||ti|edo** (-ijon,
-eduo, -edoloi) tähtitiede ks. **ast-
ronoumii**; **||tiijoll|ne** (-zen, -stu,
-zii) tähtitieteellinen

tiäpäi täältäpäin

točilk|u (-an, -ua, -oi) teroitin
ks. **terendin, teroitin**

todevu|o (3. pers. -u, -tah) to-
teutua *Todevuigo sinun tahto?*
Toteutuiko toiveesi? Ks. **stua-
niekseh, tovestuo**

todevut|tua (-an, -tau, -etah)
toteuttaa *A ku vai halličus putil-
leh todevuttas siästöprogramman!*
Kunpa hallitus toteuttaisi säästö-
ohjelman kunnolla! Ks. **realizuija**

todevut|s (-ksen, -stu, -ksii)
sovellus ks. **sobivutus, soveldu**

toi|buo (-vun, -buu, -vutah) 1.
toipua, tointua, palata tajuihinsa
Hüvin olet vikse toibunuh tavvis?
Olet varmaan toipunut hyvin tau-
dista? Ks. **parata, tervehtüö** 2. el-
pyä ks. **elbüö**

toiči 1. toiste, toisinaan, toisen
kerran, joskus *Toiči tulgua!* Tulkaa
toistekin! 2. joskus (kauan sitten)
ks. **konzugi, muduači, muduasti**

toimeh|pan|o (-on, -uo, -oloi)
toimeenpano *Kenbo huolehtiu piä-
töksen toimehpanos?* Kuka huo-
lehtii päätöksen toimeenpanosta?

||tul|o (-on, -uo, -oloi) 1. toimeen-
tulo, elatus *Lapsien toimehtulo
pidäü turvata.* Lasten toimeentulo
on turvattava. 2. toimeen tulemi-
nen, sopu *Pidäs olla toimehtulo
kaikkien kel.* Pitäisi tulla toimeen
kaikkien kanssa; **||tulotu|gi** (-ven,
-gie, -giloi) toimeentulotuki *suaha
toimehtulotugie* saada toimeentu-
lotukea

toimen|pi|do (-von, -duo, -do-
loi) 1. teko, toimenpide *ottuakseh
toimenpidoloih* ryhtyä toimenpi-
teisiin 2. toimenpide, hoitotoimi
*Liägärit smietitäh tuliedu toimen-
piduo.* Lääkärit harkitsevat seuraa-
vaa toimenpidettä.

toim|j (-en, -ie, -ii/-iloi) työ, as-
kare, toimi, harrastus *Löüdüü mei-
legi midätah toimie.* Löytyy meil-
lekin jotain työtä. Ks. **hommu,**
hommuandu, ruado

toim|e (-n, -u, -tah) toimia
ks. **funksiöniruija, hommata,**
ruadua

toimind|u (-an, -ua, oi) toimin-
ta ks. **funksii, ruandu**

toimittaj|j (-jan, -jua, -jii) toi-
mittaja *Häi ruadau toimittajannu
Oma Mua -lehtes.* Hän työskente-
lee toimittajana Oma Mua -lehdes-
sä. Ks. **redaktoru**

toimit|tua (-an, -tau, -etah) 1.
toimittaa (esim. lehteä) 2. osata,
ymmärtää *Lapsi jo midägi toimit-
tau paista.* Lapsi osaa jo jonkin
verran puhua. Ks. **maltua**

toimitu|s (-ksen, -stu, -ksii)
suoritus, toimenpide *Sakramentat*

ollah kirikön pühät toimitukset. Sakramentit ovat kirkon pyhiä toimituksia.

toimival|du (-lan, -dua, -doi) toimivalta *ülittä omassah toimivaldu* ylittää toimivaltansa

toinah ehkä, kai *Toinah kai-kin ollah jo kuultu minun uudizet.* Ehkä kaikki ovat jo kuulleet uutiseni. Ks. **ehki, vikse**

toinargi (tossarren, tossargie, tossargiloi) tiistai *Tossargen läh-temmō linnah.* Tiistaina lähdemme kaupunkiin.

to|ine (-izen, -stu, -izii) 1. (järj. luku) toinen *Meijän joukkoveh tuli toizekse kilvas.* Joukkueemme tuli kilpailussa toiseksi. 2. toinen, muu *Ühtet ollah laškat, toizet ahkerat.* Yhdet ovat laiskat, toiset ahkerat.

toist|ua (-an, -au, -etah) toistaa *Toistazitgo omassas küzümyksen?* Toistaisitko kysymyksesi? Ks. **ker-rata**

toistu|o (3. pers. -u, -tah) tois-tua, kertautua ks. **kerdavuo**

toiziel toisaalla, muualla *En tiijä nimidä, toiziel olin.* En tiedä mitään, olin muualla. Ks. **muijal**

toiziel(päi) toisaalta, toisekseen *Hänen ajatus on üksielpäi hüvä, toizielpäi (toizes puolespäi) huono.* Hänen ideansa on toisaalta hyvä, toisaalta huono.

toiziele(päi) toisaalle *Häi kačahtih toizielepäi, konzu menim-mō siiriči.* Hän vilkaisi toisaalle juuri kun menimme ohi.

toizin toisin *Tämän vois sanuo*

toizingi. Tämän voisi sanoa toisin-kin. Ks. **muulleh**

toizusko|ine (-zen, -stu, -zii) toisuskoinen

toiveh (-en, -tu, -ii) toive, haave ks. **huaveh**

toivot|tua (-an, -tau, -etah) toivottaa *Toivotan ozua!* Toivotan onnea!

toivotu|s (-ksen, -stu, -ksii) toivotus *Roindupäivüniekku sai kuulta äijän hüviä toivotustu.* Syntymäpäiväsankari sai kuulla monia hyviä toivotuksia. Ks. **tahtomus**

toiv|uo (-on, -ou, -otah) toivoa ks. **tahtuo**

toko (vai toko) no, toki, jopa(s) nyt jotakin *Toko vai toko, minägi muga voimatuin!* Jopas nyt jotakin, kun minäkin sairastuin!

tolkovo|ji (-in, -idu, -loi) älykäs ks. **tolkukas**

tolku (-n, -u, -loi) äly, järki *Oletgo tolkus? Oletko järjissäsi? Meijän dielos ei ole nimidä tolkuu.* Meidän jutussamme ei ole mitään järkeä. Ks. **haju, järgi, älü**

tolkui|ja (-čen, -ččou, -jah) 1. selittää, tulkita *Tolkuiče hänele tämä pagin!* Tulkitse hänelle tämä puhe! Ks. **sellittää, selvendiä** 2. miettiä, pohtia *Pidäü ühtes tolku-ja, kui ielleh ruammo.* Pitää yhdessä pohtia, miten menettelemme jatkossa.

tolkuk|as (-kahan, -astu, -kahii) älykäs *Vot on tolkukas risti-kanzu!* Onpa siinä älykäs ihminen! Ks. **tolkovoji**

tolkut|oi (-toman, -tomua, -tomii) älytön, tyhmä, kokematon *Lapset vie ollah tolkuttomat, midä vai ruatah.* Lapset ovat vielä älyttömiä, tekevät mitä vain. Ks. **prostoi, üksinkerdaine**

tomuat|tu (-an, -tua, -toi) tomaatti ks. **pomidor**

topak|as (-kahan, -astu, -kahii) roskainen *Late on topakas, pidäü pühkie.* Lattia on roskainen, pitää lakaista.

topast|ua (-an, au, -etah) roskata *Ei pie topastua paikkoii.* Ei saa roskata paikkoja.

top|pu (-an, -pua, -ii) roska *Kenbo nenga toppii on lükkinüh pihale?* Kukas on noin heiteltyt roskia kadulle? Ks. **rikku**

toppu||ast|e (-ien, -ettu, -ieloi) roska-astia; **||pošt|u** (-an, -ua, -ii) roskaposti *Enne tuli äijü toppupoštua minulleni.* Ennen minulle tuli paljon roskapostia. **||virši** (-n, -i, -löi) roskakori

tor|a (-an, -ua, -ii) 1. riita, tapelu *Loppekkua nenne alallizet torat!* Lopettakaa nuo ainaiset riidat! Ks. **hoppu, kiičekh, riidu** 2. taistelu *Tuatto voinal oli, ga torah ei puuttunuh.* Isä oli sodassa, mutta ei joutunut taisteluun. Ks. **voinu**

torač|ču (-un, -čuu, -čuloi) 1. riitaisa, riidanhaluinen *Nuaburit ollah toračut keskenäh.* Naapurit ovat keskenään riitaisia. Ks. **riidačču, riidažu** 2. (hevosesta) vikuroiva *Ižändü moizen toračun hevon osti.* Isäntä osti sellaisen vikuroivan hevosen.

tor|ata (-uan, -uau, -atah) riidellä, rähistä *Kenenbo koiranke mejjän Musti toruau?* Kenen koiran kanssa meidän Musti rähisee? Ks. **hoppuija, kiičkua, riijellä, torata**

toravu|o (-n, -u, -tah) riitaantua *En ni musta, mikse müö silloi toravuimmo.* En edes muista, miksi me silloin riitaannuimme. Ks. **riidavuo**

tor|gu (-run, -guu, -guloi) kauppa, kaupankäynti *kävvä torrunke* käydä kauppaamassa tavaroita ks.

biznessu, kauppu vrt. **laukku**

torguil|ja (-čen, -ččou, -jah) käydä kauppaa, myydä *Mužikku viinal torguičči dai šruafun sai.* Mies myi viinaa ja sai sakot.

torguniek|ku (-an, -kua, -koi) kaupustelija, kauppamies ks. **kauppumies, kaupuniekku**

torielk|u (-an, -ua, -oi) lautanen *Pane torielkat da stokanat stolale.* Pane lautaset ja lasit pöytään.

tormoz|ie (-n, -u, -tah) jarruttaa, hidastaa

tormoz|u (-an, -ua, -oi) jarru *painua tormozua* painaa jarrua

torok|ku (-an, -kua, -koi) myrsky, vihuri *Merelpäi torokan nos-tatti.* Mereltä nousi myrsky. Ks. **štormu**

torp|u (-an, -ua, -ii) kirjolohi ks. **foreli**

tor|rut (-guloin, -guloi) markkinat *Midäbo sie torgulois müvväh?* Mitä siellä markkinoilla myydään? Ks. **markinat, jarmanku**

tort|u (-an, -ua, -oi) (täyte)kaku *Roindupäiväakse luajimmo hänele tortan*. Syntymäpäiväksi teemme hänelle kakun.

toruaj|u (-an, -ua, -ii) riitelijä, riitelevä *toruajat lapset riitelevät lapset* ks. **riidačču, riidažu**

torv|j (-en, -ie, -ii/-iloi) torvi *puhuo torveh* puhaltaa torveen vrt. **truba**

tossupiän ylihuomenna, seuraavana päivänä *Huomei emmo tule, a tossupiän*. Huomenna emme tule, vaan ylihuomenna päivänä. Ks. **huomenenjälles** vrt. **en-neglästü**

tostavu|o (-n, -u, -tah), **tost|uakseh** (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) huomata, oivaltaa *Vaste müöhä tostavuin, ken häi oli*. Vasta myöhään oivalsin, kuka hän oli. Ks. **dogadie, ellendiä, fattiekseh, havačču**

tozi (toven, tottu, todeh, tozii) 1. tosi, tosiasia *Tottu pagizet*. Totta puhut. *Ennustukset käüdih todeh*. Ennustukset kävivät toteen. Ks. **praudu** 2. tosi, todellinen *Hüö ollah tozi üstävät*. He ovat todelliset ystävät. Ks. **tovelline** 3. tosi, todella *Matku oli tozi vaigei*. Matka oli todella rasittava. *Rubiemmogo tozi ruadoh?* Rupeammeko tosi toimiin? Ks. **istin, istinno**

tozi||azi|j (-en, -edu, -eloi); **||šeik|ku** (-an, -kua, -koi) tosiasia ks. **faktu, tozi, ||taba** (tavan, tabua, taboi) indikaatiivi

tože, tožo myös ks. **müös, sežo**

totali|ne (-zen, -stu, -zii), **total'no|j** (-in, -idu, -loi) totaalinen, täydellinen *Üdinvoinu merkiččöü totalistu tuhuo*. Ydinsota merkitsee totaalista tuhoa.

tot|ella (-telen, -telou, -ellah) totella *Totellahgo hüö ehki opastajua?* Tottelevatko he edes opettajaa? Ks. **kuunnella**

tottumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) tottumaton ks. **harjavumatoi, maltamatoi, maltotoi**

tot|tuo (-un, -tuu, -utah) tottua *Olen jo tottunuh heijän ruadotabah*. Olen jo tottunut heidän työskentelytapaansa. Ks. **harjavuo, opastuo**

totut|tua (-an, -tau, -etah) totuttaa *Koiru pidäü totuttua taloin taboih*. Koira pitää totuttaa talon tavoille. Ks. **harjaittua**

tougokuu (-n, -du, -loi) toukokuu ks. **oraskuu**

touhu|ta (-on, -uou, -tah) touhuta ks. **härčätä, hommailla**

touk|ku (-an, -kua, -kii) toukka *Toukas kehittäü čoma liipoi*. Toukasta kehittyä kaunis perhonen.

t'out|a (-an, -ua, -ii) täti *Läkkä Nina-t'outan luo!* Lähdetään Niina-tädin luo!

tovelleh todella, toden teolla *Poigu tovelleh luadiu loppudiplomua*. Poika toden teolla tekee diplomityötään.

tovelli|ne (-zen, -stu, -zii) todellinen, tosi= *Mostu tovellistu üstäviä kui sinä minul ei ole*. Sellaista tosiystävää kuin sinä, minulla ei

ole toista. Ks. **tozi**

toveližu|s (-on, -ttu, -ksii) todellisuus *Häi on jo vieravunnuh toveližuos*. Hän on jo vieraantunut todellisuudesta.

toven todella(kaan/kin) *Toven en musta nimidä*. En todellakaan muista mitään.

tovenandaji (-jan, -jua, -jii) todistaja ks. **tovestai**

tovendu|s (-ksen, -stu, -ksii) todistus, todiste ks. **argumentu, tovesteh, tovestus**

tovenjüttü|ine (-zen, stü, -zii) todenmukainen *Heijän kerdomukset oldih ihan tovenjüttuzet*. Heidän kertomuksensa olivat aivan todenmukaiset.

tovennägö|ine (-zen, -stü, -zii) todennäköinen, ilmeinen *tovennägözet voittajat* todennäköiset voittajat ks. **ilmine, kiistatoi**

tovennägözesti todennäköisesti

tovestaji (-jan, -jua, -jii) todistaja *Puolistai löüdi vie ližiä tovestajua*. Puolustaja löysi vielä lisää todistajia. Ks. **tovenandai**

tovesteh (-en, -tu, -ii) todiste *Tovestehekse pidäü olla allekirjutukset*. Todisteeksi pitää olla allekirjoitukset. Ks. **argumentu, tovendus, tovestus**

tovest|ua (-an, -au, -etah) todistaa *tovestua suudos* todistaa oikeudessa

tovestu|o (-n, -u, -tah) toteutua, osoittautua todeksi ks. **stuaniekseh, todevuo**

tovestu|s (-ksen, -stu, -ksii) to-

distus, todiste *tovestuksien mugah* todisteiden mukaan ks. **argumentu, tovendus, tovesteh**

traagiell|ine (-zen, -stu, -zii) traaginen *traagielline oza* traaginen kohtalo ks. **tragiičeskoj**

traditsiji (-en, -edu, -eloi) perinne *Hüvä olis säilüttiä vahnat karjalazet traditsiet*. Olisi hyvä säilyttää vanhat karjalaiset perinteet. Ks. **perindeh, perindö**

tragedi|j (-en, -edu, -eloi) tragedia *Teatras ozutetah tragediedu dai komeediedu*. Teatterissa esitetään tragediaa ja komediaa.

tragiičeskoji (-in, -idu, -loi) traaginen ks. **traagielline**

traktor|(u) (-an, -ua, -oi) traktori *Traktorat lähtiettih peldoloile*. Traktorit lähtivät pelloille.

traktorist|u (-an, -ua, -oi) traktorinkuljettaja

tramvai (-n, -du, -loi) raitiovaunu *Tramvait ajellah rel'soi müöte*. Taitiovaunut ajavat kiskoja pitkin.

transport|u (-an, -ua, -oi) (julkinen) kulkuneuvo *Linnan transportah kuulutah autobusat da tramvait*. Kaupungin julkisia kulkuvälineitä ovat bussit ja raitiovaunut. Ks. **ajonevvo, kulgunevvo**

translatiiv|u (-an, -ua, -oi) translatiivi

trapetsiji (-en, -edu, -eloi) trapetsi *tsirkan trapetsitaidoilijat* sirkuksen trapetsitaiteilijat

traumatičnoji (-in, -idu, -oloi) traumaattinen *traumatičnoit koge-*

mukset traumaattiset kokemukset

traum|u (-an, -ua, -oi) trauma, vamma ks. **satates, viga**

trendi|e (-n, -ü, -täh) vaatia, kärttää ks. **manguo, n'urguo, pakita, vängüö**

trenirouhk|u (-an, -ua, -oi) treenit, harjoitukset *Ongo teil tänäpäi trenirouhku?* Onko teillä tänään treenit? Ks. **harjoittelu**

trenirui|jakseh (-čemos, -ččeh/-ččehes, -jahes) harjoitella, opetella *Joukkoveh treniruiččeh joga ehtiä.* Joukkue harjoittelee joka ilta. Ks. **harjoitella, opastuo**

trenirui|ja (-čen, -ččou, -jah) harjoittaa, opettaa *Tuatto treniruičči brihačču ajamah polgupüöräl.* Ks. **harjaittua, opastua**

tresni|e (-n, -ü, -täh) iskeä, lyödä *Tuatto kulakal stolua müöte tresni.* Isä löi nyrkkiä pöytään. Ks. **iškie, lüvvä**

tret't'ui|ja (-čen, -ččou, -jah) panetella, haukkua *Akat toine toštu tret't'uijah.* Akat haukkuvat toisiinsa. Ks. **kirota, moittie, haukkuo**

trevoug|u (-an, -gua, -goi) huoli, hätä *Älä velli trevougua nosta moizes dielos! Älä nyt huolta kann moisesstä asiasta!* Ks. **huoli, hädä**

trevouzi|e (-n, -u, -tah) häiritä, vaivata *Magua rauhas, ei sinuu niken tämän täh trevouzi.* Makaa rauhassa, ei sinua kukaan vaivaa tämän vuoksi. Ks. **häiritä, mešaija**

triftong|u (-an, -ua, -oi) triftongi *Suomen kieles ei ole triftongua.*

Suomen kielessä ei ole triftongeja.

Ks. **kolmosvokali**

trikoo (-n, -du, -loi) trikoo *Štanit ollah trikoos luajitut.* Alushousut ovat trikoota.

triller (-an, -ua, -oi) trilleri, jännitysnäytelmä, -elokuva, -kirja

trilougi|i (-en, -edu, -eloi) trilogia *trilougien kolme ozua* trilogian kolme osaa

trijo (-on, -uo, -oloi) kolmikko, trio (kolmen solistin soitin- tai lauluyhtye)

troik|ku (-an, -kua, -oi) 1. kolmonen 2. kolmivaljakko *ajella troikal* ajella kolmivaljakolla

trolleibus|su (-an, -sua, -soi) johdinauto

tromb|u (-an, -ua, -oi) veritukos *Died'oin jallas on löüttü trombua.* Isoisän jalasta on löytynyt veritukos.

tropiičesko|i (-in, -idu, -oloi) trooppinen *tropiičeskoï ilmasto* trooppinen ilmasto

troppa|ine (-zen, -stu, -zii), **trop|pu** (-an, -pua, -pii) 1. polku *kävellä troppastu müöte* kävellä polkua pitkin 2. polku, ura, tehtävä *Loppih, dai uuzih troppih!* Loppui (entinen), ja uudet tehtävät edessä! (sl.)

trotuar (-an, -ua, -oi) jalkakäytävä *Trotuaral ei sua ajella polgupüöräl.* Jalkakäytävällä ei saa ajella pyörällä.

tru|ba (-van, -bua, -bii) 1. savupiippu 2. savuhormi (luukku saunan katon rajassa) *Truvaspäi jo*

savvu nouzou. Piipusta nousee jo savu. Ks. **piippu** 3. trumpetti *soit-tua truval* soittaa trumpettia vrt. **torvi**

trubaduuri|u (-an, -ua, -ii) trubaduuri

trudopäiv|ü (-än, -iä, -ii) työpäivä (kolhoosissa) *Äijügo trudopäiviä oli teil mennüt vuvven?* Montako työpäivää teitte viime vuonna? Vrt. **ruadopäivü**

trumpet|tu (-an, -tua, -toi) trumpetti ks. **truba**

trupk|u (-an, -ua, -ii) piippu *Häi ainos vai istuu da trupkua kuriu*. Aina hän vain istuu ja polttaa piippua. Ks. **piippu**

trus|at (-ien, -ii) pikkuhousut, alushousut

tsarits|u (-an, -ua, -oi) tsaaritar ks. **suaritar**

tsel'p'uliit|tu (-an, -tua, -toi) selluliitti *Ongo midätah tsel'p'uliittua hävittäjiä voijettu?* Onko (olemassa) mitään selluliittia poistavaa voidetta?

tsel'p'ulouz|u (-an, -ua, -oi) selluloosa

tsement|u (-an, -ua, -oi) sementti *Podvualan late on luajittu tsementas*. Kellarin lattia on sementtiä.

tsenzuroi|ja (-čen, -ččou, -jah) sensuroida *Voinan aigah tsenzuroittih kirjazii da lehtii*. Sodan aikana sensuroitiin kirjeitä ja lehtiä.

tsenzuur|u (-an, -ua, -oi) sensuuri

tseremouni|ji (-en, -edu, -eloi)

seremonia ks. **seremounii**

tsirk|u (-an, -ua, -oi) sirkus *Trapetsitaidoilijat ozutellah iččiedäh tsirkas*. Trapetsitaiteilijat esiintyvät sirkuksessa.

tsitiiru|ija (-čen, -ččou, -jah) siteerata, lainata ks. **sitiiru|ija**

tsituat|tu (-an, -tua, -toi) lainaus, sitaatti *Luven tsituatan Dubininan runos*. Luen lainauksen Dubininan runosta. Ks. **laihin, situattu**

tsuari (-n, -i, -loi) tsaari *Jäl-gimäzennü tsuarinnu Ven'al oli Nikolai Toine*. Venäjän viimeisenä tsaarina oli Nikolai II. Ks. **suari**

tsuna(a)mi, tsunuami (-n, -i, -loi) tsunami *Tsunuamiloj varatah Aazies*. Tsunameja pelätään Aasiassa.

tua tuolla ks. **nečie, tual, tuol**

tuači sijasta, asemesta, vuoksi *Hänes tuači voin midä vai ruadua*. Hänen vuokseen voin tehdä mitä vain. Ks. **ruadi, täh**

tuakse taakse *Jänöi juoksi saruan tuakse*. Jänis juoksi vajan taakse.

tuaksepäi taaksepäin *Siirrymö aijas tuaksepäi*. Siirrymme ajassa taaksepäin.

tual tuolla ks. **nečie, tua, tuol**

tualiet|tu (-an, -tua, -toi) wc, käymälä, vessa *kävvä tualiettah käydä vessassa* ks. **huussi, käümäl, ubornoi**

tuan takana ks. **tagan**

tuandoi äskettäin *Tuandoi vihmui, a nügöi jo mua on kuivu*. Äskettäin satoi, ja nyt on maa jo kuiva.

tuando|ine (-zen, -stu, -zii) äskeinen *Mustelen meijän tuandozii paginoi*. Muistelen äskeisiä puheitamme. Vrt. **tuolloine**

tuane tuonne ks. **tuone**

tuanepäi tuonnapäin, tuohon suuntaan *Kačahtai tuanepäi!* Vilkaise tuonnapäin!

tuapäi tuolta päin *Hüö tuldih tuapäi*. He tulivat tuolta päin. Ks. **tuolpäi**

tuolpäi

tuas tässä *Tuas ollah minun lapset*. Tässä ovat minun lapseni. Ks. **täs**

tuas(te) taas, uudestaan *Tuas(te) i tulitto?* Tulitte siis uudestaan? Ks. **järilleh, müös, uvvessah**

tuaz|u (-an, -ua, -oi) vati, asetti ks. **vadi**

tuatat|oi (-toman, -tomua, -tomii) isätön *Tuata toi da muamatoi lapsi on täüzi armoitoi*. Isätön ja äiditön lapsi on täysorpo. Ks. **izätöi**

tuatindam (-an, -ua, -oi) isäpuoli

tuat|to (-an, -tua, -toloi) isä *Tuatal da muamal oli kaheksa lastu*. Isällä ja äidillä oli kahdeksan lasta.

tuberkul'ouz|u (-an, -ua, -ii) tuberkuloosi

tudi|sta (-zen, -zou, -stah) tutista *tudista vilus* tutista kylmästä ks. **säristä, vabista**

tu|gi (-ven, -gie, -gii/-giloi) 1. (esine) tuki *Sarai seizou nellän tuven varas*. Vaja on neljän tuen varassa. Ks. **šina** 2. tuki, auttaja

Velli oli muamal tuvennu loppusah. Veli oli äidin tukena loppuun saakka.

tugi||koht|u (-an, -ua, -ii) tuki-kohta; **||palkiv|o** (-on, -uo, -oloi) tukipalkkio; **||vastahtoi|i** (-en, -ie, -iloi) tukilakko

tuhaht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) tuhahtaa, puuskah-*taa Midälie tuhahtih, en kuulluh*. Mitä lie tuhahtanut, en kuullut.

tuhande|s (-hen, -ttu, -hii) tuhannes

tuhandes||o|za (-an, -ua, -zii), **||vuit|ti** (-in, -tii, -tiloi) tuhannesosa

tuha|t (-nden, -ttu, -nzii) tuhat **tuherd|ua** (-an, -au, -etah) 1. tuhertaa, tehdä vaivalloisesti *Midäbo sie tuherdatto?* Mitäs te siellä tuherratte? 2. piirtää, kirjoitella *Lapset midäliene piirretäh tuherdetah ičekseh*. Lapset jotain piirtää tuhertavat itseks.

tuhi|sta (-zen, -zou, -stah) tuhista *N'okku tuhizou, vikse čiärü roih*. Nokka tuhisee, nuha varmaankin tulee.

tuhj|o (-on, -uo, -oloi) pensas *Nieglikko on tuhjon al*. Siili on pensaan alla.

tuhjožik|ko (-on, -kuo, -koloi) pensaikko *Pellot ollah tuhjožikon peitos*. Pellot ovat pensaikon peittämät. Ks. **vičikkö**

tuhjovu|o (-n, -u, -tah) kasvaa pensasta *Nurmikot ollah tuhjovutu*. Nurmikot ovat kasvaneet pensasta.

tuhk|ata (-uan, -uau, -atah) tuhkata, polttaa vainajan ruumis

tuhk|u (-an, -ua, -ii) tuhka *Ota tuhkat päčispäi!* Ota tuhkat uunista!

tuhkuand|u (-an, -ua, -oi) tuhkaaminen, polttohautaus ks. **kre-matsii**

tuhkurok|ko (-on, -kuo, -kolo) tuhkarokko ks. **ruskičču**

tuhl|ata (-uan, -uau, -atah) tuh-lata *Poigu kai dengat jo tuh-lai.* Poika tuh-lasi jo kaikki rahansa. Ks. **hävittiä, kaimata, kavottua, kuluttua, menettä**

tuhluaj|u (-an, -ua, -ii) tuhlaaja, tuhlaavainen *tuhluaju karakteri* tuhlaavainen luonne

tuhmasti tyhmästi, huonosti *A-voi-voi, muga tuhmasti ruavoin!* Voi voi, miten tyhmästi teinkään!

tuhme|ta (-nen, -nou, -tah) 1. huonontua, tulla huonommaksi *A gu vahnenet, dai tuhmenet.* Kun vanhenet, niin tulet huonommaksi. 2. tulla tyhmemmäksi *Ga viego voibi ristikanzu enäm tuhmeta?* Voiko ihminen vielä tyhmemmäksi tulla?

tuhm|u (-an, -ua, -ii) 1. tyhmä *Tuhman piän täh muokkuahes kogonaine rungu.* Tyhmästä päästä kärsii koko ruumis. (sl.) Ks. **durakku, höblöi, mieletöi, tolkutoi** 2. ruma *Tülčü veičči tuhman jällen jättäü.* Tylsä veitsi jättää ruman jäljen. Ks. **paha, ruma**

tuhmu|s (-on, -ttu, -zii) tyhmyys, älyttömyys ks. **mielen-**

vähüs, mielettömüs

tuhu (-n, -u, -loi) lumituisku *Mittuman tuhun nosti!* Aikamoisen lumituisku tuli! Ks. **tuučču**

tuhukuu (-n, -du, -loi) helmi-kuu

tuhu|ta (yksipers. -ou) tuiskuttaa *Jo kolmattu päiviä lundu tuh-ou.* Jo kolmatta päivää tuiskuttaa lunta. Ks. **tuučata**

tui|gu (-jun, -guu, -guloi) isku, tälli *A-voi-voi mittuman tuijun sait!* Voi voi, saitpa aikamoisen tällin! Ks. **tuikku**

tuij|ata (-uan, -uau, -atah), **tuik|ata** (-kuan, -kuau, -atah) iskeä, tyrmätä

tuikkailin|du (-nun, -duu, -du-loi) huuhkaja ks. **hüübii**

tuik|ku (-un, -kuu, -kuloi) isku, tälli ks. **tuigu**

tuij|sta (-zen, -zou, -stah) tömistä *Kondiigo sie tujissou?* Karhuko siellä tömissee?

tukkienpezoaineh (-en, -tu, -ii) sampoo ks. **šamponi**

tuk|ku I (-an, -kua, -kii) hius, hiukset *kidžerät tukat* kiharat hiukset; *sugie tukki* kammata hiuksia(an)

tuk|ku II (-un, -kuu, -kuloi) kasa, suuri määrä, paljon *Nengoman tukun sait dengua!* Noin paljon sait rahaa!

tukkunah kokonaan, kokonaisena *Otatgo leivän matkah tukkunah vai viibaloikse leikot?* Otatko leivän mukaan kokonaisena, vaan leikkaatko viipaleiksi?

tukkuna|ine (-zen, -stu, -zii) täysi, täysinäinen *Tukkunazen viršin keräin siendü*. Täyden korillisen keräsin sienää.

tukkuvu|o (-n, -u, -tah) kasautua *Parret tukkuvuttih koskes*. Puut kasautuivat koskessa.

tukulleh kasoittain, tukussa *Tukulleh ostajes voibi suaha huogehembah hindah*. Tukussa ostetuna voi saada halvemmalla.

tuk|uta (-kuon, -kuou, -utah) kasata, koota *Nuaburit jo tukutah heinii*. Naapurit jo kasaavat heiniä.

tulehtu|s (-ksen, -stu, -ksii) tulehdus *Tulehtukseh pidäü suaja antibioutiekkua*. Tulehdukseen on saatava antibiootteja. Ks. **heldites**

tulen||išku (-n, -u, -loi) tulenisku, salama; ||**palav|u** (-an, -ua, -ii) tulenpalava *Nügöi minul on tulenpalavu kiireh*. Nyt minulla on tulenpalava kiire. ||**rusk|ei** (-ien, -iedu, -ieloi) tulipunainen *Taivas hehkuu tulenruskiennu*. Taivas hehkuu tulipunaisena.

tulevažu|s (-on, -ttu, -ksii) tulevaisuus ks. **tulii (aigu)**

tul|j (-en, -du, -iloi) 1. tuli *Tozi ni tules ei pala*. Totuus ei pala tulleksakaan. (sl.) 2. nuotio, kokko ks. **nuodivo, robl'o, rohjo**

tuliji (-jan, -jua, -joi) 1. tulija *Seminuarah oli äijü tulijua*. Seminaariin oli paljon tulijoita. 2. (-en, -edu, -eloi) tuleva, ensi, seuraava *tulii aigu* tulevaisuus; *tuliel nedälil* ensi viikolla ks. **enzi, ielline, nou-zii**

tuli|ne (-zen, -stu, -zii) tulinen ks. **hiilavu, palavu**

tuli||mä|gi (-in, -gie, -gilöi) tulivuori ks. **vulkan**; ||**paččah|at** (-ien, -ii) revontulet ks. **reboin-tulet**; ||**pal|o** (-on, -uo, -oloi) tulipalo ks. **požuaru**; ||**perä|ine** (-zen, -stü, -zii) tuliperäinen ks. **vulkaniičeskoj**

tul|la (-en, -ou, -lah) 1. tulla *Jogoi hüö tuldih?* Joko he tulivat? 2. haista *Tiä minun mieles homehele tulou (nenäh)?* Mielestäni täällä haisee home. Ks. **haižuo, kuarita** vrt. **pahnje**

tulli (-n, -i, -loi) *Täl kerdua terväzeh piäzimö tullis läbi*. Tällä kertaa pääsimme nopeasti tullista. Ks. **tamožn'u**

tul|o I (-on, -uo, -oloi) tulo, saapuminen *Vuotammo sinun tuluo*. Odotamme sinun tuloasi.

tul|o II (-on, -uo, -oloi) tulo, ansio *Hänen tulolois nimidä emmo tiijä*. Hänen tuloistaan emme tiedä mitään. Ks. **dohodu, tienavo, tuloi**

tulo|j (-in, -idu, -loi) tulo, palkka, tulos *hivät tuloit* hyvät tulot ks. **dohodu, tienavo, tulo**

tuloik|as (-kahan, -astu, -kahii) hyvätuloinen *Häi eččüü tuloikastu ruaduo*. Hän etsii hyvätuloista työtä. Ks. **hüväpalkaine**

tulok|as (-kahan, -astu, -kahii), **tulola|ine** (-zen, -stu, -zii) tulokas, asukas *Ket oldaneh nenne uvvet tulokkahat?* Ketkä lienevät nuo uudet asukkaat?

tuloksek|as (-kahan, -astu, -ka-

hii) tuloksekas, tuloksellinen, tuottoisa *Heijän ruado on olluh ülen tuloksekas*. Heidän toimintansa on ollut hyvin tuottoisaa.

tulokselli|ne (-zen, -stu, -zii) tuottoisa ks. **produktiivine, produktivnoi, tuottožu**

tulokset|oi (-toman, -tomua, -tomii) tulokseton *Ûritükset jäädih tuloksettomikse*. Yritykset jäivät tuloksettomiksi.

tulo|s (-ksen, -stu, -ksii) tulos *Nügöi vai vuotammo valličuksien tuloksii*. Nyt vain odotamme vaaalien tuloksia.

tulostand|u (-an, -ua, -oi) tulostus *Tulostandan jälgi on hüvä*. Tulostusjälki on hyvä.

tulosteh (-en, -tu, -ii) tuloste *Tahtozin kirjutuksen tulostehennu paberil*. Haluaisin kirjoituksen paperitulosteena.

tulosti|n (-men, -ndu, -mii) tulostin *Sie müvväh tulostimii alenduksel*. Siellä myydään tulostimia alennuksella. Ks. **kirjutin, printeru**

tulost|ua (-an, -au, etah) tulostaa, printata ks. **printata**

tulos||vastuulližu|s (-on, -ttu, -ksii) tulosvastuullisuus; **||vuit|ti** (-in, -tii, -tiloi) osinko *Firman tulosvuittiloi juatah keviäl*. Firman osinkoja jaetaan keväällä. Ks. **dividendu**

tumak|ko (-on, -kuo, -koloi) synkkä, pilvinen *Uskaldettih tumakkuo siädü*. Luvattiin pilvistä (säätä).

tumakoil|ja (-čen, -ččou, -jah) lyödä, piestä *Händü pahoi tuma-koittih humalniekat*. Humalaiset pieksivät hänet pahasti. Ks. **lüvvä, pergua, pieksiä, vičoittua**

tumehtunn|uh (-uon, -ttu, -zii) ummehtunut *Tiä tulou tummehtunnuole*. Täällä haisee ummehtuneelle. Ks. **ummehtunnuh**

tumi|sta (-zen, -zou, -stah) tömistä *Ûläkerroksel kävelläh-tumistah*. Yläkerrassa tömistään kävellessä.

tundemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) tuntematon, vieras *Häi tah-tou püzüö tundemattomannu*. Hän haluaa pysytellä tuntemattomana. Ks. **nägümätöi, oudo, tiedämätöi, vieras**

tun|die (-nen, -dou, -dietah) 1. tuntea *tundie gor'ua* tuntea surua ks. **čusvuija** 2. tunnistaa *Jo kävelüis hänen tunnen*. Tunnen hänet jo kävelystä. Ks. **tiediä, tuta**

tun|do (-non, -duo, -doloi) tunto, tuntu *Ilmas on jo kezän tunduo*. Ilmassa on jo kesän tuntua. Ks. **emotsii, tunneh**

tun|notoi (-nottoman, -nottomua, -nottomii) 1. tunnoton *Sormi meni tunnottomakse*. Sormi meni tunnottomaksi. 2. tunteeton *On vie mostu ülen tunnottomuagi ristikan-zua*. On niitä hyvin tunteettomia-kin ihmisiä.

tundr|u (-an, -ua, -ii) tundra *Tundras ei kazva puudu*. Tundralla ei kasva puita.

tundul|ji (-jan, -jua, -jii) tuntuva

Pereh sai heispäi tundujua abuu.
Perhe sai heiltä tuntuvaan apua.

tun|duo (-nun, -duu, -nutah)
tuntua *Minuu müöte tundu, što terväh olemmo peril.* Minusta tuntuu, että olemme pian perillä.

tungevu|o (-n, -u, -tah) tunkeutua *Mindäh häi sinne tungevui?* Miksi hän tunkeutui sinne? Ks. **ličavuo, ličatakseh, tungiekseh**

tungjie (-en, -ou, -ietah) tunkea *Tungemmo kai tavarat minun reppuh.* Tungemme kaikki tavarat minun reppuuni. Ks. **ličata**

tungiekseh (-emmos, -eh/-ehes, -etahes) tunkeutua *Kai nuoret tungiettihes samah diskotiekkah.* Kaikki nuoret tunkeutuivat samaan diskoon. Ks. **ličatakseh, ličavuo, tungevu**

tungo|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. tungos 2. ruuhka ks. **propku, ruuhku, zator**

tun|neh (-dehen, -nehtu, -dehii) tunne ks. **emotsii, tundo**

tunneli (-n, -i, -loi) tunneli *Tunnelin piäs jo nägüü valguo.* Tunnelin päässä näkyy jo valoa.

tunnelmalli|ne (-zen, -stu, -zii) tunnelmallinen *Rastavupiha on luajittu tunnelmallizekse.* Joulukatu on tehty tunnelmalliseksi. Ks. **emotsial'noi, emotsielline**

tunnelm|u (-an, -ua, -ii) tunnelma *Kuibo nostattua tunnelmua?* Kuinka tunnelmaa voisi kohottaa?

tunnisteh (-en, -tu, -ii) tunniste *Sormenjället ollah hüvät tunnistehet.* Sormenjäljet ovat hyvät tunnisteet.

tunnistu|a (-an, -au, -etah) tunnistaa ks. **tunnustua**

tunnon||rauh|u (-an, -ua, -oi) tunnonrauha; ||**tark|u** (-an, -ua, -oi) tunnontarkka; ||**tusk|u** (-an, -ua, -ii) tunnonvaiva

tunnu|s (-ksen, -stu, -ksii) tunnus ks. **merki, simvolu, znuakku**

tunnuslu|gu (-vun, -guu, -guloi) tunnusluku *Tunnusluguu ei sua unohtua.* Tunnuslukua ei saa unohtaa.

tunnust|ua (-an, -au, -etah) 1. tunnustaa *Viäritettü lopukse tunnusti oman tevon.* Syytetty tunnusti lopulta tekonsa. 2. tunnistaa, tuntea *Koiru iżändän ainos tunnustau.* Koira tunnistaa aina isäntänsä. Ks. **tunnistua**

tunnust|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **tunnustu|o** (-n, -u, -tah) tutustua *Müö hänenke vastevai tunnustimmokseh.* Me tutustimme äskettäin. Ks. **tuttavuo**

tunnustu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. tunnustus *Suvvos vuotettih tunnustustu.* Oikeudessa odotettiin tunnustusta. 2. tuttavuus ks. **tuttavus**

tuoh|ji (-en, -tu, -ii) tuohi *kiškuo tuohtu* kiskoa tuohta

tuohi|ne (-zen, -stu, -zii) tuohinen, tuohi= *Mužikku kandau tuohistu kaššalii.* Mies kantaa tuohikonttia.

tuohu|s (-ksen, -stu, -ksii) tuohus, vahakynntilä *Kirikköh tulduu sütütämmö tuohukset.* Kirkkoon tultuamme sytytämme tuohukset.

tuoj|u (-an, -ua, -ii) tuoja *Ken-*

bo oli viestin tuojannu? Kuka oli viestin tuojana?

tuol tuolla ks. **nečie, sie, tua, tual**

tuolloi silloin, tuolloin, tuohon aikaan *Tuolloi vie küläs oli eläjiä.* Silloin kylässä oli vielä asukkaita. Ks. **silloi**

tuollo|ine (-zen, -stu, -zii) tuoloinen, silloinen ks. **senaignaine, silloine**

tuolpäi tuoltapäin *Tuolpäi tul-dih saldatat.* Tuoltapäin tulivat sotilaat.

tuoma|ine (-zen, -stu, -zii) tuliainen *Lapsile pidäü hos n'amuu viijä tuomazikse.* Lapsille on vietävä vaikka karamellia tuliaisiksi. Ks. **gostinču**

tuom|i (-en, -ie, -ii/-iloi) tuomi *Školan tagan kazvau kolme suurdu tuomie.* Koulun takana kasvaa kolme suurta tuomea.

tuomi|ne (-zen, -stu, -zii), **tuond|u** (-an, -ua, -ii) tuominen, tuonti ks. **importu**

tuondu||lu|ba (-van, -bua, -bii) tuontilupä; **||rajoitu|s** (-ksen, -stu, -ksii) tuontirajoitus; **||tavar|(u)** (-an, -ua, -oi) tuontitavara

tuone tuonne *Mengiä tuone pihale!* Menkää tuonne pihalle! Ks. **tuane**

tuonepäi tuonnepäin *Aja tuonepäi, sit oigiele.* Aja tuonnepäin, sitten oikealle.

tuonilma|ine (-zen, -stu, -zii) tuonpuoleinen, kuolemanjälkeinen *Died'oi jo lähti tuonilmazih.* Isoisä

lähti jo tuonpuoleiseen (kuoli).

tuoreh (-en, -tu, -ii), **tuore|s** (-hen, -stu, -hii) 1. kostea, tuore *Heinät vie ollah tuorehet, ei sua panna saruah.* Heinät ovat vielä kosteat, ei voi panna latoon. 2. tuore, uusi *Jogoi müvväh laukas tuorehtu kartohkua?* Joko kaupassa on myytävänä uusia perunoita? 3. tuore, uusi *Tahtotgo kuulta tuorehii uudizii?* Haluatko kuulla tuoreita uutisia? Ks. **veres**

tuotand|o (-on, -uo, -oloi) tuotanto *levendiä tuotanduo* laajentaa tuotantoa

tuot|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) tuote, valmiste *kazvikunnan tuot-tehet* kasvikunnan tuotteet ks. **valmisteh**

tuoteh||kehittelü (-n, -ü, -löi) tuotekehittely; **||informatsi|i** (-en, -edu, -eloi) tuoteseloste

tuotta|i (-jan, -jua, -jii) tuottaja *Kenbo oli fil'man tuottajannu?* Kuka oli elokuvan tuottajana?

tuottož|u (-an, -ua, -ii) tuottoisa, tuottelias ks. **produktiivine, produktivnoi, tulokselline**

tuot|tua (-an, -tua, -etah) pyytää tuomaan *Voinnougo heil tuot-tua linnas tavarua?* Voikohan heitä pyytää tuomaan kaupungista tavaraa?

tupehtu|o (-n, -u, -tah) sammua, tukahtua *Motor tupehtui ülämäis.* Moottori sammui ylämäessä. Ks. **sammuo**

tupič|ču (-an, -čua, -čoi) tylsä *Nozničat ollah tupičat.* Sakset ovat tylsät. Ks. **tülčü**

tuppiveič|či (-en, -čie, -čilöi)
puukko ks. **puukko**

turb|ei (-ien, -iedu, -ieloi) turvonnut, tuuhea *oravu turbien hän-nänke* turpeahäntäinen orava ks. **sangei, tihei, turvonnuh**

turb|bu (-van, -bua, -ii) turpa *Lehmäl on turbu, počil kärzü, koiral mordu*. Lehmällä on turpa, sialla kärsä, koiralla kuono.

turist|u (-an, -ua, -oi) turisti, matkailija *Kanaariensuaril on äijü turistua*. Kanariansaarilla on paljon turisteja. Ks. **matkailii, matkumies**

turizm|u (-an, -ua, -oi) turismi *Turizmas suau moni mua arvokastu val'uuttua*. Turismista saa moni maa arvokasta valuuttaa.

turkilaj|ine (-zen, -stu, -zii) turkkilainen ks. **turtsielaine**

Turki (-n, -i) Turkki ks. **Turtsii**

turki (-n, -i, -loi) turkki, turkis-takki *Turkilois ei roi vilu*. Turkissa ei tule kylmä.

turzist|ua (-an, -au, etah) murjottaa, olla suutuksissa ks. **burčottua**

turtsielaj|ine (-zen, -stu, -zii) turkkilainen ks. **turkilaine**

Turtsiji (-en, -edu) Turkki *Turtsien piälinnu on Angara*. Turkin pääkaupunki on Ankara. Ks. **Turki**

turvalli|ne (-zen, -stu, -zii) turvallinen *Tämä lapsi voibi eliä turvallistu elostu*. Tämä lapsi saa elää turvallista elämää. Ks. **suojaalline**

turv|ata (-uan, -uau, -atah) turvata *Hengistrahouhku turvuau*

elostu hos vähäkse aigua. Henkivakuutus turvaa elämää vaikka vähäksi aikaa. Ks. **suojata**

turv|at|oi (-toman, -tomua, -tomii) turvaton ks. **suojaatoi**

turvav|u (-n, -u, -tah) turvautua *Lopuškal häi turvavui liägärlöin abuh*. Lopulta hän turvautui lääkäreiden apuun.

turv|veh (-behen, -vehtu, -behii) turve *kattua levo turbehel* peittää katto turpeella

turv|veta (-benen, -benou, -vetah) tihetä *Meččü turbeni jo viijes vuvves*. Metsä tiheni jo viidessä vuodessa. Ks. **tihetä, sagevuo, sajeta**

turvonn|u|h (-on, -ttu, -zii) turvonnut, turpea

turv|vota (-buon, -buou, -votah) turvota *Itkendiägo sinul silmät ollah turvottu?* Itkustako silmäsi ovat turvonneet? *Uksi turboi, ei mene salbah*. Ovi turposi, ei mene kiinni. Ks. **puhalduo**

turv|u (-an, -ua, -ii) turva *Nügöi olemmo turvas*. Nyt olemme turvassa. Ks. **suoju, suojus**

turv|u||luk|ku (-un, -kuu, -ku-loi) turvalukko; **||paik|ku** (-an, -kua, -koi) turvapaikka *pakita turvupaikka* anoa turvapaikka; **||tarkastu|s** (-ksen, -stu, -ksii) turvatarkastus *lendokentän turvutarkastukset* lentokentän turvatarkastukset; **||vüö** (-n, -dü, -löi) turvavyö *Kiinnitäkkiä turvuvüöt!* Kiinnittäkää turvavyöt! **||väri** (-n, -i, -löi) suojaväri

turzist|ua (-an, -au, -etah) murjottaa *Miksebo nenga turzistat?* Miksi noin murjotat? Ks. **burčottua, närnettii**

tuskata (yksipers. -uau) särkeä, koskea *Minul tuskauu süväindii.* Sydämeeni koskee. Ks. **čahluo, kivistiä, näiverdiä**

tusk|atakseh (-uammos, -uah/-uahes, -atahes) ikävöidä *Lapset tuskatahes kodii.* Lapsilla on koti-ikävä. Ks. **atkaloija(kseh), igävöijä(kseh), tuuzie**

tuskat|oi (-toman, -tomua, -tomii) tuskaton ks. **kivutoi, vaivatoi**

tuskeitta|i (-jan, -jua, -jii) tuskastuttava, tylsä *Kuundelin tuskeitajua pruazniekkupaginua.* Kuuntelin tuskastuttavaa juhlapuhetta. Ks. **küllästättäi, monotonnoi, terstavuttai, üksitoikkoine**

tuskeit|tua (-an, -tau, -etah) kyllästyttää ks. **küllästättii, terstavuttua**

tuskevuksis suutuksissa ks. **suutuksis**

tuskevu|o (-n, -u, -tah) tuskastua, suuttua, vihastua *Kenen piäle olet nenga tuskevunnuh?* Kehen olet noin suuttunut? Ks. **kiihtüö, suuttuo, tabavuo, vihastuo**

tuskevut|tua (-an, -tau, -etah) ikävystyttää, tuskastuttaa, kyllästyttää *Älä nügöi heidü tuskevuta.* Älä nyt ikävystytä heitä. Ks. **suuttuttua**

tusk|u (-an, -ua, -ii) tuska, kipu ks. **kibu, vaivu**

tu|ta (-nnen, -ndou, -tah) tuntea ks. **tundie**

tutki|e (-n, -u, -tah) tutkia *Üliopistos tutkitah karjalan kieldü.* Yliopistossa tutkitaan karjalan kieltä.

tutki|i (-jan, -jua, -joi) tutkija *Tutkijat enimüölleh eletäh abudengoil.* Tutkijat elävät enimmäkseen apurahoilla.

tutkimu|s (-ksen, -stu, -ksii)
1. tutkimus *Mittumua tutkimustu teijän laitoksel on?* Millaista tutkimusta teidän laitoksellanne on?
2. tutkielma *Tutkimuksen tiemannu on lingvistiekku.* Tutkielman aiheena on lingvistiikka.

tutkimus||ainehist|o (-on, -uo, -oloi), **||materjual|u** (-an, -ua, -oi) tutkimusmateriaali, -aineisto; **||projekt|u** (-an, -ua, -oi) tutkimushanke; **||tulo|s** (-ksen, -stu, -ksii) tutkimustulos

tutkind|o (-on, -uo, -oloi) tutkinto *piästä läbi tutkindos* suorittaa tutkinto ks. **egzuamen** vrt. **koiteh**

tutkind|u (-an, -ua, -oi) tutkinta, selvittely *Rikos selgeni tevokkahan tutkindan kauti.* Rikos selvisi tehokkaassa tutkinnassa.

tutkindu||komissiji (-en, -edu, -eloi) tutkintalautakunta; **||vangevu|s, ||vangiču|s** (-ksen, -stu, -ksii) tutkintavankeus

tutkitut|tua (-an, -tau, -etah) tutkituttaa *Tutkituta hambahien kundo.* Tutkituta hampaiden kunto. Ks. **kačotuttua**

tuttav|u (-an, -ua, -ii) tuttava, tuttu *Müö hänenke olemmo jo ammui tuttavat.* Olemme hänen kanssaan jo vanhoja tuttuja.

tuttavu|o (-n, -u, -tah) tutus-
tua *Tuttavuimmo hänenke üliopis-
tos*. Tutustuimme hänen kanssaan
yliopistossa. Ks. **tunnustuakseh**,
tunnustuo

tuttavu|s (-on, -ttu, -ksii) tutta-
vuus *luadie tuttavuttu* tehdä tutta-
vuutta

tut|ti (-in, -tii, -tiloi) tutti *Nän-
niniyekku imöü tuttiigi*. Syylilapsi
imee tuttiakin.

tuuč|ata (yksipers. -čuau) sataa
lunta *Tänäpäi vie vähäzel tuuččai*.
Tänään satoi vielä vähän lunta ja
tuuli. Ks. **tuhuta**

tuuč|ču (-an, -čua, -čii) lumi-
tuisku *Vot mittuman tuučan nosti!*
Voi millaisen lumituiskun nosti!
Ks. **tuhu**

tuuh|ei (-ien, -iedu, -ieloi) tuu-
hea *tuuhiet kulmat* tuuheat kulma-
karvat ks. **sangei**, **tihei**, **turbei**,
turvonnuh

tuulast|ua (-an, -au, -etah) tuu-
lastaa *Kalastajat üöl tuulastetah*.
Kalastajat tuulastavat öisin.

tuulet|in (-timen, -indu, -timii)
tuuletin *Tuuletin plitan piäl ruadau
hüvin*. Liesituuletin toimii hyvin.

tuulet|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) tuuleton, tyyni ks. **tüüni**

tuulet|tua (-an, -tau, -etah)
tuulettaa *Avua ikkun, tuuletammo
perten!* Avaa ikkuna, tuuletamme
huoneen!

tuul|j (-en, -du, -ii) tuuli *Tuulet
pohjazespäi ollah vilut*. Pohjois-
tuulet ovat kylmiä.

tuuli|energij|i (-en, -edü, -elöi)

tuulienergia ks. **tuulivoimu**;
||mellič|čü (-än, -čią, -čöi) tuuli-
mylly; **||st'okl|u** (-an, -ua, -ii) tuu-
lilasi

tuulist|uakseh (yksipers. -ah/
-ahes) alkaa tuulla *Pihal tuulistihes*.
Ulkona alkoi tuulla.

tuuli|voimal|u (-an, -ua, -oi)
tuulivoimala; **||voim|u** (-an, -ua,
-ii) tuulienergia ks. **tuulienergii**

tuul|ta (yksipers. -ou) tuul-
la *Tänäpäi tuulou liidehespäi*.
Tänään tuulee kaakosta. Ks. **pu-
haldua**, **puhuo**

tuuž|e (-n, -u, -tah) surra
ks. **atkaloija(kseh)**, **gor'uija**,
igävöijä(kseh), **tuskatakseh**

tu|vva (-on, -ou, -vvah) tuoda
Poštankandai toi kirjazen. Postin-
kantaja toi kirjeen.

tühjend|jä (-än, -äü, -etäh) tyh-
jentää *Vargahat tühjendettih lau-
kan*. Varkaat tyhjensivät kaupan.

tühjet|tä (3. pers. -nöü, -täh)
tyhjetä *Minun čottu bankas terväh
tühjeni*. Pankkitilini tyhjjeni nope-
asti.

tühj|jü (-än, -iä, -ii) 1. tyhjä *Süö
torielku tühjäkse!* Syö lautanen
tyhjäksi! 2. tarpeeton, turha *Hei-
täksiä tühjät paginat!* Lopettakaa
turhat puheet!

tühjäh turhaan, hukkaan *Tä-
mägi päivü vikse meni ihan tühjäh*.
Tämäkin päivä meni varmaan ihan
hukkaan. Ks. **sudre**

tük|ki (-in, -kii, -kilöi) tyk-
ki *ambuo tükil* ampuu tykillä ks.
puušku

tük|kiä (3. pers. -käü, -itäh) sykkiä ks. **sükkie**

tülč|tä (-nen, -nöü, -täh) 1. tylsistyä, tylsyä *Veičet tülčettih*. Veitset tylsyivät. 2. tylsistyä, menettää henkinen vireytensä *Dementies patsijentan mieli tülčenöü*. Dementiassa potilas tylsistyy.

tülč|ü (-än, -iä, -ii) 1. tylsä, huonoteräinen *Nozničat ollah tülčät*. Sakset ovat tylsät. Ks. **tupičču**

2. pitkästyttävä, yksitoikkoinen *Kačoin tozi tülčän fil'man*. Katsoin todella tylsän elokuvan. Ks. **kül-lästüttäi, terstavuttai, tuskeittai**

tülgei (-ien, -iedü, -ielöi) vastenmielinen ks. **vastumieline**

tülgeit|tiä (-än, -täü, -etäh) tympiä, kyllästyttää *Hänen paginat jo kaikkii tülgeitetäh*. Heidän puheensa tympivät jo kaikkia.

tünnüri (-n, -i, -löi) tynnyri ks **pučči**

tüp|e (-pien, -ehtü, -pielöi) tulp-pa, tukko *butilkan tüpe* ks. **propku**

tüpehtü|ö (-n, -ü, -täh) tukeh-tua ks. **läkehtüö, öglästäkseh**

tüpi|tä (-čen, -čöü, -täh) tukkia *Pidäü tüpitä ikkunoin ravot*. Pitää tukkia ikkunan raot. Ks. **salvata**

tüppevü|ö (-n, -ü, -täh) tukkeu-tua *Butket tüppevüttih*. Putket tuk-keutuivat. Ks. **salbavuo**

türm|ü (-än, -iä, -ii) tyrmä, vankila *puuttuo türmäh* joutua van-kilaan ks. **vangil**

türskäht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) 1. purskahtaa *türskähtjäkseh itkuh* purskahtaa it-

kuun 2. kolahtaa *Veneh türskähtih kiveh*. Vene kolahti kiveen.

tüt|ti (-in, -tii, -tilöi) nukke *elostua tüttilöinke* leikkiä nukeilla

tüt|tö (-ön, -tüö, -tölöi), **tüttö|jine** (-zen, -stü, -zii) tyttö *nuorennu tüttönnü* nuorena tyttöinä

tüt|är (-tären, -ärdü, -tärii) tytär *Kenenbo tüttärii häi on?* Kenenkäs tyttäriä hän on?

tüv|ji (-en, -ie, --ii/ilöi) tyvi *Puuh nostah tüves*. Tyvestä puuhun noustaan. (sl.)

tüüdümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) tyytymätön *Rahvas ollah tüüdümmättömät halličukseh*. Kansa on tyytymätön hallitukseen.

tüüdüvä|jine (-zen, -stü, -zii) tyytyväinen *Oletgo nügöi tüüdüvävine?* Oletko nyt tyytyväinen?

tüün|ji (-en, -dü, -ii) 1. tyyni (tuuleton) *Tüünel on hüvä soudua*. Tyynellä on hyvä soutaa. Ks. **tuuletoi**

2. levollinen, rauhallinen *püzüö tüünennü* pysyä rauhallisena ks. **rauhalline, rauhažu**

tüünistü|ö (-n, -ü, -täh) tyyntyä *Pihal on tüünistünnüh*. Ulkona on tyyntynyt.

tüö (teijän, teidü) te *Teidü ei olluh kois ehtäl*. Ette olleet kotona illalla.

tüö|ndiä (-(n)nän, -ndäü, -täh) 1. työntää, siirtää ks. **ähkätä** 2. lähettää *Tüön(n)in muamale kirjazen*. Lähetin äidille kirjeen. 3. päästää, laskea *Muamo tüöndi meidü kezoile*. Äiti päästi meidät uimaan.

tüön|dö (-nön, -düö, -dölöi) 1. lähettäminen, lähetys 2. palaute *suaha müödästü tüöndüö järilleh* saada myönteistä palautetta

täčöit|tiä (-än, -täü, -etäh) survoa ks. **survuo**

tägälä|ine (-zen, -stü, -zii) täkäläinen, täällä oleva *Tägälästü rahvastu en vie tunne*. Täkäläistä väkeä en vielä tunne.

täh 1. tähän *Istoi täh!* Istu tähän! 2. vuoksi, takia, tähden *Lapsien täh midä vai voin ruadua*. Lasten vuoksi voin tehdä mitä tahansa. Ks. **ruadi, tuači, tähte**

tähk|ü (-än, -iä, -ii) tähkä *ozran tähkät* ohran tähkät ks. **terä**

tähte vuoksi, takia, tähden ks. **ruadi, tuači, täh**

täi (-n, -dü, -löi) täi *hävittiä täit* hävittää täit

tälleh näin, tällä tavoin *Tälleh se pidäü ruadua*. Tällä tavoin se täytyy tehdä. Ks. **nenga, muga**

tämä (tämän, tädä) tämä *Tädä päiviä nikonzu emmo unohta*. Tätä päivää emme unohda koskaan.

tämän||ilmai|ne (-zen, -stu, -zii) maallinen ks. **mualline**; ||**mo|ine** (-izen, -stu, -izii) tällainen; ||**nägö|ine** (-zen, -stü, -zii) tämännäköinen; ||**taba|ine** (-zen, -stu, -zii) tämääntapainen

tänne tänne *Tulgua vai tänne!* Tulkaa vain tänne!

tännepäi tännepäin

tänäpäi tänään *Tulemmo tänäpäi libo huomei*. Tulemme tänään tai huomenna.

tänävuon tänä vuonna

täpl|ü (-än, -iä, -ii) täplä

täpn|ü (-än, -iä, -ii) tahra *Kui hävittiä nengomat täpnät?* Kuinka tuollaiset tahrat voi poistaa? Ks. **tačmu**

tärg|ei (-ien, -iedü, -ielöi) tärkeä *tärgiet dielot* tärkeät asiat ks. **merkiččii, tärkü**

täri|stä (-zen, -zöü, -stäh) täristä, vapista *Käit täristäh varavos*. Kädet tärisevät jännityksestä. Ks. **tudista, säristä, vabista**

tärk|ü (-än, -iä, -ii) tärkeä ks. **merkiččii, tärgei**

tärpi|e (-n, -ü, -täh) tärvellä, pilata ks. **čällätä, sportie, rikkuo** **tärähtel|lä** (-en, -öü, -läh) tärrähdellä ks. **särähtellä**

täräht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) tärrähtää *Mua tärähtih jalloin al, ku iski tuldu*. Maa tärrähti jalkojeni alla, kun salama iski. Ks. **särähtiäkseh**

täräht|s (-ksen, -stü, -ksii) tärrähdys ks. **särähtüs**

täs tässä, tästä *Täs sinulles den-gat!* Tässä sinulle rahat! Ks. **tuas**

tävveli|ne (-zen, -stü, -zii) 1. täydellinen *Tävvelistü ristikanzua ei ole*. Täydellistä ihmistä ei ole. 2. täysi *Tävvelizen bankan saimmo mandžoidu*. Täyden purkin saimme mansikkaa. Ks. **täüzi**

tävvend|jä (-än, -äü, -etäh) täydentää *Tänäpäi tävvendämmö varastoloi*. Tänään täydennämme varastoja.

täüdeh|s (-ön, -ttü, -ksii) tilavuus ks. **tilavus**

täüdelä|ine (-zen, -stü, -zii) täyteläinen *täüdeläzet värit* täyteläiset värit

täüdümät|öi (-tömän, -tömiä, -tömmii) 1. täyttymätön *täüdümättömät toivehet* täyttymättömät toiveet 2. kyltymätön *Neçile täüdümättömäle nimi ei ole külläl*. Tuolle kyltymättömälle mikään ei ole kyllicki.

tä|üdüö (-vvün, -üdüü, -vvütäh) 1. täyttyä, tulla täyteen *Virši jo täüdui muarjua*. Kori tuli jo täyteen marjoja. Ks. **täüttüö** 2. riittää, olla kyllicki *Leibiä täüdüü vie huomenekse*. Leipää riittää vielä huomiseksi. *Älä vala enämbiä, täüdüü jo!* Älä kaada enää, riittää jo! Ks. **fattie, rodiekseh, roita**

tä|üzi (-vven, -üttü, -üdeh, -üzii) 1. täysi *Poigu sai tävven palkan kezäruavos*. Poika sai täyden palkan kesätyöstään. 2. täysi, täydellinen *Häi on täüzi durakku*. Hän on täysi ääliö. 3. perinpohjainen, ehdoton *Meil on täüzi valdu luadie piätöksii*. Meillä on ehdoton valta tehdä päätöksiä. Ks. **tävvelline**

täüzigä|ine (-zen, -stü, -zii) täysi-ikäinen ks. **aiguine, ruavas, vadras**

täüzi||järg|ine, ||miel|ine (-zen, -stü, -zii) täysijärkinen; **||mitta|ine** (-zen, -stu, -zii) täysimittainen; **||jüvävil'p|u** (-an, -ua, -oi) täysjyvävilja; **||mehu** (-n, -u, -loi) täysmehu

täüt|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) täyte *Mittumua täütehtü ollou pie-*

luksen süväimes? Millaista täytettä lienee tynny sisällä?

täüt|tiä (-än, -täü, -etäh) täyttää *Täütä puççi reunoi müöte!* Täytä tynnyri reunojaan myöten!

täüt|tüö (3. pers. -tüü, -ütäh) täyttyä, toteutua *Kai minun tahtot täütütti*. Kaikki toiveeni toteutuivat. Ks. **täüdüö**

täüt|tö (-ön, -tüö, -tölöi) täyttö, täyttäminen *Kenbo pidäü huoldu pezokonehen täütös?* Kuka huolehtii pesukoneen täytöstä?

töhel|ö (-ön, -üö, -ölöi) tohelo ks. **šohelo**

töhi|stä (-zen, -zöü, -stäh), **töhl|ätä** (-iän, -iäü, -ätäh) koheltaa, sotkea *Müö vai töhliämmö tädä kieldü*. Me vain kohellamme tällä kielellä. *Midäbo sie töhizettö?* Mitäs te siellä kohellate?

töhl|ö (-n, -üö, -ölöi) mämmikoura, hölmö, tomppeli *Älä rubie töhlökse!* Älä rupea hölmöksi! Ks. **durakku, höblöi, hölmöi**

töll|ötä (-üön, -üöü, -ötäh) kuolla (eläimistä, halveksien ihmisistä) *Meil hebo töllöi*. Hevosemme kuoli. *Se humalniekku toinah töllüöü viinan juondua*. Se juoppo varmaankin kuolee viinaan. Vrt. **kuolta**

tölm|jä (-än, -äü, -etäh) telmiä, mekastaa ks. **telmiä**

tönčö|ji (-in, -idü, -löi) puolukka-talkkunajauhoperö *Lapsennu suvaiçimmo tönčöidü*. Lapsena pidimme kovasti puolukka-talkkunajauhoperöstä.

töngi|e (-n, -ü, -täh) tonkia, kaivaa ks. **kaivua**

törm|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) 1. (urh.) tyrmätä *Boks'or törmäi vastustajan*. Nyrkkeilijä tyrmäsi vastustajansa. 2. tyrmätä, voittaa perin pohjin *Meijän ezitüs törmättih iänil kummene kolme*. Esityksemme tyrmättiin äänin 10–3. Ks. **nenästüö, vastustua**

törmävü|s (-ksen, -stü, -ksii) tyrmäys *Törmävükkses satatin piän*. Tyrmäyksessä satutin pääni.

töök|ätä (-kiän, -kiäü, -ätäh) tyrkätä, tuupata ks. **čuglata, süvätä, ähkätä**

Uu

ua|du (-vun, -duu, -duloi) kadotus, helvetti *Riähkät vietäh uaduh*. Synnit vievät kadotukseen. Ks. **helvetti**

uak|kua (-an, -kau, -etah) kyseellä (liikaa, uudestaan) *Ezmäi ei kuundele hüivin, sit vai uakkau*. Ensin (hän) ei kuuntele, siksi kyselee uudestaan. Ks. **küzellä**

(u)al|do (-lon, -duo, -doloi) aalto *meren uallot* meren aallot ks. **aldo, laineh**

(u)ar|reh (-dehen, -rehtu, -dehii) aarre *eččie uarrehtu* etsiä aarretta

uat|tuo (-un, -tuu, -utah) yltä, ruveta *Tuatto uatui meidü čakkuamah*. Isä rupesi torumaan meitä. Ks. **libuo, üldüö**

uberi|e (-n, -u, -tah) 1. siivota, panna järjestykseen *Pidäü pertit uberie*. Täytyy siivota huoneet. Ks. **čiiście, kabrastua, puhtastua, ruokkie** 2. korjata (talteen) *Jogoi oletto uberinnuh vil'at?* Joko olette korjanneet viljat? Ks. **kab-rastua, leikata**

uberi|j (-jan, -jua, -joi) siisti-jä, siivooja ks. **čiištii, kabrastai, ruokkii**

ubitk|u (-an, -ua, -oi) menetys *tirpua ubitkoi* kärsiä menetyksistä ks. **menetüs, roskodu**

uborno|j (-in, -idu, -loi) wc, käymälä ks. **huussi, käümäl, tua-liettu**

ubor|u (-an, -ua, -oi) koriste ks. **boba, čomendus**

uč(u)ask|u (-an, -ua, -oi) tontti,

maapalanen *Müö lövvimmö hüivän učaskan mökkih näh*. Löysimme hyvän tontin mökkiä varten. Ks. **muapala**

učenie|ku (-an, -kua, -koi) oppilas ks. **opastui, školaniekku, školanopastui, škol'niekku**

učku (-un, -u, -loi) isku *Mittuine učku minul puutui piäh!* Mil-lainen isku osuikaan päähäni! Ks. **išku, lošku**

udareh (-en, -tu, -ii) utare

udobreeni|j (-en, -edü, -elöi) lannoite *keinotegozet udobreeniet* keinolannoitteet ks. **höste, höstö, lannoiteh**

udobno|j (-in, -idu, -oloi) mukava, hyvä ks. **hüvä, mugazu, mugavu, oivalline**

udobri|e (-n, -u, -tah) lannoittaa *udobrie muadu* lannoittaa maata

udžval|ine (-zen, -stu, -zii), **udžvak|ko** (-on, -kuo, -koloi) huurteinen, kuurainen *Mua on udžvaine*. Maa on kuurassa.

udžv|e (-ien, -ettu, -ieloi), **udžv|u** (-an, -ua, -ii) huurre *Huondeksel puut oldih udžvas*. Aamulla puut olivat huurteessa.

udu (uvun, uduu, uduloi) utu, sumu *Järvel jo nägüü uduu*. Järvellä näkyy jo utua.

udu|ine (-zen, -stu, -zii) utuinen, sumuinen *uduzet rannat* utuiset rannat

ugodi|e (-n, -u, -tah) 1. miellyttää *Händü opittelin kaikelleh ugodie*. Yritin miellyttää häntä kaikin tavoin. Ks. **miellüttiä** 2. osua,

sattua sopivasti *Hüvin ugodiitto murginale*. Hyvin osuitekin (tulemaan) ruoka-aikaan. Ks. **puuttuo**

ugodi|ekseh (-mmos, -h/-hes, -tahes) osua *Ihan petties ugodiimmos oigiele dorogale*. Ihan vahingossa osuin oikealle tielle. Ks. **ozata, puuttuo**

ugož|u (-an, -ua, -oi), **ugouž|o** (-in, -idu, -loi) 1. mukava, miellyttävä *Kusbo nengoman ugožan brihan lövvit?* Mistä noin mukavan pojan löysit? 2. kaunis ks. **čoma**

uhku (-n, -u, -loi) (lumi)sohjo, sohjokeli *kualua uhkus* kahlata lumisohjossa

uhkuk|as (-kahan, -astu, -kahii) sohjoinen *Panou uhkukastu lundu*. Sataa lumisohjoa.

uhr|ata (-uan, -uau, -atah) uhrata ks. **žertvuija**

uhrav|o (-on, -uo, -oloi) uhri ks. **žertvu, uhri, verhu**

uhravu|o (-n, -u, -tah) uhrautua ks. **žertvuija**

uhri (-n, -i, -loi) uhri ks. **žertvu, uhravo, verhu**

uida|i (-jan, -jua, -jii) uimari *Kuibo pästih uidajat kilvas?* Kuinka uimarit pärjäisivät kilpailussa? Vrt. **kezoinekku, kezoinkülbi**

uidami|ne (-zen, -stu, -zii) uiminen, uinti ks. **uindu** vrt. **kezo**

ui|dua (-jan, -dau, -jetah), **uija** (uin, uibi, uijah) uida *Kežäl uimmo järves, talvel uinduzualas*. Kesällä uimme järvessä, talvella uimahallissa. Vrt. **kävvä kezoile**

uijat|tua (-an, -tau, -etah) uittaa

ks. **kezoittua, uittua**

uijella (-delen, -delou, -jellah) uida, uiskennella *Sorzat uijellah randuvies*. Sorsat uiskentelevat ranta-vedessä.

uimehtu|o (-n, -u, -tah) pyörtyä, pökertyä *Püöräl ajajes kuavuin da vikse kodvazekse uimehtuin*. Pyörällä ajaessani kaaduinkin ja ehkä hetkeksi menetin tajuntani.

uind|u (-an, -ua, -ii) uinti, uiminen ks. **uidamine** vrt. **kezo**

uindu||allik|ko (-on, -kuo, -koloji) uima-allas; **||houzu** (-n, -u, -loi) uimahousu(t); **||piähineh** (-en, -tü, -ii) uimalakki; **||ran|du** (-nan, -dua, -doi) uimaranta ks. **pl'ažu**; **||so|ba** (-van, -bua, -bii) uimapuku ks. **kupal'niekku**; **||zual|u** (-an, -ua, -oi) uimahalli

uin|ota (-uon, -uou, -otah) nukahtaa *Lapsut kerras uinoi*. Lapsi nukahti heti. Ks. **herähtiäkseh, nukahtua, nukahtuakseh**

uinot|tua (-an, -tau, -etah) 1. saattaa uneen, tuudittaa *Muamo rubei uinottamah lastu*. Äiti rupeksi nukuttamaan lasta. 2. nukuttaa, antaa narkoosi *Voimatoi uinotettih*. Potilas nukutettiin.

uinotuspaj|o (-on, -uo, -oloi) kehtolaulu

uit|tua (-an, -tau, -etah) uittaa *Parzii uitetah jogiloi müöte*. Tukkeja uitetaan pitkin jokia. Ks. **kezoittua, uijattua**

uk|ata (-kuan, -kuau, -atah) antaa suukko *Ukkua buabua!* Anna suukko mummulle!

ukkail|la (-en, -ou, -lah) suudella

ukkav|o (-on, -uo, -oloi) suudelma *Enzi ukkavuo et unohta*. Ensisuudelma ei unohdu.

uk|ko (-on, -kuo, -koloi) ukko, mies, aviomies vrt. **mies, mužikku ukkuand|u** (-an, -ua, -oi) suuteleminen

ukleik|ku (-an, -kua, -koi) salakka ks. **salatti**

ukolniegl|u (-an, -ua, -oi) ruisku *Ukolnieglat pidäü hüvin puh-tastua*. Ruiskut täytyy desinfioida.

ukol|u (-an, -ua, -oi) pistos *panna ukolua* antaa pistoksia

ukon||ilm|u (-an, -ua, -oi) ukon-
ilma ks. **jürü**; **||kuar|j** (-en, -du, -ii), **||vem|mel** (-belen, -meldü, -belii) sateenkaari

ukot|oi (-toman, -tomua, -tomii) miehetön, naimaton nainen

ukot|tuo (-un, -tuu, -utah) mennä naimisiin (naisesta) ks. **mennä miehele**

Ukrain|(u) (-an, -ua) Ukraina *Ukrainas ollah nügöi rauhattomat aijat*. Ukrainassa on nyt rauhattomat aijat.

ukrainalajine (-zen, -stu, -zii) ukrainalainen

ukrop|pu (-an, -pua, -poi) tilli *kazvattua ukroppua* kasvattaa tilliä

uksi (uksen, ustu, uksii) (sisä) ovi *Lukičitgo uksen?* Lukitsitko oven? Vrt. **hodu, veräi**

uksu|t (-on, -ttu, -zii) pieni ovi, luukku *Avua plitan uksut!* Avaa uunin luukku!

ulahut|tua (-an, -tau, -etah) itkeä (äänekkäästi), purskahtaa itkuun *Tüttöine itkuh ulahutti*. Tyttö purskahti itkuun.

ulgo||azieloinministerstv|u (-an, -ua, -oi) ulko(asiain)ministeriö; **||čur|a** (-an, -ua, -ii) ulkopuoli ks. **ulgopuol|j**; **||huonu|s** (-ksen, -stu, -ksii) ulkorakennus; **||mua** (muan, muadu, mualoi) ulkoma; **||mualajine** (-zen, -stu, -zii) ulkomaalainen ks. **vierasmuallaine**

ulgomua|t (-loin, -loi) ulkomaat *lähtie ulgomualoih/ulgomualoile* lähteä ulkomaille

ulgon ulkona ks. **pihal**

ulgo||nä|gö (-vön, -güö, -gölöi) ulkonäkö; **||poliitiek|ku** (-an, -kua, -koi) ulkopolitiikka; **||puol|j** (-en, -du, -ii) ulkopuoli ks. **ulgočura**; **||puoli|ne** (-zen, -stu, -zii) ulkopuolinen, sivullinen ks. **bokkalaine**; **||senčoi|j** (-in, -idu, -oloi) (ulko) eteinen ks. **edehine, sinčoi**; **||ver|äi** (-iän, -iädü, -iälöi) ulko-ovi

ulineh (-en, -tu, -ii) ulina, ulvonta *Kuulitgo hukan ulinehtu?* Kuulitko suden ulvontaa? Ks. **ulveh**

uli|sta (-zen, -zou, -stah) 1. ulista, ulvoa, vinkua *Skouroi uli-zou*. Ambulanssi ulvoo. 2. itkeä (äänekkäästi), ulvoa *Älä nenga ulize!* Älä ulvo noin kovaa! Ks. **ulvuo, vonguo**

ullos ulos, pois vrt. **iäre, iäreh, iäres**

ullosteh (-en, -tu, -ii) uloste ks. **pasku, šittu**

ullost|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) ulostaa *Läzii jo kolmeh päiväh ei ullostannuhes*. Potilas ei ole ulostanut kolmeen päivään. Ks. **šittuo**

ulveh (-en, -tu, -ii) ulina, ulvonta ks. **ulineh**

ulv|uo (-on, -ou, -otah) ulista, ulvoa, vinkua *Tuuli ulvou*. Tuuli ulvoo. Ks. **ulista, vonguo**

umbevu|o (-n, -u, -tah) umpeutua *Muga tuuččai, kai dorogu umbevui*. Niin satoi lunta että tie umpeutui (meni tukkoon).

umbi||lu|mi (-men, -ndu, -mii) umpihanki; **||humal** (-an, -ua, -ii) umpihumala; **||kuj|o** (-on, -uo, -oloi) umpikuja

umbinaline (-zen, -stu, -zii) umpinainen *Umbinazes kuopas piimmö kartohkoi keviässäh*. Umpinaisessa kellarissa pidimme perunoita kevääseen saakka.

umbi||solm|j (-en, -ie, -ii/-iloi) umpisolmu *Šnurkat mendih umbisolmeh*. Kengännauhat menivät umpisolmuun. **||ven'ala|ine** (-zen, -stu, -zii) umpivenäläinen *Häi otti umbiven'alazen mučoin, kudai vaigu ven'akse pagizou*. Hän otti umpivenäläisen vaimon, joka puhuu vain venäjää.

ummak|ko (-on, -kuo, -koloi) synkkä, pilvinen ks. **pilveksine, pilvežü, pilvine**

um|mata (-buan, -buau, -matah) 1. tukkia *Lundu tuhui, kaiken dorgan umbai*. Lunta tuiskutti, kaiken tien tukki. 2. peittää, luoda

umpeen *Haudu ummattih*. Hauta luotiin umpeen.

ummehtunnu|h (-on, -ttu, -zii) ummehtunut, tunkkainen ks. **tu-mehtunnuh**

ummes ummessa, kiinni *Lapsel jo ollah silmät ummes, uinoi*. Lapsella ovat jo silmät kiinni, nukahti.

ummetu|s (-ksen, -stu, -ksii) ummetus *Erähät süömizet suate-tah ummetukseh*. Jotkut ruoat aiheuttavat ummetusta.

ummist|ua (-an, -au, -etah) sulkea, ummistaa *Kogo üös en ummistannuh silmii*. Koko yössä en sulkenut silmiäni (saanut unta).

unehi|ne (-zen, -stu, -zii), **unek|as** (-kahan, -astu, -kahii) unelias, uninen ks. **uničču, unimieline**

uneksi|e (-n, -u, -tah) 1. uneksiä, haaveilla *Uneksitgo jo eläkehpäivis?* Haaveiletko jo eläkepäivistä? Ks. **huaveilla, huavehtiekseh** 2. uneksiä, nähdä unta *Hänes olen puaksuh uneksinnuh (nähnüh undu)*. Hänestä olen usein nähnyt unta.

unet|oi (-toman, -tomua, -tomii) uneton *A-voi-voi nämmii unettomii üölöi!* Voi näitä unettomia öitä!

unettomu|s (-on, -ttu, -ksii) unettomuus *muokatakseh unettomuttu* kärsiä unettomuudesta

unevu|o (-n, -u, -tah) tulla uniseksi *Jälles ildastu unevuin*. Illallisen jälkeen tulin uniseksi.

Ungari (-n, -ii) Unkari ks. **Vengrii**

ungarilai|ne (-zen, -stu, -zii) unkarilainen

uni (unen, undu, unii) 1. uni, nukkuminen *Jo aijoi havačuin unes.* Jo aikaisin heräsin unesta. 2. uni, unennäkö *Mittumuabo undu näit mennüt üön?* Millaista unta näit viime yönä?

uničču (-un, -čuu, -čuloi) uninen, unelias ks. **unehine, unekas, unimieline**

uniliečeh (-čehen, -ehtü, -čehii) unilääke ks. **unilekars(t)-vu, unirohtu, unizel'ŕ'u**

unimieli|ne (-zen, -stü, -zii) unelias ks. **unekas, uničču, unehiine**

unimielis unissa(an) *paista unimielis* puhua unissaan

uniroht|u (-on, -uo, -oloi) unilääke ks. **uniliečeh, unilekars(t)-vu, unizel'ŕ'u**

uniss||kävelli| (-jän, -jiä, -jõi) unissakävelijä *Uniskävelliä ei sua nostattua.* Unissakävelliää ei saa herättää. **||pagizi|** (-jan, -jua, -joi) unissaan puhua

unissah unissa(an) *paista unissah* puhua unissaan

unizel'ŕ|u (-an, -ua, -oi) unilääke ks. **unilekars(t)vu, uniliečeh, unirohtu**

unituaz|u (-an, -ua, -oi) wc-pönttö

unohtačču (-un, -čuu, -čuloi), **unohta|** (-jan, -jua, -jii) huonomaistinen

unoht|ua (-an, -au, -etah) unohtaa *A-voi-voi, kaiken jo unohtin!*

Voi, unohtin jo kaiken!

unohtu|o (-n, -u, -tah) unohtua *Avaimet unohtuttih kodih.* Avaimet unohtuivat kotiin.

unohtumat|oi (-toman, -tomua, -tomii) unohtumaton *unohtumattomat mustot* unohtumattomat muistot

up|ota (-puon, -puou, -otah) 1. hukkaa *Älgiä mengiä kevätjiale, uppuotto!* Älkää menkö kevätjaille, hukutte! 2. upota *Veneh uppoi.* Vene upposi.

upot|tua (-an, -tau, -etah) upottaa *Suo upottaa.* Suo upottaa. Ks. **vajottua**

upote|s, upotu|s (-ksen, -stu, -ksii) tulva, vedennousu *Pohjanmual on joga vuottu suuret upotekset.* Pohjanmaalla on joka vuosi suuret tulvat. Ks. **viennouzu**

ur|ai (-uan, -uadu, -ualoi) 1. sekopää, hullu *Uruadu ei pie riäzitiä.* Hullua ei saa ärsyttää. *Vot on hänel uruat tavat!* Onpa hänellä hullut tavat! 2. naiivi, yksinkertainen *Minä urai händü uskoin.* Minä yksinkertainen uskoin häntä. Ks. **mioletöi**

uravoi|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) hullutella *Midäbö nügöi uravoičettokseh?* Mitäs te nyt hulluttelette?

uravu|o (-n, -u, -tah) tulla hulluksi *Oletgo uravunnuh?* Oletko tullut hulluksi?

urbanizui|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) urbanisoi-tua, kaupungistua ks. **linnalastuo**

ur|bu (-van, -bua, -bii) urpu
koivun urvat koivun urvut ks. **ur-
vaine**

urhak|ko (-an, -kuo, -kolo) ur-
hea, urhoollinen *urhakat mužikat*
urheat miehet

urho|ji (-in, -idu, -loi) sankari

uri|sta (-zen, -zou, -stah) 1.
murista ks. **murista, äristä, öris-
tä** *Meijän koiru urizou, ga ei pure.*
Koiramme murisee, muttei pure. 2.
kurista *Váčču urizou.* Vatsa kuri-
see. Ks. **kurista**

ur'k|u (-an, -ua, -oi) urakka
ruadua ur'kal tehdä työtä urakalla
ks. **podr'uadu**

uroč|ču (-un, -čuu, -čuloi)
uros=, koiras ks. **ižäččü**

urok|ku (-an, -kua, -koi) 1. op-
pitunti *Tänäpäi hüvin opastuimmo*
urokal. Tänään opiskelimme te-
hokkaasti oppitunnilla. 2. opetus
Vot sain heispäi hüvän urokan!
Sainpa heiltä hyvän opetuksen!

urost|ua (-an, -au, -etah) loh-
duttaa *Händü müö kaikin urostam-
mo.* Me kaikki lohdutamme häntä.

urostu|s (-ksen, -stu, -ksii) loh-
tu, lohdutus *Se oli tühjü urostus.* Se
oli laiha lohtu.

urva|ine (-zen, -stu, -zii) urpu
ks. **urbu**

us'ut|tua (-an, -tau, -etah) usut-
taa, yllyttää *Älä us'uta koirua!* Älä
usuta koiraa! Ks. **kičittiä, kuhkut-
tua, üllüttiä**

usak|as (-kahan, -astu, -kahii)
viiksekäs

us|at (usien, usii) viikset *Usat*

vai pardu menöü hänele parem?
Viikset vai parta pukee häntä par-
haiten?

uskald|ua (-an, -au, -etah) lu-
vata *Uskalditgo hänele midägi?*
Lupasitko hänelle jotakin? Ks. **lu-
vata** vrt. **jiäksie**

uskald|uakseh (-ammos, -ah/-
ahes, -etahes) lupautua *Häi uskal-
dih tulemah kerähmöh.* Hän lu-
pautui tulemaan kokoukseen. Ks.
lubavuo vrt. **jiäksiekseh**

uskaldu|s (-ksen, -stu, -ksii),
uskalm|o (-on, -uo, -oloi) lupaus
ks. **lubavus**

usk|o (-on, -uo, -oloi) usko,
luottamus *Minul on luja usko täh*
dieloh. Minulla on vahva usko tä-
hän asiaan. Vrt. **religiigii, uskondo,**
viero

uskolli|ne (-zen, -stu, -zii) us-
kollinen ks. **luotettavu, uskottavu**

uskomat|oi (-toman, -tomua,
-tomii) uskomaton *Sain kuulta us-
komattoman uudizen.* Sain kuulla
uskomattoman uutisen.

uskomu|s (-ksen, -stu, -ksii)
uskomus *Tiijätgo vahnoi uskomuk-
sii?* Tiedätkö vanhoja uskomuksia?

uskond|o (-on, -uo, -oloi) us-
konto ks. **religiigii, viero** vrt. **usko**

uskondolli|ne (-zen, -stu, -zii)
uskonnollinen *uskondollizet knii-
gat* uskonnolliset kirjat

uskondonvällü|s (-ön, -ttü,
-zii) uskonnonvapaus ks. **vieron-
vällüs**

uskot|oi (-toman, -tomua, -to-
mii)uskoton *Uskottomale muži-*

kale ei ole kebjei prostie. Uskottomalle miehelle ei ole helppo antaa anteeksi.

uskottav|u (-an, -ua, -ii) uskottava *Häi andoi ihan uskottavan sellituksen.* Hän esitti ihan uskottavan selvityksen. Ks. **luotettavu, viernoi**

uskoval|ine (-zen, -stu, -zii) uskova nainen ks. **vieruiččii**

usk|uo (-on, -ou, -otah) uskoa *Uskotgo toven hänen sanoih?* Uskotko tosiaan hänen sanoihinsa? *uskuo omah ozah* uskoa kohtaloonsa ks. **luottua**

usti (-n, -i, -loi) uistin *lükätä ustii* heittää uistinta

ustit|tua (-an, -tau, -etah) uistella *Ustittajes vietäh ustii venehen peräs.* Uistellessa vedetään uistinta veneen perässä.

us'ut|tua (-an, -tau, -etah) usuttaa, yllyttää ks. **kičittiä, kuhkutua, niärittiä, potakoija, üllüttiä**

ut'ug|u (-an, -ua, -oi) silitysrauta ks. **silitüšraudu**

ut'uuzi|e (-n, -u, -tah) silittää *ut'uuzie sobii* silittää vaatteita ks. **silittiä**

utoupi|j (-en, -edu, -eloi) utopia *Sinun huavehet ollah täütü utoupiedu.* Sinun haaveesi ovat täyttä utopiaa.

uubumu|š (-ksen, -stu, -ksii) uupumus *Händü vaivuu ruado-uubumus.* Hän kärsii työuupumuksesta.

uu|buo (-vun, -buu, -vutah) uupua, sairastua uupumukseen *Mi-*

nun kollegu uubui tävvelleh. Kollegani sairastui uupumukseen.

uudi|ne (-zen, -stu, -zii) uutinen *kuunnella uudizii* kuunnella uutisia ks. **tiijoiteh, tiijoitus, viesti**

uulič|ču (-an, -čua, -čoi) katu ks. **piha**

uurdai|n (-men, -ndu, -mii), **uutate|s** (-ksen, -stu, -ksii) raiilo, avanto *Älgiä vai hiihtäkkiä uurdaimeh!* Älkää vain hiihtäkö raiiloon! Ks. **iäven, sulain, sulandeh**

uuvut|tua (-an, -tau, -etah) uuvuttaa *Liigu ruado minuu uuvut-tau.* Liika työ uuvuttaa minua.

uuzi (uvven, uuttu, uudeh, uuzii) 1. uusi *muuttua uudeh kodih* muuttaa uuteen kotiin 2. uusi, tuore *süvvä uuzii kartohkoi* syödä uusia perunoita 3. uutuus, uutinen *Midä-bo uuttu?* Mitä uutta (kuuluu)?

uveh (ubehen, uvehtu, ubehii) ori(arsa) ks. **sälgü**

uvvehk|o (-on, -uo, -oloi) uuvvehko, melko uusi *Jallačit ollah uvvehkot.* Kengät ovat melko uudet.

uvvelleh uudelleen, uudella tavalla *Azettelimmo pertilomut uvvelleh.* Asettelimme huonekalut uudella tavalla. Vrt. **uvvessah**

uvvenaiga|ine (-zen, -stu, -zii) uudenaikainen, moderni ks. **aijan-mugaine, moderni, movvakas**

uvvendo|š (-ksen, -stu, -ksii) uutuus *tehniekkan uvvendokset* tekniikan uutuudet ks. **novinku**

uvvessah uudestaan, jälleen, taas kerran *Lambahat uvvessah*

piästih pellole. Lampaat pääsivät taas pellolle. Vrt. **uvvulleh**

uvvistu|a (-n, -u, -tah) uusia, uudistaa *Lehten ulgonägüö on uvvistettu.* Lehden ulkonäköä on uudistettu.

uvvistu|o (-n, -u, -tah) uudistua *uvvistunnuh programmu* uudistunut ohjelma

uvvistu|s (-ksen, -stu, -ksii) uudistus ks. **reformu**

Vv

vabi|sta (-zen, -zou, -stah) vapista *Minul kãit vabistah viluu*. Käteni vapisevat kylmästä. Ks. **sãris-tã, tudista, tãristã**

vačalleh vatsalleen, vatsallaan *Lapsut kiãndũi vačalleh*. Lapsi kããntyi vatsalleen.

vač|ču (-an, -čua, -čoi) 1. vatsa *Vaččua kivistãũ*. Vatsaan koskee. Ks. **maha** 2. raskaus *Akku on vačan kel*. Vaimo on raskaana. Ks. **kohtu, kohtuine**

vadi (-n, -i, -loi) vati, asetti ks. **tuazu**

vadra|s (-han, -astu, -hii) aikuinen *Heijãn lapses jo ollah vadrahat*. Heidãn lapsensa ovat jo aikuisia. Ks. **aiguine, tãũzigãine**

vadrastu|o (-n, -u, -tah) kasvaa, varttua, aikuistua *Poigu on vadrastunnuh tãvvekse miehekse*. Poika on varttunut mieheksi.

vadv|ata (-uan, -uau, -atah) kiusata, vatkata *ãlã vadvua kudžuu!* ãlã vatkaa koiranpentua! Ks. **kiuzata, muokata, pedvata**

vadv|atakseh (-uammos, -uah/-uahes, -atahes) heittelehtiã *Voimatoĩ vadvaihes žuarus*. Potilas heittelehti kuumeessa.

vafi|u (-an, -ua, -oi) vohveli

vagail|la (-en, -ou, -lah) suostutella, houkutella *Opiimmo kaikelleh vagaiilla heidũ, ga ei lãhtiettu*. Yritimme kaikin tavoin suostutella heitã, mutta eivät lãhteneet. Ks. **muanitella**

vagait|tua (-an, -tau, -etah) varoittaa *Miũ jo vagaitimmo hãndũ,*

ga ei kuunnelluh. Me jo varoitimme hãntã, mutta epã totellut. Ks. **vakustua, varoittua**

vagavazeh rauhallisesti *Hãi ainos pagizou vagavazeh*. Hãn puhuu aina rauhallisesti.

vagav|u (-an, -ua, -ii) rauhallinen, vakava *vagavat lapses* rauhalliset lapset ks. **hil'p'u, lauhkei, sobužu**

vagavu|o (-n, -u, -tah) rauhoittua *Vagavukkua!* Rauhoittukaa!

vago (vavon, -guo, -goloi) vako *kũndiã vavot kartohkoih nãh* kyn-tãã perunavaot

vago|i (-in, -idu, -loi) vadelma ks. **vavoi, vavarjo**

vagoižik|ko (-on, -kuo, -koloji) vadelmapaikka, -pensaikko *Tãs vie mennũt vuon oldih suuret vagoižikot*. Tãssã oli vielã viime vuonna suuret vadelmapensaikot.

vah|a (-an, ua, -oi) vaha *Tuohukset on luajittu vahas*. Tuohukset on valmistettu (mehilãis)vahasta.

vah|ata (-uan, -uau, -atah) vahata *vahata lattiet* vahata lattiat

vahingo (-on, -uo, -oloi) vahinko, onnettomuus *kãrzie vahinguo* kãrsiã vahinkoa

vahingoit|tua (-an, -tau, -etah) vahingoittaa *Toiçi sanatgi vahingoitetah*. Joskus sanatkin vahingoittavat.

vahnanaiga|ine (-zen, -stu, -zii) vanhanaikainen *vahnanaigazet tavat* vanhanaikaiset tavat

vahnastu|o (-n, -u, -tah) van-

heta *Muga olemmo vahnastunnuh, odva vai tunnemmo toine tostu.* Niin olemme vanhentuneet, juuri ja juuri tunnemme toisemme. Ks.

ruavastuo, vahneta, vahneuo

vahnembaite vanhemmiten, vanhemmalla iällä *Roihgo risti-kanzu viizahembakse vahnembai-te?* Tuleeko ihmisestä vanhemmiten viisaampi?

vahnemb|at (-ien, -ii) vanhemmat *Puaksuh soittelen omile vahnembile.* Soittelen usein vanhemmilleni.

vahnembienlom|a (-an, -ua, -ii) vanhempainloma vrt. **muamažus-loma**

vahnend|ua (-an, -au, -etah) vanhentaa *Neče pluat t'u sinuu vahnendau.* Tuo mekko vanhentaa sinua.

vahne|ta (-nen, -nou, -tah), **vahneuo|o** (-n, -u, -tah) vanheta ks. **ruavastuo, vahnastuo**

vahn|u (-an, -ua, -oi) 1. vanha *Buabo jo vahnakse on mennüh.* Mummo on tullut jo vanhaksi. 2. vanha, entinen *Lähtimmö elämäh vahnah kodilinnah.* Muutimme entiseen kotikaupunkiimme. Ks. **endine**

vahn||brih|a (-an, -ua, -oi) vanhapoika; **||neidi|ne** (-zen, -stü, -zii) vanhapiika ks. **neizakku**

vahn||s (-on, -ttu, -zii) vanhuus *Vahnus ei tule üksin.* (sl.) Vanhuus ei tule yksin.

vahti||mies (miehen, mies-tü, miehii) vartija ks. **vardoiččii, storožu**

vai 1. vai *Tuletgo tänäpäi vai huomei?* Tuletko tänään vai huomenna? 2. jos *Et vai tulle, suutun.* Jos et tule, suutun. 3. vain, ainoastaan *Pajatimmo, vai meččü kajah-tih.* Lauloimme, vain metsä raikui.

vai|buo (-vun, -buu, -vutah) 1. väsyä, uupua *Kogo päivän kävelin, sit vaivuin.* Koko päivän kävelin, sitten väsyin. Ks. **šuštuo, väzöö** 2. mennä tainnoksiin, romahtaa *Häi sai iskun piäh, dai vaibui.* Hän sai iskun päähänsä ja menetti tajuntansa.

vaig|ei (-ien, -iedu, -ieloi) vaikea, raskas *Vot puutui eliä vaigie-loi aigoi.* Tulipa elettyä vaikeita aikoja. Ks. **jugei, jügei**

vaigevu|s (-on, -ttu, -ksii) vaikeus *Kaikenjütütti vaigevuttu voi-bi elokses olla.* Elämässä voi olla kaikenlaisia vaikeuksia. Ks. **mut-ku**

vaigiesti vaikeasti, raskaasti *hengittä vaigiesti hengittää* raskaasti

vaigu, vaiku kun, sitten kun, jos *Tulemmo, vaigu konzu kučutah.* Tulemme, sitten kun kutsutaan.

vaihtelu (-n, -u, -loi), **vaihtelu|s** (-ksen, -stu, -ksii) vaihtelu, vaihto *siälöin vaihtelukset* säiden vaihte-lut

vaiht|o (-on, -uo, -oloi) vaihto *Junan vaihto on Kouvolas.* Junan vaihto on Kouvolassa. Ks. **vaihtos**

vaihto||eht|o (-on, -uo, -oloi) vaihtoehto ks. **alternatiivu, va-riantu, verzii; ||kluaviš|šu** (-an,

-šua, -šoi) (tietotekn.) vaihto-, nuolinäppäin; ||-oigevu|s (-on, -ttu, -ksii) vaihto-oikeus *Ongo tavaral vaihto-oigevuttu?* Onko tavaralla vaihto-oikeus? ||opastu|j (-jan, -jua, -jii) vaihto-oppilas, -opiskelija

vaihto|s (-ksen, -stu, -ksii) vaihto ks. **vaihto**

vaiht|ua (-an, -au, -etah) vaihtaa *vaihtua sobii* vaihtaa vaatteita ks. **muuttua, siirdiä**

vaiht|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **vaihtu|o** (-n, -u, -tah) vaihtua *Kai ruadajat vaihtutihes*. Kaikki työntekijät vaihtuivat.

vaik|as (-kahan, -astu, -kahii) hiljainen, vaitelias *Moizii vaikkahii lapsii harvah näit*. Niin hiljaisia lapsia näet harvoin. Ks. **hil'l'aine, iänetöi, vaikkaine**

vaikastu|o (-n, -u, -tah) hiljetä, vaieta *Linduzet vaikastuttih*. Linnut hiljenivät. Ks. **hilletä**

vaikka|jine (-zen, -stu, -zii) hiljainen ks. **hil'l'aine, iänetöi, vaikas**

vaikkani hiljaa, vaiti *Olgua vaikkani hos kodvaine!* Olkaa edes hetki hiljaa!

vaikut|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) vaikutte, virike *suaha uuzii vaikuttehii* saada uusia vaikutteita ks. **virikeh, viritüs**

vaikuttaji (-jan, -jua, -jii) vaikuttaja, vaikuttava *poliittizet vaikuttajat* poliittiset vaikuttajat ks. **effektiivine, tehokas, tehtožu, tevokas**

vaikut|tua (-an, -tau, -etah) vaikuttaa *Hänen sanat ei minuh niki vaikutettu*. Hänen sanansa eivät vaikuttaneet minuun lainkaan. Ks. **diesvuija**

vaikutu|s (-ksen, -stu, -ksii) vaikutus *Ollougo piätöksel mittumua vaikutustu?* Mahtaako päätöksellä olla mitään vaikutusta? Ks. **effektu, voimu, vägi**

vainu (-n, -u, -loi) vainu *Koiral on tarku vainu*. Koiralla on tarkka vainu. Ks. **hainu, n'uuhu**

vainu|ta (-on, -ou, -tah) vainuta *Koiru vainuou zvierin jället*. Koira vainuaa pedon jäljet.

vaivahk|o (-on, -uo, -oloi) vaivalloinen, hankala *vaivahkot klientat* vaivalloiset asiakkaat

vaiva|jine (-zen, -stu, -zii) 1. vaivainen, vammaisen *vaivaine vahnun ristikanzu* vaivainen vanhus ks. **niistii, voimatoi** 2. vaivainen, mitätön, pieni *Mašin maksoi vaivazet kaksi tuhattu*. Auto maksoi vaivaiset kaksi tuhatta.

vaivalo|jine (-zen, -stu, -zii) sairalloinen ks. **kibei, vaivažu**

vaivannägemij|ne (-zen, -stü, -zii) vaivannäkö *Kuibo voin korvata sinun vaivannägemizen?* Miten voin korvata sinun vaivannäkösi?

vaivažu (-n, -u, -loi) sairalloinen *T'outa mejän on ainos olluh vaivažu*. Tätimme on aina ollut sairalloinen. Ks. **kibei, vaivaloine**

vaiv|ata (-uan, -uau, -atah) vaivata *Minuu vaivuau hänen paha ičenviendü*. Minua vaivaa hänen

huono käytöksensä. Ks. **kiuzata, muokata, piinata, ravaittua**

vaiv|atakseh (-uammos, -uah/-uahes, -atahes) 1. vaivautua (tekemään) *En tiijä, vaivuahgo kentahto kerähmöh.* En tiedä, vaivautuuko kukaan (tulemaan) kokoukseen. Ks. **vaivavuo** 2. olla huolissaan *Hüö vaivatahes lapsien täh.* He ovat huolissaan lasten vuoksi. Ks. **huolestuo, huolevuo**

vaivat|oi (-toman, -tomua, -tomii) vaivaton, helppo, kivuton *Moizen vaivattoman ruavon voin ottua vastah.* Sellaisen helpon tehtävän voin ottaa vastaan. Ks. **ki-vutoi, tuskatoi, ühtenkerdaine, üksinkerdaine**

vaivattomu|s (-on, -ttu, -ksii) yksinkertaisuus, vaivattomuus ks. **üksinkerdadžus**

vaivavu|o (-n, -u, -tah) vaivautua ks. **vaivatakseh**

vaiv|u (-an, -ua, -oi) 1. vaiva, rasitus *Olet nähnuh ülen äijän vaivua minun täh.* Olet nähnyt paljon vaivaa minun takiani. 2. vaiva, vika, (fyysinen) kipu *vahnuon kai vaivat* kaikki vanhuuden vaivat ks. **kibu, tusku**

vaivua|ju (-an, -ua, -ii) kiusaaja ks. **kiuzuaju, muokkuaju**

vaj|ai (-uan, -uadu, -ualoi) 1. vajaa *Vaiku vajuan rengin vettä voin kandua.* Jaksan kantaa vain vajaan vesiämpärin. 2. vaille *Juna lähtöö viittä vajai nelli.* Juna lähtee viittä vaille neljä. 3. epätäydellinen, vajavainen ks. **ebätävveline, puolainaine**

vajahu|s (-on, -ttu, -ksii) puute, vajuus *Hänel on konzu mingi vajahus.* Hänellä on puutetta milloin mistäkin. Ks. **vajavus, viga**

vajailuadu|ine (-zen, -stu, -zii) vajaalaatuinen, sekunda vrt. **sekunduaru**

vajait|tua (-an, -tau, -etah) vähentää *Vajaita pučis hos vähäine!* Vähennä saavista edes hiukan! Ks. **puolendua, vähendiä**

vajat|tua (-an, -tau, -etah) valua, vuotaa *Levo vajattau.* Katto vuotaa. Ks. **tippuo, valuo, vuodua**

vajatu|s (-ksen, -stu, -ksii) vuoto *Vajatuksen kohtu pidää kerras kohendua.* Vuotopaikka on korjattava heti. Ks. **vuodo**

vajavu|o (-n, -u, -tah) vähetä *Tävven poimičun must'oidu keräin, ga tulles muarjat vajavuttih.* Täyden korin keräsin mustikoita, mutta tullessa marjat vähenivät.

vajavu|s (-on, -ttu, -ksii) 1. heikkous, vajavaisuus, puute *Toizien vajavuot näit, ga omii et.* Toisten heikkoudet näet, omiasi et. Ks. **vajahus, viga** 2. vajuus, vaje *Monis tervehäskeskuksis on vajavuttu liägärilöis.* Monissa terveyskeskuksissa on lääkäri vaje.

vajoč|ču (-an, -čua, -čoi) upottava *Suohut on ülen vajočču.* Suo on hyvin upottava.

vaj|ota (-uon, -uou, -otah) vajota, upota *Suappai vajoi lumeh.* Saapas upposi lumeen. Ks. **juut-tuo, upota**

vajot|tua (-an, -tau, etah) upot-

taa *Suo vajottau*. Suo upottaa. Ks. **upottaa**

vakka|ine (-zen, -stu, -zii) aski *Ostin vakkazen spičkua*. Ostin askin tulitikkuja. Ks. **koropku, lipas, škatulku**

vak|ki (-in, -kii, -kilo), **vakkina|ine** (-zen, -stu, -zii) 1. outo *Died'oi kuoli vakki taudih*. Isoisä kuoli outoon sairauteen. Ks. **ebätavalline, kummakas, kummalline** 2. vieras, tuntematon *Kenliennöü vakkinaaine astuu mejän pihua müöte*. Joku tuntematon kävelee meidän pihallamme.

vakust|ua (-an, -au, -etah) 1. neuvoa, ohjata, vakuuttaa *Nuorile pidäü nevvuo da vakustua dengudielolois*. Nuoria pitää neuvoa ja ohjata raha-asioissa. Ks. **nevvuo** 2. varoittaa *Minä jo händü vakustin moizis hommis*. Varoitin jo häntä niistä hommista. Ks. **varoittua**

valat|ti (-in, -tii, -tiloi) suihku *kävvä valattih* käydä suihkussa ks. **pezovalatin, suihku**

valat|tua (-an, -tau, -etah) 1. kaataa (nestettä) *Valata minuu vilul viel!* Kaada päälleni kylmää vettä! 2. kастaa, ristiä *Lapsele valatettuu pannah ristü kaglah*. Kun lapsi on kastettu, hänelle pannaan risti kaulaan. Ks. **ristie** vrt. **kastua**

valdim|o (-on, -uo, -oloi) valtimo ks. **aortu**

valdiv|o (-on, -uo, -oloi) valtio *Baltiekkumeren valdivot* Itämeren valtiot ks. **mua**

val|du (-lan, -dua, -doi) 1. val-

ta *torata vallas* taistella vallasta ks. **haldivo** 2. vapaus *Olen nügöi omal vallal*. Minulla on nyt oma vapauteni.

valdu||borč|u (-an, -ua, -ii) valtataistelu; **||jouk|ko** (-on, -kuo, -kolo) valtuusto ks. **nevvosto, soviettu**; **||ka|uzi** (-vven, -uttu, -udeh, -uzii) valtakausi; **||kiel|j** (-en, -dü, -ii) valtakieli; **||kun|du** (-nan, -dua, -dii) valtakunta ks. **impeerii**; **||leht|j** (-en, -ie, -ii/-ilöi); **||til|a** (-an, -ua, -oi) valta-asema

valeh (-en, -tu, -ii) valhe *Saimmo hänen kiinni valehes*. Saimme hänet kiinni valheesta. Ks. **kielahu, kielastus**

valehelli|ne (-zen, -stu, -zii) valheellinen *ezittiä valehellistu tottu* esittää valheellista (muunnettua) totuutta ks. **kielas**

valehtel|la (-en, -ou, -lah) valehdella ks. **kielastella, kielastua, šlottie**

val|ei (-ien, -iedu, -ieloi) rankkasade ks. **puadari, val'oi**

valel|la (-en, -ou, -lah) valella, kastella *Mustathäi valella kukkuzet?* Muistathan kastella kukat? Ks. **kastella**

valgam|o (-on, -uo, -oloi) valkama *Sovvin venehen valgamoh*. Soudin veneen valkamaan.

valgei (-ien, -iedu, -ieloi) 1. valkoinen *Ruočinlaivat ollah valgiet*. Ruotsinlaivat ovat valkoisia. 2. tuli, valkea *Viritämmögo valgien rannale?* Sytytämmekö tulen rannalle?

valgenah valkoisenaan *Juab-lokkupuut ollah valgenah kukkas-tu*. Omenapuut ovat valkoisenaan kukkia.

valgieh kirkkaasti *Lampu palau valgieh*. Lamppu palaa kirkkaasti. Ks. **valgiesti**

valgie|ne (-zen, -stu, -zii) valkuainen *Jäičäs on žoltušku da valgiene*. Kananmunassa on keltuainen ja valkuainen.

valgiesti kirkkaasti ks. **valgieh**

valgokangas|s (-han, -astu, -hii) valkokangas ks. **ekruanu**

vallan||him|o (-on, -uo, -oloi) vallanhimo; **||kuabavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) vallankaappaus; **||kumovu|s** (-ksen, -stu, -ksii) vallankumous ks. **revol'utsii**; **||tabaili|j** (-jan, -jua, -joi) vallantavoittelija

val'l'ah|at (-ien, -ii) valjaat *Hebo on jo val'l'ahis*. Hevonen on jo valjaissa (valjastettu).

val'l'ast|ua (-an, -au, -etah) valjastaa *Val'l'asta hebo, pidäü lähtie*. Valjasta hevonen, on lähettävä.

val|lata I (-guan, -guau, -latah) valkaista, tehdä valkoise(mma)ksi *Valgaimmo tahnun seinät*. Valkaisimme navetan seinät.

val|lata II (-duan, -duau, -latah) vallata, valloittaa *Vihaniekat vallattih muan*. Viholliset valtasivat maan.

vallat|oi (-toman, -tomua, -tomii) vallaton, tottelematon *vallatoi lapsi* tottelematon lapsi ks. **kuritoi**, **kuundelematoi**, **vällilline**, **ülelline**

vallattomu|s (-on, -ttu, -ksii) vallattomuus, tottelemattomuus *Nengomua vallattomuttu školas ei suvaija*. Tuollaista tottelemattomuutta ei koulussa hyväksytä.

val|leta (-genen, -genou, -le-tah) 1. valjeta *Huondes jo valgenou*. Aamu jo valkenee. 2. kalveta *Tijon suaduu häi valgeni*. Tiedon saatuaan hän kalpeni.

valličči|j (-jan, -jua, -joi) valitsija, äänestäjä *Valliččijoi on hüvä kuunnella*. Äänestäjiä on hyvä kuunnella.

valličuks|et (-ien, -ii) vaalit *Deputuatoi vallitah valličuksis*. Kansanedustajat valitaan vaaleilla. Ks. **vuiborat**

valli|ta (-čen, -ččou, -tah) valita *Kenbo vallittih professorakse?* Kuka valittiin professoriksi?

val'l'oi (-n, -du, -loi) blini *pas-tua val'l'oidu* paistaa blinejä ks. **blina**, **lettua**, **olan'n'u**

valloitand|u (-an, -ua, -oi), **valloitu|s** (-ksen, -stu, -ksii) valloittaminen, valloitus

valm|is (-ehen, -istu, -ehii) 1. valmis *Kai on jo valmehennu lähtöh näh*. Kaikki on jo valmiina lähtöä varten. 2. valmis, kuollut *Huondeksel viettih bol'niččah, ga ehtäl jo oli valmis*. Aamulla vietiin sairaalaan, ja illalla oli jo kuollut. 3. valmis, pää täynnä, umpihumalassa *Jo on valmis, a hänelleh vai viinastu valetah*. Hän on jo umpihumalassa, mutta aina vain kaatavat hänelle lisää viinaa.

valmistaji (-jan, -jua, -jii) tekijä, valmistaja ks. **azui, luadii, te-gii, varustai**

valmisteh (-en, -tu, -ii) valmiste *Konzu on kiireh, sit süömmö puoli-valmistehii*. Kun on kiire, syömmö puolivalmisteita. Ks. **tuoteh**

valmistel|la (-en, -ou, -lah) valmistella, varustaa *Paginanvedäi da sekretari hüivin valmisteltih keräh-mön*. Puheenjohtaja ja sihteeri valmistelivat kokouksen hyvin. Ks. **varustua**

valmist|ua (-an, -au, -etah) valmistaa *Süömizet on valmistettu kazvoksis*. Ruoka on valmistettu kasviksista. Ks. **varustua**

valmist|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **valmistu|o** (-n, -u, -tah) valmistautua *Oletgo hüivin valmistunnuh koitteheh?* Oletko valmistautunut hyvin kokeeseen? Ks. **varustuakseh**

val'oji (-in, -idu, -loi) rankkasade *Ammoi ei olluh nengomua val'oidu*. Tuollaista rankkasadetta ei ole ollut pitkään aikaan. Ks. **puadari, valei**

valpajs (-han, -stu, -hii) 1. vaalea *Ombelin pluat'an valpahas kangahas*. Ompelin mekon vaaleasta kankaasta. 2. kalpea *Tüttözel rožat roittih valpahat*. Tytön kasvot kalpenivat. Ks. **kalbei**

valpastu|o (-n, -u, -tah) 1. vaalentua, haalistua *Džinsat valpastuttih pestes*. Farkut haalistuivat pesussa. 2. kalveta *Voimatoi valpastui*. Potilas kalpeni. Ks. **kalveta**

val|ua (-an, -au, -etah) 1. kaa-taa, valuttaa *Valango sinulles čuajuu?* Kaadanko sinulle teetä? Ks. **kuadua** 2. valaa esim. patsas *Mus-tomerki on valettu bronzas*. Muis-tomerkki on valettu pronssista.

val|uakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes) huuhdella (itseään) *Jälles küliüü valammokseh vilul viel*. Saunan jälkeen huuhtelemme itseämme kylmällä vedellä.

valu|o (-n, -u, -tah) valua, vir-rata *Veri valuu ruanas*. Veri valuu haavasta.

valut|tua (-an, -tau, -etah) va-luttaa, vuodattaa *valuttua verdü* vuodattaa verta

val'uu|tu (-an, -tua, -toi) va-luutta *Laivalgi voimmo vaihtua val'uuttua*. Laivallakin voimme vaihtaa valuuttua.

valvo|ji (-jan, -jua, -jii) valvoja ks. **kaččoi, vardoiččii**

valvond|u (-an, -ua, -oi) val-vonta, tarkkailu

valv|uo (-on, -ou, -otah) tark-kailla, vartioida ks. **vardoija**

vangi (-n, -i, -loi) vanki *puuttuo vangikse* joutua vangiksi

vanginvardoiččiji (-jan, -jua, -joi) vanginvartija

vangil (-an, -ua, -oi) vankila ks. **türmü**

van|neh (-dehen, -nehtu, -de-hii) vanne *pučün vandehet* tynnyrin vanteet

vann|u (-an, -ua, -oi) (kylpy) amme *pezevüö vannas* peseytyä ammeessa

vanui|n (-men, -ndu, -mii) rautalanka ks. **raudulangu**

var|a (-an, -ua, -oi) vara *varat da vellat* varat ja velat

varač|ču (-un, -ču, -čuloi) pelokas, arka *varačut lapset* pelokkaat lapset ks. **argu**

varaitta|j (-jan, -jua, -jii) pelottava, kauhea ks. **hirvei, kauhei, srašnoi**

varait|tua (-an, -tau, -etah) 1. pelottaa, pelotella ks. **pöllättiä, sruastittua** 2. (yksipers. -tau) pelottaa *Minuu varaittau mürskül venehes*. Minua pelottaa myrskyllä veneessä.

varak|as (-kahan, -astu, -kahii) varakas, rikas ks. **bohattu, dengakas, elokas, rikas**

varakkahu|s (-on, -ttu, -ksii) varakkuus, rikkaus

varakse varalta, varalle *Meil pidi suittua vil'ua pahan päivän varakse*. Meidän piti säästää viljaa pahan päivän varalle.

varast|o (-on, -uo, -oloi) varasto ks. **skluadu, suitos, suitto, zuapastu**

var|ata (-uan, -uau, -atah) 1. pelätä *Et taki varua pimiedü?* Et kai pelkää pimeätä? 2. varata, säästää, kerätä talteen *Varaimmo korvoin siendü talvekse*. Varasimme saavillisen sieniä talveksi.

varav|o (-on, -uo, -oloi) pelko, uhka ks. **varavus, pöllästüs**

varavonala|ine (-zen, -stu, -zii) uhanalainen *varavonalazet lajit* uhanalaiset lajit

varavu|o (-n, -u, -tah) pelästyä ks. **pöllästüö**

varavu|s (-ksen, -stu, -ksii) pelko, kauhu *eliä varavuksis* elää pelossa ks. **varavo, pöllästüs**

varbahuzilleh varpaillaan, varpaisillaan *kävellä varbahuzilleh* kävellä varpaisillaan

var|bu (-van, -bua, -boi) varpu *must'oin varvat* mustikan varvut

vardoicčemat|oi (-toman, -tomua, -tomii) vartioimaton ks. **suo-jatoi**

vardoicči|j (-jan, -jua, -joi) vartija *Raja-alovehil kävelläh vardoicčijat*. Raja-alueilla on vartijoita. Ks. **storozu**

vardoicčend|u (-an, -ua, -oi), **vardoicču|s** (-ksen, -stu, -ksii) vartiointi

vardoij|ja (-čen, -čču, -jah) vartioida ks. **suojella, storozie, valvu**

vardoijjakseh (-čemos, -ččeh/-ččeheh, -jahes) varoa, karttaa, suojella itseään *Vardoicče i külmändäs!* Varo paleltumasta! *Vardoikkuattokseh vihastu koirua!* Varokaa vihaista koiraa! Ks. **kaččuokseh, vazitakseh**

vargahu|s (-on, -ttu, -ksii) varkaus, varastaminen *olla vargahuos* olla varkaisilla ks. **varrastus**

variant|u (-an, -ua, -oi) variantti, toisinto *Mittuman tämän sanan variantan valličemmo?* Minkä variantin valitsemme tästä sanasta? Ks. **vaihtoehto, verzi**

varmah varmasti, varmaankin

varmend|ua (-an, -au, -etah),
varmist|ua (-an, -au, -etah) vahvistaa, varmistaa ks. **lujendua**

varmistu|o (-n, -u, -tah) varmistua *Lähtöaigu on varmistunuduh*. Lähtöaika on varmistunut.

varmu|s (-on, -ttu, -ksii) varmuus *Minul ei ole varmuttu hänen tulendas*. Minulla ei ole varmuutta hänen tulostaan.

varmu|š|čiep|pi (-in, -pii, -pilöi) varmuusketju; **||koup|i|** (-en, -edu, -eloi) (tietotekn.) varmuuskopio; **||luk|ku** (-un, -kuu, -kuloi) varmuuslukko

varo|ji (-in, -idu, -loi) varis *Miksebo varoit nenga kruakutah?* Miksiköhän varikset noin kraakkuvat?

varoit|tua (-an, -tau, -etah) varoittaa *Kaikin händü varoitettih, ga üksikai meni nengomale miehele*. Kaikki varoittivat häntä, mutta silti meni sellaiselle miehelle.

varova|line (-zen, -stu, -zii) varovainen ks. **ostorožnoi**

var|ras (-gahan, -rastu, -gahii),
varrastaji (-jan, -jua, -jii) varas *Politsii sai vargahat kiinni*. Poliisi sai varkaat kiinni. Ks. **vora**

varrast|ua (-an, -au, -etah) varastaa *Mobil'niekku varrastettih huomuamattah*. Kännykkä varastettiin huomaamatta. Ks. **näpistiä, voruija**

varrastu|s (-ksen, -stu, -ksii) varkaus, varastaminen ks. **vargahus**

var|zi (-ren, -tu, -deh, -zii) 1.

varsi *kirvehen varzi* kirveen varsi
2. vieri, vierus *joven varrel* joen varrella ks. **vieri**

varzina|line (-zen, -stu, -zii) varsinainen, arki= *varzinazet sovat* arkivaatteet

varzinkarjal (-an, -ua, -oi) varsinaiskarjala *Suojärvel enne pais-tih varzinkarjalan suvimurrehtu*. Suojärvellä puhuttiin ennen varsinaiskarjalan etelämurretta.

varusta|i (-jan, -jua, -jii) tekijä, valmistaja, varustaja ks. **azui, luadii, tegii, valmistai**

varust|ua (-an, -au, -etah) varustaa, valmistella *Muamo varusti lapset školah*. Äiti varusti lapset kouluun. Ks. **valmistua**

varust|uakseh (-ammos, -ah/aheh, -etahes), **varustu|o** (-n, -u, -tah) varustautua *Müö aijoi ru-beimmo varustumah matkah*. Ru-pesimme aikaisin varustautumaan matkalle. Ks. **sellitä**

varusteh (-en, -tu, -ii) varuste *hokejistoin varustehet jääkiekkoi-lijoiden varusteet*

var|vas (-bahan, -vastu, -bahii) varvas *kävellä pal'l'ahin varbahin* kävellä paljain varpain

vask|i (-en, -ie, -ii/-iloi) kupari *vaskes luajittu kofeiniekku* kuparista valmistettu kahvipannu

vaskič|ču (-un, -ču, -čuloi) vaskitsa, tarhakäärme

vaski|ne (-zen, -stu, -zii) kuparinen, kupari= *vaskine kauhu* kuparikauha

vastah vastaan *sanuo vastah* väittää vastaan

vastah|ottaji (-jan, -jua, -jii) vastaanottaja ks. **prijomšiekku**; **||ot|to** (-on, -tuo, -tolo) vastaanotto ks. **prijomu**; **||toim|i** (-en, -ie, -ii/-iloi) lakko ks. **zabastouhku**

vastajine (-zen, -stu, -zii) vastainen, päinvastainen *Olen küzümükses vastastu mieldü. Olen kysymyksestä päinvastaista mieltä.*

vastakkai vastakkain, vastatusten *Istavuttogo vastakkai vai vierekkäi? Istuudutteko vastapäätä vai vierekkäin?*

vast|ata (-uan, -uau, -atah) 1. ottaa vastaan ks. **priimie** 2. vastata, antaa vastaus *Jogoi vastait viestih? Joko vastasit viestiin? 3. vastata, kantaa vastuu Jogahizel pidäü vastata omassah (oman ičen) ruandois.* Jokaisen on vastattava omista teoistaan.

vastavu|o (-n, -u, -tah) kohdata, tavata *Konzubo müö sinunke vastavuimmo enzi kerdua? Milloin me kohtasimmekaan ensi kerran?*

vastavu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. kohtaaminen *Meil on ehtäl heijänke vastavus.* Meillä on illalla tapaaminen heidän kanssaan. 2. vastaus *Vuotan teijän vastavustu küzümükseh.* Odotan vastaustanne kysymykseen.

vaste 1. vasten *Nostin sukset seinä vasten.* Nostin sukset seinää vasten. 2. vasta *Lähtemmö suveh vaste tuliel nedälil.* Lähdemme etelään vasta ensi viikolla. Ks. **äksi(n)**

vaste||algaji (-jan, -jua, -jii)

vasta-alkaja, aloittelija; **||roinnu|h** (-on, -ttu, -zii) vastasyntynyt

vastevai juuri äsken *Häi vastevai tuli.* Hän saapui juuri äsken.

vastineh (-en, -tu, -ii) 1. vastine, vastaava asia tai esine *Voitgo sanuo vastinehen sanale? Voitko sanoa vastineen sanalle? Ks. ekvivalentu* 2. (kirjallinen) vastine, mielipide *Kirjutan vastinehtu hänen kriitiekkah.* Kirjoitan vastineen hänen kritiikkiinsä.

vast|u (-an, -ua, -oi) vasta, vihta *siduo vastoi* tehdä vastoja

vastu||kavai päinvastoin *Häi ainos ruadau vastukavai.* Hän tekee kaiken päinvastoin. **||kava|ine** (-zen, -stu, -zii) vastahakoinen ks. **ičepäine**, **lujatahtoine**, **omanenäine**; **||koht|u** (-an, -ua, -ii) vastakohta ks. **kontrastu**; **||merkičükselli|ne** (-zen, -stü, -zii) antonyymi ks. **antounimu**; **||mieli|ne** (-zen, -stü, -zii) vastenmielinen ks. **tülgei**; **||mä|gi** (-in, -gie, -gilöi) vastamäki; **||san|a** (-an, -ua, -oi) vastaväite

vastu|s (-ksen, -stu, -ksii) 1. vastus, vastoinkäyminen *voittua vastukset* voittaa vastoinkäymiset. 2. haaste *Joga ruavos on oma vastus.* Joka työssä on oma haasteensa.

vastusta|i (-jan, -jua, -jii) vastustaja *Näitgo vastustajan šaiban? Näitkö vastustajan maalin?*

vastust|ua (-an, -au, -etah) vastustaa, uhmata *vastustua kiuzavustu* vastustaa kiusausta ks. **nenästüö**, **törmätä**

vastu||tuulji (-en, -du, -ii) vastatuuli ks. **oččutuuli**; **||virkeh** (-en, -tü, -ii) vastalause ks. **protestu**

vaz|a (-an, -ua, -oi) vasa *pedran vazat* hirven vasat

vazi|takseh (-čemmos, -čeh/-čehes, -tahes) vartioida, karttaa, suojella itseään ks. **kaččuokseh**, **vardoijakseh**

vatuld|ua (-an, -au, -etah) talustaa, kävellä vaivoin *Nügöi vai astummo vatuldammo*. Nyt vain kävellä tallustamme.

vauhti (-n, -i, -loi) vauhti *Häi ajoin mualih täyttü vauhtii*. Hän ajoi maaliin täyttä vauhtia. Ks. **hodu**, **ravevus**

vavarjjo (-on, -ua, -oloi) vadelma, **vavoji** (-in, -idu, -loi) vadelma ks. **vagoi**

vedelehti|e (-n, -ü, -täh) vetelehtiä, maleksia *Brihat joute kai-ken päivän vedelehtittih*. Nuoret miehet vetelehtivät joutilaina koko päivän. Ks. **brii|luo**, **lepsua**, **nojail-lakseh**, **šloimua**, **vedelöij|akseh**

vedeli|ji (-jän, -jiä, -jöi) kuljettaja ks. **kullettai**, **šouferi**

vedelišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) käärme ks. **mado**

vedel|lä (-en, -öü, -läh) kuljettaa ks. **kandua**, **kullettua**

vedelöij|akseh (-čemmös, -ččeh/-ččehes, -jähes) vetelehtiä, lorvia ks. **brii|luo**, **lepsua**, **nojail-lakseh**, **šloimua**, **vedelehtie**

Veden'n'|u (-an, -ua, -oi), **Ved'o|ji** (-in, -idu, -loi) Neitsyt Marian temppeleihin tuominen 21.11./4.12.

vedež|ü (-än, -iä, -öi), **vedev|ü** (-än, -iä, -ii) vetinen *suon vedežät kohtat* suon vetiset kohdat ks. **ve-zine**

vediä (vien, vedäü, vietäh) vetää, hinata, viedä *Viegiä heinät saruale!* Vetäkää heinät latoon! Ks. **taššie**, **viijä**

vedo (vevon, veduo, vedoloi) veto *Sovvan vie erähän vevon*. Soudan vielä muutaman vedon.

vedo||kouk|ku (-un, -kuu, -ku-loi) vetokoukku; **||lukku|jine** (-zen, -stu, -zii) vetoketju ks. **salbain**; **||nuagl|u** (-an, -ua, -oi) vetonaula

vedomu|s (-ksen, -stu, -ksii) vetoisuus *Ezitämmö vedomuksen deputuatoin puoleh*. Esitämme vetoisuuden kansanedustajille.

vedož|u (-an, -ua, -ii) vetoisa *vedožat pertit* vetoiset huoneet

vedreh (-en, -tü, -ii) selkeä, pilvetön *Vuotammo vedrehtii siädü*. Odotamme selkeätä säätä. Ks. **sel-gei**, **pilvetöi**

vedr|ei (-ien, -iedü, -ielöi) vetreä *Olet vie vedries kunnos*. Olet vielä vetreässä kunnossa. Ks. **nod-rei**, **notkei**

veduri (-n, -i, -loi) veturi ks. **lo-komotiivu**

vehkeh(-en, -tü, -ii) koje, laite, vehje ks. **instrumentu**, **laiteh**

veič|či (-en, -čie, -čii/-čilöi) veitsi *leikata veičel* leikata veitsellä

veik|ki (-in, -kii, -kilöi), **veiko|ji** (-in, -idu, -koloi) isovelvi *čidži da veikki* isosisko ja -velvi

vekseli (-n, -i, -löi) vekseli *lunastua vekseli* lunastaa vekseli

velgavu|o (-n, -u, -tah) velkaantua *Firmu on pahoi velgavunnuh.* Yritys on kovin velkaantunut.

velgo|j (-jan, -jua, -jii) velkoja ks. **vellanperii**

vel|gu (-lan, -gua, -goi) velka, laina *Ostimmo fatieran vellakse.* Ostimme asunnon velaksi. Ks. **krediittu, laihin**

velguniek|ku (-an, -kua, -koi) velallinen ks. **vellasoli**

vellalli|ne (-zen, -stu, -zii) 1. velkainen *Mikse ostit moizen vellallizen firman?* Miksi ostit niin velkaisen yrityksen? 2. velvollinen *Olemmo vellallizet avuttamah omii vahnembii.* Olemme velvollisia auttamaan vanhempiamme. Ks. **vellanalaine**

vellalližu|s (-on, -ttu, -ksii) velvollisuus *vellalližuot da oigevuot* velvollisuudet ja oikeudet

vellalližuontun|do (-non, -duo, -doloi) velvollisuudentunto

vellanalajine (-zen, -stu, -zii) velvollinen ks. **vellalline**

vellan||perij|j (-jän, -jiä, -jöi) velkoja *Vellanperijöil oli äijü ruaduo firman ker.* Velkojilla oli paljon työtä yrityksen kanssa. Ks. **velgoi**

vellasolij|j (-jan, -jua, -joi) velallinen ks. **velguniekku**

velleks|et (-ien, -ii) veljekset *velleksien keskes* veljesten kesken

velleso|da (-van, -dua, -dii) veljessota, kansalaissota, vapaus-

sota ks. **rahvahansoda, vällüssoda**

vell|j (-en, -ie, -ii/-ilöi) 1. veli *Minun vellel on huomei roindupäivü.* Veljelläni on huomenna syntymäpäivä. 2. (vahvistussana) veikkonen *Älä velli minuu enämbiä kiuzua!* Älä veikkonen kiusaa minua enempää!

vel'l'o|j (-in, -idu, -loi) velli *Hänel ollah segavuttu kuašat da vel'l'oit.* Häneltä ovat menneet puurot ja vellit sekaisin.

velosipiet|tu (-an, -tua, -toi) polkupyörä ks. **lesopiettu, polgupüörü**

Ven'ja (-an, -ua) Venäjä *Äijügo karjalastu eläü Ven'al?* Paljonko Venäjällä on karjalaisia?

ven'ja (-an, -ua) venäjän kieli *Pagizettogo ven'akse?* Puhutteko venäjää?

ven'ala|jine (-zen, -stu, -zii) venäläinen

venčai|ja (-čen, -ččou, -jah) vihkiä *Pappi venčaičči nuoret külän kirikös.* Pappi vihki nuoret kylän kirkossa.

venčai|jakseh (-čemmos, -ččeh/-ččehes, -jahes) mennä naimisiin (kirkollisesti) *Hüö venčaittihes kodikulän časounas.* Heidät vihittiin kotikylän tšasounassa. Vrt. **kirjutuakseh**

venč|u (-an, -ua, -oi) 1. vihkiminen *Kučuimmo venčale kai rodn'at.* Kutsuimme vihkiäisiin kaikki sukulaiset. 2. alin hirsi-kerros *Late pandih kolmandele*

venčale. Lattia pantiin kolmannen hirsikerroksen jälkeen.

veneh (-en, -tü, -ii) vene *sou-dua venehel* soutaa veneellä

venehü|s (-ön, -stü, -ksii) (täysi) veneellinen *Tävven venehüön rahvastu sovvimmo suareh*. Täyden veneellisen väkeä soudimme saareen.

vangriela|ine (-zen, -stu, -zii) unkarilainen *Vengriela|ien kieli on suomen sugukieli*. Unkarilaisten kieli on suomen sukukieli.

Vengri|i (-en, -edü) Unkari ks. **Ungari**

ventil'atsi|i (-en, -edu, -eloi) ilmanvaihto ks. **ilmanvaihto**

veps|ü (-än, -iä) vepsä *vepsän kieli* vepsän kieli

vepsälä|ine (-zen, -stü, -zii) vepsäläinen

verand|u (-an, -ua, -oi) veranta, kuisti *istuo verandal* istua veranalla ks. **krinčaine**

verbi (-n, -i, -löi) verbi *Verbin toine nimi on tegosana*. Verbin toinen nimitys on teonsana.

verdail|la (-en, -ou, -lah) vertailla *Oletgo tarkah verdailluh ehtoloi?* Oletko vertaillut ehtoja tarkoin?

verduamat|oi (-toman, -tomua, -tomii) vertaamaton, uskomaton *Häi on verduamattoman hüvä taidomualari*. Hän on uskomattoman hyvä taidemaalari.

vereksel, verekselleh verekseltään, juuri äsken

veren||karva|ine (-zen, -stu,

-zii) verenpunainen; **||kier|do** (-ron, -duo, -doloi) verenkierto; **||paine|h** (-hen, -tu, -ii) verenpaine; **||siir|do** (-ron, -duo, -doloi) verensiirto

vere|s (-ksen, -stü, -ksii) tuore, veres *Ostimmo verestü kalua*. Ostimme tuoretta kalaa. Ks. **tuores**

verh|u (-an, -ua, -oi) (uhri)lahja ks. **žertvu, uhravo, uhri**

ver|i (-en, -dü, -ii) veri *Ruanas vuodau verdü*. Haavasta vuotaa verta.

veri|ne (-zen, -stü, -zii) verinen *verizet bojut* veriset taistelut

veri||lua|du (-vun, -duu, -duloi) veriryhmä; **||suon|i** (-en, -du, -ii/-iloi) verisuoni; **||vihaniek|ku** (-an, -kua, -koi) verivihollinen

verk|o (-on, -uo, -oloi) 1. verkko *kalastua verkoloil* kalastaa verkoilla 2. (tieto)verkko *eččie tieduo verkos* etsiä tietoa verkosta

verko||ai|du (-jan, -dua, -doi) verkkoaita; **||liedžu** (-n, -u, -loi) verkkokeinu; **||miäč|čü** (-ün, -čüü, -čülöi) lentopallo ks. **voleibol**; **||pezämiäč|čü** (-ün, -čüü, -čülöi) koripallo ks. **basketbol**

verkostumi|ne (-zen, -stu, -zii) verkostoituminen

verkostu|o (-n, -u, -tah) verkostoitua *Tutkijat verkostutah kollegoin ker*. Tutkijat verkostoituvat kollegojensa kanssa.

ver|o (-on, -uo, -oloi) 1. vero ks. **nalogu** 2. ateria, annos *Minul keitos roih veruo*. Keitto riittää minulle ateriaksi. Ks. **huondesvero**

veroitu|s (-ksen, -stu, -ksii) ve-
rotus ks. **nalogoinotto**

veronala|ine (-zen, -stu, -zii)
veronalainen, verollinen *Men-
nüt vuon minul oli vähä ve-
ronalastu tuluo.* Viime vuonna
minulla oli vähän veronalaista
tuloa. **veron||maksaji** (-jan, -jua,
-jii) veronmaksaja; **||pidäitü|s**
(-ksen, -stü, -ksii) veronpidätys;
||viäristämi|ne (-zen, -stü, -zii) ve-
ronkierto

ver|rata (-duan, -duau, -ratak)
verrata *Verrakkua vai kandiduat-
toi!* Verratkaapa vain hakijoita!

verrrüttelü (-n, -ü, -löi) verryt-
tely ks. **niveldüs, vönüttelü**

versij| (-en, -edu, -eloi) versio
Kirjutin tekstas uvven versien. Kir-
joitin tekstistä uuden version.

verstai|ja (-čen, -ččou, -jah)
taittaa *Kenbo verstaičči tekstan
kirjakse?* Kuka taittoi tekstin kir-
jaksi?

vertol'ot|tu (-an, -tua, -toi) he-
likopteri ks. **helikopteru**

ver|äi (-iän, -iädü, -iälöi) 1. ve-
räjä, portti *Salbua pihaveräi!* Sulje
pihaportti! Ks. **vorotat** 2. ulko-
ovi *Panitgo (ulgo)veriän lukkuh?*
Panitko ulko-oven lukkoon? Vrt.

hodu, uksi

veseldü|ö (-n, -ü, -täh) tulla
iloiseksi *Gost'at veseldüttih, ku
viinii suadih.* Vieraat tulivat iloi-
siksi, kun saivat viiniä.

vessel (-än, -iä, -ii) iloinen *Vie-
timmö vesselän illan.* Vietimme
iloisen illan. Ks. **iloine, ilokas,
iložu**

vesseläh iloisesti

vest|jä (-än, -äü, -etäh) veistää
Seinüparret ollah pedäjäs vestetüt.
Seinähirret ovat veistetyt männys-
tä. Ks. **čikurdua**

vesto|s (-ksen, -stu, -ksii)
veistos *bronzas luajitut vestokset*
pronssista tehdyt veistokset ks. **fi-
guuru**

vešalk|u (-an, -ua, -oi) vaateri-
pustin, henkari ks. **sobaripustin,
vuarnu**

vez|a (-an, -ua, -oi) 1. vesa,
verso *koivun vezat koivun vesat* 2.
vesa, lapsi *Häi on perehen nuorin
veza.* Hän on perheen nuorin lapsi.

vezak|ko (-on, -kuo, -koloi)
vesakko *Randu kazvau vezakkuo.*
Ranta kasvaa vesakkoa.

vezi (vien, vettä, vedeh, vezii)
vesi *Anna minul stokanaine vettä,
ole hüvä!* Anna minulle lasi vettä,
ole hyvä!

vezi||butk|i (-en, -ie, -ii/-iloi)
vesijohto; **||kruan|u** (-an, -ua,
-oi) vesihana; **||langev|o** (-on, -uo,
-oloi) vesiputous ks. **kaskuadu;**
||pez|o (-on, -uo, -oloi) vesipesu

vezi|ne (-zen, -stü, -zii) vetinen
vezizet kartohkat vetiset perunat
ks. **vedežü, vedevü**

vezist|ö (-ön, -üö, -ölöi) vesistö
vezoit|tuo (-un, -tuu, -utah) ve-
soittua, kasvaa vesakkoa *Piendaret
on vezoituttu.* Pientareet ovat kas-
vaneet vesakkoa.

veterinuar|u (-an, -ua, -oi)
eläinlääkäri ks. **elättiägäri**

veteruan|u (-an, -ua, -oi) vete-
raani

vet|tüö (-ün, -tüü, -ütäh) vetistyä, kostua *Hallot vetütäh vihmas*. Halot kostuvat sateessa.

vi|bu (-vun, -buu, -buloi) vipu *vivun avul* vivulla, vivun avulla

vič|ču (-an, -čua, -čoi) 1. vitsa, piiska *andua viččua* piiskata 2. vit-sa, vitsas *vičas luajittu viršin pan-gu* vitsaksista tehty korin sanku

vičik|kö (-ön, -küö, -kölöi) (lehdetön) pensaikko *tungevuo läbi vičikös* tunkeutua pensaikon läpi ks. **tuhjožikko**

vičoit|tua (-an, -tau, -etah) piis-kata, lyödä vitsalla ks. **lüvvä, per-gua**

video (-n, -du, -loi) video *tal-lendua videole* tallentaa videolle, videoida

video||kaset|tu (-an, -tua, -toi) videokasetti; **||konsul'tatsi|i** (-en, -edu, -eloi), **||pagin** (-an, -ua, -oi), **||soviet|tu** (-an, -tua, -toi) video-neuvottelu; **||projektor|u** (-an, -ua, -oi) videotykki

vidi (-n, -i, -löi) viti, pakkaslu-mi *Vidii pani mennüt üön*. Viime yönä satoi pakkaslunta.

vidi||valgei (-ien, -iedu, -ieloi) vitivalkoinen *Lumi on vidivalgei*. Lumi on vitivalkoista.

vidžerd|jä (-än, -äü, -etäh) vi-sertää *Piäsköit vidžerdetäh*. Pääs-kysyt visertävät.

vidžerd|s (-ksen, -stü, -ksii), **vidžineh** (-en, -tü, -ii) viserrys ks. **čääkeh**

vidži|stä (-zen, -zöü, -stäh) vin-kua, riidellä ks. **kidžistä, vinguo, vädžistä**

vie vielä *Viego elät Jovensuus?* Vieläkö asut Joensuussa?

viehk|u (-an, -ua, -oi) merkki, opaste, tienviitta ks. **tienviiteh, merki**

viehkuri (-n, -i, -loi) vihuri, pyörremyrsky *Kai on tiä ku vieh-kurin jälgeh*. Kaikki on täällä kuin vihuri olisi käynyt. Ks. **torokku**

vield|jä (-än, -äü, -etäh) 1. ve-täistä, riuhtaista *Mužikku vieldi puukon huodras*. Mies vetäisi puu-kon tupesta. 2. esittää (laulaa, soit-taa) *Vot häi vieldäü pajuo tävvel keroil*. Siinäpä hän laulaa täyttä kurkkua.

viemi|ne (-zen, -stü, -zii) vie-minen, vienti ks. **viendü**

Vien|a (-an, -ua) Viena *Vie-nan vai Anuksengo alovehel eläü enämbi karjalastu?* Vienan vai Aunuksenko alueella on enemmän karjalaisia?

vien|a (-an, -ua), **vienankarjal** (-an, -ua, -oi) vienankarjala *Kuibo sanuo tämä vienakse/vienankarja-lakse?* Miten tämä sanotaan vienaksi/vienankarjalaksi?

vienala|ine (-zen, -stu, -zii) ve-denalainen *vienalazet kivet* veden-alaiset kivet

vienankarjala|ine (-zen, -stu, -zii) vienankarjalainen

viend|ü (-än, -iä, -öi) vieminen, vienti ks. **eksportu, viemine**

vien||keit|in (-timen, -indü, -ti-mii) vedenkeitin ks. **čainiekkü**; **||nouzu** (-n, -u, -loi) vedenpaisu-mus ks. **upotes, upotus**; **||pidä|i**

(-jän, -jiä, -jii) 1. vedenpitävä *Sportusovat on luajittu vienpidäjäs kangahas*. Urheiluasua on tehty vedenpitävästä kankaasta. 2. aukoton, varma *Häi andoi vienpidäjän sellitüksen*. Hän antoi aukottoman selvityksen.

vierait|tua (-an, -tau, -etah) vieroittaa *Lapsukkaine on jo vieraitettu nännis*. Pikkulapsi on jo vieroitettu rintaruokinnasta. Ks. **kodiiruija**

vieraitushoi|do (-jon, -duo, -doloï) vieroitushoito *Narkoutiekan käüttäjät ohjatah vieraitushoi-doh*. Huumeiden käyttäjät ohjataan vieroitushoitoon.

vieras|s (-han, -stu, -hii) vieras, outo *vierahat tavat* oudot tavat ks. **ebätavalline, tiedämätöi, tunde-matoi, oudo** vrt. **gost'u**

vieras||kieli|ne (-zen, -stü, -zii) vieraskielinen; ||**muala|ine** (-zen, -stu, -zii) ulkomaalainen ks. **ulgo-mualaine**; ||**perä|ine** (-zen, -stü, -zii) vierasperäinen *vierasperäzet sanat* vierasperäiset sanat, vieras-sanat

vierast|ua (-an, -au, -etah) vierastaa *Lapsut vie vähäzen vierastau*. Lapsukainen vierastaa hiukan.

vieravu|o (-n, -u, -tah) vieroittua, päästä irti/eroon *Jogo olet vieravunnuh kurimizes?* Oletko jo päässyt irti tupakasta?

viereh viereen *Istoi täh minun viereh!* Istu tähän viereeni! Ks. **rinnale**

vieres vieressä ks. **rinnal**

vieret|elläkseh (-telemmös, -teleh/-telehes, -ellähes) kieriskellä *Löülün jälgeh vierettelimmökseh lumes*. Löylyn jälkeen kieriskelimme lumessa. Ks. **piehtaroijakseh**

vieret|tiä (-än, -täü, -etäh) vierittää, kierittää *Brihačut vieretetäh lumimiäččüü*. Pojat kierittävät lumipalloa.

Vierist|ü (-än, -iä, -öi) loppiainen 6.1./18.1.

vierno|ji (-in, -idu, -loi) uskollinen, luotettava *viernoit üstävät* uskolliset ystävät ks. **luotettavu, uskottavu**

vier|o (-on, -uo, -oloi) usko, uskonto *pravoslaunoi da l'uteranskoi viero* ortodoksinen ja luterilainen uskonto ks. **reliigii, uskondo** vrt. **usko**

vieron||vällü|s (-ön, -ttü, -ksii) uskonnonvapaus ks. **uskondonväl-lü|s** (-ön, -ttü, -zii); ||**opastu|s** (-ksen, -stu, -ksii) uskonnonopetus

vierot|oi (-toman, -tomia, -tomii) uskonnoton

vier|tä (-en, -öü, -täh) 1. käydä nukkumaan *Väziünüh olet, viere muate!* Olet väsynyt, käy nukkumaan! 2. vieriä (alaspäin), liikkua pyörimällä *Dorogupieles oli kirjutus: Vardoikkuattokseh vierijöi kivii!* Tien varrella oli kirjoitus: Varokaa vieriviä kiviä!

vieruičči|i (-jan, -jua, -joi) uskovainen *vieruiččijat rahvas* uskovaiset ihmiset. Ks. **uskovaine**

vierui|ja (-čen, -ččou, -jah) uskoa *vieruija Jumalah* uskoa Juma-

laan vrt. **uskuo, luottua**

vieräht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) vierähtää, pudota *Suuri huoli on vierähtännühes minun südämes*. Kivi on vierähtänyt sydämeltäni. Ks. **kirvota, kuaduo, pakkuo, sorduo**

vies|at (-oin, -soi) vaaka *Viesoin mugah paino ei minul ole nosuh*. Vaa'an mukaan painoni ei ole noussut.

vies|ata (-suan, -suau, -atah) punnita *Viessua tarkah omassas sanazet!* Punnitse tarkoin sanasi!

vies|su (-an, -sua, -soi) paino, punnus ks. **paino**

viesti (-n, -i, -löi) viesti *Sain heispäi viestin*. Sain heiltä viestin. Ks. **ilmoitus, sanomu, tekstuviesti**

viesti|n (-men, -ndü, -mii), **viestim|et** (-ien, -ii) viestin, viestimet *sähköllizet viestimet* sähköiset viestimet

viestind|ü (-än, -iä, -öi) viestintä ks. **informuatiekku**

viestit|tiä (-än, -täü, -etäh) viestittää, tiedottaa ks. **ilmoittua, informiiruija, tiijoittua**

viettelij (-jän, -jiä, -jöi) opas ks. **ekskursovodu, giidu**

viet|tiä (-än, -täü, -etäh) 1. taluttaa *viettiä lastu käis* taluttaa lasta kädestä vrt. **taluo** 2. viettää (aikaa) *Kuzbo vietittö loman?* Missä vietitte lomanne?

viet|to (-on, -tuo, -tolo) vietto, viettäminen ks. **pruaznuičus, piendü**

viga (vijan, vigua, vigo) 1.

vika *Toizis on kebjei vigua löüdiä*. Muista on helppo löytää vikoja. 2. syy, aihe *Mibo oli vijannu, ku häi pagoh lähti?* Mikä oli syynä, että hän lähti pakoon? Ks. **motiivu, pričn, süü**

vigapiä (-n, -dü, -löi) syypää, syyllinen *En vikse joga dieloh ole vigapiä?* En kai sentään joka asiaan ole syypää? Ks. **süülline, viärüniekku**

vigell|ö (-ön, -üö, -ölöi) vikkela, rauhaton ks. **ravei, sukkel, vikkel**

viglaht|uakseh (-amos, -ah/-ahes, -etahes) livahtaa, vilahtaa *Kenbo täs ukxes viglahtih?* Kukas tästä ovesta livahti? Ks. **livahtuakseh, n'uglahtuakseh, n'ulah-tuakseh, vilahtuakseh**

vigl|ata (-uan, -uau, -atah) näyttää, vilauttaa *Älä viglua kieldü!* Älä näytä kieltäsi!

viglut|tua (-an, -tau, -etah) vilkuttaa *vigluttua käil* vilkuttaa ks. **viipata**

vih|a (-an, -ua, -oi) viha *tundie süviä vihua* tuntea syvää vihaa

vihaj|ine (-zen, -stu, -zii), **vihak|as** (-kahan, -astu, -kahii), **vihamieli|ne** (-zen, -stü, -zii) vihainen ks. **vihazu, vihavu**

vihamiel|s (-hen, -stü, -hii) vihollinen *Vihamiehes pidäü luadie üstävü*. Vihollisesta on tehtävä ystävä. Ks. **vihaniekku, vihažniekku, vorogu**

Vihand|at (-oin, -oi) Vihreät (puolue) *Tiijätgo, ken on Vihandoin uuzi johtai?* Tiedätkö, kuka

on Vihreiden uusi (puheen)johtaja?

vihandoi|ja (-čen, -ččou, -jah) viheriöidä *Niitut vihandoijah*. Nii-tyt vihertävät. Ks. **vihoittua**

vihand|u (-an, -ua, -oi) 1. vih-reä ks. **zelenäine** 2. vihanta ks. **vi-havu**

vihandu||aloveh (-en, -tu, -ii) viheralue

vihaniek|ku (-an, -kua, -koi) vihollinen ks. **vihamies**, **vihažniekku**, **vorogu**

vihapiässäh vihoissaan, suu-tuksissaan

vihastu|o (-n, -u, -tah) vihas-tua *Ülen äijäl vihastuin hänen ičenviendän piäle*. Vihastuin kovin hänen käytöksestään. Ks. **suuttuo**, **tabavuo**, **vihavuo**

vihažniek|ku (-an, -kua, -koi) vihollinen ks. **vihamies**, **vihaniek-ku**, **vorogu**

vihaž|u (-an, -ua, -oi) vihainen ks. **vihakas**, **vihamieline**, **viha-mies**, **vihavu**

vih|ata (-uan, -uau, -atah) viha-ta *Häi nügöi kaikkii vihuau*. Hän nyt vihaa kaikkia.

vihav|u (-an, -ua, -ii) 1. vihai-nen ks. **vihaïne**, **vihakas**, **viha-mieline**, **vihažu** 2. vihanta ks. **vi-handu**

vihavu|o (-n, -u, -tah) vihastua, suuttua *Muga vihavui, ga ei ni sa-nastu tulluh suuspäi*. Vihastui niin, ettei saanut sanaakaan suustaan. Ks. **suuttuo**, **tabavuo**, **vihastuo**

viheld|jä (-än, -äü, -etäh) vihel-tää *Sud'd'u viheldi kižan poikki*.

Tuomari vihelsi pelin poikki.

viheldü|s (-ksen, -stü, -ksii) vi-hellys *piästii pitkü viheldüs* pääs-tää pitkä vihellys

vihj|ata (-uan, -uau, -atah) vih-jata *Minul kentah vihjai hänen tu-lendas*. Joku vihjasi minulle hänen tulostaan. Ks. **mainita**

vihjavu|s (-ksen, -stu, -ksii) vihje, vihjaus *Andanetgo hos pie-nen vihjavuksen?* Antanetko edes pienen vihjeen? Ks. **mainičus**

vihk|o (-on, -uo, -oloi) (lattia) rätti *Latettu ei pie pestä mämmäl vihkol*. Lattiaa ei pidä pestä mämmälä rätillä. Ks. **ribu**

vihko|ine (-zen, -stu, -zii) (tis-ki)rätti *Pühki stola vihkozel!* Puh-dista pöytä tiskirätillä!

vihma|ine, **vihami|ine** (-zen, -stu, -zii), **vihmaž|u** (-an, -ua, -oi) sateinen *Mostu vihmahistu kezä-kuudu en musta*. Näin sateista ke-säkuuta en muista.

vihm|u (-an, -ua, -oi) sade *Vih-man jälgeh pastau päiväine*. Sa-teen jälkeen paistaa aurinko.

vihmu|o (yksipers. -u) sataa *Kogo nedälin on vihmunuh*. Koko viikon on satanut.

vihmu||puadari (-n, -i, -loi) sa-dekuuro; **||so|ba** (-van, -bua, -bii) sadetakki; **||vezi** (vien, vettä, ve-deh, vezii) sadevesi.

vihoit|tua (-an, -tau, -etah) 1. vihoitella *Ei ole nimidä süüidü vi-hoittua*. Ei ole mitään syytä vihoi-tella. 2. viheriöidä, vihertää *Pellot jo ruvettih vihoittamah*. Pellot ru-

pesivat jo vihertämään. Ks. **vihan-
doija**

viibaleh (-en, -tu, -ii), **viibal|o** (-on, -uo, -oloi), **viiblo|j** (-in, -idu, -loi) viipale *Süütgo kaksi viibalehtu leibiä?* Syötkö kaksi viipaletta leipää?

viidak|ko (-on, -kuo, -koloi) viidakko

viijes (-nden, -ttü, -nzii) viides *Poigu opastuu viijendes kluusas.* Poika käy viidettä luokkaa.

viijjä (-en, -eü, -ijäh) viedä *Vietgo viestii, što tulen huomei?* Vietkö viestiä, että tulen huomenna? Ks. **vediä**

viikat|eh (-tehen, -ehtu, -tehii) viikate *Enne niitettih heinü viikat-tehel.* Ennen heinä niitettiin viikat-teella. Ks. **stoiku**

viime|line (-zen, -stü, -zii) viimeinen ks. **jälgimäine, mennüh, mennüt**

viinanjuond|u (-an, -ua, -oi) juopottelu, viinanjuonti

viini (-n, -i, -löi) viini *Suvaičetgo enämbi valgiedu vai ruskiedu viinii?* Pidätkö enemmän valko- vai punaviinistä?

viin|u (-an, -ua, -oi) viina *Humalniekat vai ližiä viinua tahtotah.* Humalaiset haluavat vain lisää viinaa.

viinahmeni|i (-jän, -jjä, -jöi) viinaanmenevä, juoppo

viip|ata (-puan, -puau, -atah) viitata, nostaa käsi *Ižändü viippai käil da kučui meidü pertih.* Isäntä viittasi meitä tulemaan sisälle. Ks.

viuhkata

viiput|tua (-an, -tau, -etah) vilkuttaa *Kenbo sie ikkunas viiput-tau?* Kukas se sieltä ikkunasta vilkuttaa? Ks. **heiluttua, viuhkuttua**

viirus|su (-an, -ua, -oi) virus *viirusat da bakterit* virukset ja bakteerit

viizahu|s (-on, -ttu, -ksii) 1. viis-saus *Jumal andakkah sinulles vii-zahuttu!* Jumala antakoon sinulle viisautta! 2. viisas (ajatus) *Vahnat viizahuot ainos avvutetah.* Vanhat viisaudet auttavat aina.

viiza|s (-han, -stu, -hii) 1. viisas *viizahat sanat* viisaat sanat 2. viekas ks. **hiitroi, ounas, vora**

viizastel|la (-en, -ou, -lah) viisastella, olla nenäkäs *Miksebo nenga viizastelet?* Miksi noin viisastelet?

viizastu|o (-n, -u, -tah) viisastua *Vahnembaite nuorigi viizastuu.* Vanhemmiten nuorikin viisastuu.

viij|zi (-jen, -ttü, -deh, -zii) viisi **viizi||kümnen** (viijenkümme-nen, viittükümmendü, viiziikümme-nii) viisikymmentä; **||sadua** (viijensuan, viittüsadua, viiziisa-doi) viisisataa, **||tostu** (viijentostu, viittütostu) viisitoista; **||tuhattu** (viijentuhanden, viittütuhattu, vii-ziituhanzii) viisituhatta

viit|eh (-tehen, -ehtü, -tehii) viite *Ližiä viittehet tekstah.* Lisää viitteet tekstiin.

viiv|ata (-uan, -uau, -atah) (alle)viivata *Viivua kai uvvet sa-nat!* Alleviivaa kaikki uudet sanat!

Vrt. **viivata iäres** yliviiivata

viivat|in (-timen, -indu, -timii)
viivotin

viiv|u (-an, -ua, -oi) viiva ks.
čeri

vijak|as (-kahan, -astu, -kahii),
vijalli|ne (-zen, -stu, -zii) viallinen,
puutteellinen *Ostin petties vijallizen laittehen*.
Ostin vahingossa viallisen laitteen.

vijat|oi (-toman, -tomua, -tomii)
viaton, syytön *Viäritettü ozut-tihes vijattomakse*.
Syytetty osoit-tautui syyttömäksi.
Ks. **süütöi**, **viärätöi**

vijoit|tuo (-un, -tuu, -utah)
vioittua *Tavaru on vijoitunnuh matkal*.
Tavara on vioittunut matkalla.
Ks. **mureta**, **rikkovuo**

vikkel (-än, -iä, -ii) vikkelä, nopea
ks. **ravei**, **sukkel**, **vigelö**

vikkeläh, **vikkelästi** vikkelään,
nopeasti

vikse ehkä, varmaankin *Huomei vikse roih vihmu*.
Huomenna varmaankin sataa.
Ks. **ehki**, **toinah**

vilahtel|la (-en, -ou, -lah) vilahdella
Terväzeh ajajes vai külät vilahtellah silmien ies.
Nopeasti ajettaessa kylät vain vilahtelevat silmissä.

vilaht|uakseh (-ammos, -ah/ahes, -etahes)
vilahtaa *Jänöi vilahtih puuloin keskes*.
Jänis vilahti puiden välissä.
Ks. **livahtuakseh**, **n'uglahtuakseh**,
n'ulahtuakseh, **viglahtuakseh**

vilait|tua (-an, -tau, -etah) vetää,
kiskoa ks. **kiškuo**

vilg|ata (-uan, -uau, -atah) vilkuttaa,
vinkata, iskeä silmää *Näitgo, ku briha sinulles vilgai silmiä?*
Näitkö, kun poika iski sinulle silmää?

viligriimo|i (-in, -idu, -loi) ove-la,
pelleilijä, kelmi *Vot on viligriimoi neče mužikku!*
Onpas aika kelmi tuo mies!
Vrt. **jagarmo**

vilineh (-en, -tü, -hii) vilinä *Liikendehen vilinäs on vaigei ajua*.
Liikenteen vilinässä on vaikea ajaa.

vilku|u (-an, -ua, -oi) haarukka
süvvä vilkal syödä haarukalla ks.
šorpikku

vilkutu|s (-ksen, -stu, -ksii) vilkku,
suuntavilkku *Älä nohta kääüttiä vilkutustu, ku vaihtat ajo-kaistalehtu*.
Älä unohda vilkkua, kun vaihdat kaistaa.
Ks. **suundu-vilkeh**

villa|jine (-zen, -stu, -zii) villainen,
villa= *niegluo villastu sukkua*
neuloa villasukkaa

villak|as (-kahan, -astu, -kahii)
(runsas)villainen *villakkahat lam-bahat*
runsasvillaiset lampaat

vil'P'ak|as (-kahan, -astu, -kahii)
viljakas, (runsas)satoisen *Jälgimäzet vuvvet oldih ülen vil'l'akkahat*.
Viime vuodet olivat hyvin runsassatoisia.

vil|u (-an, -ua, -oi) villa *kezrätä villua*
kehrätä villaa

villu||lang|u (-an, -ua, -oi) villalanka;
||kanga|s (-han, -stu, -hii) villakangas

vil'P'|u (-an, -ua, -oi) vilja *Kaz-*

vatammo vil'l'ua da kartohkua.
Viljelemme viljaa ja perunaa.

vilu (-n, -u, -loi) kylmä *Jo roit-tih vilut (siät).* Jo tulivat kylmät (il-mat). Ks. **külmü**

vilusti|n (-men, -ndu, -mii) jäädytin ks. **külmätin, radiatoru**

vilustuakseh (-ammos, -ah/-ahes, -etahes), **vilustu|o** (-n, -u, -tah) jäähtyä, kylmetä, viiletä *Külü jo on vilustunnuh.* Sauna on jo kyl-mennyt. Vrt. **külmii**

viluveri|ne (-zen, -stü, -zii) jul-ma, kylmäverinen ks. **julmu, kül-müverine**

viluverizü|s (-ön, -ttü, -ksii) kylmäverisyys

viluväli|ne (-zen, -stü, -zii) vä-linpitämätön ks. **välinpidämätöi**

vingu|o (-n, -u, -tah) vinkua *Vasteroinnuot kudžut vingutah.* Vastasyntyneet koiranpennut vin-kuvat. Ks. **kidžistä, vidžistä, vädžistä**

vin|o (-on, -uo, -oloi) vino *Seinü on vino.* Seinä on vino. Ks. **viärü**

vinu||gruad|u (-an, -ua, -oi) 1. viiniköynnös 2. viinirypäle; ||**nellik|kö** (-ön, -küö, -kölöi) vino-neliö

vinos vinossa *Neče kartin rip-puu vinos.* Tuo taulu on vinossa.

violončeli (-n, -i, -löi) sello *soittua violončelil* soittaa selloa

Virboji (-in, -idu, -oloi) 1. pal-musunnuntai *Virboinnu lapset käv-väh virboittamah.* Palmusunnun-taina lapset käyvät virpomassa. 2.

pajunoksa ks. **virboivičču**

virboit|tua (-an, -tau, -etah) virpoa *”Virboitan varboitan vič-čazel...”* ” Virvon varvon vitsasel-la...” Ks. **virbuo**

virboivič|ču (-an, -čua, -čoi) virpovitsa

vir|buo (-von, -bou, -votah) virpoa *”Virvon varvon tuoreheks terveheks...”* ” Virvon varvon tuo-reeks terveeks...” Ks. **virboittua**

virčistel|lä (-en, -öü, -läh) irvis-tellä *Älä virčistele! Älä irvistele!* Ks. **irvistellä, ärvistellä**

vir|du (-ran, -dua, -doi) 1. virta, virtaus, (suuri) joki *soudua vastu-vidah* soutaa vastavirtaan 2. (säh-kö)virta *Katkua virdu!* Katkaise virta!

virdu||avai|n (-men, -ndu, -mii) virta-avain; ||**čök|eh** (-kehen, -ehtü, -kehii) pistorasia

vir|gu (-ran, -gua, -goi) virka *eččie virgua* hakea virkaa ks. **paik-ku**

virgu||abu (avun, abuu, abuloi) virka-apu *pakita virguabuu* pyytää virka-apua; ||**ai|gu** (-jan, -gua, -goi) virka-aika; ||**mie|s** (-hen, -stü, -hii), ||**niek|ku** (-an, -kua, -koi), virkai-lija, virkamies ks. **činouniekku**; ||**tovestu|s** (-ksen, -stu, -ksii) virka-todistus; ||**val|du** (-lan, -dua, -doi) virkavalta; ||**vellalliž|s** (-on, -ttu, -ksii) virkavelvollisuus; ||**väli|t** (-löin, -löi) virkasuhde

virhe (-hen, -ttü, -hii) virhe ks. **erehtüs, hairahtus, haireh, hai-ravo, ošipku**

virhiet|öi (-tömän, -tömiä, -tö-
mii) virheetön ks. **mallikelbuaju,**
moittimatoi

virik|eh (-kehen, -ehtü, -kehii)
virike *suaha uuttu virikehtü* saada
uusua virikkeitä ks. **virites,** **viritüs,**
stiimul, **ärzükeh**

virinnü|h (-ön, -ttü, -zii) innos-
tunut ks. **innostunnuh**

virite|s (-ksen, -stü, -ksii) 1. sy-
tyke *Viriteksennü käättämmö tuoh-
tu*. Sytykkeenä käytämme tuhta.
Ks. **sütütes** 2. into, innostus ks.
stiimul, **virikeh,** **viritüs,** **ärzükeh**

virit|tiä (-än, -täü, -etäh) 1.
sytyttää *virittiä tuldu* 2. innostaa,
nostattaa *Hänen kirjutus viritti uut-
tu paginua*. Hänen kirjoituksensa
nostatti uutta keskustelua. Ks. **nos-
tattua**

viritü|s (-ksen, -stü, -ksii) 1. vi-
ritys *Sinun soitin tarviččou viritüs-
tii*. Soittimesi tarvitsee viritystä. 2.
into, innostus ks. **indo,** **innostus,**
kannusteh, **stiimul,** **virites,** **ärzü-
keh**

virit|tä (-en, -ieü, -täh) 1. viritä,
syttyä *Kostiet hallot ei hüvin viritä*.
Kosteat halot eivät syty hyvin. Ks.
sütüö 2. innostua ks. **innostuo**

virkeh (-en, -tü, -ii) 1. virke
*Virkehes voi olla piä- da sivuvir-
kehii*. Virkkeessä voi olla pää- ja
sivulauseita. Ks. **fruazu** 2. sanonta
ks. **sanondu**

virkehop|pi (-in, -pii, -piloi)
lauseoppi, syntaksi ks. **sintaksii**

virk|ua (-an, -au, -etah) sanoa
Täh en virka nimidä, olen vaikka-

ni. Tähän en sano mitään, olen hil-
jaa. Ks. **sanuo**

Vir|o (-on, -uo) Viro ks. **Eesti,**
Estounii

virola|ine (-zen, -stu, -zii) vi-
rolainen *Virolastu on üksü miljon*.
Virolaisia on miljoona. Ks. **eesti-
läine,** **estonču**

virralli|ne (-zen, -stu, -zii) vi-
rallinen ks. **ofitsial'noi**

vir|rata (-duan, -duau, -ratah)
virrata 1. virrata (vedestä) *Keviäl
jovet virratah lujah*. Keväällä joet
virtaavat voimakkaasti. 2. virrata,
tulla runsaasti *Pagolazii virduau
rajas piäliči*. Pakolaisia virtaa yli
rajan.

virst|u (-an, -ua, -oi) virsta *Äi-
jügo virstua on linnah?* Montako
virstaa on kaupunkiin?

virši (-n, -i, -löi) kori *Kenbo vie
maltanou luadie viršilöi?* Mahtaa-
ko kukaan enää osata punoa kore-
jä? Vrt. **korzinku,** **pomičču**

vir|zi (-ren, -tü, -zii) virsi
*L'uteranskois kirikös pajatetah
virzii*. Luterilaisessa kirkossa vei-
sataan virsiä. Ks. **psalmu**

virzu (-n, -u, -loi) virsu *Enne
käveltih tuohizis virzulois*. Ennen
käveltiin tuohivirsuissa.

viru|o (-n, -u, -tah) 1. maata,
lojua *Lašku kaiken päivän viruu*.
Laiska makaa koko päivän. Ks.
brekottua, **muata,** **röhmöttiä,**
vieretelläkseh 2. sairastaa *Voimat-
tomat virutah bol'ničas*. Potilaat
makaavat sairaalassa. Ks. **läžie**

višk|ata (-uan, -uau, -atah) heit-

tää *Viškua nenne bumuaगत kunnetah!* Heitä nuo paperit jonnekin! Ks. **heittä, lükkie, lükätä, tiglata vitamiin|u** (-an, -ua, -oi) vitamiini *vitamiinan vajavus* vitamiinin puute

vitkit|tiä (-än, -äü, -etäh) viivytellä *Älgiä enämbiä vitkitäkkiä, tulgua jo!* Älkää enää viivytelkö, tulkaa jo! Ks. **hätkestüö, pitkittä, viuhkut|tua** (-an, -tau, -etah) vilkuttaa, heiluttaa (kättä) ks. **heilutua, viipata**

viän|diä (-nän, -däü, -netäh) vääntää, kiertää, taivuttaa ks. **taivuttua**

viän|düö (-nün, -düü, -nütäh) vääntyä *Minul jo selgü viändüü takan painos* Selkäni vääntyy jo taakan painosta. Ks. **taibuo**

viärend|jä (-än, -äü, -etäh) väärentää ks. **fal'sifitsiiruija**

viärend|s (-ksen, -stü, -ksii) väärentäminen, väärennys *Nimikirjutuksen viärendüs on rikos.* Nimikirjoituksen väärentäminen on rikos.

viärend|ö (-ön, -üö, -ölöi) väärennös, ei-aito *Kartin ozuttihes viärendökse.* Taulu osoittautui väärennökseksi. Ks. **fal'sifikatsii, fal'sifku**

viärinä|ine (-zen, -stü, -zii) vääristynyt, taipunut *viärinäzet lavvat* vääristyneet laudat

viäristel|lä (-en, -öü, -läh), **viäristel|läkseh** (-emmös, -eh/ehes, -lähes) vääristellä *Häi viäristelöü tozidieloloi.* Hän vääristelee tosiasioita.

viärite|s (-ksen, -stü, -ksii) syyte, syytös *Viäristetü ei voidu tovestua oigiekse.* Syytöstä ei voitu todistaa oikeaksi. Ks. **süütös**

viäritet|tü (-ün, -tüü, -tülöi) syytetty *Viäritetül on oigevus puolistajah.* Syytetyllä on oikeus puolistajaan. Ks. **süütettü**

viärit|tiä (-än, -täü, -etäh) syyttää, syyllistää *Älä ainos minuu viäritä!* Älä aina syyllistä minua! Ks. **süüttiä, süüllistä**

viärittä|ji (-jän, -jiä, -jii) syyttäjä *Viärittäi vuadiu kovua nakažaaniedu.* Syyttäjä vaatii kovaa rangaistusta. Ks. **süüttäi**

viäritü|s (-ksen, -stü, -ksii) syytös *Viäritükset kuavuttih suvvos.* Syytökset kaatuivat oikeudessa. Ks. **viärites**

viär|ü (-än, -iä, -ii) 1. vino ks. **vino, viäräččü** 2. väärä *Minul annettih viäriä tieduo.* Minulle annettiin väärää tietoa. 3. syyllinen ks. **süülline, vigapiä, viärüniekku**

viärüniek|ku (-an, -kua, -koi) syyllinen ks. **süülline, vigapiä, viärü**

viärü|s (-ön, -ttü, -ksii) vääryys *kärzie viärüttü* kärsiä vääryyttä ks. **süü**

viäräč|čü (-än, -čä, -čöi) väärä, vääristynyt ks. **vino, viärü**

viäräh 1. vinoon *Nuaglu meni viäräh.* Naula meni vinoon. 2. väärin *Kai hommat mendih viäräh.* Kaikki asiat menivät väärin.

viärät|öi (-tömän, -tömiä, -tö-mii) syytön ks. **süütöi, vijatoi**

vogzual|u (-an, -ua, -oi) asema
ks. **azemu**

voi (-n, -du, -loi) 1. voi *Kala žuaritah vois*. Kala paistetaan vois-
sa. 2. (huudahdus) voi, ah *A-voi-
voi, kui nügöi ollah mejän dielot!*
Voi miten ovatkin nyt asiamme!

voi|buo (-vun, -buu, -vutah)
voipua, sairastua, uupua ks. **voi-
mattuo, uubuo**

voidelu (-n, -u, -loi) voitelu
*Suksien voideluu ei jogahine mal-
ta*. Kaikki eivät osaa voidella suk-
siaan.

voi|dua (-jan, -dau, -jetah) voi-
della ks. **hieruo, voijella**

voihkeh (-en, -tu, -ii) voivotte-
lu, valitus ks. **ohkeh**

voihk|ua (-an, -au, -etah) voih-
kia *Läzii kogo üön voihki*. Potilas
voihki koko yön. Ks. **ohkahtuak-
seh, ohkua, ähkiä**

voija (voin, voi/voibi, voijah)
1. voida, saattaa *Konzubo voitto
tulla?* Milloin voitte tulla? 2. voi-
da, jaksaa *Kuibo voit?* Miten voit?
Buabo voibi hüvin. Mummo voi
hyvin.

voijje (-dien, -jettu, -dieloi)
voide *hieruo voijettu hibjah* hieroa
voidetta ihoon

voijjella (-delen, -delou, -jel-
lah) voidella *Päpit voijellah jäičäl*.
Pullat voidellaan munalla. Ks. **voi-
dua**

voimak|as (-kahan, -astu, -ka-
hii) voimakas, väkevä ks. **vägevü**

voimat|oi (-toman, -tomua, -to-
mii) sairas, potilas, voimaton ks.

läzii, patsientu, väitöi

voimattoman||hoida|i (-jan,
-jua, -jii) sairaanhoitaja; ||**voidelu**
(-n, -u, -loi) sairaanvoitelu *Voi-
mattomanvoidelu on üksii pravos-
launoin kirikön sakramentois*. Sai-
raanvoitelu on yksi ortodoksisen
kirkon sakramenteista.

voimattomu|s (-on, -ttu, -ksii)
sairaus, tauti, voimattomuus ks.
taudi, väittömüs

voimattomu|s||eläk|eh (-ke-
hen, -ehtü, -kehii) sairauseläke;
||**kohtavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) sai-
rauskohtaus; ||**lom|a** (-an, -ua, -ii)
sairausloma; ||**strahouhk|u** (-an,
-ua, -oi) sairausvakuutus

voimat|tuo (-un, -tuu, -utah)
sairastua *Lapsi voimatui pahah
mahataudih*. Lapsi sairastui rajuun
mahatautiin. Ks. **läževüö**

voimistel|la (-en, -ou, -lah) voi-
mistella

voimisteliji (-jan, -jua, -joi)
voimistelija ks. **gimnastu**

voimistelu (-n, -u, -loi) voimis-
telu ks. **gimnastiekku**

voim|u (-an, -ua, -ii) voima ks.
kestävüs, vaikutus, vägi

voi||mualavu|s (-ksen, -stu,
-ksii) öljymaalaus; ||**kruask|u** (-an,
-ua, -oi), ||**mual|u** (-an, -ua, -oi) öljy-
maali

voinan||ilmoitu|s (-ksen, -stu,
-ksii) sodanjulistus; ||**viend|ü** (-än,
-iä, -ii) sodankäynti; ||**varav|o**
(-on, -uo, -oloi) sodanuhka

voim|u (-an, -ua, -ii) sota *Tuatto
voinalpäi tuli invaliidannu*. Isä tuli

sodasta invalidina. Ks. **soda**

voinu||invalidi|u (-an, -ua, -oi) sotainvalidi; **||korvavu|s** (-ksen, -stu, -ksii) sotakorvaus; **||orbo|j** (-in, -idu, -loi) sotaorpo; **||vangi** (-n, -i, -loi) sotavanki; **||veteruan|u** (-an, -ua, -oi) sotaveteraani

voittaj| (-jan, -jua, -jii) voittaja *Häi piäzi kilvan voittajakse.* Hän selviytyi kilpailun voittajaksi.

voit|to (-on, -tuo, -tolo) 1. voitto, ensimmäinen sija *Nügöi pruaznuičemma mejän joukkovehen voittuo.* Nyt juhlimme joukkueemme voittoa. 2. voitto, etu, hyöty *Mittumanbo voiton sait panoloile?* Millaisen voiton sait sijoituksillesi?

voitto||ar|bu (-van, -bua, -boi) voittoarpa; **||mual|u** (-an, -ua, -oi) voittomaali

voit|tua (-an, -au, -etah) voittaa *Häi vikse on voittanuh lottokižas.* Hän on varmaankin voittanut lotossa.

voiveroit|tua (-an, -tau, -etah) valittaa, vaikeroida *voiveroittua kibuloi* valittaa kipujaan ks. **nihkua, oikkua, žualujakseh, voivottua**

voiveroitu|s (-ksen, -stu, -ksii) valitus *Kuului vai itkuu da voiveroitustu.* Kuului vain itkua ja valitusta. Ks. **nihkeh**

voivot|tua (-an, -tau, -tetah) voivottaa ks. **nihkua, oikkua, žualujakseh, voiveroittua**

vojenno|j (-in, -idu, -loi) sotamies, sotilas ks. **sodamies, saldatu**

vojui|ja (-čen, -ččou, -jah) sotia, käydä sotaa *Died'oi vojuičči kahtes sovas.* Isoisä kävi kaksi sotaa.

vokali (-n, -i, -loi) vokaali *vo-kalit da konsonantat* vokaalit ja konsonantit

vokali||so|bu (-vun, -buu, -bu-
loi) vokaalisointu; **||vardal|o** (-on, -uo, -oloi) vokaalivartalo

vol'|a (-an, -ua, -ii) 1. tahto *Pi-däü kuulta rahvahan vol'ua.* Pitää kuulla kansan tahtoa. Ks. **tahto** 2. vapaus ks. **valdu, vällü, vällüs**

voleibol (-an, -ua, -ii) lentopallo ks. **verkomiaččü**

voluan|u (-an, -ua, -oi) sulka-pallo ks. **badminton, sulgumiäččü**

vongaleh (-en, -tu, -hii) vonkale *Mittuman havvin vongalehen sait!* Aikamoisen hauen vonkaleen saitkin!

vongu|o (-n, -u, -tah) 1. ulista, ulvoa *Hukat vongutah.* Sudet ulvovat. Ks. **ulista, ulvuo** 2. itkeä, valittaa ks. **itkie, voiveroittua, žualujakseh**

vor|a (-an, -ua, -ii) 1. ovela, viekas *Brihačču on ülen vora.* Poika on hyvin ovela. Ks. **hiitroi, ounas, viizas** 2. varas *Vorat viettih juablokat puulois.* Varkaat veivät omenat puista. Ks. **varras, varrastai**

vore|ta (-nen, -nou, -tah), **vo-revu|o** (-n, -u, -tah) kujeilla ks. **šuuttie, voruija**

vorog|u (-an, -ua, -oi) vihamies ks. **vihamies, vihaniekku, vihažniekku**

voronk|u (-an, -ua, -oi) suppilo
valua voronkas läbi valuttaa suppi-
lon läpi

vorot|at (-oin, -toi) 1. portti,
veräjä ks. **veräi**, **veriät** 2. (urh.)
maali *Šaibu meni vorottoih*. Kiek-
ko meni maaliin.

vorotoinvardoičči|j (-jan, -jua,
-joi) maalivahti ks. **vratari**

vorot|u (-an, -tua, -toi) portti,
veräjä ks. **veräi**

voruičči|j (-jan, -jua, -joi) 1.
kujeilija, tottelematon ks. **vällilli-**
ne 2. varastamaan taipuvainen ks.
kleptomuanu

vorui|ja (-čen, -čou, -jah) 1. ku-
jeilla ks. **šuuattie**, **voreta**, **vorevuo**
2. varastaa ks. **näpistiä**, **varrastua**

Voznusen'n'|u (-an, -ua, -oi)
helatorstai *Voznusen'n'ua pruz-*
nuijah Äijänpäivän da Sroičan-
päivän välis. Helatorstaita juhliitaan
pääsiäisen ja helluntain välissä.

vož|ata (-uan, -uau, -atah) lör-
pötellä *Midä vožluatto?* Mitä lör-
pöttelette? Ks. **briäkkiä**, **bärbät-**
tiä

vot kas, no *Vot ollah eläjät!* No
ovatpa he vasta eläjiä!

voulosti (-n, -i, -loi) pitäjä,
kunta *Salmin voulostis oli läs kol-*
miekümmendü küliä. Salmin pi-
täjässä oli lähes kolmekymmentä
kylää. Ks. **kommunu**, **kundu**,
munitsipalitiettu

vouse ihan, aivan, lainkaan *En*
ni vouse mustanuh sidä. En lain-
kaan muistanut sitä.

vratari (-n, -i, -loi) maalivahti
ks. **vorotoinvardoičči**

vz'atk|u (-an, -ua, -oi) lahjus
ks. **lahjos**, **lahjus**

vua|die (-jin, -diu, -jitah) vaa-
tia *Uvven ruavon algamine vuadiu*
energiedü. Uuden työn aloittami-
nen vaatii energiaa. Ks. **prižmie**

vuadimu|s (-ksen, -stu, -ksii)
vaatimus

vuadimat|oi (-toman, -tomua,
-tomii) vaatimaton ks. **prostoi**

vuaht|j (-en, -ie, -ii/-iloi) vaah-
to *Sliuhku pieksetäh vuahtekse*.
Kerma vatkataan vaahdoksi.

vuahtisammut|in (-timen,
-indu, -timii) vaahtosammutin

vualenč|u (-an, -ua, -oi) huo-
vikas *Vualenčois hüvä on vilul*
talvel kävellä. Huovikkaissa on
hyvä kävellä kylmänä talvena. Ks.

kuatanču

vuarnak|ko (-on, -kuo, -ko-
loi), **vuarn|u**, **vuar|u** (-an, -ua, -oi)
naulakko *Pane pal'to vuarnah!*
Pane takki naulakkoon!

vuarupaik|ku (-an, -kua, -koi)
pyyhe ks. **käzipaikku**

vuas|su (-an, -sua, -soi) (koti)
kalja vrt. **piivo**

vuat|tu (-an, -tua, -toi) pumpu-
li, puuvillavanu

vuibor|at (-oin, -oi) vaalit ks.
valličus, **valličukset**

vuigod|u (-an, -ua, -oi) voitto,
etu, hyöty *Rodiogo teijän kaupas*
vuigodua? Tuliko kaupastanne voit-
toa? Ks. **voitto**

vuišk|u (-an, -ua, -ii) ullakko,
vintti *Vuiškal pietäh kaikenualastu*
vehkehtü. Vintillä pidetään kaiken-
laisia tavaroita. Ks. **čardakku**

vuitinomista|i (-jan, -jua, -jii) osakkeenomistaja

vuit|ti (-in, -tii, -tiloi) osa, osuus *Tahton oman vuitin sualois*. Haluan oman osani saaliista. Ks. **aktsii, oza, ozakeh**

vuitti||kompuani|i (-en, -edu, -eloi) osakeyhtiö; **||niek|ku** (-an, -kua, -koi) osakkeenomistaja; **||numerual|u** (-an, -ua, -oi) murtoluku

vul'garno|i (-in, -idu, -oloi) epähieno ks. **ebädelikatnoi**

vulkan(-an, -ua, -oi) tulivuori ks. **tulimägi**

vulkaniičesko|i (-in, -idu, -loi) tuliperäinen ks. **tuliperäine**

vunuk|ku (-an, -kua, -koi) lapsenlapsi *Äijügo vunukkua teil on?* Montako lastenlasta teillä on? Ks. **banukka**

vuodehi|ne, vuodi|ne (-zen, -stu, -zii) 1. yksivuotias *Vunukka on vaste vuodehine*. Lapsenlapsi on vasta vuoden vanha. 2. vuotuinen *Äijügo suat vuodehistu palkua?* Paljonko on vuosipalkkasi? Ks. **vuozipalku** 3. muistojuhla (vuosi kuoleman jälkeen) *Piimmö tuatan vuodehizen*. Pidimme isän muistojuhlan.

vu|odo (-vvon, -oduo, -odoloi) vuoto *Pidäü tüpitä vuvvon kohtu*. Vuodon kohta on tukittava. Ks. **vuvvates**

vu|odua (-vvan, -odau, -vvetah) vuotaa *Vezibutket vuvvetah*. Putket vuotavat. Ks. **tippua**

vuogram|o (-on, -uo, -oloi)

vuokraamo *Tämä kost'um on otettu vuogramos*. Tämä puku on otettu vuokraamosta (vuokrattu).

vuogr|ata (-uan, -uau, -atah) vuokrata, antaa/ottaa vuokralle *Vuograinmo venehen*. Vuokrasimme veneen.

vuogr|u (-an, -ua, -ii) vuokra *andua/ottua vuograh* antaa/ottaa vuokralle ks. **arendu**

vuoh avulla, kautta, vuoksi *Kompasun vuoh piäzimmö perile*. Kompassin avulla pääsimme perille.

vuol|la, vuol|ta (-en, -ou, -lah) vuolla *Tuatto vuolou vartu kirveh*. Isä vuolee kirveen vartta.

vuon|u (-an, -ua, -oi) vuona *lambahan vuonat* lampaan vuonat

vuor|o (-on, -uo, -oloi) vuoro *ruadua kahtes vuoros* tehdä työtä kahdessa vuorossa

vuoroi, vuorokkai vuorotellen ks. **vuorotellen**

vuoro||juoksu (-n, -u, -loi) viestijuoksu; **||pagin** (-an, -ua, -oi) vuoropuhelu ks. **dialogu**

vuorotellen vuorotellen ks. **vuoroi, vuorokkai**

vuorotteluvällü|s (-ön, -ttü, -ksii) vuorotteluvapaa

vuorovaikutu|s (-ksen, -stu, -ksii) vuorovaikutus *Kuibo ližätä rahvahienvälistü vuorovaikutustu?* Miten lisätä kansainvälistä vuorovaikutusta?

vuozi (vuvven, vuottu, vuodeh, vuozii) vuosi *mennüt vuon* viime vuonna

vuozii||kerähm|ö (-n, -üö, -ölöi) vuosikokous; ||**kümnen** (-en, -dü, -ii) vuosikymmen; ||**palk|u** (-an, -ua, -oi) vuosipalkka; ||**päiv|ü** (-än, -iä, -ii) vuosipäivä; ||**sada** (suan, sadua, sadoi) vuosisata; ||**tuha|t** (-nden, -ttu, -nzii) vuosituhat

vuotand|u (-an, -ua, -oi) odotus

vuotandu||koht|u (-an, -ua, -ii) pysäkki *Autobussu ajoi siiriči vuotanduukohtas, a ei azetunnuh*. Bus- si ajoi pysäkin ohi, mutta ei pysäh- tynyt. Ks. **azetuskohtu**; ||**zual|u** (-an, -ua, -oi) odotushuone

vuotat|tua (-an, -tau, -etah) odotuttaa *Kehtuat vie vuotattua iččiedäs!* Viitsitkin vielä odotuttaa itseäsi!

vuotta|j (-jan, -jua, -jii) odot- taja, odottava *Vuottajan aigu on pitkü*. Odottavan aika on pitkä. (sl.)

vuottamato|j (-toman, -tomua, -tomii) odottamaton *Meil rodih vuottamatoi este*. Meille tuli odot- tamaton este.

vuottamattah odottamatta *Tiedo tuli vuottamattah*. Tieto tuli odottamatta.

vuot|tua (-an, -tau, -etah) odot- taa *Händü jo čuassuu kaksi vuo- timmo*. Odotimme häntä jo pari tuntia. *Vuotakkaa kodvaine, hedi tulen!* Odottakaa hetki, tulen pian!

vuvven||ai|gu (-jan, -gua, -goi) vuodenaika; ||**vaiht|e** (-ien, -ettu, -ieloi) vuodenvaihte

vüö (-n, -dü, -löi) vyö *kiinnittiä vüödü* kiristää vyötä

vüödälü|s (-ksen, -stü, -ksii),

vüödär|ö (-ön, -üö, -ölöi) vyötärö

väck|jä (-än, -äü, -etäh) 1. ki- nata, niskoitella *Lapset, midä väčkättö?* Lapset, miksi kinaat- te? Ks. **ničkoindellakseh** 2. kur- sailla *Otakkaa süömistü, älgä väčkäkkiä!* Ottakkaa ruokaa, älkää kursailko!

väckämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) nöyrä

väckä|kö (-ön, -küö, -kölöi), **vädžisk|ö** (-ön, -üö, -ölöi) oikutte- lija *Vai olet putin vädžiskö!* Oletpa vasta oikuttelija! Ks. **tiešačču**

vädži|stä (-zen, -zöü, -stäh) oikutella, kinastella *Lapsi rubei vädžizemäh*. Lapsi rupesi oikutte- lemaan. Ks. **kaprizničajja, suu- rendellakseh, tieššiekseh, vän- džistelläkseh**

vägeh, vägehesti, vägehüzin väkisin

vägeilij (-jän, -jiä, -jöi) voi- mailija

vägev|ü (-än, -iä, -ii) vahva, voimakas *vägevü čuaju* vahva tee ks. **voimakas**

vägevü|ö (-n, -ü, -täh) voimis- tua ks. **koheta, koveta**

vägi (väin, vägie, vägilöi) voi- ma, väki *Täh projektah mendih kai minun väit da voimat*. Tähän hank- keeseen menivät kaikki voimani. Ks. **kiindo, lujus, voimu**

väginä|jine (-zen, -stü, -zii) vä- kinäinen *väginäine nagru* väkinäi- nen nauru

vägi||tuk|ku (-un, -kuu, -ku- loi) suuri määrä, paljon *vägitukku*

dengua paljon rahaa; ||**val|du** (-lan, -dua, -doi) väkivalta

vägivalda|ine (-zen, -stu, -zii) väkivaltainen *Häi käütti vägivaldazii keinoloi*. Hän käytti väkivaltaisia otteita.

väheksi|e (-n, -iü, -täh) väheksyä ks. **halveksie, briezguija, paheksie, pieneksie**

vähem, vähemb|j (-än, -iä, -ii) vähemmän, vähempi *Etgo vois vähembiä ruadua?* Etkö voisi raataa vähemmän?

vähembist|ö (-ön, -üö, -ölöi) vähemmistö *Heidü oli vähembistö*. He olivat vähemmistönä.

vähembäl vähemmän

vähend|jä (-än, -äü, -etäh) vähentää *Ruadajua vähendetäh firmois*. Työntekijöitä vähennetään yrityksissä. Ks. **pienendiä, puolendua**

vähendä|j (-jän, -jiä, -jii) vähentäjä

vähe|tä (-nen, -nöü, -täh) vähetä *Rahvas vähenöü külis*. Kylien väki vähenee. Ks. **pienetä, vähetä**

vähimütteh, vähimüölleh vähintään(kin)

vähin vähän *Kalua puutui joga verkoh vähin*. Joka verkkoon tuli vähän kalaa. Ks. **vähäzel, vähäzin vähitellen, vähiten** vähitellen ks. **vähäzin**

vähü|s (-ön, -ttü, -zii) vähyys *kärzie dengan vähüttü* kärsiä rahan vähydestä

väh|jä (-än, -iä, -ii) vähä, pieni määrä *Nügöi müö piäzimmö vähäl*.

Nyt me pääsimme vähällä.

vähä|ine (-zen, -stü, -zii) vähäinen ks. **pieni, vuadimatoi**

vähän vähän *Vähän vai sain aigah tänäpäi*. Vain vähän sain aikaan tänään.

vähäpädö|ine (-zen, -stü, -zii) vähäpätöinen *vähäpädözet dielot* vähäpätöiset asiat

vähäzel hiukan, melko vähän *Onnuako häi oli vähäzel humalas?* Ehkäpä hän oli hiukan humalassa?

vähäzin vähitellen ks. **vähitellen, vähiten**

vähävoiva|ine (-zen, -stu, -zii) sairaalloinen ks. **ebävoivaine, pahovoivaine**

vähäveri|ne (-zen, -stü, -zii) aneeminen ks. **anemielline**

väistü|ö (-n, -ü, -täh) siirtyä, väistyä, antaa tietä *Väistükkiä, kulgoveh tulou!* Väistykää, kulkue tulee! Ks. **eistüö, eistüökseh**

väit|ellä (-telen, -telöü, -elläh) 1. väitellä, kinata ks. **kiistellä, kiistiä** 2. väitellä tohtoriksi *Tänäpäi aiga nuorennu väitelläh dohtorakse*. Nykyisin väitellään tohtoriksi aika nuorena.

väittömü|s (-ön, -ttü, -zii) voimattomuus *Väittömüön täh en voi matkustua*. En voi matkustaa voimattomuuttani. Ks. **taudi, voimattomus**

väit|öi (-töman, -tömiä, -tömii) voimaton, sairas, potilas ks. **läzii, patsientu, voimatoi**

väitöskirj|u (-an, -ua, -oi) väitöskirja ks. **dissertatsii**

väl|i (-in, -ii, -löi) 1. väli, etäisyys *stolan da uksen välis* pöydän ja oven välissä 2. väli(t), suhteet *rikkuo välit* katkaista välinsä

väli|ai|gu (-jan, -gua, -goi) väli-aika, välitunti; **||kä|zi** (-in, -ttü, -deh, -zii) välikäsi ks. **makleru, välittäi**

välinpidämät|öi (-tömän, -tömiä, -tömi) välinpitämätön ks. **viluväline**

väli|rauh|u (-an, -ua, -oi) välirauha; **||rikkovu|s** (-ksen, -stu, -ksii) välirikko *puuttuo välirikko-vukseh* ajautua välirikkoon

välit|tiä (-än, -täü, -etäh) välittää, siirtää *Voitgo välittä heile tiijon?* Voitko välittää heille tiedon? Ks. **siirdiä, tüöndiä**

välit|tüö (3. pers. -tüü, -ütäh) välittyä, siirtyä *Vahnembien piirdehet välitütäh lapsile*. Vanhempien piirteet välittyvät lapsille. Ks. **siirdüö**

välittä|ji (-jän, -jiä, -jii) välittäjä *Möimmö fatieran välittäjän kauti*. Myimme asunnon välittäjän kautta. Ks. **makleru, välikäzi**

välend|jä (-än, -äü, -etäh) 1. väljentää, suurentaa *Anna ombelii välendäü štaniloi*. Anna ompelijan väljentää housuja. 2. helpottaa *Pidänöügo siändölöi vähäzel välendiä?* Pitäneekö sääntöjä vähän helpottaa? Ks. **helpondua, keb-jendiä**

välle|tä (3. pers. -nöü, -täh) löystyä *Kuri on tänäpäi välennüh*. Kuri on nykyään löystynyt.

vällilli|ne (-zen, -stü, -zii) tottelematon *Moizet ollah nuoret niigöi vällillizet, nikedä ei kuunnella*. Nuoret ovat nykyisin tottelemattomia, eivät usko ketään. Ks. **kuri-toi, kuundelematoi, vallatoi**

väll|ü (-än, -iä, -ii) 1. vapaa *Ongo täs välliä?* Onko tässä vapaata? Ks. **joudavu** 2. löyhä, vapaa *vällü morali* löyhä moraali 3. vapaus *piästä välläle* päästä vapaalle, vapautua ks. **vol'a**

vällü|aigu (vällänaijan, väliäaigua, välliäaigoi) vapaa-aika; **||mieli|ne** (-zen, -stü, -zii) vapaamielinen, avarakatseinen ks. **liberal'noi**; **||päiv|ü** (vällänpäivän, välliäpäiviä, välliipäivii) vapaapäivä

vällü|s (-ön, -ttü, -zii) vapaus **vällüsso|da** (-van, -dua, -dii) vapaussota, sisällissota, veljessota ks. **rahvahansoda, vellessoda**

välläh vapaasti ks. **vällästi**
Välläl! Lepo! *Azendo – välläl!*
Asento – lepo!

vällästi vapaasti ks. **välläh**
vält|jä (-än, -äü, -etäh) 1. siirrellä *Müösgo välttötö pertilomuloi?* Taasko siirtelette huonekaluja? Ks. **muuttua, siirdiä, vaihtua** 2. kelvata *Vahnu pluat'u minul hüvin välttää*. Vanha mekko kelpaa minulle hyvin. Ks. **kelvata, pädie, päijä, pätä, sobie**

vält|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes), **vältü|ö** (-n, -ü, -täh) väistyä, siirtyä *Vältükkiä bokkah, mašin tulou!* Siirtykää sivuun, auto

tulee! Ks. **eistiäkseh, eistüö, siir-
diäkseh, siirdüö**

vältä|i (-vän, -viä, -vii) välttävä
vältävät tiijot välttävät tiedot ks.
vältävü

vältämättäh välttämättä ks.
nepremenno

vältämättömü|s (-ön, -ttü, -zii)
välttämättömyys

vältämät|öi (-tömän, -tömiä,
-tömi) välttämätön ks. **nepremen-
noi**

vältäv|ü (-än, -iä, -ii) välttävä
ks. **vältäi**

vändžisteli|i (-jän, -jiä, -jii) oi-
kukas ks. **kapriznoi**

vändžistel|läkseh (-emmös, -eh/
-ehes, -lähes) oikutella, kiukutella
Miksebo vändžistelettös? Miksi
kiukuttelet? Ks. kaprizničaija,
**suurendelläkseh, tieššiekseh, vä-
džistä**

vängü|ö (-n, -ü, -täh) mankua,
pyytää itsepintaisesti *Tüttö ainosa*
vängüü dengua tuataspäi. Tyttö
mankuu aina rahaa isältään. Ks.
n'urguo, pakita, trendie

väri (-n, -i, -löi) väri ks. **kruas-
ku, mualu, muju**

väri||karandiš|šu (-an, -šua,
-šoi) värikynä; **||koup|i|i** (-en, -edu,
-eloi) värikopio

värit|tiä (-än, -täü, -etäh) maa-
lata, värittää ks. **kruassie, muala-
ta, mujuttua**

värtin (-än, -iä, -öi) värttinä

väzüksis väsynyt, väsyksissä
Tänäpäi olen ülen väzüksis. Tä-
nään olen hyvin väsynyt.

väzümü|s (-ksen, -stü, -ksii)
väsymys

väzümättäh väsymättä *ruadua*
väzümättäh tehdä työtä väsymättä

väzünü|h (-ön, -ttü, -zii) väsy-
nyt *Heitäkkiä kižuandu, väzünüöt*
jo oletto! Lopettakaa leikki, olette
jo väsyneet!

väzü|tiä (-än, -täü, -etäh) 1.
väsyttää *Pitkät matkat väzütetäh.*
Pitkät matkat väsyttävät. 2. (yksi-
pers. -täü) väsyttää, uuvuttaa *Mi-
nuu väzüttäü.* Minua väsyttää. Ks.
šuštuttua

väzü|ö (-n, -ü, -täh) 1. väsyä,
uupua *Juosteshäi terväh väzü.*
Juostessahan väsy helposti. Ks.
voibuo vrt. **šuštuo** 2. väsyä, kylläs-
tyä *Vahnu ristikanzu on jo väzünüh*
elokseh. Vanhus on jo väsynyt elä-
mään.

vävvy (-n, -ü, -löi) vävy *vävvyt*
da neveskät vävyt ja miniät

vönüt|ellä (-telen, -telöü, -el-
läh) venytellä ks. **kičkistelläkseh,**
oijendella

vönüttelü (-n, -ü, -löi) verrytte-
ly ks. **niveldüs, verrüttelü**

vönüt|tiä (-än, -täü, -etäh) ve-
nyttää ks. **oijendua**

vönü|ö (-n, -ü, -täh) venyä *Pa-
ginat vönüttih pitkikse.* Neuvotte-
lut venyivät pitkiksi.

vönäht|jäkseh (-ämmös, -äh/
-ähes, -etähes) venähtää *Minul ni-
velsidiet vönähtettihes juostes.* Ni-
velsiteeni venähtivät juostessa.

vönähtü|s (-ksen, -stü, -ksii)
venähdys *Kuibo parandua vönäh-
tüstü?* Miten hoitaa venähdystä?

Üü

übööksin ypöyksin ks. **ühtüöt-täh**

üdi|n (-men, -ndü, -mii) ydin *tiijon üdimes* tiedon ytimessä

üdin||**aloveh** (-en, -tu, -ii) ydin-alue; ||**bomb|u** (-an, -ua, -ii) ydin-pommi; ||**jät|eh** (-tehen, -ehtü, -tehii) ydinjäte; ||**koit|eh** (-tehen, -ehtu, -tehii) ydinkoe; ||**pereh** (-en, -tü, -ii) ydinperhe; ||**sodavehkeh** (-en, -tü, -ii) ydinase; ||**suvastu|s** (-ksen, -stu, -ksii) ydinsäde; ||**voimal|u** (-an, -ua, -oi) ydinvoimala

üheks|ä (-än, -iä, -ii) yhdeksän *üheksän aigah huondestu* aamulla yhdeksän aikaan

üheksä||kümnen (üheksäkümnenen, üheksiäkümmendü, üheksiikümnenii) yhdeksänkymmentä; ||**sadua** (üheksänsuan, üheksiäsada, üheksiisadoi) yhdeksänsataa; ||**tostu** (üheksäntostu, üheksiätostu) yhdeksäntoista; ||**tuhattu** (üheksäntuhannen, üheksiätuhattu, üheksiituhanzii) yhdeksäntuhatta

üheksä|s (-nden, -ttü, -nzii) yhdeksäs

ühki|ä (-n, -ü, -täh) voihkia, voivotella ks. **ohkahtuakseh, ohkua, voihkua**

ühteh yhteen *mennä ühteh* mennä yhteen (naimisiin)

ühtehaj|o (-on, -uo, -oloi) yhteenajo

ühtehi|ne (-zen, -stü, -zii) yhteinen *Müö ruavoimmo ühtehizil, jagamattomil peldoloil*. Teimme työtä yhteisillä, jakamattomilla pelloilla.

ühteh||kuulu|j (-jan, -jua, -jii) yhteenkuuluva; ||**sattum|u** (-an, -ua, -ii) yhteensattuma *Se vaste oli kummalline ühtehsattumu*. Sepä vasta oli outo yhteensattuma. ||**sobi|j** (-jan, -jua, -joi) yhteensopiva; ||**sulavund|u** (-an, -ua, -oi) fuusio ||**ve|do** (-von, -duo, -doloi) yhteenveto

ühteiskiriköll|ine (-zen, -stü, -zii) ekumeeninen ks. **ekumenine**

ühteiskun|du (-nan, -dua, -dii) yhteiskunta

ühteiskundu||luok|ku (-an, -kua, -kii) yhteiskuntaluokka; ||**ti|ijot** (-edoloin, -edoloi) yhteiskuntatie-teet

ühteiskunnalli|ne (-zen, -stu, -zii) yhteiskunnallinen *ühteiskunnallizet puuttehet* yhteiskunnalliset epäkohdat ks. **sotsialine**

ühTEL||aigua yhtä aikaa, samanaikaisesti; ||**kerdua** samalla kertaa, kerran ks. **kerran, kerras**

ühTElläh kuitenkin *Häi uskaldi, ga ühtelläh ei tulluh*. Hän lupasi, mutta ei kuitenkaan tullut. Ks. **üksikai**

ühTELäzü|s (-ön, -ttü, -ksii) yhtäläisyys *ühTELäzüsmerki* yhtäläisyysmerkki

ühTEN||igä|ine (-zen, -stü, -zii) samanikäinen; ||**jüttü|ine** (-zen/-män, -stü/-miä, -zii/-mii) samanlainen; ||**jütüi** samoin, samalla tapaa; ||**jüt|üs** (-tüön, -üttü, -tüzii) samanlainen, yhtäläinen ks. **identičnoi**; ||**kerda|ine** (-zen, -stu, -zii) yksinkertainen ks. **prostoi**; ||**luadu|ine** (-zen, -stu, -zii) saman-

lainen; ||**verdažu**|s (-on, -ttu, -ksii) yhdenvertaisuus

ühtenä|line (-zen, -stü, -zii) 1. yhtenäinen *ühtenäzet kielialovehet* yhtenäiset kielialueet 2. johdonmukainen *Tahtommo ühtenäzen pluanan projektale*. Tahdomme hankkeelle johdonmukaisen suunnitelman. Ks. **lougi(e)**line, **lougine**

ühtenäzü|s (-ön, -ttü, -ksii) yhtenäisyys

ühtes yhdessä *Pajatammogo ühtes?* Laulammeko yhdessä?

ühtes||**olo** (-on, -uo, -oloi) yhdessäolo *Passibo hüväs ühtesolos!* Kiitos hyvästä yhdessäolosta (mukavasta seurasta)! ||**ruada**|j (-jan, -jua, -jii) yhteistyökumppani ks. **partn'oru**; ||**rua**|do (-von, -duo, -doloi) yhteistyö

ühtevü|s (-ön, -ttü, -ksii) yhteys *Piemmö ühtevüttu!* Pidetään yhteyttä! Ks. **kontaktu**

ühtevüsti|**ijot** (-edoloin, -edoloi) yhteystiedot *Minul ei ole hänen ühtevüstiedoloi*. Minulla ei ole hänen yhteystietojaan.

ühtevüt|**tiä** (-än, -täü, -etäh) yhteyttää *Kazvokset ühtevütetäh*. Kasvit yhteyttävät.

ühtisteh (-en, -tü, -ii) yhdiste *hiimiellizet ühtistehet* kemialliset yhdisteet

ühtistelm|**ü** (-än, -iä, -ii) yhdistelmä ks. **kombinatsii**, **ühtistüs**, **ühtümü**

ühtistjä (-än, -äü, -etäh) yhdistää ks. **liittä**, **nivuo**, **siduo**

ühtistünnü|**h** (-ön, -ttü, -zii) yhdistynyt *Ühtistünnüöt Kanzukunnat/Rahvaskunnat* Yhdistyneet Kansakunnat (YK)

ühtistü|**s** (-ksen, -stü, -ksii) 1. yhdistys ks. **liitto** 2. yhdistelmä ks.

kombinatsii, **ühtistelmä**, **ühtümü**

ühtistü|**ö** (-n, -ü, -täh) yhdistyä, liittyä yhteen *Germuaniet ühtistüt-tih*. Saksat yhdistyivät. Ks. **liittüö**, **ühtüö**

ühtiv|**ö** (-ön, -üö, -ölöi) yhtiö *ühtivön vuitinomistajat* yhtiön osakkeenomistajat vrt. **firmu**

ühtivö||**ustuav**|**u** (-an, -ua, -oi) yhtiöjärjestys; ||**kerä**|**hm**|**ö** (-ön, -üö, -ölöi) yhtiökokous; ||**maks**|**o** (-on, -uo, -oloi) yhtiövastike

ühtü yhtä, samaa *Olemme ühtü mieldü täs dielos*. Olemme samaa mieltä tässä asiassa.

ühtüm|**ü** (-än, -iä, -ii) 1. yhtymä ks. **liitto** 2. yhdistelmä ks. **kombinatsii**, **ühtistelmä** 3. liittymä (tiestössä) ks. **liittümü**

ühtünd|**ü** (-än, -iä, -ii) (sukupuoli)yhdyntä ks. **sugupuoliaktu**

ühtüperiä jatkuvasti, yhtä mitään *Miksebo lapsut ühtüperiä itköü?* Miksi lapsi itkee yhtä mittaa? Ks. **alalleh**, **ühtütottu**

ühtüs||**hengil**|**ö** (-ön, -üö, -ölöi) yhdyshenkilö ks. **välittäi**; ||**merki** (-n, -i, -löi) yhdyserkki; ||**san**|**a** (-an, -ua, -oi) yhdyssana

ühtüsvaldala|**ine** (-zen, -stu, -zii) yhdysvaltalainen

Ühtüsval|**lat** (-loin, -doi) Yhdysvallat ks. **Amerikku**

ühtütottu jatkuvasti, yhtä mittaa *Tütär mejän vai ühtütottu lugou kniigoi*. Meidän tyttäremme vain lukee jatkuvasti kirjoja. Ks. **alalleh, ühtüperiä**

ühtü|ö (-n, -ü, -täh) yhtyä *Kaksi jogie ühtüi suurekse virrakse*. Kaksi jokea yhtyi suureksi virraksi. Ks. **liittüö, ühtistüö**

ühtüöttäh yksin, ypöyksin ks. **üböüksin**

ühtäl|ö (-ön, -üö, -ölöi) yhtälö *sellittiä ühtälö* ratkaista yhtälö

ühüt|tiä (-än, -täü, -etäh) myönnellä, olla samaa mieltä *Häi ainosa vai ühüttäü, ei sano vastah*. Hän on aina vain samaa mieltä, ei sano vastaan.

üksi (ühten, ühtü, üksii) yksi *Tijän jo minägi hänes ühtü da tostu*. Tiedänpä minäkin hänestä yhtä ja toista.

üksielepäi yhteen suuntaan

üksielpäi yhdestä suunnasta

üksikai 1. kuitenkin *Aijoi läh-ti, ga üksikai müöhästüi*. Aikaisin lähti, mutta kuitenkin myöhästyi. Ks. **ühtelläh** 2. samantekevä *Minul on üksikai, midä tüö duumaičetto*. Minulle on samantekevää, mitä te ajattelette.

üksik|kö (-ön, -küö, -kölöi) 1. yksikkö *üksikkö da monikko* yksikkö ja monikko 2. (mitta)yksikkö *piduhoon da ajan üksiköt* pituuden ja ajan yksiköt

üksil|ö (-ön, -üö, -ölöi) yksilö ks. **individualistu, persounu**

üksilölline (-zen, -stü, -zii) yk-

silöllinen ks. **hengikohtaine, individualine, persounalline, subjektiivine**

üksimieline (-zen, -stü, -zii) yksimielinen *Tahtommo üksimielizen piätökseen*. Haluamme yksimielisen päätöksen.

üksin 1. yksin, yksinään *Häi tuli üksin*. Hän tuli yksin. Ks.

üksinäh 2. ainoastaan, vain *Häi üksin tiedäü täs*. Ainoastaan hän tietää tästä.

üksinkerda|ine (-zen, -stu, -zii) 1. yksinkertainen *luadie üksinkerdaïne* levo tehdä yksinkertainen katto ks. **ühtenkerdaïne** 2.

helppo, vaivaton *Kiännän üksinkerdastu tekstua*. Käännän yksinkertaista tekstiä. Ks. **mutkatoi, prostoi, vuadimatoi** 3. yksinkertainen, tyhmä ks. **prostoi, tolkutoi, tuhmu**

üksinkerdažu|s (-on, -ttu, -ksii) yksinkertaisuus, helppous ks. **vai-vattomus**

üksinoigevu|s (-on, -ttu, -ksii) yksinoikeus ks. **monopoulii**

üksinäh yksin ks. **üksin**

üksinä|ine (-zen, -stü, -zii) yksinäinen *üksinäïne ristikanzu* yksinäinen ihminen

üksipuoli|ne (-zen, -stu, -zii) yksipuolinen *Üksipuolistu hüviä ei ole*. Yksipuolista hyvää ei ole.

üksitellen yksittäin, yksi kerrallaan

üksitoikko|ine (-zen, -stu, -zii) monotoninen, yksitoikkoinen, pitkäväteinen ks. **monotonnoi, tuskeittai**

üksittä|jine (-zen, -stü, -zii) yksityinen, erillinen, erityinen *Se on üksittäzen deputuatan mieli, ei puolovehen*. Se on yksityisen kansanedustajan mielipide, ei puolueen. Ks. **erilline**

üksi||vuodi|ne (-zen, -stu, -zii) yksivuotinen *üksivuodizet kukkazet* yksivuotiset kukat; ||**väri|ne** (-zen, -stü, -zii) yksivärinen

ül|ei (-ien, -iedü, -ielöi) ylpeä

ülbeil|lä (-en, -öü, -läh) ylpeillä, kerskailla ks. **havista, löühkiä, rehendelläkseh, suurendelläkseh, šauhkuua, šavahtelläkseh**

ülbevü|s (-ön, -ttü, -zii) ylpeys, ylimielisyys *Ülbevüs menöö langemuksen iel*. Ylpeys käy lankeemuksen edellä. (sl.)

ül|düö (-lün, -düü, -lütäh) 1. yltyä, innostua (liikaa) *Ku ei vai hüö liijakse üllüttäs bauhumah*. Kunpa he eivät vain yltyisi riehumaan liikaa. Ks. **libuo, uattuuo** 2. yltyä, voimistua *Tuuli vai üldüü*. Tuuli sen kun yltyy.

ülehi|ne (-zen, -stü, -zii) yleinen, yleis= *Hüö paistah ülehizel kielel*. He puhuvat yleiskieltä.

üleiskerähm|ö (-ön, -üö, -ölöi) yleiskokous ks. **forumu**

üllelli|ne (-zen, -stü, -zii) 1. raskaana oleva ks. **kohtuine** vrt. **tiineh** 2. vallaton, tottelematon ks. **kuundelematoi, vallatoi, vällilline**

üleb|bi (-än, -iä, -ii) ylempi ks. **ülebäine**

ülembi, ülembä ylempänä

ülebä|jine (-zen, -stü, -zii) ylempi *Ülebäzil oksil on lundu*. Ylemmillä oksilla on lunta. Ks. **ülembi**

ülen hyvin, kovin *Minä ülen äijäl ihastuin hänen pajatandah*. Ihastuin kovasti hänen laulamiseensa.

ülend|jä (-än, -äü, -etäh) 1. nostaa, tehdä korkeammaksi *Aidua pidäü ülendiä*. Aitaa pitää nostaa. Ks. **korrottua, nostua** 2. ylentää, saattaa ylempään asemaan *Händü ülendettih direktorakse*. Hänet ylennettiin johtajaksi.

ülendü|s (-ksen, -stü, -ksii) ylennys *suaha ülendüs* saada ylennys

üle|tä (-nen, -nöü, -täh) 1. kohota *Aloveh vai ülenöü, jügei on kävellä*. Maasto vain kohoo, on raskas kävellä. Ks. **korreta, nosta** 2. yletä *Häi üleni terväh omassah alal*. Hän yleni nopeasti virkauralaan.

üli yli *Mies üli laijan!* Mies yli laidan! Ks. **piäle, poikin, poikki**

üliči yli, ylitse, yläkautta *Menemmögo üliči vai aliče?* Menemkö ylä- vai alakautta? Ks. **piäliči**

ülimbännü ylimpänä

ülimieli|ne (-zen, -stü, -zii) ylimielinen, röyhkeä ks. **huigietoi, huijutoi, koiražu, muiduvähek-sii, röühkei**

ülimiärä|jine (-zen, -stü, -zii) ylimääräinen *Nügöi sinul rodih ülimiärästü vaivua*. Nyt sinulle tuli ylimääräistä vaivaa.

ülimä|ine (-zen, -stü, -zii) ylimäinen, ylin *ülimäzen kerroksen fatieru* ylimmän kerroksen asunto

üli|opastu|ji (-jan, -jua, -jii) ylioppilas ks. **studentu**; ||**opist|o** (-on, -uo, -oloi) yliopisto; ||**pain|o** (-on, -uo, -oloi) ylipaino *Hänel on roinnuh ülipainuo*. Hänelle on tullut ylipainoa.

üli|piäzemät|öi (-tömän, -tömiä, -tömii) ylipääsemätön *üli|piäzemät-tömät estiet* ylipääsemättömät esteet

ülistü|s (-ksen, -stü, -ksii) ylitys ks. **kiitos**

ülit|tiä (-än, -täü, -etäh) ylittää *ülit|tiä dorogu* ylittää tie

ülitü|s (-ksen, -stü, -ksii) ylitys *Täs on hüvä joven ülitüskohtu*. Tässä on hyvä joen ylityskohta. Ks. **ehätüs**

üli|voima|ine (-zen, -stu, -zii) ylivoimainen *üli|voimazet estiet* ylivoimaiset esteet

üllüt|tiä (-än, -täü, -etäh) yllyttää ks. **kičittiä, kuhkuttua, niärit-tiä, potakoi|ja, us'uttua**

üllütü|s (-ksen, -stü, -ksii) yllytys ks. **provokatsii**

üllüttä|ji (-jän, -jiä, -jii) yllyttää ks. **potakoiččii**

üllät|tiä (-än, -täü, -etäh) yllättää ks. **hämmästüttiä, provotsii-rui|ja**

ülmäk|kö (-ön, -küö, -kölöi) epäystävällinen *Ižändät oldih moi-zet ülmäköt*. Isännät olivat niin epäystävällisiä.

üläh ylös *nosta mägie üläh*

nousta ylös mäkeä

ülähä|či ylhäällä, yläkautta *Piäs-köit lennelläh ülähäči*. Pääskyselentelevät ylhäällä.

ülähän 1. ylhäällä, korkealla *Pilvet ollah ülähän, ei roi vihmua*. Pilvet ovat korkealla, ei tule sadetta. 2. yläkerrassa *Nuaburit eletäh ülähän, müö alahan*. Naapurit asuvat yläkerrassa, me alakerrassa.

ülämä|gi (-in, -gie, -gilöi) ylämäki

üläng|ö (-ön, -üö, -ölöi) ylänkö

ülä|puol|i (-en, -du, -ii) yläpuoli; ||**rung|u** (-an, -ua, -ii) ylävartalo
ümbäri ympäri, ympäriinsä *ümbäri vuvven* ympäri vuoden; *juoksendella ümbäri* juoksennella ympäriinsä

ümbärist|ö (-ön, -üö, -ölöi) ympäristö ks. **okruugu**

ümbäristö|aktivist|u (-an, -ua, -oi) ympäristöaktivisti; ||**vahingo** (-on, -uo, -oloi) ympäristöhaitta; ||**organizatsi|ji** (-en, -edu, -eloi) ympäristöjärjestö

ümbäristön|suojelend|u (-an, -ua, -oi), ||**vardoiču|s** (-ksen, -stu, -ksii) ympäristönsuojelu

ümbärüsmiär|ü (-än, -iä, -ii) ympärysmitta

ümbäröi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) ympäröidä *Ihailijat ümbäröittih voittajua*. Ihailijat ympäröivät voittajaa.

ümmärd|jä (-än, -äü, -etäh) 1. kiertää ks. **kierdiä** 2. viekastella ks. **hiitroi|ja, ounastua**

ünnälleh täysin

ünnälli|ne (-zen, -stü, -zii) 1. täysi, täysinäinen ks. **täüzi** 2. kokonainen *keittiä kartohkat ünnällizennü* keittää perunat kokonaisina ks. **kogonaine**

üritteli|j (-jän, -jiä, -joi) yritteliäs ks. **ahker**

ürittä|j (-jän, -jiä, -jii) 1. yrittäjä, yrittävä ks. **ahkeroiččii** 2. yrittäjä, liikkeenharjoittaja *ruveta ürittäjäkse* ruveta yrittäjäksi

üritü|s (-ksen, -stü, -ksii) 1. yrittäminen, yritys *Vaste toizel üritüksel piäzin opastumah*. Vasta toisella yrityksellä pääsin opiskelemaan. 2. yritys, firma *Kaikin tahtotah perustua omua üritüstü*. Kaikki haluavat perustaa oman yrityksen. Ks. **firmu**

ürrästü|ö (-n, -ü, -täh), **ürräst|jäkseh** (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) ryhtyä, heittäytyä (työhön tms.) *Hebo ürrästihes juoksemah*. Hevonen kirmaisi juoksuun. Ks. **ottuakseh, rahkistuo, tartuo**

üsk|ü (-än, -iä, -ii) syli *Tule buaban üskäh!* Tule mummon syliin!

üskü||koir|u (-an, -ua, -ii) sylikoira; **||mikr|o** (-on, -uo, -oloi) sylimikro, kannettava tietokone ks. **kannettavu tiedokoneh; ||niek|ku** (-an, -kua, -koi) rintalapsi ks. **nän-niniekku**

üskälli|ne (-zen, -stü, -zii) syllillinen *Kahtel üskällizel halguo jo külün lämmität*. Jo kahdella halkosyllillisellä saat saunan lämpimäksi.

üstäv|ü (-än, -iä, -ii) ystävä ks. **dovariššu, prijuatel’u**

üstävüks|et (-ien, -ii) ystävykset *Konzubo teis rodih üstävükset?* Milloin teistä on tullut ystävykset? Ks. **dovarišakset**

üstävü|s (-ön, -ttü, -zii) ystävyys *Meijän üstävüön puoles midävai ruan*. Ystävyysme eteen teen mitä tahansa. Ks. **siäbrü**

üstävüs||linn|u (-an, -ua, -oi) ystävyyskaupunki; **||väli** (-n, -i, -löi) ystävyysuhde *Moizet üstävüsvälit ollah arvokkahat*. Sellaiset ystävyysuhteet ovat arvokkaat.

üstävälli|ne (-zen, -stü, -zii) ystävällinen *üstävällizin tervehüzin* ystävällisin terveisin

üö (üön, üödü, üölöi) yö *En suanuh undu kogo üös*. En saanut unta koko yönä.

üö|büö (-vün, -büü, -vütäh), **üö|düö** (-vün, -düü, -vütäh) yöpyä *Üövüimmö hotellis*. Yövyimme hotellissa.

üöksü|ö (-n, -ü, -täh) eksyä *Vahnu ristikanzu oli üöksünüh meččäh*. Vanhus oli eksynyt metsään.

üöllli|ne (-zen, -stü, -zii) yöllinen, yö= *Minul on pahat üöllizet unet*. Minulla on huonot yönnet (nukun huonosti).

üöniek|ku (-an, -kua, -koi) yöpyjä, yövieras *Äijügo teil oli üöniekkua mennüt yön?* Paljonko teillä oli yöpyjiä viime yönä?

üö||pakka|ine (-zen, -stu, -zii) yöpakkane; **||räččin** (-än, -iä, -öi) yöpaita; **||sija** (-an, -ua, -oi) 1. peti, vuode *muata üösijal* nukkua vuoteessa 2. yösjä, majoituspaikka

Kus nügöi müöhä löüdiä üösjua?

Mistä näin myöhään voisi löytää
yösjän? ||**so|ba** (-van, -bua, -bii)
yöpuku

üöt|öi (-tömän, -tömiä, -tömi)
yötön *Lapin üöttömät üöt* Lapin
yöttömät yöt

üö|un|i (-en, -du, -ii) yöuni;
||**vardoičči|i** (-jan, -jua, -joi) yö-
vartija; ||**vuor|o** (-on, -uo, -oloi)
yövuoro

Ää

äblišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) virnuilija *Moine on äbliškö neče mužikku!* Onhan se aika virnuilija tuo mies! Ks. **äblöi**

äblištel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) virnuilla, irvistellä ks. **virčistellä**

äblištü|ö (-n, -ü, -täh) mennä hämilleen, häkeltyä *Ihan äblistüin, ku sain viestin.* Ihan menin hämileni saatuani viestin.

äblöji (-in, -idü, -löi) virnuilija ks. **äbliškö**

äblöil|lä (-en, -öü, -läh) ilveillä *Viego sie äblöilettö!* Vieläkö siinä ilveillette!

äbrä|s (-hän, -stü, -hii) äyräs, reunama *jovent jürkät äbrähät* joen jyrkät äyräät ks. **jürkändeh, pen-ger**

äbäreh (-en, -tü, -ii). 1. avioton lapsi 2. liikaa kasvanut (ylikypsä) tähkä 3. uusi, viljankorjuun jälkeen kasvanut heinä

äbäzöi|jä (-čen, -ččöü, -jäh) helliä, hemmotella *Buabat ainosa äbäzöijäh bunukkazii.* Mummot hellivät aina lastenlapsiaan. Ks. **baluija**

ädv|ätä, ägl|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) hukata, hävittää *Kunneliene ädväin očkat?* Minnekähän hukkasin silmälasini?

ähk|iä (-än, -äü, -etäh) puhkua, puhista *Ähkäü ku regie vedäjes.* Puhkuu kuin rekeä vetäisi. Ks. **oh-kua, voihkua**

ähki|e (-n, -ü, -täh) tyrkkiä *Älgiä ähkikkiä toine tostu!* Älkää

tyrkkikö toisianne!

ähk|ätä (-iän, -iäü, -ätäh) 1. tyrkätä, tuupata *Ken teis ähkäi brihaččuzen lumikivokseh?* Kuka teistä tyrkkäsi pojan lumikinokseen? Ks. **plökätä, süvätä, tüöndiä** 2. (yksipers. -iäü) pistää *Minuu muga bokkah ähkäi, en voinnuh ni hengittiä.* Minua pisti kylkeen niin, etten voinut hengittää. Ks. **püstiä**

äij|ü (-än, -iä, -ii) 1. moni, monet *minä da äijät muut* minä ja monet muut 2. paljon *Äijügo on sinul igiä?* Paljonko sinulla on ikää? – *Äijä enämbi migu sinul.* Paljon enemmän kuin sinulla. 3. paljon *Nügöi on äijä lämmemi päivi, migu egläi.* Nyt on paljon lämpimämpi päivä kuin eilen.

Äijüpäiv|ü (äijänpäivän, äijäpäiviä, äijjipäivii) pääsiäinen

äijüruado|ine (-zen, -stu, -zii) isotoinen *Moizeh äijüruadozeh hommah en ottavu.* Niin isotöiseen työhön en rupea.

äijü|s (-ön, -ttü, -zii) paljous, runsaus *Mostu rahvahan äijjüttü en ole nähnuh.* Sellaista väenpaljoutta en ole nähnyt.

äijäkse moneksi, pitkäksi aikaa *Äijäksego päiviä lähtet matkah?* Moneksiko päiväksi lähdet matkalle? Ks. **hätkekse, kodvakse**

äijäl kovasti, runsaasti *Äijälgo vihmuu pihal?* Sataako ulkona kovastikin? Ks. **lujah, suuresti**

äijän paljon *Müö äijän luajimmo tänäpäi.* Me saimme tänään paljon aikaan.

äijä|s (-nden, -ttü, -nzii) mones *Äijättüigo kerdua olet Petroskoil?* Monettako kertaa olet Petroskois-
sa?

äimel (-än, -iä, -ii) imelä, äitelä
ks. **imel**

äinäst|jäkseh (-ämmös, -äh/-
ähes, -etähes) tulla, rynnätä *Ülen
pahal aijal häi äinästihes meile.*
Huonoon aikaan hän tulikin meille.

äket|tiä (-än, -täü, -etäh) än-
kyttää ks. **ekettiä, mükettiä, än-
kättiä, ököttiä**

äldähes älkööt *Äldähes (hüö)
vai nimih koskietahes!* Älkööt (he)
vain koskeko mihinkään!

älgia älkää *Älgia vie mengiä!*
Älkää vielä menkö!

älgäh älköön *Älgäh (häi) vai
enämbiä juogah piivua!* Älköön
(hän) vain enää juoko olutta!

älineh (-en, -tü, -ii) hälinä, häly
Pihalpäi kuuluu lapsien älineh.
Pihalta kuuluu lasten hälinää. Ks.
kamu, rähineh, rädzü, šumu

äli|stä (-zen, -zöü, -stäh) hälis-
tä, pitää meteliä ks. **hälistä, šumie**

ällistel|lä (-en, -öü, -läh) ällis-
tellä, ihmetellä ks. **diivuija, kum-
meksie**

ällistüt|tiä (-än, -täü, -etäh) äl-
listyttää, ihmetyttää *Meidü ällis-
tütti hänen paginluadu.* Meitä ällis-
tytti hänen puhetapansa. Ks. **kum-
mattua**

ällistü|ö (-n, -ü, -täh) ällistyä,
häkeltyä *Ällistüin ihan sanatto-
makse.* Ällistyin aivan sanattomak-
si. Ks. **hädävüö, hälevüö**

älü (-n, -ü, -löi) 1. häly, hälinä,
meteli *Mostu älüü piettö pienis
dielolois!* Sellaista meteliä pidätte
pikkuasioista! Ks. **älineh** 2. äly,
järki *äliin lahjat* älyn lahjat ks.
haju, intellektu, järgi, tolku

älökkähü|s (-ön, -ttü, -zii)
älykkyys, lahjakkuus *kielelline
älökkähüs* kielellinen lahjakkuus
ks. **intellektual'nosti, nerokka-
hus**

älük|kö (-ön, -küö, -kölöi)
älykkö ks. **intelligentu**

älük|äs (-kähän, -ästü, -kähii)
älykäs, lahjakas ks. **hajukas, mie-
levü, tolkukas, viizas**

älüllil|ne (-zen, -stü, -zii) älylli-
nen *älüllizet olendot* älylliset olen-
not

älümüst|ö (-ön, -üö, -ölöi) äly-
mystö ks. **intelligentsii**

älünläimähtü|s (-ksen,
-stü, -ksii) älynväläys *Vai se oli
älünläimähtüs!* Olipa se älynvälä-
ys!

älüt|öi (-tömän, -tömiä, -tö-
mii) älytön *Heitä bokkah moizet
älüttömät idejat!* Heitä pois (unoh-
da) noin älyttömät ideat! Ks. **mie-
letöi, tolkutoi**

älä älä *Älä nagra minun piäl!*
Älä naura minulle!

ämmät|tiä (-än, -täü, -et) helliä,
hemmotella ks. **baluija, äbäzöijä**

änküt|tiä (-än, -täü, -etäh) än-
kyttää *Pagizii rubei änküttämäh.*
Puhuja alkoi änkyttää. Ks. **eket-
tiä, mükettiä, mükettiä, äkettiä,
ököttiä**

ärdüö (ärrün, ärdüü, ärrütäh)
1. ärtyä *Silmü on ärdünüh*. Silmä on ärtynyt. Ks. **kibevüö**, **äretä** 2. ärtyä, hermostua *Opastai ärdüi, ku emmo olluh vaikkani*. Opettaja hermostui, kun emme olleet hiljaa. Ks. **suuttuo**, **ärdüö**

är|ei (-ien, -iedü, -ielöi) äreä, vihainen *paista äriel iänel* puhua äreällä äänellä ks. **ärevü**, **äräččü**

äreit|tiä (-än, -täü, -etäh) är-syttää, suuttuttaa *Älgä äreitäkkiä koirua!* Älkää ärsyttäkö koiraa! Ks. **niärittiä**, **suuttuttua**, **ärzüttiä**, **äräittiä**

äre|tä (-nen, -nöü, -täh) ärtyä ks. **kibevüö**, **ärdüö**

ärev|ü (-än, -iä, -ii) äreä, vihainen ks. **ärei**, **äräččü**

ärineh (-en, -tü, -ii) ärinä, murina *koiran ärineh* koiran murina ks. **ärü**

äri|stä (-zen, -zöü, -stäh) äristä, murista *Koiru ärizöü vihazennu*. Koira ärisee vihaisena. Ks. **murista**, **urista**, **öristä**

ärzük|eh (-kehen, -ehtu, -kehii) är-syke, virike ks. **stiimul**, **virikeh**, **virites**, **viritüs**

ärzüt|tiä (-än, -täü, -etäh) är-syttää, suuttuttaa ks. **niärittiä**, **suuttuttua**, **riäzittiä**, **äreittiä**

ärzüttä|ji (-jän, -jiä, -jii) är-syttäjä, ärsyttävä *Vot ollah kogo ärzüttäjät tiipat!* Kyllä ovatkin ärsyttäviä tyyppejä! Ks. **niärittäi**, **riäzittäi**

ärvistell|lä (-en, -öü, -läh) 1. irvistellä ks. **irvistellä**, **virčistellä** 2. naureskella pilkallisesti *Ainos tüö vai ärvistelettö toizii*. Aina te vain nauratte pilkallisesti toisille.

ärvist|jä (-än, -äü, -etäh) irvistää *Koiru ärvisti hambahii*. Koira irvisti (näytti) hampaitaan. Ks. **irvistiä**, **virčistiä**

ärü (-ün, -ü, -löi) ärinä, murina ks. **ärineh**

äräč|čü (-ün, -čüü, -čülöi) äreä ks. **ärei**, **ärevü**

äräht|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) ärähtää *Ei kunnolleh vastannuh, ärähtih vai midägi*. Ei vastannut kunnolla, ärähti vain jotakin.

äräit|tiä (-än, -täü, -etäh) är-syttää ks. **niärittiä**, **suuttuttua**, **äreittiä**, **ärzüttiä**

äski(n) vasta *Äski huomei läh-temmö, emmo tänäpäi*. Vasta huomenna lähdemme, emme tänään. Ks. **vaste**

äzm|jä (-än, -äü, -etäh) puhua pötyä *Mikse tüö aiven äzmättö?* Miksi te koko ajan puhutte pötyä?

Öö

ödönöji (-in, -dü, -löi) 1. etana ks. **edenöi** 2. surkimus, vätytys, luuseri *Kehnon ödönöi, nimidä ei tahto ruadua*. Mokokakin vätytys, mitään ei halua tehdä.

ögi|stä (-zen, -zöü, -stäh) puhua epäselvästi, mumista *Patsientu vaigu ögizi, ei voinnuh paista*. Potilas vain mumisi, ei voinut puhua.

Ks. **bud'bettua**

ögläst|jäkseh (-ämmös, -äh/-ähes, -etähes) tukehtua *Söi ahmi, odva vai ei öglästännühes*. Söi ahmi, hyvä ettei tukehtunut. Ks. **duaviekseh, lökästüö, tüpehtüö**

öhkeh (-en, -tü, -ii) voiшке ks. **ohkeh**

öhk|jä (-än, -äü, -etäh) voiškia ks. **čähkiä, ohkua**

ököt|tiä (-än, -täü, -etäh) änkyttää ks. **ekettiä, mükettiä, äkettiä, änküttiä**

öl|lätä (-giän, -giäü, -lätäh) etoa, inhottaa, ällöttää *Moizet paginat minuu öllätäh*. Tuollaiset puheet inhottavat minua. Ks. **elgätä, ilgeittiä**

öntišk|ö (-ön, -üö, -ölöi) köntytys, kömpelö *Vot olet öntiškö! Oletpas aika köntytys! Ks. öntöi*

öntästel|läkseh (-emmös, -eh/-ehes, -lähes) kompuroida *Kuitah vie edehpäi öntästelemmökseh*. Jotenkin vielä kompuroidimme eteenpäin.

öntästü|ö (-n, -ü, -täh) kompastua *Öntästüin kiveh da langein*. Kompastuin kiveen ja kaaduin.

öntö|ji (-in, -idü, -ölöi) ks. **öntiškö**

öri|stä (-zen, -zöü, -stäh) murista *Koiru örizöü, ku kentah vendovieras tulou*. Koira murisee, kun joku ventovieras tulee. Ks. **murista, urista, äristä**

özliäg|ü (-än, -iä, -öi) huikentelevainen, kevytmielinen ks. **kuundelematoi, vällilline, ülelline**

